NORGES OFFICIELLE STATISTIK. NY RÆKKE.

UDGIVEN I AARET 1884.

C. No. 4.

Beretning

om

Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene

i Norge

i Aaret 1881.

Udgiven af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

(UN RESUMÉ EN FRANÇAIS SE TROUVE PAGE IV).

C. No. 4.

Beretning

om

Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene i Norge 1881.

Udgiven

af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

CHRISTIANIA.
TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI.
1884.

Indhold.

(Table des matières).

Pag.

A. Almindelig Oversigt over Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene i Riget 1881 V
(Rapport général sur l'état sanitaire et médical en Norvége pendant l'année 1881).

Bilag. Tabeller over de opgivne Tilfælde og kjendte Dødsfald af epidemiske Sygdomme i Riget og Amterne for Aarene 1868—1881 samt tildels for nogle af de foregaaende Aar. Ved F. C. Kiær.
(Appendice. Tableaux des cas et décès connus des maladies épidémiques dans le royaume et dans les préfectures pendant les années 1868—1881 et partiellement pour quelques années précédentes. Par F. C. Kiær, médecin).

B. Beretning for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter.
(Rapports spéciaux pour les différentes préfectures).

I. Christiania By 1
II. Akershus Amt 18
III. Smaalenenes — 26
IV. Buskeruds — 35
V. Jarlsberg og Laurviks — 46
VI. Hedemarkens — 56
VII. Christians — 67
VIII. Bratsbergs — 77
IX. Nedenæs — 88
X. Lister og Mandals — 99
XI. Stavangers — 109
XII. Søndre Bergenhus — 120
XIII. Bergens By 132
XIV. Nordre Bergenhus Amt 145
XV. Romsdals — 159
XVI. Søndre Trondhjems — 170
XVII. Nordre Trondhjems — 189
XVIII. Nordlands — 199
XIX. Tromsø — 216
XX. Finmarkens — 227

C. Oversigt over Husdyrenes vigtigste Sygdomme 238
(Compte rendu des maladies principales des animaux domestiques etc. pendant l'année 1881).

D. Bilag. (Des appendices) 257

1. Om diphtherisk Svælgbetændelse. (Af Distriktslæge N. W. Thoresens Medicinalberetning) 257
2. Om Lungebetændelsens Optræden i Nitedal. (Af Cand. med. Qvislings Medicinalberetning) 258
3. Om Lungebetændelsens Optræden i Storelvedalen. (Af Cand. med. Th. Gløersens Medicinalberetning) 259
4. Om Lungebetændelsens Optræden i Tinns Distrikt. (Af Distriktslæge Augestads Medicinalberetning) 261
5. Om Ventilation af Skolelokaler og private Boliger. (Af Distriktslæge Augestads Medicinalberetning) 277
6. Om Levemaade og hygiæniske Forhold i Sands Distrikt. (Af Distriktslæge K. E. Nilssens Medicinalberetning) 279
7. Om Lungebetændelse i ytre Søndfjords Distrikt. (Af Distriktslæge J. Torps Medicinalberetning) 280

En 1881 l'état sanitaire du royaume a été, en général, assez satisfaisant. Parmi les maladies prédominantes de l'année il faut citer la pneumonie, dont la fréquence dans tous les diocèses à l'exception de celui de Hamar a été plus grande, qu'elle n'a été pendant les années précédentes. La rougeole a régné en épidémie dans presque tout le royaume et entre dans une proportion considérable dans les relevés statistiques des maladies régnantes. La scarlatine s'est répandue plus fortement dans plusieurs préfectures de l'Ouest et du Nord et notamment dans les villes de Christiania et de Bergen. La fièvre typhoïde a diminué de fréquence, et les cas connus sont moins nombreux que pendant toutes les années précédentes en général j'usqu' à 1852. La coqueluche a gagné du terrain dans les diocèses de Hamar et de Bergen, tandis qu'elle a diminué dans les diocèses de Christiania et de Christianssand. La variole, importée à plusieurs reprises de l'étranger, ne s'est pas repandue en épidémie. Les maladies catarrhales ont été plus nombreuses que d'habitude, les affections gastriques aiguës ont au contraire été relativement rares. La fièvre puerpérale a aussi diminué en fréquence. Le chiffre total des cas connus de maladies aiguës épidémiques [1]) a été de 122 219.

En 1881 la mortalité calculée d'après la population moyenne présumée de l'année, c'est à dire 1 913 600 individus, a été de 16.95 sur 1000 (les morts-nés y compris de 17.98). Les nombres correspondants de l'année précédente ont été de 16.01 (ou de 17.09). Le nombre des décès a été de 32 427, celui de morts-nés de 1986. Le nombre des naissances (58 342) a dépassé de 25 915 le nombre des décès.

Parmi les 16 356 décès, dont les médecins ont indiqué la cause [2]), le plus grand nombre dérive des maladies suivantes: la phthisie et les tubercules pulmonaires (2 595), la pneumonie (1 684), la méningite cérébrale et les convulsions de l'enfance (1 235), la scarlatine (1 028), la décrépitude (967), les maladies cancéreuses (874), la bronchite aiguë (602), la diarrhée et le choléra simple (512), l'apoplexie cérébrale (486), l'hydropisie et la maladie de Bright (470), la coqueluche (421), les maladies organiques du coeur (407), la bronchite chronique (361), la diphthérite (320), la rougeole (314), la péritonite (237), le croup (229), la débilité congénitale (216), la fièvre typhoïde (208).

Le nombre total des décès parmi les lépreux (Spedalske) a été de 162.

1 053 ont péri par suite d'accidents malheureux, 123 par suicide, 15 par homicide.

Le nombre des hôpitaux ordinaires a été de 45; dans 38 de ces hôpitaux il a été traité 8 948 malades, dont 7 011 sont sortis et 869 sont décédés, ce qui constitue une mortalité de 11.0 sur 100. Dans 11 maisons d'aliénés il a été traité 1 741 individus.

L'administration médicale du pays s'est trouvée divisée en 151 districts civils. Le nombre total des médecins autorisés a été de 589. La vaccination a été pratiquée sur 36 280 individus, soit par médecins, soit par des aides-vaccinateurs, dont le nombre a été de 625. Il y a 735 sages-femmes d'examinées. Le nombre des pharmacies a été de 82.

---

[1]) Voir le tableau no. VIII page XX et le tableau IX page XXIV et le tableau 1 de l'appendice.

[2]) Le tableau no. XLV page LXXIV (16 346 lisez 16 356) et voir le tableau no. LIII page XCVIII.

A. Almindelig Beretning

om Sundheds- og Medicinalforholdene i Riget for Aaret 1881.

Fladeindhold, Indbyggerantal, Lægedistriktsinddeling, Medicinalpersonale.

Section médicale (1), superficie (2), population (3), nombre des médecins (4), des dentistes (5), des sages-femmes (6), des aides vaccinateurs (7), des pharmacies (8).

Tabel I.	1	2	3	4	5	6	7	8
				Antal.				
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.	Apotheker.
I.	1. Christiania By	**0.129**	[1]) **122 036**	**121**	**21**	**58**	-	**10**
II.	Akershus Amt:	**40.58**	**97 550**	**27**	-	**32**	**40**	**2**
	2. Aker	8.49	28 838	9	-	8	9	1
	3. Ullensaker	15.94	34 156	8	-	11	11	-
	4. Høland	9.70	14 850	2	-	6	7	-
	5. Follo	6.448	19 706	8	-	7	3	1
III.	Smaalenenes Amt:	**32.281**	**107 804**	**34**	**1**	**35**	**29**	**6**
	6. Eidsberg	10.795	23 412	5	-	8	8	-
	7. Moss	6.186	19 445	7	-	7	6	1
	8. Sarpsborg	5.500	41 293	11	1	11	11	3
	9. Hvaløerne	9.806	13 862	2	-	5	4	-
	10. Fredrikshald	0.058	9 792	9	-	4	-	2
IV.	Buskeruds Amt:	**114.02**	**102 186**	**30**	**2**	**44**	**20**	**5**
	11. Drammen	4.69	31 370	9	2	15	2	3
	12. Ringerike	13.18	14 367	6	-	6	4	1
	13. Modum	17.57	25 384	8	-	9	4	-
	14. Næs	22.36	8 407	1	-	4	3	-
	15. Aal	20.91	5 880	1	-	2	2	-
	16. Sandsvær	10.01	11 766	4	-	5	1	1
	17. Rollag	25.30	5 012	1	-	3	4	-
V.	Jarlsb. og Laurviks Amt	**17.70**	**87 506**	**25**	**1**	**33**	**17**	**8**
	18. Tønsberg	6.047	40 860	12	1	15	10	3
	19. Hof	6.469	18 346	5	-	7	3	2
	20. Laurvik	5.169	28 300	8	-	11	4	3

[1]) Ifølge Tælling d. 31te December 1881.

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts).	1	2	3	4	5	6	7	8
				Antal.				
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.	Apotheker.
VI.	Hedemarkens Amt:	**204.14**	**120 618**	**27**	**1**	**39**	**40**	**4**
	21. Solør og Odalen	26.48	34 469	8	-	9	8	1
	22. Hedemarken	20.38	41 055	9	1	11	8	1
	23. Søndre Østerdalen	23.27	18 925	5	-	6	6	1
	24. Trysil	31.50	5 227	1	-	2	5	-
	25. Rendalen	44.40	9 673	3	-	5	6	-
	26. Tønset	56.58	10 458	1	-	6	7	1
VII.	Christians Amt:	**196.31**	**115 814**	**25**	**-**	**37**	**36**	**2**
	27. Hadeland og Land	22.46	24 150	7	-	6	6	-
	28. Søndre Valders	19.12	10 961	2	-	4	5	-
	29. Nordre —	22.52	7 855	1	-	4	4	-
	30. Toten	11.10	23 921	6	-	9	8	1
	31. Faaberg	17.61	16 844	4	-	5	4	1
	32. Ringebu	27.50	13 649	2	-	3	3	-
	33. Lom	43.20	10 799	2	-	3	4	-
	34. Lesje	32.78	7 635	1	-	3	2	-
VIII.	Bratsbergs Amt:	**115.86**	**83 171**	**25**	**2**	**36**	**35**	**5**
	35. Skien	8.26	24 487	9	2	11	5	4
	36. Kragerø	12.85	19 666	6	-	6	5	1
	37. Holden	8.18	11 274	3	-	5	5	-
	38. Sauland	12.30	7 190	2	-	4	5	-
	39. Hviteseid	17.54	8 704	2	-	3	6	-
	40. Laardal	34.40	8 217	2	-	5	5	-
	41. Tinn	22.28	3 633	1	-	2	4	-
IX.	Nedenæs Amt:	**71.95**	**71 987**	**19**	**1**	**28**	**21**	**6**
	42. Østre Nedenæs	6.85	27 902	5	-	7	6	2
	43. Vestre Nedenæs	8.757	30 018	11	1	15	7	4
	44. Aamli	15.27	5 401	1	-	3	3	-
	45. Evje	8.84	4 046	1	-	1	3	-
	46. Sætersdalen	32.21	4 620	1	-	2	2	-
X.	Lister og Mandals Amt:	**56.79**	**76 549**	**18**	**2**	**21**	**25**	**4**
	47. Christianssand	0.13	11 766	8	2	4	-	2
	48. Oddernæs	8.991	20 732	3	-	4	6	1
	49. Undal	15.202	12 939	1	-	5	6	-
	50. Vanse	2.104	9 149	3	-	3	3	-
	51. Lyngdal	6.598	6 909	1	-	2	5	-
	52. Flekkefjord	23.758	15 054	2	-	3	5	1
XI.	Stavanger Amt:	**70.3**	**110 965**	**20**	**3**	**37**	**37**	**6**
	53. Sogndal	26.199	5 930	1	-	2	3	-
	54. Ekersund	10.175	12 966	2	-	3	3	1
	55. Sandnæs	15.241	14 386	2	-	6	6	1

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts).	1	2	3	4	5	6	7	8
				Antal.				
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.	Apotheker.
	56. Stavanger	1.628	28 354	8	3	9	5	2
	57. Finnø	11.778	12 393	1	-	6	7	-
	58. Sand	18.92	11 233	1	-	1	4	-
	59 Karmøen	3.38	14 706	3	-	6	5	1
	60. Haugesund [1]	4.86	14 122	2	-	4	4	1
XII.	Søndre Bergenhus Amt:	**18.75**	**114 560**	**15**	-	**46**	**54**	-
	Sveens Herred	-	-	-	-	2	2	-
	61. Indre Søndhordland	8.45	9 369	1	-	4	3	-
	62. Ytre —	4.51	9 572	1	-	7	7	-
	63. Tysnæs	7.89	8 502	2	-	4	3	-
	64. Indre Hardanger	42.24	10 186	2	-	7	6	-
	65. Ytre —	6.42	7 189	1	-	3	2	-
	66. Voss	15.87	9 420	2	-	4	4	-
	67. Søndre Midthordland	7.29	11 191	1	-	5	7	-
	68. Nordre —	3.60	14 153	2	-	3	3	-
	69. Indre Nordhordland	12.66	16 954	2	-	4	8	-
	70. Ytre —	7.98	14 899	1	-	4	9	-
XIII.	71. Bergens By	**0.07**	**38 573**	**26**	**5**	**25**	-	**5**
XIV.	Nordre Bergenhus Amt:	**143.90**	**86 208**	**13**	-	**39**	**40**	**1**
	72. Lærdal	28.90	7 066	1	-	4	5	1
	73. Lyster	13.20	5 723	1	-	2	2	-
	74. Indre Sogn	8.20	5 354	1	-	2	3	-
	75. Midtre —	14.80	7 626	1	-	4	6	-
	76. Ytre —	12.70	8 751	1	-	4	1	-
	77. Ytre Søndfjord	6.20	8 868	2	-	4	2	-
	78. Indre —	19.26	11 504	1	-	5	7	-
	79. Kinn	6.94	8 363	1	-	2	3	-
	80. Ytre Nordfjord	4.64	6 356	1	-	3	3	-
	81. Nordfjordeidet	5.34	4 580	1	-	3	2	-
	82. Gloppen	9.00	4 817	1	-	2	2	-
	83. Indviken	13.82	7 200	1	-	4	4	-
XV.	Romsdals Amt:	**114.70**	**117 220**	**19**	**1**	**63**	**55**	**3**
	84. Vestre Søndmøre	6.70	10 718	1	-	7	6	-
	85. Indre —	9.60	7 353	1	-	3	3	-
	86. Østre —	17.20	6 404	1	-	6	6	-
	87. Ørskog	6.90	9 983	1	-	4	5	-
	88. Nordre Søndmøre	2.20	13 726	3	-	9	6	1
	89. Ytre Romsdal	6.50	12 974	2	-	6	6	1
	90. Indre —	17.80	11 045	1	-	4	4	-
	91. Søndre Nordmøre	5.71	20 055	4	1	10	7	1
	92. Sundalen	15.80	6 295	1	-	5	5	-
	93. Surendalen	17.75	9 235	2	-	4	3	-
	94. Nordre Nordmøre	8.45	9 432	1	-	5	4	-

[1]) Hvoraf Sveens Herred 1.84 n. □ Mil med 3 125 Indbyggere i søndre Bergenhus Amt.

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts).	1	2	3	4	5	6	7	8
				Antal.				
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.	Apotheker.
XVI.	Søndre Trondhjems Amt:	**143.75**	**116 804**	**41**	**2**	**40**	**33**	**6**
	95. Trondhjem	0.20	22 152	19	2	11	-	4
	96. Strinden	5.90	13 356	5	-	4	4	-
	97. Selbu	19.60	5 633	1	-	2	-	-
	98. Røros [1]	17.93	5 190	2	-	2	3	1
	99. Guldal	23.35	14 255	3	-	4	6	-
	100. Opdal [2]	22.20	5 706	1	-	2	1	-
	101. Orkedal	14.40	15 617	3	-	5	5	1
	102. Hiteren	7.30	8 421	1	-	2	2	-
	103. Hevne	9.00	4 799	1	-	2	2	-
	104. Ytre Fosen	7.70	8 768	3	-	2	3	-
	105. Indre —	6.30	7 009	1	-	2	3	-
	106. Nordre —	11.40	6 471	1	-	2	4	-
XVII.	Nordre Trondhjems Amt:	**178.50**	**82 271**	**18**	**-**	**34**	**41**	**3**
	107. Stjørdal	15.40	11 539	2	-	5	3	-
	108. Frosten	4.60	7 969	2	-	3	3	-
	109. Levanger	15.40	13 328	5	-	4	6	1
	110. Inderøen	17.40	13 864	1	-	5	8	-
	111. Stenkjær	11.60	9 462	3	-	4	5	1
	112. Grong	78.90	6 475	1	-	4	6	-
	113. Namsos	13.10	6 179	2	-	2	2	1
	114. Fosnæs	9.20	5 019	1	-	2	3	-
	115. Ytre Namdal	12.80	8 436	1	-	5	5	-
XVIII.	Nordlands Amt:	**297.60**	**104 151**	**21**	**-**	**51**	**49**	**2**
	116. Brønnø	18.80	9 884	2	-	5	5	-
	117. Alstahaug	9.80	9 896	1	-	5	3	-
	118. Vefsen	55.44	6 992	2	-	3	3	1
	119. Ranen	39.70	12 152	1	-	5	4	-
	120. Lurø	18.20	6 953	1	-	3	4	-
	121. Gildeskaal	14.50	4 142	1	-	2	3	-
	122. Bodø	4.20	4 831	1	-	2	2	1
	123. Folden	17.80	3 335	1	-	1	1	-
	124. Skjærstad	31.20	5 957	1	-	3	2	-
	125. Stegen	11.70	5 504	2	-	3	2	-
	126. Lødingen	22.20	4 036	1	-	3	3	-
	127. Ofoten	23.80	4 105	1	-	2	2	-
	128. Buksnæs	2.26	5 459	1	-	4	2	-
	129. Flakstad	3.10	2 408	1	-	3	3	-
	130. Østlofoten	4.94	4 729	2	-	2	3	-
	131. Hadsel	7.40	7 307	1	-	2	2	-
	132. Sortland	12.50	6 461	1	-	3	5	-
XIX.	Tromsø Amt:	**206.17**	**54 019**	**12**	**1**	**20**	**30**	**1**
	133. Trondenæs	13.018	9 207	1	-	2	5	-
	134. Ibestad	12.370	6 572	1	-	2	2	-

[1]) Hvoraf ca. 0.03 n. □ Mil med 238 Indb. i Hedemarkens Amt. [2]) Hvoraf 1.50 n. □ Mil med 573 Indb. i Hedemarkens Amt.

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts).	1	2	3	4	5	6	7	8
				Antal.				
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.	Apotheker.
	135. Tranø	8.922	3 876	1	-	1	3	-
	136. Lenvik	14.522	6 116	2	-	3	4	-
	137. Maalselven	45.824	3 980	1	-	3	3	-
	138. Balsfjorden	12.753	3 802	1	-	2	2	-
	139. Tromsø	11.379	8 870	3	1	3	2	1
	140. Lyngen	28.977	4 653	1	-	1	3	-
	141. Karlsø	10.793	2 167	1	-	1	2	-
	142. Skjærvø	47.548	4 776	1	-	2	5	-
XX.	Finmarkens Amt	**371.54**	**24 075**	**10**	-	**17**	**23**	**2**
	143. Alten	95.0	5 254	1	-	3	4	-
	144. Loppen	9.2	1 425	1	-	2	3	-
	145. Hammerfest	26.6	3 622	2	-	2	-	1
	146. Maasø	4.2 [1])	1 322	1	-	1	2	-
	147. Kistrand	128.9	2 569	1	-	3	3	-
	148. Tanen	30.6	2 393	1	-	2	4	-
	149. Vardø	17.7	2 063	1	-	1	3 [2])	-
	150. Vadsø	20.1	3 798	1	-	3	1	1
	151. Sydvaranger	39.1	1 629	1	-	1	3	-
	Riget	2 494.23	1 806 900	546	43	737	625	81

[1]) Antagelig 15.1 n. □ Mil. [2]) Filialafdeling af Apotheket i Vadsø under egen Bestyrer.

Sundhedstilstanden i Riget var i det Hele ret tilfredsstillende. En meget udbredt, men lidet dødelig Epidemi af Mæslinger har i ikke liden Grad øget Antallet af Angrebne af epidemiske Sygdomme, saa dette gjennemsnitlig for hele Riget for Aaret 1881 udgjør 63,9 pro mille, der er det største hidtil optegnede Forhold.

Det største Forholdstal er i Byerne Christiania og Bergen, søndre Trondhjems og Jarlsberg og Laurviks Amter. Sjeldnest ere de epidemiske Sygdomme optraadte i de bergenhusiske Amter, Christians og nordre Trondhjems Amter (jfr. Tabel III).

De katarrhalske Tilfælde vare som sædvanligt de hyppigste, derefter komme de gastriske Tilfælde, der imidlertid ere optraadte meget mindre hyppig end Aaret forud, saa Mæslinger, der udgjøre 11,6 pCt. af samtlige opgivne epidemiske Tilfælde. Efter disse komme Lungebetændelse, Kighoste og Skarlagensfeber. Typhoidfeber er forekommen sjeldnere end sædvanlig.

Der kjendes ialt 122 219 Sygdomstilfælde, og for 119 772 kjendes Tiden for deres Optræden.

Tabel II viser Antallet af epidemiske Sygdomme i Norge i 1867—1881.

Tabel III viser Antallet af Angrebne af epidemiske Sygdomme af 1 000 Indvaanere i de sidste 9 Aar og for Tiaaret 1871—1880.

Epidemiske Sygdomme i Norge.

Chiffre total des décès et des maladies épidémiques en Norvège.

Tabel II.

Aar.	Antal anmeldte Tilfælde.	Antal anmeldte Dødsfald.	Antal Angrebne af 1000 Indv.
1881	122 219	5 831	63.9
1880	109 324	5 066	57.3
1879	91 715	4 222	48.5
1878	96 839	4 649	51.9
1877	91 226	4 988	49.6
1876	98 745	6 257	54.0
1875	98 253	5 506	54.4
1874	99 097	4 908	55.4
1873	89 938	4 228	50.8
1872	81 395	4 182	46.3
1871	76 586	4 421	43.8
1870	72 438	3 718	41.7
1869	70 301	3 759	40.6
1868	80 095	4 579	46.4
1867	74 812	3 632	43.6

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde efter «Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i 1881», udgivne af det statistiske Centralbureau, 32 427 eller 16,95 pro mille af den beregnede (tilstedeværende) Befolkning ved Aarets Midte (1 913 600). Dødeligheden er større end i de tre foregaaende Aar, omtrent svarende til Gjennemsnitsdødeligheden i det forløbne Femaar 1876—1880.

Sammenlignes Dødeligheden i Stifterne med Gjennemsnitsdødeligheden for hele Riget, have Christianssands og Tromsø Stifter en noget større Dødelighed (næsten 2 pro mille større), end Tilfældet er for Riget i det Hele; i Christiania Stift svarer den til Middeldødeligheden i Riget, uagtet Christiania By har en meget større Dødelighed end for hele Riget. I de øvrige Stifter er Dødeligheden mindre end Rigets, og deraf mindst i Hamars Stift (endog over 2 pro mille mindre end for hele Riget).

Sammenlignes Dødeligheden i Amterne med den for hele Riget, har Finmarkens Amt den største Dødelighed (over 8 pro mille større), dernæst Lister og Mandals Amt og Bergens By (mellem 3—4 pro mille større), saa Christiania By og Stavanger Amt (over 2 pro mille større end for hele Riget). Mindst har Dødeligheden været i Christians og nordre Trondhjems Amter (begge Steder lidt over 3 pro mille mindre end Rigets Gjennemsnitsdødelighed); gunstigst efter disse staa Romsdals og nordre Bergenhus Amter med over 2 pro mille færre Døde.

I Forhold til Aaret forud er Dødeligheden gjennemsnitlig saavel for hele Riget som for Stifterne steget noget, mest for Tromsø (over 2 pro mille større end Aaret forud), dernæst Trondhjems Stift (1,5 pro mille flere Døde end forrige Aar); for de øvrige Stifter er Forskjellen ubetydeligere. I Amterne er Dødeligheden steget stærkest i Nordlands Amt (over 3 pro mille høiere end Aaret forud); dernæst komme søndre Trondhjems, Jarlsberg og Laurviks, Bratsbergs og Tromsø Amter (i alle over 2 pro mille høiere end forrige Aar). Stig-

ningen i de øvrige Amter er dels 1 pro mille, dels mindre. Aftagen af Dødeligheden har fundet Sted i Nedenæs og Lister og Mandals Amt samt Christiania By.

I Tabel IV gives en Oversigt over de Dødes Antal i 1881 og Dødeligheden i dette og en Del tidligere Aar samt Femaarene 1876—1880, 1871—1875 og 1866—1870 med Fordeling paa Stifter og Amter.

Tabel V giver en Oversigt over Dødeligheden i Rigets Land- og Bydistrikter med Fordeling paa Stifter og Amter.

Tabel VI giver en Oversigt over Dødeligheden i Byerne, ved hvilken Beregning Folkemængden den 31te December 1875 er lagt til Grund, saa de meddelte Forholdstal stille sig ugunstigere end det virkelige Forhold.

Tabel VII viser Døde i Forhold til levende Fødte fra 1858 til 1881 samt for Femaarene 1876—1880, 1871—1875 og 1866—1870.

Temperaturforhold. Aaret 1880 gik ud med Kulde, idet Middeltemperaturerne i de 3 sidste Maaneder sank langt under de gjennemsnitlige. Aaret 1881 fortsatte paa samme Maade. Dette gjælder især de 4 første Maaneder, da en overordentlig Kulde herskede over hele Landet. De derpaa følgende sex Maaneder, Mai—Oktober, vare ogsaa gjennemgaaende kjølige. En ny Periode indledes derimod med November, og denne fortsætter ogsaa ind i Aaret 1882, saaledes at Vinteren 1881—1882 blev en udpræget Modsætning af den forrige. Især var Temperaturen i December 1881 mærkelig høi. Polarisen, der i Vinteren 1880—1881 sporedes lige ned til Finmarkens Kyster, holdt sig denne Vinter paa meget nordlige Bredder, og Landet hjemsøgtes af ødelæggende Storme.

Den aarlige Middeltemperatur har været høiest i Skudesnæs (6,3 ° C.), paa Kyststrækningen mellem Christianssund og Christianiafjordens Munding mellem 5 og 6 °, fra Trondhjemsfjorden til Namsenfjord, inde i Fjordbundene paa Vestlandet og op Christianiafjorden 4 til 5 °. Nordover aftager Temperaturen til 3 ° udenfor Bodø, 2 ° i Lødingen, 1 ° i Fagernæs (Østlofoten), 0 ° i Gjæsvær (paa Magerøen, Maasø Distrikt), ÷ 1 ° lidt nordenfor Alten og paa Vardø og næsten ÷ 3 ° i Sydvaranger. Paa Røros ÷ 3 °.

Af de enkelte Maaneder har August i det Hele taget været Aarets varmeste Maaned nordenfor og Juli søndenfor Stat. I Juli var Middeltemperaturen i Christiania 15,8 °, den høieste Maanedstemperatur i 1881. I Vardø var i Juli Maaned Middeltemperaturen blot 6,9 °. Paa Røros og Tonsaasens Sanatorium var den i August 9,1 °, paa Dovre i samme Maaned 9,2 °. De laveste Middeltemperaturer optræde i Aarets første Maaneder. Karasjoks Middeltemperatur var i Februar ÷ 24,6 °; i Januar ÷ 24,3 °. Sydvaranger havde i Februar ÷ 16,4 ° og i Januar ÷ 14,9 °; Røros og Tønset havde i Februar ÷ 20 ° og ÷ 19,8 °. Hvad Afvigelsen fra de gjennemsnitlige Middeltemperaturer angaar, var denne paa alle de meteorologiske Stationer negativ og temmelig betydelig, idet den i Regelen var mellem 1 — 2 °.

Aarets høieste Temperatur var i Christiania den 2den og 17de Juni, da Temperaturen gik op til 28,3 °, en forresten ikke særdeles høi Værdi. I Biri (Totens Lægedistrikt) var Temperaturen 15de Juli 28,2 °. I Vardø og paa Røst var Aarets høieste Temperatur 17 °, henholdsvis 29de Juni og 13de August. De laveste iagttagne Temperaturer var ÷ 50,6 ° i Karasjok Natten mellem 3die og 4de Februar; Nat til 15de Januar gik Temperaturen sammesteds ned til ÷ 50,5 °, de laveste Temperaturer, der indtil den Tid vare iagttagne ved nogen meteorologisk Station i Landet. Nat til 13de Januar var Minimumstemperaturen i Tønset ÷ 43,7 ° og i Røros ÷ 44,3 °.

Med Hensyn til Nedbørsmængden er der fra Christianssund og nordover i Regelen faldt en Del mere Nedbør, end der pleier, paa Østlandet derimod adskillig mindre. I Christiania er der faldt omtrent 30 pCt. mindre Nedbør end normalt. Som forholdsvis fattige paa Nedbør kan nævnes Maanederne Januar, Februar,

Antal Angrebne af epidemiske Sygdomme af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas des maladies épidémiques par 1000 habitants.

Tabel III. Riget og Overøvrighedsdistrikt.	1881.	Tiaaret 1871—1880 [1].	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
Riget	63.	50.56	57.3	48.5	51.9	49.6	54.0	54.4	55.4	50.8
1. Christiania By	185.5	150.7	170.3	147.0	137.5	155.2	166.4	182.8	167.2	176.3
2. Akershus Amt	39.2	40.7	35.5	31.3	32.5	41.3	46.2	39.7	43.2	58.7
3. Smaalenenes —	68.3	65.9	67.2	64.9	68.6	73.6	76.7	87.0	73.5	60.9
4. Buskeruds —	68.9	65.2	65.2	57.6	67.3	75.3	68.9	68.9	68.3	73.7
5. Jarlsb. og Laurviks —	87.5	62.1	76.1	55.7	54.8	47.7	69.5	67.6	69.6	68.3
6. Hedemarkens —	44.6	38.2	38.7	32.7	40.9	40.1	52.2	41.3	50.1	38.6
7. Christians —	29.0	29.0	24.1	27.0	37.4	29.9	28.3	26.6	37.7	30.2
8. Bratsbergs —	84.8	62.6	83.2	65.1	60.3	49.5	80.1	78.7	61.0	55.7
9. Nedenæs —	60.0	61.8	70.7	53.8	73.2	63.9	71.7	63.2	58.2	67.9
10. Lister og Mandals —	70.2	56.5	83.6	46.4	51.2	48.2	59.3	55.8	58.0	54.5
11. Stavanger —	54.3	55.1	46.9	51.5	45.7	42.3	50.9	58.6	67.3	52.9
12. Søndre Bergenhus —	21.2	17.5	16.4	17.6	15.8	24.0	13.5	15.8	13.4	15.9
13. Bergens By	138.8	132.1	118.1	116.4	143.6	126.8	162.8	158.8	117.5	109.9
14. Nordre Bergenhus Amt	21.4	22.0	21.3	19.2	28.5	34.2	19.1	20.7	28.6	25.0
15. Romsdals —	41.1	31.0	31.5	30.0	34.6	28.9	31.1	37.7	38.8	27.9
16. Søndre Trondhjems —	90.8	52.4	59.3	53.1	51.8	52.3	48.2	48.3	57.3	54.1
17. Nordre — —	34.6	20.6	27.9	27.8	36.8	30.5	26.9	31.8	34.1	33.9
18. Nordlands —	42.8	27.4	39.7	27.6	26.1	19.1	26.7	26.2	37.3	22.6
19. Tromsø —	60.0	31.3	52.8	34.6	33.1	29.6	33.1	29.2	40.9	19.6
20. Finmarkens —	80.1	55.0	54.8	56.8	65.4	46.1	34.3	53.1	78.7	48.8

[1]) Fraregnet simpel Feber, som alene er opgivet for 1871—75.

Dødeligheden i 1881 i Forhold til Folkemængden og tidligere Dødelighed [1]).

La mortalité en 1881 par rapport à la population et comparée avec celle des années précedentes.

Tabel IV. Overøvrighedsdistrikt.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1881.	Antal Døde i 1881.	Døde af 1000 Levende [1]).								
			1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	Femaaret 1876—80.	Femaaret 1871—75.	Femaaret 1866—70.
Riget	1 913 600	32 427	16.95	16.01	15.13	15.86	17.04	18.91	16.56	17.45	17.41
Landdistrikter	1 504 100	24 503	16.29	15.05	14.27	14.88	16.36	18.01	15.73	-	-
Byer	409 500	7 924	19.35	19.61	18.43	19.45	20.00	22.30	19.99	-	-
I. Christiania Stift	530 200	9 007	16.99	16.57	15.59	15.72	18.23	21.15	17.41	18.36	19.16
II. Hamars —	234 200	3 464	14.79	13.83	13.49	14.16	15.46	15.00	14.34	14.83	14.97
III. Christianssands —	361 300	6 839	18.93	18.65	17.13	17.51	17.80	21.03	18.41	18.68	18.88
IV. Bergens —	300 300	4 800	15.98	15.03	14.52	16.34	16.94	18.04	16.16	17.05	15.66
V. Trondhjems —	283 400	4 513	15.93	14.41	13.72	15.33	16.68	16.91	15.40	16.49	15 25
VI. Tromsø —	203 900	3 804	18.65	16.09	15.23	13.46	15.11	18.26	15.99	18.12	19.51
1. Christiania By	120 300	2 349	19.52	21.79	19.14	19.09	20.69	24.03	20.78	22.17	22.39
2. Akershus Amt	99 600	1 637	16.43	14.97	13.92	14.05	18.65	20.90	16.72	17.73	18.52
3. Smaalenenes —	114 300	1 731	15.14	14.29	14.83	15.33	16.91	21 07	16.46	19.00	18.50
4. Buskeruds Amt —	103 700	1 654	15.87	15.90	14.46	15.37	19 34	18.46	16.70	16.66	18.88
5. Jarlsb. og Laurviks —	92 300	1 636	17.72	15.42	15.36	14.48	15.77	22.07	16.59	16.85	18.74
6. Hedemarkens —	122 400	1 922	15.70	13.95	13.30	13.23	15.37	16.03	14.37	14.95	15.76
7. Christians —	112 100	1 542	13.76	13.70	13.89	15.14	15.55	13.92	14.41	14.74	14.18
8. Bratsbergs —	87 000	1 587	18.24	16.17	16.08	15.66	17.54	18 59	16.77	17.41	19.98
9. Nedenæs —	79 300	1 399	17.64	19.51	15.51	18.51	17.47	22.90	18.74	18.83	20.79
10. Lister og Mandals —	77 100	1 606	20.82	22.15	17.76	19.40	18 92	22.79	20.21	20.59	20.15
11. Stavanger —	117 900	2 247	19.06	17.60	18.58	16.98	17.57	20.42	18.23	18.20	15.16
12. Søndre Bergenhus —	121 000	1 965	16.19	15.79	14.68	16.04	17.23	18.44	16.44	17.31	15.92
13. Bergens By	43 300	901	20.81	19.04	19.52	20.64	21.88	25.47	21.37	24.41	21.06
14. Nordre Bergenhus Amt	87 900	1 280	14.56	13.83	12.84	15.20	14.93	15.10	14.48	15.43	14.80
15. Romsdals —	125 200	1 773	14.16	12.49	12.27	14.79	15.67	15.77	14.17	15.31	15.01
16. Søndre Trondhjems —	122 700	2 237	18.23	15.87	14.65	15.60	18.46	17.42	16.40	17.60	16.31
17. Nordre — —	83 600	1 157	13.84	13.55	13.92	15.19	15.20	17.21	15.04	15.30	14.10
18. Nordlands —	116 500	2 126	18.25	15.14	14.05	13.31	14.43	18.07	14.97	17.69	16.96
19. Tromsø —	60 300	1 001	16.60	14.58	14.57	15.94	15.37	17.05	15.30	16.68	19.41
20. Finmarkens —	27 100	677	24.98	23.41	21.68	22.55	17.42	21.73	21.39	23.15	30.77

[1]) Uoverensstemmelsen mellem denne Tabel og den tilsvarende Tabel i Beretningerne før 1880, hvad Forholdstallene af Døde til 1000 Levende angaar, hvis Decimalbrøker nemlig ere forandrede, beror paa, at Opgaverne ere omregnede efter de nøiagtigere Tabeller over Folkemængdens Bevægelse i 1876—1880, medens tidligere Beregninger vare udførte efter foreløbige Opgaver over de Dødes Antal.

Dødeligheden i Rigets Land- og Bydistrikter.

La mortalité dans la campagne et dans les villes par diocèses et par préfectures.

Tabel V.

Overøvrighedsdistrikt.	Rigets Landdistrikter.			Rigets Byer (amtsvis).		
	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1881.	Antal Døde i 1881.	Døde pro Mille.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1881.	Antal Døde i 1881.	Døde pro Mille.
Riget	1 504 100	24 503	16.29	409 500	7 924	19,35
I. Christiania Stift	321 500	5 089	15.83	208 700	3 918	18.77
II. Hamars —	227 400	3 332	14.65	7 100	132	18.59
III. Christianssands —	273 500	5 184	18.95	87 800	1 655	18.85
IV. Bergens —	249 900	3 806	15.23	50 400	994	19.72
V. Trondhjems —	243 700	3 634	14.91	39 700	879	22.14
VI. Tromsø —	188 100	3 458	18.38	15 800	346	21.89
1. Christiania By	-	-	-	120 300	2 349	19.52
2. Akershus Amt	96 000	1 575	16.41	3 600	62	17.22
3. Smaalenenes —	83 000	1 233	14.73	31 300	498	15.91
4. Buskeruds —	77 100	1 202	15.57	26 600	452	16.99
5. Jarlsb. og Laurv. —	65 400	1 079	16.49	26 900	557	20.71
6. Hedemarkens —	118 200	1 833	15.51	4 200	89	21.19
7. Christians —	109 200	1 499	13.73	2 900	43	15.52
8. Bratsbergs —	67 600	1 282	18.97	19 400	305	15.93
9. Nedenæs —	65 400	1 157	17.69	13 900	242	17.41
10. Lister og Mandals —	57 300	1 197	20.89	19 800	409	20.66
11. Stavanger —	83 200	1 548	18.61	34 700	699	20.14
12. Søndre Bergenhus —	121 000	1 965	16.24	-	-	-
13. Bergens By	-	-	-	43 300	901	20.81
14. Nordre Bergenhus Amt	87 300	1 268	14.52	600	12	20.00
15. Romsdals —	107 400	1 441	13.42	17 800	332	18.65
16. Søndre Trondhjems —	98 600	1 688	17.12	24 100	549	22.78
17. Nordre — —	79 300	1 078	13.59	4 300	79	18.38
18. Nordlands —	113 500	2 029	17.88	3 000	97	32.33
19. Tromsø —	54 000	913	16.91	6 300	88	13.97
20. Finmarkens —	20 600	516	25.05	6 500	161	24.77

Dødeligheden i Byerne i 1881.

La mortalité dans les villes en 1881.

Amt.	Tabel VI. Byer.	Tilstedeværende Folkemængde 31te Decbr. 1875.	Antal Døde i 1881.	Døde af 1000 Levende. 1881.	1880.	1879.	1878.
I.	Christiania By[1])	120 721	2 349	19.5	21.0	18.4	18.2
II.	Drøbak	2 047	40	19.5	18.1	10.3	19.5
	Hvitsten	156	6	38.4	6.4	6.4	12.8
	Hølen	266	2	7.5	11.0	7.5	11.3
	Son	748	14	18.8	16.0	14.7	9.4
III.	Moss	5 117	107	20.9	22.1	20.1	15.4
	Sarpsborg	3 272	53	16.2	11.3	16.2	22.9
	Fredrikstad	9 616	166	17.3	14.6	14.7	19.5
	Fredrikshald	9 792	172	17.7	17.6	18.4	21.4
IV.	Drammen	18 643	342	18.3	20.6	16.6	20.5
	Holmsbo	433	14	32.3	9.2	25.4	20.8
	Hønefos	1 149	10	8.7	14.8	19.2	18.3
	Kongsberg	4 357	86	19.5	21.6	15.4	20.9
V.	Svelvik	1 614	30	18.6	21.4	15.5	16.1
	Holmestrand	2 147	41	19.1	21.9	21.9	15.4
	Horten	5 302	95	17.9	17.7	17.0	15.8
	Aasgaardstrand	488	8	16.4	12.5	20.5	16.4
	Tønsberg	5 066	113	22.5	13.8	16.8	15.4
	Sandefjord	2 307	50	21.2	16.0	13.0	14.3
	Laurvik	7 737	220	28.4	18.9	17.7	18.0
VI.	Kongsvinger	1 152	29	25.2	19.1	23.4	13.9
	Hamar	2 335	60	25.5	22.3	12.4	19.7
VII.	Gjøvik	1 051	14	13.3	8.6	13.3	11.4
	Lillehammer	1 551	29	18.7	10.3	12.3	20.6
VIII.	Brevik	2 252	34	15.1	16.9	18.7	23.5
	Porsgrund	3 453	58	16.8	21.1	16.2	21.1
	Skien	5 362	100	18.6	24.2	15.3	20.3
	Stathelle	427	14	32.8	16.4	9.4	25.8
	Langesund	1 084	16	14.7	18.4	28.6	13.8
	Kragerø	4 669	83	17.9	20.3	13.3	17.1

[1]) Hjemmehørende Befolkning ved Aarets Midte, hvorefter Dødeligheden er beregnet.

Dødeligheden i Byerne 1881.

Amt.	Tabel VI (Forts.). Byer.	Tilstedeværende Folkemængde 31te Decbr. 1875.	Antal Døde i 1881.	Døde af 1000 Levende. 1881.	1880.	1879.	1878.
IX.	Østerrisør	2 390	41	17.1	18.4	18.4	21.3
	Tvedestrand	1 364	23	16.9	17.6	5.1	16.9
	Arendal	4 132	83	20.9	18.9	16.7	21.8
	Grimstad	2 552	70	27.4	22.4	14.1	19.6
	Lillesand	1 325	25	18.8	18.9	18.0	18.1
X.	Christianssand	11 766	240	20.4	31.0	24.4	22.5
	Mandal	3 885	80	20.8	23.7	19.0	21.1
	Farsund	1 419	44	31.0	19.7	16.2	22.6
	Flekkefjord	1 651	45	27.1	26.0	18.7	17.6
XI.	Sogndal	490	12	24.5	26.5	12.2	30.6
	Ekersund	2 408	42	17.4	23.7	25.3	22.8
	Sandnæs	1 468	38	25.6	16.3	23.1	13.6
	Stavanger	19 004	488	25.6	26.5	28.8	23.1
	Kopervik	817	22	26.9	20.8	17.1	20.8
	Skudesnæshavn	1 224	18	14.7	17.2	8.2	23.7
	Haugesund	4 102	79	19.2	21.4	18.8	22.9
XIII.	Bergens By	38 573	901	23.4	21.6	21.8	22.2
XIV.	Florø	503	12	23.8	17.9	11.3	17.9
XV.	Aalesund	5 603	81	14.4	13.0	12.1	18.9
	Molde	1 672	51	30.5	30.5	24.5	26.3
	Christianssund	8 251	200	24.2	19.3	16.7	24.7
XVI.	Trondhjem	22 152	549	24.8	21.0	20.6	22.2
XVII.	Levanger	955	11	11.5	24.1	15.7	12.6
	Stenkjær	1 427	29	20.3	13.3	10.5	21.0
	Namsos	1 592	39	24.5	18.9	17.7	26.8
XVIII.	Mosjøen	774	23	29.7	25.8	19.4	27.1
	Bodø	1 519	74	48.7	18.4	30.3	17.8
XIX.	Tromsø	5 409	88	16.3	18.5	22.6	19.4
XX.	Hammerfest	2 101	49	23.3	29.9	20.0	27.1
	Vardø	1 326	68	51.3	34.7	25.0	23.5
	Vadsø	1 764	44	24.9	20.4	28.9	28 9

April og især September og Oktober. Forholdsvis rigelig har den derimod været i Marts, Mai, Juli, August og November. En nærmere Oversigt over Veirforholdene i Norge i 1881, hvoraf Ovenstaaende er Uddrag, findes udarbeidet af Assistent ved det meteorologiske Institut Hesselberg i «Tidsskrift for Landmænd», udgivet af F. A. Dahl, niende Aargang, 1882.

I Tabel VIII gives en Oversigt over samtlige af Lægerne opgivne Tilfælde af **epidemiske Sygdomme og Dødsfald** af disse med Fordeling paa Rigets Stifter og Amter.

Af Tabel IX sees Antallet af de behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme i Riget, Tiden for deres Optræden, de Syges Kjøn og Alder, de enkelte Sygdommes Procentforhold til samtlige behandlede epidemiske Sygdomme og Dødsprocenten af de Behandlede for hver Sygdom.

Tabel X viser Hyppigheden af de forskjellige i Riget behandlede epidemiske Sygdomme i Forhold (pCt.) til Summen af samtlige epidemiske Sygdomme i Aaret i de sidste Tiaar.

Tabel XI giver en Oversigt over de i Byerne behandlede epidemiske Sygdomme med Angivelse af Procentforholdet til alle i Riget behandlede Tilfælde af samme Sygdom.

I Slutningen af denne almindelige Beretning er indtaget Tabeller over de af Lægerne behandlede epidemiske Sygdommes Fordeling paa hver Maaned inden de enkelte Lægedistrikter med særlig Anførsel af By- og Landdistrikt, forsaavidt der foreligger saadanne Opgaver.

Exanthematisk Typhus, Flekfeber, (Typhus exanthematicus) forekom som begrændsede Epidemier i Smaalenenes Amt (Sarpsborgs Distrikt), i Tromsø Amt (Skjærvø Distrikt), i Finmarkens Amt (Altens, Hammerfests og Maasø Distrikter). Smitteforholdet for dens første Optræden i Smaalenenes Amt kunde ikke udredes, medens i Tromsø og Finmarkens Amter hjemvendte syge Fiskere bragte den med fra de større Fiskerier i Nordland og Finmarken. Dens tidligere Hyppighed sees af Tabel XII.

Typhoidfeber (Febris typhoïdea, Ileotyphus, Tabel XIII og XIV) er forekommet sjeldnere end før og optraadt med det mindste Antal Tilfælde og Dødsfald, som kjendes siden Aaret 1860. Tromsø Amt, hvor den er forekommet hyppigere end Aaret forud, har i dette Aar det største Antal Angrebne af 1 000 Indvaanere; dernæst kommer Nordlands, Lister og Mandals og Buskeruds Amter samt Bergen. I Forhold til dens Udbredning Aaret forud har Sygdommen aftaget ikke saa lidet i Christiania, Jarlsberg og Laurviks, søndre Trondhjems, Nordlands og Finmarkens Amter.

Tabel XV viser Antallet af Angrebne og Døde i de Lægedistrikter i Amterne, hvor Sygdommen hyppigst optraadte.

Epidemisk Cerebrospinalmeningit (Meningitis cerebro-spinalis epidemica). Sygdommens Optræden i de enkelte Amter siden 1874 sees af Tabel XVI; før 1874 har den i flere Aar ikke været omtalt i Lægernes Medicinalberetninger.

Barselfeber (Febris puerperalis) iagttoges noget sjeldnere end i det foregaaende Aar. Antallet af Angrebne blandt 100 Fødende har i de sidste 10 Aar været:

i 1881	0.9	i 1876	1.3
- 1880	0.9	- 1875	1.3
- 1879	1.0	- 1874	1.4
- 1878	0.9	- 1873	1.1
- 1877	1.1	- 1872	1.0

Døde i Forhold til
Nombre des décès par 1 000

Tabel VII.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.	1870.	1869.
Riget	556	518	470	511	537	594	603	591	563	558	579	558	597
Landdistrikt	554	514	464	509	538	586	595	576	554	546	572	547	598
Byer	561	533	489	516	534	605	632	649	597	609	605	601	594
Amter:													
Christiania	540	532	468	460	515	592	648	623	632	580	530	620	530
Akershus	588	541	457	510	599	650	678	628	630	606	586	644	659
Smaalenene	471	463	438	474	508	625	765	698	548	494	550	531	620
Buskerud	507	527	438	495	626	560	545	574	571	537	523	638	601
Jarlsb. og Laurv.	564	477	461	455	536	743	614	613	549	516	612	625	701
Hedemarken	533	479	431	450	501	498	532	540	480	448	491	562	511
Christians	498	477	479	586	545	484	505	577	548	477	501	530	504
Bratsberg	620	573	516	527	567	599	584	557	594	591	588	537	689
Nedenæs	569	618	474	558	510	767	639	582	632	587	611	590	640
Lister og Mandal	657	763	557	670	585	753	721	755	737	750	694	605	698
Stavanger	596	535	556	526	533	604	594	602	478	611	697	548	539
Søndre Bergenhus	531	496	448	535	546	599	702	523	533	541	598	467	546
Bergen	644	548	579	564	574	745	745	601	720	707	739	706	652
Nordre Bergenhus	528	499	437	581	527	531	540	636	548	450	514	538	579
Romsdal	494	445	407	518	534	525	590	535	515	506	534	475	544
Søndre Trondhjem	660	563	506	550	617	577	563	645	633	723	638	673	611
Nordre Trondhjem	527	503	490	538	544	632	587	585	621	641	630	613	595
Nordland	566	439	415	382	419	538	543	516	496	611	559	501	664
Tromsø	539	457	427	444	445	477	508	493	455	447	488	460	670
Finmarken	651	612	558	589	442	542	699	589	483	521	665	739	780

Tabel XVII giver en Oversigt over Angrebne og Dødsfald af Barselfeber samt Dødsfald paa Barselseng med Fordeling paa Rigets Stifter.

Af Tabel XVIII sees Dødeligheden paa Barselseng inden Amterne.

Barselfeber iagttoges i 1881 hyppigst i Hamars Stift, sjeldnest i Bergens Stift.

Blandt samtlige af Lægerne opgivne 236 Dødsfald paa Barselseng udgjorde de kjendte Dødsfald af Barselfeber 59.7 pCt.; fradrages 7 uforløst Døde, var Dødsaarsagen i 61.6 pCt. Barselfeber.

Efter Presternes Opgaver døde 332 Kvinder paa Barselseng eller 5.6 af 1000 Fødende (i 1880: 5.5 p. m. og i 1879: 5.3 p. m.).

Af disse vare:

5 mellem 15—20 Aar
101 — 20—30 «

1000 levende Fødte.

enfants nés vivants.

1868.	1867.	1866.	1865.	1864.	1863.	1862.	1861.	1860.	1859.	1858.	Femaaret. 1876—80.	1871—75.	1866—70.
614	618	532	520	559	576	623	636	516	490	480	523	579	583
601	605	517	509	554	572	619	621	500	467	467	521	569	573
671	673	600	575	583	600	640	708	601	616	550	531	619	627
734	761	698	537	550	628	704	823	645	730	568	509	597	666
729	703	543	508	570	564	584	608	534	475	432	563	626	653
675	649	548	484	618	559	590	563	518	493	447	499	603	604
666	731	506	511	588	659	651	574	477	445	484	528	548	626
654	778	481	473	583	546	586	579	507	479	512	516	582	643
658	555	425	447	482	502	565	493	426	346	355	472	493	538
532	557	442	469	511	472	636	561	387	358	375	512	520	511
691	854	653	566	609	602	616	659	508	710	482	551	584	655
788	727	635	548	641	635	625	774	646	610	584	572	614	676
702	686	655	557	672	620	588	724	555	608	506	657	732	670
497	519	472	470	542	510	508	588	406	461	327	545	596	495
497	540	494	489	592	626	540	661	475	516	488	521	579	508
639	729	568	646	749	776	696	905	692	733	610	595	701	674
465	534	465	468	549	530	560	576	578	470	476	513	531	501
556	457	567	566	508	644	743	656	524	423	491	483	536	495
632	556	552	733	521	521	602	661	706	544	543	561	634	604
473	479	577	570	505	483	604	781	546	446	493	540	614	546
619	539	478	440	454	637	767	691	489	433	548	435	543	557
661	577	470	473	543	650	767	678	452	440	570	449	477	561
915	787	747	643	681	810	783	492	575	478	812	551	596	794

162 mellem 30—40 Aar
62 — 40—50 « og
2 ..... 50 og 51 Aar.

I de enkelte Maaneder indtraf følgende Antal Dødsfald:

i Januar	44	i Juli	23
- Februar	39	- August	19
- Marts	28	- September	19
- April	31	- Oktober	24
- Mai	21	- November	31
- Juni	25	- December	28

Samtlige af Lægerne anmeldte epidemiske

Les maladies épidémiques dans les

Tabel VIII. Overøvrighedsdistrikter.	Samtlige epidemiske Sygdomme.		Angrebne af epidemiske Sygdomme af 1000 Indv.	Exanthematisk Typhus		Typhoidfeber.		Cerebrospinal-Meningit.	
	Angr.	Dødsf.		Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
Riget	122219	5831	63.9	151	25	1944	208	33	15
I. Christiania Stift	49151	1938	92.7	39	8	491	50	1	-
II. Hamars —	8700	469	37.1	4	1	194	21	3	1
III. Christianssands —	23962	1094	66.3	3	-	272	43	4	3
IV. Bergens —	12109	741	40.3	-	-	333	36	9	4
V. Trondhjems —	17540	875	61.8	2	1	260	22	4	3
VI. Tromsø —	10757	714	52.7	103	15	394	36	12	4
1. Christiania By	22321	837	185.54	1	-	117	9	-	-
2. Akershus Amt	3804	235	39 2	4	3	57	6	-	-
3. Smaalenenes —	7812	263	68.3	34	5	116	9	-	-
4. Buskeruds —	7141	279	68.9	-	-	145	18	1	-
5. Jarlsb. og Laurv. —	8073	324	87.4	-	-	56	8	-	-
6. Hedemarkens —	5448	325	44.6	-	-	124	14	2	1
7. Christians —	3252	144	29.0	4	1	70	7	1	-
8. Bratsbergs —	7380	268	84.8	-	-	39	7	-	-
9. Nedenæs —	4755	207	60.0	1	-	40	3	2	2
10. Lister og Mandals —	5414	217	70.2	-	-	113	19	1	1
11. Stavangers —	6413	402	54.3	2	-	80	14	1	-
12. Søndre Bergenhus —	2572	235	21.2	-	-	132	14	5	1
13. Bergens By	6011	320	138.8	-	-	60	6	-	-
14. Nordre Bergenhus Amt	1836	134	21.4	-	-	96	10	4	3
15. Romsdals —	5144	245	41.1	1	-	126	10	-	-
16. Søndre Trondhjems —	11144	540	90.8	1	1	105	14	1	1
17. Nordre — —	2892	142	34.6	-	-	74	4	3	2
18. Nordlands —	4969	472	42.8	-	-	192	21	11	4
19. Tromsø —	3616	141	60.0	36	4	170	11	1	-
20. Finmarkens —	2172	101	80.1	67	11	32	4	-	-

Sygdomme fordelte paa Stifter og Amter.

diocèses et dans les préfectures).

Barsel-feber.		Børne-kopper.		Vand-kopper.	Skarlagens-feber.		Røde Hunde.		Mæslinger.		Rosen.		Kighoste.		Diphtherisk Svælg-betændelse.	
Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
510	141	84	13	1417	5924	1026	2076	4	14235	314	1958	51	6365	421	1560	320
179	43	62	12	692	348	29	526	-	7596	150	762	22	2689	167	564	104
79	17	-	-	72	321	54	358	1	454	9	256	5	401	13	202	65
79	28	8	1	359	1434	123	533	-	421	3	445	6	1703	123	307	48
41	18	5	-	159	1207	226	43	2	1109	24	214	7	753	70	193	23
83	18	8	-	78	1163	268	591	1	3648	100	128	5	454	36	161	33
49	17	1	-	57	1451	326	25	-	1007	28	153	6	365	12	133	47
27	8	16	3	395	257	20	-	-	5370	125	109	7	523	59	60	18
38	10	-	-	76	42	3	45	-	378	2	116	-	324	8	111	28
18	5	-	-	81	29	4	192	-	120	-	165	2	636	22	254	39
71	15	38	8	62	15	2	194	-	297	6	249	7	360	31	104	13
25	5	8	1	78	5	-	95	-	1431	17	123	6	846	47	35	6
43	12	-	-	31	245	36	101	1	398	9	138	5	271	7	142	50
36	5	-	-	41	76	18	257	-	56	-	118	-	130	6	60	15
20	6	1	-	147	45	4	470	-	166	1	134	1	555	28	75	6
20	10	2	-	35	19	-	30	-	23	-	111	2	293	28	169	24
16	5	5	1	99	236	27	17	-	164	-	88	-	165	16	35	14
23	7	-	-	78	1134	92	16	-	68	2	112	3	690	51	28	4
13	5	-	-	37	713	101	2	-	38	2	53	4	167	9	69	4
7	7	2	-	80	390	100	1	-	927	20	42	3	402	44	46	6
13	3	3	-	14	91	22	3	-	32	2	93	-	161	16	68	13
33	7	8	-	41	390	63	121	3	890	22	71	1	316	18	39	5
41	11	-	-	46	568	172	437	-	2403	64	51	4	104	10	118	26
17	3	-	-	19	218	36	70	-	467	14	32	-	57	9	14	2
16	5	-	-	14	1072	259	10	-	143	1	88	3	309	8	81	35
24	8	-	-	19	288	50	9	-	517	9	20	-	56	1	50	12
9	4	1	-	24	91	17	6	-	347	18	45	3	-	[1]) 3	2	-

[1]) Efter Presternes Opgaver.

Samtlige af Lægerne opgivne epidemiske

Les maladies épidémiques dans les

Tabel VIII (Forts.). Overøvrighedsdistrikter.	Strube-hoste		Kusma.		Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde.		Lunge-betændelse.	
	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
Riget	439	229	898	1	51789	665	10754	1684
I. Christiania Stift	204	124	37	-	23148	335	3547	596
II. Hamars —	31	17	7	-	3330	50	1469	163
III. Christianssands —	66	33	305	-	10590	131	2585	442
IV. Bergens —	23	15	109	1	4216	44	1213	189
V. Trondhjems —	34	16	250	-	6577	70	1354	205
VI. Tromsø —	81	24	130	-	3928	35	586	89
1. Christiania By	58	42	1	-	10866	208	892	151
2. Akershus Amt	47	32	3	-	1413	29	521	94
3. Smaalenenes —	42	23	13	-	4204	29	583	89
4. Buskeruds —	34	19	18	-	3520	32	641	99
5. Jarlsb. og Laurv. —	23	8	2	-	3145	37	910	163
6. Hedemarkens —	18	14	3	-	2037	34	951	109
7. Christians —	13	3	4	-	1293	16	518	54
8. Bratsbergs —	22	8	4	-	3150	30	878	144
9. Nedenæs —	21	15	18	-	2373	35	618	71
10. Lister og Mandals —	16	7	9	-	2890	25	482	82
11. Stavangers —	7	3	274	-	2177	41	607	145
12. Søndre Bergenhus —	4	3	22	-	435	9	364	66
13. Bergens By	8	8	132	1	2547	23	298	61
14. Nordre Bergenhus Amt	11	4	15	-	593	5	297	38
15. Romsdals —	4	-	27	-	1634	30	492	60
16. Søndre Trondhjems —	29	15	222	-	4546	35	766	127
17. Nordre — —	1	1	1	-	1038	12	350	42
18. Nordlands —	74	19	34	-	1496	15	338	53
19. Tromsø —	4	4	79	-	1488	11	124	19
20. Finmarkens —	3	1	17	-	944	9	124	17

Sygdomme fordelte paa Stifter og Amter.

diocèses et dans les préfectures.

Pleurit.		Gigtfeber.		Kold-feber.	Akut Diarrhoe og Cholera nostras		Blodgang.		Skjørbug.	
Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
1932	92	2513	60	106	16841	512	551	47	139	3
414	26	934	11	27	6854	256	28	5	9	-
209	10	347	9	2	899	28	38	5	24	-
408	21	535	18	68	3690	68	106	3	41	-
353	15	254	9	3	1769	56	39	2	4	-
272	11	290	8	5	2014	67	155	9	9	2
276	9	153	5	1	1615	37	185	23	52	1
9	9	356	2	2	3259	176	3	-	-	-
103	4	103	-	2	407	12	14	4	-	-
89	4	163	4	6	1055	27	6	1	6	-
112	6	178	1	4	1090	22	5	-	3	-
101	3	134	4	13	1043	19	-	-	-	-
137	8	163	4	1	606	19	26	2	11	-
72	2	184	5	1	293	9	12	3	13	-
131	9	101	4	8	1305	19	92	1	37	-
98	3	118	4	19	741	10	3	-	1	-
72	3	199	2	18	785	15	2	-	2	-
107	6	117	8	23	859	24	9	2	1	-
87	4	78	3	1	345	10	7	-	-	-
83	4	78	2	-	896	34	11	1	1	-
69	5	64	2	1	239	10	18	1	1	-
156	2	68	4	3	662	18	58	2	4	-
174	8	181	4	3	1278	43	66	4	4	1
56	3	75	2	-	363	8	34	3	3	1
185	4	79	4	1	719	24	103	17	4	-
66	4	52	1	-	599	6	10	1	4	-
25	1	22	-	-	297	7	72	5	44	1

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme efter Tid, Kjøn og Alder.

Le nombre des cas des maladies épidémiques traitées par mois, par sexe et par âge.

Tabel IX.

	Hele Aaret.				Kjøn og Alder (par sexe et par âge).				Tiden er opgivet for
					1		2		
	Behandlede.	Procentforholdet til samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.	Deraf Døde.	Procent Døde af Behandlede.	Børn (under 15 Aar).		Voxne (over 15 Aar).		
					Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
Typhus exanthematicus	151	0.1	25	16.6	23	41	34	50	151
Febris typhoïdea	1927	1.6	191	9.9	226	235	685	669	1847
Meningitis cerebrospinalis epidemica	33	0.02	15	45.4	6	10	5	11	33
Febris puerperalis	494	0.4	125	25.3	-	-	-	494	489
Variolæ	81	0.06	11	13.6	7	13	35	26	81
Varicellæ	1417	1.2	-	-	634	637	46	44	1405
Scarlatina	5731	4.7	833	14.5	2527	2440	200	293	5687
Rubeolæ	2076	1.7	4	0.2	741	800	132	222	2075
Morbilli	14211	11.7	290	2.0	6380	6338	629	599	14191
Erysipelas	1948	1.6	41	2.1	132	156	562	906	1918
Tussis convulsiva	6285	5.2	338	5.4	2700	2970	68	114	6273
Diphtheritis faucium	1531	1.2	291	1.9	416	471	177	280	1519
Angina membranacea (Croup)	430	0.3	220	5.0	238	184	3	1	423
Parotitis	898	0.7	1	0.1	233	198	217	89	880
Catarrhus, Bronchitis acuta } Angina	51747	42.5	619	1.2	9599	9230	13352	13491	50754
Pneumonia	10619	8.7	1549	14.6	1611	1357	3685	2730	10520
Pleuritis	1916	1.5	76	3.9	160	132	897	588	1818
Rheumatismus articulorum acutus	2508	2.1	55	2.2	195	161	958	1056	2474
Febris intermittens	106	0.08	-	-	3	2	89	8	101
Diarrhoea acuta, Cholera nostras	16777	13.8	447	2.6	4188	3639	3376	3465	16469
Dysenteria	547	0.4	43	7.8	147	143	95	105	546
Scorbutus	139	0.1	3	2.1	6	10	53	34	118
Tilsammen	121572		5177		30172	29167	25292	25265	119772
					59339		50557		

Tabel IX (Forts.).

	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Typhus exanthematicus	20	33	11	8	2	2	6	9	8	15	2	35
Febris typhoïdea	257	211	178	168	126	84	154	148	120	104	151	146
Meningitis cerebrospinalis epidemica	-	6	4	4	11	-	2	-	1	1	1	3
Febris puerperalis	57	56	44	48	50	49	21	24	28	33	40	39
Variolæ	11	4	19	6	13	10	3	6	-	-	2	7
Varicellæ	173	127	117	80	110	110	62	68	76	105	191	186
Scarlatina	668	564	473	447	463	465	321	317	370	482	544	573
Rubeolæ	451	400	488	346	184	77	36	25	17	26	17	8
Morbilli	52	102	257	184	111	134	238	601	1210	2019	3803	5480
Erysipelas	231	199	182	184	145	164	148	105	144	133	135	148
Tussis convulsiva	1052	640	598	456	434	438	373	463	466	454	416	483
Diphtheritis faucium	135	133	103	66	91	108	122	124	139	138	166	194
Angina membranacea (Croup)	78	37	29	33	35	21	16	28	14	45	44	43
Parotitis	43	39	109	115	118	95	39	32	32	42	82	134
Catarrhus, Bronchitis acuta, Angina	8533	6137	5600	4843	4205	2941	2306	2125	2644	3395	4102	3923
Pneumonia	1473	1256	1332	1360	1310	709	402	325	287	517	824	725
Pleuritis	181	170	155	179	172	173	161	129	122	118	148	110
Rheumatismus articulorum acutus	322	242	277	241	242	196	169	158	120	158	165	184
Febris intermittens	5	2	4	21	13	8	6	2	12	13	6	9
Diarrhoea acuta, Cholera nostras	1125	949	1018	983	1183	1433	1780	2053	1707	1310	1525	1403
Dysenteria	74	32	12	11	26	39	90	66	66	39	62	29
Scorbutus	12	12	11	19	15	13	12	9	2	5	6	2
Tilsammen	14953	11351	11021	9802	9059	7269	6467	6817	7585	9152	12432	13864

De af Lægerne behandlede Tilfælde af de forskjellige epidemiske Sygdomme i Procentforhold til Summen af samtlige epidemiske Sygdomme i Aaret.

Les maladies épidémiques spéciales par rapport au nombre total des maladies épidémiques traitées dans les années 1870—1881.

Tabel X.

	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.	1870.
Exanthematisk Typhus	0.1	0.04	0.09	0.09	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	-	-
Typhoidfeber	1.6	2.6	2.4	3.1	2.9	3.1	3.6	4.0	4.2	5.1	5.1	5.9
Simpel Feber	-	-	-	-	-	-	4.3	3.9	4.2	5.0	4.8	5.3
Cerebrospinal-Meningit	0.03	0.03	0 04	0.05	0.2	0.4	0.1	-	-	-	-	-
Barselfeber	0.4	0.5	0.6	0.5	0.7	0.8	0.7	0.8	0·6	0.7	0.8	0.6
Børnekopper	0.07	0.2	0.003	0.03	-	0.2	0.4	0.2	0.1	0.4	1.4	0.3
Vandkopper	1.2	1.3	1.4	1.4	1.4	1.1	1.2	1.4	1.1	1.2	1.8	1.3
Skarlagensfeber	4.7	4.1	4.7	5.0	8.7	13.1	5.4	1.8	3.2	6.5	12.8	7.2
Røde Hunde	1.7	1.9	0.3	0.09	0.2	0.1	0.1	0.3	0.4	0.6	0.7	0.3
Mæslinger	11.7	0.4	1.3	3.8	4.3	2.1	1.3	10.6	13.3	0.2	0.8	3.1
Rosen	1.6	1.7	2.0	1.6	1.9	2.2	2.6	3.0	1.9	1.7	2.2	2.2
Kighoste	5.2	6.6	2.1	5.2	5.3	2.7	2.8	4.0	5.4	6.7	0.7	2.0
Diphtherisk Svælgbetændelse	1.3	0.9	1.0	0.7	0.9	1.7	1.6	1.5	1.0	1.4	1.7	1.6
Strubehoste	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3
Kusma	0.7	0.3	0.3	0.2	0.5	0.4	0.8	2.8	1.9	1.2	0.6	0.5
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	42.6	45.1	50.8	46.5	44.2	42.1	42.7	38.4	36.2	37.1	37.4	36.4
Lungebetændelse	8.7	8.4	8.4	7.1	8.6	9.8	10.5	8.8	6.5	7.8	9.1	9.1
Pleurit	1.6	1.7	1.8	1.7	1.9	1.8	1.6	1.5	1.1	1.2	1.2	1.9
Gigtfeber	2.1	2 2	2.6	1.9	2.4	2.6	2.6	2.3	2.1	2.4	2.8	2.2
Koldfeber	0.08	0.09	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	13 8	20.6	19.3	19.8	14.9	14.5	15.9	13.4	14.8	18.8	14.7	18.7
Cholera asiatica	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	-	-	-
Blodgang	0.4	0.8	0.3	0 4	0.2	0.3	0.3	0.5	0.6	0.8	0.7	0.7
Skjørbug	0.1	0.1	0.1	0 3	0.2	0.2	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2
Sum af de af Lægerne behandlede epidemiske Sygdomme	121572	108856	91257	96265	90523	98164	97705	98267	88811	79930	75845	71958

Liste over de i Byerne behandlede epidemiske Sygdomme i Aaret 1881.

Les maladies épidémiques dans les villes en 1881.

Tabel XI.

	Behandlede.	Procentforhold til de i hele Riget behandlede Tilfælde af samme Sygdom.	Deraf Døde.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.
Exanthematisk Typhus	6	3.9	1	-	1	1	-	-	2	-	-	-	1	1	-
Typhoidfeber	488	25.3	65	79	44	42	28	26	24	46	51	31	44	36	37
Cerebrospinal-Meningit	4	12.1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Barselfeber	136	27.5	48	16	16	8	16	12	8	6	9	14	7	9	15
Børnekopper	59	72.8	11	11	2	19	3	7	8	3	3	-	-	-	3
Vandkopper	1003	70.7	-	121	70	81	56	93	93	63	42	39	67	139	139
Skarlagensfeber	1542	26.9	248	186	143	134	127	106	90	56	49	123	150	202	176
Røde Hunde	1318	63.5	2	313	243	330	202	136	47	14	8	5	5	12	3
Mæslinger	11871	83.5	245	28	60	196	148	71	75	176	466	1073	1591	3329	4658
Rosen	756	38.8	22	76	87	80	75	57	74	56	38	47	42	70	54
Kighoste	3191	50.7	259	698	337	258	227	221	217	156	180	198	232	200	267
Diphtherisk Svælgbetændelse	553	36.1	78	49	54	53	29	43	32	43	35	40	51	67	57
Strubehoste	182	42.3	119	32	22	15	9	6	9	3	6	3	25	27	25
Kusma	667	74.2	1	31	27	87	102	110	89	27	18	16	16	46	98
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	31850	61.5	404	5562	3500	3492	3128	2593	1762	1274	1199	1781	2322	2756	2481
Lungebetændelse	3739	35.2	652	513	398	470	479	461	271	139	141	136	197	261	273
Pleurit	430	22.4	29	35	33	30	41	37	48	30	32	37	29	42	36
Gigtfeber	1035	41.2	20	132	109	102	105	107	79	70	59	47	61	84	80
Koldfeber	52	49.1	-	3	-	3	11	6	6	3	1	6	5	4	4
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	10404	62.0	370	622	528	566	611	725	897	1132	1397	1129	871	1024	902
Blodgang	135	24.7	3	6	16	8	2	6	5	5	19	35	16	11	6
Skjørbug	25	11.9	-	1	5	2	4	6	1	1	-	3	1	1	-
Tilsammen	69446	57.1	2579	8514	5695	5979	5403	4829	3837	3303	3753	4763	5734	8321	9315

Exanthematisk Typhus i Aarene 1872—1881.

Le typhus dans les années 1872—1881.

Tabel XII. Aar.	Ialt kjendte		Behandlede.	Deraf Døde.	Døde af 100 Behandlede.
	Angrebne.	Døde.			
1881	151	25	151	25	16.6
1880	45	3	45	3	6.7
1879	81	12	79	10	12.7
1878	89	11	89	11	12.4
1877	131	10	118	9	7.6
1876	119	16	111	8	7.2
1875	194	28	188	22	11.7
1874	290	37	284	31	10.9
1873	315	31	315	31	9.8
1872	394	42	393	41	10.4
Tiaaret 1872—1881	1809	215	1773	191	10.8

Typhoidfeber i Aarene 1872—1881.

La fièvre typhoïde dans les années 1872—1881.

Tabel XIII. Aar.	Ialt kjendte		Behandlede.	Deraf Døde.	Døde af 100 Behandlede.
	Angrebne.	Døde.			
1881	1944	208	1927	191	9.9
1880	2881	308	2837	289	10.2
1879	2173	245	2144	226	10.5
1878	3024	306	2992	274	9.2
1877	2604	265	2600	257	9.9
1876	3094	332	3069	307	10.0
1875	3581	418	3513	390	11.1
1874	3911	422	3889	400	10.3
1873	3742	400	3706	364	9.8
1872	4161	416	4118	375	9.1
Tiaaret 1872—1881	31115	3320	30795	3073	9.9

Tiden i Barselsengen, da Døden indtraadte, er meddelt for 74 Dødsfald, nemlig:

i 1ste Døgn	17	i 8de Døgn	6
- 2det —	3	- 9de —	4
- 3die —	2	- 10de —	4
- 4de —	3	- 11te —	5
- 5te —	5	- 12te —	2
- 6te —	5	- 13de —	2
- 7de —	2	- 14de —	2
tils. i 1ste Uge:	37,	tils. i 2den Uge:	25,

i 3die Uge 10, i 4de Uge 1, efter 4de Uge 1.

Antal Angrebne af Typhoidfeber af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas de la fièvre typhoïde par 1000 habitants.

Tabel XIV. Overøvrighedsdistrikt.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.
Riget	1.02	1.51	1.15	1.62	1.41	1.69	1.98	2.19
I. Christiania Stift	0.94	1.49	0.91	2.08	1.04	1.74	1.90	2.15
II. Hamars —	0.83	0.91	0.79	1.07	0.60	1.24	1.44	1.75
III. Christianssands —	0.75	0.88	0.83	1.30	1.29	1.03	1.73	1.38
IV. Bergens —	1.11	1.31	1.50	2.26	2.65	2.99	2.30	2.38
V. Trondhjems —	0.92	1.72	1.42	1.31	2.06	1.51	2.09	1.93
VI. Tromsø —	1.93	2.87	1.87	1.23	0.82	1.67	2.72	4.57
1. Christiania By	0.97	2.85	0.83	1.31	0.68	1.38	0.88	1.06
2. Akershus Amt	0.57	0.86	0.61	0.47	0.58	0.99	0.72	1.11
3. Smaalenenes —	1.01	1.42	0.68	1.08	1.51	2.42	2.96	3.22
4. Buskeruds —	1.39	1.28	1.12	5.68	1.69	2.35	3.20	3.36
5. Jarlsb. og Laurviks —	0.6	1.78	1.40	1.62	0.65	1.50	1.52	1.73
6. Hedemarkens —	1.01	1.15	0.92	1.54	0.52	1.62	2.35	2.16
7. Christians —	0.62	0.66	0.66	0.66	0.69	0.84	0.52	1.33
8. Bratsbergs —	0.45	0.62	0.57	0.73	0.60	0.60	0.95	1.03
9. Nedenæs —	0.5	0.49	1.01	1.80	1.97	1.25	1.52	1.15
10. Lister og Mandals —	1.46	1.48	0.88	1.66	1.38	1.33	2.03	1.73
11. Stavanger —	0.67	0.93	0.86	1.15	1.27	0.99	2.25	1.55
12. Søndre Bergenhus —	1.09	1.62	2.01	2.54	3.57	3.55	2.12	2.67
13. Bergens By	1.39	1.09	1.22	2.95	4.09	4.99	3.04	3.21
14. Nordre Bergenhus Amt	1.09	1.22	1.29	1.46	1.42	2.02	2.49	1.81
15. Romsdals —	1.0	1.20	1.13	1.67	1.59	1.93	3.00	2.01
16. Søndre Trondhjems —	0.85	2.09	1.74	1.44	3.22	1.53	1.38	2.13
17. Nordre — —	0.89	1.49	1.07	1.22	0.72	1.02	1.66	1.60
18. Nordlands —	1.65	3.24	2.38	1.27	0.64	1.37	2.75	5.25
19. Tromsø —	2.82	2.36	1.14	1.04	0.68	2.26	2.55	4.23
20. Finmarkens —	1.18	2.42	1.31	1.54	1.90	1.66	2.88	2.44

Lægerne have opført 236 **Dødsfald paa Barselseng** og angivet den nærmere Dødsaarsag for 226 af disse. Denne vil sees af Tabel XIX, der tillige viser Dødsaarsagen for de efter obstetriciske Opgaver døde Barselkvinder og for 7 uforløst Døde.

Sammenstilles de af Presterne og af Lægerne afgivne Opgaver, sees 9 Kvinder at være døde uforløste (se Tabellen paa Side XXXI).

Børnekopper (Variolæ) forekom paa flere Steder uden noget betydeligt Antal Tilfælde og indførtes oftest fra Udlandet; saaledes kom Sygdommen fra England til Drammen, hvor enkelte senere optraadte Tilfælde skyldtes Smitte fra Lazaretet, til Jarlsberg og Laurviks Amt (Tjømø og Svelvik), til Bratsbergs Amt (Skien) og Romsdals Amt. Fra Spanien kom Sygdommen til Bergen og til Christianssund, fra Rusland til Mandal og Christianssund. En Del af de i

Oversigt over Typhoidfeberens hyppigste Forekomst i de forskjellige Egne.

Liste des districts civils ou la fièvre typhoïde a été prédominante.

Amt.	Tabel XV. Lægedistrikt.	Angrebne.	Døde.	Amt.	Lægedistrikt.	Angrebne.	Døde.
I.	Christiania By	117	9	XII.	Søndre Bergenhus Amt	132	14
II.	Akershus Amt	57	6		Nordre Midthordland	40	1
	Aker	30	4		Voss	20	1
	Ullensaker	14	1		Ytre Nordhordland	19	-
					Indre Hardanger	15	3
III.	Smaalenenes Amt	116	9	XIII.	Bergens By	60	6
	Sarpsborg	58	2				
	Moss	25	2	XIV.	Nordre Bergenhus Amt	95	9
	Hvaløerne	24	4		Indviken	31	-
IV.	Buskeruds Amt	145	18		Nordfjordeidet	17	-
	Drammen	81	11	XV.	Romsdals Amt	126	10
	Sandsvær	38	3		Nordre Søndmøre	28	3
					Søndre Nordmøre	32	1
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	56	8		Ytre Romsdal	25	-
					Surendal	19	3
	Tønsberg	27	4				
	Hof	20	1	XVI.	Søndre Trondhjems Amt	105	14
VI.	Hedemarkens Amt	124	14		Trondhjem	43	-
	Hedemarken	68	6		Guldal	13	-
	Solør og Odalen	22	1				
	Rendalen	13	4	XVII.	Nordre Trondhjems Amt	74	4
					Levanger	24	-
VII.	Christians Amt	69	6		Ytre Namdal	18	-
	Nordre Valders	29	2		Frosten	17	-
	Hadeland og Land	15	2				
				XVIII.	Nordlands Amt	191	20
VIII.	Bratsbergs Amt	39	7		Blandt Fiskerne ved Lofotfisket	47	1
	Kragerø	22	2		Østlofoten	39	3
	Skien	15	4		Buksnæs	21	8
					Alstahaug	20	1
IX.	Nedenæs Amt	40	3		Ranen	16	2
	Vestre Nedenæs	32	2	XIX.	Tromsø Amt	169	10
X.	Lister og Mandals Amt	113	19		Maalselven og Balsfjorden	100	6
					Tromsø	17	2
	Christianssand	34	4		Lyngen	14	-
	Vanse og Lyngdal	32	4				
	Oddernæs	24	4	XX.	Finmarkens Amt	32	4
XI.	Stavanger Amt	80	14		Hammerfest	11	2
					Tanen	7	-
	Stavanger	25	6		Alten	6	-
	Sandnæs	25	5		Vardø	6	1

Cerebrospinal-Meningitens Optræden inden Amterne.

La fièvre cérébro-spinale dans les préfectures.

Tabel XVI.	1881.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.		1875.		1874.	
	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.
1. Christiania By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2. Akershus Amt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	-	-
3. Smaalenenes —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Buskeruds —	1	-	1	1	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jarlsb. og Laurv. —	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
6. Hedemarkens —	2	1	6	4	2	-	-	-	1	1	6	4	10	4	-	-
7. Christians —	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-	-	-	18	7
8. Bratsbergs —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Nedenæs —	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Lister og Mandals —	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Stavanger —	1	-	4	1	-	-	1	1	-	-	8	7	-	-	-	-
12. Søndre Bergenhus —	5	1	-	-	6	2	4	3	-	-	-	-	-	-	2	2
13. Bergens By	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	2	2	-	-	-	-
14. Nordre Bergenhus Amt	4	3	6	4	10	4	7	4	7	1	-	-	-	-	-	-
15. Romsdals —	-	-	-	-	-	-	7	4	-	-	3	2	-	-	-	-
16. Søndre Trondhjems —	1	1	3	1	1	1	6	4	44	22	110	29	103	33	-	-
17. Nordre — —	3	2	11	3	6	4	15	3	71	22	161	42	-	-	-	-
18. Nordlands —	11	4	6	2	4	4	12	7	31	14	105	35	-	-	-	-
19. Tromsø —	1	-	-	-	1	1	3	2	-	-	19	8	7	5	-	-
20. Finmarkens —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	33	15	38	17	34	18	58	31	158	64	418	129	128	49	20	9
Døde af 100 Angrebne	45.5		44.7		52.9		53.4		40.5		29.0		48.3		45.0	

Paa Barselseng uforløst døde Kvinder.

Amt.	Distrikt.	Antal Døde uforløste.	Alder.			
			20—30 Aar.	30—40 Aar.	40—50 Aar.	uopgivet.
Akershus	Follo.	1	1	-	-	-
Buskeruds	Næs.	1	-	1	-	-
Christians	Toten.	1	-	1	-	-
Bratsbergs	Skien.	1	1	-	-	-
Nedenæs	Evje.	1	-	-	1	-
Stavanger	Karmøen.	1	-	-	1	-
Søndre Bergenhus	Voss.	1	-	-	1	-
	Søndre Midthordland.	1	-	1	-	-
Søndre Trondhjems	Røros.	1	-	-	-	1

Paa Barselseng og af Barselfeber døde Kvinder.

Décès pendant les couches et par la fièvre puerpérale dans les diocèses.

Tabel XVII.

	1881.						Af 1000 Barselkvinder døde.							
			Af Lægerne opgivne											
	Antal Barsel-kvinder.	Efter Præste-listerne døde paa Barsel-seng.	Tilfælde af Barselfeber.	Angrebne af Barselfeber af 100 Fødende.	Dødsfald af Barsel-feber.	Procent Døde af Barsel-feber.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	Femaaret 1876—80.	Femaaret 1871—75.	Femaaret 1866—70.
Riget	59512	332	510	0.9	141	27.6	5.6	5.5	5.3	5.3	5.6	5.7	6.8	6.2
Christiania Stift . . .	17342	97	179	1.0	43	24.0	5.6	4.6	4.6	4.8	3.7	4.8	5.9	5.4
Hamars — . . .	6799	32	79	1.2	17	21.5	4.7	4.3	3.7	3.7	2.6	3.8	5.4	4.3
Christianssands — . . .	11499	70	79	0.7	28	35.4	6.1	6.2	6.8	5.2	6.0	6.2	6.7	7.1
Bergens — . . .	9209	59	41	0.4	18	43.9	6 4	5.9	5.3	6.5	6.7	6.6	8.2	6.2
Trondhjems — . . .	7872	24	83	1.1	18	21.7	3.0	5.6	3.8	5.0	6.3	5.5	6.3	6.6
Tromsø — . . .	6791	50	49	0.7	17	34.7	7.4	6.7	7.9	7.0	10.6	8.4	8.8	8.8

Dødsfald paa Barselseng.

Décès pendant les couches dans les préfectures.

Tabel XVIII.	Antal Barsel-kvinder i 1881.	Antal døde Barsel-kvinder i 1881.	Af 1000 Barselkvinder. døde.		
			1881.	1880.	1879.
1. Christiania By.....	4 489	18	4.0	2.9	4.3
2. Akershus Amt.	2 822	19	6.7	5.4	4.6
3. Smaalenenes —	3 757	21	5.6	3.6	4.1
4. Buskeruds —	3 318	20	6.0	6.5	6.5
5. Jarlsb. og Laurviks —	2 956	19	6.4	5.9	3.6
6. Hedemarkens —	3 650	21	5.8	5.4	4.1
7. Christians —	3 149	11	3.5	3.0	3.3
8. Bratsbergs —	2 619	15	5.7	6.3	6.2
9. Nedenæs —	2 544	22	8.6	5.9	7.4
10. Lister og Mandals —	2 475	21	8.5	7.8	7.5
11. Stavanger —	3 861	12	3.1	5.4	6.3
12. Søndre Bergenhus —	3 821	35	9.2	5.1	6.0
13. Bergens By.....	1 421	10	7.0	1.9	6.1
14. Nordre Bergenhus Amt.	2 496	10	4.0	9.2	3.4
15. Romsdals —	3 637	12	3.3	7.3	5.3
16. Søndre Trondhjems —	3 463	13	3.8	3.1	3.0
17. Nordre — —	2 243	3	1.3	7.8	4.1
18. Nordlands —	3 835	21	5.5	4.0	7.2
19. Tromsø —	1 889	18	9.5	9.3	8.9
20. Finmarkens —	1 067	11	10.3	12.2	8.5

Christiania forekommende Tilfælde opstode, ligesom Aaret forud, ved en Papirfabrik hos Personer, som sorterede Filler fra Udlandet; en Gang kom en syg Sømand fra Antwerpen.

Skarlagensfeber (Scarlatina). I det sønden- og østenfjeldske Norge har Sygdommen i dette som i forrige Aar kun været lidet udbredt, naar undtages Christiania By og et Par Distrikter i Hedemarkens Amt, hvor den er forekommet noget mere udbredt end Aaret forud. I det vesten- og nordenfjeldske Norge fra Stavanger Amt nordover langs hele Kysten til Finmarken, i hvilken Strækning Sygdommen ogsaa Aaret forud havde stor Udbredning, er den i dette Aar i flere Amter dels tiltaget ikke ubetydeligt, dels optraadt med lignende Styrke som Aaret forud. Tabel XX giver en Oversigt over dens Hyppighed ved Angivelse af Antal Angrebne af 1000 Indvaanere. Skarlagensfeber udgjorde 4.8 pCt. af samtlige epidemiske Sygdomstilfælde i Aaret.

Røde Hunde (Rubeolæ) have paa flere Steder havt ikke ringe Udbredning.

Mæslinger (Morbilli), der Aaret forud kun havde havt liden Udbredning, optraadte som en over hele Riget meget udbredt Epidemi. Paa Grund af Sygdommens forholdsvis meget milde Karakter kom paa de fleste Steder kun de færreste Tilfælde under Lægernes Behandling. Sygdommens Udbredning i dens store Hovedtræk var følgende: I Januar kom Sygdommen ved Smitte af en fra

Dødsaarsager for Barselkvinder. Døde efter obstetriciske Operationer.

Causes des décès pendant les couches, décès aprés des opérations obstétricales.

Tabel XIX. Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf efter følgende Operationer.							Deraf af Lægerne opgivne Døde uforløste.
		Tang-forløsning.	Vending.	Perforation.	Kephalo-tripsi.	Embryotomi.	Partus præ-maturus artificialis.	Efterbyrds-operation.	
Barselfeber	141	5	4	2	-	-	-	4	-
Besværlig Fødsel	25	-	2	[1])3	-	1	-	2	2
Barselkrampe	17	7	1	1	-	-	-	-	2
Livmoderblødning	15	3	-	-	-	1	-	3	2
Peritonit	9	3	3	-	-	1	-	-	-
Livmoderbristning	4	2	1	1	-	-	-	-	-
Lungebetændelse	4	-	-	-	-	-	1	-	-
Skarlagensfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Abort	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Anæmi	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Barselmani	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Emboli	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjertefeil	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmi	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Svindsot	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Uræmi	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikke nærmere angivet Dødsaarsag	10	2	-	-	1	-	-	1	-
Tilsammen	236	24	12	7	2	3	1	10	7
					59				

[1]) Deraf en uforløst.

England hjemkommen Sømand til Nedenæs Amt (Lillesand og Omegn), hvorfra Smitten er bragt videre til Lister og Mandals Amt (Undals Lægedistrikt) og formentlig ogsaa til Christianssand, hvorfra den udpaa Foraaret antoges at være overført til Mandal. Fra denne By flyttede en Familie udpaa Sommeren til Trondhjem og medbragte Smitten derhen. De første Tilfælde i Trondhjem optraadte i Juli, hvorefter Sygdommen udbredte sig med stor Heftighed med Kulmination i September Maaned (867 anmeldte Tilfælde). Fra Trondhjem spredtes Sygdommen til forskjellige Steder: i August til Christiania, hvor ligeledes en betydelig Epidemi udviklede sig og derfra spredtes til Akershus og Hedemarkens Amter; i September fra Trondhjem til Hamar, hvorfra igjen Dele af dette Amt samt Distrikter i Christians Amt smittedes, samtidig med at Sygdommen ogsaa overførtes til disse Egne fra Christiania. Ogsaa Drammen smittedes efter Sigende fra Trondhjem, og fra Drammen smittedes Buskeruds Amts Landdistrikter. Langs Kysten gik Sygdommen fra Trondhjem til Byerne i Romsdals Amt, fra hvilke dette Amts Landdistrikter smittedes foruden ved direkte Smitteimport fra Trondhjem. De trondhjemske Amter og Nordland fik ligeledes Sygdommen fra Trond-

Antal Angrebne af Skarlagensfeber af 1000 Indbyggere.

Nombre des cas de la scarlatine par 1000 habitants.

Tabel XX.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
Riget	3.09	2.38	2.31	2.67	4.40	7.14	2.95	1.04	1.66
I. Christiania Stift.	0.66	0.69	1.09	1.62	5.42	11.52	4.83	0.77	0.51
II. Hamars —	1.37	0.32	0.63	4 27	7.50	10.36	0.47	0.06	0.16
III. Christianssands —	3.97	4.33	4.84	2.60	2.80	9.83	4.29	0.24	0.67
IV. Bergens —	4.01	1.74	1.93	1.85	5.90	3.72	2.53	2.74	2.32
V. Trondhjems —	4.14	3.17	3.06	4 22	2.44	1.05	1.43	0.90	4.07
VI. Tromsø —	7.11	5.56	2.42	2.54	1.33	0.42	1.42	2.10	2.38
1. Christiania By	2.14	1.41	2.21	1.53	2.66	14.24	13.54	1.56	0.55
2. Akershus Amt	0.42	0.35	0.32	0.99	5.50	12.80	3.85	1.70	0.74
3. Smaalenenes —	0.25	0.65	1.26	4.08	6.42	11.15	5.28	0.36	0.45
4. Buskeruds —	0.14	0.27	0.19	0.64	8.87	11.10	2.05	0.14	0.19
5. Jarlsb. og Laurv. —	0.05	0.70	1.41	0.54	2.55	8.22	1.61	0.12	0.64
6. Hedemarkens —	2.00	0.42	0.48	1.09	6.22	14.74	0.71	-	0.27
7. Christians —	0.68	0.22	0.79	7.64	8.84	5.80	0.21	0.12	0.03
8. Bratsbergs —	0.52	0.71	3.90	5.30	6.54	13.37	3.52	0.64	1.36
9. Nedenæs —	0.24	3.46	1.56	1.72	3.15	15.42	9.00	0.19	0 06
10. Lister og Mandals —	3.06	7.64	4.79	0.09	0.83	10.80	6.30	0.20	1.36
11. Stavanger —	9.62	5.44	7.77	2.84	1.09	7.29	0.33	0.03	0.08
12. Søndre Bergenhus—	5.89	2.60	3.30	2.15	5.45	2.53	4.29	0.27	1,01
13. Bergens By	9.01	2.49	2.75	0.55	3.97	15.45	0.53	1.07	0.90
14. Nordre Bergenh. Amt	1.35	1.13	0.64	3.05	8.32	0.94	0.58	7.25	8.50
15. Romsdals —	3.11	3.60	1.75	2.81	3.50	2.70	7.17	1.22	1.17
16. Søndre Trondhj. —	4.62	2.50	2.58	3.04	2.85	0.83	0.92	0.45	4.82
17. Nordre — —	2.61	1.63	4.03	5.65	1.31	0.22	0.69	1.55	5.37
18. Nordlands —	9.2	6.25	1.37	0.69	0.24	0.74	2.08	2.22	3,96
19. Tromsø —	4.77	4.73	4.35	6.04	3.55	-	0.15	1.64	0.34
20. Finmarkens —	3.36	4.51	2.63	2.66	1.67	-	1.42	2.66	0.22

hjem. I Oktober optraadte den i Bergen, og fra denne By fik de bergenhusiske Amter den. De nordligste Amter, Tromsø og Finmarken, bleve ogsaa udover Høsten hjemsøgte af Sygdommen.

Rosen (Erysipelas) er optraadt i samme Udstrækning som Aaret forud.

Kighoste (Tussis convulsiva) var i Aftagende mod forrige Aar i Christiania og Christianssands Stifter, naar undtages Stavanger Amt, hvor den i dette Aar var meget udbredt; derimod forekom den hyppigere end Aaret forud i Hamars og Bergens Stifter. Det kjendte Antal Tilfælde er adskillig mindre end før, medens de opgivne 421 Dødsfald er det hidtil største Antal kjendte Dødsfald af denne Sygdom i Riget.

Diphtherisk Svælgbetændelse (Diphtheritis faucium) er optraadt hyppigere end Aaret forud i de fleste Amter uden nogen særegen stærkere epidemisk Optræden; Smaalenenes Amt har det største Antal anmeldte Tilfælde.

Katarrhalske Sygdomme i Norge.

Maladies catarrhales en Norvège.

Tabel XXI. Aar.	Katarrhalske Sygdomme.		
	Anmeldte Tilfælde.	Procentforhold til samtlige behandlede Tilfælde af epidemisk Sygdom.	Ialt Døde.
1881	51 789	42.3	665
1880	49 206	45.0	682
1879	46 434	50.8	626
1878	44 820	46.5	691
1877	40 076	44.2	610
1876	41 388	42.1	630
1875	41 791	42.7	631
1874	37 803	38.4	622
1873	32 346	36.1	438
1872	29 737	37.1	395
1871	28 452	37.4	381
1870	26 313	36.4	390
1869	26 421	37.8	386
1868	21 351	26.7	328
1867	26 061	34.8	373
1866	20 373	-	272
1865	18 678	-	314

Strubehoste (Angina membranacea) er ligeledes anmeldt hyppigere end Aaret forud.

Kusma (Parotitis) er optraadt epidemisk i Byerne Stavanger, Bergen og Trondhjem.

Akute katarrhalske Tilfælde (Catarrhus, Febris catarrhalis, Bronchitis acuta, Pneumonia catarrhalis, Laryngitis, Angina) vare almindelig forekommende. Disse Tilfælde udgjorde 42.3 pCt. af samtlige epidemiske Sygdomme. Hyppigere end Aaret forud optraadte de især i Trondhjems Stift.

Tabel XXI giver Oplysning om disse Sygdommes Hyppighed og Forhold til samtlige epidemiske Sygdomme for Aarene 1865—1881. Af de opgivne 665 Dødsfald foraarsagedes 602 ved akut Bronchit, 43 ved katarrhalsk Lungebetændelse, 20 ved Laryngit.

Lungebetændelse (Pneumonia) var hyppigere end sædvanlig. De anmeldte Tilfælde er det hidtil kjendte største Antal. De kjendte Dødsfald er det næst største kjendte Antal Dødsfald af denne Sygdom i Riget og overgaaes alene af Dødsfaldene i 1875, der udgjorde 1862. Sygdommens Udbredning i Forhold til 1000 Indvaanere af Aarets Middelfolkemængde for Riget, Stifter og Amter sees af Tabel XXII.

Gigtfeber (Rheumatismus articulorum acutus) optraadte i lidt større Udstrækning end Aaret forud.

Akute gastriske Sygdomme (Diarrhoea acuta, Cholera nostras) ere optraadte betydelig sjeldnere end Aaret forud. De udgjøre 13,8 pCt. af Aarets

Antal Angrebne af Lungebetændelse af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas de la pneumonie par 1000 habitants.

Tabel XXII.

		1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
	Riget	5.62	4.88	4.14	3.72	4.31	5.33	5.75	4.86	3.34
I.	Christiania Stift	6.69	4.77	5.89	4.42	4.34	5.27	7.17	7.69	3.88
II.	Hamars —	6.27	6.76	5 69	4.42	4.87	4.61	7.30	5.92	4.16
III.	Christianssands —	7.15	6.38	3.91	3.46	3.82	6.50	6.45	3.73	2.96
VI.	Bergens —	4.04	3.92	2.21	2.47	3.80	4.00	4.85	2.69	2.17
V.	Trondhjems —	4.77	4.16	2.95	4.02	5 56	6.30	4.26	4.54	4.40
VI.	Tromsø —	2.88	2.61	2.65	2.95	3.48	4.80	2.20	1.79	1.80
1.	Christiania By	7.41	5.43	6.55	4.90	4.81	6.33	7.11	10.89	4.21
2.	Akershus Amt	5.23	4.27	4.77	3.04	3.20	4.08	5.17	6.85	3 92
3.	Smaalenenes —	5.11	4.26	6 66	4.55	5.66	5.32	8.84	8 18	4.15
4.	Buskeruds —	6.18	3.76	6.25	4.63	4.78	4.02	5.2	5.8	3.5
5.	Jarlsb. og Laurviks —	9.86	5.82	4.98	4.99	3.30	5.09	8.6	5.4	3.6
6.	Hedemarkens —	7.77	7.72	5.19	4.31	5.23	5.25	7.99	5.87	4.08
7.	Christians —	4.62	5.72	6.22	4.55	4.48	3.94	6.58	5.99	4.19
8.	Bratsbergs —	10.1	5.93	5.43	4.39	3.66	6.8	7.4	4.9	3.1
9.	Nedenæs —	7.79	7.69	4.09	4.22	3.60	5.9	6.7	2.7	2.9
10.	Lister og Mandals —	6.25	7.14	4.27	3.08	2.67	3.95	5.4	4.1	3.1
11.	Stavanger —	5.15	5.38	2.42	2.51	4.09	8.31	6.23	3.33	2.86
12.	Søndre Bergenhus —	3.01	2.12	1.55	5 37	1.99	2.14	3.3	1.3	1.4
13.	Bergens By	6.88	8.57	4.51	3.65	5.00	8.00	15.7	7.7	2 3
14.	Nordre Bergenhus Amt	3.38	4.14	1.63	2.36	2.52	3.05	2.77	2 3	1.62
15.	Romsdals —	3.93	2.85	2.11	4.12	6.09	6.2	4.28	4.24	4.31
16.	Søndre Trondhjems —	6.24	5.72	3.51	3.77	5.94	7.1	4.3	4.3	4.7
17.	Nordre — —	4.19	3.60	3.33	4.48	6.26	5.8	4.7	4.9	4.6
18.	Nordlands —	2.90	2.55	2.21	2.33	2.77	4.5	1.9	1.5	1.5
19.	Tromsø —	2.05	1.86	2.27	2.76	4.89	6.0	3.27	2.1	1.85
20.	Finmarkens —	4.58	4.55	4.99	5.97	2.97	3.4	3 1	2.1	2.7

samtlige epidemiske Sygdomme. Den betydeligste Aftagen i deres Optræden er forekommet i Amterne i Christiania og Hamars Stifter og særlig i Christiania By, hvor i dette Aar kun 26.9 pro mille af Byens Befolkning ere opgivne at have lidt af disse Sygdomme, der Aaret forud angrebe 51.1 pro mille.

Blodgang (Dysenteria) er ligeledes optraadt sjeldnere end Aaret forud og intetsteds som betydeligere Epidemier.

Skjørbug (Scorbutus) forekom lidet udbredt, væsentligst i Finmarkens Amt.

Veneriske Sygdomme. Med Hensyn til de paa Rigets Sygehuse behandlede Tilfælde af Syphilis henvises til Tabellen i Slutningen af den almindelige Beretning.

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe i 1881.

Cas de syphilis et de gonorrhée traités en dehors des hôpitaux.

Tabel XXIII.

Riget og Amter.	Syphilis udenfor Sygehus.										Gonorrhoe (Urethrit).				
	Tilsammen Behandlede.	Antal Dødsfald.	Kjøn og Alder.				Sygdomsform.				Tilsammen Behandlede.	Kjøn og Alder.			
			Børn.		Voxne.							Børn.		Voxne.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	primær.	konstitutionel.	hereditær.	uopgivet.		Md.	Kv.	Md.	Kv.
Riget	2017	46	92	101	1278	282	691	1013	138	175	3214	10	7	2828	357
1. Christiania By [1]	956	[2]26	41	47	647	221	431	453	72	-	1468	3	2	1274	189
2. Akershus Amt	22	-	2	-	10	10	7	15	-	-	37	-	-	32	5
3. Smaalenenes —	88	1	6	6	48	23	27	58	3	-	101	-	-	91	10
4. Buskeruds —	72	2	2	2	55	8	37	26	4	5	124	-	-	114	9
5. Jarlsberg og Laurviks —	79	-	2	5	39	6	32	30	7	10	138	-	2	74	15
6. Hedemarkens —	38	2	4	3	21	8	5	21	5	7	65	1	-	58	6
7. Christians —	35	-	-	2	20	13	19	14	2	-	36		-	23	13
8. Bratsbergs —	42	3	3	2	21	15	5	18	4	15	39	-	1	31	7
9. Nedenæs —	88	1	8	4	53	23	21	57	9	1	97	-	-	92	5
10. Lister og Mandals —	79	-	2	3	62	12	38	40	1	-	109	2	-	96	11
11. Stavanger —	64	4	3	5	34	15	15	42	6	1	114	-	-	93	8
12. Søndre Bergenhus —	10	2	1	2	3	4	2	5	3	-	17	1	-	14	2
13. Bergens By	68	-	3	1	52	12	-	-	-	68	188	1	1	179	7
14. Nordre Bergenhus Amt	5	-	-	-	2	3	1	4	-	-	35	-	-	6	1
15. Romsdals —	56	2	2	2	43	9	9	24	4	19	125	-	-	105	20
16. Søndre Trondhjems —	182	1	6	5	104	57	29	137	8	8	257	-	-	237	20
17. Nordre — —	23	-	1	1	10	11	3	18	2	-	34	-	-	28	6
18. Nordlands —	48	2	2	7	16	16	5	31	5	7	164	-	-	128	13
19. Tromsø —	25	-	3	-	16	6	1	6	1	17	87	-	1	82	4
20. Finmarkens —	37	-	1	4	22	10	4	14	2	17	79	2	-	71	6

[1]) Heri medregnet de paa Sygehusene indlagte Syge, der for Syphilis udgjør et Antal af 339 og for Gonorrhoe 196. [2]) Efter de til Sundhedskommissionen opgivne Dødsaarsager, hvori Døde paa Sygehusene ere medregnede.

Indkomne Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit) paa Sygehusene.

Cas nouveaux de gonorrhée dans les hôpitaux.

Tabel XXIV. Sygdom.	Tilsammen behandlede Tilfælde.	Voxne.		Fordeling paa Amterne.																
				1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	16	17	18	19	20
		Mænd.	Kvinder.	Christiania By.	Smaalenene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Bergens By.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.
Gonorrhoe	380	127	253	181	10	4	14	3	5	11	7	3	16	44	6	32	10	21	3	10

Tabel over Bevægelsen af samtlige Spedalske i Riget i og udenfor Stiftelserne.

Tableau des lépreux en Norvège pendant les années de 1856—1881.

Tabel XXV. Aarstal.	Samlet Antal ved Aarets Begyndelse.	Tilsammen.	Afgang			Antal tilbage		Samlet Antal.
			døde.	udflyttede.	helbredede.	i Stiftelserne.	i Distrikterne.	
1856	-	-	-	-	-	235	2632	2867
—57	2867	242	293	16	2	427	2371	2798
—58	2798	235	225	4	2	475	2327	2802
—59	2802	249	213	8	7	523	2300	2823
1860	2823	226	253	9	2	539	2246	2785
—61	2785	246	238	14	4	711	2064	2775
—62	2775	201	212	12	4	698	2050	2748
—63	2748	190	195	6	4	749	1984	2733
—64	2733	213	202	9	1	781	1953	2734
—65	2734	200	205	9	5	772	1943	2715
—66	2715	221	213	10	3	795	1915	2710
—67	2710	184	192	7	5	787	1903	2690
—68	2690	215	211	7	6	788	1893	2681
—69	2681	167	200	16	8	787	1837	2624
1870	2624	160	230	13	3	764	1774	2538
—71	2538	156	238	16	3	747	1690	2437
—72	2437	127	205	9	5	708	1637	2345
—73	2345	124	177	18	8	672	1594	2266
—74	2266	138	183	10	5	643	1563	2206
—75	2206	132	203	14	5	623	1493	2116
—76	2116	114	187	6	2	613	1412	2035
—77	2035	92	165	7	3	629	1323	1952
—78	1952	100	139	10	9	618	1276	1894
—79	1894	57	162	11	4	602	1172	1774
1880	1774	46	150	7	7	617	1039	1656
—81	1656	16	162	6	6	600	898	1498

Til- og Afgang af Spedalske i

Tableau des lépreux dans

Tabel XXVI. Stiftelser.	Tilbageliggende ved Udgangen af 1880.			Indkomne i 1881.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Pleiestiftelse No. 1	88	120	208	15	6	21
St. Jørgens Hospital	26	33	59	3	1	4
Lungegaardshospitalet	[1]) 28	[1]) 41	69	13	5	18
Reknæs Pleiestiftelse	[2]) 42	40	[2]) 82	13	3	16
Reitgjerdets —	114	84	198	30	27	57
Tilsammen	298	[3]) 318	[3]) 616	74	42	116

[1]) Ifølge forrige Beretning 27 Mænd, 42 Kvinder. [2]) Ifølge forrige Beretning 43 2 Kvinder som ikke spedalske. [3]) Deraf 1 Kvinde i Bedring.

Fordeling af Spedalske i Amterne.

Tableau des lépreux dans les campagnes en 1881.

Tabel XXVII. Amterne.	Antal Spedalske ved Udgangen af 1880.	Tilkomne i 1881.	Afgang		Antal Spedalske ved Udgangen af 1881.
			i 1881.	deraf Døde.	
Akershus Amt	1	-	-	-	1
Jarlsb. og Laurviks —	1	-	-	-	1
Hedemarkens —	6	-	2	1	4
Christians —	5	1	1	-	5
Lister og Mandals —	5	-	-	-	5
Stavangers —	85	5	7	5	83
Søndre Bergenhus —	158	9	17	15	150
Bergens By	22	3	3	-	22
Nordre Bergenhus Amt	216	16	36	10	196
Romsdals —	135	19	23	8	131
Søndre Trondhjems —	95	10	27	8	78
Nordre — —	84	6	12	4	78
Nordlands —	124	13	21	4	116
Tromsø —	28	4	4	2	28
Tilsammen	965	86	153	57	898

Antallet af de paa Sygehusene indlagte Tilfælde af Syphilis udgjorde i de sidste 20 Aar:

i 1881	931	i 1876	590	i 1871	1 110	i 1866	978
- 1880	880	- 1875	702	- 1870	1 119	- 1865	850
- 1879	815	- 1874	742	- 1869	1 140	- 1864	819
- 1878	799	- 1873	892	- 1868	973	- 1863	809
- 1877	725	- 1872	1 045	- 1867	836	- 1862	672

1881 i samtlige Stiftelser.

les hospices en 1881.

Afgang									Tilbageliggende ved Udgangen af 1881.		
ved Helbredelse.			ved Død.			ved Hjemsendelse eller Overflyttelse til anden Stiftelse.					
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
-	-	-	16	13	29	9	[4]) 8	17	78	105	183
-	-	-	2	3	5	-	-	-	27	31	58
3	-	3	2	1	3	3	[5]) 3	6	33	42	75
-	-	-	9	7	16	2	3	5	44	33	77
-	-	-	27	9	36	12	1	13	105	101	206
3	-	3	56	33	89	26	15	41	287	312	599

Mænd, 83 tilsammen. [3]) Ifølge forrige Beretning 319 Kvinder, 617 tilsammen. [4]) Deraf

Paa Rigshospitalets Hudsygeafdeling udgjorde den gjennemsnitlige Behandlingstid af Syphilis i 1881: 73.4 Dage, i 1880: 79.8 Dage, i 1879: 76.7 Dage, i 1878: 87.3 Dage, i 1877: 92.1 Dage.

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis sees af Tabel XXIII, der tillige viser Sygdommens Form samt dens Fordeling paa Amterne og endvidere de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit).

Syphilis er opført som Dødsaarsag for 54, hvoraf 29 i Christiania Stift, 3 i Hamars, 9 i Christianssands, 4 i Bergens, 7 i Trondhjems, 2 i Tromsø Stift. Af disse vare 34 Børn under 1 Aar.

Paa Sygehusene indkomne Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit) sees af Tabel XXIV.

Spedalskhed. (Elephantiasis Græcorum). Overlægen for den spedalske Sygdom har afgivet følgende Beretning om Spedalskhedens Bevægelse i Riget:

Tabel XXV viser Bevægelsen af samtlige Spedalske i Riget i og udenfor Stiftelserne.

«De sidste Aars Aftagen er naturligvis for stærk, der vil komme flere nye Tilfælde, som først senere blive bekjendte i disse Aargange; saaledes blev i 1881 anmeldt 85 nye Tilfælde, af hvilke kun 16 faldt paa dette Aar. Denne Tabel vil saaledes i Aarenes Løb stadigt blive korrigeret, men den er et Udtryk for, hvad vi vidste ved Udgangen af 1881 eller rettere i Løbet af 1882.»

Tabel XXVI giver Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1881 i Stiftelserne.

Tabel XXVII viser Fordelingen af Spedalske i Landdistrikterne i de forskjellige Amter.

I Tabel XXVIII gives en Oversigt over de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske** Sygdomme med Fordeling paa Rigets Stifter.

Svindsot (Tuberculosis pulmonum, Phthisis) er opgivet som Dødsaarsag hos 2 595 eller i 15.7 pCt. af samtlige opgivne Dødsaarsager.

Tabel XXIX giver en Oversigt for hele Riget over Forhold i pCt. af Svindsot til samtlige kjendte Dødsaarsager, til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme og udviser Dødligheden af denne Sygdom pro mille af Befolkningen i de sidste 10 Aar.

Liste over behandlede væsentlig chroniske Sygdomme.

Liste des cas traités des maladies chroniques.

Tabel XXVIII.

	Ialt opgivne.		Behandlede, for hvilke er opgivet Alder og Kjøn.				Fordeling paa Stifterne.											
							1		2		3		4		5		6	
	Tilfælde.	Dødsfald [1]).	Børn.		Voxne.		Christiania.		Hamar.		Christianssand.		Bergen.		Trondhjem.		Tromsø.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	6283	11	31	33	3714	2514	2277	5	776	2	1078	3	568	-	791	-	793	1
Fnat	1293	-	214	261	212	179	283	-	89	-	552	-	137	-	125	-	107	-
Skurv	135	-	49	36	20	20	35	-	7	-	38	-	16	-	24	-	15	-
Kjertelsyge	3892	67	1391	1572	234	361	1482	23	378	6	1086	31	178	3	520	4	248	-
Rachit	835	42	438	346	16	12	290	19	126	4	212	9	74	2	83	3	50	5
Simpel Meningit	443	360	114	105	74	67	168	136	73	48	97	71	38	53	56	46	11	6
Tuberkuløs Meningit	582	559	264	209	32	21	334	224	52	47	166	150	28	45	64	57	38	36
Svindsot	5664	2595	173	212	1898	2286	2045	1002	466	204	1722	708	402	305	752	267	277	109
Kræft	1409	[2])887	1	5	593	561	487	331	196	114	280	135	116	106	204	125	126	76
Vatersot og Morbus Brightii	1507	[3])470	77	56	598	572	499	156	151	46	398	104	116	54	183	61	160	49
Blegsot og Anæmi	11602	27	327	1295	544	8660	4423	12	1195	2	2539	4	1008	4	1346	1	891	4
Menstruationsuordener	2498	-	-	-	-	2498	754	-	232	-	750	-	174	-	341	-	147	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	19927	117	520	805	7410	9466	6329	36	2324	14	4736	17	1517	17	2579	24	2442	9
Ormesygdomme	1877	-	637	731	197	130	524	-	325	-	580	-	140	-	185	-	123	-
Drankersygdomme	175	25	-	-	153	6	66	10	29	3	40	5	7	2	24	3	9	2

[1]) Dødsfaldenes Antal angivet efter Dødslisterne. [2]) Cancer 874, Sarcom 13. [3]) Vatersot 193, Morbus Brightii 277.

Dødelighed af Svindsot.

Mortalité par la phthisie par 1000 habitants et rélativement aux autres causes de décès.

Tabel XXIX. Aar.	Forhold af Dødsfald af Svindsot til		Dødeligheden pro mille af Middelfolkemængden i Aaret.
	samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sydomme i pCt.	
1881	15.8	24.4	1.4
1880	16.9	25.2	1.4
1879	17.0	24.2	1.3
1878	15.9	23.7	1.2
1877	16.1	24.7	1.2
1876	14.2	23.9	1.2
1875	14.4	23.2	1.1
1874	14.5	22.9	1.1
1873	15.2	23.0	1.1 [1]
1872	14 9	23.1	1.0 [1]

[1]) Beregnet efter Befolkningen den 31te December 1873 og 1872.

Tabel XXX viser Dødsfald af Svindsot i de enkelte Stifter og Amter for Aarene 1879—1881 i Forhold (pCt). til samtlige kjendte Dødsaarsager og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme samt i Forhold (pro mille) til Folkemængden i de tilsvarende Dele af Riget i de nævnte Aar.

Af **Kræft** (Cancer, Fungus, Epithelioma, Sarcoma) er opgivet 884 Dødsfald. Tabel XXXI giver en Oversigt over kjendte Dødsfald af Kræft i Amterne med Oplysning om Kræftens Sæde og Alder og Kjøn for de af forskjellige Kræftformer Døde, forsaavidt saadan Opgave er meddelt.

Sindssyge. Over de paa Sygehusene behandlede Tilfælde af Sindssygdom giver Tabellen i Slutningen af den almindelige Beretning en Oversigt. Af Sindssygdom er udenfor Sindssygeasylerne opgivet 54 Dødsfald: 11 i Christiania Stift, 6 i Hamars, 15 i Christianssands, 12 i Bergens, 9 Trondhjems og 1 i Tromsø Stift.

Paa Rigets 11 Sindssygeasyler — et nyt, Eg Statsasyl ved Christianssand, traadte i Virksomhed 5te Oktober 1881 — indkom i Aarets Løb 700 Sindssyge. Antallet af tilsammen Udgaaede og Døde udgjorde 619, hvoraf 69 Døde. Tilbageliggende ved Aarets Slutning vare 1 122.

De paa Sindssygeasylerne indtrufne 69 Dødsfald ere, forsaavidt Opgave er meddelt, henførte under de nærmere kjendte Dødsaarsager og opførte i Tabellen over kjendte Dødsaarsager.

Tabel XXXII og XXXIII giver en Oversigt over Antallet af de for Amtskommunernes Regning forpleiede Sindssyge i de forskjellige Lægedistrikter samt over Amtskommunens Udgifter til de Sindssyges Forpleining og til Medicinalvæsenet forøvrigt.

Tabel XXXIV giver en Oversigt over de af Lægerne udførte vigtigere **chirurgiske Operationer** med deres Fordeling paa eller udenfor Sygehus i de forskjellige Amter.

Anmærkninger til Liste over vigtigere chirurgiske Operationer med Angivelse af Indikationer og Udfald, forsaavidt disse ere meddelte. Det bemærkes, at der som oftest ikke er meddelt Opgave over Antallet af opererede Individer, men kun over Operationernes Antal.

Dødsfald af Svindsot i de forskjellige

Mortalité par la phthisie dans les diocèses et dans

Tabel XXX.	1881.			
	Opgivne Dødsfald			
	med anført Dødsaarsag.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Riget	16 356	2 595	5 824	10 532
Deraf i Landdistrikter	9 394	1 424	3 244	6 150
— - Byer	6 962	1 171	2 579	4 383
I. Christiania Stift	5 847	1 002	1 934	3 914
II. Hamars —	1 498	204	469	1 029
III. Christianssands —	3 341	708	1 094	2 247
IV. Bergens —	2 098	305	741	1 357
V. Trondhjems —	2 180	267	875	1 305
VI. Tromsø —	1 392	109	711	681
1. Christiania By	2 246	425	837	1 408
2. Akershus Amt	801	132	231	570
3. Smaalenenes —	870	138	263	607
4. Buskeruds —	1 083	178	279	804
5. Jarlsberg og Laurviks —	847	129	324	523
6. Hedemarkens —	877	128	325	552
7. Christians —	621	76	144	477
8. Bratsbergs —	942	183	268	674
9. Nedenæs —	681	143	207	474
10. Lister og Mandals —	697	163	217	480
11. Stavangers —	1 021	219	402	619
12. Søndre Bergenhus —	545	87	235	310
13. Bergens By	844	127	320	534
14. Nordre Bergenhus Amt	511	60	134	377
15 Romsdals —	587	66	245	342
16. Søndre Trondhjems —	1 354	160	540	814
17. Nordre — —	427	72	142	285
18. Nordlands —	946	74	472	474
19. Tromsø —	256	19	141	115
20. Finmarkens —	190	16	98	92

Amputation af Overarmen (Amputatio humeri). Indikation paa Sygehus: Vulnus dilaceratum 2 (begge heldigt Udfald).

Amputation af Underarmen (Amputatio antibrachii). Indikation paa Sygehus: Vulnus dilaceratum 3 (heldigt Udfald); Vulnus sclopetarium 1 (heldigt Udfald).

Amputation af Laaret (Amputatio femoris). Indikation paa Sygehus:

Stifter og Amter for Aarene 1879—1881.
les préfectures pendant les années de 1879—1881.

Forhold af Dødsfald af Svindsot til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.			Forhold af Dødsfald af Svindsot til de ikke epidemiske Sygdomme i pCt.			Dødeligheden af Svindsot pro mille til Befolkningen.		
1881.	1880.	1879.	1881.	1880.	1879.	1881.	1880.	1879.
15.8	16.9	17 0	24.6	25.2	24.2	1.4	1.4	1.3
15.1	16.0	15.8	23.1	23.4	22.1	0.9	0.9	0.9
16.8	18.1	18.6	26.7	27.7	27.1	2.9	3.1	2.9
16.9	17.1	17.4	25.6	27.2	24.7	1.9	2.0	1.8
13.6	12.7	13.4	19.8	18.2	18.8	0.9	0.8	0.7
21.2	20.5	21.9	31.5	31.4	30.9	2.0	1.8	1.9
14.3	14 5	15.4	22.5	21.1	20.8	1 0	0.9	0.9
12.2	16.7	15.0	20.4	22.7	22.1	0.9	1.1	0.9
7.8	9.8	11.1	16.0	16.9	17.7	0.5	0.6	0.6
18.4	17.4	18.7	28.9	28 8	28.5	3.5	3.6	3.4
16.5	16.6	19.4	23.2	23.0	26.0	1.3	1.2	1.3
15.9	16.7	16.9	22.7	23.4	23.8	1.2	1.2	1.2
16.4	20.1	15 2	22.1	26.6	20.0	1.7	2.3	1.5
15.2	22.3	15.3	24.7	30.6	21.5	1.4	1.7	1.2
14.6	16.7	16.3	23.2	24.6	22.6	1.0	1.1	0.9
12.2	7.6	10.1	15.9	10.6	14.4	0.7	0.4	0.5
19.4	18.4	18.1	27.2	25.8	23.6	2.1	1.8	1.8
21.0	21.4	23.4	30.1	33.6	31.5	1.8	1.9	1.8
23.4	22.3	26 0	34.0	35.4	33.5	2.1	2.3	2.0
21.4	20.2	21.8	35.4	34.1	36.5	1.9	1.5	1.8
15.9	16.1	14.5	28.0	20.8	21.4	0.7	0.5	0.6
14.2	14.1	18.8	21.4	20.2	24.4	2.9	2.8	3.9
11.7	12.6	10.9	15.9	18.1	14.7	0.7	0.6	1.2
11.2	13.4	13.4	19.2	19.3	18.8	0.5	0.6	0.6
11.8	17.3	16.5	19.7	23.7	22.5	1.3	1.5	1.3
16.9	17.7	15.4	25.3	24.6	23.6	0.9	0.9	0.9
7.8	9.9	9.9	15.8	16.8	14.7	0.6	0.6	0.6
7.4	9.2	14.8	16.5	15.6	27.8	0.3	0.4	0.7
8.4	10.0	9.4	17.4	18.8	17.8	0.6	0.8	0.6

Arthrocace genu 4 (3 heldigt Udfald, 1 tilbageliggende paa Sygehus ved Aarets Slutning); Necrosis 2 (begge heldigt Udfald); Fractura complicata 2 (heldigt Udfald); Sarcoma genu 1 (heldigt Udfald); Gonitis suppurativa 1 (heldigt Udfald); uopgiven Indikation 1 (heldigt Udfald); udenfor Sygehus: Sarcoma femoris 1 (heldigt Udfald); Gangræna cruris 1 (heldigt Udfald).

Amputation af Læggen (Amputatio cruris). Indikation paa Sygehus:

Liste over Dødsfald af

Décès causés par les mala-

Tabel XXXI Kræftens Sæde.	Tilsammen.	Kjøn.			Alder.																					
		Mandkjøn.	Kvindekjøn.	Uopgivet.	1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.	
					M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Hoved:																										
Ansigt	13	3	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	2	-	1	-	-
— og Hals	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Øiet	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øienhulen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Næsen	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjæven	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overkjæven	10	3	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	1	-	-
Underkjæven	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Munden	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-
Læben	7	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
Tungen	14	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	1	-	-
Underlæben	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Læbe og Hals	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Glandula submaxill.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— parotis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hals:																										
Halsen	8	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Svælget	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strubehovedet	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Spiserøret	16	5	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	-	1	-	-	1
Corpus thyreoideum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bryst:																										
Brystkjertel	40	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	8	-	9	-	5	-	3	-	1
— og Axelhule	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Lungerne	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Underliv:																										
Underlivet	35	9	14	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	5	-	2	3	-	1	1	1
Mavesækken	417	188	131	98	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	6	22	11	57	21	50	29	28	23	6	5
Cardia	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Pylorus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesæk og Spiserør	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— - Lever.	10	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	2	1	-
Lever	40	21	10	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	-	2	2	7	1	1	4	-	1
Intestina	18	5	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Endetarm	12	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
— og Skede	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæum	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkenet	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blæren	11	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2	1	-	-
Nyrerne	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kræft i Aaret 1881.

dies cancéreuses en 1881.

90—100 Aar.		Opgiven Alder for		Fordeling paa Amter.																				
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		16	17	18	19	20
				Christiania By.	Akershus.	Smaalenene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Romsdal		Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.
M.	K.	M.	K.															Søndmøre.	Romsdal. Nordmøre.					
-	-	2	4	1	-	-	2	1	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	4	1	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	3	3	-	-	2	-	-	1	2	1	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	-	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
-	-	2	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
-	-	2	3	1	3	-	-	-	2	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4	1	-
1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	3	1	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	3	1	1	2	-	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	28	4	2	4	3	3	3	-	1	3	2	1	3	1	-	1	2	1	3	2	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	8	10	-	4	2	-	4	1	2	1	1	1	-	5	1	-	-	1	1	-	1	-
-	-	169	95	33	21	19	36	26	34	28	28	13	6	17	15	18	23	8	11	29	19	24	8	1
-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
-	-	4	2	3	-	-	-	1	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
-	-	16	9	7	1	3	2	2	2	5	1	3	-	-	1	2	1	1	1	1	1	5	-	1
-	-	2	1	1	12	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	3	3	1	1	1	-	3	-	-	1	2	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
-	-	4	1	3	1	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liste over Dødsfald af

Décès causés par les mala.

Tabel XXXI (Forts.). Kræftens Sæde.	Tilsammen i Riget.	Kjøn.			Alder.																					
		Mandkjøn.	Kvindekjøn.	Uopgivet.	1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.	
					M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Livmoderen	39	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	5	-	3	-	2	-	-
— og Skede.	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Skeden.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Æggestokkene..	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ydre kvindelige Kjønsorganer.	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Prostata.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Testiklerne.....	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Penis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ryggen og Extremiteterne:																										
Axelhule.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regio sacralis ..	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Laaret	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knæet	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Foden.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Bensystemet:																										
Pandebenet.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rygraden	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ribbenene.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skulderbladet...	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkenbenet ...	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	758	293	298	167	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	8	15	29	28	74	43	78	50	37	45	9	11
Uopgivet for....	129	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samtlige Dødsf. af Kræft.....	887	447	436	4	-	2	-	-	2	2	-	1	3	4	14	20	55	65	138	127	146	122	70	69	16	21

Arthrocace pedis 4 (to heldigt, to dødeligt Udfald); Ulcus cruris 3 (heldigt Udfald); Pernio 3 (heldigt Udfald); Fractura cruris complicata 2 (en heldigt Udfald, hos en senere foretaget Amputatio femoris med heldigt Udfald); uopgiven Indikation 3 (med heldigt Udfald); udenfor Sygehus: Ulcus cruris 1, Arthrocace pedis 1 (begge heldigt Udfald).

Symes Operation ved Vulnus med heldigt Udfald.

Pirogoffs Operation. Indikation: Arthrocace 2, Vulnus 1 (alle heldigt Udfald).

Choparts Operation ved Arthrocace med heldigt Udfald.

Exartikulation af Haanden (Exarticulatio manus). Indikation paa Sygehus: Vulnus 1 (heldigt Udfald); udenfor Sygehus: Vulnus 2 (heldigt Udfald).

Resektioner (Resectio). Indikation paa Sygehus: Resectio maxillæ superioris ved Cancer 3, ved Tumor maxillæ 1, ved Periostitis 1 (alle heldigt Udfald); Resectio maxillæ inferioris ved Sarcom 1 (heldigt Udfald); Resectio humeri ved Arthrocace 1 (heldigt Udfald); ved Phlegmone (tilbageliggende ved Aarets Udgang); Resectio cubiti ved Arthrocace 6 (heldigt Udfald for 3, udgaaet i Be-

Kræft i Aaret 1881.

dies cancéreuses en 1881.

90—100 Aar.		Opgiven Alder for		Fordeling paa Amter.																				
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		16	17	18	19	20
				Christiania By.	Akershus.	Smaalenene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Romsdal		Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.
																		Søndmøre.	Romsdal. Nordmøre.					
M.	K.	M.	K.																					
-	-	-	13	15	3	2	2	-	-	2	-	1	-	2	1	4	2	1	-	2	2	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-
-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	238	195	98	48	38	51	43	56	49	41	28	15	25	24	32	30	14	19	44	32	50	14	7
-	-	-	-	3	8	13	20	9	7	2	10	10	5	1	5	2	-	2	5	20	2	3	1	1
2	1	446	434	101	56	51	71	52	63	51	51	38	20	26	29	34	30	16	24	64	34	53	15	8

dring 1, med dødeligt Udfald for 2); Resectio ossium metacarpi ved Ostitis 3 (heldigt Udfald); Resectio costarum ved Empyem 3 (heldigt Udfald for 2, dødeligt for 1); Resectio coxæ ved Arthrocace 8 (heldigt Udfald 1, i Bedring 1, tilbageliggende 3, dødeligt Udfald for 3), ved Arthritis deformans 1 (heldigt Udfald); Resectio genu ved Arthrocace 4 (med heldigt Udfald for 3, — hos 1 udførtes senere Amputatio femoris, tilbageliggende ved Aarets Udgang); Resectio ossium metatarsi ved Arthrocace 2 (heldigt Udfald). Udenfor Sygehus: Resectio maxillæ inferioris 3; Resectio costarum 3 (to heldigt, en dødeligt Udfald); Resectio hallucis 1; Resectio metatarsi 3; Resectio partialis tibiæ 1 (godt Udfald).

Borttagelse af Kræft i andre Organer (Exstirpatio tumoris cancrosi et sarcomatis). Paa Sygehus er Kræftens Sæde angivet som: Cancer faciei 5, Cancer oris 1, Cancer nasi 1, Cancer linguæ 2, Cancer nuchæ 1, Cancer uteri 1, Cancer recti 1, Cancer vulvæ 1, Sarcoma femoris 1, Sarcoma scapulæ 1; udenfor Sygehus angivet som Cancer faciei 3, Cancer ossis frontis 1, Cancer maxillæ inferioris 3, Cancer nasi 1, Cancer linguæ 5, Cancer gl. parotis 2, Cancer gl. axillæ 1, Cancer regionis scapulæ 1, Cancer recti 2, Cancer femoris 1, Cancer popliteæ 1, Cancer cruris 1, Cancer tibiæ 2, Cancer pedis 1.

Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommunernes

Nombre des aliénés, entretenus aux frais des communes

Amt.	Tabel XXXII. Lægedistrikt.	Sindssyge ialt.	Sindssyge deraf paa Asyl.
II.	Akershus Amt[1])	117	46
	Aker	20	
	Ullensaker	37	
	Høland	4	
	Follo	9	
III.	Smaalenenes Amt.	170	49
	Eidsberg	48	
	Moss	30	
	Sarpsborg	62	
	Hvaløerne	30	
IV.	Buskeruds Amt	152	39
	Drammen	17	
	Ringerike	29	
	Modum	51	
	Næs	14	
	Aal	12	
	Sandsvær	21	
	Rollag	8	
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	112	34
	Tønsberg	52	
	Hof	33	
	Laurvik	27	
VI.	Hedemarkens Amt.	145	31
	Solør og Odalen	63	
	Hedemarken	32	
	Søndre Østerdalen	23	
	Trysil	4	
	Rendalen	9	
	Tønset	14	
VII.	Christians Amt	183	46
	Hadeland og Land	36	
	Søndre Valders	13	
	Nordre —	8	
	Toten	34	
	Faaberg	35	
	Ringebu	28	
	Lom	18	
	Lesje	11	
VIII.	Bratsbergs Amt	201	43
	Skien	35	
	Kragerø	34	
	Holden	38	
	Sauland	19	
	Hviteseid	37	
	Laardal	31	
	Tinn	7	
IX.	Nedenæs Amt	110	54
	Østre Nedenæs	35	
	Vestre —	47	
	Aamli	7	
	Evje	15	
	Sætersdalen	6	
X.	Lister og Mandals Amt	143	34
	Oddernæs	31	
	Undal	36	
	Lyngdal, Vanse	45	
	Flekkefjord	31	
XI.	Stavanger Amt	134	43
	Sogndal	13	
	Ekersund	21	
	Sandnæs	31	
	Stavanger	6	
	Finnø	17	
	Sand	14	
	Karmøen	20	
	Haugesund	12	
XII.	Søndre Bergenhus Amt	186	42
	Sveens Herred	4	
	Indre Søndhordland	17	
	Ytre —	27	
	Indre Hardanger	16	
	Ytre —	29	
	Voss	18	
	Søndre Midthordland	8	
	Nordre —	21	
	Indre Nordhordland	26	
	Ytre —	20	
XIV.	Nordre Bergenhus Amt	95	34
	Lærdal	5	
	Lyster	3	
	Indre Sogn	10	
	Midte —	6	
	Ytre —	8	
	Ytre Søndfjord	9	
	Indre —	14	

[1]) Hjemstavn er kun opgivet for 70 privatforpleiede Sindssyge.

Regning i Regnskabsaaret 1881—1882 i Lægedistrikterne.

départementales, par districts civils médicaux.

Amt.	Lægedistrikt.	Sindssyge ialt.	Sindssyge deraf paa Asyl.
	Kinn	7	
	Ytre Nordfjord	5	
	Nordfjordeidet	8	
	Gloppen	8	
	Indviken	12	
XV.	Romsdals Amt	172	44
	Vestre Søndmøre	11	
	Indre —	8	
	Østre —	6	
	Ørskog	16	
	Nordre Søndmøre	13	
	Ytre Romsdal	7	
	Indre —	30	
	Søndre Nordmøre	20	
	Sundal	15	
	Surendal	24	
	Nordre Nordmøre	22	
XVI.	Søndre Trondhjems Amt	192	64
	Strinden	41	
	Selbu	6	
	Røros	11	
	Guldal	38	
	Opdal	13	
	Orkedal	34	
	Hiteren	14	
	Hevne	4	
	Ytre Fosen	9	
	Indre —	6	
	Nordre —	16	
XVII.	Nordre Trondhjems Amt	176	46
	Stjørdal	26	
	Frosten	21	
	Levanger	18	
	Inderøen	43	
	Stenkjær	27	
	Grong	20	
	Namsos	7	
	Fosnæs	4	
	Ytre Namdal	10	
XVIII.	Nordlands Amt	119	62
	Brønnø	13	
	Alstahaug	9	
	Vefsen	9	
	Ranen	28	
	Lurø	5	
	Gildeskaal	5	
	Bodø	2	
	Folden	11	
	Skjærstad	7	
	Stegen	5	
	Lødingen	3	
	Ofoten	3	
	Buksnæs	4	
	Flakstad	3	
	Østlofoten	3	
	Hadsel	4	
	Sortland	5	
XIX.	Tromsø Amt	54	32
	Trondenæs	17	
	Ibestad	2	
	Tranø	5	
	Lenvik	1	
	Maalselven	5	
	Balsfjorden	2	
	Tromsø	6	
	Lyngen	7	
	Karlsø	2	
	Skjærvø	7	
XX.	Finmarkens Amt	43	19
	Alten	14	
	Loppen	1	
	Hammerfest	4	
	Maasø	3	
	Kistrand	6	
	Tanen	8	
	Vardø	-	
	Vadsø	5	
	Sydvaranger	2	

Borttagelse af andre Svulster (Exstirpatio tumorum). Svulstens Art og Sæde er opgivet paa Sygehus som: Tumor capitis 1, pharyngis 1, colli 1, manus 1, uteri 1, vaginæ 1; Tumores glandularum 12, Lipoma 6, Tumores cystici et sebacei 4, Fibroma 1, Neuroma 1. Udenfor Sygehus er Arten angivet som: Tumores sebacei 52, Tumores cystici 32, Lipoma 36, Fibroma 18, Angioma 10, Tumores glandularum 8, Ganglion 7, Exostosis 3, Ranula 3, Enchondroma 1, Papilloma 1, Parulis 1, Cheloid 1, Tumor cavernosus 2.

Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommunernes Regning og Medicinalvæ-

Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes départementales. Dèboursements médicale

Tabel XXXIII.	I 1881—82 for Amtskommunernes Regning forpleiede Sindsyge.		Amtskommunernes syges Forpleining i	
	Ialt.	Deraf paa Asyl	Ialt.	
			Kr.	Øre.
Rigets Landdistrikter	2504	762	-	-
Akershus Amt	117	46	34 984	20
Smaalenenes —	170	49	39 317	45
Buskeruds —	152	39	26 704	18
Jarlsberg og Laurviks —	112	34	29 841	13
Hedemarkens —	145	31	[1]) 31 600	-
Christians —	183	46	37 432	57
Bratsbergs —	201	43	ca. 44 000	-
Nedenæs —	110	54	[1]) 34 500	-
Lister og Mandals —	143	34	24 617	58
Stavanger —	134	43	27 432	89
Søndre Bergenhus —	186	42	27 720	71
Nordre — —	95	34	-	-
Romsdals —	172	44	28 408	06
Søndre Trondhjems —	192	64	ca. 30 000	-
Nordre — —	176	46	24 443	28
Nordlands —	119	62	28 670	13
Tromsø —	54	32	13 190	60
Finmarkens —	43	19	8 189	37

[1]) Opført paa Budgettet for det kommende Aar. [2]) Heri ogsaa medregnet Omgives Amterne Bidrag til de Sindssyges Forpleining, og hvis Udgifter ogsaa komme holdningerne fratrækkes, for Nordlands Amt: Kr. 155 394.40 (deraf til det nye Amts-Kr. 41 967.40. Finmarkens Brændevinsafgiftskasses Regnskab udviser en Udgift af Kr.

Trepanation (Trepanatio). Indikation paa Sygehus: ved Fractura cranii 1 (dødeligt Udfald); ved Caries maxillæ superioris 1 (heldigt Udfald); udenfor Sygehus: Trepanatio processus mastoidei 1.

Thoracocentese ved Empyem (Incisio empyematis). Paa Sygehus i 2 Tilfælde heldigt, i 2 dødeligt Udfald, 1 udskrevet i Bedring; udenfor Sygehus opgivet i 4 Tilfælde heldigt, i 4 dødeligt Udfald.

Paracentese af Underlivet (Paracentesis abdominis). Foruden det opførte Antal er saavel paa Sygehusene som udenfor samme denne Operation udført flere Gange.

Gastrotomi (Gastrotomia) udførtes som Resektion af Cancer ventriculi med dødeligt Udfald.

og Amtskommunernes omtrentlige Udgifter til disses Forpleining senet i det Hele.

approximatifs des mêmes communes pour l'éntrétien de ces aliénés et pour l'administration en général.

Udgifter til Sinds- 1881 eller 1881—1882.		Amtskommunernes Udgifter til Medicinalvæsenet forøvrigt i 1881 eller 1881—1882.			Beregnet Middel- befolkning i 1881.
Gjennemsnitlig for hver Sindssyg.		Ialt.		Gjennemsnitlig for hvert Individ af Befolkningen.	
Kr.	Øre.	Kr.	Øre.	Øre.	
-	-	-	-	-	-
299	01	14 441	81	14.5	99 600
231	28	16 809	24	14.7	114 300
175	68	11 668	95	11.3	103 700
266	44	7 204	10	7.8	92 300
217	93	[1]) 15 462	06	12.6	122 400
204	55	21 717	76	19 4	112 100
ca. 218	-	ca. 14 360	40	ca. 16.5	87 000
313	64	[1]) 6 550	-	8.3	79 300
172	15	7 550	08	9.8	77 100
204	72	9 414	69	8.0	117 900
149	03	13 836	87	11.4	121 000
-	-	[2]) 37 915	51	-	87 900
165	16	15 335	46	12.2	125 200
ca. 156	-	17 480	46	14.2	122 700
138	88	14 850	43	17.8	83 600
240	93	[3]) -	-	-	116 500
244	27	[3]) -	-	-	60 300
190	45	[3]) -	-	-	27 100

kostningerne ved de Sindssyges Forpleining. [3]) Medicinalfondenes Udgifter, af hvilke der Byerne og fremmede Fiskere under de forskjellige Fiskerier tilgode, udgjorde, naar Besygehus i Bodø Kr. 65 448.17), for Tromsø Amt Kr. 36 486.23 og for Finmarkens Amt 5 436.60 til Medicinalvæsenet.

Laparo- hysterotomi (Laparo- hysterotomia) udførtes hos begge ved Tumores uteri og med dødeligt Udfald.

Laparotomi ved Ileus havde dødeligt Udfald.

Incisio abscessus perinephritici havde for de paa Sygehus udførte Operationer heldigt Udfald.

Ovariotomi (Ovariotomia). Paa Sygehus 6 med heldigt, 1 med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus 5 med heldigt, 2 med dødeligt Udfald.

Transfusion udførtes med defibrineret Kvindeblod 2 Gange hos en af perniciøs Anæmi lidende Kvinde. Patienten kom sig.

Underbinding af Arterier (Ligatura arteriarum). Paa Sygehus: Arteria

Chirurgiske Ope-

Opérations chirur-

Tabel XXXIV.

Operationer.	Hele Riget.			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	Christiania By.		Akershus.		Smaalenene		Buskerud.		Jarlsberg og Laurvik.		Hedemarken.		Christians.	
				Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sydeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
Amputation af Overarmen	3	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— - Underarmen	7	6	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Laaret	16	13	3	3	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— - Læggen	23	19	4	5	1	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-
Symes Operation	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Choparts —	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pirogoffs —	3	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exartikulation af Haanden	5	2	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Amputation eller Exartikulation af Fingre eller Tæer	207	32	175	11	2	-	13	3	14	2	15	-	18	1	21	-	29
Resektioner	53	39	14	33	7	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1
Borttagelse af Brystkjertelen	31	16	15	6	7	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— - Læbekræft	92	22	70	5	2	-	3	1	1	1	-	2	7	-	4	3	12
— - Kræft i andre Organer	51	19	32	10	5	-	-	2	2	-	-	-	-	-	1	-	5
— - Svulster, hvoraf en Del ikke nøiere betegnede	256	40	216	28	37	-	3	1	11	1	14	-	19	-	11	-	14
— - Tonsillerne	74	5	69	1	19	-	1	-	5	-	6	-	5	-	2	-	2
— - Uvula	6	-	6	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
— - indgroede Negle	39	1	38	-	3	-	3	-	5	-	5	-	3	-	-	-	-
Trepanation	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Thoracocentese ved Empyem (Incision)	17	7	10	-	2	-	-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-
Paracentese af Brystet	55	35	20	15	1	-	1	-	4	-	2	-	2	-	2	-	1
— Underlivet	99	10	89	-	8	-	5	-	2	-	3	-	3	-	7	3	6
Gastrotomi	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ovariotomi	14	7	7	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laparo-hysterotomi	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laparotomi ved Ileus	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Perityphlit	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— som Incisio exploratoria (Ascites)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Incisio abscessus perinephritici	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punktion af Ovarialsvulst	27	7	20	3	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	14	-	-
Operat. af Livmoderpolyper	17	2	15	-	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— - Polyper i andre Organer	42	1	41	-	-	-	2	-	1	-	3	-	1	-	4	-	4
Transfusion	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Underbinding af Arterier	12	3	9	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-

rationer i 1881.

gicales en 1881.

Fordeling paa Amterne paa og udenfor Sygehus.

8		9	10		11		12	13		14	15		16		17		18		19		20		
Bratsberg.		Nedenæs.	Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre Bergenhus.	Bergens By.		Nordre Bergenhus.	Romsdal.		Søndre Trondhjem.		Nordre Trondhjem.		Nordland.		Tromsø.		Finmarken.	
Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	1	-	-	2		-	1	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	2	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	3	8	-	3	-	1	9	1	1	12	-	2	-	10	-	3	10	6	2	4	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-
-	1	-	1	1	-	-	-	1	2	-	3	3	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-
-	4	6	-	11	5	2	2	2	3	1	-	-	-	5	2	3	1	1	-	2	-	1
-	2	4	-	2	1	-	-	2	2	1	1	3	-	5	2	-	1	-	-	-	-	-
-	15	10	-	3	-	4	5	6	16	11	-	10	2	18	2	2	-	4	-	9	-	-
-	7	2	-	2	-	2	-	3	1	3	-	4	-	7	1	-	-	1	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	-	1	-	1	-	4	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	3	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	1	-	1	-	-	1	2	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	2	14	-	-	2	-	-	-	1	2	3	1	-	-	-	-
-	28	1	-	6	-	3	2	4	4	5	-	4	-	1	-	-	3	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	1	-	2	-	2	-	-
-	3	-	-	5	-	3	-	-	5	3	-	-	-	5	1	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-

Chirurgiske Ope-

Tabel XXXIV (Forts.).

Operation.	Hele Riget.			1 Christiania By.		2 Akershus.		3 Smaalenene		4 Buskerud.		5 Jarlsberg og Laurvik.		6 Hedemarken.		7 Christians.	
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
Operation for Nævi, Teleangiektasi	24	3	21	-	4	1	1	-	2	-	2	-	-	-	1	-	-
Operation for Hæmorrhoider	4	1	3	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Neurotomi	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tenotomi	25	5	20	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Operation for Hygroma patellæ	38	4	34	1	5	1	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Punktion og Carlbolinjektion (Hueter)	4	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punktion af Knæet	6	2	4	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Operation for Ledmus	6	2	4	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forceret Ledbevægelse	7	5	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Reposition af Luxationer	221	13	208	3	2	-	7	1	19	2	12	-	16	-	11	-	36
Plastiske Operationer	7	5	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Haremund	39	13	26	6	6	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	1	4
— - spaltet Gane	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Perforation af Membrana tympani	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tracheotomi	8	1	7	1	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Operation for Vandbrok	115	15	100	2	3	1	1	1	9	-	6	-	4	-	4	1	6
Borttagelse af Testikler	8	5	3	2	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Herniotomi	30	4	26	4	-	-	-	-	1	-	1	-	4	-	2	-	-
Anlæg af Fistula stercorea	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Reposition af indeklemt Brok	83	2	81	-	8	-	1	-	5	-	9	-	14	-	4	-	1
Punktion af Blæren	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithotomi	3	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithotripsi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Phimosis	19	2	17	-	1	1	3	-	-	-	4	-	-	-	-	1	-
— - Pharaphimosis	18	-	18	-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	2	-	3
— - Strictura urethræ	5	-	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Urethrotomia interna	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Ruptura perinæi	5	3	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Fistula vesico-vaginalis	14	12	2	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Vesico-uterino-vaginalis	4	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Recto-vaginalis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Hæmatometra	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Atresia ani	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Fistula —	9	3	6	3	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
— - Fissura —	12	2	10	1	8	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
— - Strictura —	8	-	8	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

rationer i 1881.

Fordeling paa Amterne paa og udenfor Sygehus.

8		9	10		11		12	13		14	15		16		17		18		19		20		
Bratsberg.		Nedenæs.	Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre Bergenhus.	Bergens By.		Nordre Bergenhus.	Romsdal.		Søndre Trondhjem.		Nordre Trondhjem.		Nordland.		Tromsø.		Finmarken.	
Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	-	4	-	1	1	-	2	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-
-	1	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2	2	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	20	13	-	10	-	5	10	5	8	6	-	3	-	3	-	9	1	9	-	5	-	4
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	3	-	1	4	-	-	1	2	-	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	4	1	-	5	1	3	5	2	6	14	3	12	-	12	2	1	2	3	-	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	-	1	1	-	1	1	-	1	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	3	-	2	-	-	1	4	-	11	1	12	-	1	-	1	1	1	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	3	-	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Chirurgiske Ope-

Tabel XXXIV (Forts.).

Operationer.	Hele Riget. Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	1 Christiania By. Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	2 Akershus. Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	3 Smaalenene Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	4 Buskerud. Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	5 Jarlsberg og Laurvik. Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	6 Hedemarken. Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	7 Christians. Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
Nekrotomi, Udskrabning af Caries etc	84	53	31	48	4	-	-	-	5	1	2	-	4	-	-	-	1
Øienoperationer:																	
Borttagelse af Øieæblet	36	17	19	6	6	2	-	3	1	-	-	2	2	-	-	-	4
Extractio cataractæ	24	6	18	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
— linearis Graefe	44	33	11	33	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Discisio cataractæ	19	13	6	11	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Extractio lentis	5	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iridectomia	59	25	34	22	11	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	2
Iridotomia	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operat. for Prolapsus iridis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punctio corneæ	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sæmisch's Operation v. Absc.	11	6	5	5	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Sclerotomi og Punctio scleræ	15	5	10	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Staphylom	10	5	5	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Pterygium	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Skjelen, Tenotomi	12	3	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Symblepharon	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Ptosis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Chalazion	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
— - Entropium	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— - Ectropium	6	6	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Blepharoplastik	4	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Canthoplastik, Canthotomi etc	7	6	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Operation for Sygdom i Taareveiene	145	8	137	7	14	-	6	1	1	-	5	-	8	-	7	-	18
— - Svulst i Øienhulen	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - — i Øienlaagene	5	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Tilsammen	423	146	277	120	47	2	7	7	2	1	7	2	16	-	13	-	28
Chirurgiske Operationer	1991	471	1520	250	183	4	58	20	95	13	97	5	110	2	95	9	127
Chirurgiske og Øienoperationer tilsammen	2414	617	1797	370	230	6	65	27	97	14	104	7	126	2	108	9	155

rationer i 1881.

Fordeling paa Amterne paa og udenfor Sygehus.

8		9	10		11		12	13		14	15		16		17		18		19		20	
Bratsberg.		Nedenæs.	Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre Bergenhus.	Bergens By.		Nordre Bergenhus.	Romsdal.		Søndre Trondhjem.		Nodre Trondhjem.		Nordland.		Tromsø.		Finmarken.	
Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	1	1	-	2	-	-	1	-	-	4	1	1	-	1	-	-	3	3	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	2	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	2	13	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	16	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	12	-	-	-	-	-	-	-	5	-	17	-	35	-	4	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	10	12	1	-	-	2	-	6	-	5	-	22	3	91	2	6	1	5	-	4	-	-
6	109	80	2	64	18	33	42	61	72	72	19	69	5	105	16	31	37	37	4	32	-	9
7	119	92	3	64	18	35	42	67	72	77	19	91	8	196	18	37	38	42	4	36	-	9

Af Lægerne udførte obste-

Opérations obstétricales faites

Tabel XXXV.

	Samlet Antal Barsel-kvinder.	Samlet Antal Operationer.	Forhold i pCt.	Tang-forløsning.
Riget	59 512	[1]) 878	1.5	602
Christiania Stift	17 342	280	1.6	187
Hamars —	6 799	82	1.2	61
Christianssands —	11 499	235	2.0	149
Bergens —	9 209	127	1.4	85
Trondhjems —	7 872	98	1.2	[2]) 88
Tromsø —	6 791	56	0.8	42

[1]) Paa 865 Fødende, idet ved 13 Tvillingfødsler begge Tvillinger forløstes ved paa uforløst død Barselkvinde.

cruralis 2, Arteria femoralis 1 (dødeligt Udfald); udenfor Sygehus: Arteria radialis 4, Art. femoralis 2, Art. tibialis antica 1, Art. peronæa 1.

Reposition af Luxationer (Repositio luxationum). Paa Sygehus: Luxatio humeri 4, Luxatio antibrachii 1, Luxatio femoris 2, Luxatio tibiæ 1; udenfor Sygehus: Luxatio maxillæ inferioris 5, Luxatio humeri 123, Luxatio cubiti 27, Luxatio radii 5, Luxatio ulnæ 1, Luxatio manus 4, Luxatio pollicis 5, Luxatio digiti 7, Luxatio femoris 6, Luxatio patellæ 2, Luxatio pedis 2, Luxatio hallucis 3.

Tracheotomi (Tracheotomia). Paa Sygehus Indikation: Corpus alienum laryngis 1 (heldigt Udfald); udenfor Sygehus: ved Croup 7 (to med heldigt, 5 med dødeligt Udfald).

Borttagelse af Testiklen (Exstirpatio testiculi). Paa Sygehus: ved Sarcoma 2, Tuberculosis 2; udenfor Sygehus: Cancer 1, Sarcoma 2.

Herniotomi (Herniotomia). Paa Sygehus: 3 med heldigt, 1 med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus: 11 med heldigt og 12 med dødeligt Udfald.

Lithotomi (Lithotomia) udførtes med heldigt Udfald.

Lithotripsi (Lithotripsia) udførtes med heldigt Udfald. —

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte 878, hvis Art og Fordeling paa Stifterne sees af Tabel XXXV.

Tabel XXXVI viser Operationernes Udfald for Mødre og Børn.

Af Tabel XXXVII sees Udfaldet af udførte obstetriciske Operationer efter de forskjellige Indikationer.

Antallet af **Fødte og Døde** vil sees af Tabel XXXVIII, der er et Uddrag af de af det statistiske Centralbureau udgivne Opgaver over Folkemængdens Bevægelse i 1881.

Tabel XXXIX viser Antallet af Fødte og Døde m. v. fordelte paa Rigets By- og Landdistrikter.

Antallet af Fødte (Dødfødte fraregnede) udgjorde 58 342; for det hele Rige er der saaledes et Overskud af 25 915 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100: 55.6.

Tabel XL viser Antallet af Tvilling- og Trillingfødsler (Dødfødte medregnede) og Forhold af Dødfødte i Riget og dets Stifter.

Antal Døde i Riget og dets Stifter i Tiaaret 1872—1881 sees af Tabel XLI.

I Lægernes Dødslister opgives Dødsaarsagen for 16 356 eller 50.4 pCt. af

triciske Operationer i 1881.

par les médecins en 1881.

Vending	Udtrækning ved Bækkenendefødsel.	Perforation.	Kephalotripsi.	Embryotomi.	Partus præmaturus artificialis.	Accouchement forcé	Efterbyrdsoperationer.
100	29	28	2	9	14	1	93
35	10	10	1	2	2	1	32
7	1	3	-	1	1	-	8
32	11	4	-	3	9	-	27
16	5	7	1	1	-	-	12
8	2	1	-	1	-	-	8
2	-	3	-	1	2	-	6

Kunsthjelp (se Tabel XXXVIII). [2]) Desuden udførtes 1 Gang Tangforløsning af dødt Foster

Obstetriciske Operationers Udfald for Mødre og Børn.

Résultat des opérations obstétricales pour les mères et pour les enfants.

Taabel XXXVI.	Samlet Antal Operationer.	Mødre [1]).				Børn.			
		Antal, for hvilke Udfald er opgivet	Deraf døde [2])	For hold i pCt.	I 1880 udgjorde Forholdet i pCt. [3])	Antal for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf vare dødfødte.	For hold i pCt.	I 1880 udgjorde Forholdet i pCt. [3])
Tangforløsning	602	580	24	4.1	4.7	591	109	18.4	20.3
Vending	100	96	12	12.5	21.1	96	53	55.2	64.4
Udtrækning ved Bækkenendefødsel .	29	28	-	-	12.0	29	12	41.4	53.6
Perforation	28	28	7	25.0	31.6	-	-	-	-
Kephalotripsi	2	2	2	-	-	-	-	-	-
Embryotomi	9	8	3	-	-	-	-	-	-
Partus præmaturus artificialis	14	12	1	-	-	15	8	-	-
Accouchement forcé.	1	1	-	-	-	1	1	-	-
Efterbyrdsoperationer	93	92	10	10.9	6.1	-	-	-	-

[1]) Hvor begge Tvillinger ere forløste ved Kunsthjelp, er Udfaldet for den Fødende opført ved den paa 2den Tvilling udførte Operation (se Tabel XXXVIII). [2]) Dødsaarsagerne ville sees af Tabel XIX (Side XXXIV). [3]) Ikke anført i Beretningen for 1880 Tabel XXXIII (Side LIX).

samtlige i 1881 indtrufne Dødsfald (32 427) og 52.3 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (31 236).

For Byerne er opgivet Dødsaarsag i 6 962 Tilfælde eller 87.9 pCt. af samtlige i Byerne indtrufne Dødsfald (7 924) og 90.0 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (7 731).

For Landdistrikterne er opgivet Dødsaarsag i 9 394 Tilfælde eller 38.3

Udfald af obstetriciske Operationer efter de forskjellige Indikationer.

Résultat des accouchements a) par forceps, b) par version, c) par extraction, d) des accouchements prématurés artificiels, e) des accouchements forcés, f) par perforation, g) par kephalotripsie, h) par embryotomie — d'après les indications différentes.

Tabel XXXVII. Indikation.	Ialt udførte Forretninger.	Mødre. Antal ilive.	Døde.	Børn. Antal levende fødte.	Dødfødte.
A. Tangforløsning:					
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	[1] 439	416	8	381	52
Bækkensneverhed	53	50	3	29	24
Barselkrampe	[2] 17	10	6	11	6
Ueftergivelige ydre og indre Fødselsdele	11	11	-	11	-
Fremfald af Navlesnor	10	10	-	3	6
Ansigtsfødsel	9	8	1	7	2
Blødning og Placenta prævia	[3] 8	4	2	5	3
Fare for Fosterets Liv	8	8	-	7	1
Stort Fosterhoved	6	6	-	2	4
Afkræftelse	4	4	-	4	-
Skjævt Isseleie	4	4	-	4	-
Issefødsel med Panden fortil	3	3	-	2	1
Sidstkommende Hoved	3	2	1	-	3
Bristning af Livmoderen	2	-	2	-	2
Haand og Arm ved Siden af Hovedet	2	2	-	-	2
Nephrit, Vatersot	1	-	1	1	-
Uopgiven Indikation	22	18	-	15	3
B. Vending:					
Tverleie	[4] 57	51	5	24	33
Placenta prævia og Blødning	[4] 13	10	3	4	9
Bækkensneverhed	9	8	1	4	5
Fremfald af Navlesnoren	6	6	-	4	2
Utilstrækkelige Veer	[5] 5	4	1	3	2
Barselkrampe	1	-	1	1	-
Bristning af Livmoderen	1	-	1	-	-
Afkræftelse, Brækninger	1	1	-	-	1
Ansigtsleie	1	1	-	1	-
Uopgiven Indikation	6	3	-	2	1

[1]) 5 Gange af begge Tvillinger, altsaa hos 434 Fødende; hos 3 af disse forløstes 2den Tvilling ved Vending og hos 1 ved Udtrækning, hvor Udfaldet for Moderen er opført. [2]) En Gang af begge Tvillinger, altsaa 16 Fødende. [3]) En Gang af begge Tvillinger, altsaa 7 Fødende; hos 1 af disse forløstes 2den Tvilling ved Vending. [4]) En Gang af 2den Tvilling. [5]) 2 Gange af 2den Tvilling.

Tabel XXXVII (Forts.). Indikation	Ialt udførte Forretninger.	Mødre.		Børn.	
		Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
C. Udtrækning ved Bækkenendefødsel:					
Utilstrækkelige eller smertef. Veer.	[1]) 13	12	-	9	4
Barselkrampe	[2]) 3	3	-	2	1
Opslaaede Arme	3	3	-	1	2
Modermundens Sammensnøring om Fosterkroppen	2	2	-	1	1
Blødning og Placenta prævia	1	1	-	-	1
Misfoster	1	1	-	-	1
Fare for Fosterets Liv	1	1	-	1	-
Uopgiven Indikation	5	5	-	3	2
D. Partus præmaturus artificialis:					
Bækkensneverhed	10	8	-	3	7
Placenta prævia centralis	1	1	-	1	-
Barselkrampe	1	1	-	1	-
Lungebetændelse	[3]) 1	-	1	2	-
Tidligere besværl. Fødsler, døde Børn	1	1	-	-	1
E. Accouchement forcé:					
Placenta prævia og Blødning	1	1	-	-	1
F. Perforation:					
Bækkensneverhed	16	12	4	-	-
Afkræftelse, langv. Fødselsarbeide	4	2	2	-	-
Hydrocephalisk Fosterhoved	2	2	-	-	-
Stort, stærkt forbenet Fosterhoved	1	1	-	-	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-
Pandeleie, langsom Fødsel	1	1	-	-	-
Efter forgjæves Forsøg med Forløsning paa anden Maade	1	1	-	-	-
Misforhold mellem Bækken og Fosterhoved	1	1	-	-	-
Uopgiven Indikation	1	1	-	-	-
G. Kephalotripsi:					
Bækkensneverhed	1	-	1	-	-
Efter forgjæves Forsøg paa Forløsning paa anden Maade	1	-	1	-	-
H. Embryotomi:					
Forsømt Tverleie	7	4	2	-	-
Bækkensneverhed	2	1	1	-	-

[1]) En Gang forløstes 2den Tvilling ved Tang. [2]) En Gang af 2den Tvilling.
[3]) Tvillingfødsel.

Tvillingfødsel med kunstig Forløsning af begge Tvillinger.

Jumeaux, nès aprés des opérations obstétricales sur tous les deux.

Tabel XXXVIII. Operation [1]).	Mødre			1ste Tvilling		2den Tvilling	
	lev.	døde.	uopg. Udf.	lev.	døde.	lev.	døde.
Tang paa begge Tvillinger	4	1	1	4	2	4	2
Tang paa 1ste Tvilling, Vending af 2den Tvill.	3	1	-	4	-	4	-
Tang paa 1ste Tvill., Udtrækning af 2den Tvill.	1	-	-	1	-	1	-
Udtrækning af 1ste Tvill. Tang paa 2den Tvill.	1	-	-	1	-	1	-
Partus præmaturus artificialis (Tang paa begge Tvillinger)	-	1	-	1	-	1	-
Tilsammen	9	3	1	11	2	11	2
	13			13		13	

[1]) Udfaldet er medtaget i de foregaaende Tabeller. — Desuden opgives et af Børnene forløst ved Kunsthjelp ved 10 Tvilling- og 1 Trillingfødsel, nemlig i 5 ved Tang: 3 Gange 1ste Tvilling (2 levende, 1 død), 2 Gange 2den Tvilling (1 levende, 1 tidligere død), — 4 Mødre ilive, 1 døde; i 6 ved Vending, nemlig 5 Gange af Tvilling (4 levende, 1 uopgivet Udfald) og 1 af sidste Trilling (levende), Mødrene ilive.

pCt. af samtlige i Landdistrikterne indtrufne Dødsfald (24 503) og 40.0 pCt. af de i Landdistrikterne ved Sygdom indtrufne Dødsfald (23 501).

De af Lægerne opgivne Dødsaarsagers Forhold (i pCt). til samtlige indtrufne Dødsaarsager i de enkelte Lægedistrikter sees af Tabel XLIII.

De af Lægerne opførte Dødsaarsager ere sammenstillede i Slutningen af de i denne almindelige Beretning indtagne Tabeller, hvoraf den første viser Dødsaarsagerne i Amterne, den anden de Dødes Kjøn og Alder, og den tredie giver Oplysning om Dødsaarsagerne i Byerne.

De hyppigste Dødsaarsager sees af Tabel XLV.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 218, hvoraf 123 Syns- og Obduktionsforretninger over Døde og 85 Undersøgelser og Erklæringer over Levende samt 10 Erklæringer i anden Anledning. Tabel XLIV viser disse Forretningers Gjenstand med Fordeling paa Stifter og de enkelte Amter.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde ifølge Embedslægernes Indberetninger 36 280 eller 61.1 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1879—1881; i 1880 var Antallet af Vaccinerede 67 055 eller 113.0 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1878—1880, og i 1879 vare Tallene henholdsvis 45 696 og 77,2 pCt.

Procentforholdet af de i 1881 Vaccinerede til Middeltallet af de i Treaaret 1879—1881 levende Fødte vil for Riget og dets Stifter sees af Tabel XLVI.

Af **Sygehuse** haves 45 faste, nemlig Rigshospitalet, der er klinisk Undervisningsanstalt, Diakonissesygehuset, 5 Sygehuse for Spedalske, 5 militære Sygehuse, 19 Amtssygehuse og 14 andre kommunale Sygehuse. Desuden findes i Amterne i Tromsø Stift flere mindre Sygehuse eller Sygestuer, der i Regelen

Fødte og Døde i 1881.

Naissances et décès dans le royaume.

Tabel XXXIX.	Levende Fødte.	Døde. ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn.	paa Barselseng.	Dødfødte.	Omkomne ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
Riget	58342	32427	5581	363	332	1986	1053	123	15
I. Christiania Stift	16997	9007	1746	116	97	572	171	38	5
II. Hamars —	6699	3464	514	46	32	194	45	23	3
III. Christianssands —	11273	6839	1164	67	70	388	175	14	1
IV. Bergens —	8997	4800	857	56	59	335	183	15	2
V. Trondhjems —	7722	4513	617	41	24	260	173	22	2
VI. Tromsø —	6654	3804	683	37	50	237	306	11	2
1. Christiania By	4349	2349	593	17	18	193	35	9	2
2. Akershus Amt	2783	1637	246	18	19	75	28	13	2
3. Smaalenenes —	3701	1731	310	30	21	116	37	9	-
4. Buskeruds —	3261	1654	308	32	20	91	30	2	1
5. Jarlsb. og Laurv. —	2903	1636	289	19	19	97	41	5	-
6. Hedemarkens —	3606	1922	297	21	21	97	33	14	3
7. Christians —	3093	1542	217	25	11	97	12	9	-
8. Bratsbergs —	2561	1587	252	24	15	102	37	7	-
9. Nedenæs —	2503	1399	266	16	22	77	38	2	1
10. Lister og Mandals —	2446	1606	238	8	21	77	41	1	-
11. Stavanger —	3763	2247	408	19	12	132	59	4	-
12. Søndre Bergenh. —	3725	1965	325	19	35	148	66	4	2
13. Bergens By	1399	901	212	12	10	40	19	4	-
14. Nordre Bergenh. Amt	2425	1280	203	13	10	103	42	4	-
15. Romsdals —	3586	1773	269	21	12	114	103	10	-
16. Søndre Trondhj. —	3387	2237	315	22	13	114	69	10	-
17. Nordre — —	2197	1157	150	10	3	76	57	5	2
18. Nordlands —	3757	2126	336	19	21	124	152	8	1
19. Tromsø —	1856	1001	198	11	18	64	89	3	-
20. Finmarkens —	1044	677	149	7	11	49	65	-	1

kun benyttes under Fisketiden. Ved Rigets Strafanstalter er indrettet særskilte Sygeafdelinger, og ved forskjellige Fattighuse og Grubeverker forefindes Sygelokaler.

Antallet af **Sindssygeasyler** var 10, nemlig 3 Statsasyler, idet et nyt Statsasyl Eg ved Christiaussand traadte i Virksomhed i Oktober 1881, 6 kommunale Asyler og 2 private.

I Tabel L gives en Oversigt over Antallet af de **paa Sygehusene behandlede Syge,** Behandlingens Udfald, Behandlingstid og Medikamentudgift.

Antal Fødte og Døde i Land-

Nombre des naissances et des décès dans

Tabel XL.

		Landdistrikt.					
		Fødte.	Døde				Død-fødte.
			ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barsel-seng.	
	Riget	44228	24503	3825	279	248	1474
I.	Christiania Stift	9631	5089	821	73	55	289
II.	Hamars —	6488	3332	485	45	32	183
III.	Christianssands —	8361	5184	845	53	54	288
IV.	Bergens —	7353	3806	622	42	49	288
V.	Trondhjems —	6400	3634	453	33	17	215
VI.	Tromsø —	5995	3458	599	33	41	211
1.	Christiania By	-	-	-	-	-	-
2.	Akershus Amt	2664	1575	234	17	18	75
3.	Smaalenenes —	2647	1233	207	20	13	86
4.	Buskeruds —	2401	1202	212	23	14	67
5.	Jarlsb. og Laurviks —	1919	1079	168	13	10	61
6.	Hedemarkens —	3467	1833	280	20	21	89
7.	Christians —	3021	1499	205	25	11	94
8.	Bratsbergs —	1953	1282	204	19	14	82
9.	Nedenæs —	2088	1157	224	12	19	67
10.	Lister og Mandals —	1808	1197	168	7	14	56
11.	Stavanger —	2512	1548	249	15	7	83
12.	Søndre Bergenhus —	3725	1965	325	19	35	148
13.	Bergens By	-	-	-	-	-	-
14.	Nordre Bergenhus Amt	2408	1268	201	13	10	102
15.	Romsdals —	2983	1441	198	15	11	96
16.	Søndre Trondhjems —	2598	1688	213	19	7	89
17.	Nordre — —	2039	1078	138	9	3	68
18.	Nordlands —	3634	2029	314	17	20	121
19.	Tromsø —	1650	913	180	9	16	58
20.	Finmarkens —	711	516	105	7	5	32

[1]) Efter Anmeldelse om Dødfødte og inden 24 Timer Døde.

og Bydistrikterne i 1881.

les villes et dans la champagne.

Omkomne			Bydistrikt.								
				Døde					Omkomne		
ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.	Fødte.	ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.	Dødfødte.	ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
892	96	10	14114	7924	1756	84	84	512	161	27	5
94	23	2	7366	3918	925	43	42	283	77	15	3
45	21	3	211	132	29	1	-	11	-	2	-
145	14	-	2912	1655	319	14	16	100	30	-	1
163	10	2	1644	994	235	14	10	47	20	5	-
153	17	2	1322	879	164	8	7	45	20	5	-
292	11	1	659	346	84	4	9	26	14	-	1
-	-	-	4349	2349	593	17	18	193	35	9	2
25	12	2	119	62	12	1	1	-	3	1	
23	7	-	1054	498	103	10	8	30	14	2	-
18	2	-	860	452	96	9	6	24	12	-	1
28	2	-	984	557	121	6	9	36	13	3	-
33	12	3	139	89	17	1	-	8	-	2	-
12	9	-	72	43	12	-	-	3	-	-	-
29	7	-	608	305	48	5	1	20	8	-	-
30	2	-	415	242	42	4	3	10	8	-	1
31	1	-	638	409	70	1	7	21	10	-	-
55	4	-	1251	699	159	4	5	49	4	-	-
66	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1399	901	212	12	10	40	19	4	-
42	4	-	17	12	2	-	-	1	-	-	-
99	7	-	603	332	71	6	1	18	4	3	-
56	7	-	789	549	102	3	6	25	13	3	-
53	5	2	158	79	12	1	-	8	4	-	-
146	8	-	123	97	22	2	1	3	6	-	1
88	3	-	206	88	18	2	2	6	1	-	-
58	-	1	330	161	44	-	6	17	7	-	-

Antal Dødsfald i Riget
Nombre des décès dans le

Tabel XLI	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.
Riget	32 427	30 550	28 616	29 582	31 354
Landdistrikter	24 503	22 726	21 422	22 216	24 465
Byer	7 924	7 824	7 194	7 366	6 889
Christiania Stift	9 007	8 715	8 103	8 021	9 137
Hamars —	3 464	3 294	3 225	3 381	3 682
Christianssands —	6 839	6 726	6 126	6 184	6 201
Bergens —	4 800	4 497	4 292	4 770	4 889
Trondhjems —	4 513	4 084	3 868	4 275	4 602
Tromsø —	3 804	3 234	3 002	2 951	2 843

I Tabel LI gives en Oversigt over de paa Sygehusene til Behandling indkomne **Grupper af Sygdomstilfælde.** —

Riget var delt i 149 **Lægedistrikter.**

Medicinalpersonalet. 25 examinerede Læger udgik fra Universitetet. Ifølge Fortegnelsen for 1881 var Antallet af autoriserede Læger 589 (i 1880 565), hvoraf 237 vare bosatte i Christiania Stift, 53 i Hamars, 77 i Christianssands, 66 i Bergens, 67 i Trondhjems, 41 i Tromsø Stift og 13 i Udlandet, deraf 6 i Amerika; for 35 savnes Opgave om Opholdssted. 9 vare ansatte som Professorer, 1 Universitetsstipendiat, 1 Direktør for det civile Medicinalvæsen, 1 Fuldmægtig i Justitsdepartementets Medicinalafdeling, 4 Stadsfysici, 1 Stadslæge, 143 Distriktslæger, 2 Berglæger, 2 Fængselslæger, 1 Politilæge, 20 Fattiglæger i Byerne, 3 Direktører for Sindssygeasyler, 1 Direktør for Rigshospitalet, 1 Overlæge for den spedalske Sygdom, desuden 4 Læger ved Siftelser for Spedalske, 34 Læger ved Sygehuse, Fødselsstiftelser og Sindssygeasyler (foruden disse vare ansatte 38 Læger, som indehavde anden Stilling), 1 Generalkirurg, 6 Brigadelæger, 33 Korpslæger, 14 Kompagnikirurger, 7 Marinelæger, 1 Assistent ved Righospitalets pathologisk- anatomiske Laboratorium; 1 var Prosektor ved Universitetet og 1 Konservator ved den zootomiske Samling; 292 opføres uden fast Ansættelse. 2 indehavde civilt Embede udenfor Lægestanden.

Antallet af **Apotheker** var 82, hvoraf 39 med reelt, 42 med personligt Privilegium og 1 priviligeret Rigshospitalet som saadant; 1 i Christianssund og 1 i Vardø ere Filialafdelinger, henholdsvis af Apotheket i Christianssund og Vadsø. 30 Apotheker vare i Christiania Stift, 6 i Hamars, 22 i Christianssands, 8 i Bergens, 11 i Trondhjems, 5 i Tromsø Stifter. Under Fisketiden er aabent Medicinudsalg i Lofoten (Nordlands Amt).

Tabel XLVII giver Oversigt over Landets Apothekervæsen. I 1881 underkastede 16 sig pharmaceutisk Examen.

Af **Tandlæger** var der efter Fortegnelsen over autoriserede Læger, Tandlæger og Dyrlæger i Aaret 1881 44, hvoraf 20 i Christiania Stift, 2 i Hamars, 7 i Christianssands, 3 i Bergens, 3 i Trondhjems, 1 i Tromsø Stift; for 8 er Bopæl uopgivet.

Af **Jordemødre** udexamineredes 43, nemlig 29 Elever ved Skolen i Christiania og 14 i Bergen. Efter Embedslægernes Indberetninger var der 735 Jordemødre, dels ansatte i offentlig Stilling, dels privat praktiserende, nemlig 202

i Aarene 1881—1871.

royaume en 1881—1871.

1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.
34 356	33 964	32 452	29 828	29 172	29 567
26 762	26 357	25 328	23 473	22 931	23 446
7 594	7 607	7 124	6 355	6 241	6 121
10 436	10 036	9 568	8 465	7 820	7 889
3 556	3 724	3 860	3 516	3 022	3 293
7 239	6 905	6 381	6 100	6 295	6 510
5 149	5 466	4 794	4 661	4 398	4 632
4 615	4 404	4 587	4 247	4 493	4 252
3 361	3 429	3 262	2 839	3 144	2 991

Antallet af Tvillinger og Trillinger samt enkelte Forhold af Dødfødte.

Nombre des jumeaux, des 3-jumeaux et des morts-nés.

Tabel XLII.	Antallet af		Dødfødte[3])		Forholdet af Dødfødte til samtlige Fødte (Dødfødte medregnede) i pCt.[4]).
	Tvillinger.	Trillinger.	efter Presternes Opgaver.	ifølge Lægernes Anmeldelser om Dødfødte og inden 24 Timer døde.	
Riget	[1]) 1588	[2]) 33	1986	1620	3.3
Christiania Stift	438	12	572	440	3.3
Hamars —	188	-	194	150	2.8
Christianssands —	316	6	388	323	3.3
Bergens —	238	6	335	292	3.6
Trondhjems —	216	3	260	222	3.3
Tromsø —	192	6	237	193	3.4

[1]) Deraf 123 Dødfødte. [2]) Deraf 5 Dødfødte. [3]) Uoverensstemmelsen mellem Presternes og Lægernes Opgaver beror for største Delen paa, at i Presternes Opgaver ere mange Aborter (Fødsel før 28de Uge) medregnede, hvad der ikke er skeet efter Lægernes Optælling. [4]) Beregnet af Presternes Opgaver.

i Christiania Stift, 76 i Hamars, 122 i Christianssands, 139 i Bergens, 108 i Trondhjems, 88 i Tromsø Stift.

Hjelpevaccinatørernes Antal udgjorde efter Embedslægernes Beretninger 625, hvoraf 106 i Christiania Stift, 76 i Hamars, 118 i Christianssands, 120 i Bergens, 103 i Trondhjems, 102 i Tromsø Stift.

Tillæg til Sundhedsforskrifterne erholdt i følgende Byer i 1881 kgl. Approbation:

Laurvik	23de Marts	Bergen	8de Juni
Stenkjær	7de Mai	Christianssund	8de —
Fredrikstad	7de —	Akers Herred	10de Oktober.

Procentforhold mellem de af Lægerne opgivne ved kjendte Sygdomme (Bydistrikt og Landdistrikt) samt

Décès totals et décès causés par les maladies connues

Tabel XLIII.

Amt.	Lægedistrikt.	Dødsfald ialt.	Dødsfald anmeldte af Læger.	Dødsfald pCt.
I.	Christiania By	2349	2305	95.6
II.	Akershus Amt	1637	801	48.9
	Bydistrikt	62	26	49.2
	Land —	1575	775	41.9
	Aker	471	273	57.7
	Høland	249	138	55.4
	Ullensaker	560	257	45.9
	Follo	357	133	37.5
III.	Smaalenenes Amt	1731	870	50.3
	Bydistrikt	498	457	91.8
	Land —	1233	413	33.6
	Fredrikshald	172	153	88.9
	Hvaløerne	186	114	61.3
	Moss	332	168	50.6
	Sarpsborg	680	298	43.8
	Eidsberg	361	137	37.9
IV.	Buskeruds Amt	1654	1083	65.5
	Bydistrikt	452	410	90.7
	Land —	1202	613	50.9
	Drammen	559	474	84.8
	Modum	409	307	75.0
	Sandsvær	206	122	59.2
	Ringerike	185	92	49.7
	Rollag	99	39	39.3
	Aal	66	19	28.8
	Næs	130	30	23.1
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	1636	847	51.8
	Bydistrikt	557	468	84.0
	Land —	1079	379	35.1
	Laurvik	630	334	53.0
	Hof	308	159	51.6
	Tønsberg	698	354	50.7
VI.	Hedemarkens Amt	1922	877	45.6
	Bydistrikt	89	61	68.5
	Land —	1833	816	44.5
	Trysil	92	63	68.5
	Rendalen	160	95	59.4
	Hedemarken	650	313	48.2
	Søndre Østerdalen	295	126	42.7
	Solør og Odalen	571	227	39.9
	Tønset	144	48	33.3
VII.	Christians Amt	1542	621	40.3
	Bydistrikt	43	38	88.4
	Land —	1499	583	38.8
	Nordre Valders	132	100	75.7
	Hadeland og Land	312	159	50.9
	Faaberg	233	105	45.1
	Toten	319	135	42.3
	Lom	113	38	33.6
	Lesje	98	25	23.5
	Ringebu	138	29	21.7
	Søndre Valders	197	30	15.2
VIII.	Bratsbergs Amt	1587	942	59.3
	Bydistrikt	305	262	85.9
	Land —	1282	680	53.0
	Kragerø	410	323	78.8
	Skien	428	289	67.5
	Laardal	182	103	56.6
	Sauland	138	73	52.9
	Tinn	57	29	50.9
	Hviteseid	170	65	38.2
	Holden	202	60	25.2
IX.	Nedenæs Amt	1399	681	48.7
	Bydistrikt	242	213	88.0
	Land —	1157	468	40.4
	Vestre Nedenæs	601	326	54.2
	Østre —	509	267	52.5
	Aamli	115	51	44.3
	Sætersdalen	96	22	22.9
	Evje	78	15	19.2
X.	Lister og Mandals Amt	1606	697	43.4
	Bydistrikt	409	361	88.3
	Land —	1197	336	28.1
	Christianssand	240	224	93.3
	Oddernæs	385	157	40.8
	Vanse og Lyngdal	353	142	40.2
	Flekkefjord	353	129	36.5
	Undal	275	45	16.4
XI.	Stavanger Amt	2247	1021	45.4
	Bydistrikt	699	517	74.0
	Land —	1548	504	32.6
	Sandnæs	306	241	78.4
	Stavanger	645	367	56.9
	Sand	245	104	42.2
	Sogndal	87	35	40.2
	Haugesund	192	77	40.1
	Karmøen	287	86	29.9
	Finnø	222	53	23.9
	Ekersund	263	58	22.1
XII.	Søndre Bergenhus Amt	2021	545	27.0
	Landdistrikt	2021	545	26.9
	Voss	157	74	47.1
	Ytre Hardanger	139	63	45.3
	Tysnæs	170	58	34.1
	Indre Nordhordland	270	85	31.5
	— Søndhordland	145	40	27.6
	— Hardanger	160	43	26.9
	Søndre Midthordland	184	48	26.1
	Ytre Nordhordland	217	48	22.1
	— Søndhordland	212	49	21.9
	Nordre Midthordland	255	28	11.0

foraarsagede Dødsfald og de ialt indtrufne Dødsfald inden Amter i de enkelte Lægedistrikter.

dans les préfectures et dans les districts civils médicaux.

Amt.	Lægedistrikt.	Dødsfald ialt.	Dødsfald anmeldte af Læger.	Dødsfald pCt.
XIII.	Bergens By	901	854	94.8
XIV.	Nordre Bergenhus Amt	1280	511	39.9
	Bydistrikt	12	10	83.3
	Land —	1268	501	39.5
	Ytre Sogn	112	86	76.8
	Nordfjordeidet	88	53	60.2
	Lyster	74	34	47.0
	Gloppen	82	36	43.9
	Indviken	120	52	43.3
	Indre Søndfjord	139	57	41.0
	Ytre —	138	54	39.1
	Kinn	125	42	33.6
	Lærdal	102	32	31.4
	Indre Sogn	79	24	30.4
	Midtre —	109	30	27.5
	Ytre Nordfjord	112	11	9.8
XV.	Romsdals Amt	1773	587	33.1
	Bydistrikt	332	248	74.7
	Land —	1441	340	23.6
	Sundal	89	62	68.7
	Søndre Nordmøre	413	175	42.4
	Ytre Romsdal	199	77	38.7
	Nordre Søndmøre	205	73	35.6
	— Nordmøre	113	37	32.7
	Indre Søndmøre	97	30	30.9
	Ørskog	145	32	22.1
	Østre Søndmøre	94	20	21.3
	Vestre —	159	33	20.8
	Surendal	128	25	19.5
	Indre Romsdal	131	24	18.3
XVI.	Søndre Trondhjems Amt	2237	1354	60.5
	Bydistrikt	549	521	96.7
	Land —	1688	833	49.4
	Trondhjem	549	521	96.7
	Røros	84	73	86.9
	Nordre Fosen	152	127	83.5
	Opdal	79	59	74.7
	Ytre Fosen	147	105	71.4
	Indre —	153	94	61.4
	Orkedal	270	129	47.7
	Strinden	268	99	36.9
	Selbu	83	26	31.3
	Guldal	255	77	30.2
	Hevne	59	16	27.1
	Hiteren	138	28	20.3
XVII.	Nordre Trondhjems Amt	1157	427	36.9
	Bydistrikt	79	59	74.1
	Land —	1078	368	34 1
	Namsos	83	46	55.4
	Stjørdal	148	73	49.3
	Levanger	176	82	46.5
	Fosnæs	75	34	45.3
	Stenkjær	157	57	36.3
	Ytre Namdal	115	35	30.4
	Inderøen	179	53	29 5
	Frosten	136	39	28.7
	Grong	86	8	9.3
XVIII.	Nordlands Amt	2126	946	44.5
	Bydistrikt	97	58	59.8
	Land —	2029	888	43.8
	Vefsen	122	83	68.0
	Østlofoten	140	95	67.9
	Brønnø	180	109	60.6
	Skjærstad	138	77	55.8
	Hadsel	177	97	54.8
	Gildeskaal	83	45	54.2
	Buksnæs	199	100	50.3
	Folden	59	24	40.7
	Alstahaug	180	73	40.6
	Bodø	135	54	40.0
	Lurø	153	59	38.6
	Stegen	84	28	33.3
	Ofoten	67	21	31.3
	Flakstad	55	14	25.4
	Sortland	102	17	16.7
	Ranen	169	27	16.0
	Lødingen	83	7	8.4
XIX.	Tromsø Amt	1001	256	25.6
	Bydistrikt	88	67	76.1
	Land —	913	189	20.7
	Tranø	36	19	52.8
	Ibestad	128	64	50.0
	Tromsø	160	69	43.7
	Maalselven og Balsfj.	125	28	22.4
	Trondenæs	210	39	18.7
	Lenvik	94	17	18.1
	Skjærvø	134	16	11.9
	Karlsø	46	4	8.7
	Lyngen	68	-	-
XX.	Finmarkens Amt	677	190	28.1
	Bydistrikt	161	82	50.9
	Land —	516	108	20.9
	Kistrand	66	29	44.0
	Hammerfest	94	39	41.5
	Maasø	36	13	36.1
	Vardø	93	25	26.9
	Vadsø	107	28	26.1
	Tanen	71	18	25.3
	Alten	110	24	21.8
	Loppen	55	10	18.2
	Sydvaranger	45	4	8.8

Oversigt over de i 1881 udførte

Liste des actes

Tabel XLIV.	Samtlige anmeldte retsmedicinske Forretninger[1]).	Undersøgelse af Døde							
		Selvmord.	Mishandling.	Ulykkestilfælde.					Dødsfald ved Sygdom.
				Drukning.	Ydre Beskadigelser.	Forgiftning.	Kvælning.	Forfrysning.	
Riget	218	[2]) 9	[3]) 6	19	[4]) 14	[5]) 3	[6]) 1	3	[7]) 18
I. Christiania Stift	62	6	2	11	2	-	-	1	6
II. Hamars —	27	-	-	-	2	-	-	2	1
III. Christianssands —	61	-	1	2	5	1	-	-	4
IV. Bergens —	21	-	1	2	2	1	1	-	2
V. Trondhjems —	32	3	2	4	2	-	-	-	3
VI. Tromsø —	15	-	-	-	1	1	-	-	2
1. Christiania By	25	3	1	10	1	-	-	-	3
2. Akershus Amt	11	-	-	-	-	-	-	1	1
3. Smaalenenes —	10	1	1	-	-	-	-	-	-
4. Buskeruds —	11	1	-	1	1	-	-	-	2
5. Jarlsb. og Laurviks —	5	1	-	-	-	-	-	-	-
6. Hedemarkens —	10	-	-	-	-	-	-	1	-
7. Christians —	17	-	-	-	2	-	-	1	1
8. Bratsbergs —	14	-	-	2	-	-	-	-	1
9. Nedenæs —	12	-	-	-	2	1	-	-	-
10. Lister og Mandals —	19	-	-	-	3	-	-	-	3
11. Stavanger —	16	-	1	-	-	-	-	-	-
12. Søndre Bergenhus —	5	-	-	-	1	1	-	-	1
13. Bergens By	5	-	-	2	-	-	1	-	1
14. Nordre Bergenhus Amt	10	-	1	-	1	-	-	-	-
15. Romsdals —	11	-	-	1	-	-	-	-	1
16. Søndre Trondhjems —	16	3	1	2	2	-	-	-	2
17. Nordre — —	6	-	1	1	-	-	-	-	-
18. Nordlands —	8	-	-	-	1	1	-	-	2
19. Tromsø —	4	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Finmarkens —	3	-	-	-	-	-	-	-	-

[1]) Enkelte Uoverensstemmelser med de i Amtsberetningerne anførte Opgaver skrive sig jugularis 1, Phosphor 1 (gravid), sandsynlig Forgiftning 1. [3]) Ved Hug 1 (Undersøgelse af et udtrædelse i Hjernen efter Fald 1, Kontusion ved Jernbanetog 1, ved Pyæmi 1); Læsion af Halsen ved Tarmsaar). [5]) Ved Alcohol 2, ved Mistanke om Strychninforgiftning 1. [6]) Under Ildebrand 2, Lungeemboli 1, Hæmoptyse 1, Hjertebristning 1, atheromatøs Degeneration af Arterierne kongestion; 1 uopgivet. [8]) Ved concentreret Svovlsyre. [9]) Ved Klædningsstykker (den ene i ved Blødning fra overklippet Tungebaand 1, antagelig Blodmangel 1. [11]) 3 opgives forraadnede.

retsmedicinske Forretninger.
médicaux forenses.

betræffende

Nyfødte og spæde Børns Dødsmaade.							Undersøgelse af Levende til Bestemmelse af							
Fødsel i Dølgsmaal og formentlig Fostermord.	Døde i Sengen hos Moderen.	Ulykkestilfælde. Forgiftning.	Ulykkestilfælde. Kvælning.	Dødsfald ved Sygdom.	Uopgiven eller ukjendt Dødsaarsag.	Ukjendt eller uopgiven Aarsag.	forudgaaet Fødsel.	Svangerskab.	Voldtægt eller anden Løsagtighedsforbrydelse.	Mishandling og anden Beskadigelse.	legemlig Helbredsforfatning iøvrigt.	Sindstilstand og Tilregnelighed.	Simulation.	uopgiven Anledning.	Erklæringer i anden eller uopgiven Anledning.
27	6	[8]) 1	[9]) 2	[10]) 3	2	[11]) 9	11	2	5	15	27	23	1	1	[12])10
12	2	-	1	2	-	2	1	-	1	1	7	4	-	-	1
3	1	-	-	1	1	-	1	1	-	1	8	2	-	1	2
2	1	1	-	-	1	4	1	1	1	12	7	12	1	-	4
3	-	-	1	-	-	-	3	-	1	1	1	2	-	-	-
4	1	-	-	-	-	3	3	-	1	-	2	1	-	-	3
3	1	-	-	-	-	-	2	-	1	-	2	2	-	-	-
3	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-
3	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	1
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-
3	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	2
-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	7	1	-	1	-
1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	1	4	1	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	5	-	-	-
-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	4	2	3	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	3	4	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2	-	-	-
1	-	-	1	-	-	2	2	-	-	-	2	-	-	-	1
2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

fra senere erhvervede Oplysninger. [2]) Ved Hængning 4, Drukning 2, Overskjæring af Vena Skelet), Knivstik 2, Kvælning 1; 2 uopgivet. [4]) Af Hoved 7 (Brud af Hjerneskallen 4, Blodved Flaskeskaar 1, Vaadeskud 3; overkjørt eller væltet med Vogn 3 (en af perforativ Peritonit i en Fængselscelle. [7]) Hjerneslag 4, Hjernehyperæmi 1, Epilepsi 1, Lungebetændelse 2, Lungeødem og Hjerneemollition 1, Peritonit 1, Morb. maculosus Werlhofii 1; i antagelig død af Lunge-Sengen, den anden paa Veien til Kirken). [10]) Ved Blodudtrædelse paa Hjernen under Fødselen 1, [12]) Over Paternitetsforhold 1, i Anledning af et bortkommet dødfødt Foster 1; 8 uopgivet.

De hyppigste Dødsaarsager.

Causes des décès les plus fréquentes.

Tabel XLV. Dødsaarsag.	Sum.	Deraf i		Procentforhold til samtlige opgivne Dødsaarsager		
		Byerne.	Landdistrikterne	i Riget	i Byerne	i Landdistrikterne
Svindsot	2595	1172	1423	15.8	16.8	15.2
Lungebetændelse	1684	652	1032	10.3	9.4	10.9
Hjernebetændelse, Meningit, Børnekrampe	1235	637	598	7.5	9.2	6.4
Skarlagensfeber	1028	248	780	6.3	3.6	8.3
Alderdomssvaghed	967	278	689	5.9	4.0	7.3
Kræft	874	285	589	5.3	4.1	6.3
Akut Bronchit, Katarrh	602	356	246	3.7	5.1	2.6
Akut Diarrhoe, Cholera nostras	512	370	142	3.1	5.3	1.5
Hjerneslag	486	232	254	2.9	3.3	2.7
Vatersot og Morbus Brightii	470	168	302	2.9	2.4	2.2
Kighoste	421	259	162	2.5	3.7	1.7
Organisk Hjertesygdom	407	178	229	2.5	2.6	2.4
Chronisk Bronchit	361	160	201	2.2	2.3	2.1
Diphtherisk Svælgbetændelse	320	78	242	1.9	1.1	2.5
Mæslinger	314	245	69	1.9	3.5	0.7
Peritonit	237	90	147	1.4	1.3	1.6
Strubehoste	229	119	110	1.3	1.7	1.1
Medfødt Svaghed	216	70	146	1.3	1.9	1.6
Typhoidfeber	208	65	143	1.2	0.9	1.5
Barselfeber	141	48	93	0.8	0.7	0.9
Organisk Underlivssygdom	135	41	94	0.8	0.6	1.0
Andre Dødsaarsager	2904	1211	1693	17.8	17.4	18.0
Samtlige opgivne Dødsaarsager	16346	6962	9384			

Vaccinerede i Riget.

Vaccination dans le royaume.

Tabel XLVI.	Middeltal af levende Fødte i Treaaret 1879—1881.	Antal Vaccinerede i 1881.	Forhold i pCt.
Riget	59 394	36 280	61.1
Christiania Stift	17 330	9 467	54.6
Hamars —	6 906	4 993	72.3
Christianssands —	11 307	5 911	52.2
Bergens —	9 162	6 390	69.7
Trondhjems —	7 905	5 488	69.4
Tromsø —	6 784	4 031	59.4

Apotheker og Personale.

Des pharmacies et de leur personnel.

	Tabel XLVII. Amt.	Privilegium		Personalet.				
		reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
I.	**Christiania By:**							
	Elefantapotheket	1	-	1	-	5	-	-
	Svaneapotheket	1	-	1	-	3	1	-
	Løveapotheket	-	1	-	1	2	2	-
	Rigshospital. Apothek.	-	1	1	1	6	-	-
	Hjortapotheket	-	1	1	1	1	1	-
	Nordstjernen	-	1	1	-	4	-	-
	Falkapotheket	-	1	1	-	1	1	-
	Hygiæa	-	1	1	-	2	-	-
	Oslo Apothek	-	1	1	-	1	1	1
	Ørnen	-	1	1	-	2	1	-
II.	**Akershus Amt:**							
	Drøbak	1	-	1	-	-	-	1
III.	**Smaalenenes Amt:**							
	Moss	1	-	1	-	1	-	1
	Fredrikstad:							
	Vestsidens Apothek	1	-	1	-	1	-	1
	Østsidens —	-	1	1	-	1	-	-
	Sarpsborg	-	1	-	1	1	-	1
	Fredrikshald:							
	Svaneapotheket	1	-	1	-	1	1	-
	Bien	-	1	1	-	1	-	1
IV.	**Buskeruds Amt:**							
	Drammen:							
	Bragernæs Apothek.	1	-	1	-	1	1	-
	Strømsø —	-	1	-	1	1	1	-
	Ørnen	-	1	1	-	-	1	1
	Kongsberg	1	-	1	-	-	1	1
	Hønefos	1	-	1	-	1	-	1
V.	**Jarlsberg og Laurviks Amt:**							
	Svelvik	-	1	1	-	-	-	1
	Holmestrand	1	-	1	-	-	1	1
	Horten	-	1	-	1	-	2	-
	Tønsberg:							
	Løveapotheket	1	-	1	1	-	1	-
	Svaneapotheket	-	1	1	-	1	1	-
	Sandefjord	-	1	-	1	1	-	-
	Laurvik: Ørnen	1	-	1	-	1	-	1
	Svanen	-	1	-	-	1	1	1
VI.	**Hedemarkens Amt:**							
	Kongsvinger	1	-	1	-	1	-	1
	Hamar	-	1	-	1	1	-	1
	Elverum	-	1	1	-	1	-	1
	Tønset	-	1	1	-	-	-	1

Apotheker og Personale.

	Tabel XLVII (Forts). Amt.	Privilegium		Personalet				
		reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
VII.	Christians Amt:							
	Gjøvik	-	1	1	-	1	-	1
	Lillehammer	1	-	1	-	1	-	1
VIII.	Bratsbergs Amt:							
	Skien:							
	Skiens Apothek	1	-	1	-	2	-	1
	— nye —	-	1	1	-	1	1	-
	Porsgrund	1	-	1	-	1	-	-
	Brevik	1	-	1	-	1	-	1
	Kragerø	1	-	1	-	1	-	1
IX.	Nedenæs Amt:							
	Østerrisør	1	-	1	-	1	-	-
	Tvedestrand	-	1	1	-	1	-	1
	Arendal:							
	Løveapotheket	1	-	1	-	2	1	2
	Svaneapotheket	-	1	1	-	2	-	-
	Grimstad	1	-	1	-	1	-	1
	Lillesand	-	1	-	1	-	-	1
X.	Lister og Mandals Amt:							
	Christianssand:							
	Løveapotheket	1	-	1	-	1	-	1
	Elefantapotheket	1	-	1	-	1	1	-
	Mandal	1	-	1	-	-	2	-
	Farsund	-	1	1	-	-	-	1
	Flekkefjord	1	-	-	1	-	1	-
XI.	Stavanger Amt:							
	Ekersund	-	1	-	1	-	-	2
	Sandnæs	1	-	1	-	-	-	1
	Stavanger:							
	Hygiæa	1	-	1	-	1	1	2
	Svaneapotheket	-	1	1	-	2	-	3
	Kopervik	-	1	1	-	-	1	-
	Haugesund	-	1	1	-	1	1	-
XII.	Søndre Bergenhus Amt:							
	Vossevangen	-	1	1	-	1	-	-
XIII.	Bergens By:							
	Løveapotheket	1	-	1	1	1	1	2
	Svaneapotheket	1	-	-	1	2	-	2
	Elefantapotheket	-	1	1	-	2	-	-
	Hjortapotheket	-	1	1	-	2	-	1
	Nordstjernen	-	1	1	-	1	-	2
XIV.	Nordre Bergenhus Amt:							
	Lærdalsøren	-	1	1	-	1	-	-

Apotheker og Personale.

	Tabel XLVII (Forts.). Amt.	Privilegium		Personalet.				
		reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
XV.	**Romsdals Amt:**							
	Aalesund	1	-	1	-	2	-	-
	Molde	1	-	1	-	1	-	2
	Christianssund [1]	1	-	1	-	2	-	2
XVI.	**Søndre Trondhj.s Amt:**							
	Orkedalsøren	-	1	1	-	1	-	1
	Trondhjem:							
	Løveapotheket	1	-	1	-	3	-	1
	Svaneapotheket	1	-	1	-	3	-	2
	Hjortapotheket	-	1	-	1	1	-	2
	Ørnen	-	1	1	-	1	-	2
	Røros	1	-	1	-	1	-	1
XVII.	**Nordre Trondhj.s Amt:**							
	Levanger	1	-	1	-	1	-	1
	Stenkjær	1	-	1	-	1	-	2
	Namsos	-	1	-	1	-	-	1
XVIII.	**Nordlands Amt:**							
	Mosjøen	-	1	1	-	1	-	1
	Bodø	1	-	1	-	1	-	2
XIX.	**Tromsø Amt:**							
	Tromsø	1	-	1	-	1	-	1
XX.	**Finmarkens Amt:**							
	Hammerfest	-	1	1	-	1	-	1
	Vadsø [2]	-	1	1	-	1	-	2
	Tilsammen	39	43	69	16	96	28	68

[1]) Desuden Filialafdeling i Bydelen Nordlandet.
[2]) Apothekeren er forpligtet at drive et af examineret Pharmaceut bestyret Filialapothek i Vardø, hvor der tillige er 1 Dicipel.

Sundhedsforskrifter approberedes for følgende Herreder:

Asker (Akershus Amt) 25de Juli
Bærum (— —) 5te November
Lier (Buskeruds —) 19de Mai
Aasnæs (Hedem. —) 10de Oktober
Biri (Christians —) 6te August
Vardal (— —) 15de September
Østre Toten (— —) 17de Oktober
Vanse (Lister og Mandals Amt) 28de Mai
Voss (Søndre Bergenhus —) 8de Juni
Stryn (Nordre — —) 19de Mai
Førde (Nordre Bergh. Amt) 29de Juni
Hyllestad (— —) 15de August
Gloppen (— —) 5te November
Tustern (Romsdals Amt) 19de Mai
Øre (— —) 8de Juni
Aafjord (Søndre Trondj.s Amt) 27de Juli
Aalen (— —) 19de November
Dverberg (Nordlands Amt) 7de Marts
Rindalen (— —) 29de Septbr.
Stegen (— —) 3die December.

Syphilis paa Syge-

La syphilis dans les

Tabel XLVIII.	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rigshospitalets Hudsygeafdeling	48	23	25	229	111	118	277	134	143	171	81	90
— andre Afdelinger....	1	-	1	1	-	1	2	-	2	1	-	1
Christiania Bys Sygehus	19	1	18	225	7	218	244	8	236	199	1	198
Diakonissehuset	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Christiania Garnisonssygehus	2	2	-	8	8	-	10	10	-	7	7	-
Akers Kommunes Sygehus ..	-	-	-	2	1	1	2	1	1	-		-
Fredrikstads Bys — ..	-	-	-	6	2	4	6	2	4	6	2	4
Smaalenenes Amts — [1]) ..	2	2	-	23	10	13	25	12	13	13	8	5
Fredrikstads Garnisons — ..	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	
Fredrikshalds Bys — ..	-	-	-	5	5	-	5	5	-	3	3	-
Buskeruds Amts — ..	3	1	2	9	4	5	12	5	7	5	1	4
Drammens Bys — ..	2	1	1	9	8	1	11	9	2	8	7	1
Jarlsberg og Laurviks Amts — [2]) ..	5	-	5	15	4	11	20	4	16	13	2	11
Carl-Johans Værns — ..	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Hedemarkens Amts — ..	1	-	1	22	11	11	23	11	12	19	8	11
Christians — — ..	7	4	3	40	20	20	47	24	23	32	16	16
Bratsbergs — — ..	5	1	4	20	7	13	25	8	17	20	4	16
Østerrisør Bys — ..	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Arendals — — ..	5	3	2	19	13	6	24	16	8	22	14	8
Christiansands — — ..	3	3	-	8	4	4	11	7	4	11	7	4
Lister og Mandals Amts — ..	-	-	-	3	2	1	3	2	1	-	-	-
Stavanger — — ..	2	-	2	12	5	7	14	5	9	10	4	6
— Bys — ..	6	3	3	16	9	7	22	12	10	17	10	7
Bergens — — ..	12	5	7	55	22	33	67	27	40	52	20	32
Romsdals Amts — ..	5	1	4	12	1	11	17	2	15	10	2	8
Trondhjems Bys — ..	17	5	12	96	46	50	113	51	62	95	42	53
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	8	4	4	27	10	17	35	14	21	30	12	18
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Namdalen	2	-	2	3	2	1	5	2	3	4	1	3
Nordlands Amts Sygehus i Alstahaug	6	-	6	17	3	14	23	3	20	20	3	17
— — — - Bodø	-	-	-	5	2	3	5	2	3	4	2	2
— — — - Buksnæs .	1	-	1	7	4	3	8	4	4	6	3	3
Tromsø Amts — - Tromsø ..	7	1	6	11	4	7	18	5	13	11	2	9
Finmarkens Amts Sygehus i Alten...	11	3	8	15	7	8	26	10	16	26	10	16
— — — - Hammerfest.....	-	-	-	5	2	3	5	2	3	4	2	2
— — — - Vardø ..	1	1	-	2	2	-	3	3	-	3	3	-
Tilsammen	181	64	117	931	338	593	1112	402	710	825	279	546
Fiskesygeh. i Kabelvaag (Østlofoten)	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Tilsammen	181	64	117	932	339	593	1113	403	710	826	280	546

[1]) Ifølge forrige Aarsliste var Ingen tilbageliggende. [2]) Ifølge forrige Aarsliste var der

husene i 1881.

hôpitaux en 1881.

Udgaaede.						Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform for indkomne Tilfælde				Antallet af Forpleiningsdage.	Middeltal af Forpleiningsdage for hver Udskreven.
i Bedring.			uhelbredede.									primær.	konstitutionel.	hereditær.	uopgivet.		
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.						
14	7	7	19	13	6	13	6	7	60	27	33	34	170	25	-	15 926	73.4
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	76	76.0
3	1	2	2	-	2	4	2	2	36	4	32	78	141	6	-	10 227	49.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	59	59.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	6	2	-	-	847	121.0
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	504	84.0
3	2	1	-	-	-	-	-	-	9	2	7	1	22	-	-	2 489	155.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	16	16.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	5	-	-	260	86.6
1	-	1	-	-	-	-	-	-	6	4	2	1	8	-	-	850	141.7
-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	1	1	7	1	-	392	43.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	5	1	14	-	-	1 383	106.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	1	1	21	-	-	1 343	70.7
-	-	-	-	-	-	1	1	-	14	7	7	2	36	2	-	4 711	142.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	1	-	20	-	-	1 989	99.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	103	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	3	16	-	-	1 231	53.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-	-	690	62.7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	1	-	2	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	1	2	-	2	-	-	1	11	921	76.7
-	-	-	2	-	2	-	-	-	3	2	1	-	16	-	-	1 614	84.9
1	1	-	2	-	2	-	-	-	12	6	6	8	47	-	-	4 262	77.5
1	-	1	-	-	-	-	-	-	6	-	6	-	12	-	-	1 413	128.5
1	-	1	-	-	-	4	2	2	13	7	6	14	82	-	-	6 434	64.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	3	-	27	-	-	1 940	64.7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	3	-	-	217	54.2
-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	2	-	17	-	-	1 182	56.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	4	1	-	550	137.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	7	285	47.6
2	1	1	-	-	-	-	-	-	5	2	3	-	11	-	-	1 700	131.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	-	-	542	20.8
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	4	-	-	182	36.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	113	37.7
26	12	14	28	15	13	28	13	15	205	83	122	156	718	37	20	64 453	71.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	76	76.0
26	12	14	28	15	13	28	13	15	205	83	122	156	719	37	20	64529	

4 tilbageliggende Kvinder.

Tabel over Tilfælde af Sindssyg-

Mouvements des aliénés dans

Tabel XLIX.	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Christiania Bys Sygehus	1	-	1	4	5	9	15	5	10	3	1	2
Diakonissehuset	-	-	-	7	-	7	7	-	7	-	-	-
Christiania Garnisons Sygehus	-	-	-	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Akers Kommunes —	1	-	1	5	1	4	6	1	5	2	-	2
Moss Bys —	1	-	1	6	3	3	7	3	4	-	-	-
Fredrikstad Bys —	-	-	-	3	-	3	3	-	3	3	-	3
Smaalenenes Amts —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Fredrikshalds Bys —	1	-	1	3	1	2	4	1	3	3	1	2
Buskeruds Amts —	-	-	-	3	1	2	3	1	2	1	-	1
Drammens Bys —		-	-	9	5	4	9	5	4	1	[3] 1	-
Jarlsberg og Laurviks Amts og Tønsbergs Bys Sygehus	-	-	-	4	3	1	4	3	1	-	-	-
Christians Amts —	1	-	1	3	1	2	4	1	3	2	-	2
Bratsbergs — —	-	-	-	2	1	1	2	1	1	-	-	-
Christianssands Bys —	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
— Garnisons —	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Stavanger Amts —	-	-	-	4	3	1	4	3	1	-	-	-
— Bys —	[6] 1	1	-	1	-	1	2	1	1	-	-	-
Bergens — —	-	-	-	5	4	1	5	4	1	2	2	-
Romsdals Amts —	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Trondhjems Bys —	3	1	2	12	7	5	15	8	7	5	3	2
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	-	-	-	5	3	2	5	3	2	3	2	1
Nordlands Amts Sygeh. i Alstahaug	1	-	1	2	-	2	3	-	3	1	-	1
Tromsø — — - Tromsø	-	-	-	6	4	2	6	4	2	3	2	1
Finmarkens — — - Hammerf.	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
— — — - Vardø[9]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — — - Vadsø	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Tilsammen[9]	10	2	8	103	46	57	113	48	65	31	13	18
Fiskesygehuset i Brevik (Loppen)	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Summa	10	2	8	104	47	57	114	49	65	32	14	18

[1]) 1 til Gaustad Asyl. [2]) 1 til Oslo Asyl; 3 undveg fra Anstalten. [3]) Rømte, indlagdes sygeasyl. [6]) Forrige Aar opføres 2 Mænd som tilbageliggende. [7]) Overflyttede til Sinds- ved Aarets Slutning, er paa Grund af Distriktslægens indtrufne Dødsfald ingen Liste indkommen.

dom, behandlede paa Sygehus i 1881.

les hôpitaux en 1881.

Udgaaede						Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform hos de Indkomne.				
i Bedring.			uhelbredede.									Melancholi.	Mani.	Dementia.	Idiotisme.	Uopgivet.
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					
2	1	1	8	3	5	-	-	-	2	-	2	5	6	-	2	1
2	-	[1] 2	5	-	[2] 5	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	2	1	1	1	-	1	1	-	1	4	-	-	1	-
-	-	-	6	2	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1	-	-
-	-	-	[4] 6	4	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	9
-	-	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	3
1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	1	1	-	[5] 1	-	-	-	-	-	-	-	2		-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	1	-
1	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
2	-	2	[7] 8	5	3	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	[8] 3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
9	3	6	61	30	31	1	-	1	11	2	9	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
9	3	6	61	30	31	1	-	1	11	2	9	40	27	1	6	30

atter og udskreves helbredet. [4]) 1 overflyttedes til Gaustad Asyl. [5]) Overflyttedes til Sindssygeasyl. [8]) Overflyttede til Rotvold Asyl. [9]) Fra Vardø Sygehus, hvor en Mand laa tilbage

Antallet af de paa Sygehusene

(Mouvements des malades dans

Tabel L	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rigshospitalets medicinske Afdeling	76	43	33	552	29-	255	628	340	288	298	147	151
— chirurgiske —	78	41	37	601	363	238	679	404	275	366	220	146
— Hudsygeafdeling	65	30	35	395	215	180	460	245	215	295	152	143
Børnehospitalet	14	7	7	40	14	26	54	21	33	25	5	20
Rigshospitalets Afdelinger	233	121	112	1588	889	699	1821	1010	811	984	524	460
Christiania Bys Sygehus Afdeling A.	124	105	19	402	353	49	526	458	68	182	168	14
— — — — B.	83	3	80	834	18	816	917	21	896	596	12	584
Grønlands —	-	-	-	172	92	80	172	92	80	66	45	21
Christiania Bys Sygehus ialt	207	108	99	1408	463	945	1615	571	1044	844	225	619
Diakonissehuset [1]	21	4	17	174	28	146	195	32	163	56	6	50
Christiania Garnisons Sygehus	12	12	-	188	188	-	200	200	-	181	181	-
Akers Kommunes — [2]	31	11	20	112	59	53	143	70	73	52	31	21
Moss Bys —	9	5	4	59	33	26	68	38	30	43	26	17
Smaalenenes Amts —	10	6	4	135	80	55	145	86	59	90	59	31
Fredrikstads Bys —	9	6	3	59	25	34	68	31	37	50	19	31
— Garnisons —	-	-	-	179	179	-	179	179	-	167	167	-
Fredrikshalds Bys —	11	6	5	113	54	59	124	60	64	91	42	49
Fredrikstens Garnisons —	-	-	-	37	37	-	37	37	-	34	34	-
Buskeruds Amts —	7	4	3	36	23	13	43	27	16	22	15	7
Drammens Bys —	13	8	5	104	59	45	117	67	50	69	41	28
Jarlsberg og Laurviks Amts Sygehus i Tønsberg [3]	12	7	5	102	62	40	114	69	45	71	45	26
Carl-Johansværns Sygehus	-	-	-	188	188	-	188	188	-	178	178	-
Hedemarkens Amts —	13	7	6	72	37	35	85	44	41	57	29	28
Christians — —	14	8	6	79	43	36	93	51	42	58	32	26
Bratsbergs — —	32	15	17	143	89	54	175	104	71	84	42	42
Østerrisør Bys —	2	1	1	11	7	4	13	8	5	6	4	2
Arendals — —	13	7	6	67	49	18	80	56	24	66	45	21
Christianssands — —	14	12	2	143	87	56	157	99	58	118	78	40
— Garnisons —	2	2	-	123	123	-	125	125	-	117	117	-
Lister og Mandals Amts —	8	5	3	25	15	10	33	20	13	14	9	5
Stavanger — —	13	9	4	158	100	58	171	109	62	96	61	35
— Bys —	36	18	18	167	85	82	203	103	100	118	55	63
Bergens — —	96	39	57	688	345	343	784	384	400	514	245	269
Aalesunds — — [4]	2	-	2	13	9	4	15	9	6	9	7	2
Romsdals Amts —	11	5	6	105	61	44	116	66	50	76	43	33
Trondhjems Bys —	58	30	28	599	357	242	657	387	270	484	297	187
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	29	12	17	156	93	63	185	105	80	137	74	63
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Namdalen	9	2	7	130	61	69	139	63	76	99	49	50
Nordlands Amts Sygehus i Alstahaug	15	4	11	195	101	94	210	105	105	98	51	47
— — — - Bodø	11	6	5	54	32	22	65	38	27	36	17	19

[1]) Efter forrige Aarsliste Tilbageligende 20, 4 Mænd og 16 Kvinder. [2]) Efter forrige 11, 7 Mænd og 4 Kvinder. [4]) Efter forrige Aarsliste Tilbageliggende 2, 1 Mand og 1 Kvinde.

behandlede Syge i 1881.

les hôpitaux en 1881).

Udgaaede						Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Mortalitetsprocent til samtlige Udgaaede.	Dagligt Middelbelæg.	Antal af Forpleiningsdage for hver Udskreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnet. Øre.	Antallet af Forpleiningsdage.
i Bedring.			Uhelbredede.													
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					
109	57	52	53	28	25	107	70	37	61	38	23	18.8	69.1	44.7	15.2	25232
145	90	55	59	30	29	30	14	16	79	50	29	5.0	85.0	51.7	8.4	31027
28	18	10	30	21	9	13	6	7	94	48	46	3.5	68.6	68.4	8.4	25029
5	4	1	4	2	2	11	7	4	9	3	6	28.0	10.6	89.7	1.9	3858
287	169	118	146	81	65	161	97	64	243	139	104	10.2	233.3	54.0	11.3	85146
88	84	4	40	30	10	111	90	21	105	86	19	26.3	103.1	89.4	7.9	37626
102	1	101	39	-	39	92	4	88	88	4	84	11.1	83.4	36.7	5.1	30427
26	12	14	12	6	6	28	9	19	40	20	20	21.2	39.2	108.5	2.9	14325
216	97	119	91	36	55	231	103	128	233	110	123	16.9	225.7	59.6	6.0	82378
53	7	46	33	6	27	29	11	18	24	2	22	16.9	26.7	58.4	22.3	9765
6	6	-	3	3	-	2	2	-	8	8	-	1.0	14.5	27.5	17.1	5282
27	9	18	13	6	7	24	11	13	27	13	14	20.7	27.0	84.3	14.3	9842
6	3	3	7	2	5	5	3	2	7	4	3	8.5	9.7	58.0	13.3	3541
20	10	10	1	1	-	15	9	6	19	7	12	11.9	20.9	60.5	8.4	7618
2	1	1	1	-	1	5	4	1	10	7	3	8.6	8.7	55.1	9.3	3196
4	4	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	3.6	7.4	7.6	1319
4	3	1	1	-	1	15	7	8	13	8	5	13.5	11.5	37.7	?	4189
2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1.3	13.1	28.2	473
3	1	2	1	1	-	6	3	3	11	7	4	18.7	5.6	64.3	7.0	2057
8	2	6	7	4	3	14	11	3	19	9	10	14.3	16.9	63.0	9.0	6177
9	6	3	7	5	2	4	2	2	23	11	12	4.4	13.2	56.9	16.6	4823
3	3	-	5	5	-	1	1	-	1	1	-	0.5	8.5	16.1	5.0	3116
14	7	7	-	-	-	4	2	2	10	6	4	5.3	16.6	80.5	11.6	6035
3	2	1	3	1	2	8	6	2	21	10	11	11.1	19.9	101.2	11.8	7289
29	19	10	10	7	3	22	13	9	30	23	7	15.1	34.5	86.9	13.7	12598
3	3	-	-	-	-	1	1	-	3	-	3	10.0	3.6	131.8	-	1318
4	4	-	1	1	-	5	2	3	4	4	-	6.6	11.7	56.2	20.4	4279
7	3	4	7	4	3	12	6	6	13	8	5	8.5	14.5	36.7	9.9	5291
-	-	-	7	7	-	1	1	-	-	-	-	0.8	4.1	12.0	5.0	1499
1	1	-	2	1	1	8	5	3	8	4	4	32.0	11.1	162.3	20.5	4058
28	18	10	11	6	5	17	14	3	19	10	9	11.2	16.6	39.8	13.6	6055
6	6	-	12	4	8	29	15	14	38	23	15	17.6	38.5	85.2	10.4	14061
65	36	29	33	19	14	76	38	38	96	46	50	11.0	97.4	51.7	9.0	35542
1	-	1	-	-	-	3	2	1	2	-	2	23.1	1.2	34.4	-	447
15	8	7	3	2	1	9	7	2	13	6	7	8.7	15.2	54.0	18.4	5563
27	12	15	20	15	5	67	33	34	59	30	29	11.2	68.1	41.6	12.9	24877
10	7	3	3	2	1	18	14	4	17	8	9	10.6	24.2	51.9	16.2	8836
15	5	10	5	2	3	10	3	7	10	4	6	7.7	12.6	35.5	8.2	4586
54	22	32	28	14	14	20	14	6	10	4	6	10.0	19.8	36.1	14.6	7225
2	-	2	-	-	-	3	2	1	24	19	5	7.3	10.4	92.1	14.5	3775

Aarsliste Tilbageliggende 31, 10 Mænd og 21 Kvinder. [3]) Efter forrige Aarsliste Tilbageliggende

Antallet af de paa Sygehusene

Tabel L (Forts.).	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Nordlands Amts Sygehus i Buksnæs	16	10	6	176	127	49	192	137	55	133	94	39
Tromsø — — - Tromsø .	25	7	18	135	82	53	160	89	71	103	61	42
Finmarkens — — - Alten ..	12	4	8	23	13	10	35	17	18	32	15	17
— — — - Hammerfest	6	6	-	112	73	39	118	79	39	98	66	32
— — — - Vardø[5])	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — — - Vadsø[6]) .	7	4	3	73	58	15	80	62	18	60	48	12
Tilsammen[5])	1019	511	508	7929	4414	3515	8948	4925	4023	5545	3132	2413
Fiskesygehus i Kabelvaag (Østlofoten)	-	-	-	126	121	5	126	121	5	101	97	4
— - Henningsvær —	-	-	-	80	80	-	80	80	-	42	42	-
— - Skraaven —	-	-	-	5	5	-	5	5	-	3	3	-
— - Skjærvø (Skjærvø, ...	-	-	-	33	26	7	33	26	7	11	8	3
— - Brevik (Loppen)	-	-	-	9	9	-	9	9	-	9	9	-
— - Maasø (Maasø)	-	-	-	33	25	8	33	25	8	24	18	6
— - Gamvik (Tanen)	-	-	-	6	6	-	6	6	-	3	3	-
Tilsammen	-	-	-	292	272	20	292	272	20	193	180	13
Summa	1019	511	508	8221	4686	3535	9240	5197	4043	5738	3312	2426

[5]) Fra Vardø Sygehus, hvor 2 Mænd og 1 Kvinde laa tilbage ved Aarets Udgang, er paa Tilbageliggende 6, 4 Mænd og 2 Kvinder.

behandlede Syge i 1881.

Udgaaede. i Bedring. Tils.	Md.	Kv.	uhelbredede. Tils.	Md.	Kv.	Døde. Tils.	Md.	Kv.	Tilbageliggende ved Aarets Slutning. Tils.	Md.	Kv.	Mortalitetsprocent til samtlige Udgaaede.	Dagligt Middelbelæg.	Antal af Forpleiningsdage for hver Udskreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnet. Øre.	Antallet af Forpleiningsdage.
22	15	7	4	2	2	12	12	-	21	14	7	7.0	28.9	61.3	19.4	10531
20	10	10	7	4	3	13	7	6	17	7	10	9.1	18.8	48.1	15.1	6888
2	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2.9	2.2	23.6	21.7	827
3	2	1	2	1	1	10	8	2	5	2	3	8.8	8.5	27.5	35.8	3106
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	1	-	1	8	5	3	9	7	2	11.3	9.3	48.0	20.8	3407
983	506	477	483	250	233	869	475	394	1068	562	506	11.0	1137.0	52.7	-	415015
17	16	1	1	1	-	7	7	-	-	-	-	5.5	-	22.8	22.1	2878
27	27	-	5	5	-	6	6	-	-	-	-	7.5	-	15.0	25.8	1200
1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	20.0	-	14.0	27.8	69
11	8	3	3	3	-	5	4	1	3	3		16.6	-	16.3	-	489
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.3	15.8	111
4	4	-	-	-	-	3	3	-	2	-	2	9.7	-	35.0	-	1087
2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	16.6	-	12.7	26.2	76
62	58	4	9	9	-	23	22	1	5	3	2	8.0	-	20.6		5910
1045	564	481	492	259	233	892	497	395	1073	565	508					420925

Grund af Distriktslægens indtrufne Dødsfald ingen Liste indkommen. [6]) Efter forrige Aarsliste

Paa Sygehusene til Behandling indkomne

Maladies dans les

Tabel LI. Sygdomsgrupper.	Sum.	Fordeling paa Sygehusene							
		Rigshospitalets Afdelinger				Christiania Byes.	Diakonissehuset.	Christiania Garnisons.	Akers Kommunes.
		medicinske Afdeling B.[1]).	chirurgiske.	for Hudsyge.	Børnehosp.				
Exanthematisk Typhus	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	302	35	-	-	-	3	-	-	2
Akute Udslagssygdomme	240	-	-	2	-	2	3	26	1
Strubehoste og Diphtherit	37	1	-	-	-	-	-	1	1
Akut Bronchit, Katarrh	266	6	-	1	2	13	2	30	1
Lungebetændelse	283	30	-	-	1	65	3	4	4
Brystbetændelse	102	5	-	-	1	13	2	13	-
Svindsot	292	12	-	-	-	152	18	1	7
Andre chroniske Sygdomme i Lungerne	118	13	2	-	-	39	4	-	5
Hjertesygdomme	72	5	-	-	-	24	3	2	3
Diarrhoe, Cholera nostras og Blodgang	121	2	-	-	-	6	-	5	-
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	235	14	-	-	-	14	4	11	3
Chroniske — - —	120	11	5	-	1	21	3	1	10
Leversygdomme, Gulsot	12	-	-	-	-	1	-	-	-
Nyresygdomme	95	12	-	-	-	26	2	-	2
Vatersot	11	-	-	-	-	1	-	-	-
Sygdom i Urinveiene	73	1	4	-	1	16	2	-	1
Gigtfeber	100	9	-	1	-	12	1	4	5
Chronisk Rheumatisme	158	3	3	-	-	17	6	8	3
Barselfeber	9	-	-	-	-	4	-	-	-
Anden Barselsygdom	18	-	-	-	-	8	-	-	1
Livmoder- og Æggestoksygdomme	113	10	7	1	-	16	19	-	1
Andre organiske Underlivssygdomme	21	3	-	1	-	5	7	-	-
Septichæmi, Pyæmi	9	1	1	-	-	3	-	-	-
Ernæringssygdomme	144	10	1	-	1	30	11	-	3
Tuberkuløse Betænd., Miliartuberkulose	11	4	2	-	-	2	-	-	-
Hjernebetændelse, Hydrocephalus	10	-	1	-	-	1	-	-	-
Hjerneslag, Lamhed	78	6	1	-	3	22	1	-	2
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	71	7	-	-	1	33	5	-	2
Epilepsi	26	2	-	-	-	9	1	-	2
Andre Nervesygdomme	201	18	4	-	-	25	9	2	5
Sindssygdomme	111	-	-	-	-	14	9	2	5
Drankersygdomme	33	10	1	-	-	2	-	-	-
Kræft	187	1	53	-	-	35	12	-	2
Andre Svulster	82	-	40	-	-	-	2	3	2
Spedalskhed	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Hudsygdomme	192	-	-	45	1	10	6	7	-
Syphilis	931	1	-	229	-	225	1	8	2
Gonorrhoe	381	-	-	22	2	146	-	13	-
Epididymit, Excoriationer, Verrucæ	159	1	1	57	-	71	-	5	-
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønsorg.	76	1	19	3	-	7	-	-	2
Benbrud, Luxationer	307	-	86	-	2	64	2	4	6
Andre Læsioner	453	-	58	-	-	40	5	12	4
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet, Phlegmone, Absces	388	1	42	6	-	31	5	14	5
Ulcera	155	-	4	2	-	42	1	1	5
Brok	26	-	5	-	-	1	1	1	-
Ben- og Ledsygdomme	359	-	87	-	1	39	9	3	3
Øiensygdomme	300	-	141	-	9	13	1	2	4
Øresygdomme	19	-	4	-	-	-	-	5	-
Medfødt Svaghed	10	-	-	-	-	4	-	-	1
Dannelsesfeil, Deformiteter	33	2	16	-	1	3	1	-	-
Alderdomssvaghed	42	-	-	-	-	24	2	-	4
Forskjellige andre Sygdomme	147	5	6	3	-	27	6	-	-
Friske, indlagte med Syge	158	7	7	20	13	27	5	-	3

[1]) Specificeret Opgave for medicinske Afdeling A. mangler.

Grupper af Sygdomstilfælde i 1881.

hôpitaux en 1881.

Fordeling paa Sygehusene.

Smaalenenes Amts.	Moss Bys.	Fredrikstads Bys.	Fredrikstads Garnisons.	Fredrikshalds Bys.	Fredrikstens Garnisons.	Drammens Bys.	Buskeruds Amts.	Jarlsb. og Laurviks Amts og Tønsberg Bys.	Carl Johansvaerns.	Hedemarkens Amts.	Christians Amts.	Bratsbergs Amts.	Østerrisør Bys.	Arendals Bys.	Christianssands Bys.	Christianssands Garnisons.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	-	-	-	7	2	3	-	14	-	4	-	4	23	-
-	-	-	-	5	-	1	-	-	4	1	1	-	-	-	7	2
-	-	-	-	15	-	-		1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	1	38	5	2	1	1	2	26	1	-	1	-	1	22	32
1	2	-	-	-	2	5	1	6	9	-	-	2	1	3	8	1
2	-	-	-	-	4	1		1	-	-	1	1	-	-	1	-
2	4	3	3	4	-	3	1	1	1	-	2	2	3	1	2	-
-	-	2	1	11	1	5	1	2	1	1	1	1	-	1	4	1
1	-	1	3	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	1	1	1
-	2	3	6	-	-	-	-	-	5	-		-	-	-	7	7
3	3	2	15	5	8	1	-	1	16	2	-	1	-	-	4	10
1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	2	-	4	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	2		-	2	-
1		-	-	2	-	-	-	1	-	1		-	-	-	-	-
1	1	1	-	-	-	1	-	4	-	1	-	1	-		3	-
-	1	-	2	7	1	3	-	3	2	-	-	3	-	-	6	2
-	1	2	9	-	-	-	-	-	20	2	-	1	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
5	3	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	4	-	3	-	1	1	2	2	5	-	3	-	-	1	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	2	-	1	-	-	1	4	-	-	1	-
1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3
4	2	2	-	2	3	2	-	2	4	-	2	4	1	-	2	2
1	6	4	-	3	-	9	3	4	-	-	3	2	-	-	2	1
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	3	2	-	-	-	3	-	3	-	1	5	4	-	-	3	-
-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	6	2	-	5	1	8	9	3	-	11	2	-	2	4
23	-	6	1	5	-	9	9	15	1	19	40	20	1	20	8	-
3	1	-	4	2	-	3	1	4	10	3	5	11	-	5	3	-
3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
1	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	4	2	-	-	-	-
9	5	1	1	4	2	5	2	3	2	1	2	5	1	7	4	-
7	9	6	46	9	4	5	8	10	43	2	1	6	1	3	6	21
7	1	4	32	10	4	4	1	4	20	2	1	10	-	3	7	16
6	4	1	1	4	1	4	-	5	2	1	-	7	1	1	7	3
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
13	2	2	6	2	1	9	-	3	1	6	5	15	-	1	-	4
15	1	2	2	2	-	2	1	7	2	2	2	7	-	6	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
3	-	1	1	-	1	6	1	1	2	-	-	1	-	3	-	3
4	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-

Paa Syghusene til Behandling indkomne

Tabel LI (Forts.).	Fordeling paa Sygehusene.								
	Lister og Mandals Amts.	Stavanger Bys.	Stavanger Amts.	Bergens Bys.	Aalesunds Bys.	Romsdals Amts.	Trondhjems Bys.	Nordre Trondhjems Amts.	
								Skogn.	Overhalden.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	-	4	12	39	5	2	39	3	2
Akute Udslagssygdomme	-	2	7	89	-	7	40	2	5
Strubehoste, Diphtherit	-	-	-	10	-	-	7	-	-
Akut Bronchit, Katarrh	-	4	1	11	-	2	26	2	1
Lungebetændelse	-	7	6	36	-	5	26	1	1
Brystbetændelse	-	2	-	16	-	-	7	-	2
Svindsot	-	9	-	19	-	3	14	5	1
Andre chroniske Sygdomme i Lungerne	-	1	2	1	-	3	3	1	1
Hjertesygdomme	-	-	1	7	-	1	1	2	-
Diarrhoe, Cholera nostras og Blodgang	-	4	1	3	1	1	18	7	2
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	-	3	2	21	1	4	32	1	9
Chroniske — —	-	6	2	4	-	3	3	5	1
Leversygdomme, Gulsot	-	-	1	3	-	-	-	2	1
Nyresygdomme	-	1	4	10	-	-	5	-	3
Vatersot	1	1	-	2	-	-	-	1	-
Sygdomme i Urinveiene	-	1	1	4	-	4	4	5	1
Gigtfeber	-	-	-	12	-	1	-	-	4
Chronisk Rheumatisme	2	2	2	6	1	5	29	8	3
Barselfeber	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Anden Barselsygdom	-	1	-	2	-	-	-	-	1
Livmoder- og Æggestoksygdomme	-	1	3	13	1	-	5	3	3
Andre organiske Underlivssygdomme	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Septichæmi, Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ernæringssygdomme	1	2	1	12	-	1	8	3	2
Tuberkuløse Betænd., Miliartuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse, Hydrocephalus	-	1	1	2	-	-	2	-	-
Hjerneslag, Lamhed	1	5	2	8	-	1	7	1	1
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	-	1	-	1	-	-	2	3	-
Epilepsi	-	-	-	2	-	2	2	-	-
Andre Nervesygdomme	1	5	2	19	2	4	12	12	11
Sindssygdomme	-	4	4	5	-	1	12	6	-
Drankersygdomme	-	3	-	3	-	-	10	-	
Kræft	1	3	9	13	-	3	1	4	7
Andre Svulster	-	-	4	7	-	1	3	4	4
Spedalskhed	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdomme	1	10	2	20	-	3	15	-	4
Syphilis	3	16	12	55	-	12	96	27	4
Gonorrhoe, Urethrit	-	13	3	44	-	6	32	4	6
Epididymit, Excoriationer, Verrucæ	-	-	-	1	-	-	8	2	-
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønsorg.	-	-	6	5	-	4	6	2	4
Benbrud og Luxationer	-	4	5	36	1	2	10	3	2
Andre Læsioner	4	5	10	31	-	6	34	15	2
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet, Phlegmone, Absces	-	13	11	19	-	5	14	9	3
Ulcera	2	6	2	7	-	2	7	3	8
Brok	1	2	2	2	-	-	1	-	2
Ben- og Ledsygdomme	6	5	16	22	1	7	17	2	7
Øiensygdomme	1	6	4	9	-	3	20	3	10
Øresygdomme	-	-	1	-	-	1	-	-	2
Medfødt Svaghed	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Dannelsesfeil, Deformiteter	-	-	4	3	-	-	-	-	-
Alderdomssvaghed	-	2	-	3	-	-	-	1	1
Forskjellige andre Sygdomme	-	3	6	12	-	-	13	3	5
Friske, indlagte med Syge	-	5	6	37	-	-	6	-	4

Grupper af Sygdomstilfælde i 1881.

Fordeling paa Sygehusene.							Sum for Amts-, Garnisons- og Bysygehuse.	Fordeling paa Fiskesygehusene.							Sum for Fiskesygehusene.
Nordlands Amts.			Tromsø Amts.	Finmarkens Amts.											
Alstahaug.	Bodø.	Buksnæs.		Alten.	Hammerfest.	Vadsø.		Kabelvaag.	Hemningsvær.	Skraaven.	Skjærvø.	Brevik.	Maasø.	Gamvik.	
-	-	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	11	-	11
5	5	8	29	-	8	-	264	35	-	-	-	-	2	1	38
2	2	8	2	-	5	3	229	6	4	-	1	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	36	1	-	-	-	-	-	-	1
4	1	-	6	-	-	4	253	1	4	2	4	-	-	2	13
5	1	7	7	-	6	4	260	12	4	-	4	-	3	-	23
4	2	4	-	1	4	2	89	6	3	-	3	-	1	-	13
8	-	3	2	1	3	-	290	-	-	-	2	-	-	-	2
3	-	2	-	-	2	-	115	1	1	-	-	-	1	-	3
5	-	-	3	-	-	2	71	1	-	-	-	-	-	-	1
-	5	3	2	-	1	10	101	7	12	-	-	-	-	1	20
5	1	9	2	-	6	6	219	9	4	1	2	-	-	-	16
13	1	5	7	-	1	2	117	1	2	-	-	-	-	-	3
-	-	-	1	-	-	-	11	-	-	-	-	-	1	-	1
4	-	8	4	-	1	-	90	3	-	-	1	-	1	-	5
-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	4	-	1	-	70	1	-	-	1	-	1	-	3
2	1	-	3	-	4	1	90	1	6	-	-	-	2	1	10
1	1	-	-	1	1	-	144	-	12	-	-	2	-	-	14
-	-	-	-	-	-	1	8	1	-	-	-	-	-	-	1
1	1	-	-	-	-	-	17	1	-	-	-	-	-	-	1
1	-	4	5	-	1	2	112	-	-	-	1	-	-	-	1
1	-	2	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-
19	2	-	3	-	1	1	137	-	-	-	1	-	6	-	7
-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
3		3	-	-	1	2	76	1	-	-	-	-	1	-	2
4	-	-	-	-	1	-	71	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-
15	1	8	1	-	6	2	196	-	2	-	1	1	-	1	5
2	-	-	6	-	1	1	110	-	-	-	-	1	-	-	1
-	-	-	1	-	1	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	3	-	-	2	-	186	-	1	-	-	-	-	-	1
1	2	2	-	-	-	-	82	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	2	1	-	2	-	191	-	-	-	-	-	1	-	1
17	5	7	11	15	5	2	930	1	-	-	-	-	-	-	1
3	4	13	3	4	6	1	380	-	1	-	-	-	-	-	1
-	1	2	-	-	-	1	156	1	1	1	-	-	-	-	3
2	-	4	-	-	-	-	75	1	-	-	-	-	-	-	1
7	-	4	5	-	1	-	298	3	3	-	1	-	-	-	7
8	3	8	3	1	6	3	445	3	-	1	2	2	-	-	8
7	1	19	6	-	3	10	350	15	14	-	6	2	1	-	38
4	2	2	-	-	6	-	154	-	-	-	1	-	-	-	1
1	-	-	2	-	1	-	25	1	-	-	-	-	-	-	1
14	5	24	10	-	6	3	357	-	-	-	2	-	-	-	2
5	2	3	-	-	5	1	296	3	-	-	-	1	-	-	4
-	-	-	-	-	-	1	16	3	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	2	3	-	12	2	133	7	6	-	-	-	1	-	14
1	-	4	1	-	2	-	158	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjendte Døds

(Causes d

Tabel LII.

Dødsaarsag.
(Causes de décès).

Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.										Hamars Stift.				Christianssand					
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalenenes Amt.		Buskerud Amt.		Jarlsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt.			Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Nedenæs Amt.		Lister og Mandals Amt
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	
Abortus (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Abscessus	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— retropharyngealis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus	25	-	1	-	-	2	-	3	-	4		2	-	-	1	-	2	-	1	-	1
Anæmia (vide Puerp.)	19	3	2	-	-	1	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— cerebri	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— perniciosa	8	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Aneurysma	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	229	21	21	17	15	12	11	13	6	3	5	10	4	-	3	-	-	8	9	6	3
Anthrax	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexia cerebri	486	22	38	18	11	25	12	24	20	14	18	8	8	-	13	11	12	8	12	10	10
— pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis deformans	8	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-
Arthrocace	78	9	2	-	2	1	1	2	-	1	-	2	1	-	3	-	4	4	4	1	1
Asthma	31	-	1	4	1	-	-	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Atelectasis pulmonum	7	2	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	118	15	4	5	-	5	3	-	-	1	4	1	1	-	-	1	3	3	4	5	2
— musculor. progressiva	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta (vide Puerper.)	602	93	71	18	11	15	13	13	19	24	12	18	14	-	8	5	14	16	15	17	12
— chronica	361	15	22	17	12	10	9	23	26	11	9	5	8	-	9	8	11	12	6	8	10
Cancer	874	35	58	35	21	24	25	38	33	30	21	25	36	1	29	22	31	20	21	17	7
Carbunculus, Furunculosis	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri-	23	4	1	2	1	3	-	-	1	1	3	1	-	-	-	-	3	-	-	1	1
Caries, Necrosis, Periostitis	38	-	3	-	1	2	-	1	2	3	-	-	-	-	-	1	-	2	2	-	1
Cholera nostras	59	9	15	1	1	6	1	3	1	1	4	1	-	-	-	-	2	1	1	-	-
Cirrhosis hepatis	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	42	3	1	-	-	3	1	3	1	2	1	3	4	-	2	1	2	1	-	2	-
Commotio cerebri	12	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	2
Contusio	11	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Convulsiones infantum	316	40	25	5	5	22	20	19	10	17	3	2	4	-	6	2	6	10	4	4	3
Cystitis	64	6	1	1	-	4	-	4	1	-	-	1	-	-	5	1	-	-	3	-	-
Debilitas congenita	216	21	22	4	3	4	5	29	14	2	6	2	9	-	5	6	5	5	6	2	1
— senilis	967	13	35	25	30	17	40	46	48	13	22	20	31	-	33	34	37	54	11	14	22
Diabetes	51	4	2	4	-	-	-	5	3	5	1	3	2	-	1	2	1	1	-	1	1
Diarrhoea acuta	453	83	69	6	4	6	14	12	6	10	4	12	6	-	7	2	11	5	3	6	6
— chronica	13	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Diphtheritis faucium	320	9	9	15	13	14	25	7	6	3	3	14	19	17	10	5	1	5	11	13	2
Dysenteria	47	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	2	-	1	-	-	-
Dystokia (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia (vide Puerp.)	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eczema universale	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcorum	127	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

arsager i 1881.

écès en 1881.

tift.			Bergens Stift.										Trondhjems Stift.						Tromsø Stift.								
										Romsdals Amt.																	
Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndmøre.			Nordmøre Romsdal.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.			Nordlands Amt.			Tromsø Amt			Finmarkens Amt.		
Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.	Mandkj.	Uopg. Kj.	Kvindekj.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
1	2	-	1	1	1	1	7	1	3	-	-	-	-	-	-	-	6	9	-	1	-	-	12	7	-	-	4	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	12	-	5	3	-	13	8	5	9	-	9	-	-	10	6	17	20	-	12	5	-	20	7	-	4	2	3	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	1	-	-	3	2	1	1	-	-	1	-	-	-	3	5	-	3	-	-	9	-	-	3	3	-	1	-	-	-
1	3	-	1	1	-	-	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	6	-	2	-	-	9	4	2	1	-	-	-	-	2	3	4	3	-	-	1	1	3	4	-	1	2	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
7	23	-	5	4	-	16	6	2	3	-	5	1	15	7	22	11	-	3	7	1	7	7	-	6	4	4	-	5	-	-	-
2	12	-	1	3	-	3	7	5	5	-	1	4	4	1	15	19	-	4	3	-	9	6	-	2	1	1	3	-	-	-	-
4	11	1	15	11	2	10	24	15	15	-	3	10	11	16	31	33	-	19	15	-	32	21	-	10	5	4	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	2	-	-	1	2	-	-	1	-	1	-	1	2	-	4	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1	8	-	-	1	-	13	17	2	2	-	1	3	2	2	18	10	-	3	-	-	4	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	6	-	-	-	1	2	-	-	1	1	5	-	6	-	-	5	-	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	1	-	-	-	-	5	6	1	3	-	-	-	2	1	11	8	-	1	2	-	10	8	-	-	1	3	-	-	-	-	-
1	22	-	18	15	-	12	31	36	39	-	5	3	7	8	28	51	1	2	6	-	30	45	-	4	3	4	9	-	-	-	-
-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	11	-	3	3	-	19	15	5	5	-	1	1	9	6	19	23	-	2	4	1	11	11	-	5	1	5	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	2	2	-	2	4	8	5	-	-	-	2	3	15	11	-	2	-	-	14	20	1	3	9	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	2	2	-	1	1	1	9	8	-	-	1	3	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	3	-	5	7	-	21	16	7	6	-	3	-	2	1	31	9	-	-	1	-	8	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Kjendte Døds

Tabel LII (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.										Hamars Stift.				Christianssan				
		Christiania By.		Akershus Amt		Smaalenenes Amt.		Buskerud Amt.		Jarlsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt.		Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Nedenæs Amt.		Lister og Man- dals Amt
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.
Embolia, Thrombosis (vide Puerperium)	25	1	1	-	-	2	3	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-	3	-	-
Emphysema	6	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-		1	-	-	-	-	-	1
Encephalitis	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	103	-	-	2	4	2	-	-	-	-	-	1	3	-	-	3	2	4	5	6	3
Epilepsia	35	3	3	3	2	1	2	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-	-	2	-	2
Epistaxis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	51	2	5	-	-	1	1	4	3	3	3	3	2	-	-	-	1	-	1	1	-
Febris puerperalis (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	60	2	-	-	-	2	2	-	1	1	3	2	2	-	4	1	1	3	2	2	1
— typhoidea	208	2	5	2	4	4	5	9	9	3	5	8	6	-	4	3	4	3	3	-	11
— typhosa exanthematica (Typhus exanthem.)	25		-	1	2	1	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Fistula vesico- vaginalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	53	8	5	3	-	2	3	2	1	1	1	3	1	-	-	-	2	2	1	1	3
Gangræna	87	-	4	4	2	2	2	4	6	-	1	5	3	-	1	4	2	1	4	2	1
— pulmonum	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis	28	-	-	3	-	2	2	-	1	-	-	1	-	-	2	3	-	-	-	1	-
— chronica	117	-	-	8	7	3	1	8	5	1	3	3	-	1	5	5	5	1	1	1	2
Hæmorrhagia	18	3	1	-	-	-	-	3	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	23	2	-	-	2	2	-	1	-	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— uteri non puerp. (vide Puerp.)	14	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-
— ventriculi	15	1	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Hæmophilia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	14	-	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	1	1	-
Hernia	57	1	2	-	1	-	5	1	1	-	1	1	4	-	-	1	1	-	1	-	2
Hydrocephalus	17	3	4	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Hydrops	193	1	-	2	6	-	6	10	7	5	9	1	4	-	5	13	6	10	1	3	3
Hydrothorax	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Icterus	19	4	3	-	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-
Insania	54	-	2	4	2	1	-	1	1	-	-	1	4	-	-	1	4	3	1	2	3
Intoxicatio	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ischuria	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	-	-	-	-
Laryngitis	20	2	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	-	2	1	-	-	-	1	-
Leucæmia	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Mania puerp. (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	360	31	30	14	9	8	10	12	9	5	8	11	15	1	6	15	8	8	9	6	4
— tuberculosa	559	53	44	12	8	14	20	21	9	25	18	17	16	-	9	5	22	16	16	18	24
— cerebro-spinalis epidemica	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-
— spinalis, Myelitis	30	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	3	2	-	1	-	1	1	2	-	1

,arsager i 1881.

tift.	Bergens Stift.												Trondhjems Stift.								Tromsø Stift.								
	Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.		Nordre Bergenhus Amt.			Romsdals Amt.			Nordmøre Romsdal.		Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.			Nordlands Amt.			Tromsø Amt.		Finmarkens Amt.		
												Søndmøre.																		
,ænd.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.
-	-	-	2	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	2	-	-	11	23	2	1	-	-	-	-	2	1	5	6	-	1	-	-	2	1	-	3	-	1	1	-	-
-	1	-	1	-	-	1	-	1	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3	-	1	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	-	-	-	1	2	-	-	-	1	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	3	-	2	1	-	2	-	-	2	-	1	1	2	-	4	-	-	-	1	1	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-
9	5	-	7	6	1	4	2	3	6	1	5	1	1	3	5	9	-	3	1	-	13	8	-	5	6	1	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	8	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	1	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	-	2	-	-	2	5	3	4	-	-	-	-	1	6	2	-	-	1	-	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	2	-	-	2	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
4	3	-	2	1	-	-	2	-	4	-	6	2	4	1	8	5	-	4	2	-	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
7	2	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	1	3	4	-	1	1	-	-	3	-	1	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
7	4	1	9	2	-	1	1	4	6	-	-	4	1	3	6	14	-	1	4	-	11	10	-	1	2	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	4	-	2	-	1	4	-	-	-	-	-	3	4	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	17	-	4	6	-	16	12	7	5	-	2	1	3	7	20	10	-	5	1	-	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-
11	11	-	8	5	-	10	8	5	4	-	3	2	2	2	20	19	-	8	6	-	13	12	-	3	3	4	1	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

f²

Kjendte Døds

Tabel LII (Forts.).

Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.										Hamars Stift.					Christianssan				
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalenenes Amt.		Buskeruds Amt.		Jarlsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt.			Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Nedenæs Amt.		Lister og Man-
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.
Morbilli	314	63	62	2	-	-	-	4	2	9	8	4	5	-	-	-	-	1	-	-	-
Morbus Basedowi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	14	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-
— Werlhofii	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viarum uriniferar.	21	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	1	2	-	2	-	2
Nephritis, Morbus Brightii	277	32	20	12	7	7	7	10	6	6	3	7	7	1	3	5	10	13	10	4	7
Noma	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	147	2	4	3	-	6	2	4	5	7	2	6	2	-	6	1	8	1	3	2	9
Oedema glottidis	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	34	1	-	3	1	1	4	1	-	-	-	1	1	-	-	-	2	1	1	1	-
Otitis	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	38	3	2	2	2	-	-	1	4	-	-	-	-	-	3	-	1	2	2	-	-
— generalis	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pemphigus	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis (vide Puerperium)	228	11	14	3	7	4	6	10	7	11	4	10	4	-	4	7	6	8	1	6	5
Pernio	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone	54	3	3	-	1	2	1	2	1	3	-	2	3	-	-	2	1	3	-	-	3
Pleuritis	92	7	2	1	3	1	3	4	2	3	-	4	4	-	1	1	6	3	2	1	1
Pneumonia (vide Puerperium)	1680	80	71	47	47	44	45	56	43	90	73	67	42	-	29	25	72	70	41	30	44
— catarrhalis	43	22	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
— chronica	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumothorax, Pyo-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Polyuria	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Purpura	7	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Pyæmia (vide Puerp.)	99	6	3	3	2	4	-	10	5	-	5	6	1	-	1	3	-	2	1	-	-
Pyelitis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
In puerperio:																					
Abortus	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dystokia	25	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	-	4	-
Eclampsia	17	-	2	-	1	-	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Embolia	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	141	-	8	-	10	-	5	-	15	-	5	-	12	-	-	5	-	6	-	10	-
Hæmorrhagia uteri	15	-	4	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-
Mania puerperalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	9	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Pneumonia	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Pyæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Scarlatina	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cordis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperium (Causa ignota)	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rachitis	42	11	3	2	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	2	1	4	2	-	-	-

aarsager i 1881.

Stift.	Bergens Stift.										Trondhjems Stift.						Tromsø Stift.								
	Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Romsdals Amt. Søndmøre.		Nordmøre, Romsdal.		Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.			Nordlands Amt.			Tromsø Amt.		Finmarkens Amt.		
	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.
	1	1	-	2	-	-	14	6	1	1	-	-	-	12	10	23	41	-	8	6	-	1	-	-	2	7	1	2	15
	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	8	5	-	3	1	2	3	6	4	4	-	3	1	-	2	14	7	-	7	2	-	12	4	1	2	3	1	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	8	3	-	10	-	-	2	2	10	3	-	1	-	4	1	6	1	-	5	2	-	6	-	1	3	1	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	1	-	-	-	-	2	2	1	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	2	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	7	3	-	4	2	-	1	9	10	5	-	4	1	2	1	13	8	-	6	3	-	7	1	-	2	2	-	3	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	4	1	-	3	1	1	2	2	2	-	-
	1	5	-	4	-	-	2	2	3	2	-	2	-	-	-	3	5	-	3	-	-	2	2	-	4	-	1	-	-
	96	48	1	39	26	-	34	27	24	14	-	16	8	18	18	69	58	-	24	18	-	28	21	3	17	2	13	3	1
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	3	-	3	-	-	2	2	1	-	-	2	1	2	1	5	3	-	2	1	-	5	1	2	2	-	2	2	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	7	-	-	5	-	-	7	-	3	-	-	3	-	4	-	11	-	-	3	-	-	5	-	-	8	-	4	-
	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-
	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-

Kjendte Døds

Tabel LII (Forts). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.										Hamars Stift.					Christianssands					
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalenenes Amt.		Buskeruds Amt.		Jarlsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt			Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Nedenæs Amt.		Lister og Mandals Amt.	
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindeki
Rheumatismus chronicus	11	-	1	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	
Rubeolæ	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ruptura cordis	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sarcoma uteri (vide Puerp.)	13	4	4	-	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Scarlatina (vide Puerp.)	1026	12	8	2	1	3	1	2	-	-	-	18	18	-	5	13	2	2	-	-	13	1
Scrophulosis	67	5	5	2	1	3	1	-	-	5	1	1	1	-	2	2	3	4	2	6	3	
Scorbutus	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Strictura oesophagi	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	
Syphilis	54	13	13	-	-	1	-	2	-	-	-	2	-	-	1	-	1	2	-	1	-	
Tabes dorsalis	9	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	
Tetanus	21	2	-	-	-	2	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	1	
Tuberculosis miliaris acuta	12	2	5	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— pulmonum (vide Puerp.)	2594	210	215	51	81	60	78	70	108	57	71	47	81	-	42	34	85	98	71	72	84	7
— alior. organor.	66	9	16	2	-	2	-	7	6	1	-	2	2	-	-	-	2	2	1	4	-	
Tumores	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Tussis convulsiva	421	21	38	6	2	12	10	12	19	22	25	4	3	-	2	4	14	14	13	15	7	
Typhlitis, Peri-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	
Ulcus ventriculi	16	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	
Uræmia (vide Puerperium)	24	3	1	2	-	3	-	1	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	2	
Variolæ	14	-	3	-	-	-	-	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Vitia organ. abdominis	135	8	6	5	9	3	3	2	3	2	5	5	2	-	4	3	3	5	2	7	-	
— — cerebri	100	10	10	9	2	1	3	3	7	1	3	4	1	-	4	1	3	7	3	4	2	
— conformationis	16	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	
— — cordis (vide Puerp.)	407	27	39	6	11	15	18	16	19	13	16	13	17	-	13	14	16	14	8	10	5	
— — hepatis	25	-	-	1	3	-	-	3	-	-	-	3	1	-	1	1	-	-	1	1	-	
— — medullae spin.	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— — ventriculi et canalis intestin.	30	-	-	4	1	3	2	-	1	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	
Vulnera	22	-	-	1	-	2	-	2	1	-	-	3	-	-	1	-	2	-	1	-	1	
Causæ aliæ[1]	5	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sum	16356	1125	1121	416	385	416	454	561	522	432	415	417	437	23	317	304	462	480	342	339	338	3

[1]) Asphyxia 1 Mand (0—1 Aar), «Debilitas nervosa» 2 Kvinder (20—30, 50—60 Aar), «Febri

arsager i 1881.

ift.	Stavanger Amt.			Bergens Stift.										Trondhjems Stift.								Tromsø Stift.								
				Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.		Nordre Bergenhus Amt.			Romsdals Amt. Søndmøre.		Nordmøre, Romsdal.		Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.			Nordlands Amt.			Tromsø Amt.		Finmarkens Amt.		
	Kvindekj.		Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	45	1	49	47	5	48	52	6	6	10	3	-	37	23	89	83	-	19	14	3	147	111	1	26	24	7	6	4	
6	5	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	3	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	1	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	115	-	47	40	-	51	76	29	31	-	20	11	16	19	62	97	1	27	44	1	39	35	-	13	6	5	11	-	
1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
9	32	-	4	5	-	20	24	8	8	-	-	1	8	9	3	7	-	4	5	-	6	2	-	-	1	3	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2	2	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	4	-	9	6	-	-	-	3	1	-	-	-	3	1	6	4	-	2	4	-	3	1	-	1	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	1	1	1	3	1	-	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
4	7	-	1	3	-	10	11	9	6	-	-	2	2	5	10	14	-	8	6	-	3	5	-	2	2	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	5	1	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
38	478	5	300	234	11	396	458	258	242	11	114	74	213	186	681	671	2	228	190	9	522	412	12	139	117	93	72	25	

ɛrminosa› 1 Kvinde (0—1 Aar), Prolapsus recti et uteri 1 Kv. (Alder uopgivet).

Kjendte Døds-

(Causes de

Tabel LIII. Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkjøn.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.
Abortus (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abscessus	5	-	2	3	-	2	1	-	1	-	-	-	-
— retropharyngealis	2	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Alcoholismus	25	-	23	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia (vide Puerperium)	19	-	6	13	-	-	-	1	1	-	-	1	-
— cerebri	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— perniciosa	8	-	1	7	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Aneurysma	4	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	229	1.4	115	113	1	9	11	72	74	25	22	7	3
Anthrax	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexia cerebri	486	3.0	269	217	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— pulmonum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis deformans	8	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	78	-	53	25	-	-	-	-	1	2	1	7	4
Asthma	31	-	13	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	7	-	4	3	-	4	3	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	118	-	64	53	1	63	50	1	3	-	-	-	-
— musculor progressiva	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta (vide Puerp)	602	3.7	332	264	6	167	107	90	83	8	14	-	1
— chronica	361	2.2	174	187	-	1	1	4	3	1	-	-	1
Cancer	874	5.3	439	431	4	-	-	-	2	-	-	1	2
Carbunculus, Furunculosis	6	-	4	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri-	23	-	16	7	-	-	-	2	-	3	-	2	-
Caries, Necrosis, Periostitis	38	-	23	15	-	-	1	1	1	-	1	2	2
Cholera nostras	59	-	33	26	-	21	13	8	5	-	-	-	-
Cirrhosis hepatis	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	42	-	25	17	-	4	1	12	10	3	3	-	-
Commotio cerebri	12	-	7	5	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Contusio	11	-	10	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Convulsiones infantum	316	1.9	180	136	-	148	111	31	24	-	1	1	-
Cystitis	64	-	58	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	216	1.3	114	102	-	112	101	2	1	-	-	-	-
— senilis	967	5.9	404	562	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	51	-	33	18	-	-	-	1	1	-	1	2	-
Diarrhoea acuta	453	2.8	246	206	1	175	127	40	34	4	7	-	2
— chronica	13	-	9	4	-	1	-	-	1	1	1	1	-
Diphtheritis faucium	320	2.0	137	165	18	10	4	64	71	38	56	11	17
Dysenteria	47	-	20	26	1	-	3	7	5	5	5	2	1
Dystokia (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia (vide Puerp)	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eczema universale	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcorum	127	-	79	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-

aarsager i 1881.

décès en 1881).

Fordeling paa Alder (par âge).																		Alder er opgivet for
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	3	-	10	-	1	1	3	1	4	-	2	-	-	-	-	-	25
-	1	-	4	-	1	1	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	17
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	224
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
1	2	4	4	2	2	15	13	45	36	85	50	82	65	27	37	1	4	476
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2	-	1	1	-	-	8
10	3	17	8	7	-	1	1	6	3	-	1	2	1	1	2	-	-	78
-	-	-	2	-	-	1	1	4	4	4	6	4	5	-	-	-	-	31
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	4	3	5	4	1	3	6	7	3	13	12	14	10	12	14	1	1	584
1	-	1	1	2	5	9	4	17	19	51	63	58	60	24	29	-	-	355
-	-	2	3	13	20	51	65	137	126	146	120	70	69	16	21	2	1	867
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6
4	1	-	-	3	-	-	-	-	4	1	-	1	1	-	-	-	-	22
4	2	8	2	3	1	2	2	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	37
-	-	1	-	1	-	2	1	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	59
-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	3	1	1	-	-	-	42
-	-	1	-	-	-	2	-	1	1	-	1	1	1	1	-	-	-	11
2	1	2	-	1	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	316
-	-	2	-	-	2	1	2	3	-	13	-	26	1	10	1	1	-	62
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	216
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	17	40	114	142	226	295	43	78	957
2	1	6	2	5	4	5	4	5	2	6	1	1	2	-	-	-	-	51
1	2	2	2	-	-	2	4	3	7	4	8	9	9	4	4	-	-	450
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	1	1	-	-	13
6	5	3	3	1	-	-	-	1	2	2	2	-	-	-	-	-	-	296
-	-	1	1	2	1	-	1	3	2	-	6	-	-	-	1	-	-	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	-	14	14	22	6	13	9	16	5	8	7	3	5	-	2	-	-	125

Kjendte Døds-

Tabel LIII (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pC.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkjøn.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.
Embolia, Thrombosis (vide Puerperium)	25	-	14	11	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Emphysema	6	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	8	-	6	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Encephalitis	4	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	103	-	45	58	-	12	25	7	12	2	6	1	1
Epilepsia	35	-	21	14	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Epistaxis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	51	-	20	31	-	4	7	1	2	-	2	-	1
Febris puerperalis (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	60	-	31	27	2	1	-	-	1	4	-	2	3
— typhoïdea	208	1.3	108	98	2	-	-	3	4	4	7	14	4
— typhosa exanthematica (Typhus exanth.)	25	-	14	11	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Fistula vesico-vaginalis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	53	-	38	15	-	-	-	3	1	2	-	1	-
Gangræna	87	-	43	44	-	-	2	-	3	-	2	1	-
— pulmonum	5	-	4	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Gastritis	28	-	14	14	-	5	1	3	-	1	2	-	-
— chronica	117	-	69	47	1	2	-	2	1	-	-	-	-
Hæmorrhagia	18	-	13	5	-	2	-	-	-	1	-	-	-
— pulmonum	23	-	14	9	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— uteri (vide Puerperium)	14	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	15	-	9	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hepatitis	14	-	11	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hernia	57	-	24	33	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	17	-	8	9	-	5	4	2	3	-	-	-	-
Hydrops	193	1.2	76	116	1	2	-	2	1	4	4	-	2
Hydrothorax	6	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Icterus	19	-	14	5	-	4	1	-	-	1	1	-	-
Insania	54	-	25	29	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Intoxicatio [1]	4	-	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Ischuria	9	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	20	-	13	7	-	2	1	7	5	2	-	-	-
Leucæmia	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Mania puerperalis (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	360	2.2	184	175	1	23	26	49	54	28	16	18	14
— tuberculosa	559	3.4	310	249	-	61	42	147	123	52	46	18	12
— cerebro-spinalis epidemica	15	-	4	10	1	-	1	-	1	1	2	-	2
— spinalis, Myelitis	30	-	19	11	-	2	1	-	-	1	-	-	2

[1]) I. opii 1 (Kv. 1—5 Aar), I. arsenicalis 1 (Kv. 15—20 Aar), I. phosphor. 1 (Kv. 20—30 Aar)

aarsager i 1881.

Fordeling paa Alder (par âge).																	Alder er opgivet for
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	
-	-	-	2	1	-	1	-	4	4	4	3	2	1	-	-	1	-	25
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	1	-	-	-	1	-	-	6
1	-	1	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
2	-	-	2	2	4	3	2	6	1	7	1	2	4	1	-	-	-	103
1	2	4	2	4	3	6	4	2	1	2	1	-	1	-	-	-	-	35
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	1	1	-	1	2	2	4	2	2	3	2	3	4	1	3	1	-	50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	2	7	2	5	5	5	5	2	3	2	3	-	-	1	-	-	57
18	10	33	27	12	16	13	10	5	9	2	3	1	3	-	-	-	-	198
4	-	3	3	1	2	4	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3	-	9	1	2	1	3	3	8	2	3	-	2	3	1	4	1	-	53
-	2	-	-	-	-	2	-	4	-	10	2	12	21	13	12	1	-	87
1	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
1	-	1	2	1	1	-	3	1	3	-	1	-	-	-	1	1	-	28
-	-	5	2	2	2	6	5	14	7	24	17	9	8	3	2	-	-	111
-	1	3	-	2	2	-	2	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	17
-	-	2	2	2	2	3	1	3	1	-	2	1	1	1	-	-	-	22
-	-	-	3	-	7	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
1	-	-	-	1	-	5	1	-	2	2	2	-	-	-	1	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	2	1	4	-	1	-	1	1	2	-	-	-	14
-	-	1	-	1	-	2	7	4	7	6	11	4	8	3	-	-	-	56
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	16
3	2	4	5	6	9	8	11	16	27	14	30	14	16	2	7	-	1	190
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	6
-	1	-	1	-	-	2	-	-	-	5	-	1	1	1	-	-	-	19
1	-	2	-	4	3	3	6	3	2	7	7	3	8	1	2	-	-	53
-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	4	-	2	-	-	-	9
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	20
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	13	20	18	8	12	14	6	8	7	2	1	1	2	-	-	-	-	347
9	5	15	7	5	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	549
1	2	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
4	1	3	1	-	3	3	2	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	30

uopgivet 1 (Kv. 30—40 Aar).

Kjendte Døds

Tabel LIII (Forts). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Sum.	De vigtigste Døds-aarsagers Forhold til samtlige opgivne Døds-aarsager i pCt.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkjøn.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.
Morbilli	314	1.9	147	152	15	23	32	95	84	17	20	4	6
Morbus Basedowi	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	14	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Werlhofii	2	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— uteri	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viarum urinifera-rum	21	-	17	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	277	1.7	161	112	4	-	-	4	5	10	5	4	5
Noma	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	147	-	109	37	1	7	3	1	-	1	3	1	1
Oedema glottidis	7	-	3	4	-	1	3	2	-	-	-	-	-
— pulmonum	34	-	14	20	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Otitis	2	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Paralysis	38	-	21	17	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— generalis	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pemphigus	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis (vide Puerperium)	228	1.4	121	107	-	4	1	10	8	7	5	5	7
Pernio	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone	54	-	33	20	1	6	4	4	1	1	-	-	-
Pleuritis	92	-	55	37	-	2	-	3	3	4	1	2	4
Pneumonia (vide Puerperium)	1680	10.3	948	727	5	82	54	103	92	15	21	11	7
— catarrhalis	43	-	23	20	-	9	12	13	8	-	-	-	-
— chronica	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Pneumothorax, Pyo-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Polyuria	1	-	1	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Purpura	7	-	3	4	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Pyæmia (vide Puerperium)	99	-	61	36	2	4	2	2	1	1	1	4	1
Pyelitis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
In puerperio:													
Abortus	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia	25	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia	17	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	141	-	-	141	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	15	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	9	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ıarsager i 1881.

Fordeling paa Alder (par âge).																	Alder er opgivet for
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.	
Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	
6	1	1	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	295
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	2	-	-	-	5	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	12
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	2	-	1	-	4	-	6	-	1	4	3	-	-	-	21
11	3	12	14	22	17	26	19	38	18	19	16	12	10	3	2	-	-	273
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	-	7	3	8	3	19	4	20	11	21	4	16	2	3	3	-	-	145
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		1	-	-	-	-	7
-	2	1	1	1	1	-	2	2	3	4	1	2	6	1	3	-	-	32
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	2	2	2	-	2	2	1	2	5	1	6	5	1	3	-	-	36
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12	2	13	23	11	17	14	14	24	12	14	8	4	7	-	2	-	-	224
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	5	4	2	1	3	3	4	1	2	2	2	2	4	1	-	-	53
5	1	6	3	5	10	8	2	7	7	7	5	3	1	-	-	-	-	89
23	17	59	38	75	42	92	68	184	102	178	132	108	104	24	35	2	1	1669
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	6
9	1	12	8	4	8	3	7	9	2	10	2	2	2	-	-	-	-	95
-		-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	6	-	13	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	50	-	70	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139
-	-	-	6	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	1	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Kjendte Døds-

Tabel LIII (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	Fordeling paa Kjøn. (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Ruptura uteri	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cordis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperium (Causa ignota)	10	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	42	-	28	14	-	7	4	20	9	-	-	1	1
Rheumatismus chronicus	11	-	2	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rubeolæ	4	-	3	1	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Ruptura cordis	7	-	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma	13	-	8	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Scarlatina (vide Puerp.)	1026	6.3	534	468	24	40	38	312	281	127	98	32	28
Scrophulosis	67	-	34	33	-	7	2	18	17	5	6	3	4
Scorbutus	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strictura oesophagi	5	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	54	-	30	24	-	20	14	2	2	-	-	-	-
Tabes dorsalis	9	-	8	1	-		-	1	-	-	-	-	-
Tetanus	21	-	17	3	1	7	1	2	1	1	-	-	-
Tuberculosis miliaris acuta	12	-	6	6	-	1	1	1	-	1	1	-	
— pulmonum (vide Puerp.)	2594	15.9	1190	1402	2	9	14	46	34	24	43	44	63
— alior. organor.	66	-	33	33	-	5	3	2	7	2	3	3	4
Tumores	5	-	3	2	-	-	-	-	-	-	1	-	
Tussis convulsiva	421	2.6	188	233	-	69	85	102	135	15	10	-	
Typhlitis, Peri-	7	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ulcus ventriculi	16	-	9	7	-	1	-	-	-	-	-	1	
Uræmia (vide Puerperium)	24	-	18	6	-	-	-	-	-	1	1	2	
Variolæ	14	-	6	8	-	2	2	-	1	-	-	-	
Vitia organica abdominis	135	-	64	71	-	2	3	1	-	2	-	2	
— — cerebri	100	-	57	43	-	-	-	3	2	-	-	3	
— conformationis	16	-	11	5	-	10	4	1	1	-	-	-	
— organ. cordis (vide Puerperium)	407	2.5	181	226	-	2	2	7	1	6	5	4	4
— — hepatis	25	-	16	9	-	-	-	-	-	-	-	-	
— — medullæ spinalis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
— — ventriculi et canalis intestinalis	30	-	21	9	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vulnera	22	-	19	3	-	-	-	-	-	1	-	1	
Causæ aliæ[1])	5	-	1	4	-	1	1	-	-	-	-	-	
Sum	16356	-	8308	7950	98	1169	933	1329	1233	439	427	226	218

[1]) Asphyxia 1 Md. (0—1 Aar); «Debilitas nervosa» 2 Kv. (20—30, 50—60 Aar); «Febri

aarsager i 1881.

Fordeling paa Alder (par âge).																		Alder er opgivet for
15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	Mandkjøn.	Kvindekj.	
-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	5	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42
-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	3	-	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	1	1	-	4	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	13
12	9	4	6	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	990
-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66
-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	5
-	1	2	1	-	4	1	-	2	1	1	-	2	-	-	-	-	-	54
-	-	-	-	1	-	3	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	9
1	-	3	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	19
1	2	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
110	140	372	364	229	294	162	174	105	156	52	83	21	16	3	1	-	-	2559
3	4	4	3	4	6	1	1	4	-	2	1	-	-	-	-	-	-	62
-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	419
-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	7
-	-	1	1	2	1	-	2	1	1	2	2	1	-	-	-	-	-	16
-	-	-	-	1	-	2	2	3	-	2	2	4	-	2	-	-	-	23
1	-	-	2	1	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	14
2	1	3	2	4	4	6	14	16	12	14	20	9	13	2	1	-	-	134
2	1	4	4	8	3	3	7	13	9	16	9	2	3	1	-	-	-	94
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
7	13	13	35	12	19	19	29	29	31	42	37	35	33	5	10	-	-	401
-	-	-	-	-	-	3	-	5	-	7	7	1	1	-	1	-	-	25
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	1	-	-	1	6	-	5	3	3	3	3	1	2	-	-	-	29
2	-	4	-	3	1	3	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4
308	272	719	750	542	677	594	598	850	686	884	753	699	677	410	506	55	86	16040

verminosa» 1 Kv. (0—1 Aar); Prolapsus recti et uteri 1 Kv. (uopg. Alder).

Kjendte Dødsaarsage

(Causes de décès dan

Tabel LIV.

Dødsaarsag.

(Causes de décès).

Dødsaarsag.	Tilsammen.	Procent i Forhold til samtlige i Byerne opgivne Dødsaarsager.	I	II			III				IV				V							VI		VII		VII		
			Christiania.	Drøbak.	Høien.	Soon.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aasgaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.		
Abscessus	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— retropharyngealis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	15	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Anæmia (vide Puerp.)	10	-	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— perniciosa	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	119	1.7	42	-	-	-	3	1	8	7	8	-	-	1	-	1	2	-	1	2	-	1	-	-	-	1	-	
Apoplexia cerebri	232	3.3	60	-	-	-	7	1	5	9	20	1	-	6	-	3	4	-	3	-	5	-	-	-	-	4	3	
— pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Arthritis deformans	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Arthrocace	30	-	11	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Asthma	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Atelectasis pulmonum	7	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Atrophia infantum	70	-	19	-	-	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
— muscul. progres.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bronchitis acuta	356	5.1	164	-	-	-	2	2	5	4	10	1	1	5	-	2	2	-	2	7	3	1	1	1	-	4	4	
— chronica	160	2.3	37	-	-	1	4	3	2	6	19	-	-	1	3	3	2	-	-	-	8	1	-	-	-	-	2	
Cancer	285	4.1	93	1	-	-	8	1	5	6	18	-	-	4	-	1	1	-	4	1	12	-	1	-	2	5	1	
Carbunculus, Furunculosis	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Carditis, Endo-, Peri-	9	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Caries, Necrosis, Periostitis	13	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Cholera nostras	40	-	24	-	-	-	2	2	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	
Cirrhosis hepatis	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Combustio	12	-	4	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Commotio cerebri	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Contusio	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Convulsiones infant.	207	3.0	65	-	-	-	1	2	10	5	15	-	-	2	-	2	8	-	-	2	6	1	-	-	1	-	1	
Cystitis	19	-	7	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Debilitas congenita	129	1.9	43	-	-	1	1	-	4	3	23	2	-	3	-	-	3	-	-	-	3	-	1	-	-	1	2	
— senilis	278	4.0	48	-	-	-	2	1	12	8	20	-	-	8	1	-	7	1	1	2	16	-	-	-	3	1	1	
Diabetes	19	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
Diarrhoea acuta	330	4.7	152	-	-	-	5	1	3	6	5	-	-	2	-	-	-	-	2	2	5	2	4	-	1	3	1	
— chronica	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diphtheritis faucium	78	-	18	1	-	-	4	-	9	13	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	
Dysenteria	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dystokia (vide Puerper.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eclampsia (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Elephant. Græcorum	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Embolia, Thromb. (v. P.)	11	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Emphysema	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Empyema	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Encephalitis	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Byerne i 1881.

s villes en 1881.

Fordeling paa Byerne.

	IX.					X.				XI.						XIII	XIV	XV			XVI	XVII			XVIII		XIX	XX		
Langesund.	Stathelle.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christianssand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Eikersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Florø.	Aalesund.	Molde.	Christianssund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	7	-	2	-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	8	9	-	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	1
1	-	2	1	5	-	1	7	3	1	-	-	3	2	5	2	-	1	21	-	3	5	5	23	-	-	1	1	-	3	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	2	-	-	-	-	6	-	2	1	-	-	1	3	-	-	-	13	-	-	1	1	4	-	-	1	-	-	1	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	1	5	4	1	8	4	1	1	2	1	-	21	1	2	3	22	-	-	1	17	20	-	1	3	-	-	6	2	5	-
-	-	-	2	-	-	1	5	4	3	-	2	1	-	11	-	-	1	10	-	-	4	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	3
1	-	2	1	6	1	-	5	2	3	3	-	-	-	11	2	-	1	34	-	1	1	9	19	-	2	2	-	3	6	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	2	1	-	6	-	-	1	-	-	1	1	1	-	-	30	-	4	-	4	15	-	1	-	3	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	1	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-
1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	11	-	-	2	-	12	1	1	1	2	-	1	1	-	-
-	-	1	-	4	1	-	13	4	1	4	-	-	1	8	2	1	-	43	-	7	-	-	39	-	3	-	2	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	2	-	9	1	-	1	-	-	1	7	2	2	2	34	-	2	1	12	39	-	2	1	2	3	4	3	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	11	1	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	6	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjendte Dødsaarsage

Tabel LIV (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Procent i Forhold til samtlige i Byerne opgivne Dødsaarsager.	I	II			III				IV.				V								VI		VII		V	
			Christiania.	Drøbak.	Hølen.	Soon.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Ausgaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Enteritis, Gastro-	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3
Epilepsia	12	-	6	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	22	-	7	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	20	-	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	1	-
— typhoidea	65	-	9	1	-	-	-	-	2	-	6	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	2	-	-	1	-
— typhosa exanthematica (Typhus exanthematicus)	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fistula vesico- vaginalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	28	-	13	-	-	-	2	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gangræna	24	-	4	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— chronica	24	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorhagia	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	15	-	2	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— uteri (vide Puerp.)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	7	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Hernia	15	-	3	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	10	-	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrops	38	-	1	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	1	-	3	-	1	2	2	-	-	-	1	1	-
Hydrothorax	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Icterus	13	-	7	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Insania	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	7	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	154	2.2	61	-	-	-	2	-	8	1	7	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	2	1	4	-
— tuberculosa	276	4.0	97	1	-	-	3	2	7	8	6	-	-	1	1	-	6	-	7	-	9	-	2	-	-	4	2
— cerebro-spinalis epidemica	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— spinalis, Myelitis	8	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Morbilli	245	3.5	125	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	2	-	2	-	4	-	5	-	3	-	-	-	-
Morbus Basedowi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— Werlhofii	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viarum urinifer	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Byerne i 1881.

Fordeling paa Byerne.

	IX						X				XI							XIII	XIV	XV			XVI	XVII			XVIII		XIX	XX		
Kragerø.	Langesund.	Stathelle.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christianssand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Florø.	Aalesund.	Molde.	Christianssund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
1	-	-	-	-	1	1	-	-	2	1	-	-	-	-	2	-	-	-	34	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
1	-	-	-	-	1	1	-	4	-	2	-	-	-	1	6	-	-	2	6	1	1	-	1	8	-	-	-	1	-	2	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	7	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	1	2	-	3	2	-	-	-	-	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	1	2	2	-	3	1	-	1	-	4	3	8	-	1	-	28	-	2	2	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	2	2	4	1	-	28	4	2	-	-	-	2	18	-	-	1	18	-	-	-	3	21	-	1	-	1	-	2	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	20	31	-	2	-	-	-	9	2	15	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjendte Dødsaarsage

Tabel LIV (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Procentforhold til samtlige i Byerne opgivne Dødsaarsager.	I	II			III				IV				V								VI		VII		VI	
			Christiania.	Drøbak.	Holen.	Soon.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aasgaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Nephritis, Morbus Brightii	130	1.9	52	4	1	-	1	-	5	3	6	-	-	2	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	4	4
Noma	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	40	-	6	-	-	-	-	1	3	2	-	-	-	1	1	-	2	-	2	-	1	1	1	-	-	1	-
Oedema, Spasmus glottidis	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	12	-	1	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Otitis	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	17	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Parotitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis (vide Puerp.)	88	-	25	-	-	-	-	-	2	5	4	-	1	1	2	-	2	-	1	1	2	1	1	-	-	-	2
Phlegmone	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Pleuritis	29	-	9	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	652	9.4	151	-	-	3	9	4	12	11	20	-	-	8	2	1	10	-	11	7	51	-	7	4	6	22	7
— catarrhalis	41	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumothorax, Pyo-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Purpura	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	39	-	9	-	-	-	1	1	-	1	4	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-
Pyelitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
In puerperio:																											
Anæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Eclampsia	6	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	48	-	8	1	-	-	-	-	1	1	5	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	6	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Puerperium (Causa ignota)	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	19	-	14	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatismus chronicus	4	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rubeolæ	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma	11	-	8	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Scarlatina (vide Puerp.)	247	3.5	20	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	3	-	-
Scrophulosis	27	-	10	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-
Strictura oesophagi	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	39	-	26	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Byerne i 1881.

Fordeling paa Byerne.

	IX						X				XI							XIII	XIV	XV			XVI	XVII		XVIII		XIX	XX		
Arendal.	Langesund.	Stathelle.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christianssand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Florø.	Aalesund.	Molde.	Christianssund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
2	1	-	1	-	-	-	1	3	3	-	-	-	-	1	6	-	-	3	9	-	1	-	-	11	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	3	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	4	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	3	-	1	5	1	-	-	-	-	-	4	-	-	2	10	-	-	-	-	6	-	-	-	-	1	1	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	3	-	-	1
2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	1	4	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
8	1	1	5	3	2	7	1	29	5	-	3	5	2	2	40	1	1	10	61	-	14	1	20	55	1	1	2	2	5	3	4	1	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	4	-	1	1	2	3	-	-	1	-	-	1	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	3	-	1	3	-	-	1	-	-	2	-	-	-	7	-	-	-	-	5	-	-	-	-	1	2	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	-	-	7	23	-	-	1	100	-	-	18	9	26	-	-	7	-	13	1	-	4	-
1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjendte Dødsaarsager

Tabel LIV (Forts.).

Dødsaarsag.
(Causes de décès).

Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Procenttorhold til samtlige i Byerne opgivne Dødsaarsager.	I	II			III				IV				V								VI		VII		VIII		
			Christiania.	Drøbak.	Høien.	Soon.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aasgaardstrand.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.	Brevik.
Tabes dorsalis	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tetanus	11	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis miliaris acuta	11	-	7	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum (vide Puerp.)	1171	16.8	425	5	1	2	11	10	21	17	42	1	-	12	7	1	11	1	13	7	31	4	4	2	2	17	7	9	1
— alior. organ.	40	-	25	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumores	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	262	3.8	59	-	-	-	5	3	6	1	10	-	1	-	1	-	9	-	13	2	13	2	-	-	-	1	-	-	-
Typhlitis, Peri-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcus ventriculi	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Variolæ	11	-	3	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia conformationis	8	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— org. abdominis	41	-	14	-	-	-	1	2	1	2	2	-	-	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— — cerebri	42	-	20	-	-	-	1	-	2	1	4	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-
— — cordis	178	2.6	66	-	-	-	3	2	2	7	14	-	-	3	-	1	5	-	1	3	4	1	2	-	-	6	3	2	1
— — hepatis	8	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
— — medullæ spinalis	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — ventriculi et canal. intestin.	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Vulnera	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Causæ aliæ [1]	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	6962	-	2246	15	2	9	85	52	167	153	318	8	6	78	24	19	96	2	84	45	198	27	34	10	28	89	46	34	3

[1]) Debilitas nervosa 1, Asphyxia 1.

Byerne i 1881.

Fordeling paa Byerne.

			IX.						X.				XI.						XIII	XIV	XV			XVI	XVII			XVIII		XIX	XX		
	Langesund.	Stathelle.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesund.	Christianssand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Florø.	Aalesund.	Molde.	Christianssund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	4	-	5	5	20	6	4	57	11	7	8	2	9	10	79	4	4	13	127	-	10	5	14	62	4	4	3	2	2	7	6	-	1
	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	-	7	1	2	3	-	-	1	11	-	-	2	1	36	-	-	4	44	-	1	-	12	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	-	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	-	-	1	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	-	3	1	-	4	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	21	-	-	1	2	13	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	14	4	39	21	73	67	13	224	63	40	34	13	28	36	360	16	15	49	854	10	58	50	140	521	6	26	27	21	37	67	36	25	21

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme fordelte paa Lægedistrikter og Maaneder.

De i følgende Tabeller optagne romerske Tal betegne de enkelte Amter, saaledes som paa Indholdsfortegnelsen (Side III) anført.

De af Lægerne meddelte Opgaver over Tilfældenes Fordeling paa Lægedistrikter og Maaneder omfatte ikke alle behandlede Tilfælde.

Forsaavidt der haves Opgave, ere de behandlede Tilfælde i nedenstaaende Tabeller ogsaa fordelte paa By- og Landdistrikt, under hvilket sidste der dog i enkelte Tilfælde er indbefattet de (mindre) Byer i vedkommende Landdistrikt, hvorfra saadanne Maanedsopgaver savnes.

a. Exanthematisk Typhus *(Typhus exanthematicus).*

Tabel LV. Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.	Aker	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-
	Follo	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
III.	Sarpsborg	2	13	10	7	2	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Toten	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Faaberg	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Lesje	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
IX.	Vestre Nedenæs: Arendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
X.	Oddernæs: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XI.	Stavanger	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XV.	Søndre Nordmøre	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI.	Røros	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
XIX.	Skjærvø	36		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
	Hammerfest	-	-	-	-	-	-	-	-	6	11	1	3
	Maasø	-	-	-	-	-	-	2	8	-	-	-	2
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	1	-

b. Typhoidfeber *(Febris typhoïdea, Abdominaltyphus).*

I.	Christiania	31	19	11	10	4	5	8	8	2	6	10	3
II.	Aker	5	-	-	1	5	1	4	3	2	9	-	-
	Ullensaker	-	1	-	-	3	3	1	3	2	1	-	-
	Follo:												
	Drøbak	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	4	4	1	1	-	-	-	1	1	-	-

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
III.	Eidsberg	-	5	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	2	-	-	2	1	2	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	1	1	2	1	-	-	-	9	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikstad	1	2	1	1	-	-	-	-	-	2	1	1
	Landdistrikt	2	4	5	3	2	-	9	3	7	3	2	8
	Hvaløerne	-	-	12	8	-	-	-	4	-	-	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammens By	1	1	-	-	1	2	18	5	5	5	-	1
	Landdistrikt	-	1	-	7	4	7	12	-	-	-	-	-
	Ringerike	1	-	3	1	-	-	1	3	1	1	-	3
	Modum	5	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	2	2	4	6	7	8	3	3
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Horten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	6	1	2	1	-	-	1	2	2	-	2
	Hof:												
	Holmestrand	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Svelvik	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	4	-	-	1	2	-	2	3	2	2	-
	Laurvik:												
	Sandefjord	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	-	3	5	9	1	1	1	-	1	-	-	-
	Hedemarken	11	7	4	8	1	2	1	9	7	4	7	7
	Søndre Østerdalen	5	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	2
	Trysil	1	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	1
	Rendalen	3	7	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tønset	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
VII.	Hadeland og Land	-	-	-	3	-	2	-	2	1	1	3	3
	Nordre Valders	-	2	10	7	4	2	1	-	-	-	3	-
	Toten:												
	Gjøvik	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringebu	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lom	3	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-
	Lesje	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-
	Landdistrikt	1	2	-	-	-	-	1	3	-	1	1	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	1	-	-	-	-	-	1	4	8	2
	Langesund	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX.	Østre Nedenæs:												
	Landdistrikt	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	2	-	-	-	-	-	-	2	3	-	1	-
	Grimstad	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Lillesand	1	1	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1
	Landdistrikt	5	2	1	-	-	-	-	2	-	1	2	-
X.	Christianssand	7	-	2	4	1	1	3	6	3	2	2	3
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	-	3	1	1	-	1	-	4	1	7	3
	Undal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	-	-	-		-	-	-	5	1	-	1	7
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	-	-	10	3	1	2	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	10	-	1	-	-	-	2	-	-	1	-
XI.	Ekersund	5	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	1	2	1	2	1	-	3	1	-	7	-
	Stavanger	1	-	3	-	1	2	-	1	1	-	-	1
	Finnø	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1
	Sand	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	1	2
	Haugesund By	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	4
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1
	Tysnæs	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	2	1	1	-	7	2	-	2
	Ytre —	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
	Voss	4	3	2	-	2	-	-	-	3	1	-	5
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	1
	Nordre —	5	3	3	4	-	1	2	7	4	-	6	5
	Indre Nordhordland	5	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-
	Ytre —	2	4	3	-	2	-	-	-	1	-	7	-
XIII.	Bergen	6	1	3	2	2	-	3	7	9	8	6	10
XIV.	Lærdal	1	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Midtre —	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	2	1
	Ytre —	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndhordland	-	-	-	-	4	-	7	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1
	Kinn:												
	Florø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Nordfjordeidet	3	3	4	1	-	-	-	-	-	-	-	6
	Gloppen	2	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1
	Indviken	8	13	1	2	-	-	-	2	-	-	1	3

b. **Typhoidfeber** (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XV.	Vestre Søndmøre	-	2	-	-	4	-	-	1	4	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Østre —	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-
	Nordre — :												
	Aalesund	1	1	7	1	4	2	1	4	-	1	1	-
	Landdistrikt	3	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
	Ytre Romsdal	5	6	7	2	-	-	-	2	2	-	-	1
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	6	4	-	1	1	-	9	1	-	2	-	7
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	1	-	-	-	-	-	5	-	3	-	-	10
	Nordre Nordmøre	-	1	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	7	3	6	5	4	3	2	2	3	5	1	2
	Strinden	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Selbu	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	2	3
	Røros	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Guldal	-	3	4	-	-	-	1	-	1	-	1	3
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1
	Orkedal	1	1	1	-	-	1	3	1	1	-	1	-
	Hitereu	-	-	-	1	-	3	2	-	-	-	-	-
	Hevne	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XVII.	Frosten	6	-	1	2	2	-	-	2	2	-	-	2
	Levanger	-	-	3	2	-	2	6	1	1	1	1	1
	Inderøen	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1
	Stenkjær	-	-	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre Namdal	6	5	-	1	1	1	-	2	-	2	-	-
XVIII.	Brønnø	3	-	-	1	6	2	3	-	-	-	-	-
	Alstahaug	2	-	1	3	9	2	1	-	-	2	-	-
	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	2	2	-	-	1	1	-
	Ranen	-	-	-	5	5	3	1	-	1	1	-	-
	Lurø	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	Buksnæs	3	-	3	8	-	-	-	-	-	-	-	7
	Flakstad	6	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	2	24	9	-	1	1	-	-	1	-	-
	Hadsel	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Sortland	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	2
	Tranø	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	-	9	-	1	-	-	-	-	5	-
	Maalselven, Balsfjorden, Tromsø By	18	47	10	10	8	1	3	-	-	-	3	-
	Tromsø By	2	2	1	1	-	5	2	-	1	2	-	-

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Lyngen	9	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2
	Karlsø	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	-	-	1	-	-	3	2	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	1	-	-	-	4	1	-	-	-	-
	Hammerfest	-	-	-	3	-	1	2	4	1	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	1	1
	Vardø By	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	2

c. Epidemisk Cerebrospinalmeningit *(Meningitis cerebrospinalis)*.

IV.	Sandsvær: Kongsberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
VI.	Hedemarken	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Toten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
IX.	Evje	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Oddernæs: Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Stavanger	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII.	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Voss	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
XIV.	Lyster	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Indre Søndfjord	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Frosten	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Levanger	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Tranø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

d. Barselfeber *(Febris puerperalis)*.

I.	Christiania	4	3	1	1	1	1	2	4	3	1	2	4
II.	Aker	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-
	Ullensaker	-	1	-	-	1	-	-	-	2	1	-	3
	Høland	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	1	-
	Follo: Drøbak	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	1	2	4	2	3	-	-	-	-	2	1

d. Barselfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
III.	Eidsberg	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	-	2	-	1	-	-	-	1	1
	Hvaløerne	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	1	4	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	1	-
	Ringerike	2	-	-	3	-	3	2	-	-	1	-	1
	Modum	5	-	2	-	2	-	-	2	1	-	3	1
	Næs	1	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Aal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	1	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	-	2	4	-	2	-	-	1	2
	Rollag	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Horten	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	1	2	-	4	-	-	-	1	1	3
	Hof:												
	Landdistrikt	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	3	-	2	-	1	2	-	-	-	1	1	-
	Hedemarken	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	1
	Søndre Østerdalen	-	1	1	3	3	2	-	-	1	2	-	-
	Trysil	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Rendalen	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-
VII.	Hadeland og Land	2	2	-	-	-	-	1	-	-	1	1	2
	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Toten	1	3	2	2	-	-	2	1	-	1	2	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ringebu	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	-	1	1	2	-	-	-	1	-	1	-
	Kragerø:												
	Langesund	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-
	Holden	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sauland	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-

d. Barselfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grimstad	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Aamli	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
	Sætersdalen	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
X.	Christianssand	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	Lyngdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
	Ekersund	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1
	Stavanger	1	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	2
	Finnø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sand	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Karmøen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Voss	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
	Nordre —	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Ytre Nordhordland	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	-	-	-	-	1	1	1	-	2	-	-	2
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
	Midtre Sogn	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	— Søndfjord	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gloppen	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1
	Østre —	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre — :												
	Aalesund	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Romsdal	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	1	-	1	-	1	1	1	-	1	-	1
	Landdistrikt	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sundal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2

d. Barselfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Surendal	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVI.	Trondhjem	1	-	-	1	2	2	-	-	1	-	-	1
	Røros	-	2	3	-	1	-	1	-	1	1	1	-
	Guldal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Opdal	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	1	2	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-
	Indre —	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Nordre —	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
XVII.	Levanger	-	-	2	-	4	-	-	-	1	-	-	-
	Inderøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Stenkjær	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	2	-
XVIII.	Alstahaug	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lurø	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Bodø:												
	Bodø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Stegen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-
	Hadsel	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
XIX.	Trondenæs	1	1	-	-	-	-	-	1	1	2	1	-
	Ibestad	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Maalselven	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1
	Balsfjorden												
	Tromsø By	1	-	2	3	-	-	1	-	1	-	1	-
	Karlsø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Vadsø By	2	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-

e. Børnekopper (*Variolæ*).

I.	Christiania	3	2	8	2	-	1	-	-	-	-	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	8	-	7	1	6	3	2	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
	Hof:												
	Svelvik	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
VIII.	Kragerø:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

e. Børnekopper (Forts.)

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX.	Østre Nedenæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Vestre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
X.	Christianssand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Oddernæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
XIII.	Bergen	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIV.	Indre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
XV.	Søndre Nordmøre	-	-	-	-	-	3	1	3	-	-	-	-
XX.	Alten	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

f. Vandkopper (*Varicellæ*).

I.	Christiania	81	47	32	27	23	23	22	21	14	21	52	32
II.	Aker	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	3
	Ullensaker	4	5	1	-	-	-	-	-	3	5	8	4
	Høland	1	-	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-
	Follo:												
	Drøbak	-	1	-	1	3	-	-	1	3	2	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	3	3	-	-	1	9	4	-	-
III.	Eidsberg	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	-	-	-	5	-	1	2	-	1	-	-	2
	Landdistrikt	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	2	4	-	-	-	3	2	1	-	-	1	1
	Landdistrikt	-	1	-	-	5	1	3	2	-	1	15	3
	Fredrikshald	6	6	-	2	-	1	-	1	-	2	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	2	-	1	1	2	10	9	3	-	1	4	3
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-
	Ringerike	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-
	Modum	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	3	4
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	12	3	4	1	-	-	-	-	1	3	2	6
	Horten	2	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	2
	Landdistrikt	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Hof:												
	Svelvik	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	5	-	2	1	1	-	3	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Landdistrikt	-	-	-	4	-	2	-	2	-	3	1	-

f. Vandkopper (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VI.	Solør og Odalen	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	6
	Hedemarken	-	1	-	1	12	2	1	-	-	-	-	-
	Søndre Østerdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1
VII.	Hadeland og Land	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Landdistrikt	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	7	-	3	-	1	-	-	-	3	-	-	4
	Landdistrikt	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	3	11	11	1	3	3	18	27
	Porsgrund	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	2	3	-	-	1	4	-	-	2	-	5	1
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	1	-	-	7	1	-	-	-	2	5	5
	Langesund	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	5	-
	Hviteseid	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	15	3
	Grimstad	-	-	-	-	1	-	2	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-
X.	Christianssand	1	2	5	-	4	9	2	1	5	14	9	12
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	2	6	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	12	1	-	-	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ekersund	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-
	Stavanger	5	2	11	7	-	-	1	-	-	7	3	4
	Karmøen	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Haugesund	-	-	-	1	10	1	-	-	7	-	-	-
XII.	Ytre Søndhordland	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-

f. Vandkopper (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	1	4	3	3	-	-	-	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	23	8	4	-	7	6	-	6	8	3	7	8
XIV.	Lyster	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	— Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Indviken	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Indre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	8
	Ørskog	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	1	1	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
	Ytre Romsdal	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sundal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Nordre Nordmøre	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	3	2	1	3	4	6	-	-	-	4	11	2
	Røros	-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	3
	Guldal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Hevne	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Levanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
	Inderøen	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre Namdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XVIII.	Ranen	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø By	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
	Hadsel	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	-	-
	Tromsø By	-	3	3	-	1	1	1	1	1	1	-	-
XX.	Alten	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8	6
	Vardø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

g. Skarlagensfeber *(Scarlatina)*.

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania	27	21	26	25	11	7	2	9	18	37	38	36
II.	Aker	1	8	6	1	-	-	-	1	-	2	2	-
	Ullensaker	-	-	-	-	-	-	-	8	-	2	5	2
	Høland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Follo:												
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III.	Eidsberg	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1
	Hvaløerne	9	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	3	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	1	-	2	1	5	-	1	2	-	-	-	-
	Ringerike	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Horten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Hof:												
	Svelvik	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	-	-	-	-	7	20	16	17	17	11	13	16
	Hedemarken	-	1	15	14	9	34	16	15	6	2	2	2
	Søndre Østerdalen	3	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Toten	5	2	4	1	-	-	3	1	-	-	-	3
	Faaberg:												
	Lillehammer	3	-	1	3	2	2	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	23	9	1	-	-	6	2	1	2	-	-	-
	Lesje	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Porsgrund	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	4	1	4	1	-	-	1	-	5	2	3	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Langesund	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	7	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2
IX.	Østre Nedenæs:												
	Landdistrikt	3	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Aamli	-	4	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-

h²

g. Skarlagensfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
X.	Christianssand	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Oddernæs:												
	Mandal	5	3	10	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Undal	4	5	9	8	3	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	4	3	-	-	-	-	-	2	1	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	-	-	3	-	1	3	15	11	10	15
	Landdistrikt	-	9	-	-	9	2	-	16	8	18	32	12
XI.	Sogndal:												
	Landdistrikt	-	-		-	-	4	-	3	-	-	-	3
	Ekersund:												
	Ekersund By	3	-	-	1	-	5	-	3	-	-	-	-
	Landdistrikt	32	3	5	8	5	4	5	-	2	4	2	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	1	7	11	7	1	4	1	8	5
	Landdistrikt	40	33	35	20	34	25	14	8	8	4	6	1
	Stavanger	78	59	68	59	23	10	12	7	4	-	3	1
	Finnø	1	2	1	4	10	6	9	12	10	-	6	3
	Sandnæs	17	26	11	22	27	18	18	9	20	33	2	31
	Karmøen	1	-	-	3	15	7	3	9	16	6	11	21
	Haugesund	-	2	1	4	1	2	3	8	6	4	2	21
XII.	Indre Søndhordland	6	7	3	9	4	2	1	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	18	21	7	-	8	1	5	-	8	8	8
	Tysnæs	3	3	9	8	6	4	9	4	5	14	9	14
	Indre Hardanger	3	3	8	8	8	-	-	2	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	3	19	6	5	-	-	-	1
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	11	-	33	8	6	9	50	48
	Nordre —	6	-	6	12	6	7	5	-	7	18	20	25
	Indre Nordhordland	-	6	7	1	-	1	-	19	18	11	17	24
	Ytre —	3	4	-	6	-	-	-	1	12	-	-	12
XIII.	Bergen	4	17	4	10	23	26	20	13	61	67	78	67
XIV.	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	7
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
	Kinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Nordfjordeidet	-	7	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gloppen	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indviken	-	19	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-
	Ytre Romsdal	-	-	-	6	6	4	-	-	5	2	34	21
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	18	6	6	4	7	11	-	1	-	1	-	-
	Landdistrikt	10	3	-	35	34	45	15	10	10	26	10	5
	Sundal	2	9	5	-	-	-	3	-	-	13	-	-

g. **Skarlagensfeber** (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVI.	Trondhjem	11	5	2	7	4	5	5	11	2	12	13	13
	Strinden	-	-	-	5	4	4	3	10	-	2	2	-
	Selbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
	Røros	5	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
	Guldal	-	1	-	-	1	3	-	1	1	-	-	-
	Orkedal	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hiteren	8	7	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	15	23	15	2	7	10	1	5	1	18	14	7
	Indre —	15	9	-	2	9	18	10	-	-	-	-	-
	Nordre —	13	2	11	17	7	12	-	-	16	10	18	18
XVII.	Stjørdal	2	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Frosten	-	-	2	-	-	3	13	-	-	-	-	-
	Levanger	9	1	-	-	1	-	4	2	5	1	-	2
	Inderøen	-	1	-	1	-	-	-	6	-	-	4	-
	Stenkjær	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-
	Namsos:												
	Namsos By	8	17	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	5	-	-	2	-	-	-	-	1	-	1
	Fosnæs	7	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	14	12	6	1	1	19	-	10	3	-	9	14
XVIII.	Brønnø	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	10	11
	Alstahaug	18	9	5	10	2	-	-	-	-	-	1	-
	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	-	-	7	8	2	3	-	-	15	10	12
	Ranen	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lurø	25	30	26	3	5	2	-	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	1	-	-	-	9	2	-	-	-	-	-
	Bodø: By	19	14	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	16	13	12	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	-	2	12	3	-	-	2	8	2	13
	Skjærstad	5	4	-	-	-	-	-	-	16	19	14	9
	Stegen	4	-	-	2	11	-	4	-	-	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	-	3	18	-	-
	Ofoten	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	14	-
	Buksnæs	54	36	38	35	12	13	14	13	-	11	-	-
	Flakstad	-	10	17	24	7	11	4	2	2	3	-	-
	Østlofoten	10	17	8	7	-	2	4	3	2	15	8	10
	Hadsel	23	20	6	5	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sortland	10	3	-	1	-	-	1	4	-	-	1	7
XIX.	Trondenæs	26	2	8	1	6	10	9	4	3	4	1	6
	Ibestad	-	-	-	-	5	1	3	-	2	-	5	6
	Tranø	-	-	-	-	21	3	10	-	-	-	-	-
	Lenvik	7	2	5	-	15	-	-	-	-	-	-	-
	Maalselven, Balsfjorden	-	-	-	-	-	30	13	11	14	15	18	1
	Tromsø By	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
XX.	Maasø	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	-	-	-	16	11	-	8	1
	Tanen	6	-	-	-	-	5	-	4	3	10	-	-
	Vardø	-	-	-	-	6	4	2	-	-	-	-	-
	Vadsø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
	— Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

h. Røde Hunde *(Rubeolæ)*.

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
II.	Aker	2	-	3	-	-	-	3	-	2	1	-	-
	Ullensaker	4	4	5	6	5	4	1	-	-	-	-	-
	Follo:												
	Drøbak	1	-	-	-	1	-		-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
III.	Eidsberg	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	2	8	6	11	7	-	1	-	-	-	2	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikstad	22	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	18	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hvaløerne	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	27	37	8	-	-	-	4		2	-	1	
IV.	Drammen:												
	Drammen By	5	16	67	29	18	3	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	4	3	3	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	6	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Modum	-	2	7	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	Landdistrikt	8	3	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-
V.	Tønsberg:												
	Horten	8	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hof:												
	Landdistrikt	1	-	3	2	2	6	8	5	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	12	6	6	2	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sandefjord	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	10	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	2	2	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-
	Hedemarken	11	17	19	17	5	1	-	-	-	1	-	-
VII.	Hadeland og Land	-	12	14	7	1	-	-	3	1	3	-	-
	Søndre Valders	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik	1	3	6	4	-	1	-	-	-	-	-	
	Landdistrikt	3	3	5	8	1	-	1	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	5	12	53	14	-	8	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	46	19	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringebu	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	12	29	44	50	53	13	-	1	-	-	5	-
	Porsgrund	1	4	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	10	15	31	12	20	6	-	-	-	-	-	-

h. Røde Hunde (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	11	42	27	2	-	4	-	-	-	-
	Langesund	-	6	4	2	3	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	2	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Hviteseid	27	12	8	2	-	1	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	2	3	4	3	4	2	-	1	1	-	1	-
	Lillesand	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	4	1	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger	2	3	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøen	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Haugesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XII.	Nordre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
XIII.	Bergen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre Sogn	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	16	1	2	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	-	-	1	2	4	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	-	4	-	-	3	-	-
	Indre Romsdal	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-
	Ytre —	2	7	9	10	4	3	2	-	4	1	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	27	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Sundal	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Nordmøre	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	170	72	47	9	4	2	2	-	-	1	-	-
	Strinden	-	2	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Selbu	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	-	21	17	15	3	1	-	-	2	-	-	-
	Opdal	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	1	6	19	22	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hevne	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Indre Fosen	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-

h. Røde Hunde (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVII.	Stjørdal	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Levanger	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Inderøen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	7	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	4	6	-	1	-	-	-	1	2	-
	Landdistrikt	-	1	1	2	1	-	1	4	-	-	-	-
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	12	6	4	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Bodø By	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
XIX.	Tromsø By	2	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2
	Karlsø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XX.	Hammerfest	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-

i. Mæslinger *(Morbilli)*.

I.	Christiania	1	1	3	4	26	18	1	3	29	392	2179	2713
II.	Aker	-	-	-	-	1	-	-	1	-	11	67	149
	Ullensaker	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6	8	17
	Høland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1
	Follo:												
	Drøbak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	24	66
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	2	6	7	-	-	4
III.	Eidsberg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Moss	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-
	Fredrikstad	-	-	-	-	-	5	12	8	3	7	12	11
	Landdistrikt	1	-	-	1	-	11	12	5	4	1	1	1
	Fredrikshald	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	1	9
IV.	Drammen:												
	Drammen By	-	1	1	-	-	-	-	-	-	3	13	227
	Landdistrikt	1	6	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ringerike	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
	Landdistrikt	5	3	3	6	-	6	3	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	3	36	154	129	11	1	1	-	-	-	-	-
	Horten	-	-	-	-	-	19	62	32	27	41	16	10
	Landdistrikt	-	8	16	8	14	11	6	1	-	1	5	4
	Hof:												
	Holmestrand	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
	Svelvik	-	18	26	5	1	-	2	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	2	7	2	-	1	-	-	-	-	-	-

i. Mæslinger (Forts.).

Tabel LV (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	-	-	-	1	-	59	313	145	8
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	101
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	12	19	2	19	24	8
VI.	Solør og Odalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Hedemarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	106	195
	Søndre Østerdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	6
	Tønset	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4
	Indset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
VII.	Toten	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	20	25
	Faaberg	-	-	-	-	-	-	2	-	-	4	2	-
	Lesje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	5	-	-	25	10	-	-	-	-	-	-
	Porsgrund	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	5	2	2	-	-	-	11	10
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	-	-	-	-	-	4	2	1	4	34
	Langesund	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8	27
	Holden	4	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Vestre Nedenæs:												
	Lillesand	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	14	1	4	1	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	-	-	5	3	-	1	-	1	1	-	2	-
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	-	3	12	2	9	25	27	25	5
	Landdistrikt	-	-	-	7	-	1	-	-	5	1	4	3
	Undal	-	-	6	-	9	-	-	-	-	-	2	-
	Lyngdal	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XI.	Sandnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
	Stavanger	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	52
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	3	11	10	9
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Nordre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
XIII.	Bergen	-	-	1	-	-	1	-	-	-	32	205	687
XIV.	Lyster	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Sogn	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4
	Kinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Indviken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
XV.	Indre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	92
	Indre Romsdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1

i. Mæslinger (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Ytre Romsdal	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	-	-	-	-	-	-	-	20	368	237	40
	Sundal	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	14
	Surendal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	11
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	39
XVI.	Trondhjem	-	-	-	-		7	93	441	867	236	16	9
	Strinden	-	3	4	-	-	2	1	26	20	17	4	-
	Selbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5
	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	12
	Guldal	-	1	-	-	-	-	-	6	9	15	18	30
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	8
	Orkedal	-	1	-	3	5	16	19	23	72	88	41	19
	Hiteren	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	37	-
	Hevne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	3	2	2	1	20	16	45
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	41	48	22
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4	-
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	4	1	2	2	2
	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Levanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15	43
	Inderøen	-	-	4	-	-	4	-	-	-	1	9	33
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	1	6	18	50	20	5
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	6	50	52	69
	Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	11
	Namsos:												
	Namsos By	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	16
	Ytre Namdal	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	7
XVIII.	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
	Bodø:												
	Bodø By	-	-	-	-	-	-	-	-	7	56	26	13
	Folden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Østlofoten	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sortland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
	Tranø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Tromsø:												
	Tromsø By	-	-	-	1	-	-	-	-	2	17	184	305
	Karlsø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
XX.	Loppen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	17	-	6	-	-	-	-	-	-	1	18	129
	Landdistrikt	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11
	Vardø:												
	Vardø By	-	-	-	-	-	-	-	1	11	82	31	2
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	11
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	3	1

k. Rosen *(Erysipelas)*.

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania	11	19	11	12	9	6	11	5	5	3	13	4
II.	Aker	1	6	3	3	-	2	1	2	4	4	4	5
	Ullensaker	5	6	6	1	5	4	3	4	4	3	3	3
	Høland	-	3	2	-	1	2	1	-	-	1	-	-
	Follo:												
	Drøbak	3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
	Landdistrikt	1	1	2	1	-	2	-	1	3	1	2	1
III.	Eidsberg	1	4	1	3	3	1	1	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	1	-	2	-	1	-	1	2	3	1	-	-
	Landdistrikt	5	2	2	-	1	1	2	-	4	1	1	3
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	1	1	1	3	-	-	-	-	1	1	-	1
	Fredrikstad	1	1	2	1	-	4	-	-	1	-	4	-
	Landdistrikt	7	1	4	9	3	3	3	1	4	3	6	4
	Hvaløerne	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	6	3	4	7	5	4	5	1	2	3	2	3
IV.	Drammen:												
	Drammen By	8	11	10	6	7	25	10	4	4	6	8	5
	Landdistrikt	1	-	3	1	1	2	2	-	-	-	1	-
	Ringerike	2	4	3	2	1	1	1	2	-	-	-	1
	Modum	6	3	3	3	7	4	4	5	5	2	5	7
	Næs	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Aal	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	4	5	3	2	2	5	2	2	1	3	1	6
	Landdistrikt	1	-	-	1	1	1	3	-	1	1	-	-
	Rollag	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	6	2	-	4	3	1	1	-	2	-	-	3
	Aasgaardstrand	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Horten	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	2	3	10	3	2	6	-	3	4	2	1
	Hof:												
	Svelvik	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	3	4	2	1	-	-	-	1	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	3	5	3	1	2	2	2	2	4	3
	Sandefjord	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	5	4	1	4	-	3	4	3	2	3	3	1
	Hedemarken	11	10	11	7	3	4	4	8	7	7	5	5
	Søndre Østerdalen	1	-	1	1	-	2	-	1	1	1	2	2
	Trysil	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
	Tønset	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
VII.	Hadeland og Land	3	1	2	3	1	2	5	4	4	10	3	-
	Søndre Valders	-	1	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	4	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
	Toten:												
	Gjøvik	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	4	2	3	5	5	3	2	3	1	3	3

k. Rosen (Forts.).

Tabel LV (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	1	3	2	-	-	-	-	1	1	4
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	-	4	2	-	1	2	1
	Ringebu	-	-	1	-	1	-	1	-	1	1	-	-
	Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
VIII.	Skien:												
	Skien By	4	5	-	3	3	-	3	3	1	3	4	-
	Porsgrund	2	3	2	3	3	7	-	4	2	3	2	-
	Landdistrikt	7	2	2	7	1	2	2	2	1	4	1	3
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Langesund	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	1	1	-	3	1	-	1	-	1	-	2
	Holden	-	2	-	-	1	-	1	1	1	-	-	2
	Sauland	2	5	-	-	1	-	-	1	-	2	-	1
	Hviteseid	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tinn	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	2	2	1	2	1	-	1	-	-	2	-	1
	Tvedestrand	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	9	4	4	2	4	3	2	-	1	2	-	1
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	2	3	4	1	3	1	-	-	1	-	2	5
	Grimstad	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Lillesand	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	4	5	3	4	7	1	2	1	-	1
	Aamli	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-
	Sætersdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
X.	Christianssand	2	4	8	3	4	6	7	4	4	3	4	3
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
	Landdistrikt	3	1	4	2	1	2	2	1	-	1	-	3
	Undal	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Vanse:												
	Farsund	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
	Landdistrikt	3	-	1	2	2	3	-	1	3	-	1	1
	Stavanger	10	8	15	2	4	3	2	1	4	3	2	4
	Finnø	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1
	Sand	1	-	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-
	Karmøen	2	-	2	1	-	1	2	-	-	-	2	3
	Haugesund	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Ytre —	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-

k. Rosen (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Indre Hardanger	4	-	-	2	-	-	2	-	-	-	2	-
	Ytre —	1	-	-	2	-	-	3	-	2	2	-	2
	Voss	3	1	1	2	-	1	1	-	2	-	1	-
	Nordre Midthordland	1	-	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-
	Indre —	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
XIII.	Bergen	4	5	4	3	5	3	3	2	2	2	5	4
XIV.	Lærdal	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
	Indre Sogn	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Midtre —	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	-	-	-	-	-	2	3	-	2	-	-	-
	Indre Søndfjord	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-
	Kinn	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Nordfjordeidet	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Gloppen	2	-	-	-	2	-	3	-	1	1	-	3
	Indviken	3	1	1	1	2	-	-	1	-	-	2	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Indre —	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Østre —	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Ørskog	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	6	3	1	-	1	1	-	-	2	-	2	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Indre Romsdal	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	2	-
	Ytre —	3	2	1	-	-	1	-	-	2	1	3	3
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	-	3	2	1	-	-	-	-	1	1	3
	Surendal	-	-	-	-	-	-	4	-	2	1	-	-
	Nordre Nordmøre	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
XVI.	Strinden	2	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Røros	1	-	2	1	2	1	-	2	-	1	1	2
	Guldal	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
	Orkedal	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-	2	3
	Hevne	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre Fosen	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	1	3
	Indre —	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Levanger	-	1	-	1	2	-	-	-	-	2	-	2
	Inderøen	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Grong	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Namsos	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Fosnæs	1	1	-	-	1	-	1	-	1	1	1	-
XVIII.	Brønnø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alstahaug	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Ranen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Lurø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

k. Rosen (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Gildeskaal	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1
	Skjærstad	1	3	2	3	-	1	1	1	1	1	1	1
	Stegen	2	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-
	Buksnæs	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Østlofoten	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	17	15	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1
	Sortland	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XIX.	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Tromsø By	1	3	-	4	-	2	-	-	2	-	-	2
	Skjærvø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Loppen	1	-	1	-	-	-	-	1	2	-	-	-
	Hammerfest: By	1	1	5	3	1	-	1	-	1	3	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1
	Vardø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Vadsø: By	1	1	2	-	1	2	2	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

l. Kighoste *(Tussis convulsiva).*

I.	Christiania	114	66	45	39	25	31	27	18	25	36	32	65
II.	Aker	11	2	2	-	2	6	-	1	6	6	18	2
	Ullensaker	6	-	-	9	1	*7	5	11	12	9	4	11
	Høland	9	5	14	10	12	11	11	17	17	11	2	-
	Follo:												
	Drøbak	11	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Landdistrikt	8	1	5	6	2	6	-	6	15	1	-	2
III.	Eidsberg	2	1	1	1	-	1	-	-	-	-	8	-
	Moss:												
	Moss By	8	3	-	7	2	1	2	4	4	11	8	4
	Landdistrikt	5	5	11	2	1	6	1	9	-	2	2	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	-	13	12	15	9	12	7	-	5
	Fredrikstad	-	1	9	8	4	17	17	31	26	32	28	11
	Landdistrikt	2	6	18	18	6	23	30	36	36	28	14	9
	Hvaløerne	2	3	-	3	2	2	-	-	-	2	-	-
	Fredrikshald	-	2	-	1	-	4	-	-	1	3	6	10
IV.	Drammen:												
	Drammen By	34	5	13	7	2	2	5	5	2	5	8	1
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	-	-	2	7	3	2	1	1	1	4	-	-
	Modum	12	16	18	20	13	3	3	6	7	15	14	22
	Sandsvær:												
	Kongsberg	28	13	1	-	8	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	6	1	-	-	8	3	-	-	-	-	-
	Rollag	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-

1. Kighoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	15	3	11	38	32	21	10	13	20	4	5	-
Horten	102	15	6	5	-	1	-	5	1	6	-	-
Landdistrikt	20	3	13	4	2	9	14	11	13	13	17	10
Hof:												
Svelvik	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	18	11	13	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Laurvik:												
Laurvik By	45	34	44	37	22	9	6	-	-	-	-	-
Sandefjord	-	1	-	-	-	-	-	4	-	14	3	19
Landdistrikt	6	18	-	7	4	-	3	12	25	5	7	12
VI. Solør og Odalen	1	1	3	5	1	5	11	21	18	22	17	6
Hedemarken	-	-	-	-	-	-	-	4	6	4	3	13
Søndre Østerdalen	31	16	8	2	3	4	14	24	6	6	3	4
Tønset	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII. Hadeland og Land	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	7
Søndre Valders	-	-	-	2	4	1	-	3	2	5	-	-
Nordre —	-	-	-	-	2	-	1	6	-	1	-	-
Toten:												
Gjøvik	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	-	1	14	3	19	6	26	5	8	3	-	-
VIII. Skien:												
Landdistrikt	1	-	4	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Kragerø:												
Kragerø By	60	21	19	3	-	3	7	5	7	18	6	7
Langesund	-	-	-	-	5	8	2	-	-	-	-	-
Stathelle	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	29	15	1	-	3	21	15	13	7	-	5	7
Holden	4	8	7	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Sauland	14	10	23	11	5	4	-	-	-	-	-	-
Hviteseid	-	6	18	16	24	21	12	5	2	4	-	1
Laardal	3	7	4	2	2	3	3	4	6	4	4	5
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	18	8	3	2	2	2	3	-	7	8	10	-
Tvedestrand	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	4
Landdistrikt	19	14	18	4	19	12	9	10	9	2	2	3
Vestre Nedenæs:												
Arendal	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Grimstad	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillesand	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
Landdistrikt	9	7	7	7	3	4	8	1	-	2	-	-
Aamli	8	2	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Evje	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sætersdalen	12	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X. Christianssand	1	9	1	-	2	-	-	-	1	-	-	-
Oddernæs:												
Mandal	4	7	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Landdistrikt	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanse og Lyngdal:												
Farsund	14	21	26	19	3	-	-	-	-	-	1	-
Landdistrikt	5	-	-	-	2	1	6	3	-	-	-	-

1. Kighoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	9	2	.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	10	1
XI.	Sogndal:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	1	2	12	6	4	3	-	2	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	2	2	15	2	1	3	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	7	28	3	7	15	8	5	3	-	-	-	-
	Stavanger	217	109	45	13	17	18	5	17	2	4	-	-
	Finnø	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-
	Sand	-	-	-	-	-	2	-	-	9	6	4	4
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	2	2	1	1	-	-
	Haugesund	5	-	-	8	-	6	-	1	4	12	15	18
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	7	6	-	2
	Indre Hardanger	-	-	14	16	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ytre —	11	5	26	1	7	-	-	-	-	-	-	-
	Voss	-	-	-	2	-	-	-	14	5	2	-	-
	Søndre Midthordland	3	-	-	-	-	4	-	-	-	-	3	-
	Nordre —	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	-	7	-	-	2	2	8	7	-	1
XIII.	Bergen	64	81	54	35	35	13	2	28	38	23	21	8
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
	Indre Sogn	-	-	-	-	-	.	1	.	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	11	51
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	3	1
	Indre —	-	-	-	-	8	2	7	1	-	7	2	1
	Nordfjordeidet	-	-	-	-	-	-	-	6	8	3	5	10
	Gloppen	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
XV.	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	2	.	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	2	11
	Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	2	7	6	1	10
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	-	-	15	54	73	39	37	13	7	-	-
	Sundal	-	-	-	-	-	2	1	-	3	2	1	7
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	1	-	1	1	5	1	-	-
XVI.	Trondhjem	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	4	2
	Røros	2	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
	Guldal	3	1	4	-	-	-	-	2	1	-	-	-
	Opdal	1	-	1	2	6	5	-	2	1	-	-	-
	Orkedal	-	-	2	-	-	1	2	1	-	-	-	-
	Hiteren	-	-	-	-	-	-	4	-	3	1	2	-
	Hevne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre Fosen	5	7	5	3	4	-	-	-	-	3	-	-
	Indre —	-	4	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-

l. Kighoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVII.	Stjørdal	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Frosten	1	3	5	1	9	2	-	4	-	-	-	-
	Inderøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Stenkjær	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1
	Ytre Namdal	-	-	-	-	-	-	-	4	5	3	-	-
XVIII.	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Lurø	2	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
	Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	57
	Buksnæs	1	-	8	3	3	4	7	9	2	14	38	23
	Flakstad	-	-	-	12	2	3	10	18	19	2	3	4
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Sortland	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	6
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	-	-	7	20	12	10
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lenvik	2	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-

m. Diphtherisk Svælgbetændelse *(Diphtheritis faucium)*.

I.	Christiania	10	11	10	4	3	2	6	4	1	1	3	5
II.	Aker	2	1	1	1	1	6	2	1	1	-	-	-
	Ullensaker	8	3	3	3	2	2	6	4	1	2	4	6
	Høland	2	-	1	-	3	3	3	4	1	2	-	14
	Follo:												
	Drøbak	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	4	3	1	1
III.	Eidsberg	8	4	7	1	9	8	4	2	4	2	3	3
	Moss:												
	Moss By	9	8	5	2	3	2	4	3	3	6	5	6
	Landdistrikt	9	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	1	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-
	Fredrikstad	2	2	1	1	1	-	-	-	1	5	6	3
	Landdistrikt	11	3	-	2	1	1	1	-	9	7	3	2
	Fredrikshald	-	-	-	4	14	6	8	11	9	2	3	4
IV.	Drammen:												
	Drammen By	-	1	1	3	-	-	-	1	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	4	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	5	3	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-
	Modum	13	8	4	4	1	1	-	-	-	1	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	1	-	-	2	-	-	2	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	5	1	1	1	-	-	1	3	-	-	-	-
	Rollag	-	-	-	-	-	2	-	3	4	3	3	1

m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	1	-	-	-	1	-	2	1	-	1	-
	Aasgaardstrand	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Horten	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5
	Landdistrikt	1	1	-	-	1	-	2	1	-	1	-	1
	Hof:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	1	1	2	-	-	-	1
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sandefjord	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
VI.	Solør og Odalen	3	-	2	1	2	11	13	-	5	6	3	5
	Hedemarken	-	4	4	1	5	1	-	-	-	-	-	-
	Søndre Østerdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Trysil	1	-	1	-	2	1	-	-	1	1	-	2
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Tønset	-	1	1	-	-	8	5	3	7	3	1	5
VII.	Hadeland og Land	2	6	5	-	1	5	-	2	2	3	3	2
	Søndre Valders	-	-	-	1	2	5	-	-	-	1	-	-
	Nordre —	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Toten	1	4	2	-	1	1	1	-	-	1	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lesje	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
VIII.	Skien:												
	Porsgrund	-	-	-	-	-	-	-	1	8	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	4	6	1	-	4	-	-	-	3	6
	Kragerø:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Holden	1	-	-	-	-	-	-	3	-	4	10	10
	Hviteseid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	3	1	-	-	-	3	1	1	3	1
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	-	-	-	-	2	5	2	-	-	2	2	1
	Grimstad	10	10	9	1	5	6	1	-	1	2	2	5
	Lillesand	-	2	2	-	1	1	1	1	1	1	-	-
	Landdistrikt	13	10	6	3	7	3	14	2	4	4	3	8
X.	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Landdistrikt	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	13
XI.	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Stavanger	1	5	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Finnø	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1	-
XII.	Indre Hardanger	-	-	-	2	3	6	2	2	-	-	-	-
	Voss	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Nordre Midthordland	2	8	2	2	-	3	1	9	1	2	-	1
	Indre Nordhordland	-	-	-	1	-	-	2	2	1	4	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	4
XIII.	Bergen	3	1	2	2	4	2	4	5	2	3	11	7
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Kinn:												
	Florø	-	1	6	-	1	1	5	7	4	6	16	8
	Landdistrikt	4	-	-	2	-	-	4	2	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	Nordre — :												
	Aalesund	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Indre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
	Ytre —	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	2	4	6	-	2	2
XVI.	Trondhjem	-	1	2	2	2	1	-	1	-	16	10	4
	Strinden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Røros	1	1	-	-	2	1	1	4	-	-	3	2
	Guldal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
	Orkedal	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
	Nordre —	-	-	-	-	-	4	-	2	7	4	13	-
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Levanger	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Inderøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
	Stenkjær	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Namsos: By	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XVIII.	Gildeskaal	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Skjærstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Buksnæs	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Østlofoten	-	1	1	-	-	-	2	-	1	2	-	2
	Hadsel	-	-	-	-	-	-	-	5	7	5	19	7
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	1	3	-	6	11	8	2	10
	Maalselven }	-	-	-	-	1	-	5	1	-	-	-	-
	Balsfjorden }												
	Tromsø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XX.	Vadsø Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1

n. Strubehoste *(Angina membranacea, Croup).*

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania	15	7	8	3	1	3	-	2	2	5	8	4
II.	Aker	1	4	1	2	1	-	3	2	1	1	-	-
	Ullensaker	1	-	1	3	3	1	1	1	1	-	1	1
	Høland	-	1	2	-	4	-	1	1	1	-	1	-
	Follo:												
	Drøbak	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3
III.	Eidsberg	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
	Landdistrikt	1	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	1	-	-		-	-	-	-	-	-
	Fredrikstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4
	Landdistrikt	1	-	-	3	1	1	-	-	-	1	-	-
	Fredrikshald	-	4	1	-	2	1	-	1	2	1	2	2
IV.	Drammen:												
	Drammen By	2	3	-	-	-	-	1	-	-	1	2	2
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	4	-	1	-	1	-	1	-	2	-	-	-
	Modum	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Rollag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Horten	-	-	2	-	1	1	-	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Hof:												
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	1	1
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-
	Hedemarken	2	1	-	4	-	2	-	2	-	-	1	-
	Søndre Østerdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VII.	Hadeland og Land	1	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Valders	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Toten	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	4	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-
	Landdistrikt	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sauland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

n. Strubehoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX.	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	5	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	2	2	-	1	1	1	-	-	1	-
	Evje	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
	Oddernæs:												
	Landdistrikt	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Lyngdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Stavanger	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Karmøen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Haugesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XII.	Nordre Midthordland	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XIII.	Bergen	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ytre Sogn	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kinn: Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-
XV.	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
XVI.	Trondhjem	2	-	1	1	-	1	1	1	-	4	7	3
	Røros	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1
XVII.	Stenkjær	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XVIII.	Gildeskaal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	12	1	-	-	12	6	3	10	1	11	-	11
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	Maalselven og Balsfjorden	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Vadsø: By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-

o. Kusma *(Parotitis)*.

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.	Aker	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ullensaker	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
III.	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	4
	Hvaløerne	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	-	-	-	-	6	-	1	4	-	1	3	3
V.	Tønsberg By	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
VII.	Nordre Valders	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
VIII.	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Hviteseid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	4	2	-	-	1	1	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	2	-		-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		-
X.	Christianssand	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
XI.	Sogndal:												
	Landdistrikt	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	7
	Sandnæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	1	6	-	-	-	-
	Stavanger	4	6	12	38	60	43	8	7	5	3	5	7
	Karmøen	-	-	1	-	-	-	2	7	4	5	15	10
	Haugesund	1	4	5	-	-	-	1	-	-	-	1	3
XII.	Indre Søndhordland	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	-
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	3	-
	Voss	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XIII.	Bergen	-	-	1	9	15	7	5	3	2	10	17	63

o. Kusma (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XIV.	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre —	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Nordfjordeidet	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indviken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
XV.	Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	13
	Søndre Nordmøre: Christianssund	-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	22	21	60	60	24	10	5	-	1	-	3	1
	Strinden	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	-	-	2	-	-	-	2	-	1	-	-	2
	Guldal	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
XVII.	Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XVIII.	Ranen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø By	-	-	1	-	2	9	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Tranø	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	16	10	6	6
	Tromsø By	-	-	2	2	1	12	3	4	3	-	3	6
	Skjærvø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Hammerfest: By	3	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

p. Akut Bronchit etc. *(Bronchitis acuta, Catarrhus, Angina).*

I.	Christiania	2382	1126	1354	1244	837	443	342	352	454	692	787	609
II.	Aker	118	81	65	64	68	40	32	33	33	25	31	29
	Ullensaker	61	47	43	28	30	25	22	25	23	16	25	44
	Høland	15	12	16	16	9	14	8	14	9	9	14	12
	Follo:												
	Drøbak	27	12	-	-	2	3	3	3	1	3	3	-
	Landdistrikt	47	33	27	16	5	7	3	3	11	17	20	11
III.	Eidsberg	63	30	17	32	21	21	19	15	21	13	17	18
	Moss:												
	Moss By	13	9	9	28	22	19	10	6	19	10	28	17
	Landdistrikt	63	48	36	21	20	8	18	20	2	17	11	16
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	36	23	14	15	42	8	7	6	8	14	11	16
	Fredrikstad	173	73	83	62	57	40	42	51	57	50	93	75
	Landdistrikt	125	115	96	90	97	68	59	68	64	64	81	81
	Hvaløerne	9	8	5	8	6	1	1	-	5	5	3	7
	Fredrikshald	102	212	132	110	131	92	61	47	84	95	86	161

p. Akut Bronchit, Catarrhus (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IV.	Drammen:												
	Drammen By	496	179	218	144	153	104	73	75	111	94	115	123
	Landdistrikt	24	9	14	16	12	7	6	2	2	8	8	9
	Ringerike	87	34	42	35	27	11	3	19	5	13	15	8
	Modum	106	85	57	58	46	25	36	33	23	39	40	53
	Næs	5	3	1	2	6	-	1	-	2	2	-	-
	Aal	9	5	6	9	6	5	-	6	2	8	3	7
	Sandsvær:												
	Kongsberg	89	45	59	37	37	26	20	16	29	33	35	24
	Landdistrikt	-	5	2	-	-	3	-	3	1	1	1	1
	Rollag	6	8	9	8	1	4	-	1	2	3	2	3
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	105	155	97	71	50	57	46	25	16	29	38	52
	Horten	51	44	47	110	61	24	31	16	24	52	74	76
	Landdistrikt	96	72	73	33	37	26	42	18	22	25	42	37
	Hof:												
	Svelvik	18	6	9	7	9	6	2	7	1	3	4	5
	Landdistrikt	42	23	12	17	20	16	9	5	5	6	13	9
	Laurvik:												
	Laurvik By	79	46	60	73	48	59	24	28	28	43	66	80
	Sandefjord	-	26	22	8	3	4	9	2	3	6	2	1
	Landdistrikt	57	40	43	30	14	2	4	4	8	28	24	28
VI.	Solør og Odalen	74	56	46	38	27	19	27	25	24	31	24	36
	Hedemarken	153	99	76	99	96	62	58	45	40	47	66	77
	Søndre Østerdalen	41	35	35	25	21	17	11	13	6	6	11	17
	Trysil	21	18	28	12	8	6	11	8	9	9	7	6
	Rendalen	29	29	19	11	5	-	-	1	-	4	5	9
	Tønset	7	33	23	6	1	6	8	8	5	11	10	10
	Indset	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
VII.	Hadeland og Land	38	39	40	33	31	17	10	12	8	21	33	31
	Søndre Valders	8	2	5	9	17	16	11	6	7	9	7	10
	Nordre —	6	9	8	5	4	3	4	1	2	2	6	1
	Toten:												
	Gjøvik	12	5	7	6	9	2	2	3	4	3	3	1
	Landdistrikt	53	44	34	48	31	15	19	13	18	16	19	20
	Faaberg:												
	Lillehammer	21	28	20	9	9	-	6	7	5	5	4	3
	Landdistrikt	36	36	38	15	20	8	9	8	7	5	11	9
	Ringebu	2	5	5	1	5	1	-	-	-	1	-	2
	Lom	3	5	12	5	11	12	4	5	5	2	5	7
	Lesje	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1	2	1
VIII.	Skien:												
	Skien By	141	99	69	82	55	52	45	44	50	63	57	64
	Porsgrund	67	34	34	30	31	31	18	10	23	20	25	26
	Landdistrikt	93	70	55	49	35	24	22	22	19	32	40	33
	Kragerø:												
	Kragerø By	126	58	41	35	42	16	19	10	15	21	53	35
	Langesund	19	8	10	16	16	7	2	4	5	5	5	10
	Stathelle	2	3	1	1	6	-	1	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	94	62	38	32	36	36	30	28	18	27	29	41
	Holden	9	10	12	9	3	5	2	1	3	1	5	9
	Sauland	17	25	12	7	1	10	8	1	6	3	3	7

p. Akut Bronchit, Catarrhus (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt:		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Hviteseid	28	34	20	9	18	12	8	4	1	11	12	8
	Laardal	18	10	12	7	2	1	-	2	6	4	5	4
	Tinn	3	2	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	3	-	-	2	1	4	3	1	1	-	-	-
	Tvedestrand	8	-	1	5	1	1	1	2	-	1	6	2
	Landdistrikt	90	50	64	54	43	41	35	19	25	22	38	35
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	88	72	88	65	41	31	-	15	40	34	45	43
	Grimstad	35	28	30	33	10	12	5	3	4	10	8	7
	Lillesand	10	20	9	3	13	6	9	3	7	-	3	5
	Landdistrikt	86	73	85	97	64	42	51	58	45	51	61	70
	Aamli	10	18	25	11	4	5	7	4	6	5	4	6
	Evje	7	4	8	7	8	5	7	2	-	3	6	3
	Sætersdalen	3	-	2	1	2	2	1	-	-	1	1	1
X.	Christianssand	258	244	276	160	145	108	87	90	94	117	145	117
	Oddernæs:												
	Mandal	61	72	89	26	13	2	7	6	5	6	7	6
	Landdistrikt				52	46	43	27	31	35	36	38	44
	Undal	9	19	13	7	7	11	9	2	2	4	7	8
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	6	6	2	9	10	-	-	-	-	-	-	4
	Landdistrikt	10	8	15	11	10	9	5	4	1	2	6	7
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	6	9	7	10	11	3	11	5	4	9	5	8
	Landdistrikt	4	9	9	6	10	8	4	3	3	2	3	5
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	1	3	1	2	1	-	1	3	3	-
	Landdistrikt	8	6	6	6	13	3	1	6	4	3	7	4
	Ekersund:												
	Ekersund By	4	5	10	14	7	2	4	3	-	4	8	6
	Landdistrikt	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	2	15	4	4	2	6	1	1	1	4	2	1
	Landdistrikt	15	21	6	10	13	10	4	4	9	5	8	14
	Stavanger	246	268	170	142	142	88	35	40	54	86	97	116
	Finnø	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sand	8	9	14	5	6	9	9	2	-	1	3	2
	Karmøen	11	10	20	11	10	5	4	11	11	12	28	20
	Haugesund	5	7	11	32	23	16	15	11	7	17	9	3
XII.	Indre Søndhordland	4	7	3	2	1	5	3	3	2	4	4	5
	Ytre —	5	6	7	6	6	2	1	3	6	12	7	8
	Tysnæs	4	3	-	1	1	-	-	2	4	-	-	1
	Ytre Hardanger	8	8	10	3	2	3	1	4	2	-	6	4
	Indre —	6	5	4	6	9	16	6	7	5	3	7	4
	Voss	6	7	6	5	10	2	2	5	-	1	3	7
	Søndre Midthordland	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	1
	Nordre —	6	8	1	1	4	2	1	2	1	1	2	1
	Indre Nordhordland	6	2	9	2	11	3	5	1	2	2	3	5
	Ytre —	3	4	3	5	3	3	-	1	1	3	4	6
XIII.	Bergen	348	283	168	115	155	166	125	87	244	298	302	249

p. Akut Bronchit, Catarrhus (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XIV.	Lærdal	1	1	3	5	4	3	6	2	-	1	1	2
	Lyster	-	1	3	-	1	4	-	1	1	1	5	3
	Indre Sogn	6	11	4	5	3	-	-	1	1	2	3	3
	Midtre —	3	3	3	2	1	2	1	2	3	2	2	1
	Ytre —	2	-	-	-	1	3	-	-	1	1	4	-
	Ytre Søndfjord	4	13	-	1	1	3	2	2	2	-	-	-
	Indre —	4	2	2	2	5	-	4	-	3	3	5	3
	Kinn:												
	Florø By	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	-	-	3	6	1	1	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	16	15	9	13	5	7	5	4	2	7	6	11
	Gloppen	12	11	13	20	16	16	7	9	5	3	8	8
	Indviken	4	16	16	9	10	7	6	8	5	5	14	6
XV.	Vestre Søndmøre	13	8	8	4	4	5	2	2	4	-	3	4
	Indre —	11	10	16	11	12	8	3	4	3	4	8	7
	Østre —	3	1	1	6	2	1	-	1	4	-	1	5
	Ørskog	7	6	3	6	3	2	2	3	3	4	4	3
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	104	37	26	20	21	24	22	5	20	22	36	40
	Landdistrikt	12	7	2	4	5	4	2	-	-	3	-	-
	Indre Romsdal	3	5	6	3	11	3	4	1	4	3	7	9
	Ytre —	30	9	6	8	15	23	16	20	24	30	53	31
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	66	44	78	51	39	35	20	22	53	33	37	33
	Landdistrikt	1	3	1	4	2	-	-	-	-	1	-	2
	Sundal	6	7	6	4	5	11	7	1	1	6	9	6
	Surendal	-	2	6	3	3	4	4	-	3	1	-	4
	Nordre Nordmøre	4	9	8	2	3	4	3	1	-	5	4	2
XVI.	Trondhjem	414	543	284	217	188	145	96	115	188	220	304	312
	Strinden	11	18	20	10	8	17	7	5	6	11	13	14
	Selbu	3	1	5	3	-	1	-	9	2	2	-	1
	Røros	40	49	68	38	41	23	25	17	10	33	50	34
	Guldal	19	31	42	20	9	18	23	7	6	4	20	13
	Opdal	7	17	18	13	14	8	-	5	4	8	5	8
	Orkedal	30	25	17	19	24	23	29	12	8	20	29	27
	Hiteren	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-
	Hevne	2	5	4	4	6	5	3	3	3	4	2	4
	Ytre Fosen	14	18	14	23	10	16	17	5	9	11	23	13
	Indre —	8	13	8	8	11	7	13	9	5	8	6	7
	Nordre —	3	-	-	-	2	-	-	-	1	1	4	3
XVII.	Stjørdal	15	19	6	13	9	5	4	6	7	3	6	7
	Frosten	3	3	2	1	3	4	-	1	2	1	2	1
	Levanger	10	15	12	27	13	8	10	5	8	19	18	35
	Inderøen	16	14	18	10	11	6	8	8	2	13	16	10
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	19	10	7	7	3	5	1	2	5	14	6	4
	Landdistrikt	28	14	21	13	11	8	9	7	7	15	14	5
	Grong	11	12	3	-	-	-	4	4	10	2	5	7
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	-	8	5	-	-	1	12	8
	Landdistrikt	4	14	11	5	10	7	13	-	-	-	2	9
	Fosnæs	9	12	18	9	15	14	11	12	11	12	18	22
	Ytre Namdal	-	2	6	-	-	4	2	4	3	1	5	3

p. Akut Bronchit, Catarrhus (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVIII.	Brønnø	1	2	1	-	1	1	3	1	-	3	6	10
	Alstahaug	4	-	-	-	7	3	3	3	3	4	1	-
	Vefsen	3	6	5	4	4	9	1	-	5	17	9	4
	Ranen	5	6	4	20	17	13	4	7	2	4	3	2
	Lurø	6	8	1	6	9	3	4	3	1	7	2	9
	Gildeskaal	1	-	3	4	7	2	1	1	-	1	1	3
	Bodø: By	-	9	5	2	7	9	4	4	8	16	25	16
	Landdistrikt	13	5	-	2	3	4	-	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	2	-
	Skjærstad	11	7	9	7	2	6	1	2	2	-	2	6
	Stegen	15	10	5	7	12	9	5	4	4	4	5	5
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2
	Ofoten	-	1	-	2	7	3	1	-	2	-	3	-
	Buksnæs	2	13	4	5	7	13	6	8	5	4	4	12
	Flakstad	1	1	3	-	3	4	4	6	7	3	3	-
	Østlofoten	9	3	17	4	5	1	3	6	2	10	13	3
	Hadsel	18	14	18	13	25	6	4	2	7	7	21	6
	Sortland	1	6	6	-	2	1	1	1	3	3	-	-
XIX.	Trondenæs	5	2	5	7	1	2	5	3	1	2	12	12
	Ibestad	7	10	4	11	12	4	3	4	6	4	7	5
	Tranø	12	8	4	6	-	-	1	-	1	-	5	3
	Lenvik	63	37	60	38	32	31	19	30	29	32	28	52
	Maalselven og Balsfjorden	2	3	3	2	2	-	-	2	-	-	1	2
	Tromsø By	252	56	57	61	39	23	23	29	63	97	51	46
	Lyngen	-	4	2	1	3	1	1	-	1	1	2	2
	Karlsø	-	1	2	2	1	1	-	-	-	1	4	2
	Skjærvø	1	1	2	3	2	-	-	-	-	3	1	-
XX.	Alten	4	11	-	-	1	-	-	3	-	1	-	1
	Loppen	3	3	5	-	1	4	1	2	5	5	2	4
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	15	21	60	36	7	9	11	23	9	13	51	28
	Landdistrikt	14	9	35	12	11	-	-	-	4	-	-	-
	Maasø	13	5	1	10	1	-	1	-	-	3	4	-
	Kistrand	2	8	1	11	39	1	7	1	2	1	3	3
	Tanen	1	1	3	2	-	-	1	1	-	-	-	1
	Vardø By	7	5	14	44	48	33	21	16	16	19	8	7
	Vadsø: By	7	8	10	15	7	6	4	3	16	18	8	5
	Landdistrikt	1	5	6	8	4	6	-	-	1	2	4	3
	Sydvaranger	-	-	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-

q. Lungebetændelse *(Pneumonia)*.

I.	Christiania	132	78	109	151	131	65	34	33	35	40	46	38
II.	Aker	39	13	11	33	15	13	6	5	2	7	21	8
	Ullensaker	36	29	35	38	14	8	4	6	4	6	10	14
	Høland	6	3	7	5	1	3	1	-	-	1	6	1
	Follo:												
	Drøbak	1	1	-	-	2	4	1	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	17	12	10	4	9	3	4	2	6	2	3	14

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
III.	Eidsberg	16	14	10	7	7	3	11	3	1	3	9	6
	Moss:												
	Moss By	6	7	5	10	7	7	1	4	3	3	4	1
	Landdistrikt	19	8	2	16	7	1	4	4	6	4	10	6
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	6	5	7	5	2	5	2	1	-	2	2	
	Fredrikstad	5	2	5	8	11	5	4	-	2	4	3	2
	Landdistrikt	23	27	27	17	14	14	10	3	11	11	15	7
	Hvaløerne	5	1	2	3	-	1	4	1	1	1	2	2
	Fredrikshald	6	4	7	3	11	7	1	1	5	1	-	6
IV.	Drammen:												
	Drammen By	23	7	20	20	9	5	1	3	2	6	8	1
	Landdistrikt	10	2	4	5	3	4	-	1	-	1	1	3
	Ringerike	11	10	12	24	21	8	2	1	3	4	19	7
	Modum	40	34	37	32	30	10	5	5	6	3	4	3
	Næs	-	4	2	4	4	-	-	-	-	-	1	1
	Aal	1	-	3	1	2	-	-	1	-	-	6	1
	Sandsvær:												
	Kongsberg	9	6	2	4	4	2	1	-	1	1	3	3
	Landdistrikt	5	-	4	2	2	-	-	1	3	2	4	3
	Rollag	4	2	15	7	13	-	-	1	-	4	-	3
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	7	10	11	11	12	5	2	2	-	4	1	4
	Aasgaardstrand	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-
	Horten	10	1	8	7	9	2	4	1	5	2	1	1
	Landdistrikt	42	44	33	46	17	14	6	3	3	8	21	7
	Hof:												
	Svelvik	2	-	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	13	13	7	8	5	3	1	1	3	-	9	3
	Laurvik:												
	Laurvik By	59	36	45	32	34	14	9	7	7	18	25	30
	Sandefjord	-	3	4	10	3	-	1	1	-	1	4	1
	Landdistrikt	36	20	15	8	8	3	2	3	3	4	6	5
VI.	Solør og Odalen	59	28	28	30	37	8	4	7	2	7	8	5
	Hedemarken	49	35	26	43	39	21	9	8	6	17	24	20
	Søndre Østerdalen	46	42	28	17	20	10	10	3	2	3	8	7
	Trysil	5	13	17	14	8	2	2	3	-	7	-	-
	Rendalen	20	29	21	14	12	5	3	-	2	3	2	1
	Tønset	2	8	10	6	-	1	9	3	1	3	5	1
	Indset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VII.	Hadeland og Land	22	17	16	15	21	7	6	7	2	12	11	8
	Søndre Valders	1	4	3	5	4	2	-	-	-	1	2	-
	Nordre —	5	-	2	3	6	3	1	-	-	1	4	3
	Toten:												
	Gjøvik	-	2	3	4	1	-	-	1	-	1	2	-
	Landdistrikt	9	11	32	23	27	8	4	4	2	11	9	10
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	1	1	2	2	1	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	4	7	12	4	6	11	3	1	1	1	6	-
	Ringebu	-	5	5	4	7	1	-	-	-	-	-	4
	Lom	2	1	2	1	7	1	-	-	1	3	2	5
	Lesje	-	-	2	18	18	1	-	1	-	-	3	1

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VIII.	Skien:												
	Skien By	23	12	14	10	11	6	4	6	2	1	10	5
	Porsgrund	8	4	-	1	3	3	-	-	1	1	1	4
	Landdistrikt	33	34	16	26	13	6	7	2	4	6	8	6
	Kragerø:												
	Kragerø By	2	6	8	9	6	6	3	-	1	-	3	3
	Langesund	3	2	2	2	1	1	-	2	-	1	3	2
	Stathelle	-	1	1	-	2	-	1	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	75	35	28	31	29	11	10	1	3	-	9	3
	Holden	5	3	9	2	3	2	1	1	1	4	4	3
	Sauland	10	10	18	5	2	1	-	2	1	6	7	4
	Hviteseid	13	12	7	10	20	3	-	3	-	-	8	2
	Laardal	7	17	11	4	2	-	-	-	-	2	2	3
	Tinn	4	2	-	-	-	-	-	2	-	2	3	17
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	3	3	12	4	8	5	1	3	2	4	-
	Tvedestrand	4	2	1	3	-	1	1	-	-	-	2	2
	Landdistrikt	37	19	21	30	31	15	5	5	4	12	11	5
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	13	7	11	2	3	1	1	4	-	1	4	1
	Grimstad	12	7	7	6	6	-	-	-	1	1	1	-
	Lillesand	1	1	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	16	24	22	40	28	14	6	2	2	6	14	9
	Aamli	15	11	12	15	5	4	1	-	1	2	2	1
	Evje	2	1	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-
	Sætersdalen	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
X.	Christianssand	29	28	33	32	15	10	10	4	4	7	3	10
	Oddernæs:												
	Mandal	3	5	3	3	1	1	1	-	2	-	-	1
	Landdistrikt	17	18	17	17	13	10	6	4	1	5	5	7
	Undal	3	2	5	5	3	1	-	-	1	1	1	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	7	12	2	3	11	7	1	1	-	2	1	2
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	3	4	6	2	4	3	-	-	1	-	1	-
	Landdistrikt	3	7	7	10	12	3	-	-	1	2	3	1
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	1	2	3	1	1	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	2	1	-	1	3	-	-	1	4	1
	Ekersund:												
	Ekersund By	1	1	3	2	1	1	1	-	1	1	3	2
	Landdistrikt	2	2	-	1	2	-	1	-	1	-	3	4
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	1	3	-	1	1	2	-	-	1	2	-	-
	Landdistrikt	13	14	10	11	13	5	3	3	3	3	9	9
	Stavanger	28	22	38	29	28	20	10	12	12	16	19	13
	Finnø	1	5	4	6	6	3	3	1	-	2	1	-
	Sand	1	5	4	4	13	3	-	1	1	-	-	2
	Karmøen	6	13	7	5	9	3	4	1	1	2	3	4
	Haugesund	-	-	13	14	11	10	4	1	2	4	4	2

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XII.	Indre Søndhordland...	-	3	3	1	4	2	3	1	-	1	3	2
	Ytre — ...	3	1	3	2	5	4	-	-	-	1	3	6
	Tysnæs	2	6	2	4	1	4	1	2	1	1	1	12
	Indre Hardanger	-	-	1	3	1	-	2	-	-	1	2	1
	Ytre —	-	-	2	4	12	11	5	1	5	3	16	7
	Voss	2	-	4	14	20	12	2	3	1	6	4	4
	Søndre Midthordland .	4	1	3	4	2	-	1	1	-	1	1	2
	Nordre — .	-	1	-	3	3	-	-	2	-	-	2	1
	Indre Nordhordland ..	3	7	6	9	9	6	4	1	1	1	4	3
	Ytre — ..	1	4	4	3	3	1	-	-	-	2	3	4
XIII.	Bergen	23	27	31	24	50	26	5	15	13	24	30	29
XIV.	Lærdal	5	7	5	3	3	1	3	2	2	7	1	1
	Lyster.....	6	7	4	8	1	2	-	2	-	1	4	3
	Indre Sogn.....	3	1	2	3	3	3	2	1	2	3	-	1
	Midtre —	2	-	2	2	-	3	-	-	-	1	1	2
	Ytre —	3	2	-	3	1	3	1	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord.....	2	5	3	5	19	1	1	1	-	-	-	-
	Indre —	-	4	-	1	4	1	2	-	-	1	8	3
	Kinn.....	2	4	3	2	6	6	2	2	1	-	3	5
	Nordfjordeidet.....	1	2	1	4	2	-	-	1	-	-	2	1
	Gloppen	2	1	5	6	13	4	4	4	3	-	4	-
	Indviken	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	2
XV.	Vestre Søndmøre.....	-	2	-	1	-	2	-	1	-	-	1	2
	Indre —	3	3	1	1	-	2	1	-	1	5	4	15
	Østre —	-	4	4	-	1	1	3	-	-	-	1	3
	Ørskog	1	1	-	-	2	3	5	1	-	2	5	5
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	46	11	5	8	5	7	5	4	1	8	10	41
	Landdistrikt	8	2	-	1	-	-	2	3	-	-	-	-
	Indre Romsdal	2	1	1	2	3	4	1	-	1	1	4	5
	Ytre —	3	2	3	2	4	1	-	2	1	2	-	2
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	12	9	11	4	2	10	8	3	7	15	7	6
	Landdistrikt	2	1	2	1	1	2	-	-	-	1	-	1
	Sundal	2	1	1	2	2	1	2	-	-	-	5	6
	Surendal.....	2	1	2	3	13	1	-	-	-	2	4	13
	Nordre Nordmøre.....	3	1	1	2	2	-	1	-	1	4	6	-
XVI.	Trondhjem	31	58	31	24	44	18	16	29	18	21	25	37
	Strinden.....	4	6	9	5	4	11	6	1	1	6	5	4
	Selbu.....	-	-	1	-	2	-	-	-	1	1	-	2
	Røros	3	8	14	12	9	5	1	1	1	3	8	5
	Guldal	6	6	13	11	5	8	5	3	1	2	8	7
	Opdal	2	3	4	-	3	-	-	1	-	4	3	-
	Orkedal	3	6	13	8	10	7	-	-	-	4	3	3
	Hiteren.....	-	-	2	-	2	2	-	-	-	-	7	2
	Hevne	2	3	1	-	-	2	-	-	1	1	-	-
	Ytre Fosen	-	1	4	1	1	1	1	1	1	1	6	2
	Indre —	2	1	2	1	4	4	1	2	1	7	10	4
	Nordre —	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	-	2

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVII.	Stjørdal	4	9	7	7	6	8	2	4	3	2	10	6
	Frosten	3	2	5	-	1	2	-	-	-	6	5	4
	Levanger	9	10	8	4	11	8	7	2	3	9	13	5
	Inderøen	1	2	5	1	-	3	1	1	1	2	7	5
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	2	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	3	6	7	2	3	1	-	2	1	1	5	3
	Grong	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Namsos:												
	Namsos By	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	5	1
	Landdistrikt	1	2	2	-	5	-	-	1	1	1	-	-
	Fosnæs	1	2	-	3	1	1	1	-	-	-	2	2
	Ytre Namdal	1	6	2	1	3	5	2	4	2	6	4	9
XVIII.	Brønnø	-	2	1	4	3	-	1	-	-	3	4	4
	Alstahaug	3	2	-	3	2	4	1	2	1	2	5	5
	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	4	4	1	2	-	-	2	2	2
	Ranen	1	2	4	1	5	4	1	5	1	1	1	2
	Lurø	3	1	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-
	Gildeskaal	1	1	-	-	-	-	3	-	-	-	7	-
	Bodø:												
	Bodø By	-	2	-	2	-	4	-	1	2	1	-	1
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	-	-	-	2	1	-	1	1	-	-	-	2
	Stegen	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	5	-
	Ofoten	-	-	-	-	1	2	-	-	1	-	1	-
	Buksnæs	3	4	-	3	5	2	1	1	4	3	4	6
	Flakstad	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	-
	Østlofoten	3	7	9	3	3	-	2	2	1	1	2	2
	Hadsel	5	1	7	1	-	3	2	1	1	-	4	4
	Sortland	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	1	1
XIX.	Trondenæs	-	-	-	1	2	1	-	1	1	2	3	4
	Ibestad	-	5	1	1	1	2	1	1	1	-	1	1
	Tranø	1	1	2	2	1	-	1	-	1	-	3	1
	Lenvik	2	6	2	5	4	1	2	4	-	-	4	3
	Maalselven og Balsfjorden	4	-	1	1	1	-	-	-	-	2	1	-
	Tromsø By	1	4	-	1	-	-	3	1	2	3	4	4
	Karlsø	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-
	Skjærvø	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	2
XX.	Alten	1	1	-	-	-	-	-	2	-	1	-	1
	Loppen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest: By	-	2	22	9	4	4	3	1	-	2	9	4
	Landdistrikt	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	2	4	-	-	1	-	1	1	-
	Tanen	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Vardø By	-	1	1	3	1	1	-	1	1	3	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	2	-	2	3	2	1	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-

r. Brystbetændelse *(Pleuritis)*.

Tabel LV (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
II.	Aker	8	2	5	3	2	1	1	1	2	4	-	1
	Ullensaker	8	3	1	3	2	4	6	3	1	3	1	2
	Høland	4	9	1	1	3	1	-	1	1	-	1	-
	Follo:												
	Drøbak	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	3	-	1	1	-	-	-	2	3	-
III.	Eidsberg	2	2	3	3	1	2	6	-	2	2	-	-
	Moss:												
	Moss By	-	1	1	1	1	3	1	1	2	-	1	1
	Landdistrikt	-	1	-	2	3	-	1	3	2	1	-	1
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikstad	-	-	-	-	1	3	1	-	2	-	-	-
	Landdistrikt	5	5	2	4	2	2	1	2	2	1	3	-
	Hvaløerne	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	5	1	2	4	1	4	2	1	-	4	4	-
	Landdistrikt	1	2	2	3	1	-	-	1	-	-	-	-
	Ringerike	1	1	-	1	1	-	-	2	4	1	-	-
	Modum	2	1	8	2	4	1	2	1	1	2	5	3
	Næs	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Aal	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	2	-	-	1	1	1	-	2
	Landdistrikt	2	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Rollag	-	-	2	3	-	-	-	-	1	-	1	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	1	-	-	-	2	1	-	1	-	2	-	-
	Horten	3	4	-	1	-	1	2	-	1	-	1	-
	Landdistrikt	4	7	6	3	7	4	3	1	2	3	4	2
	Hof:												
	Svelvik	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	-	2	3	-	1	-	1	1	-	3	1
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	1	1	1	-	1	1	1	-	4
	Sandefjord	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
VI.	Solør og Odalen	4	4	1	3	3	2	5	7	2	4	1	-
	Hedemarken	8	5	5	6	7	3	1	4	4	4	7	2
	Søndre Østerdalen	3	2	1	2	1	-	1	-	1	-	1	2
	Trysil	1	2	1	3	-	-	3	-	1	-	-	-
	Rendalen	3	4	2	3	-	1	-	-	-	1	1	1
	Tønset	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land	-	4	2	1	1	-	-	1	-	-	3	1
	Søndre Valders	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	1	1
	Nordre —	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	2	-
	Toten:												
	Gjøvik	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	4	-	3	4	4	-	-	1	3	1	2
	Faaberg:												
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	2

r. Brystbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Ringebu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Lom	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	1
	Lesje	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	2	-	1	2	-	-	2	3	2
	Porsgrund	3	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-
	Landdistrikt	3	1	2	1	3	-	-	-	2	2	1	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	2	2	2	1	1	-	1	1	2	-	-
	Langesund	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stathelle	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	4	1	3	4	1	3	2	1	3	-	2
	Holden	-	-	1	1	2	1	2	2	-	-	-	-
	Sauland	1	-	1	-	2	-	3	-	-	1	-	-
	Hviteseid	2	1	-	1	1	2	1	-	1	-	-	-
	Laardal	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-
	Tinn	3	2	2	-	1	-	5	1	1	2	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	-	2	-	1	-	2	-	-	2	-	1
	Tvedestrand	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	9	4	1	1	4	6	5	4	1	3	1	2
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	4	1	3	1	1	-	-	-	1	-	1	-
	Grimstad	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	3	4	1	1	2	2	1	-	-	2	1
	Aamli	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Evje	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Sætersdalen	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-
X.	Christianssand	1	-	2	4	-	3	1	2	2	1	2	2
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	2	3	5	-	2	2	1	3	-	2	-
	Undal	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	-	-	1	-	1	1	3	1	-	2	2
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	-	-	-	2	1	1	-	-	-	1	-
XI.	Sogndal Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ekersund	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	1	-	-	2	2	1	1	5	4	1	3
	Stavanger	1	4	3	2	5	5	7	2	3	-	1	1
	Finnø	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Sand	-	2	-	4	1	3	4	1	1	1	-	-
	Karmøen	1	1	2	3	2	1	2	-	-	2	2	1
	Haugesund	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
	Ytre —	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	-	1	-	1	1	4	1	1	-	-	3	-

r. Brystbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Indre Hardanger	-	1	3	-	-	3	-	-	-	2	2	-
	Ytre —	1	-	1	1	3	1	2	1	3	-	3	3
	Voss	1	1	-	2	3	3	3	1	1	-	-	1
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
	Nordre —	1	-	1	1	-	-	1	-	1	2	-	-
	Indre Nordhordland	1	1	-	2	2	2	1	1	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
XIII.	Bergen	5	6	5	4	5	9	1	7	7	3	10	7
XIV.	Lærdal	1	-	2	1	-	1	-	1	-	-	-	2
	Lyster	-	-	-	2	1	-	-	-	2	2	2	-
	Indre Sogn	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Midtre —	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Ytre Søndfjord	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Indre —	1	2	-	-	2	-	-	1	1	1	-	1
	Kinn	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	-	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	-
	Gloppen	1	1	1	4	1	1	-	-	2	1	1	-
	Indviken	1	2	1	-	-	-	-	1	1	1	1	-
XV.	Vestre Søndmøre	1	1	1	-	-	1	1	-	2	-	1	3
	Indre —	1	2	-	-	-	2	-	2	2	1	-	-
	Østre —	2	1	2	3	2	2	2	-	1	-	1	3
	Ørskog	1	-	1	1	2	2	-	-	-	-	1	2
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	3	5	8	4	6	3	8	5	6	1	4	2
	Landdistrikt	1	2	-	1	1	-	3	-	-	-	1	-
	Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	-	-	4	7	1	4	2	3	3	2	2	-
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sundal	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-
	Surendal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1
XVI.	Trondhjem	5	7	3	6	3	3	5	5	6	3	5	4
	Strinden	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Selbu	-	-	2	-	-	-	-	2	1	-	3	3
	Røros	-	1	-	4	-	2	1	1	-	2	3	1
	Guldal	1	1	4	3	6	1	3	-	1	2	1	-
	Opdal	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	6	-	2	4	5	5	3	4	1	1	5	2
	Hevne	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	-	3	2	1	2	2	5	-	-	1
	Indre —	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
	Nordre —	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	3	1	-	1	1	1	1	-	-	-	1	-
	Frosten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Levanger	2	-	1	-	1	1	-	1	1	1	1	-
	Inderøen	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	1	-	-	1	-	1	-	-	1	2	2	2

r. Brystbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Namsos Landdistrikt	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	2	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	3
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-
	Alstahaug	-	1	-	-	1	1	2	2	-	-	1	-
	Vefsen	-	-	-	-	-	3	4	-	-	-	-	-
	Ranen	-	2	1	-	1	-	1	4	-	-	-	-
	Lurø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Gildeskaal	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
	Bodø: By	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Folden	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	-	1	1	2	2	5	2	-	-	2	1	1
	Stegen	1	-	-	2	-	2	-	1	-	-	1	2
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ofoten	-	2	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Buksnæs	3	6	2	3	3	1	5	7	2	5	4	1
	Flakstad	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Hadsel	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-
	Sortland	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	-	1	1	-	-	-	2	-	1	2	-	-
	Ibestad	1	1	1	4	3	2	2	2	2	1	1	1
	Tranø	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1
	Lenvik	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	1
	Tromsø By	2	3	4	2	-	3	1	-	1	2	-	3
	Lyngen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-
XX.	Hammerfest By	1	1	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
	Vardø By	-	-	-	-	3	1	-	-	1	1	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

s. Gigtfeber *(Rheumatismus articulorum acutus)*.

I.	Christiania	66	34	36	38	29	29	30	16	17	17	20	24
II.	Aker	6	2	3	1	4	2	-	1	-	3	5	-
	Ullensaker	3	5	4	2	3	4	1	3	2	3	6	2
	Høland	1	1	3	2	1	3	-	-	-	3	1	-
	Follo:												
	Drøbak	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	4	3	1	1	1	-	-	-	2	1	1
III.	Eidsberg	8	1	9	4	4	-	1	-	2	3	-	-
	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	5	-
	Landdistrikt	5	4	5	4	-	4	1	1	-	1	-	3

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	1	1	1	2	-	-	1	-	-	-	-	1
	Fredrikstad	3	6	1	2	2	-	1	1	1	-	3	1
	Landdistrikt	5	3	6	3	2	1	2	1	2	2	1	1
	Hvaløerne	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Fredrikshald	4	2	2	7	2	4	3	1	2	3	1	4
IV.	Drammen:												
	Drammen By	4	8	7	6	4	8	2	3	-	2	4	1
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	1
	Ringerike	5	3	3	1	3	1	2	-	1	1	1	2
	Modum	7	4	10	2	4	1	2	5	2	6	1	-
	Næs	-	1	2	1	-	2	-	-	-	1	3	-
	Aal	1	-	2	2	4	1	-	1	2	1	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	3	3	-	-	1	1	1	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	3
	Rollag	1	1	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	1	1	2	-	-	-	-	2	1	3	-	2
	Aasgaardstrand	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Horten	-	3	1	-	4	-	1	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	8	13	2	2	1	3	3	2	4	-	5
	Hof:												
	Svelvik	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	4	-	2	3	1	3	1	1	-	-	1	1
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	3	2	2	3	7	5	3	3	3
	Sandefjord	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	4	3	-	1	2	-	-	-	1	1	-	1
VI.	Solør og Odalen	5	2	6	6	3	8	4	6	2	3	3	5
	Hedemarken	14	9	6	12	5	8	1	6	2	4	2	3
	Søndre Østerdalen	3	1	2	1	2	1	-	-	-	3	-	1
	Trysil	-	-	1	-	2	-	2	-	1	-	-	-
	Rendalen	2	1	-	-	-	2	1	-	1	2	1	1
	Tønset	-	-	1	-	-	1	1	1	-	1	-	-
VII.	Hadeland og Land	8	4	2	3	3	4	3	2	4	6	6	4
	Søndre Valders	-	-	-	-	2	-	3	-	1	-	-	1
	Nordre —	5	2	1	3	3	2	2	1	2	-	2	-
	Toten	4	-	3	6	7	1	9	4	3	2	2	2
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	1	2	2	2	3	-	-	-	2	2
	Landdistrikt	-	-	-	2	1	9	2	1	2	-	2	7
	Ringebu	-	-	-	1	-	-	3	2	-	-	3	1
	Lom	1	1	1	-	1	2	-	2	-	-	-	-
	Lesje	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
VIII.	Skien:												
	Skien By	2	2	1	2	-	-	-	2	-	2	1	1
	Porsgrund	2	-	2	-	3	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	8	-	2	1	4	-	-	-	1	1
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	-
	Langesund	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	2	-	-	-	1	1	-	1	-	2

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Holden	-	1	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-
	Sauland	2	1	3	2	1	1	1	-	1	2	-	3
	Hviteseid	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-
	Laardal	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Tinn	1	-	1	2	-	-	1	1	-	-	-	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	-	-	-	3	-	1	-	-	1	3	-
	Tvedestrand	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	3	3	-	4	-	1	1	1	1	2	2
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	8	3	4	7	-	1	-	-	3	3	1	1
	Grimstad	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	4	8	4	4	2	5	6	3	-	-	-
	Aamli	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Evje	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	17	9	10	10	9	5	5	9	5	5	4	7
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	6	5	4	4	4	2	4	5	4	2	2	7
	Undal	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	4	2	1	-	2	-	4	-	2	5	2
	Landdistrikt	1	5	-	4	2	-	-	-	3	-	1	2
XI.	Sogndal: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
	Ekersund: By	-	2	3	1	-	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sandnæs: By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	1
	Stavanger	4	7	4	7	12	4	2	-	1	3	3	7
	Finnø	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Sand	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Karmøen	2	5	3	1	-	-	2	-	1	-	1	2
	Haugesund	3	2	1	2	-	5	-	2	1	2	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1
	Tysnæs	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
	Indre Hardanger	-	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	1	1	1	1	3	3	1	3	-	2	-	-
	Voss	3	1	2	2	5	3	-	4	1	2	-	-
	Nordre Midthordland	-	-	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	1	1	1	1	1	-	4	2	2	-	1
	Ytre —	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-
XIII.	Bergen	4	5	7	2	18	8	5	1	6	5	11	6
XIV.	Lærdal	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Lyster	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Indre Sogn	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Midtre —	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Ytre Sogn	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Søndfjord	1	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-
	Kinn:												
	Florø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	1	1	1	2	1	2	-	2	-	-	-	-
	Gloppen	3	2	-	3	3	2	1	2	1	1	2	1
	Indviken	-	1	2	1	1	2	-	-	-	3	-	1
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	2	-
	Indre —	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-	3
	Østre —	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	1	1	-	-	4	2	3	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	-	3	1	-	-	1	-	-	1	-	-
	Indre Romsdal	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	3	1	4	1	1	2	-	1	-	1	1	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sundal	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	Surendal	1	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	1
XVI.	Trondhjem	11	9	4	8	11	5	5	7	2	4	7	4
	Strinden	1	1	3	1	1	-	-	-	-	1	-	-
	Selbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Røros	2	-	2	2	3	2	1	-	3	1	3	2
	Guldal	7	5	3	4	1	1	1	3	-	1	2	-
	Opdal	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	5	3	1	2	1	1	-	2	2	2	5	1
	Hiteren	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hevne	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	-	-	1	1	2	1	1	-	-	1
	Indre —	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
XVII	Stjørdal	2	1	1	1	1	-	-	2	-	1	-	-
	Frosten	1	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Levanger	2	1	4	3	1	2	5	1	2	2	-	3
	Inderøen	1	-	-	-	1	-	1	-	1	3	-	4
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	Grong	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
	Namsos	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Fosnæs	-		-	1	1	1	2	-	1	-	-	-
	Ytre Namdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Alstahaug	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-
	Vefsen	1	-	1	-	-	1	1	-	1	1	-	-
	Ranen	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Lurø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Skjærstad	-	1	-	2	-	3	-	1	1	-	2	1

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Stegen	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-
	Buksnæs	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	Flakstad	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Østlofoten	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Hadsel	2	-	1	2	1	-	2	1	1	-	-	1
	Sortland	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Tranø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	6	4	3	2	-	-	1	1	2	-
	Maalselven og Balsfj.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Tromsø By	-	2	3	2	1	1	1	2	2	2	-	1
	Karlsø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
XX.	Hammerfest:												
	Hammerfest By	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	6	4
	Landdistrikt	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tanen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vardø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Vadsø By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

t. Koldfeber *(Febris intermittens)*.

I.	Christiania	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
II.	Aker	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
III.	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
IV.	Drammen:												
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Horten	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	4	1	-	-	-	1	-	-	-
	Hof:												
	Svelvik	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
VII	Søndre Valders	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Porsgrund	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø:												
	Landdistrikt	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-

t. Koldfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	1
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1
	Lillesand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	2	1	-	-	2	1	-	-
X.	Christianssand	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	2
	Oddernæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	1	2
	Vanse og Lyngdal:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
XI.	Ekersund Landdistrikt	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger	-	-	1	7	3	2	-	-	1	1	2	1
	Karmøen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Haugesund	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVI.	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Guldal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Bodø By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

u. Diarrhoe og Cholera nostras *(Diarrhoea acuta et Cholera nostras).*

I.	Christiania	189	167	176	176	211	327	448	568	345	211	252	189
II.	Aker	10	6	14	11	21	11	21	22	22	17	15	11
	Ullensaker	6	5	7	1	12	15	13	20	14	8	2	13
	Høland	3	5	5	3	4	6	5	2	5	4	7	3
	Follo:												
	Drøbak	-	1	-	-	1	3	7	6	1	-	1	2
	Landdistrikt	1	5	1	-	3	2	3	5	8	1	5	2
III.	Eidsberg	6	2	7	5	2	5	8	9	5	2	2	6
	Moss:												
	Moss By	9	2	6	13	2	12	22	39	15	20	11	19
	Landdistrikt	5	5	1	3	7	2	6	1	7	1	3	10
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	1	8	3	3	10	7	14	8	3	7	5
	Fredrikstad	13	6	8	15	9	19	15	23	14	15	21	10
	Landdistrikt	14	10	22	13	16	24	29	24	26	17	30	19
	Hvaløerne	-	-	1	1	-	-	-	-	3	4	1	-
	Fredrikshald	14	22	16	15	19	13	44	30	43	17	23	28

u. Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IV.	Drammen:												
	Drammen By	37	21	24	31	53	43	66	63	34	48	50	49
	Landdistrikt	3	3	-	4	1	1	4	-	3	5	1	5
	Ringerike	4	4	2	-	4	4	5	5	11	8	9	5
	Modum	20	15	18	11	20	11	31	24	10	11	3	22
	Næs	1	1	-	-	2	-	1	1	-	-	3	-
	Aal	3	-	4	4	1	2	-	1	-	-	1	1
	Sandsvær:												
	Kongsberg	7	7	6	11	15	14	18	39	28	17	14	11
	Landdistrikt	-	6	-	1	1	4	1	1	-	2	-	1
	Rollag	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	7
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	21	7	10	26	13	19	18	10	13	9	14	15
	Horten	35	26	31	28	28	16	31	14	17	22	31	38
	Landdistrikt	14	12	11	8	9	10	8	9	6	3	12	10
	Hof:												
	Svelvik	2	5	1	3	2	1	1	2	2	5	7	-
	Landdistrikt	3	3	6	3	4	6	5	3	3	4	4	2
	Laurvik:												
	Laurvik By	14	6	14	20	24	25	34	47	33	21	29	23
	Sandefjord	-	4	1	1	1	1	4	-	3	2	-	2
	Landdistrikt	5	1	-	-	5	7	4	6	5	2	6	3
VI.	Solør og Odalen	14	4	5	11	12	8	13	16	5	6	10	20
	Hedemarken	44	19	6	26	37	18	38	28	26	20	20	25
	Søndre Østerdalen	6	6	5	5	2	7	9	9	6	3	8	7
	Trysil	1	3	2	-	4	-	2	4	1	1	-	-
	Rendalen	8	7	5	1	-	1	2	3	3	8	8	10
	Tønset	-	-	-	-	-	-	5	2	2	1	3	7
	Indset	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land	13	15	10	9	3	7	11	2	4	9	12	9
	Søndre Valders	1	-	-	1	8	4	1	2	5	2	3	5
	Nordre —	3	-	1	1	1	4	1	1	-	2	-	-
	Toten:												
	Gjøvik	2	1	1	3	-	-	-	1	2	3	2	3
	Landdistrikt	-	4	4	2	3	7	5	10	3	1	3	1
	Faaberg:												
	Lillehammer	-	-	4	5	3	-	1	7	-	13	7	5
	Landdistrikt	-	-	4	2	3	-	2	-	-	2	1	2
	Ringebu	1	-	-	2	1	3	-	2	-	-	-	-
	Lom	-	2	1	1	-	2	1	1	-	-	2	-
	Lesje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
VIII.	Skien:												
	Skien By	29	19	20	14	17	22	37	43	25	18	33	27
	Porsgrund	12	8	13	7	15	15	31	16	8	5	13	9
	Landdistrikt	11	6	13	9	11	22	29	26	11	17	18	11
	Kragerø:												
	Kragerø By	20	17	22	29	27	24	28	22	13	12	21	34
	Langesund	3	7	-	-	2	3	3	4	2	1	5	1
	Stathelle	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	10	22	18	11	19	31	25	18	17	12	17	42
	Holden	-	2	2	2	2	1	5	2	2	-	2	1
	Sauland	-	1	-	2	1	10	3	-	1	-	1	1

u. Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Hviteseid	6	5	2	4	5	4	9	9	2	-	1	-
	Laardal	-	-	-	-	-	3	1	1	-	2	3	-
	Tinn	1	-	7	-	-	1	3	3	1	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	1	-	2	2	5	7	4	6	3	11	13
	Tvedestrand	2	3	1	1	-	-	2	1	3	-	3	-
	Landdistrikt	30	7	13	13	20	28	26	14	15	17	20	22
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	16	20	11	12	6	16	9	7	9	15	17	37
	Grimstad	4	6	3	-	6	1	7	6	4	1	10	3
	Lillesand	2	4	2	2	1	4	1	1	-	1	6	3
	Landdistrikt	9	8	14	13	15	13	15	12	10	13	17	6
	Aamli	3	4	2	2	-	6	1	1	2	2	2	3
	Evje	2	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-
	Sætersdalen	-	-	1	2	-	1	-	-	1	1	1	-
X.	Christianssand	42	33	31	30	29	41	52	43	28	35	46	41
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	-	3	5	4	7	6	4	3	2	1
	Landdistrikt	20	17	21	11	13	20	20	18	14	24	23	14
	Undal	2	4	1	4	3	2	1	2	2	1	2	6
	Vanse og Lyngdal:												
	Farsund	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	-	-	1	1	1	2	1	2	3	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	4	1	3	-	3	-	1	2	1	5	3
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-
XI.	Sogndal: By	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
	Ekersund: By	1	1	-	3	1	3	4	2	3	3	1	3
	Landdistrikt	-	-		-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Sandnæs: By	1	3	-	2	-	2	2	-	3	1	-	-
	Landdistrikt	-	2	1	8	3	2	1	3	1	1	1	5
	Stavanger	40	53	36	29	41	31	17	71	56	61	54	52
	Sand	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Karmøen	8	4	3	-	4	3	20	32	44	32	30	13
	Haugesund	-	-	-	2	-	6	8	6	10	6	6	1
XII.	Indre Søndhordland	3	1	2	-	-	1	2	1	1	-	2	3
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-
	Tysnæs	-	-	3	2	1	8	-	1	3	3	2	1
	Indre Hardanger	4	3	1	-	1	7	-	1	1	1	-	4
	Ytre —	3	4	8	1	1	9	4	10	34	21	23	22
	Voss	3	-	3	1	-	1	1	-	6	1	2	2
	Søndre Midthordland	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Nordre —	-	2	2	2	1	6	2	4	4	2	1	1
	Indre Nordhordland	3	-	2	4	3	2	5	6	16	2	6	5
	Ytre —	-	-	1	4	1	-	2	7	8	3	1	-
XIII.	Bergen	37	40	29	34	87	71	82	91	127	96	119	83
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	3	2	-	-	2	-	-	1
	Lyster	2	1	-	-	-	1	1	-	1	-	2	-
	Indre Sogn	4	3	2	2	-	-	5	2	-	2	6	1

u. Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Midtre Sogn	-	-	1	-	1	1	2	-	-	-	1	1
	Ytre —	6	2	6	-	3	3	6	3	-	5	2	
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	1	-	8	-	-	1	-	-
	Indre —	-	1	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-
	Kinn:												
	Florø	1	-	5	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	4	1	-	1	-	1	1	1	1	1	4	-
	Nordfjordeidet	2	1	2	4	3	4	7	1	3	6	3	-
	Gloppen	-	3	3	6	4	1	3	4	1	2	-	1
	Indviken	2	6	4	2	3	1	3	4	1	-	1	1
XV.	Vestre Søndmøre	1	1	2	-	1	1	-	2	2	-	2	7
	Indre —	6	3	1	-	2	3	3	1	1	3	8	5
	Østre —	1	4	-	-	2	4	2	-	4	1	-	-
	Ørskog	2	1	3	2	1	2	1	3	3	2	4	9
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	2	7	7	6	9	16	8	7	19	21	12	25
	Landdistrikt	1	2	-	1	-	4	3	21	1	11	-	-
	Indre Romsdal	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Ytre —	4	1	1	1	2	-	2	8	13	10	5	2
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	7	5	7	10	11	20	24	29	38	16	15	5
	Landdistrikt	3	-	-	-	-	-	4	10	50	15	-	-
	Sundal	-	-	-	3	1	-	5	-	1	1	2	1
	Surendal	1	2	-	-	4	1	7	4	2	2	2	-
	Nordre Nordmøre	-	-	2	1	1	1	2	1	2	-	1	-
XVI.	Trondhjem	56	46	61	63	36	61	58	155	115	74	94	71
	Strinden	11	6	1	-	5	4	4	6	9	11	5	5
	Selbu	1	2	-	1	2	1	4	9	4	2	2	2
	Røros	3	3	3	13	13	4	7	9	5	7	16	17
	Guldal	2	1	1	1	3	6	4	7	9	1	5	2
	Opdal	1	-	2	1	1	3	-	1	1	1	-	-
	Orkedal	2	2	1	-	5	10	7	4	1	4	-	-
	Hevne	3	-	1	-	-	1	2	7	3	1	-	-
	Ytre Fosen	2	4	1	6	3	3	4	2	3	3	5	5
	Indre —	-	1	-	-	4	-	-	10	4	6	1	4
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	1
XVII.	Stjørdal	7	9	4	4	3	5	4	1	1	1	2	4
	Frosten	1	1	2	-	-	3	4	-	1	1	-	-
	Levanger	2	-	19	3	10	3	17	1	10	1	9	7
	Inderøen	3	1	3	3	1	4	1	3	1	-	-	1
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	6	2	7	1	-	9	6	1	4	2	2	5
	Landdistrikt	6	6	-	1	2	7	7	1	4	12	1	4
	Grong	2	3	-	-	-	-	3	-	1	-	-	2
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	-	5	-	-	7	5	5	6
	Landdistrikt	1	2	3	-	4	1	1	-	1	1	-	1
	Fosnæs	2	1	1	-	-	6	4	2	9	2	1	2
	Ytre Namdal	-	2	1	-	-	5	-	-	1	-	2	-
XVIII.	Brønnø	-	-	-	1	2	1	3	1	-	6	2	3
	Alstahaug	-	-	-	1	10	2	4	2	4	4	5	2

u. Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	1	1	4	2	-	-	2	-
	Ranen	4	1	2	1	1	3	5	2	-	2	1	1
	Lurø	2	-	-	4	2	3	6	1	1	2	3	2
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	3
	Bodø:												
	Bodø By	3	-	3	3	1	-	1	4	3	4	3	6
	Landdistrikt	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-
	Folden	-	-	-	-	-	4	1	2	-	-	1	-
	Skjærstad	4	1	2	2	1	-	3	-	-	1	3	2
	Stegen	1	1	-	4	7	4	4	6	2	1	4	2
	Ofoten	4	-	-	2	-	1	-	1	1	-	1	-
	Buksnæs	2	3	2	-	2	1	6	3	8	2	5	5
	Flakstad	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	2
	Østlofoten	5	3	20	8	2	4	2	4	1	3	3	3
	Hadsel	18	11	5	3	1	4	10	9	9	4	16	7
	Sortland	1	4	4	1	4	-	3	2	5	-	2	2
XIX.	Trondenæs	-	2	1	1	1	1	1	-	2	-	1	-
	Ibestad	2	4	6	10	5	3	1	-	2	1	11	3
	Tranø	-	-	-	2	1	1	1	-	-	-	1	3
	Lenvik	31	14	34	21	24	35	23	36	22	16	20	27
	Maalselven	-	-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-
	Tromsø	8	8	5	9	19	13	9	33	23	32	15	27
	Lyngen	-	1	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-
	Karlsø	-	-	-	-	-	4	2	1	-	-	1	-
XX.	Loppen	-	7	4	-	-	2	7	-	3	7	2	-
	Hammerfest: By	6	6	9	7	6	10	8	16	8	11	7	15
	Landdistrikt	4	3	3	4	10	-	-	-	6	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-
	Kistrand	-	3	-	2	1	1	2	1	1	-	2	-
	Vardø By	5	3	-	4	11	8	8	8	13	-	-	2
	Vadsø By		-	-	4	4	1	6	10	3	4	6	3
	Sydvaranger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3

v. Blodgang *(Dysenteria)*.

I.	Christiania	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
II.	Aker	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ullensaker	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Follo:												
	Drøbak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-
III.	Moss: Landdistrikt	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
IV.	Drammen By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

v. Blodgang (Forts.).

Tabel LV (Forts.).	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VI.	Solør og Odalen	-	-	-	-	-	1	10	3	2	-	-	-
	Søndre Østerdalen	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	6
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VII.	Toten:												
	Gjøvik	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-
	Faaberg	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringebu	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
VIII.	Kragerø:												
	Kragerø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-
	Laardal	2	1	-	-	2	3	24	21	5	2	7	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
XI.	Stavanger	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Sandnæs	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	Ytre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Nordre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
XIII.	Bergen	-	-	-	2	-	3	1	1	1	2	-	1
XIV.	Lærdal	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Midtre Sogn	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	1	1	-	4	2	-	-
	Indviken	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
XV.	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund	1	8	3	1	-	-	-	7	21	2	2	-
	Sundal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	1	5	-	-	1	-	3	5	5	3	3	2
	Strinden	16	-	1	-	-	-	2	5	5	1	1	-
	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
	Guldal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	3	-	-	2	-	-	2	7	-	1
	Namsos By	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
	Fosnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6

v. Blodgang (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVIII.	Brønnø	9	-	-	-	7	-	7	13	4	2	-	-
	Gildeskaal	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1
	Bodø By	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
	Ofoten	13	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sortland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	1
XIX.	Tranø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
	Tromsø By	2	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Loppen	-	-	-	-	-	20	6	2	-	-	1	-
	Kistrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vadsø: By	-	2	1	-	7	2	-	1	2	6	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	5	2	1	3	2	2	1

x. Skjørbug *(Scorbutus)*.

III.	Moss Landdistrikt	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VI.	Solør og Odalen	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
VII.	Søndre Valders	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ringebu	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Porsgrund	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Laardal	3	2	4	2	3	1	4	5	1	3	3	1
IX.	Østerrisør	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Oddernæs	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Karmøen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XIV.	Gloppen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ytre Romsdal	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

x. **Skjørbug** (Forts.).

Tabel LV (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVI.	Strinden	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Inderøen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Bodø By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Østlofoten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XIX.	Karlsø	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	1	-
	Loppen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Hammerfest: By	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	1	1	-	6	2	6	2	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Vardø By	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Vadsø By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liste des tableaux.

Tableau.		Page.
I.	Section médicale, superficie, population, nombre des médecins, des dentistes, des sages-femmes, des aides-vaccinateurs, des pharmacies	V
II.	Chiffre total des décès et des maladies épidémiques en Norvège	X
III	*(nouveau).* Nombre des cas des maladies épidémiques par 1000 habitants dans les années de 1873—1881	XII
IV.	La mortalité en 1881 par rapport à la population et comparée avec celle des années précédentes	XIII
V.	La mortalité dans les villes et dans les campagnes par diocèses et par préfectures	XIV
VI.	La mortalité dans les villes	XV
VII.	Nombre des décès par 1000 enfants nés vivants	XVIII
VIII.	Les maladies épidémiques dans les diocèses et dans les préfectures	XX
IX.	Nombre des cas des maladies épidémiques traitées par mois, par sexe et par âge	XXIV
X.	Les maladies épidémiques spéciales par rapport au nombre total des maladies épidémiques traitées dans les années 1870—1881	XXVI
XI	*(nouveau).* Les maladies épidémiques dans les villes en 1881	XXVII
XII.	Le typhus dans les années de 1872—1881	XXVIII
XIII.	La fièvre typhoïde dans les années de 1872—1881	XXVIII
XIV.	Nombre des cas de fièvre typhoïde par 1000 habitants	XXIX
XV.	Liste des districts civils, où la fièvre typhoïde a été prédominante	XXX
XVI.	La fièvre cérébrospinale dans les préfectures	XXXI
XVII.	Décès pendant les couches et par la fièvre puerpérale dans les diocèses	XXXII
XVIII.	Décès pendant les couches dans les préfectures	XXXIII
XIX.	Causes des décès pendant les couches, décès après des opérations obstétricales	XXXIV
XX.	Nombre des cas de la scarlatine par 1000 habitants	XXXV
XXI.	Maladies catarrhales	XXXVI
XXII.	Nombre des cas de la pneumonie par 1000 habitants	XXXVII
XXIII.	Cas de syphilis et de gonorrhée traités en dehors des hôpitaux	XXXVIII
XXIV.	Cas nouveaux de gonorrhée dans les hôpitaux	XXXIX
XXV	*(nouveau).* Tableau des lépreux pendant les années de 1856—1881	XXXIX
XXVI.	Les lépreux dans les hospices	XL

Tableau.		Page.
XXVII.	Tableau des lépreux dans les campagnes en 1881	XL
XXVIII.	Liste des cas traités des maladies chroniques	XLII
XXIX.	Mortalité par la phthisie par 1000 habitants et rélativement aux autres causes de décès	XLIII
XXX.	Mortalité par la phthisie dans les diocèses et dans les préfectures dans les années de 1879—1881	XLIV
XXXI.	Décès causés par les maladies cancéreuses en 1881	XLVI
XXXII.	Nombre des aliénés, entretenus aux frais des communes départementales, par districts civils medicaux	L
XXXIII.	Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes départementales. Déboursements approximatifs des mêmes communes pour l'entretien de ces aliénés et pour l'administration médicale en général	LII
XXXIV.	Opérations chirurgicales en 1881	LIV
XXXV.	Opérations obstétricales faites par les médecins en 1881	LX
XXXVI.	Résultat des opérations obstétricales pour les mères et pour les enfants	LXI
XXXVII.	Résultat des accouchements: a) par forceps, b) par versio, c) par extraction, d) résultat d'accouchements prématurés artificiels pour les mères et pour les enfants, e) des perforations et f) des embryotomies — d'après les indications différentes	LXII
XXXVIII.	Jumeaux, nés après des opérations obstétricales sur tous les deux	LXIV
XXXIX.	Naissances et décès dans le royaume	LXV
XL.	Nombre des naissances et des décès dans les villes et dans les campagnes	LXVI
XLI.	Nombre des décès dans le royaume dans les années de 1871—1881	LXVIII
XLII.	Nombre des jumeaux, des 3-jumeaux et des morts-nés	LXIX
XLIII.	Décès totals et décès causés par les maladies connues dans les préfectures et dans les districts civils médicaux	LXX
XLIV.	Liste des actes médicaux forenses	LXXII
XLV.	Causes des décès les plus fréquentes	LXXIV
XLVI.	Vaccination dans le royaume	LXXIV
XLVII.	Des pharmacies et de leur personnel	LXXV
XLVIII.	La syphilis dans les hôpitaux en 1881	LXXVIII
XLIX.	Mouvements des aliénés dans les hôpitaux en 1881	LXXX
L.	Mouvements des malades dans les hôpitaux en 1881	LXXXII
LI.	Maladies dans les hôpitaux en 1881	LXXXVI
LII.	Causes de décès en 1881 par préfectures	XC
LIII.	Causes de décès en 1881 par sexe et par âge	XCVIII
LIV.	Causes de décès dans les villes en 1881	CVI
LV.	Cas des maladies épidémiques par districts civils médicaux et par mois	CXIV

Bilag.

Tabeller

over

de opgivne

Tilfælde og kjendte Dødsfald af epidemiske Sygdomme

i

Riget og Amterne

for Aarene 1868—1881

samt tildels for nogle af de foregaaende Aar.

(Udarbeidede i Medicinalkontoret af kgl. Fuldmægtig, Læge **F. C. Kiær**).

Indhold.

Tabel.		Side.
1.	Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Riget 1867—1881	1—2.
2.	— — « — — og i Amterne i Tiaaret 1871—1880	3—4.
3.	Antal opgivne epidemiske Tilfælde pr. 1 000 Indbyggere og pr. Aar i Riget og Amterne beregnet efter Tiaaret 1871—1880	5—6.
4.	Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Christiania By 1853—1881	7—9.
5.	— — « — - Akershus Amt 1868—1881	10—11.
6.	— — « — - Smaalenenes — —« —	12—13.
7.	— — « — - Buskeruds — —« —	14—15.
8.	— — « — - Jarlsberg og Laurviks Amt 1868—1881	16—17.
9.	Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Hedemarkens Amt 1868—1881	18—19.
10.	— — « — - Christians — —« —	20—21.
11.	— — « — - Bratsbergs — —« —	22—23.
12.	— — « — - Nedenæs — —« —	24—25.
13.	— — « — - Lister og Mandals — —« —	26—27.
14.	— — « — - Stavangers — —« —	28—29.
15.	— — « — - Søndre Bergenhus — —« —	30—31.
16.	— — « — - Bergens By 1860—1881	32—35.
17.	— — « — - Nordre Bergenhus Amt 1868—1881	36—37.
18.	— — « — - Romsdals — —« —	38—39.
19.	— — « — - Søndre Trondhjems — —« —	40—41.
20.	— — « — - Nordre — — —« —	42—43.
21.	— — « — - Nordlands — —« —	44—45.
22.	— — « — - Tromsø — —« —	46—47.
23.	— — « — - Finmarkens — —« —	48—49.
24.	Nervefeber (exanthematisk Typhus, Typhoidfeber og Febris recurrens) i Riget og Amterne i 1853—1867	50—51.
25.	Børnekopper i Riget og Amterne i 1853—1867	52—53.
26.	Diphtherisk Svælgbetændelse i Riget og Amterne i 1853—1867	54—55.
27.	Blodgang i Riget og Amterne i 1853—1867	56—57.

Appendice.

Tableaux

des

cas et décès connus des

maladies épidémiques

dans

le royaume et préfectures

pendant les années 1868—1881

et partiellement pour quelques années précédentes.

Rédigés par **F. C. Kiær,** médecin.

Liste des tableaux.

Tableau.		Page.
1.	Les maladies épidémiques en Norvége dans les années 1878—1881	1—2.
2.	Les maladies épidémiques en Norvége et dans les préfectures dans la période décennale 1871—1880	3—4.
3.	Nombre des cas de maladies épidémiques par 1 000 habitants et par an en Norvége et dans les préfectures dans la période décennale 1871—1880	5—6.
4.	Les maladies épidémiques dans la ville de Christiania 1853—1881	7—9.
5—15.	Les maladies épidémiques dans les préfectures 1868—1881	10—31.
16.	Les maladies épidémiques dans la ville de Bergen 1860—1881.....	32—35.
17—23.	Les maladies épidémiques dans les préfectures 1868—1880	36—49.
24.	Le typhus, la fièvre typhoïde et la fièvre à rechutes dans les préfectures dans les années 1853—1867	50—51.
25.	La variole dans les préfectures dans les années 1853—1867	52—53.
26.	La diphthérite dans les préfectures dans les années 1853—1867.....	54—55.
27.	La dyssenterie dans les années 1853—1867.....	56—57.

Nomenclature des maladies.

Exanthematisk Typhus	Typhus.
Typhoidfeber	Fièvre typhoïde.
Febris recurrens	Fièvre à rechutes.
Simpel Feber	Fièvre continue et Fièvre éphémère.
«Lemænfeber», fièvre, attribuée à l'infection de l'eau à boire par les corps du lemming (lapin de Norvége),	voir «Beretning om Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene i Norge 1872» page 39, 106 et 115.
Cerebrospinalmeningit	Fièvre cérébro-spinale.
Barselfeber	Fièvre puerpérale.
Børnekopper	Variole.
Vandkopper	Varicelle.
Skarlagensfeber	Scarlatine.
Røde Hunde	Rubeolae.
Mæslinger	Rougeole.
Rosen	Érysipèle.
Kighoste	Coqueluche.
Diphtherisk Svælgbetændelse	Diphthérite.
Strubehoste	Croup.
Kusma	Oreillon.
Akut Bronchit, andre katarrhalske Tilfælde	Bronchite aiguë et les maladies catarrhales.
Lungebetændelse	Pneumonie.
Pleurit	Pleurésie.
Gigtfeber	Rheumatisme articulaire aigu.
Koldfeber	Fièvre intermittente.
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	Diarrhée et Choléra simple.
Blodgang	Dyssenterie.
Skjørbug	Scorbut.

Tilfælde	Cas.
Døde, Dødsfald	Décès.

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Norge 1867—1881.

Tabel 1.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.	
	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.
Exanthemathisk Typhus	151	25	1 919	190	45	3	81	12	89	11	131	10
Typhoidfeber	1 944	208	32 858	[1] 3 558	2 881	308	2 173	245	3 024	306	2 604	265
Febris recurrens	-	-	96	8		-	-	-	-	-	-	-
Simpel Feber	-	-	19 539	-		-	-	-	-	-	-	-
Lemænfeber	-	-	258	-		-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	33	15	834	308	38	17	34	18	58	31	158	64
Barselfeber	510	141	6 524	1 799	541	147	623	191	558	160	663	193
Børnekopper	84	13	2 554	289	247	24	3	-	33	2	33	-
Vandkopper	1 417	-	12 009	1	1 395	-	1 267	-	1 368	-	1 291	-
Skarlagensfeber	5 924	1 026	60 414	9 363	4 546	620	4 359	679	4 973	819	8 095	1 428
Røde Hunde	2 076	4	4 675	4	2 157	-	310	-	88	-	156	-
Mæslinger	14 235	314	36 193	1 280	489	3	1 181	22	3 677	97	3 881	101
Rosen	1 958	51	19 636	547	1 887	68	1 806	53	1 538	44	1 768	53
Kighoste	6 365	421	40 225	2 445	7 260	375	1 963	126	5 106	342	4 863	300
Diphtherisk Svælgbetændelse	1 560	320	11 623	1 454	970	136	889	89	718	85	885	152
Strubehoste	439	229	3 441	1 926	319	200	290	165	206	108	259	149
Kusma	898	1	8 208	7	288	-	265	-	166	-	411	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	51 789	665	392 729	5 823	49 206	681	46 434	626	44 820	691	40 076	610
Lungebetændelse	10 754	1 684	79 484	12 492	9 305	1 501	7 832	1 222	6 949	1 083	7 920	1 142
Pleurit	1 932	92	14 633	852	1 845	107	1 619	95	1 688	85	1 685	88
Gigtfeber	2 513	60	22 264	724	2 372	69	2 398	66	1 887	61	2 199	74
Koldfeber	106	-	1 503	6	99	1	132	-	129	-	193	1
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	16 841	512	155 365	4 999	22 446	759	17 648	580	19 144	697	13 512	347
Cholera asiatica	-	-	23	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	551	47	4 596	300	846	41	291	28	380	22	217	9
Skjørbug	139	3	1 793	42	142	6	117	5	260	5	226	2
Tilsammen	122 219	5 831	933 396	48 427	109 324	5 066	91 715	4 222	96 859	4 649	91 226	4 988

[1]) Hvoraf ca. 27 Dødsfald af exanthematisk Typhus.

(Forts).	1876.		1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.		1867.	
	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde
Exanthematisk Typhus	119	16	194	28	290	37	315	31	394	22	[1])3875	446	250	471	5232	544	381	770	216	782
Typhoidfeber	3094	332	3581	418	5911	422	3815	400	4161	416			4087				6368		6126	
F-recurrens	-	-	10	-	2	-	30	2	27	2	27	4	-	-	27	-	28	-	175	
Simpel Feber	-	-	4250	-	3874	-	3777	-	4008	-	3630	-	3802	1	3878	-	3614	-	3607	-
Lemænfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit.	418	129	128	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	22
Barselfeber	791	225	761	183	808	245	594	166	548	129	637	160	490	144	452	111	434	115	475	143
Børnekopper	144	19	408	39	181	27	134	20	299	36	1072	122	260	21	428	24	2023	99	1271	120
Vandkopper	1141	-	1153	-	1084	1	1023	-	939	-	1348	-	991	1	993	4	765	-	893	1
Skarlagensfeber	13049	1927	5337	772	1854	290	2923	438	5459	965	9819	1425	5227	612	4200	510	2679	435	4782	764
Røde Hunde	148	-	108	2	276	2	351	-	521	-	560	-	252	-	204	-	53	-	214	-
Mæslinger	2016	28	1291	35	10888	465	11955	512	199	-	616	17	2259	66	822	20	7552	373	5889	185
Rosen	2216	54	2592	72	2960	82	1801	53	1352	35	1716	33	1612	40	1305	33	984	24	1193	35
Kighoste	2713	154	2783	172	3917	208	4897	387	6142	355	581	26	1517	111	3882	282	4345	370	2894	248
Diphtherisk Svælgbetænd.	1713	290	1631	253	1475	197	900	75	1124	76	1318	101	1211	87	1491	167	1547	169	1853	186
Strubehoste	397	234	372	234	497	274	401	214	380	170	320	178	289	144	280	170	264	169	258	183
Kusma	426	-	846	3	2704	3	1690	-	957	1	455	-	401	1	588	1	249	-	301	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	41497	644	41919	655	37989	644	32421	451	29832	418	28535	403	26313	390	26421	386	21351	328	26149	373
Lungebetændelse	9629	1569	10271	1838	8486	1339	5921	883	6176	849	6995	1066	6687	1024	7175	1113	5528	958	7566	1242
Pleurit	1666	104	1623	98	1515	79	1056	76	961	62	975	58	804	54	788	59	594	42	623	46
Gigtfeber	2592	89	2535	64	2295	90	1914	71	1964	63	2108	77	1636	71	1479	51	1328	48	1640	57
Koldfeber	146	-	167	1	180	1	162	-	132	-	163	2	143	-	216	1	158	1	107	1
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	14308	424	15634	566	13254	462	13159	374	15080	525	11180	265	13486	431	9776	245	18411	566	8876	194
Cholera asiatica	-	-	-	-	-	-	23	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	296	14	317	18	515	37	538	61	627	33	569	37	579	43	523	33	1131	91	335	17
Skjørbug	226	5	342	6	142	3	138	4	113	5	87	1	142	6	141	5	643	21	124	4
Tilsammen	98745	6257	98253	5506	99097	4908	89938	4228	81653	4182	76586	4421	72438	3718	70301	3759	80095	4579	75603	4603

[1]) Hvoraf 261 Tilfælde og 27 Dødsfald af exanthematisk Typhus.

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Riget og i Amterne i Tiaaret 1871—1880.

Tabel 2. Folkemængde 31te December 1875.	Ialt opgivne i Riget.		Fordeling paa Amterne.																	
			1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Christiania.		Akershus Amt.		Smaalenenes Amt.		Buskeruds Amt.		Jarlsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt.		Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Nedenæs Amt.		Lister og Mandals Amt.	
			87398		105021		107804		102186		87506		120618		115814		83171		73415		75121	
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthem. Typhus .	[3] 1919	190	62	10	116	12	59	12	9	3	-	-	31	2	114	15	3	-	3	-	68	16
Typhoidfeber.....	[4] 32858	3558	1361	148	1250	134	2088	204	2725	271	1276	174	2030	221	998	103	786	94	1081	104	1222	163
Febris recurrens....	96	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Simpel Feber [1]).....	19539	-	1533	-	692	-	1577	-	1944	-	899	-	806	-	551	-	959	-	905	-	943	-
Lemænfeber.....	258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrosp.-Mening. [2])	834	308	1	1	7	7	-	-	6	4	2	1	25	13	5	1	-	-	-	-	1	1
Barselfeber	6524	1799	291	115	276	64	325	79	601	123	380	97	525	121	303	59	369	115	329	86	314	54
Børnekopper	2554	289	212	24	98	8	735	74	247	16	162	16	83	2	29	-	145	18	84	5	213	31
Vandkopper	12009	1	2250	-	397	-	973	-	940	-	709	-	271	-	381	-	760		534	-	648	-
Skarlagensfeber	60414	9363	3350	579	3734	483	3638	427	2932	396	2039	303	3264	422	3529	477	3607	348	3095	353	2946	357
Røde Hunde	4675	4	132	-	37	-	437	-	169	-	466	-	96	-	81	-	231	-	215	-	456	-
Mæslinger	36193	1280	6299	281	2978	127	3031	65	2631	76	1257	41	1149	45	709	24	2315	28	2262	60	1941	75
Rosen	19636	547	1719	58	1073	29	1667	37	2263	43	1232	38	1203	40	955	18	1229	20	1298	31	867	18
Kighoste	40225	2445	5280	395	1928	109	3289	135	3559	200	1951	75	1562	59	1434	97	2756	145	2584	170	2448	159
Diphth.Svælgbetænd.	11623	1454	554	78	480	73	3145	519	460	89	1264	234	411	30	571	38	259	35	458	60	349	25
Strubehoste	3441	1926	247	208	182	111	634	389	215	114	296	139	81	38	69	36	200	76	134	91	199	110
Kusma	8208	7	1241	-	286	1	474	-	696	2	462	-	223	-	362	-	460	-	260	-	293	-
Akut Bronchit .... Andre katarrh. Tilf.	392729	5823	72225	1413	15719	241	31016	368	27959	500	26600	284	18148	272	11654	165	22546	305	20838	273	19227	249
Lungebetændelse ...	7948	12492	5126	1021	4559	749	6230	904	4683	730	4351	657	6489	892	5853	675	4109	707	3358	601	3100	481
Pleurit	14633	852	141	71	871	82	922	62	774	36	743	25	1069	46	786	56	944	43	882	43	552	30
Gigtfeber	22264	724	2319	67	1141	31	1416	31	1355	44	1162	44	1524	50	1618	49	1054	42	1051	27	1253	29
Koldfeber.....	1503	6	99	-	65	-	124	1	159	-	264	-	22	-	11	1	67	2	270	-	149	1
Diarrhoe (akut) ... Cholera nostras ...	155365	4999	28630	1437	7274	274	10791	273	12819	318	9684	242	6762	161	3783	101	8786	219	6458	148	6104	185
Cholera asiatica	23	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	4596	300	108	5	211	16	55	3	120	7	26	2	947	72	193	15	475	20	65	14	68	2
Skjørbug	1793	42	71	4	19	3	35	2	31	1	42	1	203	1	134	-	472	5	88	1	40	2
Tilsammen	933396	48427	133252	5915	43393	2554	72661	3585	67297	2973	55267	2373	47074	2487	34123	1930	52532	2222	46252	2067	43401	1988

[1]) For Aarene 1871—75. [2]) For Aarene 1875—80. [3]) Iberegnet 261 i 1871, som paa Grund af Opgavenes Beskaffenhed ikke med Sikkerhed kunne fordeles. [4]) Fradraget 261 i 1871 o. s. v. som under 3.

Tabel 2 (Forts.).

Folkemængde 31te December 1875	Fordeling paa Amterne.																			
	11		12		13		14		15		16		17		18		19		20	
	Stavanger Amt.		Søndre Bergenhus Amt.		Bergens By.		Nordre Bergenhus Amt.		Romsdals Amt.		Søndre Trondhjems Amt.		Nordre Trondhjems Amt.		Nordlands Amt.		Tromsø Amt.		Finmarkens Amt.	
	110965		117406		35727		86208		117220		116804		82271		104151		54019		24075	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	95	9	11	1	-	-	33	5	56	4	136	17	117	12	415	41	153	13	177	18
Typhoidfeber.....	1924	293	2936	288	1134	151	1520	139	2184	221	2594	285	1285	130	2862	273	1218	94	645	68
Febris recurrens.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	96	8
Simpel Feber	2330	-	210	-	1760	-	178	-	1043	-	1335	-	727	-	600	-	348	-	199	-
Lemænfeber.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	13	9	10	5	5	5	30	13	10	6	164	57	367	107	158	62	30	16	-	-
Barselfeber	414	121	197	69	159	84	273	89	401	113	377	101	300	73	340	126	247	70	103	40
Børnekopper	245	33	12	1	41	9	4	-	100	35	39	3	16	2	24	3	1	-	64	9
Vandkopper.....	803	-	202	-	918	-	127	-	452	-	950	1	202	-	147	-	211	-	134	-
Skarlagensfeber	6054	1037	3937	653	1917	397	2708	423	3156	549	3157	606	2312	385	3151	789	1380	262	508	117
Røde Hunde	411	-	67	-	710	-	167	-	284	-	357	2	138	2	85	-	96	-	40	-
Mæslinger	3865	140	503	41	1852	75	472	33	916	20	1155	37	652	46	814	26	766	25	626	15
Rosen	987	30	387	15	791	37	547	11	777	25	1034	34	648	13	598	32	203	12	158	6
Kighoste	2329	176	816	56	1653	142	1048	60	1444	97	2604	150	657	47	1404	80	881	44	598	49
Diphth. Svælgbetænd .	585	40	416	40	205	19	139	12	854	45	576	24	307	17	190	24	152	10	248	42
Strubehoste	175	85	122	72	257	179	56	26	170	65	183	73	47	15	95	50	52	33	27	16
Kusma.....	540	-	142	-	754	2	139	1	295	-	808	1	165	-	299	-	176	-	133	-
Akut Bronchit..... Andre katarrh. Tilf.	24280	352	4222	99	23342	304	5167	125	12737	119	26889	311	9281	187	9001	99	6009	99	5869	58
Lungebetændelse.....	4932	721	2245	430	2446	567	2069	353	5011	700	6003	902	3959	558	2372	417	1645	260	944	167
Pleurit.....	878	48	442	32	713	42	475	39	1269	28	1048	65	479	39	1035	33	405	23	205	9
Gigtfeber.....	1385	77	796	22	802	30	764	30	1000	27	1480	52	936	31	738	22	306	13	164	6
Koldfeber.....	125	-	16	-	29	-	8	-	30	1	25	-	5	-	20	-	3	-	12	-
Diarrhoe (akut)..... Cholera nostras.....	10899	263	2905	128	9401	374	2925	123	4691	157	11202	296	2760	64	4617	96	2842	63	2032	77
Cholera asiatica.....	-	-	9	2	13	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang.....	167	5	97	8	47	8	256	33	514	21	331	18	442	17	131	12	102	4	241	18
Skjørbug	57	2	15	1	22	2	41	2	44	2	57	1	100	1	66	7	31	-	225	4
Tilsammen	63493	3441	20715	1963	48971	2435	19146	1517	37438	2235	62612	3036	25902	1746	29162	2192	17257	1041	13448	727

Antal opgivne epidemiske Tilfælde pr. 1000 Indbyggere og pr. Aar i Riget og Amterne beregnet efter Tiaaret 1871—1880[1]).

Tabel 3.

	Riget.	1 Christiania.	2 Akershus Amt.	3 Smaalenenes Amt.	4 Buskeruds Amt.	5 Jarlsberg og Laurviks Amt.	6 Hedemarkens Amt.	7 Christians Amt.	8 Bratsbergs Amt.	9 Nedenæs Amt.	10 Lister og Mandals Amt.
Middelbefolkning.....	1806900	87398	105021	107804	102186	87506	120618	115814	83171	73415	75121
Exanthematisk Typhus ..	0.11	0.1	0.2	0.1	0.0	-	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1
Typhoidfeber	1.82	1.6	1.1	1.9	2.7	1.5	1.7	0.9	0.9	1.5	1.6
Febris reccurens.....	0.01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Simpel Feber	2.20	4.2	1 3	3.0	3.9	2.1	1.3	1.0	2.4	2.5	2.5
Cerebrospinal-Meningitis .	0.05	0.0	0.0	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0
Barselfeber	0.36	0.3	0.3	0.3	0.6	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4
Børnekopper	0.14	0.2	0.1	0.7	0.2	0.2	0.1	0.0	0.2	0.1	0.3
Vandkopper	0.66	2.6	0.4	0.9	0.9	0.8	0.2	0.3	0.9	0.7	0.9
Skarlagensfeber	3.34	3.8	3.6	3.4	2.9	2.3	2.7	3.0	4.3	4.2	3.9
Røde Hunde.....	0.26	0.2	0.0	0.4	0.2	0.5	0.1	0.1	0.3	0.3	0.6
Mæslinger	2.00	7.2	2.8	2.8	2.6	1.4	1.0	0.6	2.8	3.1	2.6
Rosen.....	1.09	2.0	1.0	1.5	2.2	1.4	1.0	0.8	1.5	1.8	1.2
Kighoste	2.23	6.0	1.8	3.5	3.5	2.2	1.3	1.2	3.3	3.5	3.3
Diphtherisk Svælgbetænd.	0.64	0.6	0.5	2.9	0.5	1.4	0.3	0.5	0.3	0.6	0.5
Strubehoste	0.19	0.3	0.2	0.6	0.2	0.3	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3
Kusma.....	0.45	1.4	0.3	0.4	0.7	0.5	0.2	0.3	0.6	0.4	0.4
Akut Bronchit..... Andre katarrh. Tilfælde	21.70	82.6	15.0	28.8	27.4	30.4	15.0	10.1	27.1	28.4	25.6
Lungebetændelse	4.44	5.9	4.3	5.8	4.6	5.0	5.4	5.1	4.9	4.6	4.1
Pleurit.....	0.81	0.2	0.8	0.9	0.8	0.8	0.9	0.7	1.1	1.2	0.7
Gigtfeber.....	1.23	2.7	1.1	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4	1.3	1.4	1.7
Koldfeber	0.08	0.1	0.1	0 1	0.2	0.3	0.0	0.0	0.1	0.4	0.2
Diarrhoe (akut)..... Cholera nostras	8.60 0.01	32.8 0.0	6.9 -	10.0 -	12.5 -	11.1 -	5.6 -	3.3 -	10.6 -	8.8 -	8.1 -
Blodgang	0.25	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.8	0.2	0.6	0.1	0.1
Skjørbug	0.10	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.1	0.6	0.1	0.1
Tilsammen[2])	50.56	150.7	40.7	65.9	65 2	62.1	38.2	29.0	62.6	61.8	56.5

[1]) For simpel Feber alene for Femaaret 1871—75 og for Cerebrospinal-Meningit for Aarene 1875—80. [2]) Fradraget simpel Feber.

Tabel 3 (Forts.).	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	Stavanger Amt.	Søndre Bergenhus Amt.	Bergens By.	Nordre Bergenhus Amt.	Romsdals Amt.	Søndre Trondhjems Amt.	Nordre Trondhjems Amt.	Nordlands Amt.	Tromsø Amt.	Finmarkens Amt.
Middelbefolkning	110965	117406	35727	86208	117220	116804	82271	104151	54019	24075
Exanthematisk Typhus	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.5	0.3	1.1
Typhoidfeber	1.7	2.5	3.2	1.8	1.9	2.2	1.5	2.7	2.3	2.3
Febris recurrens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
Simpel Feber	4.2	0.4	11.0	0.4	1.8	2.5	1.8	1.2	1.4	1.7
Cerebrospinal-Meningit.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	0.2	0.1	0.0
Barselfeber	0.4	0.2	0.4	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.5	0.4
Børnekopper	0.2	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
Vandkopper	0.7	0.2	2.6	0.1	0.4	0.9	0.2	0.1	0.4	0.6
Skarlagensfeber	5.5	3.4	5.4	3.1	2.7	2.7	2.8	3.0	2.6	2.1
Røde Hunde	0.4	0.1	2.0	0.2	0.2	0.3	0.2	0.1	0.2	0.2
Mæslinger	3.5	0.4	5.2	0.5	0.8	1.0	0.8	0.8	1.4	2.6
Rosen	0.9	0.3	0.6	0.6	0.7	0.9	0.8	0.6	0.4	0.7
Kighoste	2.1	0.7	4.6	1.2	1.2	2.2	0.8	1.3	1.6	2.5
Diphtherisk Svælgbetænd.	0.5	0.4	0.6	0.2	0.7	0.5	0.4	0.2	0.3	1.0
Strubehoste	0.2	0.1	0.7	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
Kusma	0.5	0.1	2.1	0.2	0.3	0.7	0.2	0.3	0.3	0.6
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilfælde.	21.9	3.6	65.3	6.0	10.9	23.0	11.3	8.6	11.1	24.4
Lungebetændelse	4.4	1.9	6.8	2.4	4.3	5.1	4.8	2.3	3.0	3.9
Pleurit	0.8	0.4	2.0	0.6	1.1	0.9	0.6	1.0	0.7	0.9
Gigtfeber	1.2	0.7	2.2	0.9	0.9	1.3	1.1	0.7	0.6	0.7
Koldfeber	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	9.8	2.5	26.3	3.4	4.0	9.6	3.4	4.4	5.3	8.4
Cholera asiatica	-	0.01	0.04	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	0.2	0.1	0.1	0.3	0.4	0.3	0.5	0.1	0.2	1.0
Skjørbug	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.9
Tilsammen	55.1	17.5	132.1	22.0	31.0	52.4	20.6	27.4	31.3	55.0

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Christiania By 1853—1881.

Tabel 4.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.		1875.		1874.		1873.		1872.	
	Tilf.	Døde	Tilfælde.	Døde.	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde
Exanthm. Typhus..	1	-	62	10	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1	-	43	8	-	-	14	1
Typhoidfeber.....	117	9	1361	148	337	30	91	12	139	8	55	4	108	15	67	5	78	6	143	20	150	16
Simpel Feber	-	-	1533	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	356	-	315	-	307	-	289	-
Cerebrosp.-Meningit	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	27	8	291	115	30	8	42	15	25	10	30	10	30	11	36	11	36	22	23	15	17	6
Børnekopper	16	3	212	24	137	17	-	-	-	-	9	-	4	-	9	-	7	2	1	-	12	2
Vandkopper.....	395	-	2250	-	248	-	263	-	372	-	253	-	108	-	209	-	286	-	149	-	163	-
Skarlagensfeber ...	257	20	3350	579	167	16	243	30	162	33	214	62	1111	241	1030	156	115	12	40	3	24	2
Røde Hunde	-	-	132	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	82	-	-	-	35	-
Mæslinger	5370	125	6299	281	108	-	6	-	29	3	570	32	1312	16	5	-	51	1	4179	229	21	-
Rosen	109	7	1719	58	148	9	153	4	108	5	81	4	143	4	260	6	384	11	182	8	95	4
Kighoste	523	59	5280	395	1487	115	188	11	358	21	863	64	248	12	359	34	357	27	72	2	1332	108
Diphth. Svælgbet ..	60	18	554	78	72	15	159	22	50	10	17	4	22	4	31	5	47	6	46	1	48	8
Strubehoste	58	42	247	208	74	53	56	50	33	32	19	19	17	17	11	9	11	9	6	5	10	5
Kusma	1	-	1241	-	3	-	4	-	9	-	6	-	11	-	76	-	892	-	142	-	48	-
Akut Bronchit ... / Andre katarrh. Tilf.	10866	208	72225	1413	10283	246	9951	199	8712	183	7571	116	6681	144	7942	125	6758	149	4832	81	4582	92
Lungebetændelse ..	892	151	5126	1021	662	103	722	133	517	94	387	73	493	95	540	117	805	202	302	71	241	54
Pleurit	9	9	141	71	6	6	8	8	10	10	13	13	5	5	4	4	40	8	3	3	8	8
Gigtfeber	356	2	2319	67	301	2	343	6	192	8	217	6	270	14	294	4	215	12	122	4	133	8
Koldfeber.....	2	-	99	-	12	-	5	-	2	-	17	-	13	-	13	-	10	-	12	-	7	-
Diarrhoe (akut) .. / Cholera nostras ...	3259	176	28630	1437	6031	318	3951	201	3789	212	2157	74	2394	99	2590	157	1813	108	1845	95	2282	123
Cholera asiatica ...	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Blodgang	3	-	108	5	7	-	13	2	13	-	7	-	8	1	5	-	9	1	14	1	13	-
Skjørbug	-	-	71	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	1	1	-	1	1	1	1
Tilsammen	22321	837	133252	5915	20113	938	16198	693	14520	629	12487	482	12982	679	13898	634	12355	584	12422	539	9525	438

Tabel 4. (Forts).

Christiania By.

	1871.		1870.		1869.		1868.		1867.		1866.		1865.		1864.		1863.		1862.		1861.	
	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf,	Døde
Exanthm. Typhus..	-	-	-	-	ca. 20	3	-	16	ca. 20	-	-	-	163	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber.....	193	32	82	11	39	6	150		146	25	73	9			131	17	646	61	617	49	997	57
Simpel Feber	266	-	282	1	321	-	239	-	284	1	372	1	366	-	376	1	632	-	421	-	481	-
Cerebrosp.-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	22	7	20	16	18	7	13	4	20	2	44	12	88	16	57	21	32	24	16	20	24	11
Børnekopper	33	3	38	1	24	-	87	9	43	2	63	7	366	24	122	10	5	-	7	1	16	1
Vandkopper.....	199	-	182	-	147	1	126	-	155	-	166	-	128	-	251	1	73	1	106	-	154	-
Skarlagensfeber ...	244	24	896	70	287	36	180	20	611	65	165	13	20	-	28	1	178	47	338	106	11	-
Røde Hunde	15	-	26	-	53	-	10	-	6	-	76	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	18	-	6	-	6	1	224	11	2042	38	7	-	37	1	13	2	10	1	191	30	1510	112
Rosen	165	3	198	5	140	4	101	-	108	6	105	4	97	1	141	4	187	7	89	5	49	2
Kighoste	16	1	27	1	294	25	331	12	157	3	928	39	269	5	23	2	351	24	194	14	57	3
Diphth. Svælgbet..	62	3	81	13	61	11	82	6	88	5	74	3	126	8	163	11	193	12	285	30	84	14
Strubehoste	10	9	17	13	33	26	21	18	17	5	27	23	27	13	29	21	31	30	23	20	32	15
Kusma	50	-	83	1	268	1	159	1	4	-	11	-	33	-	92	-	445	-	74	-	49	-
Akut Bronchit ...	4913	78	4330	78	3917	48	2934	30	2664	10	3310	27	3150	20	3016	47	2664	49	2732	44	1908	31
Andre katarrh. Tilf.																						
Lungebetændelse ..	457	79	510	121	574	100	423	84	528	78	629	107	471	69	429	92	449	92	497	89	394	46
Pleurit	44	6	-	-	9	7	5	-	34	7	51	4	35	3	-	2	-	8	-	6	-	5
Gigtfeber	232	3	172	5	143	5	131	-	112	4	88	4	135	2	157	1	114	2	78	3	52	2
Koldfeber.....	8	-	18	-	11	-	11	-	6	-	11	-	11	-	15	-	12	-	28	-	13	-
Diarrhoe (akut) ..	1778	50	1975	90	1178	41	1635	33	872	7	1991	25	2552	31	1397	38	1261	39	859	36	1197	33
Cholera nostras...																						
Cholera asiatica ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	19	-	8	1	8	-	14	-	16	-	30	1	83	1	1	-	13	-	13	1	85	8
Skjørbug	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	10	-	16	1	8	-	108	-
Tilsammen	8752	299	8951	427	7551	322	6876	244	7933	258	8260	307	8164	216	6451	272	7312	398	6576	454	7221	340

Tabel 4. (Forts).

Christiania By. [1])

	1860.		1859.		1858.		1857.		1856.		1855.		1854.		1853.	
	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Exanthm. Typhus..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber.....	874	58	581	53	207	33	218	10+	meget sj. R. 88	10	R. 73	10	R. 136	15	R. 83	9
Simpel Feber	-	-	-	-	61	2	R. 86	-	R. 41	1	68		91	1	R. 109	-
Cerebrosp.-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-
Barselfeber	44	15	40	21	49	16	sjelden 17	11	enkelte.	3	sjelden 22	5	af og til	-	sjeldnere.	
Børnekopper	179	22	25	5	1	-	8+	-	-	-	1	-	85	2	334	2 +
Vandkopper.....	123	-	79	-	113	-	hele Aaret. — Septbr.	-	af og til	-	-	-	alm. Aarets Beg. og Ende.	-	-	faa. -
Skarlagensfeber ...	79	-	62	4	ca. 40	3	2	1	første 4 Maneder.	enkelte.	Epidemi 97	6	mange.	7+	?	1
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	meget sjelden.	-	272	-	enkelte.	ikke faa	enkelte	-	-	-
Mæslinger	27	-	ganske faa.	-	2	-	epid. til Aug. Decbr. faa.	faa.	1617	15	3	-	14+	-	-	-
Rosen	87	1	44	2	18	1	sjelden.	-	-	-	-	-	af og til.	-	-	-
Kighoste	301	9	277	6	62	7	noget hyppigere.	3	ikke hyppig	-	mere eller mindre hyppig.	flere.	fra Septbr. alm. Decbr.	-	-	-
Diphth. Svælgbet..	124	7	119	7	69	3	endel.	5	enkelte.	-	?	faa.	af og til	-	nogle.	-
Strubehoste	53	29	62	40	49	34	10	?	enkelte,	-	sjelden.	3	enkeltvis.	-	-	enk.
Kusma	79	-	en-keltvis.	-	ikke meget udbredt.	-	sjelden.	-	enkelte.	-	enkeltvis.	-	Epidem. til i Juli.	-	forekom.	-
Akut Bronchit ...	1637	12	1317	9	1991	17	mere end alm. hyppige.	-	Influenza oftere i 8 Maaneder.	endel.	hyppige.	-	hyppige.	-	hyppig Vaar og Decbr.	-
Andre katarrh. Tilf																
Lungebetændelse ..	373	61	324	32	313	43	219	16 +	R. 150	21	128	14	186	25	R. 105	14
Pleurit	-	2	-	-	13	2	R. 20	1			-	-	R. 14	2	-	-
Gigtfeber	85	4	49	2	52	?	noget hyppigere.	-	lidet udbredt.		?	-	4+	-	-	-
Koldfeber.....	40	-	10	-	27	1	sjelden 13	-	35	-	26	-	17	-	sjelden R. 10	-
Diarrhoe (akut) ..	1257	15	1275	14	1119	2	meget udbr. Juli til Septbr. incl.	faa.	temlig hyppige.	-	hyppige i 2det Halvaar.	-	temmelig hyppige.	nogle.	hyppige fra Juni.	-
Cholera nostras ..																
Cholera asiatica ...	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	19	14	-	-	2453	1597
Blodgang	42	3	19	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	-	-	2	-	2	1	ganske faa.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5404	238	4285	199	4188	165										

[1]) R. betegner Rigshospitalets Opgaver, og +, at der sees at være forekommet flere Tilfælde eller Dødsfald, end Talopgaverne vise.

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Akershus Amt 1868—1881.

Tabel 5.

Akershus Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.	
	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.	Tilfælde.	Døde.
Exanthematisk Typhus	4	3	116	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	57	6	1 250	134	86	8	61	6	47	2	69	11
Simpel Feber	-	-	692	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	38	10	276	64	32	12	26	5	25	2	24	5
Børnekopper	-	-	98	8	22	2	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	76	-	397	-	61	-	21	-	56	-	32	-
Skarlagensfeber	42	3	3 734	483	35	5	32	2	98	8	655	102
Røde Hunde	45	-	37	-	25	-	1	-	2	-	2	-
Mæslinger	378	2	2 978	127	5	-	55	1	31	2	437	11
Rosen	116	-	1 073	29	72	4	75	2	62	1	64	1
Kighoste	324	8	1 928	109	193	17	17	-	193	8	388	22
Diptherisk Svælgbetændelse	111	28	480	73	67	13	52	5	40	4	18	2
Strubehoste	47	32	182	111	26	23	18	12	16	13	24	12
Kusma	3	-	286	1	3	-	12	-	5	-	15	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1 413	29	15 719	241	1 574	17	1 458	11	1 449	15	1 909	39
Lungebetændelse	521	94	4 559	749	428	63	477	92	302	57	380	59
Pleurit	103	4	871	82	100	9	103	11	79	8	103	11
Gigtfeber	103	-	1 141	31	110	2	104	2	99	1	131	5
Koldfeber	2	-	65	-	3	-	6	-	7	-	6	-
Diarrhoe (akut). Cholera nostras	407	12	7 274	274	701	36	610	19	692	19	628	29
Blodgang	14	4	211	16	8	-	2	-	25	-	25	-
Skjørbug	-	-	19	3	-	-	2	1	-	-	3	-
Tilsammen	3 804	235	43 393	2 554	3 551	211	3 132	169	3 228	140	4 914	309

Tabel 5. (Forts.)

Akershus Amt.

	1876.		1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf,	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Exanthematisk Typhus	10	-	2	-	17	2	4	2	83	8	227	29	100	11	40	6	149	14
Typhoidfeber	115	12	82	9	124	13	284	21	155	23								
Simpel Feber	-	-	110	-	154	-	209	-	119	-	100	-	101	-	68	-	53	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	22	4	24	5	34	10	39	10	20	2	30	9	34	8	22	5	24	7
Børnekopper	2	-	36	4	2	-	-	-	3	-	32	2	3	-	17	-	317	11
Vandkopper	23	-	64	-	34	-	38	-	41	-	27	-	38	-	33	1	30	-
Skarlagensfeber	1 485	207	439	62	190	28	81	7	92	8	627	54	558	47	265	44	152	41
Røde Hunde	1	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	142	3	2	1	46	3	2 247	106	2	-	11	-	10	-	7	-	618	24
Rosen	135	3	174	5	244	3	83	5	67	1	97	4	109	3	55	2	47	2
Kighoste	77	4	315	11	88	2	252	16	383	27	22	2	7	2	141	11	145	4
Diphtherisk Svælgbetænd.	49	11	47	13	42	3	74	6	26	3	65	13	55	5	85	13	46	2
Strubehoste	38	20	15	9	11	8	9	3	6	2	19	9	8	4	11	8	15	10
Kusma	2	-	32	1	190	-	21	-	2	-	4	-	14	-	17	-	6	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1 731	28	1 707	34	1 748	41	1 646	23	1 357	23	1 140	10	920	10	759	12	721	12
Lungebetændelse	473	56	588	110	766	131	432	57	285	50	428	74	436	69	462	68	360	52
Pleurit	110	8	97	11	95	2	57	8	53	7	74	7	80	7	62	5	43	4
Gigtfeber	125	1	140	2	148	8	132	6	56	3	96	1	61	2	39	1	38	2
Koldfeber	9	-	7	-	8	-	6	-	5	-	8	-	4	-	2	-	5	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	787	23	611	24	857	44	765	14	1 148	53	475	13	416	12	334	6	662	12
Blodgang	23	-	24	3	28	4	35	3	20	2	21	4	14	1	4	1	1	-
Skjørbug	4	2	1	-	3	-	2	-	1	-	3	-	4	-	3	1	4	-
Tilsammen	5 363	382	4 524	311	4 831	302	6 416	287	3 926	212	3 508	231	2 972	181	2 426	184	3 436	197

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Smaalenenes Amt i 1868—1881.

Tabel 6.

Smaalenenes Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	34	5	59	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	116	9	2088	204	163	11	77	8	121	14	166	9	262	18
Simpel Feber	-	-	1577	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	18	5	325	79	20	5	24	5	30	9	39	7	43	13
Børnekopper	-	-	735	74	11	-	-	-	-	-	-	-	85	15
Vandkopper	81	-	973	-	149	-	114	-	118	-	152	-	86	-
Skarlagensfeber	29	4	3638	427	73	8	143	18	455	49	705	122	1204	144
Røde Hunde	192	-	437	-	332	-	10	-	5	-	4	-	20	-
Mæslinger	120	-	3031	65	52	-	20	-	322	8	654	8	172	4
Rosen	165	2	1667	37	166	4	200	2	176	7	165	4	154	6
Kighoste	636	22	3289	135	704	26	119	3	421	23	415	18	53	5
Diphtherisk Svælgbetændelse	254	39	3145	519	125	5	118	6	159	9	274	45	751	138
Strubehoste	42	23	634	389	23	12	22	9	18	6	39	21	104	70
Kusma	13	-	474	-	19	-	2	-	2	-	8	-	48	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	4204	29	31016	368	3694	44	4084	33	3680	45	3589	50	3466	30
Lungebetændelse	583	89	6230	904	489	98	754	106	508	79	622	71	576	71
Pleurit	89	4	922	62	113	4	99	10	98	4	95	6	68	6
Gigtfeber	163	4	1416	31	117	2	176	5	113	2	135	7	212	1
Koldfeber	6	-	124	1	3	1	4	-	13	-	18	-	20	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1055	27	10791	273	1450	21	1382	33	1345	50	991	24	980	21
Blodgang	6	1	55	3	1	-	1	-	2	-	5	1	-	-
Skjørbug	6	-	35	2	1	-	6	-	5	-	2	-	6	-
Tilsammen	7812	263	72661	3585	7705	241	7355	238	7591	305	8078	393	8310	542

Tabel 6 (Forts.).

Smaalenenes Amt.	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	2	1	1	1	2	-	54	10	-	-	412	40	629	57	548	59
Typhoidfeber	318	39	344	39	191	24	252	15	194	27						
Simpel Feber	488	-	286	-	318	-	285	-	200	-	316	-	345	-	352	-
Barselfeber	31	7	40	13	27	6	25	1	46	13	33	6	30	4	21	2
Børnekopper	16	-	-	-	-	-	2	-	621	59	164	14	196	17	58	4
Vandkopper	65	-	70	-	55	-	50	-	114	-	72	-	98	-	105	-
Skarlagensfeber	537	50	39	1	48	1	103	5	331	29	293	39	504	76	380	57
Røde Hunde	12	-	9	-	5	-	11	-	29	-	27	-	-	-	-	-
Mæslinger	6	-	297	-	1505	44	1	-	2	1	18	-	31	1	1404	45
Rosen	230	9	222	4	125	1	102	-	127	-	136	5	106	-	70	4
Kighoste	413	11	320	7	199	14	610	25	35	3	7	-	141	2	732	32
Diphtherisk Svælgbetændelse	756	153	720	145	87	5	51	-	104	13	110	6	110	11	183	8
Strubehoste	129	97	214	123	63	42	8	1	14	8	16	10	14	10	29	14
Kusma	63	-	165	-	152	-	8	-	7	-	76	-	80	-	15	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	3781	44	3080	48	2165	27	1909	27	1568	20	1781	27	1457	21	1980	17
Lungebetændelse	949	174	875	125	441	61	532	51	484	68	482	44	489	49	546	52
Pleurit	109	6	125	11	87	10	63	3	65	2	41	1	82	1	61	4
Gigtfeber	203	2	146	7	97	3	84	-	133	2	97	1	65	3	145	3
Koldfeber	6	-	19	-	8	-	16	-	17	-	9	-	14	-	9	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1219	28	872	36	872	21	924	24	756	15	1119	39	772	22	1497	34
Blodgang	5	1	5	-	11	1	23	-	2	-	7	-	6	1	4	-
Skjørbug	5	1	5	-	1	-	3	1	1	-	2	1	6	-	2	-
Tilsammen	9343	623	7854	560	6459	260	5116	163	4859	260	5218	233	5175	275	8143	335

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Buskeruds Amt i 1868—1881.

Tabel 7.

Buskeruds Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880. Behandlede.	Tiaaret 1871—1880. Deraf Døde.	1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	145	18	2725	271	135	17	118	12	592	50	175	14	241	20
Simpel Feber	-	-	1944	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	-	6	4	1	1	3	1	2	2	-	-	-	-
Barselfeber	71	15	601	123	53	13	58	17	62	17	61	12	77	16
Børnekopper	38	8	247	16	23	-	-	-	5	-	2	-	1	-
Vandkopper	62	-	940	-	156	-	118	-	90	-	72	-	89	
Skarlagensfeber	15	2	2932	396	29	6	20	-	67	16	917	167	1139	159
Røde Hunde	194	-	169	-	113	-	-	-	4	-	-	-	-	
Mæslinger	297	6	2631	76	8	-	2	-	77	8	1148	35	17	-
Rosen	249	7	2263	43	229	7	216	2	199	6	189	1	262	8
Kighoste	360	31	3559	200	839	30	49	8	584	29	249	14	152	16
Diphtherisk Svælgbetændelse	104	13	460	89	80	22	39	6	40	7	76	31	44	10
Strubehoste	34	19	215	114	43	26	26	9	16	10	19	11	25	17
Kusma	18	-	696	2	2	-	4	-	6	-	3	-	2	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	3520	32	27959	500	3042	49	3153	44	3002	69	2990	66	3043	56
Lungebetændelse	641	99	4683	730	396	75	657	110	483	91	494	70	428	67
Pleurit	112	6	774	36	101	8	82	5	72	4	86	5	79	4
Gigtfeber	178	1	1355	44	186	5	143	5	101	7	100	2	159	5
Koldfeber	4	-	159	-	5	-	7	-	9	-	21	-	12	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1090	22	12819	318	1390	34	1344	43	1593	40	1181	16	1289	38
Blodgang	5	-	120	7	29	2	15	-	12	-	1	1	8	-
Skjørbug	3	-	31	1	2	-	3	-	2	-	6	-	5	1
Tilsammen	7141	279	67297	2973	6862	295	6057	262	7018	356	7790	445	7072	417

Tabel 7 (Forts.).

Buskeruds Amt.	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	2	2	7	1	182	21	210	33	193	21	520	81
Typhoidfeber	325	43	338	43	225	24	394	27								
Simpel Feber	417	-	410	-	375	-	404	-	338	-	436	-	395	-	406	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	71	13	76	11	56	10	38	10	49	4	34	11	32	7	20	4
Børnekopper	200	16	2	-	9	-	-	-	5	-	4	-	5	-	290	10
Vandkopper	166	-	60	-	49	-	48	-	92	-	77	-	68	-	143	-
Skarlagensfeber	208	7	14	-	19	9	157	18	362	14	372	57	443	76	398	64
Røde Hunde	1	-	14	-	15	-	3	-	19	-	-	-	22	-	-	-
Mæslinger	-	-	36	2	1328	31	13	-	2	-	4	-	5	1	513	39
Rosen	243	8	351	6	211	1	148	3	215	1	215	3	134	1	111	-
Kighoste	427	22	193	10	349	28	615	43	102	-	30	4	432	27	171	17
Diphtherisk Svælgbetændelse	33	2	40	1	21	4	45	2	42	4	81	3	112	7	129	11
Strubehoste	20	11	16	11	10	6	13	2	27	11	22	11	22	12	21	11
Kusma	10	-	428	2	237	-	2	-	2	-	10	-	44	-	-	-
Akut Bronchit / Andre katarrhalske Tilfælde	3018	62	2741	45	2541	35	2254	38	2175	35	2484	51	2382	25	1744	32
Lungebetændelse	525	84	593	70	352	56	320	35	435	72	603	95	561	93	449	84
Pleurit	86	2	90	4	63	1	58	2	57	1	69	3	49	2	53	5
Gigtfeber	124	3	172	3	130	4	93	3	147	7	111	6	86	5	74	4
Koldfeber	11	-	36	-	21	-	13	-	24	-	25	-	43	-	21	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	1096	41	1237	31	1349	21	1528	40	812	14	1172	19	851	11	1544	33
Blodgang	8	-	8	1	10	2	13	1	16	-	14	1	10	1	10	-
Skjørbug	4	-	7	-	-	-	1	-	1	-	1	-	2	-	3	-
Tilsammen	6993	314	6862	240	7372	234	6167	226	5104	184	5974	297	5891	289	6620	395

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Jarlsberg og Laurviks Amt i 1868—1881.

Tabel 8.

Jarlsberg og Laurviks Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	56	8	1276	174	164	15	128	16	146	19	58	4	134	25
Simpel Feber	-	-	899	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	2	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	25	5	380	97	32	11	38	5	39	10	26	3	33	7
Børnekopper	8	1	162	16	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Vandkopper	78	-	709	-	66	-	63	-	58	-	92	-	48	-
Skarlagensfeber	5	-	2039	303	62	10	129	4	49	1	226	36	757	151
Røde Hunde	95	-	466	-	349	-	11	-	2	-	24	-	-	-
Mæslinger	1431	17	1257	41	13	-	2	-	19	2	74	3	8	-
Rosen	123	6	1232	38	115	5	130	5	85	4	96	3	131	3
Kighoste	846	47	1951	75	407	7	13	1	29	3	33	2	617	19
Diphtherisk Svælgbetændelse	35	6	1264	234	32	5	77	10	78	14	151	28	288	75
Strubehoste	23	8	296	139	16	6	30	10	8	5	44	32	61	31
Kusma	2	-	462	-	3	-	2	-	4	-	2	-	6	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	3145	37	26600	284	3644	25	2562	36	2658	31	2143	34	2564	36
Lungebetændelse	910	163	4351	657	538	61	454	85	448	85	292	57	525	61
Pleurit	101	3	743	25	86	5	88	2	113	2	85	1	106	6
Gigtfeber	134	4	1162	44	125	8	120	1	81	4	104	5	133	8
Koldfeber	13	-	264	-	6	-	19	-	28	-	40	-	15	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1043	19	9684	242	1365	31	1206	18	1074	30	721	12	797	29
Blodgang	-	-	26	2	-	-	2	2	2	-	1	-	1	-
Skjørbug	-	-	42	1	9	-	6	-	6	-	9	-	4	-
Tilsammen	8073	324	55267	2373	7034	189	5081	196	4928	210	4221	220	6229	451

Tabel 8 (Forts.).

Jarlsberg og Laurviks Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	135	24	150	23	117	11	134	15	110	22	64	7	105	17	281	57
Simpel Feber	201	-	218	-	186	-	141	-	153	-	176	-	402	-	314	-
Cerebrospinal-Meningit	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	49	14	52	23	34	8	33	10	44	6	17	7	44	6	46	5
Børnekopper	15	3	31	4	1	1	48	4	63	4	9	-	114	4	21	1
Vandkopper	39	-	75	-	163	-	39	-	66	-	66	-	33	-	79	-
Skarlagensfeber	143	18	11	2	56	1	60	4	546	76	256	47	206	19	220	48
Røde Hunde	5	-	19	-	6	-	6	-	44	-	3	-	10	-	7	-
Mæslinger	2	-	573	22	563	14	2	-	1	-	4	-	7	-	1110	40
Rosen	125	2	186	7	139	2	87	2	138	5	86	2	148	3	104	2
Kighoste	97	6	49	-	225	22	387	22	94	3	15	2	142	9	446	29
Diphtherisk Svælgbetændelse	219	55	88	14	67	1	147	13	117	19	80	10	149	23	198	26
Strubehoste	42	21	28	10	22	6	22	8	23	10	37	18	40	28	41	24
Kusma	13	-	213	-	133	-	42	-	44	-	52	-	45	-	11	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	2839	34	2893	32	2797	20	2185	16	2315	20	1580	23	2789	32	2785	20
Lungebetændelse	766	111	473	60	315	42	216	31	324	62	338	71	585	88	449	65
Pleurit	57	2	67	3	51	1	40	1	50	2	36	4	75	4	32	-
Gigtfeber	130	2	168	7	88	-	68	2	153	7	80	2	115	5	81	4
Koldfeber	26	-	41	-	41	-	26	-	22	-	16	-	48	-	46	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1101	48	803	29	929	14	979	22	709	9	435	11	837	12	1546	25
Blodgang	3	-	1	-	5	-	4	-	7	-	-	-	2	1	2	-
Skjørbug	1	-	2	-	5	1	-	-	-	-	2	-	3	-	1	-
Tilsammen	6009	340	6133	236	5943	136	4666	150	5023	245	3352	204	5899	251	7820	346

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Hedemarkens Amt 1868—1881.

Tabel 9.

Hedemarkens Amt..	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	31	2	-	-	-	-	-	-	4	-	1	1
Typhoidfeber	124	14	2030	221	144	16	114	11	180	25	63	11	195	18
Simpel Feber	-	-	806	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lemænfeber	-	-	150	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	2	1	25	13	6	4	2	-	-	-	1	1	6	4
Barselfeber	43	12	525	121	43	9	45	13	54	10	44	11	55	11
Børnekopper	-	-	83	2	8	-	-	-	15	1	-	-	28	1
Vandkopper	31	-	271	-	48	-	29	-	51	-	24	-	19	-
Skarlagensfeber	245	36	3264	422	52	1	60	3	134	24	760	120	1776	230
Røde Hunde	101	1	96	-	17	-	-	-	-	-	2	-	4	-
Mæslinger	398	9	1149	45	-	-	5	-	59	1	114	1	12	-
Rosen	138	5	1203	40	112	7	103	7	97	1	93	2	154	1
Kighoste	271	7	1562	59	115	5	170	3	392	20	63	1	37	2
Diptherisk Svælgbetændelse	142	50	411	30	53	10	24	2	9	-	11	-	51	3
Strubehoste	18	14	81	38	12	10	10	5	3	3	5	-	9	5
Kusma	3	-	223	-	3	-	4	-	11	-	6	-	3	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	2037	34	18148	272	2019	20	1954	31	2200	36	2098	32	2164	30
Lungebetændelse	951	109	6489	892	956	146	642	87	530	76	639	70	633	67
Pleurit	137	8	1069	46	119	11	104	3	125	2	116	1	121	7
Gigtfeber	163	4	1524	50	139	3	127	5	112	10	128	1	197	4
Koldfeber	1	-	22	-	1	-	1	-	2	-	-	-	2	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	606	19	6762	161	893	18	629	16	1001	37	677	14	709	12
Blodgang	26	2	947	72	43	-	15	-	38	1	29	-	92	6
Skjørbug	11	-	203	1	9	-	7	-	21	-	21	-	29	-
Tilsammen	5448	322	47074	2487	4792	260	4045	186	5034	247	4898	265	6297	402

Tabel 9. (Forts.)

Hedemarkens Amt.	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	2	-	3	-	5	1	16	-	140	16	206	26	198	22	316	35
Typhoidfeber	280	30	259	30	390	38	265	26								
Simpel Feber	170	-	192	-	199	-	129	-	116	-	125	-	65	-	98	-
Lemænfeber	-	-	-	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningitis	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	5
Barselfeber	73	19	98	25	47	11	41	5	25	7	23	2	22	8	22	8
Børnekopper	21	-	-	-	-	-	10	-	1	-	1	-	5	-	6	-
Vandkopper	12	-	22	-	18		22	-	26	-	37	-	29	-	22	-
Skarlagensfeber	85	8	-	-	33	3	95	14	269	19	457	46	529	79	384	67
Røde Hunde	8	-	35	-	15	-	3	-	12	-	10	-	5	-	-	-
Mæslinger	5	-	850	41	81	2	2	-	21	-	12	-	36	-	572	27
Rosen	198	8	219	8	84	2	59	3	84	1	85	2	64	2	26	-
Kighoste	15	-	128	6	500	21	142	1	-	-	5	-	14	2	301	21
Diphtherisk Svælgbetænd	55	3	49	1	44	6	54	2	61	3	124	5	73	5	90	10
Strubehoste	4	3	13	7	12	2	7	1	6	2	7	3	9	3	14	9
Kusma	27	-	146	-	20	-	1	-	2	-	20	-	3	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1872	25	2033	37	1713	24	1055	15	1040	22	1047	13	761	34	785	22
Lungebetændelse	957	171	704	110	491	62	389	38	548	65	511	57	451	73	327	49
Pleurit	123	6	155	8	74	3	77	5	55	-	62	2	54	4	34	1
Gigtfeber	190	3	238	8	133	5	109	4	151	7	113	4	108	-	89	2
Koldfeber	4	-	6	-	4	-	2	-	-	-	3	-	4	-	1	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	662	14	670	25	597	6	569	15	355	4	470	13	400	6	437	13
Blodgang	89	3	166	10	178	28	217	16	80	8	35	3	12	2	19	2
Skjørbug	84	-	19	1	7	-	2	-	4	-	16	-	4	-	12	-
Tilsammen	4946	297	6005	317	4645	214	3416	145	2996	154	3369	176	2846	240	3567	271

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Christians Amt 1868—1881.

Tabel 10.

Christians Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	4	1	114	15	-	-	7	3	29	7	-	-	-	-
Typhoidfeber	70	7	998	103	76	10	76	6	76	9	80	10	98	9
Simpel Feber	7	-	551	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	-	5	1	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-
Barselfeber	36	5	303	59	21	7	25	5	25	2	22	4	29	8
Børnekopper	-	-	29	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	41	-	381	-	27	-	35	-	95	-	33	-	49	-
Skarlagensfeber	76	18	3529	477	25	2	91	15	885	153	1026	173	673	80
Røde Hunde	257	-	81	-	24	-	5	-	-	-	10	-	1	-
Mæslinger	56	-	709	24	7	-	1	-	31	1	47	-	5	-
Rosen	118	-	955	18	68	4	76	4	60	1	93	-	133	2
Kighoste	130	6	1434	97	10	-	169	19	462	19	76	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	60	15	571	38	123	17	19	3	33	2	34	4	72	7
Strubehoste	13	3	69	36	16	11	3	1	7	3	7	3	4	2
Kusma	4	1	362	-	6	-	17	-	2	-	11	-	26	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	1283	16	11654	165	1086	18	1334	14	1439	20	1021	11	1065	14
Lungebetændelse	518	54	5853	675	655	95	718	85	526	50	520	42	457	59
Pleurit	72	2	786	56	70	7	86	6	87	4	102	7	78	4
Gigtfeber	184	5	1618	49	126	-	132	8	128	1	107	3	196	10
Koldfeber	1	-	11	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	293	9	3783	101	384	8	313	6	436	5	274	1	355	10
Blodgang	12	3	193	15	16	-	5	-	12	2	3	1	24	1
Skjørbug	13	-	134	-	23	-	4	-	17	-	11	-	15	-
Tilsammen	3259	144	34123	1930	2764	179	3116	178	4351	280	3478	260	3285	206

Tabel 10 (Forts.)

Christians Amt.	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthm. Typhus	-	-	3	2	11	3	64	-	84	9	150	13	121	7	162	15
Typhoidfeber	60	5	153	13	176	18	119	11								
Simpel Feber	72	-	114	-	138	-	131	-	96	-	69	-	115	-	28	-
Cerebrosp.-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Barselfeber	48	10	39	8	32	4	33	6	29	5	25	3	22	5	22	4
Børnekopper	23	-	3	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	92	8
Vandkopper	38	-	22	-	27	-	35	-	20	-	40	-	10	1	5	-
Skarlagensfeber	24	6	14	-	4	-	153	12	634	36	417	23	626	60	15	5
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	18	-	23	-	13	-	12	-	5	-
Mæslinger	14	1	456	16	142	6	1	-	5	-	4	-	146	4	139	8
Rosen	175	4	142	2	43	-	56	1	109	-	82	1	69	4	42	2
Kighoste	14	-	253	7	384	51	64	1	2	-	34	-	111	9	142	3
Diphth. Svælgbet	41	4	56	-	47	-	60	-	86	1	105	-	135	2	63	-
Strubehoste	3	1	6	4	15	7	2	-	6	4	11	6	2	-	7	3
Kusma	19	-	148	-	90	-	22	-	21	-	30	-	34	-	14	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilf.	1059	24	1374	26	1248	15	1021	12	1007	11	709	8	876	6	595	3
Lungebetændelse	762	101	691	75	489	63	513	53	522	52	439	63	427	50	398	46
Pleurit	104	8	94	5	67	8	51	4	47	3	35	2	31	2	24	2
Gigtfeber	227	8	184	3	149	6	188	5	181	5	146	7	86	2	60	1
Koldfeber	4	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	333	14	564	22	387	19	482	11	255	5	442	10	298	7	359	4
Blodgang	46	2	29	2	22	5	31	1	5	1	96	5	19	-	11	2
Skjørbug	12	-	11	-	10	-	19	-	12	-	22	2	10	1	17	1
Tilsammen	3078	188	4357	185	3484	205	3065	117	3145	132	2870	143	3151	160	2201	107

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Bratsbergs Amt 1868—1881.

Tabel 11.

Bratsbergs Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthm. Typhus	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	39	7	786	94	54	8	50	7	63	4	53	4	51	6
Simpel Feber	-	-	959	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	20	6	369	115	24	8	43	18	23	7	37	15	41	11
Børnekopper	1	-	145	18	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	137	-	760	-	102	-	95	-	47	-	44	-	95	-
Skarlagensfeber	45	4	3607	348	62	4	339	32	455	58	554	88	1129	111
Røde Hunde	470	-	231	-	72	-	1	-	4	-	1	-	32	-
Mæslinger	166	1	2315	28	-	-	147	3	424	7	234	4	301	1
Rosen	134	1	1229	20	169	-	149	3	96	2	91	4	149	2
Kighoste	555	28	2756	145	958	27	7	-	34	1	172	17	357	14
Diphtherisk Svælgbetændelse	75	6	259	35	59	5	26	7	27	4	12	2	20	4
Strubehoste	22	8	200	76	26	4	13	4	18	-	21	11	32	14
Kusma	4	-	460	-	2	-	3	-	-	-	3	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	3115	30	22546	301	2935	26	3051	28	2553	38	1730	29	2570	42
Lungebetændelse	878	144	4109	707	519	87	472	70	377	58	395	59	577	81
Pleurit	131	9	944	43	118	8	96	3	84	2	94	5	116	7
Gigtfeber	101	4	1054	42	135	3	123	2	74	3	98	6	127	3
Koldfeber	8	-	67	2	14	-	8	-	-	-	5	-	6	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1305	19	8786	219	1572	41	991	22	869	19	592	21	1050	22
Blodgang	92	1	475	20	445	18	20	2	1	-	-	-	4	-
Skjørbug	37	-	471	5	20	2	26	-	40	1	85	1	117	1
Tilsammen	3780	268	52532	2222	7288	246	5760	201	5189	204	4191	264	6764	318

Tabel 11 (Forts.).

Bratsbergs Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthemathisk Typhus	-	-	-	-	2	-	1	-	} 82	13	121	17	139	13	160	23
Typhoidfeber	79	9	84	9	114	9	156	25								
Simpel Feber	237	-	191	-	151	-	272	-	108	-	89	-	86	-	55	-
Barselfeber	41	12	70	17	19	3	26	10	46	14	24	7	28	10	23	5
Børnekopper	-	-	6	-	16	3	59	9	61	6	11	-	21	1	418	16
Vandkopper	87	-	53	-	67	-	68	-	102	-	53	-	47	-	omtalt	-
Skarlagensfeber	290	19	52	1	109	3	390	18	227	14	95	10	49	7	74	16
Røde Hunde	-	-	5	-	12	-	19	-	85	-	78	-	-	-	-	-
Mæslinger	764	10	392	2	37	1	2	-	14	-	1	-	6	-	436	48
Rosen	200	-	173	2	84	1	57	-	61	1	81	-	53	3	47	3
Kighoste	12	-	102	6	584	55	539	25	1	-	4	-	19	2	147	35
Diphtherisk Svælgbetændelse	23	4	33	4	9	-	16	3	34	3	39	5	32	8	49	11
Strubehoste	9	8	16	10	16	8	17	6	32	11	27	10	16	7	8	4
Kusma	8	-	149	-	244	-	7	-	44	-	30	-	-	-	endel	-
Akut Bronchit ..... }	2670	35	2243	32	1843	25	1532	26	1419	24	1240	20	1042	30	722	14
Andre katarrh. Tilfælde ... }																
Lungebetændelse	622	116	401	57	246	46	271	71	229	62	211	58	338	87	358	98
Pleurit	136	3	117	5	85	5	36	2	62	5	57	-	35	1	12	1
Gigtfeber	147	5	124	3	75	7	61	2	91	8	59	4	71	6	58	3
Koldfeber	6	1	7	1	13	-	7	-	1	-	9	-	5	-	14	-
Diarrhoe (akut) ..... }	1138	26	724	22	697	13	719	19	464	14	669	18	378	9	581	17
Cholera nostras ..... }																
Blodgang	-		-	-	-	-	-	-	5	-	3	-	2	1	-	-
Skjørbug	81	-	41	-	39	-	21	-	1	-	8	-	29	2	6	-
Tilsammen	6550	248	4983	171	4462	179	4276	216	3169	175	2909	149	2396	187	3168	294

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Nedenæs Amt 1868—1881.

Tabel 12.

Nedenæs Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	1	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Typhoidfeber	40	3	1081	104	39	8	78	6	137	13	147	14	95	11
Simpel Feber	-	-	905	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	20	10	329	86	31	3	37	13	30	10	30	6	32	8
Børnekopper	2	-	84	5	22	2	-	-	-	-	7	-	-	-
Vandkopper	35	-	534	-	61	-	106	-	56	-	38	-	38	-
Skarlagensfeber	19	-	3095	353	273	20	121	8	131	11	235	17	1175	112
Røde Hunde	30	-	215	-	56	-	43	-	10	-	30	-	6	-
Mæslinger	23	-	2262	60	17	-	17	2	942	15	275	1	1	-
Rosen	111	2	1298	31	95	2	83	3	105	4	113	2	130	3
Kighoste	293	28	2584	170	532	18	-	-	114	21	737	37	321	19
Diphtherisk Svælgbetændelse	169	24	458	60	116	16	48	7	42	11	13	2	29	6
Strubehoste	21	15	134	91	11	8	18	11	12	8	10	7	13	7
Kusma	18	-	260	-	-	-	-	-	1	-	5	-	3	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	2373	33	20838	273	2619	30	2282	30	2505	35	1995	26	2310	28
Lungebetændelse	618	71	3358	601	604	114	316	44	321	46	269	32	451	117
Pleurit	98	3	882	43	111	6	95	6	117	9	122	2	93	6
Gigtfeber	118	4	1051	27	105	3	147	4	132	1	85	-	104	4
Koldfeber	19	-	270	-	20	-	27	-	24	-	33	-	28	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	741	10	6458	148	829	19	714	10	881	34	603	15	612	13
Blodgang	3	-	65	14	3	-	21	7	2	1	7	1	8	-
Skjørbug	1	-	88	1	10	-	5	-	7	-	15	-	12	1
Tilsammen	4755	205	46252	2067	5554	249	4160	151	5569	219	4769	162	5462	335

Tabel 12 (Forts.)

Nedenæs Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	79	7	211	16	198	27	227	40
Typhoidfeber	115	10	85	5	183	20	123	10								
Simpel Feber	161	-	150	-	263	-	185	-	146	-	176	-	94	-	119	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	44	12	41	11	34	12	18	2	32	9	28	8	21	7	38	7
Børnekopper	-	-	16	-	4	-	16	2	19	1	11	4	3	1	624	34
Vandkopper	40	-	78	-	33	-	32	-	52	-	28	-	95	-	2	-
Skarlagensfeber	679	95	14	2	4	-	28	3	435	85	386	75	69	16	10	2
Røde Hunde	4	-	-	-	21	-	7	-	38	-	73	-	67	-	-	-
Mæslinger	5	-	798	30	199	12	3	-	5	-	4	-	4	-	353	26
Rosen	148	4	255	11	148	1	70	-	151	1	139	3	95	3	70	-
Kighoste	5	1	18	1	730	69	126	4	1	-	3	-	49	9	601	77
Diptherisk Svælgbetændelse	33	4	46	5	61	3	28	5	42	1	35	3	42	5	51	4
Strubehoste	18	16	18	13	4	3	11	6	19	12	9	4	3	2	11	3
Kusma	7	-	62	-	100	-	74	-	8	-	6	-	19	-	3	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	2104	31	1796	26	2114	34	1170	14	1943	19	1746	20	1555	26	1190	24
Lungebetændelse	504	105	198	35	212	31	190	30	293	47	278	42	301	58	280	56
Pleurit	93	5	52	2	63	2	56	4	80	1	78	1	85	6	58	3
Gigtfeber	100	2	109	4	85	3	76	2	108	4	105	3	59	3	54	-
Koldfeber	46	-	25	-	23	-	10	-	34	-	27	-	31	-	29	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	637	22	545	12	629	13	492	6	516	4	465	7	434	6	709	15
Blodgang	10	1	1	-	9	4	4	-	-	-	2	1	3	-	13	2
Skjørbug	14	-	10	-	6	-	1	-	8	-	3	-	13	-	-	-
Tilsammen	4767	308	4317	157	4925	207	2720	88	4009	191	3813	187	3240	169	4442	293

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Lister og Mandals Amt i 1868—1881.

Tabel 13.

Lister og Mandals Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	1	1	68	16	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Typhoidfeber	113	19	1222	163	115	16	68	6	127	15	105	22	103	16
Simpel Feber	-	-	943	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	16	5	314	54	28	5	25	7	27	7	23	4	46	9
Børnekopper	5	1	213	31	7	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Vandkopper	99	-	648	-	66	-	57	-	63	-	152	-	64	-
Skarlagensfeber	236	27	2946	357	593	44	370	20	7	1	63	8	836	119
Røde Hunde	17	-	456	-	298	-	4	-	9	-	7	-	2	-
Mæslinger	164	-	1941	75	5	-	69	-	184	2	49	-	1	-
Rosen	88	-	867	18	84	1	67	-	64	3	55	4	95	3
Kighoste	165	16	2448	159	598	53	2	1	47	13	458	27	14	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	35	14	349	25	10	3	25	1	24	3	27	1	32	3
Strubehoste	16	7	199	110	9	6	16	9	8	2	3	2	8	4
Kusma	9	-	293	-	-	-	5	-	7	-	4	-	3	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	2889	24	19227	249	2679	21	1906	23	2124	26	1795	32	2258	33
Lungebetændelse	482	82	3100	481	551	96	330	54	236	30	203	28	306	50
Pleurit	72	3	552	30	96	3	44	4	49	3	39	1	74	7
Gigtfeber	199	2	1253	29	134	8	102	2	119	3	159	3	147	4
Koldfeber	18	-	149	1	8	-	16	-	13	-	17	-	13	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	785	15	6104	185	1201	40	472	10	803	28	489	9	569	19
Blodgang	2	-	68	2	1	-	3	-	10	-	6	-	13	-
Skjørbug	2	-	40	2	5	-	4	-	3	1	3	-	5	-
Tilsammen	5414	217	43401	1988	6489	298	3585	137	3924	137	3657	141	4591	269

Tabel 13 (Forts.).

Lister og Mandals Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	4	1	11	3	9	1	43	10	147	20	158	25	222	25	185	27
Typhoidfeber	156	20	132	17	169	24	100	7								
Simpel Feber	190	-	148	-	171	-	204	-	230	-	234	-	164	-	146	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	37	5	35	6	29	1	31	7	33	3	26	7	17	6	28	7
Børnekopper	12	1	103	19	15	3	26	3	49	3	3	-	34	1	79	4
Vandkopper	41	-	42	-	86	-	51	-	26	-	55	-	56	-	26	-
Skarlagensfeber	492	71	15	1	103	6	254	47	213	40	16	1	7	-	4	-
Røde Hunde	7	-	9	-	16	-	17	-	87	-	13	-	5	-	-	-
Mæslinger	-	-	1145	60	476	13	7	-	5	-	3	-	5	-	352	10
Rosen	98	3	113	3	82	-	114	1	95	-	75	2	64	1	34	-
Kighoste	1	-	3	-	153	15	1164	48	8	2	92	11	94	7	221	9
Diphtherisk Svælgbetændelse	42	1	35	3	61	5	43	2	50	3	19	1	30	1	46	8
Strubehoste	10	2	28	18	35	20	41	22	41	25	20	6	7	4	16	8
Kusma	-	-	44	-	227	-	2	-	1	-	10	-	-	-	9	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	1946	21	1669	21	1605	25	1889	23	1356	24	1322	21	1455	23	1048	21
Lungebetændelse	418	81	313	49	232	34	248	26	263	33	228	33	480	59	257	35
Pleurit	63	4	54	4	26	-	48	1	59	3	50	3	25	2	19	3
Gigtfeber	157	2	108	3	115	-	108	1	104	3	120	4	75	2	50	-
Koldfeber	16	-	11	-	14	-	21	-	20	1	9	-	14	-	9	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	596	20	402	12	493	11	621	31	458	5	479	12	354	7	747	23
Blodgang	7	-	4	1	4	-	12	-	8	1	3	-	7	1	2	-
Skjørbug	4	1	6	-	7	-	1	-	2	-	3	-	12	-	-	-
Tilsammen	4297	233	4430	220	4128	158	5045	229	3255	166	2938	126	3127	139	3278	155

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Stavanger Amt 1868—1881.

Tabel 14.

Stavanger Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	2	-	95	9	-	-	-	-	-	-	10	1	-	-
Typhoidfeber	80	14	1924	293	109	20	100	17	132	28	144	19	113	16
Simpel Feber	-	-	2330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	-	13	9	4	1	-	-	1	1		-	8	7
Barselfeber	23	7	414	121	28	10	46	13	37	11	38	12	50	15
Børnekopper	-	-	245	33	5	2	1	-	8	1	1	-	-	-
Vandkopper	78	-	803	-	84	-	69	-	57	-	53	-	102	-
Skarlagensfeber	1134	92	6054	1037	636	79	901	208	325	51	123	30	328	64
Røde Hunde	16	-	411	-	112	-	155	-	9	-	8	-	4	-
Mæslinger	68	2	3865	140	20	-	791	15	428	4	2	-	11	2
Rosen	112	3	987	30	118	7	95	5	72	3	74	2	84	4
Kighoste	690	51	2329	176	189	5	33	1	86	11	338	38	273	22
Diphtherisk Svælgbetændelse	28	4	585	40	23	7	50	1	22	1	35	4	99	11
Strubehoste	7	3	175	85	15	6	11	6	7	1	9	4	19	9
Kusma	274	-	540	-	22	-	2	-	7	-	18	-	93	-
Akut Bronchit Andre katarrh Tilfælde	2177	41	24280	352	2151	40	2278	39	2300	46	2198	38	2568	53
Lungebetændelse	607	145	4932	721	629	137	281	54	289	43	462	70	960	124
Pleurit	107	6	878	48	110	4	84	6	128	3	164	10	122	5
Gigtfeber	117	8	1385	77	147	10	160	7	99	5	129	9	148	9
Koldfeber	23	-	125	-	19	-	18	-	17	-	21	-	4	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	859	24	10899	263	1055	36	892	32	1190	37	937	14	834	19
Blodgang	9	2	167	5	9	-	6	-	20	1	11	-	18	-
Skjørbug	1	-	57	2	6	-	4	-	6	-	3	1	3	-
Tilsammen	6413	402	63493	3441	5491	364	5977	404	5240	247	4778	522	5841	360

Tabel 14 (Forts).

Stavanger Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthemathisk Typhus	1	-	39	4	34	2	11	2								
Typhoidfeber	255	38	173	34	261	34	341	46	296	41	427	61	569	81	744	65
Simpel Feber	392	-	470	-	390	-	531	-	547	-	482	-	538	-	473	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	52	11	31	10	39	11	39	12	54	16	43	5	26	6	34	7
Børnekopper	52	8	1	-	69	9	101	13	7	-	1	-	8	-	31	3
Vandkopper	62	-	56	-	71	-	110	-	139	-	55	1	91	1	34	-
Skarlagensfeber	37	2	3	3	9	4	738	130	2954	466	43	8	6	-	28	4
Røde Hunde	15	-	14	-	22	-	48	-	24	-	3	-	11	-	5	-
Mæslinger	6	-	2083	116	407	2	92	-	25	1	3	-	46	-	793	13
Rosen	118	2	87	-	154	4	97	1	88	2	64	3	85	2	47	1
Kighoste	433	46	150	1	73	5	537	38	217	9	14	-	144	6	179	13
Diptherisk Svælgbetænd.	93	3	40	1	40	2	46	2	137	8	45	4	35	6	52	3
Strubehoste	22	17	21	11	30	15	23	10	18	6	18	11	15	2	18	5
Kusma	33	-	35	-	106	-	126	-	98	-	41	-	33	-	2	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	2878	25	2494	35	2352	26	2281	28	2780	22	2678	26	2131	19	1489	10
Lungebetændelse	706	91	373	56	315	32	292	39	625	75	523	61	520	82	350	36
Pleurit	68	4	61	5	49	4	63	4	29	3	32	1	39	3	26	-
Gigtfeber	166	10	126	10	141	8	143	5	126	4	152	7	205	6	115	4
Koldfeber	9	-	6	-	8	-	8	-	15	-	9	-	20	-	7	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1235	32	1213	27	1201	28	1181	17	1161	21	983	23	564	8	932	20
Blodgang	12	-	33	3	8	-	34	-	16	1	21	1	4	-	4	-
Skjørbug	3	-	1	-	8	-	12	1	11	-	7	1	9	-	-	-
Tilsammen	6648	289	7510	316	5787	186	6854	348	9367	675	5644	213	5099	222	5363	184

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Søndre Bergenhus Amt 1868—1881.

Tabel 15.

Søndre Bergenhus Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	132	14	2936	288	195	17	239	18	298	31	415	28	433	42
Simpel Feber	-	-	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	5	1	10	5	-	-	6	2	4	3	-	-	-	-
Barselfeber	13	5	197	69	15	4	22	7	17	8	26	6	33	13
Børnekopper	-	-	12	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Vandkopper	37	-	202	-	20	-	11	-	32	-	26	-	30	-
Skarlagensfeber	704	101	3937	653	312	36	392	65	248	37	634	118	309	58
Røde Hunde	2	-	67	-	20	-	3	-	1	-	-	-	10	-
Mæslinger	38	2	503	41	10	-	52	-	146	7	48	2	7	1
Rosen	53	4	387	15	49	1	52	-	32	-	33	-	54	2
Kighoste	167	9	816	56	119	8	24	-	24	1	212	11	49	6
Diphtherisk Svælgbetændelse	69	4	416	40	33	4	44	3	22	2	33	2	41	4
Strubehoste	4	3	122	72	4	4	9	5	8	2	7	2	13	6
Kusma	22	-	142	-	5	-	5	-	3	-	14	-	24	-
Akut Bronchit. / Andre katarrh. Tilfælde	435	9	4222	99	430	5	546	11	433	12	561	17	538	19
Lungebetændelse	364	66	2245	430	254	51	184	34	158	22	231	29	286	46
Pleurit	87	4	442	32	62	-	50	2	50	4	40	3	46	4
Gigtfeber	78	3	796	22	101	2	92	2	79	2	74	3	98	3
Koldfeber	1	-	16	-	-	-	6	-	1	-	1	-	2	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	345	10	2905	128	322	10	349	7	255	22	436	22	281	9
Cholera asiatica	-	-	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	7	-	97	8	11	-	2	-	42	4	1	-	6	-
Skjørbug	-	-	15	1	-	-	6	-	2	-	-	-	2	-
Tilsammen	2563	235	20715	1963	1962	142	2094	156	1857	157	2793	243	2262	213

Tabel 15. (Forts.)

Søndre Bergenhus Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	1	1	2	-	8	-	228	23	253	33	364	29	410	39	397	35
Typhoidfeber	257	26	321	38	297	32										
Simpel Feber	53	-	40	-	60	-	39	-	18	-	84	-	56	-	9	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	13	5	12	5	22	10	24	6	13	5	22	8	14	9	9	4
Børnekopper	4	1	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	9	-
Vandkopper	24	-	17	-	16	-	16	-	10	-	9	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	52	16	33	7	120	10	816	161	1021	145	126	17	27	3	72	6
Røde Hunde	6	-	4	-	-	-	3	-	20	-	1	-	5	-	-	-
Mæslinger	7	2	153	24	74	3	2	-	4	2	22	5	58	8	81	3
Rosen	41	2	38	2	39	7	30	-	19	1	23	-	6	-	24	-
Kighoste	22	1	47	8	188	13	113	7	18	1	114	12	195	21	54	13
Diphtherisk Svælgbetænd.	37	-	44	1	50	10	46	7	66	7	50	2	21	-	57	4
Strubehoste	13	11	32	19	17	13	12	6	7	4	10	6	3	3	3	1
Kusma	49	-	8	-	9	-	20	-	5	-	4	-	-	-	-	-
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilfælde	473	7	291	8	418	10	289	7	243	3	360	7	169	6	115	1
Lungebetændelse	402	104	159	30	166	31	187	38	218	45	194	29	192	42	102	14
Pleurit	64	9	43	3	35	1	22	-	30	6	33	3	23	3	4	-
Gigtfeber	80	2	89	5	46	1	75	1	62	1	52	3	41	2	44	2
Koldfeber	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	294	17	261	11	309	11	249	10	149	9	437	14	180	8	201	10
Cholera asiatica	-	-	-	-	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	12	-	9	1	6	3	5	-	3	-	10	-	23	1	11	-
Skjørbug	3	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	1910	205	1605	162	1890	157	2183	266	2159	262	1916	135	1424	145	1192	93

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Bergens By 1860—1881.

Tabel 16.

Bergens By.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	60	6	1134	151	48	5	52	9	122	13
Simpel Feber	-	-	1760	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	7	7	159	84	8	2	8	5	7	4
Børnekopper	2	-	41	9	-	-	2	-	-	-
Vandkopper	80	-	918	-	98	-	110	-	73	-
Skarlagensfeber	390	100	1917	397	109	27	117	23	23	1
Røde Hunde	1	-	710	-	340	-	40	-	1	-
Mæslinger	927	20	1852	75	37	-	2	-	886	33
Rosen	42	3	791	37	72	1	88	3	50	2
Kighoste	402	44	1653	142	224	11	90	8	317	26
Diphtherisk Svælgbetændelse	46	6	205	19	14	2	14	1	9	2
Strubehoste	8	8	257	179	16	16	8	6	15	5
Kusma	132	1	754	2	7	-	3	-	16	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	2547	23	23342	304	2545	33	2811	30	2914	22
Lungebetændelse	298	61	2446	567	375	77	192	29	151	44
Pleurit	83	4	713	42	75	8	97	3	77	4
Gigtfeber	78	2	802	30	84	4	89	5	68	2
Koldfeber	-	-	29	-	3	-	3	-	2	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	896	34	9401	374	1105	50	1232	46	1209	57
Cholera asiatica	-	-	13	8	-	-	-	-	-	-
Blodgang	11	1	47	8	4	4	1	1	1	1
Skjørbug	1	-	22	2	6	-	1	1	2	-
Tilsammen	6011	320	48971	2435	5165	240	4960	170	5943	216

Tabel 16 (Forts.).

Bergens By	1877.		1876.		1875.		1874.		1873.		1872.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber[1])	163	18	173	24	103	10	105	16	122	16	125	24
Simpel Feber	-	-	-	-	530	-	309	-	178	-	23 8	-
Cerebrospinal-Meningit	3	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	12	8	17	7	17	9	15	14	15	12	18	8
Børnekopper	2	-	2	-	19	6	-	-	2	1	10	2
Vandkopper	45	-	113	-	91	-	75	-	40	-	92	-
Skarlagensfeber	158	53	536	118	18	3	35	4	28	7	231	28
Røde Hunde	7	-	1	-	21	-	20	-	11	-	138	-
Mæslinger	180	3	3	-	2	2	116	4	581	33	15	-
Rosen	91	4	132	2	106	4	76	4	39	8	49	4
Kighoste	99	13	479	33	11	1	19	1	289	43	125	6
Diphtherisk Svælgbetændelse	16	-	14	-	28	2	15	1	5	3	33	6
Strubehoste	11	11	21	16	17	12	15	8	35	28	93	56
Kusma	33	-	118	-	250	2	8	-	23	-	148	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	2758	31	2696	27	2485	50	1970	23	1345	44	1867	18
Lungebetændelse	198	44	278	45	510	122	254	67	73	48	154	36
Pleurit	87	3	104	5	119	9	70	2	32	5	41	-
Gigtfeber	96	1	128	5	84	4	67	3	36	2	70	2
Koldfeber	5	-	3	-	3	-	3	-	-	-	5	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1081	23	822	32	952	29	667	26	541	34	823	52
Cholera asiatica	-	-	-	-	-	-	-	-	13	8	-	-
Blodgang	2	-	6	-	6	-	3	-	7	-	13	1
Skjørbug	2	-	-	-	4	1	-	-	2	-	5	-
Tilsammen	5049	215	5648	316	5376	266	3842	173	3417	292	4293	243

[1]) I 1860—1872 er der ikke i Opgaverne skjelnet mellem exanthematisk Typhus og Typhoidfeber.

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Bergens By 1860—1881. (Forts.).

Tabel 16 (Forts.).

Bergens By.	1871.		1870.		1869.		1868.		1867.		1866.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	121	16	160	12	292	29	167	17	65	14	95	12
Simpel Feber	505	-	588	-	570	-	638	-	535	-	522	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	47	15	11	5	27	4	14	3	23	4	35	7
Børnekopper	4	-	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Vandkopper	181	-	69	-	136	-	101	-	117	-	99	-
Skarlagensfeber	662	133	289	43	48	3	149	10	451	50	1	-
Røde Hunde	131	-	-	-	-	-	-	-	133	-	-	-
Mæslinger	30	-	12	-	214	2	751	23	13	-	11	-
Rosen	88	5	73	2	66	5	62	5	66	3	79	1
Kighoste	-	-	13	-	224	24	278	18	407	33	78	1
Diphtherisk Svælgbetændelse	57	2	51	8	60	9	55	3	127	12	176	16
Strubehoste	26	21	5	3	4	1	14	2	4	3	15	11
Kusma	148	-	-	-	2	-	12	-	179	-	24	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	1951	26	1493	30	2369	18	1539	19	2095	19	1438	8
Lungebetændelse	261	55	226	44	339	50	209	51	228	50	174	26
Pleurit	11	3	7	2	3	3	24	2	24	2		3
Gigtfeber	80	2	81	6	95	1	97	5	107	7	151	6
Koldfeber	2	-	4	-	7	-	3	-	4	-	3	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	969	25	1059	49	1078	34	1280	35	1019	14	1621	24
Cholera asiatica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	4	1	6	-	1	-	11	-	7	-	15	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	5278	304	4149	204	5535	183	5409	193	5605	211	4537	115

Tabel 16 (Forts.).

Bergens By.

	1865.		1864.		1863.		1862.		1861.		1860.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	129	18	215	32	175	22	154	16	144	25	88	23
Simpel Feber	618	-	484	-	471	-	602	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	30	8	35	13	49	10	21	10	15	4	16	10
Børnekopper	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	32	4
Vandkopper	121	-	129	-	89	-	112	-	45	-	40	-
Skarlagensfeber	15	2	89	13	521	100	112	12	5	-	-	-
Røde Hunde	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	160	2
Mæslinger	2	-	-		enkelte	-	19	5	1165	84	-	-
Rosen	105	4	73	3	79	3	130	3	87	4	60	3
Kighoste	14	-	491	38	6	-	4	1	2	-	14	2
Diphtherisk Svælgbetændelse	170	33	99	23	182	40	153	29	178	38	af og til	7
Strubehoste	31	19	9	8	23	10	31	27	11	11	13	11
Kusma	43	-	26	-	46	-	312	-	endel	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	1498	15	1418	19	1729	20	1800	17	1674	-	hyppige	-
Lungebetændelse, Pleurit	166	20	181	36	166	35	187	40	182	32	93	20
		8	18	2	17	1	16	3	-	-	16	-
Gigtfeber	113	2	88	1	81	4	98	6	-	-	42	2
Koldfeber	7	-	6	-	6	-	13	-	6	-	5	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1249	33	853	20	761	20	941	26	896	16	meget hyppig om Efter-sommeren.	13
Cholera asiatica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	8	-	5	-	12	-	-	-	2	-	-	
Skjørbug	6	-	9	1	4	-	7	-	8	-	-	-
Tilsammen	4339	162	4233	210	4417	265	4712	195	4420	214	(579)	(97)

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i nordre Bergenhus Amt 1868—1881.

Tabel 17.

Nordre Bergenhus Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	33	5	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Typhoidfeber	96	10	1520	139	108	13	113	13	128	13	123	9	175	14
Simpel Feber	-	-	178	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	4	3	30	13	6	4	10	4	7	4	7	1	-	-
Barselfeber	13	3	273	89	24	10	17	4	21	7	37	10	49	21
Børnekopper	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	14	-	127	-	9	-	8	-	13	-	6	-	23	-
Skarlagensfeber	91	22	2708	423	100	15	56	5	266	45	723	129	81	6
Røde Hunde	3	-	167	-	68	-	6	-	5	-	5	-	5	-
Mæslinger	32	2	472	33	31	-	3	-	75	3	22	-	5	-
Rosen	93	-	547	11	53	-	61	-	45	1	80	2	56	2
Kighoste	161	16	1048	60	43	2	78	1	297	19	416	25	4	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	68	13	139	12	3	2	23	-	20	-	19	-	19	3
Strubehoste	11	4	56	26	-	-	10	10	1	1	6	5	3	-
Kusma	15	-	139	1	4	-	1	-	12	-	11	-	16	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	593	5	5167	125	659	13	596	9	663	18	652	12	553	10
Lungebetændelse	297	38	2069	353	365	60	143	23	206	35	219	36	264	50
Pleurit	69	5	475	39	65	6	56	4	66	6	52	4	45	4
Gigtfeber	64	2	764	30	79	2	111	4	79	1	98	5	71	4
Koldfeber	1	-	8	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	239	10	2925	123	245	11	344	18	517	21	441	11	263	9
Blodgang	18	1	256	33	15	-	43	7	65	9	48	4	11	2
Skjørbug	1	-	41	2	1	-	1	1	7	-	6	-	2	-
Tilsammen	1886	134	19146	1517	1878	138	1681	103	2493	183	2972	253	1650	125

Tabel 17 (Forts.).

Nordre Bergenhus Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødfs.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	2	-	27	5	-	-	204	18	155	17	70	4	150	20	178	21
Typhoidfeber	215	19	157	11	142	12										
Simpel Feber	41	-	49	-	36	-	26	-	26	-	27	-	60	-	42	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	22	5	43	14	28	8	19	6	13	4	11	5	14	5	14	5
Børnekopper	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	12	-	24	-	21	-	5	-	6	-	3	-	4	-	-	-
Skarlagensfeber	50	8	630	93	743	115	40	4	19	3	35	1	17	-	23	1
Røde Hunde	6	-	5	-	41	-	18	-	8	-	-	-	-	-	5	-
Mæslinger	15	-	247	17	74	13	-	-	-	-	11	1	35	1	131	2
Rosen	70	1	54	1	66	2	35	2	27	-	12	1	21	-	25	-
Kighoste	12	1	126	2	72	10	-	-	-	-	40	1	264	17	142	40
Diphtherisk Svælgbetændelse	9	1	4	1	29	4	12	1	1	-	-	-	10	1	25	3
Strubehoste	3	-	1	-	5	1	26	8	1	1	1	-	2	2	3	2
Kusma	28	-	11	1	31	-	25	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	577	13	487	16	417	6	321	8	242	20	194	2	444	15	334	6
Lungebetændelse	239	43	176	28	142	16	125	24	190	38	83	17	97	24	61	8
Pleurit	56	5	47	4	41	3	28	1	19	2	9	2	27	2	24	2
Gigtfeber	72	2	83	4	63	2	68	1	40	5	17	-	401	1	39	5
Koldfeber	2	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	345	17	302	13	213	9	184	7	71	7	120	5	198	9	216	5
Blodgang	7	2	7	1	45	2	7	1	8	5	10	1	23	1	13	1
Skjørbug	9	-	3	1	5	-	2	-	5	-	4	-	3	-	8	-
Tilsammen	1792	117	2486	212	2215	203	1147	81	832	102	649	40	1412	98	1283	101

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Romsdals Amt 1868—1881.

Tabel 18.

Romsdals Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	1	-	56	4	-	-	2	-	-	-	7	2	1	-
Typhoidfeber	126	10	2184	221	148	13	138	16	202	17	190	19	227	21
Simpel Feber	-	-	1043	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	10	6	-	-	-	-	7	4	-	-	3	2
Barselfeber	33	7	401	113	43	11	32	11	28	10	48	17	50	17
Børnekopper	8	-	100	35	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	41	-	452	-	37	-	37	-	52	-	56	-	49	-
Skarlagensfeber	390	63	3156	549	456	58	215	33	340	66	418	77	318	70
Røde Hunde	121	3	284	-	140	-	3	-	-	-	3	-	2	-
Mæslinger	890	22	916	20	-	-	1	-	1	-	6	-	14	-
Rosen	71	1	777	25	99	-	79	2	47	1	100	2	67	1
Kighoste	316	18	1444	97	62	5	33	8	564	50	4	-	2	-
Diptherisk Svælgbetændelse	39	5	854	45	86	1	59	3	59	2	37	4	87	8
Strubehoste	4	-	170	65	7	4	10	3	2	1	3	-	9	4
Kusma	27	-	295	-	40	-	44	-	11	-	3	-	3	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1634	30	12737	119	1590	10	1452	20	1649	17	1229	13	1424	14
Lungebetændelse	492	60	5011	700	354	37	259	32	500	80	728	110	727	114
Pleurit	156	2	1269	28	147	4	143	4	155	1	119	2	160	4
Gigtfeber	68	4	1000	27	103	5	72	1	83	2	95	4	94	-
Koldfeber	3	-	30	1	-	-	9	-	1	-	2	-	4	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	662	18	4691	157	559	16	558	21	448	12	393	9	399	9
Blodgang	58	2	514	21	34	-	40	-	26	-	15	-	13	1
Skjørbug	4	-	44	2	-	-	1	-	9	-	5	-	7	-
Tilsammen	5144	245	37438	2235	3906	164	3187	154	4184	263	3461	259	3660	265

Tabel 18 (Forts).

Romsdals Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	17	1	9	-	20	1	249	24	286	23	431	48	366	34	443	44
Typhoidfeber	350	41	232	29	162	18										
Simpel Feber	241	-	206	-	180	-	240	-	176	-	159	-	163	-	146	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	39	5	46	11	33	10	35	7	47	14	45	11	22	6	31	9
Børnekopper	-	-	-	-	-	-	-	-	99	35	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	24	-	28	-	36	-	76	-	57	-	29	-	22	-	18	-
Skarlagensfeber	835	147	141	25	134	31	144	24	155	18	289	29	264	32	24	2
Røde Hunde	11	-	8	-	30	-	85	-	2	-	-	-	2	-	-	-
Mæslinger	211	1	514	15	-	-	5	-	164	4	376	3	206	2	62	1
Rosen	86	3	111	5	68	-	62	7	58	4	44	3	48	-	62	1
Kighoste	21	1	561	32	190	1	5	-	2	-	73	11	535	35	89	4
Diphtherisk Svælgbetændelse	95	2	83	4	78	10	133	8	137	3	144	12	172	5	105	9
Strubehoste	14	2	22	10	37	13	34	15	32	13	20	8	16	6	13	10
Kusma	9	-	27	-	88	-	68	-	2	-	7	-	18	-	3	-
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilfælde	1263	12	1277	8	918	5	1089	9	846	11	702	10	784	8	583	10
Lungebetændelse	498	83	490	70	495	64	636	66	324	44	303	39	404	66	229	42
Pleurit	136	2	124	6	91	3	115	1	79	1	74	4	71	2	48	-
Gigtfeber	77	1	110	3	147	5	146	3	73	3	74	3	68	-	51	-
Koldfeber	1	-	3	-	3	-	2	-	5	1	4	-	9	1	2	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	446	19	419	11	423	9	623	26	423	25	383	12	326	7	381	14
Blodgang	12	-	73	5	45	3	45	2	211	10	55	3	133	7	96	9
Skjørbug	3	-	3	-	6	-	7	2	3	-	3	-	5	-	6	1
Tilsammen	4389	320	4487	234	3184	173	3799	194	3181	209	3215	196	3634	211	2392	156

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i søndre Trondhjems Amt i 1868—1881.

Tabel 19.

Søndre Trondhjems Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	1	1	136	17	-	-	5	-	-	-	15	2	21	4
Typhoidfeber	105	14	2594	285	257	34	212	24	174	19	383	38	180	21
Simpel Feber	-	-	1335	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lemænfeber	-	-	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	1	164	57	3	1	1	1	6	4	44	22	110	29
Barselfeber	41	11	377	101	40	6	35	10	29	8	46	20	55	15
Børnekopper	-	-	39	3	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	46	-	950	1	120	-	77	-	82	-	131	-	120	-
Skarlagensfeber	568	172	3157	606	307	43	315	58	367	67	339	73	97	8
Røde Hunde	437	-	357	2	108	-	11	-	3	-	19	-	11	-
Mæslinger	2403	64	1155	37	-	-	-	-	16	1	20	1	5	1
Rosen	51	4	1034	34	65	5	43	1	84	-	132	8	121	1
Kighoste	104	10	2604	150	439	30	144	10	539	37	256	10	33	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	118	26	576	24	20	3	44	1	12	1	50	1	44	3
Strubehoste	29	15	183	73	7	2	8	2	7	3	19	1	10	6
Kusma	222	-	808	1	59	-	35	-	40	-	259	-	54	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	4546	35	26889	311	3591	40	3562	29	2778	29	2637	36	2627	33
Lungebetændelse	766	127	6003	902	701	98	428	60	455	57	707	112	839	168
Pleurit	174	8	1048	65	158	6	111	8	132	9	114	4	124	8
Gigtfeber	181	4	1480	52	165	3	162	6	110	2	205	7	161	5
Koldfeber	3	-	25	-	1	-	-	-	6	-	3	-	2	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1278	43	11202	296	1196	19	1253	41	1381	36	885	25	1013	31
Blodgang	66	4	331	18	17	1	21	-	25	2	8	-	36	2
Skjørbug	4	1	57	1	2	1	2	-	9	-	10	-	6	-
Tilsammen	11144	540	62612	3036	7261	292	6469	251	6255	275	6282	360	5670	335

Tabel 19. (Forts.)

Søndre Trondhjems Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	54	9	38	2	3	-	391	41	355	34	216	27	92	12	341	25
Typhoidfeber	160	23	244	28	238	23										
Simpel Feber	231	-	209	-	264	-	358	-	273	-	210	-	219	-	264	-
Lemænfeber	-	-	-	-	-	-	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	34	8	35	9	29	7	44	8	30	10	27	3	26	7	24	9
Børnekopper	1	-	-	-	-	-	3	1	29	2	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	104	-	81	1	77		54	-	104	-	97	-	80	-	53	-
Skarlagensfeber	106	31	52	12	543	85	872	189	159	40	302	58	490	35	386	32
Røde Hunde	6	-	22	2	104	-	56	-	17	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	9	-	1046	26	6	-	3	-	50	8	1432	46	3	-	101	2
Rosen	164	2	143	6	100	5	100	3	82	3	90	1	78	2	55	-
Kighoste	156	8	482	27	548	28	-	-	7	-	267	24	248	19	328	20
Diphtherisk Svælgbetændelse	37	-	54	1	80	6	147	5	88	3	92	2	123	13	173	6
Strubehoste	27	5	34	11	23	13	27	10	21	20	36	16	24	14	34	15
Kusma	8	-	25	-	29	-	293	1	6	-	10	-	18	-	10	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	2547	36	2543	37	2276	22	2508	20	1820	29	2167	24	2036	33	1759	30
Lungebetændelse	503	82	496	74	531	71	723	97	620	83	550	80	366	58	312	45
Pleurit	96	4	73	3	83	8	86	11	71	4	44	5	55	4	52	1
Gigtfeber	135	6	100	4	130	4	155	7	157	8	87	9	108	3	99	2
Koldfeber	6	-	1	-	2	-	2	-	2	-	2	-	1	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1165	30	815	16	995	29	1479	46	1020	23	1724	65	736	28	4239	173
Blodgang	41	6	54	3	39	1	25	2	65	1	70	12	167	3	520	27
Skjørbug	9	-	4	-	3	-	5	-	7	-	14	1	2	-	10	-
Tilsammen	5599	250	6551	262	6103	302	7439	441	4983	268	7437	373	4872	231	8761	387

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i nordre Trondhjems Amt 1868—1881.

Tabel 20.

Nordre Trondhjems Amt.

	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	117	12	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	74	4	1285	130	126	12	90	16	102	10	60	8	84	8
Simpel Feber	-	-	727	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	3	2	367	107	11	3	6	4	15	3	71	22	161	42
Barselfeber	17	3	300	73	28	8	36	7	18	7	33	9	40	11
Børnekopper	-	-	16	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	19	-	202	-	21	-	19	-	7	-	13	-	19	-
Skarlagensfeber	218	36	2312	385	137	26	338	64	472	86	94	13	18	2
Røde Hunde	70	-	138	2	15	-	13	-	12	-	14	-	7	-
Mæslinger	467	14	652	46	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Rosen	32	-	648	13	58	1	54	-	62	1	74	3	114	3
Kighoste	57	9	657	47	56	4	80	3	116	13	26	1	1	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	14	2	307	17	14	-	11	1	20	2	7	-	16	-
Strubehoste	1	1	47	15	3	2	1	1	2	-	1	-	2	1
Kusma	1	-	165	-	6	-	13	-	6	-	3	-	7	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	1038	12	9281	187	1054	16	993	16	1221	29	1145	13	880	21
Lungebetændelse	350	42	3959	558	303	37	280	47	374	41	519	67	475	92
Pleurit	56	3	479	39	56	5	42	5	68	3	51	5	41	4
Gigtfeber	75	2	936	31	80	3	68	-	88	2	92	1	86	6
Koldfeber	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	363	8	2760	64	319	5	278	8	397	12	285	7	258	8
Blodgang	34	3	442	17	60	6	12	-	25	-	24	1	4	-
Skjørbug	3	1	100	1	2	1	1	-	78	-	11	-	2	-
Tilsammen	2892	142	25902	1746	2350	129	2335	172	3085	209	2524	150	2215	198

Tabel 20 (Forts).

Nordre Trondhjems Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	116	12	230	18	208	23	250	18	325	31	327	27
Typhoidfeber	136	15	132	10	117	10										
Simpel Feber	114	-	132	-	143	-	219	-	119	-	107	-	96	-	58	-
Cerebrospinal-Meningit	103	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Barselfeber	38	10	32	9	24	5	20	2	31	5	20	8	21	1	25	4
Børnekopper	-	-	-	-	-	-	1	-	15	2	7	-	-	-	-	-
Vandkopper	28	-	19	-	19	-	7	-	50	-	39	-	7	-	5	-
Skarlagensfeber	57	18	128	24	448	60	311	55	309	37	192	12	294	21	32	3
Røde Hunde	5	2	13	-	48	-	8	-	3	-	1	-	5	-	10	-
Mæslinger	98	10	383	33	42	3	2	-	125	-	317	11	-	-	2	-
Rosen	71	3	81	1	48	1	39	-	47	-	47	2	32	-	35	1
Kighoste	39	3	259	21	48	1	-	-	32	1	314	12	131	13	27	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	14	-	20	1	32	4	92	1	81	8	41	3	75	8	54	6
Strubehoste	5	2	6	-	9	4	8	-	10	5	6	1	7	5	6	1
Kusma	31	-	25	-	37	-	34	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	1016	30	823	18	815	14	742	14	592	16	556	18	612	13	288	8
Lungebetændelse	387	70	406	57	380	49	515	54	320	44	298	52	307	35	235	33
Pleurit	56	7	56	1	53	4	22	3	34	2	17	1	15	4	12	1
Gigtfeber	66	3	51	-	124	6	211	7	70	3	38	2	40	3	25	2
Koldfeber	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	3	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	336	7	181	4	244	1	179	7	283	5	309	11	190	6	806	14
Blodgang	13	-	64	3	78	3	105	3	57	1	159	6	11	2	143	8
Skjørbug	-	-	2	-	-	-	4	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Tilsammen	2614	213	2813	182	2827	177	2749	164	2390	152	2720	157	2173	142	2091	109

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Nordlands Amt 1868—1881.

Tabel 21.

Nordlands Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	415	41	24	1	23	3	14	3	41	5	43	1
Typhoidfeber	192	21	2862	273	371	44	267	27	139	11	69	14	143	16
Simpel Feber	-	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	11	4	158	62	6	2	4	4	12	7	31	14	105	35
Barselfeber	16	5	340	126	22	6	36	19	29	13	50	19	44	15
Børnekopper	-	-	24	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	14	-	147	-	6	-	5	-	5	-	14	-	22	-
Skarlagensfeber	1072	259	3151	789	716	144	154	36	76	11	26	4	77	47
Røde Hunde	10	-	85	-	10	-	3	-	7	-	9	-	37	-
Mæslinger	143	1	814	26	7	3	8	1	5	-	-	-	-	-
Rosen	88	3	598	32	70	3	51	7	51	1	84	3	73	3
Kighoste	309	8	1404	80	218	12	287	21	271	20	1	-	3	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	81	35	190	24	13	2	13	1	3	-	16	13	5	1
Strubehoste	74	19	95	50	8	4	14	6	9	8	4	4	4	2
Kusma	34	-	299	-	62	-	28	-	21	-	5	-	2	-
Akut Bronchit Andre katarrhalske Tilfælde	1496	15	9001	99	1559	11	1081	14	1055	9	808	3	1198	6
Lungebetændelse	338	53	2372	417	292	34	258	41	256	47	307	59	471	120
Pleurit	185	4	1035	33	154	4	144	3	119	5	133	3	114	8
Gigtfeber	79	4	738	22	89	2	79	-	67	2	90	4	71	1
Koldfeber	1	-	20	-	2	-	-	-	2	-	1	-	9	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	719	24	4617	96	853	19	612	15	708	13	352	10	373	10
Blodgang	103	17	131	12	47	3	25	6	9	-	10	-	-	-
Skjørbug	4	-	66	7	8	1	5	2	7	1	1	-	-	-
Tilsammen	4969	472	29162	2192	4537	295	3097	206	2865	151	2052	155	2794	265

Tabel 21 (Forts.)

Nordlands Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	58	8	30	3	87	7	95	10	390	30	437	47	448	43	690	76
Typhoidfeber	283	28	523	38	305	31	372	34								
Simpel Feber	120	-	172	-	97	-	99	-	112	-	78	-	51	-	49	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	57	13	39	17	29	12	19	6	15	6	18	9	12	3	17	8
Børnekopper	-	-	-	-	16	3	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	18	-	6	-	32	-	9	-	30	-	19	-	16	-	44	-
Skarlagensfeber	214	39	221	46	379	93	881	229	407	140	63	6	8	1	17	-
Røde Hunde	-	-	14	-	5	-	-	-	-	-	2	-	-	-	4	-
Mæslinger	119	5	514	16	8	-	19	-	134	1	20	-	-	-	1	-
Rosen	42	3	59	6	71	3	61	2	36	1	25	1	18	-	16	1
Kighoste	156	3	465	22	1	-	-	-	2	2	172	10	249	23	45	5
Diphtherisk Svælgbetændelse	13	-	15	2	24	1	46	1	42	3	28	5	58	7	42	4
Strubehoste	7	5	3	1	42	17	4	3	-	-	8	6	41	29	7	7
Kusma	86	-	82	-	-	-	8	-	5	-	-	-	1	-	4	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	728	19	759	15	517	11	835	7	461	4	516	6	401	12	375	7
Lungebetændelse	200	40	154	18	152	22	145	21	137	15	118	13	120	14	162	26
Pleurit	103	1	102	-	53	4	52	2	61	3	37	3	25	3	37	-
Gigtfeber	77	-	47	3	64	4	82	5	72	1	51	2	18	3	67	2
Koldfeber	3	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	383	7	497	4	275	3	329	8	235	7	514	5	381	13	534	18
Blodgang	-	-	6	1	3	1	23	1	8	-	32	4	26	3	49	8
Skjørbug	22	1	6	1	7	1	5	-	5	-	20	-	6	1	132	6
Tilsammen	2689	172	3714	193	2167	213	3087	329	2160	213	2158	117	1880	155	2294	170

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Tromsø Amt 1868—1881.

Tabel 22.

Tromsø Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	36	4	153	13	12	2	37	2	12	-	21	-	5	-
Typhoidfeber	170	11	1218	94	140	7	66	10	59	3	38	5	123	15
Simpel Feber	-	-	348	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	-	30	16	-	-	1	1	3	2	-	-	19	8
Barselfeber	24	8	247	70	17	6	24	9	24	5	31	14	33	8
Børnekopper	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	19	-	211	-	15	-	23	-	32	-	44	-	31	-
Skarlagensfeber	288	50	1380	262	280	44	253	50	344	84	198	24	-	-
Røde Hunde	9	-	96	-	58	-	1	-	13	-	5	-	2	-
Mæslinger	517	9	766	25	115	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Rosen	20	-	203	12	20	1	16	1	25	1	34	3	21	1
Kighoste	56	1	881	44	62	-	260	17	234	7	56	-	2	1
Diphtherisk Svælgbetændelse	50	12	152	10	19	1	11	1	6	-	22	-	29	-
Strubehoste	4	4	52	33	3	3	4	3	3	-	8	4	5	3
Kusma	79	-	176	-	33	-	46	-	-	-	-	-	1	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	1488	11	6009	99	1506	13	702	6	605	3	579	7	732	11
Lungebetændelse	124	19	1645	260	110	10	132	16	157	26	273	45	327	64
Pleurit	66	4	405	23	55	2	56	1	19	1	56	4	35	2
Gigtfeber	52	1	306	13	22	-	33	1	41	2	32	1	41	2
Koldfeber	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	599	6	2842	63	639	9	328	8	294	6	244	6	385	2
Blodgang	10	1	102	4	16	-	16	-	15		5	-	10	-
Skjørbug	4	-	31	-	6	-	3	-	1	-	5	-	1	-
Tilsammen	3616	141	17257	1041	3128	98	2013	126	1888	140	1651	113	1802	117

Tabel 22 (Forts).

Tromsø Amt.

	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	42	5	21	4	3	-	95	6	221	10	103	11	246	13	179	19
Typhoidfeber	136	18	220	14	120	6										
Simpel Feber	93	-	84	-	50	-	58	-	63	-	21	-	32	-	39	-
Cerebrospinal-Meningit	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	28	6	23	3	18	5	31	9	18	5	17	8	22	5	12	4
Børnekopper	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	2	-	-	-	»
Vandkopper	14	-	16	-	6	-	13	-	17	-	11	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	8	1	85	14	17	-	51	14	144	31	13	1	36	-	83	3
Røde Hunde	1	-	1	-	-	-	14	-	1	-	-	-	6	-	5	-
Mæslinger	7	3	633	22	3	-	7	-	-	-	-	-	7	-	4	-
Rosen	27	3	14	-	19	1	14	-	13	1	14	-	7	-	5	1
Kighoste	44	4	183	12	40	3	-	-	-	-	131	13	152	4	53	1
Diphtherisk Svælgbetændelse	9	1	14		20	3	14	3	8	1	13	-	19	7	15	4
Strubehoste	-	-	1	-	11	8	9	5	8	7	9	7	4	3	6	5
Kusma	69	-	14	-	1	-	12	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	527	20	437	21	299	3	380	11	242	4	243	1	143	1	100	1
Lungebetændelse	121	14	109	16	94	15	133	19	189	35	150	12	92	9	85	12
Pleurit	34	4	40	2	37	3	39	2	34	2	32	2	13	-	23	1
Gigtfeber	55	3	9	-	28	1	27	1	18	2	13	1	9	-	11	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	327	5	218	4	205	14	125	7	77	2	153	10	102	2	123	6
Blodgang	8	-	1	-	5	2	10	1	16	1	12	3	4	1	24	6
Skjørbug	3	-	4	-	2	-	4	-	2	-	2	-	-	-	12	1
Tilsammen	1560	92	2127	112	978	64	1037	78	1073	101	948	71	895	45	779	64

Epidemiske Sygdomme og Dødsfald i Finmarkens Amt 1868—1881.

Tabel 23.

Finmarkens Amt.	1881.		Tiaaret 1871—1880.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.	
	Tilf.	Dødsf.	Behandlede.	Deraf Døde.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	67	11	177	18	9	-	5	4	33	1	33	-	28	8
Typhoidfeber	32	4	645	68	66	4	35	2	40	2	48	4	41	5
Febris recurrens	-	-	96	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Simpel Feber	-	-	199	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	9	4	103	40	7	3	5	3	8	3	6	1	12	5
Børnekopper	1	-	64	9	-	-	-	-	2	-	10	-	19	2
Vandkopper	24	-	134	-	1	-	7	-	9	-	11	-	13	-
Skarlagensfeber	91	17	508	117	122	32	70	5	69	17	27	12	-	-
Røde Hunde	6	-	40	-	-	-	-	-	1	-	6	-	3	-
Mæslinger	347	18	626	15	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	45	3	158	6	25	1	15	2	18	-	26	1	8	-
Kighoste	-	-	598	49	5	-	200	11	24	-	1	-	1	1
Diphtherisk Svælgbetændelse	2	-	248	42	8	3	33	8	43	11	17	9	1	-
Strubehoste	3	1	27	16	-	-	3	3	13	5	-	-	-	-
Kusma	17	-	133	-	9	-	35	-	3	-	2	-	4	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	944	9	5869	58	546	4	678	3	880	8	668	5	429	9
Lungebetændelse	124	17	944	167	124	22	133	20	155	22	75	9	83	22
Pleurit	25	1	205	9	43	1	31	1	40	1	14	-	25	-
Gigtfeber	22	-	164	6	25	2	15	-	22	1	24	1	24	-
Koldfeber	-	-	12	-	1	-	1	-	2	-	1	-	2	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	297	7	2032	77	337	18	190	6	262	7	175	5	138	9
Blodgang	72	5	241	18	80	7	28	1	35	1	9	-	11	1
Skjørbug	44	1	225	4	32	1	30	-	38	2	28	-	6	-
Tilsammen	2172	98	13448	727	1494	98	1514	69	1697	81	1181	47	848	62

Tabel 23 (Forts).

Finmarkens Amt.	1875.		1874.		1873.		1872.		1871.		1870.		1869.		1868.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthemathisk Typhus	8	2	46	3	9	-	6	-	152	23	165	15	[1]) 431	37	[2]) 827	72
Typhoidfeber	69	6	57	6	59	9	78	7								
Febris recurrens	10	-	2	-	30	2	27	2	27	4	-	-	27	-	28	-
Simpel Feber	33	-	25	-	62	-	41	-	38	-	42	-	39	-	-	-
Barselfeber	7	3	11	7	17	6	17	6	13	3	12	7	13	1	13	7
Børnekopper	-	-	8	2	-	-	-	-	25	5	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	15	-	20	-	20	-	8	-	30	-	12	-	21	-	2	-
Skarlagensfeber	33	15	62	15	5	-	19	-	101	21	129	22	25	2	97	6
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	2	-	1	-	2	-
Mæslinger	14	-	555	15	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Rosen	16	-	8	-	16	1	10	1	16	-	14	1	16	1	7	-
Kighoste	231	19	114	16	-	-	-	-	22	2	155	8	303	17	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	16	-	30	3	25	1	37	4	38	3	18	-	89	25	76	32
Strubehoste	3	3	1	1	-	-	7	4	-	-	2	1	7	5	1	-
Kusma	28	-	32	-	-	-	15	-	5	-	1	-	4	-	-	-
Akut Bronchit	487	8	573	6	560	1	566	9	482	5	358	5	339	4	293	2
Andre katarrh. Tilfælde																
Lungebetændelse	74	19	50	9	61	10	61	16	128	18	93	14	70	8	69	12
Pleurit	19	2	10	1	6	-	3	1	14	2	4	1	10	1	10	-
Gigtfeber	11	-	9	-	9	-	11	1	14	1	7	-	8	-	8	-
Koldfeber	-	-	-	-	1	-	3	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Diarrhoe (akut)	168	9	194	5	190	9	164	1	214	8	162	6	185	3	184	13
Cholera nostras																
Blodgang	9	-	14	1	14	2	23	2	18	3	22	1	58	7	191	26
Skjørbug	20	-	13	-	27	1	17	-	14	-	30	1	31	-	434	8
Tilsammen	1271	86	1834	90	1114	42	1143	54	1352	98	1229	82	1677	111	2245	178

[1]) Af disse opføres over 300 Tilfælde med omtrent 25 Dødsfald som exanthematisk Typhus. [2]) Af disse opføres over 361 Tilfælde og 25 Dødsfald som exanthematisk Typhus, 93 Tilfælde som simpel Feber og 157 som «Nervefeber og simpel Feber».

Nervefeber (exanthematisk Typhus, Typhoidfeber og Febris recurrens) i Riget og Amterne i 1853—1867.

Tabel 24.

Amt.	1867.		1866.		1865.		1864.		1863.		1862.		1861.		1860.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	166	25	73	9	163	21	131	17	646	61	617	49	997	57	874	58
Akershus	114	15	119	9	137	19	204	24	329	26	303	26	328	20	240	19
Smaalenene	546	58	625	80	331	26	203	23	307	31	178	24	224	40	437	53
Buskerud	1070	119	559	70	303	41	306	38	240	37	231	36	209	28	133	22
Jarlsberg og Laurvik	512	94	272	32	141	24	161	29	159	20	105	26	126	18	111	12
Hedemarken	299	37	285	29	177	10	209	22	166	14	287	40	287	32	125	21
Christians	182	15	372	47	136	12	318	43	129	13	182	17	243	17	59	8
Bratsberg	159	19	303	43	539	62	446	44	314	19	331	39	118	22	108	12
Nedenæs	315	45	446	48	578	43	218	35	155	19	176	19	113	9	218	29
Lister og Mandal	157	32	201	31	134	28	94	26	123	21	197	24	79	11	202	31
Stavanger	538	59	386	45	230	24	389	49	321	36	270	26	203	28	363	33
Søndre Bergenhus	402	27	372	34	370	26	958	90	353	35	584	47	467	38	310	26
Bergen	65	14	95	12	129	18	215	32	175	22	154	16	144	25	88	23
Nordre Bergenhus	175	30	435	32	233	24	154	17	245	25	205	18	285	27	421	36
Romsdal	323	36	599	43	676	53	328	30	413	27	246	22	331	33	284	16
Søndre Trondhjem	281	39	247	25	413	44	283	32	300	38	367	40	261	32	208	20
Nordre —	175	14	235	18	413	36	247	33	208	20	234	23	138	15	186	19
Nordland	415	35	349	32	430	35	486	43	609	51	279	17	269	32	226	25
Tromsø	144	13	148	18	88	13	109	17	353	31	180	17	90	11	135	25
Finmarken	473	56	362	43	241	28	244	28	141	12	43	6	79	7	166	24
Riget	6511	782	6483	700	5862	587	5703	672	5686	558	5169	532	4991	502	4894	492

Tabel 24 (Forts.).

Amt.	1859.		1858.		1857.		1856.		1855.		1854.		1853.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	754	67	207	52	218	25	meget sjelden R. 88	10	73	10	R. 136	15	R. 83	9
Akershus			224		207		61	9	82	13	71	8	mindre udbredt	-
Smaalenene	168	22	116	16	129	13	95	14	125	21	84	13	157	12
Buskerud	189	29	161	29	109	12	91	13	115	12	160	16	116	12
Jarlsberg og Laurvik	130	15	147	18	198	25	79	14	41	5	131	4	endel	-
Hedemarken	123	17	70	5	66	7	110	14	86	9	71	6	29	1
Christians	92	18	61	9	96	13	45	7	114	4	71	8	117	6
Bratsberg	147	19	126	9	106	16	60	10	20	1	168	19	65	8
Nedenæs	72	8	327	31	191	15	23	6	99	8	17	1	163	20
Lister og Mandal	217	30	193	36	240	23	240	26	145	13	256	18	215	18
Stavanger	184	30	67	10	361	46	70	1	42	4	199	20	63	6
Søndre Bergenhus	519	44	270	19	495	37	480	34	459	30	397	32	627	52
Bergen	55	10	36	7	82	18	42	13	90	13	35	6	267	28
Nordre Bergenhus	346	29	432	31	288	14	257	11	254	12	324	20	249	17
Romsdal	397	34	402	39	191	10	439	18	418	18	249	1	384	5
Søndre Trondhjem	460	42	976	79	577	47	234	16	350	25	194	28	373	20
Nordre —	306	21	370	32	245	15	253	22	273	22	499	36	788	49
Nordland	523	44	330	26	236	17	318	21	80	5	164	6	218	11
Tromsø	68	8	102	16	143	15	83	4	38	2	204	17	158	10
Finmarken	192	18	77	9	225	16	32	6	17	1	20	2		
Riget	4942	505	4694	473	4403	384	3100	269	2921	228	3450	276	4072	284

Børnekopper i Riget og Amterne i 1853—1867.

Tabel 25.

Amt.	1867.		1866.		1865.		1864.		1863.		1862.		1861.		1860.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	31	2	63	7	366	24	114	10	5	-	8	1	19	1	179	22
Akershus	239	10	105	10	209	18	78	3	nogle	-	39	2	6	1	37	2
Smaalenene	149	4	82	6	78	10	11	1	37	4	3	-	56	3	456	20
Buskerud	58	3	68	2	35	1	35	1	7	-	-	-	1	-	26	1
Jarlsberg og Laurvik	3	1	18	-	40	2	52	-	2	-	-	-	-	-	2	-
Hedemarken	68	6	738	43	513	46	3	-	3	1	2	-	-	-	4	2
Christians	70	5	156	3	120	7	-	-	-	-	27	5	-	-	29	2
Bratsberg	48	-	4	-	10	-	3	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Nedenæs	194	10	1	-	48	4	6	-	9	-	-	-	-	-	14	-
Lister og Mandal	76	6	2	-	1	-	44	6	7	1	5	-	2	-	58	1
Stavanger	-	-	4	-	37	2	293	30	1	-	1	-	-	-	5	-
Søndre Bergenhus	-	-	-	-	-	-	56	6	-	-	-	-	8	-	137	6
Bergen	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	32	4
Nordre Bergenhus	-	-	-	-	2	-	55	7	-	-	-	-	-	-	42	12
Romsdal	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Søndre Trondhjem	-	-	22	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre —	1	1	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordland	11	-	21	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Tromsø	270	48	129	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	53	25	59	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Riget	1271	121	1478	99	1460	114	756	67	71	6	88	8	94	5	1024	72

Tabel 25 (Forts.).

Amt.	1859.		1858.		1857.		1856.		1855.		1854.		1853.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	27	5	1	-	8	-	-	-	1	-	85	2	334	faa
Akershus	40	1	4	-	-	-	-	-	-	-	6	1	104	5
Smaalenene	888	82	138	13	-	-	-	-	14	1	7	-	13	?
Buskerud	3	-	16	1	-	-	-	-	-	-	49	9	16	?
Jarlsberg og Laurvik	15	-	26	2	1	-	-	-	1	-	6	-	169	15
Hedemarken	-	-	nogle	-	6	-	5	-	-	-	enkelte	1	flere	-
Christians	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	enkelte	-	52	2
Bratsberg	-	-	-	-	8	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Nedenæs	1	-	16	-	18	-	-	-	1	-	8	-	-	-
Lister og Mandal	8	-	73	6	29	3	2	1	-	-	-	-	-	-
Stavanger	7	-	116	13	15	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	378	57	11	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	280	35	53	12	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Nordre Bergenhus	178	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Romsdal	21	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Trondhjem	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordland	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tromsø	1	-	98	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	-	-	88	31	-	-	-	-	14	1	-	-	-	-
Riget	1858	198	640	106	86	7	7	1	38	2	161	13	690	22

Diphtherisk Svælgbetændelse i Riget og Amterne i 1853—1867.

Tabel 26.

Amt.	1867.		1866.		1865.		1864.		1863.		1862.		1861.		1860.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	88	5	74	3	126	8	163	11	193	12	285	30	84	14	124	7
Akershus	54	6	135	16	220	32	315	49	574	58	673	100	709	91	454	63
Smaalenene	254	7	392	18	536	35	581	82	578	79	274	28	36	18	114	11
Buskerud	122	10	146	12	212	23	288	34	694	79	395	58	114	21	33	2
Jarlsberg og Laurvik	159	34	119	8	173	14	210	26	210	31	349	39	16	3	44	3
Hedemarken	86	-	68	5	337	24	569	44	751	115	437	109	289	31	53	3
Christians	44	-	106	-	104	3	202	28	659	81	846	105	819	109	236	37
Bratsberg	32	3	176	27	100	32	70	17	157	47	127	49	127	45	42	13
Nedenæs	87	6	139	6	119	8	141	15	248	24	136	25	104	17	14	5
Lister og Mandal	46	6	62	9	15	5	faa	-	28	7	16	4	2	-	10	2
Stavanger	85	3	96	10	12	4	20	2	18	-	15	2	15	2	8	2
Søndre Bergenhus	176	20	130	14	94	22	91	12	145	24	189	62	55	20	26	15
Bergen	127	12	176	16	170	33	99	23	182	40	153	29	178	38	af og til	7
Nordre Bergenhus	60	20	134	21	65	21	31	5	104	27	108	33	5	-	10	-
Romsdal	107	10	160	16	117	17	251	44	721	98	812	114	888	118	284	44
Søndre Trondhjem	110	2	121	2	216	13	246	19	213	24	286	67	450	69	657	92
Nordre —	76	9	89	14	112	11	197	36	209	36	613	98	1147	186	308	66
Nordland	60	6	49	6	51	9	174	25	390	68	1519	277	1719	302	86	34
Tromsø	64	10	104	20	42	6	62	12	144	24	616	88	873	152	43	41
Finmarken	45	11	61	4	62	7	96	12	106	9	286	57	162	22	2	-
Riget	1882	180	2537	227	2883	327	3806	496	6324	883	8135	1374	7792	1258	2548	447

Tabel 26 (Forts.).

Amt.	1859.		1858.		1857.		1856.		1855.		1854.		1853.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	119	7	69	3	endel	5	enkelte	-	?	faa	af og til	-	nogle	-
Akershus	147	22	3	1	1	-	-	-	-	-	enkelte	-	-	-
Smaalenene	94	11	sjeldnere	5	33	6	17	1	43	-	14	8	hyppige	-
Buskerud	21	1	20	-	23	2	-	-	14	-	nogle	-	enkelte	-
Jarlsberg og Laurvik	19	6	37	10	14	2	endel	enkelte	nogle	-	10	1	flere	1
Hedemarken	9	-	3	2	-	-	enkelte	-	-	-	-	-	12	1
Christians	74	12	8	-	enkelte	-	sjeldne	-	-	-	sjeldne	-	-	-
Bratsberg	1	-	flere	3	11	3	nogle	-	nogle	-	omtalt	-	omtalt	flere
Nedenæs	38	11	flere	1	enkelte	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lister og Mandals	21	-	3	-	sjeldne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	22	2	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	3	1	-	-	7	3	-	-	omtalt	-	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	sjeldne	-	-	-	omtalt	-	-	-	sjeldne	-
Nordre Bergenhus	5	-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	omtalt	1
Romsdal	3	3	6	3	-	-	nogle	1	2	-	-	-	enkelte	-
Søndre Trondhjem	353	55	3	-	2	-	-	-	enkelte	-	-	-	-	-
Nordre —	9	-	enkelte	1	omtalt	?	nogle	-	enkelte	2	enkelte	-	-	-
Nordland	35	8	2	1	2	-	flere	-	-	-	-	-	-	-
Tromsø	-	-	1	1	5	-	22	-	-	-	nogle	-	nogle	-
Finmarken	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nogle	-
Riget	975	139	155	31	107	22								

Blodgang i Riget og Amterne i 1853—1867.

Tabel 27.

Amt.	1867.		1866.		1865.		1864.		1863.		1862.		1861.		1860.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	16	-	[1] 31	2	84	[2] 2	1	-	13	-	13	1	85	8	42	3
Akershus	6	-	2	1	2	1	7	1	6	1	13	-	33	1	55	15
Smaalenene	13	-	17	-	-	-	16	4	26	2	42	6	89	6	11	1
Buskerud	21	-	12	-	23	1	6	-	4	-	faa	-	52	5	49	7
Jarlsberg og Laurvik	5	-	6	-	18	-	8	-	10	2	-	-	-	-	11	-
Hedemarken	13	1	11	-	69	3	75	3	360	35	80	24	213	20	70	11
Christians	10	-	3	1	10	-	2	1	3	-	42	3	79	8	7	2
Bratsberg	11	2	6	1	-	-	2	-	2	1	10	2	173	22	61	4
Nedenæs	2	-	1	1	21	1	17	3	4	-	2	-	6	-	5	-
Lister og Mandal	19	-	2	-	-	-	1	-	-	-	7	-	17	1	1	1
Stavanger	10	-	13	-	6	-	7	-	25	2	7	-	25	-	40	-
Søndre Bergenhus	-	-	-	-	-	-	-	-	nogle	-	endel	-	15	2	nogle	1
Bergen	7	-	15	-	8	-	5	-	12	-	-	-	2	-	-	-
Nordre Bergenhus	4	-	1	-	4	-	6	-	8	-	-	-	2	-	4	2
Romsdal	11	1	18	-	18	-	58	4	1	-	8	3	68	4	75	2
Søndre Trondhjem	15	3	-	-	13	2	15	1	10	1	8	2	28	-	26	11
Nordre —	16	-	29	6	-	-	1	1	18	1	27	3	260	9	70	6
Nordland	2	-	14	2	2	1	19	1	1	1	-	-	1	1	2	-
Tromsø	12	3	1	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	142	7	27	1	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Riget	335	17	209	15	281	12	250	19	503	46	260	44	1148	87	529	66

Tabel 27 (Forts.).

Amt	1859.		1858.		1857.		1856.		1855.		1854.		1853.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Christiania	19	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	52	5	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	enkelte	-
Smaalenene	71	4	5	-	9	3	-	-	ca. 20	nogle	-	-	-	-
Buskerud	69	4	enkelte	enkelte	5	5	-	-	nogle	-	34	1	-	-
Jarlsberg og Laurvik	44	2	1	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarken	30	2	-	-	185	31	3	-	faa	1	260	50	-	-
Christians	136	8	-	-	-	-	-	-	faa	-	28	-	150—200	ca. 20
Bratsberg	3453	552	-	-	-	-	3	1	66	4	endel	-	-	-
Nedenæs	485	54	-	-	-	-	-	-	-	-	nogle	2	-	-
Lister og Mandal	67	15	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	21	-	1	-	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	enkelte	-	faa	2	7	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus	enkelte	-	-	-	7	1	2	-	flere	-	-	-	-	-
Romsdal	-	-	15	12	30	2	-	-	1	-	enkelte	-	enkelte	-
Søndre Trondhjem	2	2	11	-	8	-	-	-	-	-	-	-	32	5
Nordre —	9	1	1	1	enkelte	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordland	-	-	8	-	1	1	8	-	-	-	-	-	-	-
Tromsø	-	-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	1	1	7	-	3	-	-	-	enkelte	-	6	-	endel	-
Riget	4459	654	56	16	288	51	17	1	87	5	329	54	182	25

[1]) Paa den epidemiske Liste for Christiania opføres 30 Tilfælde, 1 Dødsfald, paa Dødslisten 2 Dødsfald.
[2]) — « — — « — — 83 — 1 — « — 2 —

Det bemærkes, at Tabellerne 1—23 væsentligt ere udarbeidede efter de i Medicinalberetningerne trykte epidemiske Lister og i Regelen ikke ere konfererede med Texten.

Anmærkninger.

Anmærkning til Tabel 2 og 3.

Middelbefolkningen for Christiania[1]) er beregnet efter de af Sundhedskommissionen foranstaltede Folketællinger; Middelbefolkningen for Akershus Amt er beregnet ved at fradrage den paa saadan Maade beregnede Folkemængde for Christiania fra Summen af Christiania og Akershus Amts Middelbefolkning ifølge det statistiske Centralbureau's Opgaver; for de øvrige Amter ere dette Bureau's Opgaver lagte til Grund.

[1]) Udvidet fra 1ste Januar 1878 med en Del af Akers Herred med en Folkemængde af 24 880.

Anmærkninger til Tabel 24, Nervefeber.

1) 1867. Ifølge den almindelige Beretning skulde der i Christiania og Akershus Amt være forekommet ialt 286 Tilfælde, altsaa i Riget 6 517.
2) 1866. Ifølge den almindelige Beretning skulde der i søndre Bergenhus Amt og Bergen være forekommet 464 Tilfælde, altsaa i Riget 6 480.
3) 1865. I den almindelige Beretning opføres for søndre Bergenhus Amt og Bergen ialt 50 Dødsfald, altsaa for Riget 593.
4) 1864. I den almindelige Beretning opføres for søndre Bergenhus Amt og Bergen under Et 16 færre Tilfælde og for søndre Trondhjems Amt 2 færre, altsaa for hele Riget 5 685 Tilfælde.
5) 1861. I den almindelige Beretning opføres for Smaalenenes Amt 4 flere Døde og for Riget 506 Dødsfald.
6) 1860. For det gamle Finmarkens Amt opføres i den almindelige Beretning 23 færre Tilfælde og for hele Riget 4 871.
7) 1859. For Finmarkens Amt opføres i den almindelige Beretning 6 færre Angrebne end i Amtsberetningen og for hele Riget 4 936 Tilfælde.
8) I Dødsaarsagslisterne anføres som Døde af Febris typhosa i 1858 478, i 1857 406, i 1856 292, i 1855 282, i 1854 341 og i 1853 404.

Fra 1ste Januar 1859 blev Christiania By udvidet med endel tidligere paa Landets Grund i (Akers Lægedistrikt af) Akershus Amt beliggende Forstæder med 10 800 Indbyggere. Adskillelsen af Tilfælde i 1859 og af Dødsfald i 1859, 1858 og 1857 for Christiania og Akerhus Amts Vedkommende lader sig paa Grund af Opgavernes Indretning ikke gjøre med fuld Nøiagtighed.

Det gamle Finmarkens Amt blev fra 1/10 1866 delt i Tromsø og Finmarkens Amter; men her ere Tilfælde og Dødsfald ogsaa i de tidligere Aar fordelte paa disse 2de Amters senere Omraade.

Anmærkninger til Tabel 25, Børnekopper.

1867. Christiania. Desuden 12 Tilfælde, indlagte fra Aker paa Lazaret.
1864. — — 8 — — paa Lazaret udenbysfra.
1862. — 7 Tilfælde ifølge den epidemiske Liste, 8 ifølge Texten og den almindelige Beretning.
1861. — 16 Tilfælde ifølge den epidemiske Liste, 19 ifølge Texten og den almindelige Beretning.
1859. — Ifølge den almindelige Beretning 27 Tilfælde.

Anmærkninger til Tabel 26, diphtherisk Svælgbetændelse.

1865. Bratsberg Amt. Desuden 17 Tilfælde af Diphtherit og Strubehoste.
1862. Buskeruds Amt. Desuden 155 Tilfælde og 90 Dødsfald af disse Sygdomme tilsammen.
Romsdals Amt. Af begge Sygdomme opføres 856 Tilfælde, hvoraf mindst 44 henføres til Strubehoste.
Søndre Trondhjems Amt. Af begge Sygdomme opføres 318 Tilfælde, hvoraf mindst 32 henregnes til Strubehoste.
Nordlands Amt. Af begge Sygdomme opføres 1 537 Tilfælde, hvoraf mindst 18 henføres til Strubehoste.
1861. Søndre Trondhjems Amt. Desuden 18 Tilfælde af begge Sygdomme tilsammen.
1860. Akershus Amt. Af begge Sygdomme opføres ialt 474 Tilfælde, hvoraf mindst 20 under Strubehoste.
Romsdals Amt. Desuden 16 Tilfælde og 7 Dødsfald af Diphtherit og Strubehoste.
Søndre Trondhjems Amt. Af begge Sygdomme opføres ialt 685 Tilfælde og 120 Dødsfald, hvoraf mindst 28 Tilfælde og Dødsfald under Strubehoste.
Riget. Det i den almindelige Beretning Pag. 6 opførte Antal Tilfælde (4 767) er ikke det af Lægerne opgivne, men er beregnet af de Dødes Antal efter et Dødelighedsforhold af 14.6 pCt.
1859. Akershus Amt. Af de 147 opførte Tilfælde vare 16 af Diphtherit og Strubehoste tilsammen.
Lister og Mandals Amt. I Antallet er medregnet Diphtherit paa forskjellige Steder af Legemet.
Søndre Trondhjems Amt. I Antallet af Tilfælde og Dødsfald er medregnet endel Tilfælde af Strubehoste (i Trondhjems By), hvilke ikke have kunnet udskilles.

Trykfeil.

(Corrigenda).

Side 9. Typhoidfeber 1855: R. udgaar.
Tabel 6—23 i Overskrifterne for Tiaaret: Behandlede, Deraf Døde — læs: Tilfælde, Døde.
Side 22. Barselfeber 1879: 43 — læs: 42.
— Akut Bronchit etc. Tiaaret: 301 — læs: 305.
— Skjørbug Tiaaret: 471 — læs: 472.
— — 1879: 26 — « : 27.
— Tilsammen — : 5 760 — « : 5 660.

B. Beretninger

for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter.

I. Christiania By

med et Fladeindhold af 0.1286 Kvadratmil havde den 31te December 1880 en Folkemængde af 119 407, hvilken ved den af Sundhedskommissionen foranstaltede Tælling den 31te December 1881 viste sig at være stegen til 122 036.

Sundhedstilstanden var mindre tilfredsstillende, idet Antallet af epidemiske Sygdomme var adskillig større end det foregaaende Aar. Af infektiøse Sygdomme optraadte Mæslinger som en større Epidemi, ligesom ogsaa Skarlagensfeber optraadte med et noget større Antal Tilfælde end Aaret i Forveien.

Dødeligheden[1]). De Dødes Antal udgjorde efter de af det statistiske Centralbureau meddelte Opgaver 2 349 eller 19,46 pro mille af Byens virkelige Middelbefolkning i Aaret (120 721), beregnet efter Sundhedskommissionens Tællinger ved hvert Aars Udgang.

Til Sundhedskommissionen er indkommet Opgave over 2 305 Dødsfald, hvis Fordeling paa Byens 12 Menigheder vil sees af følgende Tabel, hvor Dødelighedsforholdene i Menighederne ere beregnede efter Folkemængden ved Udgangen af Aaret.

Dødeligheden i Byens 12 Distrikter.

Menigheder.	Folkemængde den 31te Decbr. 1881.	Døde i 1881.	Dødelighedsforhold pro mille.
Vor Frelsers	8 502	150	17.64
Jakobs	10 268	224	21.81
Trefoldigheds	23 012	334	14.51
Johannes	8 333	154	18.48
Gamle Akers	9 177	126	13.72
Paulus	11 959	232	19.39
Grønlands	12 739	292	22.92
Oslo	9 130	190	20.81
Kampens	8 536	207	24.25
Petrus	7 630	177	23.06
Sagenes	6 501	128	19.38
Uranienborgs	6 249	91	14.56
Tilsammen	122 036	2 305	18.88

[1]) Efter den beregnede Middelbefolkning (120 300), som benyttes for Landets øvrige Overøvrighedsdistrikter, vilde Dødeligheden været 19.52 pro mille.

Af disse 2 305 Dødsfald indtraf i:

Januar	233	Juli	178
Februar	175	August	165
Marts	216	September	129
April	210	Oktober	149
Mai	205	November	191
Juni	203	December	251

Til Oversigt over de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende Tabel, der er udarbeidet efter de til Sundhedskommissionen fra Byens Læger og Sygehusene indsendte maanedlige Lister (Tabel No. 1).

Det samlede Antal af epidemiske Sygdomstilfælde i Aaret 1881 var efter denne Tabel 22 321, hvilket efter den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (ca. 120 700) gjør 185 pro mille. Det foregaaende Aar var det samlede Antal 20 113 eller beregnet paa en Middelfolkemængde af 118 100: 170 pro mille. En saa stor epidemisk Sygelighed er heller ikke forekommet i Kristiania i de nærmest foregaaende 5 Aar. Naar desuagtet Aaret i sanitær Henseende ikke kan regnes blandt de uheldigste Aar, skriver dette sig væsentlig fra, at de Epidemier, der i Aaret især have fremkaldt det forøgede Antal Sygdomstilfælde, med Hensyn til Dødeligheden spiller en mindre fremtrædende Rolle. Lungebetændelse har et betydeligt Antal Angrebne og Døde.

Til nærmere Oplysning om de epidemiske Sygdommes Forekomst i 1881 bemærkes følgende:

Af **exanthematisk Typhus**, der med Undtagelse af et tvivlsomt Tilfælde i 1879 ikke er optraadt i Kristiania siden 1876, indlagdes i Marts Maaned en Patient paa Ankerløkkens Lazaret. Den Syge, en yngre Læge fra Sarpsborg, var smittet paa sit Hjemsted og blev sengeliggende under et tilfældigt Ophold her i Byen. Tilfældet gav ikke Anledning til nogen Smitteoverførelse.

Den i 1880 om Høsten begyndte **Typhoidfeberepidemi**, hvoraf der angrebes 337 og døde 30, fortsatte sig i 1ste Halvaar af 1881 med et for hver Maaned stadig aftagende Antal. Der anmeldtes i det Hele 117 Tilfælde, hvoraf $^2/_3$ i Aarets første 4 Maaneder, væsentlig paa Kampen, Grueløkken og i Vaterland. De senere paa Aaret indtrufne faa Tilfælde vare spredte over største Delen af Byen og skrev sig fra Import andetstedsfra. Antallet af Dødsfald var 9. Det under Epidemierne i 1880 oprettede Lazaret for Typhoidfeber var belagt indtil Slutningen af Mai Maaned, da det paa Rigshospitalet for Typhoidfeber reserverede Sengetal atter viste sig tilstrækkeligt for Behovet.

Af **Barselfeber** anmeldtes 27 Tilfælde (i 1880: 30) med 8 Dødsfald. Kun 2 Tilfælde forekom i samme Jordemoders Praxis.

Børnekopper. Medens der i 1880 anmeldtes 137 Tilfælde og 17 Dødsfald af Børnekopper, angrebes i 1881 kun 16 Personer, og 3 døde af denne Sygdom. 15 af disse angrebes inden Midten af April Maaned, væsentlig inden Sagenes Sogn, og kunde for det meste henføres til samme Smittekilde som forrige Aar, nemlig Fillerummene i Bentsebrugs Papirfabrik. Efterat disse vare grundig rensede og desinficerede, en Del Filleballer ødelagte og Fabrikkens hele Arbeidsstok revaccineret, indtraf der ved Papirmøllen intet nyt Tilfælde af Sygdommen. Blandt de Angrebne i 1881 vare 2 medicinske Studenter, der smittedes ved et Besøg paa Koppelazaretet. I Mai Maaned indlagdes atter en Patient paa Lazaretet, en hjemsendt Sømand, der var smittet i Antwerpen.

Af **Skarlagensfeber** anmeldtes 257 Tilfælde, altsaa et noget større Antal end i 1880, da det udgjorde 167, men omtrent det samme Antal som i 1879. Antallet af de Døde udgjorde 20. Siden sidste Skarlagensfeberepidemi i 1876 har 2 af hvert Tusinde af Byens Indvaanere aarlig været angrebne af Skarlagens-

Epidemiske Sygdomme i Christiania By i 1881.

Tabel No. I.	Hele Aaret.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Døde.												
Exanthematisk Typhus	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	117	9	31	19	11	10	4	5	8	8	2	6	10	3
Barselfeber	27	8	4	3	1	1	1	1	2	4	3	1	2	4
Børnekopper	16	3	3	2	8	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	395	-	81	47	32	27	23	23	22	21	14	21	52	32
Skarlagensfeber	257	20	27	21	26	25	11	7	2	9	18	37	38	36
Mæslinger	5370	125	1	1	3	4	26	18	1	3	29	392	2179	2713
Rosen	109	7	11	19	11	12	9	6	11	5	5	3	13	4
Kighoste	523	59	114	66	45	39	25	31	27	18	25	36	32	65
Diphtherisk Svælgbetændelse	60	18	10	11	10	4	3	2	6	4	1	1	3	5
Strubehoste	58	42	15	7	8	3	1	3	-	2	2	5	8	4
Kusma	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	8762	167	2119	961	1185	1056	707	327	235	208	349	551	600	464
Katarrhalsk og follikulær Angina	1860	-	263	165	169	188	130	116	107	144	105	141	187	145
Lungebetændelse	892	151	132	78	109	151	131	65	34	33	35	40	46	38
Katarrhalsk Lungebetændelse	244	41	30	19	38	38	19	8	8	13	10	20	20	21
Pleurit	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gigtfeber	356	2	66	34	36	38	29	29	30	16	17	17	20	24
1* Koldfeber	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe og Cholera nostras	3259	176	189	167	176	176	211	327	448	568	345	211	252	189
Blodgang	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	22321	837	3098	1620	1869	1774	1331	969	942	1056	960	1482	3464	3747

feber, i det foregaaende Tiaar derimod gjennemsnitlig over 6 af hvert Tusinde. Paa Lazaretet, hvor det stadig lykkes at faa indlagt flere og flere af de Syge, behandledes i Aarets Løb 181 Patienter, hvoraf 9 afgik ved Døden. Skarlagensfebertilfældene, der var spredt nogenlunde jevnt over Byens forskjellige Distrikter, optraadte i størst Mængde i Aarets første og sidste Kvartal.

Af **Mæslinger** anmeldtes 5 370 Tilfælde med 125 Dødsfald. Efterat der i Aarets første 8 Maaneder var anmeldt 57 Tilfælde af denne Sygdom, der ligesom de i foregaaende Aar anmeldte udmærkede sig ved det godartede Forløb og Mangel paa Dødsfald, hvorfor Stadsfysikus har ment, at Sygdommen muligens rettest bør opfattes som røde Hunde, optraadte i Slutningen af August Maaned et utvivlsomt Tilfælde af Mæslinger i Gaarden No. 13 ved Wergelandsveien. Patienten, en ung Pige, var bleven smittet i Trondhjem, hvor den Gang Mæslingeepidemi herskede, og overførte under Inkubationsperioden Sygdommen til en Veninde og til Husets Tjenestepige. Gjennem den første af disse, der var Elev af en mindre Pigeskole i Homansbyen, bragtes Smittestoffet ind paa denne Skole, og gjennem den anden af dem, Tjenestepigen, der, inden hun indlagdes paa Lazaretet, var i Besøg hos sin Familie paa Kampen, inficeredes hendes Hjem og derved snart den store Almuskole, der var fælles for Grønlands og Kampens Sogne. Sandsynligvis importeredes Sygdommen ogsaa omtrent samtidig fra andre Steder. Uagtet ifølge Sundhedskommissionens Paalæg Børn fra smittede Huse holdtes borte fra Skolerne, naar de ikke betryggende kunde isoleres i Hjemmet, udbredte dog Sygdommen sig med rivende Hurtighed fra Skole til Skole, Klasse til Klasse, Individ til Individ. Som Exempel paa Mæslingernes Udbredelsesmaade anføres af Bylæge Berner, at der meget pludselig i Ugen, der begyndte med den 6te November optraadte et overordentlig stort Antal Mæslinger i Norbygaden, Lakkegaden, Urtegaden osv., og det altsammen hos Børn under den skolepligtige Alder; det fælles Fokus viste sig at være det i Norbygaden beliggende Grønlands Asyl; det gjennemsnitlige Antal Børn, som frekventerede Asylet, var 120—130. Børnenes Antal omkring den forannævnte Tid var følgende:

3die	November	127	
4de	—	118	
5te	—	100	
6te	—		Søndag
7de	—	70	
8de	—	41	
9de	—	27	
10de	—	7,	

hvorpaa Asylet lukkedes nogen Tid. Mæslingerne var indført i Asylet med 3 Børn fra Kampen; disse vare paa Grund af Mæslinger blevne borte fra Asylet den 28de Oktober. Ifølge Berners Protokoller viste ikke Udslettet sig hos nogen af de i Norbygaden Angrebne før den 7de, altsaa en Inkubationstid af mindst 10 Dage. Epidemien, hvoraf der opgaves 27 Personer i September, 392 i Oktober, 2 179 i November og 2 713 i December, naaede allerede i den sidste Maaned sit Maximum og optraadte over Nytaar med et for hver Maaned hurtig aftagende Antal. Det temmelig betydelige Antal Døde bidrog i Aarets sidste Maaneder ganske væsentlig til at forøge Dødeligheden; i December Maaned alene døde 96 Personer af Mæslinger, der saaledes betingede Døden i 38 pCt. af samtlige Maanedens Dødsfald. Paa det under Epidemien oprettede Lazaret indlagdes i Aarets Løb 137 Syge, hvoraf 3 afgik ved Døden. Naar undtages en mindre Epidemi i 1876 og 77, hvoraf der i det hele døde 48 Personer, havde Kristiania i 8 Aar været forskaanet for Mæslinger, nemlig siden 1873, da der døde 229 af denne Sygdom.

Af **Kighoste** anmeldtes kun 523 Tilfælde med 59 Dødsfald, medens der i forrige Aar anmeldtes 1 487 Tilfælde med 115 Dødsfald.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte spredt over de forskjellige Bydele med noget færre Tilfælde end forrige Aar. (I 1881 60 Tilfælde og 18 Dødsfald mod 72 og 15 i 1880). Ved **Strubehoste** findes omtrent det samme Forhold mellem Aarene.

Den **katarrhalske Lungebetændelse, Bronchit** og **Angina** optraadte med omtrent samme Antal Tilfælde som det foregaaende Aar. Almindelig **Lungebetændelse** optraadte adskillig hyppigere end i forrige Aar; der anmeldtes nemlig 892 Tilfælde og 151 Dødsfald, hvoraf omtrent $^2/_3$ som sædvanlig indtraf i Aarets 5 første Maaneder. I Aaret 1880 anmeldtes kun 662 Tilfælde og 103 Dødsfald.

Akut Diarrhoe var meget sjeldnere. Af denne Sygdom og Cholera nostras anmeldtes i 1880: 6 031 Tilfælde med ikke mindre end 318 Dødsfald (over 13 pCt. af samtlige Dødsfald); i 1881 indtraf kun 3 259 Tilfælde med 176 Dødsfald (7.6 pCt. af samtlige). Dødeligheden af Angrebne var forholdsvis størst i Juni Maaned, den paa en Gang varmeste og tørreste Maaned i Aaret, derimod mindre i Juli og August, da Temperaturen var usædvansig lav, og der faldt en Mængde Regn.

Veneriske Sygdomme. Efter de til Sundhedskommissionen indsendte Opgaver kom af veneriske Sygdomme hver Maaned under Behandling følgende Antal Tilfælde:

Veneriske Sygdomme.

	Tilsammen.		Deraf anmeldte af Læger.		Indlagte i Sygehus.	
	Gonorrhoe og Urethrit	Syphilis og Chanker.	Gonorrhoe og Urethrit	Syphilis og Chanker.	Gonorrhoe og Urethrit	Syphilis og Chanker.
Januar	121	91	98	54	23	37
Februar	102	53	86	39	16	14
Marts	109	65	100	42	9	23
April	126	50	106	32	20	18
Mai	112	51	93	37	19	14
Juni	115	50	102	32	13	18
Juli	121	62	105	46	16	16
August	145	108	127	68	18	40
September	121	79	99	46	22	33
Oktober	134	95	123	64	11	31
November	142	120	131	75	11	45
December	120	132	102	82	18	50
Tilsammen	1468	956	1272	617	196	339

Ved den tvungne Visitation af de prostituerede paa Bordel boende Fruentimmer, der visiteres 2 Gange ugentlig,. udførtes i det hele 3 641 Undersøgelser, iberegnet 49, der udførtes paa Politikammeret udenfor de sædvanlige Visitationsdage. De paa Bordel boende Prostitueredes Antal var ved Aarets Begyndelse 42, i Aarets Løb tilkom 11 nye og fragik 16; Antallet ved Aarets Slutning var saaledes 36, iberegnet dem, som midlertidig af forskjellige Grunde ikke boede paa Bordel. Indlæggelse af disse Kvinder paa Sygehus skeede 41 Gange. Der forekom saaledes 1 Sygdomstilfælde paa hver 88,8 Undersøgelse.

Ved den tvungne Visitation af privatboende prostituerede Kvinder, der ligeledes visiteredes 2 Gange ugentlig, udførtes 1 112 Visitationer. Det hele Antal af denne Klasse var ved Aarets Begyndelse 14, og ved dets Udgang 9, iberegnet dem, som midlertidig ikke mødte for at visiteres. Der fandtes 14 Sygdomstilfælde, hvorfor Indlæggelse paa Sygehus ansaaes nødvendig, eller 1 Sygdomstilfælde paa hver 79.43 Undersøgelser.

Blandt privat boende Prostituerede, der visiteredes 1 Gang ugentlig, hvoraf ved Aarets Begyndelse kun 15 visiteredes regelmæssig, blev paa Grund af Sygdomstilfældenes Hyppighed Visitationen i Aarets Løb udvidet til 110 Individer. Der udførtes hos dem ialt 2 921 Visitationer med 147 Indlæggelser eller 1 Sygdomstilfælde paa 19.87 Undersøgelser.

Tillige foretoges 1 542 Undersøgelser paa Politikammeret af Kvinder, der ikke driver Prostitutionen som udelukkende Næringsvei. 220 fandtes lidende af venerisk Sygdom, eller der forekom 1 Sygdomstilfælde paa hver 7.01 Undersøgelser. Af disse Kvinder var 114 ikke forhen visiterede.

En Oversigt over de af Politilægen foretagne Visitationer og de forefundne Sygdomsformer samt Procentforholdet mellem Visitationer og Indlæggelse af de forskjellige Klasser Prostituerede giver følgende Tabel:

De af Politilægen foretagne Visitationer og de derved fundne Sygdomsformer.

	Antal Visitationer.	Antal Indlæggelser.	Blennorhagiske Affektioner.	Lokale syphilitiske Affektioner.	Konstitutionelt syphilitiske Affektioner.	Andre Sygdomsformer.	Indlæggelsesprocent.
Bordelpiger visiterede 2 Gange ugentlig	3641	41	22	13	4	2	1.1
Privatboende Prostituerede visit. 2 Gange ugentlig	1112	14	1	7	5	1	1.3
Privatboende Prostituerede visit. 1 Gang ugentlig	2921	147	71	65	11	-	5.0
Hemmelig Prostituerede visiterede efter Indkaldelse	1542	220	84	88	48	-	14.3
Tilsammen	9216	422	178	173	68	3	4.6

Tabel Side 7 giver en Oversigt over en Del i Lægernes private Praxis behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** ifølge de til Stadsfysikatet indsendte Beretninger.

I Byen er af Kristiania Fattigvæsen udsat i privat Forpleining 46 **Sindssyge**, deraf 17 Mænd og 29 Kvinder.

Paa **Fødselsstiftelsen** var Sundhedstilstanden god. Der indkom ialt 367 Kvinder, hvoraf 16 lede af gynækologiske Tilfælde. Af Fødende indkom 351; af Fødsler forefaldt 327, idet en Del udgik igjen, da Fødsel ikke var begyndt. Af disse 327 havde 2 født umiddelbart før Indlæggelsen, og 1 var indlagt efter Abort før Indkomsten. Af de 327 Fødende vare 211 første Gang fødende, og 116 havde født før. Af de 327 Fødsler vare 321 enkelte Fødsler og 6 Tvillingfødsler, alt-

saa fødtes ialt 333 Børn. Af de 321 enkelte Fødsler vare 6 Aborter, 315 foregik ved normal Termin; af disse sidste vare:

182: 1ste Issefødsel (i 2 Tilfælde Panden fortil).
116: 2den — (i 5 Tilfælde Panden fortil).
2: 2den Pandefødsel.
5: 1ste Sædefødsel.
4: 2den Sædefødsel.
1: 1ste Fodfødsel.
3: 2den Fodfødsel.

I 2 Tilfælde var Leiet uopgjort, da Fødsel var foregaaet før Indkomsten. Forholdet ved Tvillingfødslerne var følgende:

Fødsel.	1ste Tvilling.	2den Tvilling.
No. 1..	1ste Isseleie.	2det Isseleie.
- 2..	1ste Isseleie.	2det Isseleie.
- 3..	2det Isseleie.	1ste Isseleie.
- 4..	1ste Isseleie.	1ste Isseleie.
- 5..	2det Isseleie.	2det Isseleie.
- 6..	1ste Sædeleie.	2det Isseleie.

Paa Stiftelsen døde 1 Kvinde, indlagt som lidende af forliggende Efterbyrd med betydelig Blødning, forløst ved Vending og Extraktion, 2 Timer efter Indkomsten. Barnet forblev ilive. Af Febre i Barselsengen er foruden nogle strax overgaaende forekommet 2 Tilfælde af noget mere alvorlig Art, af Parametrit 1, af Eclampsi 3, Phlegmasia alba dolens 2 Tilfælde; samtlige helbrededes.

Af Børnene vare 22 dødfødte; 5 døde inden 24 Timer og 4 mellem 5 og 11 Dage gamle. Blandt de Dødfødte var 6 Gange Fosteret macereret, og i 8 Tilfælde havde Moderen Syphilis. Af Dannelsesanomalier forekom et Tilfælde med Labium leporinum (Hareskaar) og Meningocele.

Fra den i Forbindelse med Fødselsstiftelsen værende Jordemoderskole udexmineredes 29 Elever fra:

Christiania		3	Bratsberg	Amt	4
Akershus	Amt	2	Nedenæs	—	2
Smaalenenes	—	1	Lister og Mandals	—	2
Buskeruds	—	1	Romsdals	—	3
Jarlsberg og Laurv.	—	1	Søndre Trondhjems	—	1
Hedemarkens	—	1	Nordlands	—	6
Christians	—	1	Tromsø	—	1

Af **obstetriciske Operationer** foretoges ialt 119. Heraf udførtes 26 paa Fødselsstiftelsen nemlig: 18 Tangforløsninger, 16 indicerede ved langsom Fødsel og utilstrækkelige Veer; Mødrene ilive, et Barn dødfødt; 1 Gang ved den Fødendes Afmattelse og Fødslens langsomme Fremgang trods gode Veer, Moderen ilive; 1 Gang hos en Tæringspatient paa Grund af hendes svage Tilstand, Moderen ilive; 2 Gange Vending med Udtrækning; begge Gange ved Placenta prævia; i et Tilfælde Moderen ilive, Barnet dødfødt; i det andet Tilfælde døde Moderen af Anæmi $1^1/_2$ Time efter fuldført Fødsel, Barnet ilive. 2 Udtrækning ved Sædeleie i et Tilfælde ved Barselkrampe, Moder og Barn ilive, i det andet ved utilstrækkelige Veer, Moder ilive, Barnet dødt før Nedkomsten: 1 Nedhentning af Fod med Udtrækning ved Sædeleie ved Barselkrampe. Moderen ilive, Barnet dødfødt. 1 Partus præmaturus artificialis ved Bækkensneverhed (Conj. diagn. 10.75 ctm.) Moder og Barn ilive. 2 Gange Udtrækning af Efterbyrd. Mødrene ilive.

Udenfor Fødselsstiftelsen er af Læger udført de paa følgende Tabel anførte obstetriciske Operationer, med Angivelse af Indikationer og Udfald.

Obstetriciske Operationer udenfor Fødselsstiftelsen.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning.				Efterbyrds-operation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	
	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	døde.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	42	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	[1]) 1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsdele	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Fosterhoved	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	6	-	3	3	-	-	-	-	-	-
Opslaaet Arm	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnoren	3	-	-	3	4	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Bækkenendeleie	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	3	2	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
Fastvoxen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[2]) 1
Tvillingfødsel med svage Veer	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	56	1	50	7	10	-	8	4	5	-	3	2	12	1
	57		57				12				5		13	

[1]) Dødsaarsag: Peritonit. [2]) Dødsaarsag: Barselfeber.

Desuden udførtes 4 Perforationer, alle med heldigt Udfald for Mødrene; en ved rachitisk forsnevret Bækken, (Perforation af levende Barn); to ved Bækkensneverhed; en ved Pandeleie og langsom Fødsel, (sidstkommende hydrocephalisk Hoved). En Kvinde, svanger i 5te Maaned forløst med mola med heldigt Udfald. Hos en Kvinde, der havde Mæslinger og Lungebetændelse, fremkaldtes paa Grund af Blødning Abort i 4de Maaned.

Liste over væsentlig chroniske Sygdomme[1]).

	Tilfælde.	Dødsfald[2]).	Af de behandlede hvis Kjøn er opgivet.		Af de Behandlede hvis Alder er opgivet.	
			Mænd.	Kvinder.	Børn under 15 Aar.	Voxne over 15 Aar.
Chronisk Rheumatisme	603	1	242	361	7	591
Fnat	10	-	5	5	7	3
Skurv	1	-	1	-	1	-
Kjertelsyge	221	10	97	120	154	65
Rachit	86	14	54	32	84	2
Svindsot	659	[3]) 425	332	326	54	604
Kræft	76	[4]) 101	28	47	2	73
Vatersot og Morbus Brightii	142	[5]) 53	71	71	17	125
Blegsot og Anæmi	1041	[6]) 5	117	920	184	851
Menstruationsuordner	178	-	-	178	-	173
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1420	-	426	970	142	1238
Ormesygdomme	92	-	34	55	63	26
Drankersygdomme	23	[7]) 1	21	2	-	23

[1]) Fattiglægernes Opgaver medregnede. [2]) Antal Dødsfald er anført efter de til Sundhedskommissionen af Lægerne afgivne Dødsanmeldelser. [3]) 18.4 pCt. af samtlige af Sygdom opgivne Dødsaarsager og 28.9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. [4]) 4.3 pCt. af samtlige af Sygdom opgivne Dødsaarsager. [5]) Hydrops 1, Morbus Brightii 52. [6]) Anæmia 5. [7]) Alcoholismus 1.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende fra det statistiske Centralbureau modtagne Opgaver over Døbte og Begravede:

Distrikt.	Fødte.	Døde.				Dødfødte[2])	Omkomne.		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
Christiania Stadsfysikat	4349	2349	593	17	18	128	35	9	2

[1]) Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842 om Dødfødte og inden 24 Timer efter Fødselen Døde.

Til Oplysning om **Dødsaarsagerne** hidsættes følgende Tabel, sammendraget efter Lægernes Dødsanmeldelser. De hyppigst opgivne Dødsaarsager have været Lungetæring 425 Dødsfald, akut Bronchit 164, akut Diarrhoe 152, croupøs Lungebetændelse 151 og Mæslinger 125 Dødsfald.

Fattigsygepleien. Af Bylægerne er ialt behandlet 7 131 fattige Syge,

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Abscessus	2	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Alcoholismus	1	-	1	-	-	-	-		-	-	-	-	-
Anæmia	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	42	21	21	-	-	-	-	-	-	1	3	8	9
— pectoris	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexia	60	22	38	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Arthritis deformans	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	11	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	5	2	3	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia	19	15	4	8	1	4	3	2	-	1	-	-	-
Bronchitis acuta	164	93	71	4	1	12	8	14	8	20	17	26	23
— chronica	37	15	22	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Cancer	93	35	58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Carditis, Endo-, Peri-	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Caries, Necrosis, Periostitis	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Cholera nostras	24	9	15	-	1	-	2	5	4	3	3	1	3
Cirrhosis hepatis	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Contusio cerebri	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Convulsiones & Eclampsia	65	40	25	15	10	10	3	6	4	6	6	2	2
Cystitis	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	43	21	22	13	13	7	6	1	3	-	-	-	-
— nervosa	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— senilis	48	13	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes mellitus	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea acuta	152	83	69	9	4	16	20	27	20	19	15	8	5
— chronica	8	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Diphtheritis	18	9	9	-	-	-	-	-	-	-	1	6	2
Emolitio cerebri	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Emphysema	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Encephalitis	4	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Epilepsia	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	7	2	5	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Febris puerperalis	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhosa	9	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Dødaarsager i Christiania i 1881.

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	6	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	5	10	10	7	12	1	6	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	3	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	1	-	4	2	4	-	4	9	-	1
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	6	8	3	5	2	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	8	9	24	16	17	4	4	-	1	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	2	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	7	7	5	21	-	6
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	1	1	-	-
3	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	1	-	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.). Dødsaarsag.	Sum	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Fractura	13	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Furunculosis	3	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Gangræna	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	4	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia incarcerata	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Homicidium	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	7	3	4	-	1	-	-	-	1	2	1	-	-
Hydrops	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	7	4	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Insania	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Meningitis simplex	61	31	30	-	1	2	-	1	3	-	4	10	9
— tuberculosa	97	53	44	-	-	2	-	5	2	7	1	11	12
Morbilli	125	63	62	1	-	-	-	4	1	8	16	28	33
Nephritis, Morbus Brightii	52	32	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Obstructio	6	2	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Oedema pulmonum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Otitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	25	11	14	1	-	-	-	2	-	-	-	1	1
Phlegmone	6	3	3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Pleuritis	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Pneumonia	151	80	71	-	-	3	1	2	2	5	2	10	9
— catarrhalis	41	22	19	-	1	2	1	2	1	4	8	12	7
Puerperium	9	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	9	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	14	11	3	-	-	-	-	1	-	2	1	5	2
Rheumatismus chronicus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma	8	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	20	12	8	-	-	-	-	2	-	1	-	1	5
Scrophulosis	10	5	5	-	-	-	-	-	-	1	-	4	4
Strictura oesophagi	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Submersio	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suffocatio	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suicidium	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mel-lem 50-60 Aar.		mel-lem-60-70 Aar.		mel-lem 70-80 Aar.		mel-lem 80-90 Aar.		mel-lem 90-100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	1	-	1	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-		-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	6	6	1	-	2	1	1	2	2	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
14	11	9	11	1	3	-	1	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	5	3	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	1	-	2	3	-	5	2	4	5	4	3	10	2	1	3	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	1	1	1	1	1	-	-	-	6	-	1	1	-	3	-	1	1	-	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	3	1	3	1	-	2	1	6	3	7	2	10	8	20	10	10	16	2	8	-	2	1	1
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	1	2	-	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-
5	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	-	-	-	2	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.). Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Syphilis	26	13	13	4	1	3	3	2	1	2	2	-	2
Tabes dorsalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tetanus & Trismus	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thrombosis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	425	210	215	-	-	-	-	-	1	2	1	7	11
— organ. alior.	25	9	16	-	-	-	-	-	1	1	1	-	3
— miliaris acuta	7	2	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tumores	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	59	21	38	-	-	2	2	2	2	5	10	6	17
Uræmia	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Variolæ	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Vitia org. abdominis	14	8	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— — cerebri	18	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— — cordis	66	27	39	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— conformationis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Causa mortis ignota	37	16	21	2	4	4	5	2	1	1	2	3	-
Tilsammen	2305	1162	1143	65	43	69	56	83	59	94	97	159	166

deraf 1 262 Gutter, 1 401 Piger, 1 537 voxne Mænd, 2 931 voxne Kvinder; af disse bleve 30 Gutter, 40 Piger, 184 voxne Mænd og 264 voxne Kvinder indlagte paa Sygehus efter foregaaende Behandling i Hjemmet. Af de i Hjemmet behandlede Syge døde 75 Gutter, 99 Piger, 60 voxne Mænd, 70 voxne Kvinder, hvad der giver en Dødsprocent af 4.2 pCt. Desuden indlagdes 45 Gutter, 42 Piger 262 voxne Mænd og 257 voxne Kvinder paa Sygehus uden foregaaende Behandling i Hjemmet.

I **Sundhedskommissionen** afholdtes 37 Møder, hvor som tidligere mange sanitære Misligheder og Bygningsanmeldelser kom til Forhandling. Ved Sundhedskommissionens dyrlægekyndige Assistent beslaglagdes eller negtedes Salg af 76 torvførte Slagt af Kjør og Kalve, da Varen dels paa Grund af Sygdom, dels paa Grund af anden Aarsag var bleven utjenlig til Menneskeføde. Af samme Grund blev Salg forbudt af 42 Faar (deraf et større Parti saltet islandsk Faarekjød) og 2 Svin. De vigtigste Sygdomme, der har givet Anledning til Beslaglæggelse mellem Hornkvæget, var Kalvningsfeber, Trommesyge og Tuberculose. I Aarets Løb undersøgtes som tidligere jevnlig Næringsmidler og Brugsgjenstande forat efterspore skadelige Tilsætninger. Navnlig dreves Arsenikundersøgelsen i en større Maalestok, og de forskjelligste Gjenstande, som Legetøi, Tapeter, Drestøier, Dynevar, hjemført færdigsyet Skotøi etc., bleve fundne arsenikholdige. Trikinundersøgelserne fortsattes som det forrige Aar ved det autoriserede Undersøgelsesbureau. Fra Midten af August begyndte desuden 1 Læge og 2 Dyrlæger med Undersøgelse efter Trikiner. Af amerikanske Fleskesider fandtes 1.7 Prct. trikinholdige, af Skinker og Boge, for største Delen europæisk Vare, kun 0,9 pCt. Procentgehalten var omtrent den samme hos alle Undersøgere.

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	3	7	6	8	7	14	18	58	50	53	52	31	27	13	25	15	12	1	1	-	1	-	-
-	2	1	-	-	1	1	4	1	2	3	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	1	1	1	4	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	2	1	1	1	3	3	1	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	1	-	-	1	2	3	5	4	3	5	4	7	6	5	2	8	-	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	2	1	1	4	-	-	-	-	-	-
66	54	49	47	22	17	32	31	102	90	96	100	79	66	98	97	91	99	41	57	15	56	1	8

Den **offentlige Vaccination** udførtes af Stadsfysikus med Bistand af Bylægerne. Ialt vaccineredes 1 119 Børn. Paa Grund af Børnekoppernes Optræden i April Maaned vaccineredes desforuden endel Børn af Epidemilægen, hvorhos mange blev revaccinerede. Til Byens Læger udleveredes 58 Rør, fyldte med Vaccinelymfe. Desuden forsendtes 255 Rør til udenbys Læger og Vaccinatører. Jordemodereleverne bleve som sædvanlig underviste i Udførelsen af Vaccinationen.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes i 1881: 24 Syns- og Obduktionsforretninger[1]).

I Byen er 4 **Sygehuse**, nemlig Rigshospitalet og dermed i Forbindelse staaende Fødselsstiftelse og Børnehospital, Kristiania Bys Sygehuse med Underafdelinger, Garnisonssygehuset og Diakonissehuset. Desuden havde Byen foruden Ankerløkkens Lazaret, der ogsaa var belagt med epidemiske Syge, 1 Lazaret for Koppe-, 1 for Typhus- og 1 for Skarlagensfeberpatienter, samt 1 Kvarantænelazaret.

Strafanstalterne. Beretningerne for Strafanstalterne omfatte Tidsrummet fra 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881, idet Beretningerne ere afgivne for Budgetaaret. Sundhedstilstanden blandt Fangerne i Akerhus Strafanstalt og i Christiania Tugthus har i det Hele været god og de hygiæniske Forhold i det Hele været tilfredsstillende.

I Akershus Strafanstalt var Middeltal af Fanger 290,2. Der kom 6,0 Sygekostdage for hver Fange og 4,8 sygmeldt for hver Dag. Paa Sygestuerne behandledes 35 Tilfælde, hvoraf 5 af Lungebetændelse, der indtraf i Løbet af en Uge i den sidste Halvdel af Marts 1881; 3 vare Stenhuggere, 2 Snedkere og

[1]) Se den almindelige Beretning.

Forhold mellem Kosthold og Legemsvægt.

Bodsfængslets Fanger.	Kosthold.		Legemsvægt.		
	Fangekost alene.	Tillægskost.	Vundet i Vægt.	Tabt i Vægt.	Uforandret Vægt.
Alder:					
Af Alderen fra 18—25 Aar	46.90	53.10	48.46	43.85	7.69
- — - 25—35 —	39.47	60.53	44.74	46.05	9.21
- — - over 35 —	25.00	75.00	50.00	41.67	8.33
Hvorfra komne:					
Fra Arrest eller fri Tilstand....	43.35	56.65	47.29	44.33	8.38
- Tugthus	46.15	53.85	53.85	38.46	7.69
- Slaveri	-	100.00	-	100.00	-
Levevei og Beskjæftigelse:					
Af Arbeids- og Bondeklassen	41.90	58.10	41.34	50.84	7.82
- Haandværksklassen	46.43	58.57	53.57	35.71	10.72
- den konditionerede Klasse	54.55	45.45	54.55	36.36	9.09
Beskjæftigelse i Fængslet:					
Mere stillesiddende Arbeide.....	48.19	51.81	49.22	43.01	7.77
Arbeide med mere Bevægelse	4.00	96.00	32.00	56.00	12.00
Helbred og Konstitution:					
Af god Helbred	39.02	60.98	46.34	47.56	6.10
- svag —	55.56	44.44	50.00	35.19	14.81
Straffetid:					
Under 3 Maaneder.....	100.00	-	-	100.00	-
Fra 3—9 Maaneder.....	57.03	42.97	53.12	39.07	7.81
- 9 Maaneder til 2 Aar	22.97	73.03	41.89	52.70	5.41
Over 2 Aar	20.00	80.00	26.67	53.33	20.00

tilhørte forskjellige Sovebarakker. 1 Tilfælde af Typhoidfeber forekom hos en Fange, der havde medbragt Smitten fra Hjemmet i Byen, da der i dette var flere Tilfælde af Sygdommen. 2 Tilfælde af Ansigtsrosen vare lette. Sindssygdom forekom hos en fra Bodsfængslet overflyttet Fange. Han blev overført til Gaustad Asyl. 3 Fanger døde, en, 66 Aar gammel, af chronisk Diarrhoe, en, 47 Aar gammel, af Gigtfeber, og en, 69 Aar gammel, af Bronchit og Lungeødem. De hyppigste Sygdomme vare Bronchit og Katarrh 164, Diarrhoe 32, Kardialgi og chronisk Gastrit 32, Rheumatisme 32, Øresygdomme 12, Nervesmerter 10. Udgifterne udgjorde Kr. 1 725,21, hvoraf til Medicin Kr. 1 537,39. 297 Fanger veiedes og havde en Gjennemsnitsvægt af 67,1 Kilogram. 121 Fanger eller 40,8 pCt. havde tiltaget i Vægt med gjennemsnitlig 2,4 Kilogram, 121 havde aftaget i Vægt med gjennemsnitlig 2,5 Kilogram, og 55 eller 18,5 pCt. havde ikke forandret Vægt i Aarets Løb.

I Christiania Tugthus var Middeltal af Fanger 260, deraf 67 Mænd

og 193 Kvinder. Det samlede Antal Dage, hvori Arbeidsfrihed har været tilstaaet, opgives til 2 for 1 Mand; for Kvinderne haves ingen Opgave. Paa Sygestuerne indlagdes 44 (5 Mænd, 39 Kvinder). Af epidemiske Sygdomme indtraf 1 Tilfælde af Børnekopper, uden at Smitteforholdene for dette kunde udredes. Udviklet Sindssygdom forekom hos 1 Fange, der overførtes til Gaustad Asyl. De hyppigste Sygdomme vare Katarrh og Bronchit 109, Diarrhoe 38, Kardialgi og Gastrit 27, Abscesser 9. Udgifterne udgjorde Kr. 1 968,92, hvoraf til Medicin Kr. 1 231,07. Af 277 veiede Fanger (77 Mænd og 200 Kvinder) havde 136 (41 Mænd og 95 Kvinder) 49 pCt. tiltaget i Vægt med 100 Kilogram for Mændene og 254 Kilogram for Kvindernes Vedkommende; 116 Fanger (28 Mænd og 88 Kvinder) 42 pCt. havde aftaget i Vægt med 85 Kilogram for Mændenes og 198,5 Kilogram for Kvindernes Vedkommende; 25 Fanger (8 Mænd og 17 Kvinder), 9 pCt. viste ingen Forandring i Vægt i Aarets Løb.

I Bodsfængslet. Det daglige Middeltal af Fanger var 200.49 og det samlede Antal udgjorde 431. Fuldstændig Arbeidsfrihed tilstodes i 408 Dage, delvis i 37 Dage; fordelt paa det samlede Belæg kommer saaledes 0.94 Dages fuldstændig og 0.08 Dages delvis Arbeidsfrihed. Paa Sygeafdelingen tilbragtes 261 Dage. 3 Fanger døde i Aarets Løb, to af Svindsot og en Hjernebetændelse. 2 Tilfælde af Sindsygdom opstod i Fængslet, den ene blev ved Løsladelsen taget i Forpleining i Hjemmet, den anden overflyttedes til Gaustad Asyl. De hyppigst forekommende Sygdomme vare Katarrh 34, Diarrhoe 17. Bodsfængslets Udgifter til Sygepleien udgjorde Kr. 662.65.

I Arbeidsanstalten var i Tiden fra 1ste Januar til 31te December 1881 det daglige Middeltal af indsatte Mænd 210, af Kvinder 55; det daglige Middeltal af Sygmeldte og for Arbeide helt eller for største Delen fritagne var 18,5 nemlig 14.5 Mænd og 4 Kvinder. Sygedagenes Antal var tilsammen 6 734, af hvilke 5 307 for Mænd og 1 427 for Kvinder. I Rigshospitalet indlagdes 11 Mænd og 1 Kvinde, i Christiania Bys Sygehus 37 Mænd og 30 Kvinder; paa Fødselsstiftelsen 2 Kvinder. Der indtraf intet Dødsfald i Aarets Løb. De hyppigste Sygdomme, behandlede paa Anstalten, vare Diarrhoe 29, Kardialgi 29, akut Bronchit 19, Broktilfælde 19. Anstaltens Udgifter til Medikamenter og Sygerekvisita udgjorde Kr. 1 104.09

I det **orthopædiske Institut** har efter Opgave fra Bestyreren Cand. med. Tidemand været behandlet 49 Tilfælde (47 Kvinder 2 Mænd), hvoraf 15 tilbageliggende fra forrige Aar. 34 nye Tilfælde indkomne; 38 ere udgaaede og 11 vare tilbageliggende ved Aarets Udgang. Af de 38 udgaaede har 1 opnaaet meget god Bedring, 9 god Bedring, 9 ret god Bedring, 11 nogen Bedring, hos 8 var Tilstanden ved Udgangen uforandret. Af de Udgaaede havde 14 benyttet hel Kur, 22 halv Kur og 2 fjerdedels Kur.

I Rigshospitalets **Badeindretning** er mod Betaling givet følgende Antal Bad: 12 873 Karbad, 1 716 Dampbad, 176 Gytjebad og 3 640 Styrtebad, til Rigshospitalets Syge, foruden de almindelige Renselsesbad, 2 217 Karbad, 413 Dampbad og 41 Gytjebad.

Medicinalpersonalet. Ifølge den officielle Fortegnelse over Læger (1882) vare 121 Læger bosatte i Christiania; af disse antages 15 ikke at praktisere. Distriktslægen i Aker bor ogsaa i Christiania. Tandlægernes Antal var 21, Jordemødrenes 58, hvoraf 5 antages ikke at praktisere.

Om Byens **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Akershus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger[1]).	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		40.58	97 550	27	32	40
1. Aker		8.48	28 838	[2]) 9	8	9
	Aker	3.60	12 077	3	4	5
	Asker	0.80	3 670	1	1	1
	Bærum	1.45	5 735	2	1	1
	Nitedal	1.51	2 480	1	1	1
	Skedsmo	1.12	4 876	1	1	1
2. Ullensaker		15.94	34 156	8	11	11
	Ullensaker	1.88	6 255	3	2	2
	Sørum	0.80	2 712	-	1	1
	Gjerdrum	0.66	1 743	-	1	1
	Nannestad	2.47	4 119	1	1	1
	Næs	4.74	8 516	1	2	2
	Eidsvold	2.63	7 460	2	2	2
	Hurdalen	2.08	2 193	1	1	1
	Feiring	0.68	1 158	-	1	1
3. Høland		9.70	14 850	2	6	7
	Høland	5.20	6 000	1	3	3
	Urskog	2.76	4 553	1	1	2
	Fet	1.74	4 317	-	2	2
4. Follo		6.448	19 706	8	6	7
	Drøbak, Kjøbstad	0.006	2 047	3	1	-
	Hølen Ladested	-	266	-	1	-
	Son —	-	748	1	-	-
	Hvisten —	-	156	-	-	-
	Vestby	1.056	3 078	1	-	-
	Kraakstad	1.180	3 110	-	1	1
	Enebak	1.990	3 930	1	1	1
	Aas	0.829	2 733	2	1	-
	Fron	0.659	1 893	-	1	-
	Næsodden	0.728	1 745	-	1	1

[1]) Ved Distriktslægens Bopæl er her ligesom for de øvrige Amter Herredet udhævet med spærrede Typer. [2]) Distriktslægen bor i Christiania.

Sundhedstilstanden opgives som mindre god fra Follo Distrikt, fra de øvrige som tilfredsstillende. Af epidemiske Sygdomme forkom Kighoste almindelig, dernæst Mæslinger mod Aarets Slutning. Lungebetændelse og diphtherisk Svælgbetændelse forekom oftere end Aaret forud; Typhoidfeber, Diarrhoe og Cholera nostras sjeldnere.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 637 eller 16.43 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte.

Exanthematisk Typhus forekom i Bærum — Akers Distrikt — paa en Plads Buraas paa Finneskoven ved Grændsen af Lier først hos Manden, fra hvem hans to Døtre, der begge døde, smittedes. Et i Enebak (Follo Distrikt) indtruffet Tilfælde endte dødeligt inden faa Dage.

Typhoidfeber optraadte i Akers Distrikt sporadisk i Akers Herred, hvor 3 Syge behandledes i Hjemmet og 5 indlagdes paa Rigshospitalet, og med spredte Tilfælde, hvoraf dog nogle stode i Forbindelse med hverandre, omkring Bærums Verk, i Lommedalen og østre Bærum. Om enkelte i Ullensakers Distrikt forekomne Tilfælde oplyses for to i Nannestad, at de Syge vare Soldater, der bleve syge strax efter Hjemkomsten fra Exercerpladsen Helgelandsmoen paa Ringerike; for et i Sørum, at den Syge blev smittet ved Besøg til syg Familie i Urskog. Forøvrigt omtales isolerede Tilfælde saavel fra de øvrige Herreder i Distriktet som fra Follo.

Skarlagensfeber. Om Sygdommens Smittemaade oplyser Cand. med. Rømcke i Ullensaker, at en ældre Føderaadsmand fra Gaarden Kopperud i Ullensaker gik over til Finstad i Næs (Romerike) forat besøge sin Datter. Paa denne Gaard var Skarlagensfeber, hvorfor Adgangen var forbudt ved opslaaet Plakat. Føderaadsmanden gik alligevel ind. Han fik selv ikke Skarlagensfeber, men 1½ Uge efter hans Hjemkomst fik hans Sønnebørn, med hvilke han boede sammen, Sygdommen, og kort efter optraadte den paa de to Nabogaarde.

Røde Hunde omtales som udbredte i Nannestad og Hurdalen, kom i Begyndelsen af Vaaren til Eidsvold fra Christiania, hvor den samtidig var udbredt. Sygdommen havde ingen Dødsfald tilfølge. Antallet af de Angrebne var ikke lidet. Den nærmede sig Mæslinger baade med Hensyn til Udslettets Udseende og ved Sygdommens Lokalisation i Øinene og Bronchialslimhinden.

Mæslinger udgik fra Christiania og spredte sig i Aarets sidste Kvartal til Akers Distrikts Herreder, tiltagende mod Aarets Slutning og fortsættende sig ind i det følgende Aar. Det anførte Antal udgjør kun en ringe Del af de virkelig Angrebne; kun de færreste Huse bleve forskaanede. Fra Ullensaker Distrikt omtales, at det i Marts Maaned lykkedes at standse Sygdommens videre Udbredelse ved streng Isolation af den Syge, men i December blev den udbredt i Ullensaker og i sidste Kvartal i Næs Herreder. Fra Follo Distrikt angives, at den i sidste Kvartal var i stadig Tiltagen over hele Distriktet.

For **Kighoste** behandledes i Nitedalen — Akers Distrikt — enkelte Tilfælde som Afslutning paa en større Epidemi Aaret forud. Omkring Fossum Brug i Bærum — samme Distrikt — havde den betydelig Udbredelse; næsten intet Hus gik frit. Fra Ullensakers Distrikt opgives Sygdommen fra alle Herreder, men den var i Forhold til de angrebne Individers Antal lidet Gjenstand for Behandling, hvad der ogsaa opgives fra Høland. I Follo Distrikt var Sygdommen i Aftagende.

Diphtherisk Svælgbetændelse. Om det diphtheriske Contagiums Beskaffenhed og Overførelse henvises til Uddrag af Distriktslæge Thoresens blandt Bilag indtagne Beretning. Efter flere spredte Tilfælde udover Sommeren og Høsten fik den især i December noget stærkere Udbredning i Hølands Herred — Hølands Distrikt. — Cand. med. Benneche i Enebak anfører følgende Iagttagelse: En 9aarig Pige, der henlaa i samme Værelse som Moderen og en yngre Søster, der begge lede af diphtherisk Svælgbetændelse, hvoraf Barnet døde, og som behandledes for nogle Saar, fik diphtherisk Belæg paa Saarene, uden at Sygdommen forplantede sig til eller angreb Halsen, medens alle Husets øvrige Indvaanere, paa Manden nær, angrebes.

Strubehoste. Det opgivne Antal Dødsfald (32) er større end i noget

I Akershus Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Exanthematisk Typhus	4	3	4	-	-	-	1	-	-	2	1	-
Typhoidfeber	57	6	57	5	5	4	2	10	4	5	6	5
Barselfeber	38	10	36	1	4	4	4	4	4	1	-	3
Vandkopper	76	-	76	6	8	5	5	6	-	-	2	16
Skarlagensfeber	42	3	42	1	9	6	1	-	-		9	-
Røde Hunde	45	-	45	7	4	8	8	7	4	4	-	2
Mæslinger	378	2	378	-	-	1	-	1	-	2	7	7
Rosen	116	-	116	10	16	13	5	6	10	5	8	12
Kighosten	324	8	324	45	15	21	25	17	30	16	35	50
Diphtherisk Svælgbetænd	106	23	105	12	4	7	4	6	11	11	9	7
Strubehoste	47	32	47	2	6	4	5	8	1	5	4	3
Kusma	3	-	3	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1413	29	1413	268	185	151	124	114	89	68	78	77
Lungebetændelse	518	91	508	99	58	63	80	41	31	16	13	12
Pleurit	103	4	103	20	17	10	7	9	7	7	5	4
Gigtfeber	103	-	103	15	15	13	6	9	10	2	4	2
Koldfeber	2	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	407	12	407	20	22	27	15	41	37	49	55	50
Blodgang	14	-	14	1	2	-	-	-	1	-	-	1
Tilsammen	3796	223	3783	512	371	337	294	279	239	193	237	251

af Aarene 1853—1880. Sygdommen er optraadt paa forskjellige Steder i Ullensakers Distrikt og har som før vist sig som en fra Diphtherit ganske forskjellig Sygdom. Uagtet dens Ondartethed er den i Regelen ligesom Lungebetændelse kun smitsom ved intim Berørelse gjennem Aandedrættet, tiltrænger, naar Forsigtighed i saa Henseende iagttages, ingen særdeles Foranstaltning og har ingen Tendens til epidemisk Udbredning (N. W. Thoresen).

Lungebetændelse. Om Lungebetændelsens Optrædelsesmaade henvises til Cand. med. Qvislings blandt Bilag indtagne Beretning. Fra Ullensakers Distrikt anføres, at Sygdommen optraadte med stor Heftighed fra Januar til April i Eidsvold, og tildels i Naboherrederne, hvorunder den tidligere Erfaring stadsfæstedes, at skarp Kulde med stærke, bidende Nordenvinde og Lungebetændelse fulgte hinanden; da Kulden ophørte, og blidere Veir indtraadte, blev ogsaa Lungebetændelsen borte.

Meningitis spinalis. I September viste sig 2 Tilfælde, der forløb heldig, hos to voxne Kvinder i Sørum paa samme Gaard, hos 1 voxen Kvinde og 2

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.							
					1		2		3		4	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Aker.		Ullensaker.		Høland.		Follo.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
-	-	-	4	3	3	2	-	-	-	-	1	1
11	-	-	57	6	30	4	14	1	-	-	13	1
3	4	4	38	10	5	2	10	3	4	3	19	2
13	8	7	76	-	7	-	30	-	6	-	33	-
4	7	5	42	3	21	3	17	-	3	-	1	-
1	-	-	45	-	11	-	29	-	-	-	5	-
18	105	237	378	2	229	1	32	-	7	-	110	1
10	10	11	116	-	35	-	47	-	11	-	23	-
27	24	19	324	8	56	2	75	5	119	-	74	1
7	5	22	111	28	17	3	44	9	38	10	12	6
2	2	5	47	32	16	11	14	9	11	9	6	3
1	-	-	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-
70	93	96	1413	29	619	9	389	13	148	4	257	3
16	41	38	521	94	176	29	204	44	34	6	107	15
9	5	3	103	4	30	1	37	-	22	-	14	3
11	13	3	103	-	27	-	38	-	15	-	23	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
30	30	31	407	12	181	6	116	4	52	1	58	1
2	7	-	14	-	1	-	4	-	-	-	9	-
235	354	481	3804	231	1468	73	1101	88	470	33	765	37

Mænd i Blakjer, hvor der hos samtlige efterlodes en langvarig Lamhed i Underextremiteterne og hos den ene Lamhed i Blæren i længere Tid (Ingier).

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 16.5 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 23.2 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 30.8 pCt. og 40.1 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 16.8 pCt, og 22.7 pCt.

Sindssyge. Tvende Sindssygekolonier ere komne i Virksomhed i de sidste Aar, den ene beliggende i Eidsvold den anden i Sørum, og synes at være heldige Foranstaltninger, idet urolige og besværlige Sindssyge blive bedre behandlede end i Hjemmet, hvor man er ukjendt med saadanne Sindssyges Behandling (N. W. Thoresen).

Obstetriciske Operationer. Foruden de i Tabellen opførte Operationer foretoges: 1 Exvisceration ved forsømt Tverleie af, afdøet forraadnet Foster;

Liste over væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
								1		2		3		4	
								Aker.		Ullensaker.		Høland.		Follo.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	368	-	4	5	203	140	17	116	-	115	-	98	-	39	-
Fnat	64	-	8	11	15	9	7	-	-	38	-	-	-	26	-
Skurv	4	-	3	1	-	-	2	-	-	1	-	3	-	-	-
Kjertelsyge	246	3	91	78	.	40	18	100	1	95	1	30	1	25	-
Rachit	61	-	35	26	26	-	8	12	-	10	-	39	-	-	-
Simpel Meningit	33	23	9	6	7	8	10	8	8	14	8	8	4	3	3
Tuberkuløs Meningit	20	20	10	7	1	1	11	10	10	6	6	-	-	4	4
Svindsot	295	132	11	22	89	160	20	113	47	100	40	35	19	47	26
Kræft	99	56	1	-	56	33	17	45	23	37	22	8	5	9	6
Vatersot og Morbus Brightii	70	[1]) 27	3	6	25	27	17	17	3	20	5	13	6	20	13
Blegsot og Anæmi	697	1	19	86	44	532	20	187	-	366	-	74	-	70	1
Menstruationsuordner	180	-	-	-	-	180	15	71	-	73	-	23	-	13	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1133	15	33	38	516	511	21	389	3	589	12	71	-	84	-
Ormesygdomme	117	-	43	58	6	6	15	22	-	57	-	27	-	11	-
Drankersygdomme	4	-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	2	-	2	-
Struma	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-

[1]) Vatersot 8, Morbus Brightii 19.

Veneriske Sygdomme.

Sygdomsform.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.			
		1	2	3	4
		Aker.	Ullensaker.	Høland.	Follo.
		Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	22	4	8	4	6
Gonorrhoe	37	13	11	2	11

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager.			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Aker	273	47	73	200
Ullensaker	257	40	88	169
Høland	138	19	33	105
Follo	133	26	37	96
Bydistrikt	26	8	6	20
Landdistrikt	107	18	31	76
Akershus Amt	801	132	231	570
Deraf i Byer	26	8	6	20
— - Landdistrikt	775	124	225	550

Moderen ilive. 1 Perforation efter forgjæves Tangforsøg ved Barselkrampe. Moderen døde under et Anfald, før Forløsningen var fuldført.

Ialt udførtes 20 obstetriciske Operationer, hvoraf 8 i Akers, 7 i Ullensakers, 3 i Høland og 2 i Follo Distrikter.

Døde paa Barselseng. I Lægernes Dødslister meddeles Opgave for 13, hvoraf 10 døde af Barselfeber, 1 af Barselkrampe, 1 af Blødning, 1 af Peritonit.

Veirliget. Vinteren var usædvanlig kold med meget stor Snemængde. Vaaren kom sent og Sommeren var kjølig med lidet drivende Veir, saa Agrene modnedes sent, og flere Steder maatte Kornet indhøstes, før det var fuldmodent, hvorfor det blev let i Vægt og mindre godt.

De **hygiæniske Forhold** havde ikke undergaaet nogen væsentligere Forandring.

Badeindretninger. Grefsen Bad var i Virksomhed fra 1ste Juni til 31te August og besøgtes af 257 Badegjæster. Resultaterne, korrigerede ved senere

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.		Efterbyrds-operation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	lev.	død.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	4	-	3	1	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	-	[1]) 1	-	1	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	[2]) 1	1	-	-
Fremfald af Navlesnoren	1	-	-	1	-	-	-	-
Ueftergivelige ydre Fødselsdele	1	-	1	-	-	-	-	-
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	1	-
Striktur	-	-	-	-	-	-	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	2	[3]) 1
Uopgiven Indikation	2	-	2	-	-	-	1	-
Tilsammen	10	1	6	5	1	1	5	1
	11		11				6	

[1]) Dødsaarsag: Peritonitis. [2]) Accouchement forcé. [3]) Dødsaarsag: Blødning.

Fødte og Døde.

Lægestrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte [1]).	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn [1])	paa Barsel-seng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
Aker	878	471	77	6	7	25	9	5	-
Ullensaker	912	560	88	7	4	20	6	4	1
Høland	441	249	35	2	3	7	3	1	-
Follo	552	357	46	3	5	13	10	3	1
Bydistrikt	119	62	12	1	1	1	3	1	-
Landdistrikt	433	295	34	2	4	12	7	2	1
Akershus Amt	2783	1637	246	18	19	65	28	13	2
Deraf i Byer	119	62	12	1	1	1	3	1	-
— -Landdistrikt	2664	1575	234	17	18	64	25	12	2

[1]) Se Anmærkning ved Tabellen i Christiania By.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 146 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 58.8

indkomne Efterretninger, viste 188 (74 pCt.) helbredede og betydelig bedrede, 67 (26 pCt.) ubetydelig bedrede eller uhelbredede. De med mest Nytte behandlede Sygdomme ere almindelig nervøs Svækkelse, Disposition til Forkjølelse, rheumatiske og arthritiske Lidelser, Hypochondri, Hysteri. Som Hjelpemidler bruges kunstige og naturlige Mineralvande, Sygegymnastik og Elektricitet. Eidsvolds Bad besøgtes af 97 Personer. Blegsot og anæmiske Tilstande, samt Neuroser og nervøse Tilstande paa anæmisk Basis behandledes med udmærket Resultat. Drøbaks Badeanstalt blev om Sommeren flittigt benyttet af tilreisende Fremmede.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	132	8	124
Lungebetændelse	94	3	91
Kræft	56	1	55
Alderdomssvaghed	55	-	55
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen)	53	1	52
Strubehoste	32	-	32
Hjerneslag	29	-	29
Akut Bronchit	29	-	29
Chronisk Bronchit	29	1	28
Diphtherisk Svælgbetændelse	28	1	27

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedisirikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	10	1275	30	2121	[1]) 11
Aker	5	588	8	581	7
Ullensaker	2	437	18	816	2
Høland	2	190	2	367	1
Follo	1	60	2	357	1

[1]) 6 Obduktionsforretninger, 5 Erklæringer og Undersøgelser.

III. Smaalenenes Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinetører.
Amtet		32.281	107 804	34	1	35	28
1. Eidsberg		10.795	23 412	5	-	8	8
	Rødenæs	2.85	2 366	1	-	2	2
	Rakkestad	3.263	5 940	1	-	2	2
	Eidsberg	1 797	5 535	2	-	2	2
	Trygstad	1.56	4 337	1	-	-	-
	Askim	0.530	2 430	-	-	1	1
	Skibtvedt	0.795	2 804	-	-	1	1
2. Moss		6.186	19 445	7	-	7	6
	Moss, Kjøbstad	0.011	4 509	5	-	2	1
	Moss Landsogn	0.444	1 416	-	-	-	1
	Spydeberg	1.089	2 610	1	-	1	-
	Haabøl	1.126	2 372	-	-	1	1
	Vaaler	1.953	2 747	-	-	1	1
	Raade	0.892	3 029	-	-	1	1
	Rygge	0.671	2 762	1	-	1	1
3. Sarpsborg		5.479	41 293	11	1	11	11
	Sarpsborg, Kjøbstad	0.002	3 272	5	-	2	-
	Fredrikstad —	0.085	9 616	6	1	3	-
	Tune	1.392	7 037	-	-	1	-
	Varteig	0.544	1 353	-	-	1	-
	Skjeberg	1.518	4 523	-	-	1	-
	Borge	0.607	4 066	-	-	1	-
	Onsø	0.950	5 063	-	-	2	-
	Glemminge	0.381	6 363	-	-	-	-
4. Hvaløerne		9.806	13 862	[1]) 2	-	5	4
	Hvaløerne	0.667	2 476	-	-	1	-
	Berg	2.003	3 772	-	-	1	-
	Id	2.997	3 593	1	-	1	-
	Aremark	4.129	4 021	-	-	2	-
5. Fredrikshalds Stadslægedistrikt.	Fredrikshald, Kjøbstad	0.015	9 792	9	-	[2]) 4	-

[1]) Distriktslægen bor i Fredrikshald. [2]) Deraf 2 fast lønnede af Kommunen.

Sundhedstilstanden var i det Hele tilfredsstillende. Af epidemiske Sygdomme optraadte de katarrhalske Sygdomme og Kighoste i ikke liden Udbredning, ligesaa var Lungebetændelse og diphtherisk Svælgbetændelse almindeligere end Aaret forud Typhoidfeberen optraadte derimod sjeldnere.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 731 eller 15.14 pro mille af den beregnede Middelbefolkning.

Exanthematisk Typhus optraadte, uden at Smitteforholdet kunde udredes i Slutningen af Januar paa en Plads under Gaarden Omberg i Tune Herred — Sarpsborg Distrikt —, hvor i kort Tid den hele Familie — Mand, Kone og 5 Børn — efter hverandre indsygnede. Fra denne Familie bragtes Smitten til de nærliggende Gaarde og Pladse, væsentlig beboet af en i hygiænisk Henseende daarlig stillet Arbeiderbefolkning, hvorfor det blev nødvendigt at oprette midlertidigt Lazaret til de Syges Behandling. Herved lykkedes det at hindre Sygdommens Udbredning, saa den kun optraadte i 3 Huse og blandt 4 Familier. Ialt angrebes i Tune 28 Personer. Et i Februar opstaaet Tilfælde paa en Gaard i Varteig — samme Distrikt — endte dødelig. Smitten formodedes at være kommet fra en Omstreiferske Der foretoges Desinfektion af det hele Hus, men da Familien senere ved April Flyttetid flyttede til en anden Plads i Varteig, brød Sygdommen igjen ud blandt dens Medlemmer. I Varteig forekom ialt 4 Tilfælde. En Mand i Sarpsborg, der senere døde af Sygdommen, var smittet ved et Besøg paa Omberg. Hos en Læge, som assisterede Distriktslægen, udbrød Sygdommen under et Besøg i Christiania, hvor han blev behandlet paa Lazaret.

Typhoidfeber. I Moss Distrikt forekom en liden Epidemi paa 3 Gaarde i Svendal Annex til Vaaler. Den første Syge, der senere døde, bragte Sygdommen med sig fra Fredrikstad baade til det Sted, hvor hun overnattede paa Hjemreisen, og til sit Hjem, hvor flere Tilfælde opstode. En Mand fra den 3die Gaard havde været med ved den første Syges Begravelse. I Moss By forekom 8 Tilfælde, ligesaa et enkelt i Haabøl. Af Lægerne i Sarpsborg behandledes 33 Tilfælde, hvoraf kun et i Byen, af Lægerne i Fredrikstad 25, hvoraf 9 i Fredrikstad By; de øvrige Tilfælde vare spredte udover Landdistrikterne. I Marts Maaned optraadte Sygdommen paa Kirkeøen — Hvaløernes Distrikt — med 10 Tilfælde i en liden Husmandsplads og 2 Tilfælde paa Gaarden; derfra overførtes den ved besøgende Slægtninge til Lauerø, og her indsygnede 8 Personer paa 3 tæt ved hverandre liggende Gaarde. Hvorfra Smitten skrev sig for de første Tilfælde vides ikke med Bestemthed, man antog den indført ved svenske Fiskere. I August Maaned optraadte 4 Tilfælde, hvoraf to endte dødelig, paa en enslig Holme i Hvaløernes Herred. Sygdommen bragtes did ved Sønnen, der var Sømand og kom syg hjem fra Danmark. Den ledsagedes her af udtalte cerebrale Symptomer.

Skarlagensfeber viste sig i Januar i Bergs Herred — Hvaløernes Distrikt — paa 3 tæt nær hverandre liggende Pladse; i Marts udbrød den paa en fra disse fjernt liggende Plads, didbragt ved Smitte af en Skomager, der havde arbeidet i en af de før nævnte Pladse. Paa det første Sted optraadte Sygdommen mildt, paa sidstnævnte Plads ondartet med udbredt diphtherisk Svælgbetændelse, der medførte Døden for 2 af 6 angrebne Børn. I Fredrikshald angrebes i November 2 Børn i en fattig Familie. Børnene indlagdes paa Sygehus, og den øvrige Familie (ialt 8) interneredes. 4 Dage efter Interneringen angrebes et 3die Barn, der ogsaa overflyttedes til Sygehus. Videre Udbredelse hindredes.

Kighoste forekom udbredt i Sarpsborgs Distrikt; fra Eidsberg og Moss Distrikter omtales dens Optræden som almindelig, men mildere og mindre hyppig end Aaret forud. Paa Fredrikshald var Sygdommen ogsaa sjeldnere.

Diphtherisk Svælgbetændelse har været den mest fremtrædende epidemiske Sygdom i Eidsbergs Distrikt, hvor mange af de lettere Tilfælde ikke ere komne under Behandling. I Begyndelsen af Aaret optraadte den som Fortsæt-

I Smaalenenes Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Exanthematisk Typhus	34	5	34	2	13	10	7	2	-	-	-	-
Typhoidfeber	116	9	116	6	12	22	15	4	4	11	8	7
Barselfeber	17	4	17	-	1	4	3	3	-	2	-	-
Vandkopper	81	-	81	8	11	4	7	5	6	7	4	1
Skarlagensfeber	29	4	29	9	1	6	3	3	-	1	2	-
Røde Hunde	192	-	192	85	57	22	11	7	-	5	-	2
Mæslinger	120	-	120	3	-	-	3	-	16	24	13	9
Rosen	165	2	165	22	13	17	23	13	13	12	4	15
Kighoste	636	22	636	19	21	39	40	28	66	65	89	79
Diphtherisk Svælgbet.	254	39	253	39	18	14	11	29	18	19	16	27
Strubehoste	42	23	42	5	4	3	6	3	2	1	1	3
Kusma	13	-	13	-	1	2	-	1	2	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	4204	29	4186	584	512	392	366	396	257	217	213	260
Lungebetændelse	583	89	580	86	68	65	69	59	43	37	17	29
Pleurit	89	4	89	7	9	6	12	9	10	10	6	10
Gigtfeber	163	4	163	26	18	24	22	10	9	10	5	8
Koldfeber	6	-	6	-	-	1	2	2	-	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1055	27	1055	61	48	69	68	58	85	131	140	121
Blodgang	6	1	6	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Skjørbug	6	-	6	1	-	-	-	-	1	-	1	1
Tilsammen	7811	262	7789	966	807	700	668	632	532	552	519	575

telse af forrige Aars Epidemi i Herland Annex og Trygstad, senere paa Vaaren i Askim og mod Aarets Slutning i Eidsberg. Herrederne Rakkestad og Rødenæs have derimod været befriede for den. I Regelen optraadte den mildt. I Moss Distrikt forekom den for det meste spredt; i en liden Husepidemi i Spydeberg, hvor Smitten antagelig skrev sig fra Christiania, angrebes 6 Personer, en Mand og 5 Børn, af hvilke 2 døde. Manden fik en længere Tid varende Svælglammelse. I Fredrikshald viste de første Tilfælde sig i April og vedblev senere med forskjellig Styrke. I Sygehusets Isolationslokale behandledes 15 Syge.

Lungebetændelse. Antallet af Behandlede af denne Sygdom er særlig i Sarpsborg Distrikt adskillig større end Aaret forud, paa Fredrikshald derimod mindre. Dødsprocenten af de Behandlede udgjorde 15,3.

Diarrhoe og **Cholera nostras** er optraadt meget sjeldnere end Aaret forud; fra Fredrikshald meddeles, at der er kommet et langt mindre Antal Tilfælde til Behandling, end det i flere Aar har været Tilfældet.

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
					1		2		3		4		5	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg		Hvaløerne.		Fredriks-hald.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
-	-	-	34	5	-	-	-	-	34	5	-	-	-	-
5	12	10	116	9	9	1	25	2	58	2	24	4	-	-
1	2	1	18	5	2	2	-	-	12	1	1	1	3	1
3	16	9	81	-	1	-	17	-	45	-	-	-	18	-
-	3	1	29	4	1	-	-	-	6	-	15	3	7	1
-	3	-	192	-	6	-	37	-	60	-	10	-	79	-
11	16	25	120	-	3	-	4	-	98	-	-	-	15	-
9	13	11	165	2	14	-	33	-	71	1	2	-	45	1
85	66	39	636	22	14	-	98	5	483	12	14	4	27	1
23	20	19	254	39	55	5	70	7	67	13	1	1	61	13
4	2	8	42	23	5	1	8	5	13	10	-	-	16	7
1	-	6	13	-	-	-	1	-	9	-	3	-	-	-
268	330	391	4204	29	287	7	470	7	2077	8	57	3	1313	4
29	45	33	583	89	90	13	145	25	273	29	23	11	52	11
4	4	2	89	4	23	2	27	1	37	1	2	-	-	-
11	10	10	163	4	32	1	37	-	57	3	2	-	35	-
1	-	-	6	-	-	-	2	-	3	-	-	-	1	-
79	98	97	1055	27	59	2	221	10	481	7	10	-	284	8
-	-	-	6	1	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-
1	1	-	6	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-
535	641	662	7812	263	601	34	1204	63	3887	92	164	27	1956	47

Svindsot. For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til samtlige kjendte Dødsaarsager 15,9 pCt. og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme 22,7 pCt. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 12,9 pCt. og 18,7 pCt., for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 19,1 pCt. og 27,1 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger 40 Tangforløsninger, 5 Vendinger, 1 Udtrækning og 1 Efterbyrdsoperation.

Desuden udførtes 2 Perforationer i et Tilfælde ved Bækkensneverhed, Moderen ilive; i et andet er Indikationen uopgivet; Moderen ilive. 1 Exviscer ation ved forsømt Tverleie med fremfalden Arm; Moderen ilive, og 1 Kephalotripsi paa dødt Foster efter forgjæves forsøgt anden Forløsning. Moderen døde af Emboli. 1 Partus præmaturus artificialis i 37te Uge ved skjævt forsnevret Bækken. Moderen ilive, Barnet dødfødt.

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	ialt opgvine.		Børn.		Voxne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
							1		2		3		4		5	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Eidsbergs.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredrikshald.	
							Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	491	2	-	-	298	179	35	-	93	-	282	-	9	-	72	2
Fnat	77	-	24	34	11	8	6	-	20	-	38	-	5	-	8	-
Skurv	12	-	5	6	1	-	2	-	-	-	2	-	3	-	5	-
Kjertelsyge	401	4	150	182	24	25	32	1	53	-	251	2	6	-	59	1
Rachit	54	-	33	21	-	-	12	-	13	-	19	-	1	-	9	-
Simpel Meningit	26	18	5	4	3	5	2	1	4	4	13	8	6	4	1	1
Tuberkuløs Meningit	40	34	18	14	2	2	12	11	6	4	12	11	-	-	10	8
Svindsot	346	138	11	9	140	169	65	29	65	27	150	48	20	17	46	17
Kræft	78	49	-	-	37	41	17	13	20	13	27	13	4	4	10	6
Vatersot og Morbus Brightii	82	[1]) 20	3	3	38	36	14	3	18	1	31	7	5	3	14	6
Blegsot og Anæmi	835	2	11	63	23	514	110	1	88	-	481	1	15	-	141	-
Menstruationsuordner	126	-	-	-	-	126	26	-	39	-	14	-	5	-	42	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1426	4	29	48	671	638	190	2	226	2	658	-	30	-	322	-
Ormesygdomme	119	-	46	50	6	6	4	-	18	-	40	-	11	-	46	-
Drankersygdomme	3	2	-	-	3	-	-	-	1	-	2	2	-	-	-	-

[1]) Af Vatersot 6, af Morbus Brightii 14.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandling.	Antal Dødsfald.	Anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
				1	2	3		4	5
				Eidsberg.	Moss.	Sarpsborg.		Hvaløerne.	Fredrikshald.
				Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	88	1	3	2	10	43	1	4	29
Gonorrhoe	101	-	-	13	23	36	-	2	27

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Eidsberg	137	29	34	103
Moss	168	27	63	105
Moss By	85	11	34	51
Landdistrikt	83	16	29	54
Sarpsborg	298	48	92	206
Sarpsborg By	52	10	15	37
Fredriksstad By	167	21	46	121
Landdistrikt	79	17	31	48
Hvaløerne	114	17	27	87
Fredrikshald	153	17	47	106
Smaalenenes Amt	870	138	263	607
Deraf i Byer	457	59	142	315
— - Landdistrikt	413	79	121	292

Ialt udførtes 52 obstetriciske Operationer. hvoraf 4 i Eidsberg, 6 i Moss, 24 i Sarpsborg, 5 i Hvaløernes Distrikter og 13 i Fredrikshald.

Fødte og Døde. For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 970 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 47,1.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsag for 11, hvoraf 5 døde af Barselfeber, 1 af Peritonit, 1 efter besværlig Forløsning, 1 af Emboli, 1 af Blødning efter Fødselen, 1 af Barselkrampe og 1 af Livmoderbristning.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.				Udtrækning paa Bækkenenden.		Efterbyrds-operation.
	Mødre			Børn.			Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	død.	lev.	dødf.	levende.	levende.	død.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	25	-	-	24	1	-	1	-	-	1	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bristning	-	[1]) 1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	-	[2]) 1	-	1	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[3]) 1
Samlet Bækkenendefødsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Uopgiven Indikation	5	-	3	5	-	3	[4]) 2	-	2	-	-	-	-
Tilsammen	36	1	3	33	4	3	4	1	2	3	1	1	1
	40			40			5		5				

[1]) Dødsaarsag: Livmoderbristning. [2]) Dødsaarsag: Peritonitis. [3]) Dødsaarsag: Blødning. [4]) En Gang sidstkommende Tvilling.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte[2])	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	1ste Døgn[1])	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	ved Selv-mord.
Eidsberg	718	361	56	6	3	16	9	3
Moss	632	332	52	3	4	17	5	1
Moss By	220	225	25	1	2	8	3	-
Landdistrikt	412	107	27	2	2	9	2	1
Sarpsborg	1588	680	147	14	10	36	17	4
Sarpsborg By	91	53	13	1	2	-	2	-
Fredrikstad —	403	166	35	7	1	6	6	1
Landdistrikt	1094	461	99	6	7	30	8	3
Hvaløerne	423	186	27	6	1	12	3	-
Fredrikshald	340	172	28	1	3	5	3	1
Smaalenenes Amt	3701	1731	310	30	21	86	37	9
Deraf i Byer	1054	498	103	10	8	19	4	2
— - Landdistrikt	2647	1233	207	20	13	67	23	7

[1]) og [2]). Se tilsvarende Anmærkning ved Tabellen i Christiania By.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land-distrikterne.
Svindsot	138	59	79
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	94	49	45
Lungebetændelse	89	36	53
Alderdomssvaghed	57	23	34
Kræft	49	20	29
Diphtherisk Svælgbetændelse	39	26	13
Hjerneslag	37	22	15
Organisk Hjertesygdom	33	14	19
Akut Bronchit	28	13	15
Diarrhoe og Cholera nostras	27	21	6
Strubehoste	23	19	4
Kighoste	22	15	7

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	-	1818	57	2505	7
Eidsberg	3	176	15	613	1
Moss	-	[1]) 420	14	439	4
Sarpsborg	3	[2]) 819	12	1013	-
Hvaløerne	-	-	4	181	1
Fredrikshald	2	[3]) 403	12	259	1

[1]) Alle i Moss By; [2]) 155 i Sarpsborg By, 448 i Fredrikshald. [3]) Udenfor de paa Sygehus Indlagte.

Veirliget. Foraar og Sommer vare kolde med meget Regn, hvorved Høstningen delvis vanskeliggjordes. Den følgende Vinter var mild.

I de **hygiæniske Forhold** og **Levemaade** er ikke foregaaet nogen betydeligere Forandring.

Badeindretninger. Moss Badehus var i Virksomhed i 78 Dage; der toges 3 408 Strømbad, 914 Karbad, 644 Douschbad, 420 Karbad med Styrt og 68 Styrtebad. Hankø Kystsanatorium var i Virksomhed fra 15de Juni til 1ste September. Badet besøgtes af 235 Personer. Der leveredes 3 630 Bade, hvoraf 2 500 Strømbade og 1 130 Gytjebade. Ved Thorsøkilens Bad leveredes i Sommerens Løb 1 308 Strømbad, 1 051 Gytjebad og 247 Karbad. Fredrikshalds Badehus var i Virksomhed fra Juni til Slutningen af September hver Dag og i den øvrige Del af Aaret Fredag og Lørdag. Der leveredes 2 700 varme Karbad, 1 200 kolde Styrtebad, 60 Dampbad.

Kvaksalveri. Fra Fredrikstad bemærkes, at Kvaksalveri drives i stor Stil af en forhenværende Pharmaceut, og at de skadelige Følger af vor nuværende Kvaksalverlov bedst føles ved en saa smitsom og farlig Sygdom som diphtherisk Svælgbetændelse. (Giebelhausen). En paa Hvaløerne som Kvaksalverske virkende svensk Jordemoder blev tiltalt og dømt, hvorefter hun sendtes tilbage til Sverige (Radich).

IV. Buskeruds Amt.

Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Fladeindhold, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 30te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		114.02	102 186	30	2	44	20
1. Drammen		4.690	31 370	9	2	15	2
	Drammen, Kjøbstad.	0.045	18 643	9	2	10	-
	Holmsbo, Ladested	0.002	433	-	-	-	-
	Lier	2.479	7 022	-	-	2	-
	Røken	0.894	2 828	-	-	2	1
	Hurum	1 270	2 444	-	-	1	1
2. Ringerike		13.18	14 367	6	-	6	4
	Hønefos	0.01	1 149	4	-	1	-
	Hole	2.39	4 080	1	-	3	1
	Norderhov	5.00	6 870	-	-	1	2
	Aadalen	4.88	2 268	1	-	1	1
3. Modum		17.57	25 384	8	-	9	4
	Eker	3.85	11 690	3	-	4	2
	Modum	4.04	7 429	4	-	3	1
	Sigdal	9.68	6 265	1	-	2	1
4. Næs		22.36	8 407	1	-	4	3
	Næs	11.94	4 196	1	-	2	1
	Gol	10.42	4 211	-	-	2	2
5. Aal		20.91	5 880	1	-	2	2
	Aal	20.91	3 728	1	-	1	1
	Hol		2 150	-	-	1	1
6. Sandsvær		10.01	11 766	4	-	5	1
	Kongsberg	0.02	4 357	4	-	-	-
	Sandsvær	5.57	4 717	-	-	-	-
	Flesberg	4.42	2 692	-	-	-	-
7. Rollag		25.30	5 012	1	-	3	4
	Rollag	3.28	1 773	1	-	1	2
	Nore	22.02	3 239	-	-	2	2

I Buskeruds Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	138	11	132	7	7	3	8	9	11	35	14	13
Cerebrospinal-Meningit	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	69	13	69	10	9	5	5	8	10	2	6	2
Børnekopper	36	6	36	8	-	7	4	12	3	2	-	-
Vandkopper	62	-	61	2	1	4	3	3	11	10	3	-
Skarlagensfeber	15	2	15	1	1	2	1	5	-	1	2	-
Røde Hunde	194	-	194	19	24	77	35	22	7	3	1	2
Mæslinger	294	3	290	6	10	8	7	-	6	4	1	-
Rosen	245	3	239	24	24	22	16	19	38	23	15	11
Kighoste	345	16	337	75	40	35	34	30	20	12	12	10
Diphtherisk Svælgbet.	96	5	95	24	17	10	13	1	3	3	7	5
Strubehoste	31	16	28	8	6	1	-	1	-	2	-	3
Kusma	18	-	18	-	-	-	-	6	-	1	4	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde.	3510	22	3202	822	373	208	209	288	185	139	154	177
Lungebetændelse	618	76	617	103	35	99	99	88	29	9	13	15
Pleurit	110	4	109	11	9	16	13	9	6	4	8	7
Gigtfeber	178	1	171	19	21	28	13	17	16	8	11	5
Koldfeber	4	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1077	9	1047	76	58	55	62	97	80	126	134	86
Blodgang	5	-	5	1	-	-	1	2	-	-	1	-
Skjørbug	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	7049	187	6670	1216	665	580	525	617	425	384	386	336

Sundhedstilstanden skildres idethele som god, for Modums og Aals Distrikter endog som meget god; i Ringerikes og Rollags Distrikter var derimod Sundhedstilstanden paa Grund af Lungebetændelsers og katarrhalske Tilfældes hyppige Forekomst mindre tilfredsstillende; Kighosten var i stærkt Aftagende. Mod Slutningen af Aaret begyndte Mæslinger at antage epidemisk Udbredning. Det opgivne Antal af katarrhalske Tilfælde og af Pleurit er større end i noget af Aarene 1868—1880.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 654 eller 15.87 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel.

Af **Typhoidfeber** opgives omtrent det samme Antal som i det foregaaende Aar. Fra Drammen berettes, at den synes at forekomme sjeldnere baade i By

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
					1		2		3		4		5		6		7	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Drammen.		Ringerike.		Modum.		Næs.		Aal.		Sandsvær.		Rollag.	
					Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.
15	3	7	145	18	81	11	14	3	12	1	-	-	-	-	38	3	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1	6	5	71	15	15	7	12	1	16	4	6	-	3	1	18	1	1	1
-	-	-	38	8	38	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	10	7	62	-	42	-	4	-	5	-	-	-	-	-	11	-	-	-
-	-	2	15	2	12	2	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
1	2	1	194	-	154	-	10	-	12	-	-	-	-	-	18	-	-	-
4	14	230	297	6	263	6	5	-	-	-	-	-	-	-	29	-	-	-
12	16	19	249	7	123	4	17	-	56	2	2	-	3	-	45	1	3	-
24	22	23	360	31	106	15	21	1	159	13	-	-	-	-	70	2	4	-
6	5	1	104	13	23	7	12	1	34	4	-	-	-	-	19	1	16	-
1	4	2	34	19	14	9	12	6	2	1	-	-	-	-	5	2	1	1
1	3	3	18	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
201	218	228	3520	33	2014	18	300	1	602	6	22	1	67	1	468	5	47	1
21	46	30	641	99	150	31	122	10	222	33	16	2	15	1	67	11	49	11
8	12	6	112	6	41	2	12	-	32	3	2	-	4	1	14	-	7	-
14	10	9	178	1	57	-	28	-	44	-	10	1	14	-	18	-	7	-
-	1	1	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
91	81	101	1090	22	574	8	64	6	203	5	9	-	17	-	212	3	11	-
-	-	-	5	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
408	453	675	7141	280	3730	128	636	29	1402	72	67	4	123	4	1037	29	146	14

og Land. Der er fremdeles enkelte Gaarde, specielt i den saakaldte Nyby i Drammen paa Strømsø og paa Nøstedsstranden i Lier, hvor de hygiæniske Forhold endnu lade meget tilbage at ønske, og hvor Typhoidfeberen hvert Aar gjenfindes trods Desinfektioner og Renselser (J. Dahl). Paa Drammens Sygehus smittedes en af Sygehusets andre Patienter under Opholdet der. Vedkommende laa i Værelset ved Siden af Typhusstuen, hvor dengang netop laa en Typhuspatient. Det til kvindelige Typhuspatienter benyttede Værelse har alene Udgang gjennem et andet Sygeværelse, som ogsaa for det meste er i Brug, og gjennem hvilket altsaa alle Dejektioner af de Typhussyge udbæres (indtil for 1 Aar siden uden i Forveien at være desinficerede); alligevel er dette det første Tilfælde i Sygehuslægens Funktionstid (og efter Formandens Udsagn ogsaa i hans), der kan tydes som Forplantelse af Tyfussmitte fra Tyfusstuen til Sideværelset. (I. C. Holst).

Barselfeber gav i Drammen Anledning til, at 2 i Byen praktiserende Jordemødre bleve for et Tidsrum af 14 Dage for den Enes Vedkommende og af 3 Uger for den Andens satte ud af Virksomhed, efterat der i deres Praxis i ganske kort Tid var indtruffet henholdsvis 2 og 3 Tilfælde af denne Sygdom. Distriktslægen ytrer, at han har Grund til at tro, at denne maaske noget rigoröse Fremgangsmaade, som tidligere har været ukjendt der, baade har virket beroligende paa Publikum og gavnlig paa hele Jordemoderpersonalet, hvem den har indskjærpet Renlighed og flittig Brug af Karbolsyre.

Børnekopper indtraf i Drammens Lægedistrikt med 38 Tilfælde og 8 Dødsfald. Sygdommen viste sig i Aarets første Maaned, importeret ved Skib fra London. De Syge isoleredes paa Lazaret, og flere Gange syntes Sygdommen at være standset, men blussede atter op. I April opstod atter Sygdommen ved ny Import, idet en Kone, som havde vasket Klæder, tilhørende en Søn, som var forlist paa den engelske Kyst, og hvis Skibskiste senere var bleven bjerget og hjemsendt, indsygnede. Senere smittedes flere Personer fra forskjellige Huse i Lazaretets Nærhed, saa at dette først den 8de August kunde lukkes. At de sidste Tilfælde skyldtes Smitte fra Lazaretet, nærer Distriktslægen liden Tvivl om, da dette dengang ikke var ordentlig indhegnet, og der desuden fra Betjeningens Side trods gjentagne Advarsler ingenlunde blev vist den fornødne Forsigtighed. Der blev strax opsat et ordentligt Hegn og ansat ny Betjening. Paa Linnæsstranden i Liers Herred optraadte ogsaa nogle Tilfælde. Vaccinationens beskyttende Evne, naar den nylig var foretagen, viste sig altid gjennem et let Forløb af Børnekopperne hos saadanne Individer. De Uvaccinerede døde Alle paa En nær, som blev vaccineret paa Lazaretet i Incubationsstadiet, og hos hvem Børnekopper og Vaccine-Pustler viste sig omtrent samtidig. Forløbet blev meget let. Hvor Vaccinationen var foretaget for mange Aar siden eller udført skjødesløst, optraadte Kopperne i Regelen med meget alvorlige Symptomer.

Af **Skarlagensfeber** er anmeldt 15 Tilfælde, hvoraf 12 i Drammens By.

Mæslinger optraadte i de to sidste Maaneder af Aaret i Drammens By, didbragte fra Trondhjem. I de første 14 Dage forsøgte Sundhedskommissionen at standse Sygdommens videre Udbredelse ved at negte Børn fra smittede Huse at søge Skolerne. Da der imidlertid af Byens Læger og af Børnenes Foresatte udtaltes stærk Modvillie mod disse Forholdsregler og fremfor alt, da det oplystes, at der fandtes ikke faa Mæslingpatienter, som ikke søgte Lægehjelp, og som altsaa ikke kunde kontrolleres, besluttedes Forbudet hævet. Sygdommen spredte sig nu uhindret og naaede sit Maximum i Januar Maaned det følgende Aar. Sygdommen optraadte mildt, og de faa Dødsfald, der ere noterede, skyldtes Eftersygdomme (J. Dahl).

Rosen er opført med 249 Tilfælde og 7 Dødsfald. Lægen ved Sygehuset i Drammen bemærker, at Sygdommen forekom med et saavidt stort Antal Tilfælde, at det var noget paafaldende, skjønt vel neppe alt har været den ægte infektiøse Rosen. Denne optraadte 2 Gange paa Sygehuset uden at være opført paa nogen Liste, nemlig som Erysipelas ambulans, komplicerende Saarsygdomme, første Gang i Januar, fortsat fra December 1880, da 3 Patienter angrebes, 2den Gang i October, da 1 Patient angrebes. Smitteimport var første Gang sandsynlig gjennem Sygehuslægen, men neppe anden Gang, derimod tror Sygehuslægen at have baaret Smitten fra dette Tilfælde ud til en af sine Patienter i Byen. I Sygestuen, hvor Erysipelas optraadte anden Gang, havde den ogsaa været i Januar, men der var bagefter røget med Svovlsyrling og luftet i flere Uger. (I. C. Holst).

Kighoste var for Drammens Distrikt allerede i Aftagende, da Aaret begyndte, efter i 1880 at have havt en særdeles stor Udbredning. I Hønefos begyndte Sygdommen i Marts og ophørte i Oktober.

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Voxne.		Børn.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.													
								1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Dram-men.		Ringe-rike.		Modum.		Næs.		Aal.		Sands-vær.		Rollag.	
								Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	444	2	2	1	216	132	20	67	-	50	-	196	2	-	-	32	-	91	-	8	-
Fnat	107	-	22	32	26	27	14	30	-	6	-	64	-	-	-	2	-	2	-	3	-
Skurv	14	-	6	3	2	3	7	6	-	2	-	2	-	-	-	1	-	3	-	-	-
Kjertelsyge	326	-	126	156	9	33	24	132	-	33	-	129	-	4	-	11	-	7	-	10	-
Rachit	57	1	31	22	-	-	17	22	1	4	-	13	-	2	-	6	-	8	-	2	-
Simpel Meningit	30	21	10	8	2	3	15	14	12	4	3	7	3	-	-	-	-	5	3	-	-
Tuberkuløs Meningit	32	30	12	6	-	1	11	10	10	2	2	17	15	-	-	-	-	2	2	1	1
Svindsot	391	178	13	11	121	2	29	192	70	28	15	116	65	6	4	1	1	36	17	12	6
Kræft	131	71	-	2	37	28	23	52	24	26	12	32	17	3	3	3	2	8	6	7	7
Vatersot og Morbus Brightii	119	[1]) 33	6	2	50	43	24	57	10	6	2	28	10	7	4	6	1	10	5	5	1
Blegsot og Anæmi	975	2	47	135	39	723	27	428	1	64	-	318	-	4	-	52	-	90	1	19	-
Menstruationsuordner	207	-	-	-	-	207	20	109	-	9	-	61	-	5	-	5	-	11	-	7	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1184	13	30	47	477	511	27	387	9	167	2	377	-	36	-	45	1	114	-	58	1
Ormesygdomme	111	-	50	44	4	7	16	47	-	8	-	41	-	6	-	-	-	6	-	3	-
Drankersygomme	19	2	-	-	19	-	9	12	-	2	-	2	2	-	-	-	-	2	-	1	-
Struma	12	-	-	-	-	11	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-

[1]) Af Vatersot 17, af Morbus Brigthii 16.

Diphtheritisk Svælgbetændelse. I Modums Distrikt var Sygdommen en Fortsættelse af den Epidemi, der i Slutningen af det foregaaende Aar udbredte sig fra Gjethus Papirfabrik. I Ringerikes Distrikt forekom i den øverste Del af Sognedalen, fornemmelig i Lunder Annex, i Begyndelsen af Aaret en temmelig udbredt akut Affektion af Svælget og Luftveiene med epidemisk Karakter, der dels ytrede sig som simple Anginaer, dels vare forbundne med diphtherisk Belæg i Halsen og enkelte Gange optraadte med croupøse Fænomener fra Struben; flere Tilfælde endte dødelig. Sygdommen syntes at forplante sig ved Smitte (Thomesen).

Fra Modum omtales et Tilfælde af **Høasthma** i Begyndelsen af Juli hos en 7 Aar gl. Bondegut; han fik Anfaldet efter at have trampet sammen en Høsaate og havde ogsaa nogle Gange tidligere havt lignende Anfald, som skal have indfundet sig om Vinteren, naar han har været oppe at lege i Høladen. (Dedichen).

Lungebetændelse. I Drammen forekom Sygdommen meget sjeldnere end i det foregaaende Aar, hvilket tilskrives det usædvanlig milde Veir i Aarets sidste Maaneder. I Maanederne Oktober, November og December anmeldtes der i Byen henholdsvis 6, 8 og 1 Tilfælde mod 23, 7 og 20 i Januar, Februar og Marts. I Modums Distrikt optraadte Lungebetændelserne med en der i Bygden hidtil ukjendt Voldsomhed og Hyppighed. Sygdommen havde ofte et fra det vanlige forskjelligt Forløb. Initialfrosten manglede ofte, og i dens Sted kom et Prodromalstadium af et Par Dages Varighed med almindeligt Ildebefindende, Hovedpine, Mathed. Ved Undersøgelsen konstateredes gjentagende Gange Lungebetændelse, hvis Sæde paafaldende hyppig var Spidsen, førend Patienten havde klaget over lokale Fænomener som Hold, Hoste, Expektorat. I Sygdommens Forløb var der gjerne Tegn til Adynami. De kritiske Dage faldt oftest mellem 7de og 11te Dag. Den paa disse Dage indtrædende Feberfrihed i Forbindelse med almindeligt Velbefindende faldt ikke sammen med Resolution i det angrebne Lungeparti, som ofte lod længe vente paa sig. Spørgsmaalet om Sygdommens Smitsomhed maatte uvilkaarlig paatrænge sig derved, at gjentagne Gange angrebes flere Personer i samme Hus eller Grænd. Saaledes blev i Slutningen af Januar 3 Børn syge efter hinanden paa Pladsen Overnæs, paa Pladsen Kjølstadeie angrebes fra 10de Februar — 2den Marts fire Børn; paa Pladsene Desenbraaten og Øxeneie, som ligge ca. 3 Kilometer fra hinanden, angrebes fra 16de Marts — 20de Marts fem voxne Personer; paa en Plads under Raaen fra 14de Februar — 21de Marts tre voxne Personer; paa Gaarden Bjørndælen fra 15de Januar — 12te Marts tre Personer; alle de øvrige Tilfælde forekom enkeltvis og spredt udover hele Bygden, uden at nogen Overførelse ved Smitte kunde paavises. Forkjølelse som Leilighedsaarsag kunde ikke ofte konstateres. Vinteren var jo usædvanlig kold, og en stor Del af Befolkningen ernærer sig ved Tømmer-, Grube- og Hyttedrift, hvilket alt tilbyder rigelig Anledning til Forkjølelse, men der forekom ikke hyppigere Lungebetændelser mellem dem, der vare beskjæftigede paa denne Maade; tvertimod syntes det, som om Kvinder og Børn, der fordetmeste ere Stueboere, vare mere udsatte. Af 53 Angrebne i første Kvartal vare 24 Mænd og 29 Kvinder, 30 Voxne og 23 Børn. En saa lav Temperatur som sidste Vinter synes vistnok at forøge Hyppigheden af Lungebetændelser, men fra enkelte af de nærliggende Lægedistrikter berettedes det, at Sygdommen netop denne Vinter vare forholdsvis sjelden. (Dedichen). Fra Rollag antages Lungebetændelse, foruden hos de paa Dødslisten opførte, at have været Dødsaarsagen hos mange, især gamle Folk; af 99 døde 69 i Aarets første Halvdel. I et Hus i Rollag med 5 Indvaanere angrebes i Marts, da Epidemien var paa det høieste, de 4 kort efter hinanden, først en 70 Aar gammel Kone, derpaa en 55 Aar gl. Pige, der vadskede hendes Tøi, hvilke begge døde, saa en liden Pige og en yngre Kone, kun de 2 sidste, der helbrededes, kom — under Rekonvalescentsen — under Lægebehandling. I et

Hus i Nore angrebes i Oktober — en Tid, da Sygdommen ellers ikke forekom — 4 eller 5 Individer (Mand, Kone og Børn) i Løbet af et Par Dage. Hos 3 kunde Sygdommen paavises physikalsk, hos 2 kun stærk Feber. Alle kom sig hurtig (L. Hansen).

Empyem omtales af Sygehuslægen i Drammen som paafaldende hyppig forekommende i Aarets første Kvartal. Foruden de 4, som derfor indkom paa Sygehuset, behandlede han ogsaa et Tilfælde udenfor Sygehuset og desuden 1 Tilfælde paa Sygehuset, der er opført som Pleuritis; naar hertil medregnes 1 Patient, tilbageliggende paa Sygehuset fra 1880, bliver de behandlede Tilfældes Antal 7. Der gjordes hos 4 af disse Operation ved Snit og Udskyllen af Pleurahulheden med Karbolvand, efterat der hos 2 af dem havde været partiel Udtømmelse gjennem Bronchierne i længere Tid. Kun 1 af disse, som er tilbageliggende paa Sygehuset, giver Udsigt til radikal Helbredelse, 1 døde af purulent Perikardit, 1 ligger tilbage med Tuberkulose i den anden Lunge og aaben Fistel, 1 (opereret i 1880) udskreves med aaben Fistel, men forresten fuldt arbeidsdygtig. Af de 3 ikke opererede døde 2 og 1 udskreves i Bedring. (I. C. Holst).

Akut Diarrhoe og Cholera nostras. Fra Modum berettes om en Epidemi af temmelig voldsom Karakter i December.

Gulsot optraadte som Epidemi i Modums Distrikt i Nærheden af Vestfossen. (Bommen).

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af nedenstaaende Tabel. Af 53 Tilfælde af Syphlis inden Drammens Distrikt opgives 51 fra Drammens By.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikter.							
			1		2	3	5		6	7
			Drammen.		Ringerike.	Modum.	Aal.		Sandsvær.	Rollag.
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis . .	72	2	53	[1]) 1	1	7	1	[2]) 1	6	4
Gonorrhoe, Urethrit .	124	-	104	-	-	10	-	-	8	2

[1]) Syphilis congenit. [2]) Syphilis tertiaria, 70aars Mand.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel (Side 39).

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 16.4 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 22.2 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 13.4 pCt. og 18.0 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 18.3 pCt. og 24.7 pCt.

Inden Drammens Distrikt er der gjennem Sundhedskommissionerne søgt at gjennemføre en streng Desinfektion af alle de Effekter, som have tilhørt og været benyttede af dem, der dø af Tæring. Der er ogsaa gjennem trykte Forskrifter bleve paalagt de Syges Omgivelser at iagttage den største Renlighed og at desinficere Patienternes Exkreter (I. Dahl).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Drammen	474	70	128	346
Drammens By	318	42	79	239
Holmsbo	8	1	5	3
Landdistrikt	148	27	43	105
Ringerike	92	15	29	63
Hønefos	6	-	3	3
Landdistrikt	86	15	26	60
Modum	307	65	72	235
Næs	30	4	4	26
Aal	19	1	4	15
Sandsvær	122	17	29	93
Kongsberg	78	12	17	61
Landdistrikt	44	5	12	32
Rollag	39	6	14	25
Buskeruds Amt	1083	178	280	803
Deraf i Byer	410	55	104	306
— - Landdistriktet	613	123	175	498

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn		Mødre		Børn	Mødre
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	dødf.	lev.
Utilstrækkelige eller mangelfulde Veer	16	[1]) 1	13	4	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	1	1	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	4	[2]) 1	5	-
Tilbageholdelse af Efterbyrden	-	-	-	-	-	-	-	6
Tilsammen	18	1	14	5	4	1	5	6
	19		19		5			

[1]) Førstefødende, døde 8 Dage efter Forløsningen af Mania puerperalis. [2]) Døde 8 Døgn efter Forløsningen af Peritonit og Pneumoni.

Uddrag af Jordemødres Opgaver over Fødselshjelpen i 1881.

	Antal anmeldende Jordemødre.	Have bistaaet ved Antal Fødsler.	Deraf vare:							Af Børnene vare:				Dødsfald paa Barselseng.	Dødsaarsag.				Komplikationer efter Fødsel.	Antal Fødsler hvor Læge er tilkaldt.	Hvorefter udførtes.	
			Tvillingfødsler.	Isseleie.	Tværleie.	Ansigtsleie.	Sædeleie.	Fodleie.	Fremfalden Navlesnor.	Dødfødte.	Ufuldbaarne.	Forraadnede.	Døde i 1ste Døgn.		Barselfeber.	Lunge- og Mavebetænd.	Aarebetændelse.	Uopgivet.			Tangforløsning.	Vending.
Drammens By	10	782	9	755	2	3	12	6	1	21	10	3	8	6	6	-	-	-	1	13	6	2
Drammens Landdistrikt.....	4	195	1	187	2	-	1	2	2	9	-	-	1	3	-	1	1	1	1	4	-	1
Drammens Distrikt	14	977	10	942	4	3	13	8	3	30	10	3	9	9	6	1	1	1	2	17	6	3
Modums Distrikt..	8	457	5	436	10	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Fødte og Døde.

Distrikt.	Fødte.	Døde.				Dødfødte[2])	Omkomne.		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
Drammen	1128	559	126	6	7	35	14	-	1
Drammen.....	663	342	77	4	6	21	9	-	1
Holmsbo.....	21	14	4	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	444	203	45	2	1	14	5	-	-
Ringerike	443	185	35	9	-	10	3	1	-
Hønefos.....	38	10	3	3	-	1	.	-	-
Landdistrikt	405	175	32	6	-	9	3	1	-
Modum	746	409	62	9	6	16	6	-	-
Næs	286	130	23	4	2	7	-	1	-
Aal	162	66	9	1	3	5	2	-	-
Sandsvær	370	206	38	2	1	11	3	-	-
Kongsberg.....	138	86	12	2	-	5	3	-	-
Landdistrikt	232	120	26	-	1	6	-	-	-
Rollag.....	126	99	15	1	1	4	2	-	-
Buskeruds Amt.	3261	1654	308	32	20	88	30	2	1
Deraf i Byer.....	860	452	96	9	6	27	12	-	1
— - Landdistrikt...	2401	1202	212	23	14	61	18	2	-

[1]) Se Anmærkning ved Tabellen i Chrisiania By.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 19 Tangforløsninger, 5 Vendinger, 6 Efterbyrdsoperationer. Indikationer og Udfald sees af foranstaaende Tabel (Side 42).

Endvidere udførtes af Læge: 1 Udtrækning paa Bækkenenden med godt Udfald for Moder, medens Barnet døde. To Perforationer, Indikationen i et Tilfælde hydrocephalisk Fosterhoved, i et andet jevnt forsnevret Bækken, begge udførtes med heldigt Resultat for Moderen.

Ialt 33 obstetriciske Operationer, hvoraf 19 i Drammens, 1 i Ringerikes, 5 i Modums, 2 i Næs og 6 i Sandsværs Distrikter.

Antallet af **Fødte** og **Døde** er angivet efter de til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede. (Se Tabel Side 43).

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 17, nemlig: Barselfeber for 15, Livmoderblødning for 1 og Barselkrampe for 1. 1 i Næs Distrikt døde uforløst af indvendig Blødning i 2det Tidsrum under Forsøget paa Tangsanlæggelse; Patienten led af Bækkensneverhed, var i 1879 forløst ved Perforation og i 1880 ved besværlig Tangforløsning.

Dødsaarsager.

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Landdistrikterne.
Svindsot	178	55	123
Lungebetændelse	99	28	71
Alderdomssvaghed	94	28	66
Hjernebetændelse tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	80	31	49
Kræft	71	22	49
Chronisk Bronchit	49	20	29
Hjerneslag	44	27	17
Hjertefeil	35	17	18
Vatersot og Morbus Brightii	33	10	23
Akut Bronchit	32	16	16
Kighoste	31	11	20

Veirliget. Efter en streng og kold Vinter kom Vaaren sent, Sommeren bragte liden Varme og megen Fugtighed, medens derimod Høsten paa de fleste Steder var mild. Aarets Afgrøde maa i det store Hele ansees som den for et middels Aar sædvanlige, i enkelte Distrikter dog maaske noget mindre.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Drammen klages over de lidet tidsmæssige, kvalme Almuskolelokaler, hvor Børnene aldeles ikke faa den fornødne Luftmængde, uagtet Sundhedskommissionen har faaet anbragt Ventilationsapparater i samtlige Skoleværelser. Ogsaa Byens kommunale Sygehus er i en elendig Forfatning og benyttes hovedsagelig kun af Drammens Fattigvæsen. I en stor Del af de bebyggede Strækninger af Liers Herred, navnlig paa Nøstedsstranden og Høvigsstranden lider Befolkningen under Mangel paa godt Vand og som Følge deraf hyppige Typhoidfebre. Den økonomiske Tilstand i Drammen har for Arbeidsklassens Vedkommende været forholdsvis god, ligesom ogsaa det

Middeltemperaturen i Hemsedal.

	Morgen Kl. 8—9.	Aften Kl. 8—9.
Januar	÷ 8.2	÷ 8.1
Februar	÷ 10.3	÷ 9.5
Marts	÷ 10.6	÷ 8.0
April	÷ 5.0	÷ 0.7
Mai	+ 2.8	+ 3.7
Juni	+ 8.3	+ 8.8
Juli	+ 7.5	+ 9.7
August	+ 6,0	+ 8.7
September	+ 3.9	+ 7.2
Oktober	÷ 0.4	÷ 0.7
November	+ 0.0	+ 1.5
December	÷ 2.2	÷ 2.6

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner: Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	15	2108	21	1941	[2]) 10
Drammen	3	898	7	779	3
Ringerike	3	uopg.	5	131	-
Modum	3	665	3	437	5
Næs	1	61	2	190	1
Aal	1	44	2	79	-
Sandsvær	3	[1]) 381	-	265	1
Rollag	1	59	2	60	-

[1]) Ved Kongsberg Sølvverk behandledes 471 Syge. [2]) 5 over Døde, 5 over Levende.

samme har været Tilfælde for det omliggende Landdistrikts Vedkommende; kun paa Lierstranden, blandt de der boende jordløse Arbeiderfamilier, udvikler der sig efterhaanden et større og større Proletariat. Drukkenskaben kan man for Tiden ikke klage over i Drammens By; det er sjelden at se en Beruset i Gaderne udenfor Markedstiden, og Usædelighed hører man langt mindre til, end man paa Forhaand kunde vente i en saavidt stor By. (J. Dahl). Fra Ringerikes Distrikt omtales Levemaaden og de hygiæniske Forhold som ganske gode, derimod siges Misbrug af stærke Drikke ikke at være ualmindelig. (Thomesen). Fra Modums Distrikt heder det, at de hygiæniske Forhold maa i det Hele, baade hvad Levemaade, Klædedragt og Boliger angaar, ansees som noksaa gode, dog er Arbeidernes Levemaade mindre hensigtsmæssig, da Kaffe og Smørrebrød i Regelen er Dagens Kost. Drikfældigheden er mindre end tidligere, i alle Fald hvad Brændevinet angaar, i hele Distriktet findes nu intet Udskjænkningssted for dette; Øl er saaledes, hvad der mest nydes. (Holter). Distriktslægen i Aal be-

mærker, at der er et sundt Fjeldklima, der vistnok turde fortjene Opmærksomhed i sanatorisk Henseende; han har i dette Aar ikke paatruffet et eneste Tilfælde af Svindsot og meget faa chroniske Bronchiter, og dette er dog i Almindelighed Sygdomme, som sent eller tidlig pleie at komme til Lægens Observation. (M. C. Schnitler). Rollags Distrikt siges i økonomisk Henseende at være i Tilbagegang. Ogsaa i 1881 ere mange emigrerede, hvorfor Arbeidslønnen er i Stigende. Den ældre og raadende Slægt har for en stor Del liden Oplysning, hvorfor Fremskridtene blive smaa. (L. Hansen).

Kvaksalvere. I Drammens By praktiserer en Kvaksalver baade som Allopath og som Homøopath. Han averterer ugentlig i Aviserne, kalder sig Frilæge og forhenværende Skibslæge eller ogsaa simpelthen Doctor.

Amtets 2 faste **Sygehuse** ere Buskeruds Amtssygehus paa Kongsberg og Drammens Bys Sygehus. Epidemilazaretet paa Tangen i Drammen benyttedes for Koppepatienter fra 7de Januar til 8de August med et Par Afbrydelser paa nogle Dage.

Badeindretninger. Ved St. Olafs Bad paa Modum behandledes Sommeren 1881 484 Patienter. Af disse vare 149 Mænd og 335 Kvinder, 460 Voxne og 24 Børn. 287 vare fra Norge, 83 fra Sverige, 80 fra Danmark, 27 fra Finland og 7 fra andre Lande. Med gunstigt Resultat behandledes 78,3 pCt., uden gunstigt 21,7 pCt. De hyppigst behandlede Sygdomme vare Blegsot og Blodmangel, Nervøsitet og almindelig Svækkelse samt chroniske Lungeaffektioner.

Jarlsberg og Laurviks Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		17.70	87 506	25	1	33	17
1. Tønsberg		6.047	40 794	12	1	15	10
	Tønsberg, Kjøbstad.	0.012	4 913	4	1	31	-
	Horten, Ladested	0.019	5 302	5	-	2	-
	Aasgaardstrand —	0.001	488	-	-	1	1
	Vaale	0.645	2 515	-	-	1	1
	Borre	0.482	2 887	-	-	1	2
	Sæm	0.808	5 742	-	-	1	1
	Andebu	1.34	2 651	-	-	1	1
	Stokke	0.935	5 097	1	-	1	1
	Nøterø	0.430	5 207	-	-	1	1
	Ramnæs	1.082	3 000	-	-	1	1
	Tjømø	0.293	2 992	2	-	2	1
2. Hof		6.469	18 346	5	-	7	3
	Holmestrand, Kjøbstad	0.003	2 147	2	-	1	-
	Svelvig, Ladested	0.004	1 614	1	-	1	-

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
	Hof	1.038	2 109	1	-	1	-
	Laurdal	2.08	2 543	-	-	1	-
	Skoger	0.884	3 267	1	-	-	-
	Strømmen	0.425	1 206	-	-	1	1
	Sande	1.353	3 481	-	-	1	1
	Botne	0.682	1 979	-	-	1	1
3. Laurvik		5.169	28 366	8	-	11	4
	Laurvik Kjøbstad	0.019	7 737	4	-	-	-
	Sandefjord, —	-	2 307	3	-	-	-
	Sandeherred,	0.89	5 934	-	-	-	-
	Tjølling	0 51	3 296	-	-	-	-
	Hedrum	2.32	3 871	-	-	-	-
	Brunlanæs	1.43	4 080	-	-	-	-
	Fredriksværn	-	1 141	1	-	-	-

Sundhedstilstanden var mindre god; den epidemiske Sygelighed fremdeles i Stigende. Mæslinger og Kighoste fik stor Udbredning, og Lungebetændelse naaede en hidtil ukjendt Høide. Typhoidfeber samt akute, gastriske og katarrhalske Sygdomme vise derimod en betydeligere Aftagen, og Skarlagensfeber forekom kun ganske enkeltvis.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 636 eller 17.72 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte.

Af **Typhoidfeber** kjendes kun omtrent en Trediedel af det i 1880 opførte Antal Tilfælde. Størst er dens Aftagen i Hofs og Laurviks Distrikter. — Fra de enkelte Distriktsdele er anmeldt:

By og Land.	Antal. Tilf.	Antal. Dødsf.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Tønsberg By	5	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
— Omegn	6	3												
Ramnæs (Gunnerød)	3	-	4	6	1	2	1	-	-	-	1	-	-	1
Vaale(Svinsvold,Vissestads)	7	-												
Horten	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stokke	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Tjømø	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Holmestrand	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— Omegn	5	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svelvik	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skoger	8	-	-	-	-	-	1	2	-	2	3	-	-	-
Sande	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Laurviks Omegn	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— Omegn	6	1	1	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-
Ialt	56	8	9	13	1	3	4	3	2	6	5	4	3	2

I Jarlsberg og Laurviks Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	56	8	55	9	13	1	3	4	3	2	6	5
Barselfeber	25	5	25	1	1	1	5	1	4	1	1	1
Børnekopper	8	1	8	-	1	2	-	1	2	-	-	-
Vandkopper	78	-	78	18	9	4	9	4	4	1	5	1
Skarlagensfeber	5	-	5	1	-	-	-	-	1	1	-	1
Røde Hunde	95	-	95	32	21	9	6	4	10	8	5	-
Mæslinger	1426	12	1426	3	64	203	145	26	32	84	53	88
Rosen	123	6	121	19	9	9	24	14	5	10	2	7
Kighoste	830	31	830	207	88	87	93	60	42	33	45	59
Diphtherisk Svælgbetænd.	35	6	35	2	3	1	1	1	2	3	5	1
Strubehoste	22	7	22	1	-	2	-	3	4	1	-	-
Kusma	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	3139	31	3139	452	413	364	352	242	194	167	105	107
Lungebetændelse	898	151	898	169	127	124	123	90	43	26	19	21
Pleurit	99	1	99	12	13	8	10	10	8	6	4	5
Gigtfeber	134	4	133	10	16	19	11	11	6	8	13	9
Koldfeber	13	-	13	1	-	-	5	1	-	-	1	4
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1034	10	1034	94	64	74	89	86	85	105	91	82
Tilsammen	8022	273	8018	1032	842	909	876	558	445	456	355	391

Til Tjømø importeredes 3 Tilfælde fra Udlandet, og til Sande 1 (Tjenestepigen i samme Hus smittedes). Efter Smitte fra en omreisende Ostehandler optraadte der 4 Tilfælde paa en Gaard i Nærheden af Holmestrand. Til Sande kom i September en Sømand syg hjem fra Frankrige; en Tjenestepige i samme Hus angrebes. Fra Laurvik anmeldes intet Tilfælde; Thorstrands Vandledning er meget udvidet, hvorefter mange af de gamle Brønde ere blevne tilkastede, og Kloaksystemet ligeledes forbedret.

Børnekopper. Fra Tønsbergs Distrikt berettes om 2 Tilfælde i December i Stokke paa en afsides Plads under Tofte, hvor Smittekilden ikke kunde paavises; den først Angrebne døde efter 2 Maaneders Sygdom af Pyæmi. Til Tjømø importeredes i Juni et Tilfælde fra London; hele Husstanden blev vaccineret samt strengt afspærret i 7 Uger, og Huset samt Individernes Klæder desinficerede; intet nyt Tilfælde indtraf. — Til Svelvik importeredes — som i Beretningen for 1880 anført — et Tilfælde fra London den 31te December 1880; i den Syges Hjem, hvor der foretoges Revaccination og Isolation, angrebes den 14de Februar en Kone, som boede i et ikke ganske nærliggende Hus, og som omtrent 14 Dage forud havde staaet udenfor det smittede Hus og modtaget et Brød

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.					
					1		2		3	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
4	3	2	56	8	27	4	20	1	9	3
3	3	3	25	5	16	1	3	1	6	3
-	-	2	8	1	3	-	3	1	2	-
6	4	13	78	-	47	-	15	-	16	-
-	-	1	5	-	4	-	1	-	-	-
-	-	-	95	-	15	-	27	-	53	-
374	221	133	1431	17	618	7	69	2	744	8
9	6	7	123	6	71	2	17	1	35	3
42	33	41	846	47	451	29	51	3	344	15
3	4	9	35	6	26	5	5	1	4	-
7	2	2	23	8	10	4	2	2	11	2
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
192	263	288	3145	37	1883	11	256	7	1006	19
37	68	51	910	163	367	58	80	22	463	83
6	8	9	101	3	66	-	15	1	20	2
13	3	14	134	4	67	3	20	-	47	1
1	-	-	13	-	10	-	3	-	-	-
68	103	93	1043	19	604	3	81	4	358	12
765	721	668	8073	324	4287	127	668	46	3118	151

gjennem det aabne Vindu. Hendes Mand og Barn revaccineredes, Huset ryddedes for de øvrige Beboere, og der antoges en Pleierske, som havde havt de naturlige Kopper i sin Barndom. Hos Barnet udvikledes kun ufuldstændig en Vesikel efter Revaccinationen; den 1ste Marts havde det fuldt udviklede Børnekopper og døde den 7de. Hos Manden lykkedes Revaccinationen, og han gik fri, uagtet han Dag og Nat opholdt sig i Stue sammen med de Syge. Pleiekonen, som flyttede hjem den 19de Marts, smittede sin Mand, som ikke var revaccineret. Flere angrebes ikke (se Tidsskrift for praktisk Medicin 1881 No. 14). I Mai importeredes til Laurvik 1 Tilfælde fra Riga; ingen smittedes.

Vandkopper anføres at have været hyppige paa Tjømø.

Røde Hunde omtales i første Halvaar som temmelig almindelige i Holmestrand og tilgrændsende Landdistrikt, i Laurvik og Fredriksværn.

Mæslinger havde stor Udbredning De herskede epidemisk over hele Tønsberg Distrikt; senest kom de — antagelig fra Tønsberg — til Tjømø, hvor der i December var et stort Antal Angrebne; Antallet af de Syge i Landdistrikterne kan ikke engang tilnærmelsesvis angives, da meget faa havde Lægetilsyn. I Stokke bleve de først almindelig udbredte i det følgende Aar. I Hofs Distrikt

anmeldtes flest i Svelvik. Sygdommen var overordentlig mild, og de 2 Dødsfald indtraf hos allerede før svækkede Børn. Mellem de angrebne var en 59aarig Mand. Der anmeldtes endvidere nogle faa Tilfælde fra Holmestrand, Hof, Strømmen og Skoger; i Strømsgodset skulle de have vist sig i December. I Laurviks By begyndte de i September og ophørte i November næsten pludselig; Epidemien havde en stor Udbredning saavel i Byen som paa Landet, men var meget godartet. Smitten antoges bragt fra Fredriksværn, hvor de ligesom i Brunlanæs begyndte ved Midtsommer.

Rosen. Paa Tjømø angrebes i Juli 4 blandt en Del paa samme Tid Vaccinerede.

Kighoste. Fra Stokke, Nøterø, Holmestrand og Omegn, Skoger og Laurvik omtales Sygdommens store Hyppighed.

Lungebetændelse. Dødeligheden blandt Behandlede udgjorde 16.8 pCt. De Angrebnes og de Dødes opgivne Antal er større end i noget af Aarene 1867—1880; det næststørste Antal (766 Angrebne og 112 Døde) er opgivet i 1875. De Angrebne udgjorde 10.4 p. m. af Befolkningen; Sygdommen havde saaledes en ualmindelig stor Udbredning. Fra Laurvik omtales, at der i samme Familie ofte forekom flere Tilfælde efter hinanden eller samtidig, samt at Enkelte angrebes efter Besøg til Syge. Fra Brunlanæs anføres derimod, at der kun paa 2 Steder indtraf 2 Tilfælde strax efter hinanden.

Akut Diarrhoe optraadte paa Tjømø fra Februar til April og tilskreves Manglen paa godt Drikkevand; i enkelte Huse angrebes samtlige; da der udpaa Vaaren kom mere Vand i Brøndene, ophørte Tilfældene.

Af akut Muskelrheumatisme er der af 1 Læge anmeldt 57 Tilfælde fra Tønsberg og Omegn.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.		
		1	2	3
		Tønsberg.	Hof.	Laurvik.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	79	14	10	55
Gonorrhoe	138	56	17	65

Svindsot. For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til samtlige kjendte Dødsaarsager 15.2 pCt og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme 24.7 pCt. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 15.2 pCt. og 25.0 pCt., for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 15.3 pCt. og 24.3 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 42 Tangforløsninger, 11 Vendinger og 4 Efterbyrdsoperationer; Indikationer og Udfald ville sees af Tabellen paa Side 53.

Ialt 57 obstetriciske Operationer, hvoraf 14 i Tønsbergs, 10 i Hofs og 33 i Laurviks Distrikt.

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
								1		2		3	
								Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	371	-	-	1	246	95	16	234	-	18	-	119	-
Fnat	25	-	5	7	9	4	6	17	-	8	-	-	-
Skurv	4	-	2	1	-	1	3	-	-	-	-	4	-
Kjertelsyge	288	6	124	109	19	18	19	144	2	36	1	108	3
Rachit	32	-	19	13	-	-	9	14	-	8	-	10	-
Simpel Meningit	18	13	2	3	2	4	8	11	7	5	4	2	2
Tuberkuløs Meningit	45	43	15	9	4	1	12	23	23	11	10	11	10
Svindsot	354	[1]) 129	9	11	139	126	20	140	49	72	30	142	[1]) 50
Kræft	101	52	-	-	36	39	18	44	23	18	7	39	22
Vatersot og Morbus Brightii	66	[2]) 23	1	3	22	26	17	26	10	11	3	29	10
Blegsot og Anæmi	875	[3]) 3	40	151	44	630	22	613	[3]) 3	100	-	162	-
Menstruationsuordner	63	-	-	-	-	63	14	25	-	12	-	26	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1164	4	30	48	459	531	24	648	2	212	1	304	1
Ormesygdomme	85	-	27	43	8	7	12	60	-	8	-	17	-
Drankersygdomme	17	4	-	-	16	-	9	10	3	7	1	-	-

[1]) Deraf 1 paa Barselseng. [2]) Vatersot 14, Morbus Brightii 9. [3]) Deraf 1 paa Barselseng.

4*

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Tønsberg	354	49	127	227
Tønsberg	84	13	37	47
Horten	96	11	25	71
Aasgaardstrand	(2)	1	-	2
Landdistrikt	172	24	65	107
Hof	159	30	46	113
Holmestrand	19	1	7	12
Svelvik	24	7	6	18
Landdistrikt	116	22	33	83
Laurvik	334	[1]) 50	151	183
Laurvik	198	31	84	114
Sandefjord	45	7	25	20
Landdistrikt	91	12	42	49
Jarlsberg og Laurviks Amt	847	129	324	523
Deraf i Byer	468	71	184	284
— - Landdistrikt	379	58	140	239

[1]) Deraf 1 paa Barselseng.

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land-distrikterne.
Lungebetændelse	163	82	81
Svindsot	129	72	57
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen	76	44	32
Kræft	52	19	33
Kighoste	47	38	9
Akut Bronchit	36	21	15
Alderdomssvaghed	35	28	7
Hjerneslag	32	15	17
Hjertefeil	29	14	15
Vatersot og Morbus Brightii	23	13	10

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.				Efterbyrdsoperationer.
	Mødre			Børn		Mødre		Børn		Mødre
	lev.	død.	uopg. Udfald.	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	24	[1] 1	2	21	[2] 7	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	-	3	-	3	-	-	3	-
Barselkrampe	1	[3] 1	-	2	-	-	[5] 1	1	-	-
Blødning og Placenta prævia	2	-	-	1	1	1	-	-	1	-
Ansigtsfødsel	[4] 2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Sidstkommende hydrocephalisk Fosterhoved	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsdele	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	5	[6] 1	[7] 3	3	-
Timeglasformig Sammentrækning og Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fastsiddende Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Uopgiven Indikation	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	37	2	2	32	10	9	2	4	7	4
	41			42		11		11		

[1]) Dødsaarsag: Svindsot. [2]) begge Tvillinger i et Tilfælde (Moderenilive). [3]) Flerfødende, døde 49 Timer efter Fødselen af Barselkrampe; 2den Tvilling forløst ved Tang, 1ste ved Naturens Hjelp. [4]) I 1 Tilfælde trange Bækkenforhold. [5]) Dødsaarsag: Barselkrampe. [6]) Dødsaarsag: Barselfeber. [7]) En 2den Tvilling, første ved Naturens Hjelp (Moderen ilive).

Døde paa Barselseng. I Lægernes Dødslister opføres 15 døde Barselkvinder: 5 døde af Barselfeber, 3 af Barselkrampe, 1 efter besværlig Fødsel, 1 af Uræmi, 1 af Anæmi, 1 af Livmoderblødning, 1 af Svindsot; for 2 opgives ikke Dødsaarsagen.

Veirliget var i Hofs Distrikt fra Aarets Begyndelse til udover Høsten koldt, Vaaren kom sent. Kornet gav ringe Udbytte, Poteterne derimod godt; ligesaa Høet ikke lidet, men blev daarlig bjerget.

Levemaade og hygiæniske Forhold. I Hofs Distrikt siges Brugen af spirituøse Drikke at være aftaget paa Grund af flere i Lægedistriktet oprettede Totalafholdsforeningers Virksomhed, ligesaa i og ved Fredriksværn efter Oprettelse af en Good-Templarforening.

Amtet har 2 **Sygehuse**, nemlig et fælles for Amtet og Tønsberg By samt Carljohansværns militære Sygehus.

Badeindretninger haves i Carljohansværn, Holmestrand og Fredriksværn. De ved Sandefjords og Laurviks Bad behandlede Sygdomsformer og Baderesultater ville sees af nedenstaaende Tabel.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte[1]).	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barsel-seng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.
Tønsberg	1288	698	113	6	6	30	24	2
Tønsberg	176	113	21	2	2	3	3	1
Horten	193	95	24	-	3	6	4	-
Aasgaardstrand	14	8	1	-	-	1	-	-
Landdistrikt	905	482	67	4	1	20	17	1
Hof	594	308	53	10	6	15	7	1
Holmestrand	71	41	10	2	1	1	-	-
Svelvik	53	30	2	-	-	3	2	-
Landdistrikt	470	237	41	8	5	11	5	1
Laurvik	1021	630	123	3	7	28	10	2
Laurvik	390	220	50	2	3	9	2	2
Sandefjord	87	50	13	-	-	4	2	-
Landdistrikt	544	360	60	1	4	15	6	-
Jarlsberg og Laurviks Amt	2903	1636	289	19	19	73	41	5
Deraf i Byer	984	557	121	6	9	27	13	3
— - Landdistrikt	1919	1079	168	13	10	46	28	2

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 267 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56.4

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner: Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	11	1112	53	1781	[1]) 5
Tønsberg	5	723	21	905	2
Hof	4	245	17	200	-
Laurvik	2	144	15	676	3

[1]) 3 Syns- og Obduktionsforretninger, 2 Erklæringer over Levende.

Laurviks Bad var besøgt af 306 Kurgjæster; af disse vare 283 fra Norge, 17 fra Danmark, 4 fra Tydskland, 1 fra Sverige og 1 fra Frankrige. 274 gjennemgik kombineret Bade- og Brøndkur, medens 31 blot benyttede Kilderne.

Om Amtets 8 **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Sygdomsformer og Baderesultater ved Sandefjords og Laurviks Bade.

	Sandefjords Bad.					Laurviks Bad.			
	Antal.	Helbredede.	Betydelig bedrede.	bedrede.	Uhelbredede.	Antal.	Helbredede.	Bedrede.	Uden Bedring.
Gigt	8	1	4	8	-	5	1	4	-
Rheumatisme	178	51	98	23	6	79	27	41	11
Neuralgi	25	12	6	6	1	2	1	1	-
Nervøs Svækkelse	55	17	16	18	4	63	14	41	8
Hæmorrhoider og Abdominal-plethora	8	-	2	5	1	7	2	4	1
Scrophulose	24	5	9	7	3	12	7	5	-
Hypochondri og Hysteri	10	-	2	4	4	-	-	-	-
Lamheder	6	-	2	3	1	5	1	3	1
Dyskrasiske Ben- og Ledlidelser	10	1	8	1	-	-	-	-	-
Hudsygdomme	13	2	4	6	1	6	1	5	-
Obstruktion	19	4	3	9	3	-	-	-	-
Chronisk Katarrh og Dispositio catarrhalis	14	2	2	6	4	19	5	13	1
Syphilis	50	22	15	9	4	2	1	1	-
Blegsot, Anæmi	-	-	-	-	-	29	14	12	3
Chroniske Lungesygdomme	-	-	-	-	-	25	1	11	3
Chronisk Svælg- og Strube-katarrh	-	-	-	-	-	10	5	5	-
Menstruationsanomalier	-	-	-	-	-	4	1	3	-
Kongestioner til Hovedet	-	-	-	-	-	3	1	2	-
Chronisk Mave- og Tarmkatarrh	-	-	-	-	-	7	2	4	1
Chronisk Myelit	-	-	-	-	-	4	-	3	1
Epilepsi	-	-	-	-	-	3	-	3	-
Alkoholisme	-	-	-	-	-	3	1	2	-
Galdestenskolik	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Tilsammen	420	117	171	100	32	279	85	164	30

Meteorologiske Iagttagelser ved Sandefjords Bad.

	Kl. 6 For-middag.	Kl. 12 Middag.	Kl. 6 Efter-middag.	Regnmængde pr. Kvadratfod.
Juni:				
Luftens Middeltemperatur	13.4	18.6	17.0	$6^{7}/_{16}$ Pot i 7 Dage.
Søens —	12.3	13.0	13.4	
Juli:				
Luftens Middeltemperatur	14.8	19.5	18.5	$5^{3}/_{8}$ Pot i 6 Dage.
Søens —	16.6	17.4	18.0	
August:				
Luftens Middeltemperatur	12.5	17.9	16.9	17 Potter i 13 Dage.
Søens —	15.6	16.2	16.4	

VI. Hedemarkens Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinetører.
Amtet		204.14	120 618	27	1	39	40
1. Solør og Odalen		26.48	34 469	8	-	9	8
	Kongsvinger Kjøbstad	-	1 152	3	-	1	-
	Vinger	3.83	5 614	1	-	2	2
	Eidskog	4.78	6 236	1	-	1	2
	Søndre Odalen	3.92	7 002	1	-	1	1
	Nordre —	3.74	4 226	1	-	1	1
	Brandvold	3.95	3 907	-	-	1	1
	Grue	6.26	6 332	4	-	2	1
2. Hedemarken		20.38	41 055	9	1	11	8
	Hamar, Kjøbstad	-	2 335	4	1	1	-
	Vang	4.03	8 363	-	-	2	2
	Stange	2.71	6 171	1	-	3	2
	Romedal	2.63	4 960	1	-	1	1
	Løiten	2.79	4 461	-	-	1	1
	Næs	1.30	3 952	1	-	1	-
	Ringsaker	6.92	10 813	2	-	2	2
3. Søndre Østerdalen		23.27	18 925	5	-	6	6
	Elverum	10.77	7 148	2	-	2	2
	Vaaler	4.84	3 987	1	-	1	1
	Aasnæs	4.54	4 550	1	-	2	2
	Hof	3.12	3 240	1	-	1	1
4. Trysil		31.50	5 227	1	-	2	5
	Trysil	25.53	4 701	1	-	2	5
	Drevsjø Kapelsogn af øvre Rendalen	5.97	267	-	-	-	-
	Øvre Engerdalens Kapelsogn af ytre Rendalen		259	-	-	-	-
5. Rendalen		44.40	9 673	3	-	5	6
	Aamodt	8.01	3 583	1	-	2	2
	Storelvdalen	12.14	3 227	1	-	1	1
	Øvre Rendalen (Drevsjø Kapelsogn undtaget)	24.25	1 634	1	-	2	3
	Ytre Rendalen (Øvre Engerdalens Kapelsogn undtaget)		1 229	-	-	-	-

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger[1])	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
5. Tønset		56.58	10 458	1	-	6	7
	Lilleelvedalen	16.12	3 310	-	-	2	2
	Tønset	8.69	3 082	1	-	2	2
	Kvikne (frarregnet Indset Annex	7.25	747	-	-	1	-
	Tolgen, Prestegjæld	24.52	3 319	-	-	1	3

Anm. Indset Annex til Kvikne (1.50 n □ M.) med 573 Indb. hører til Opdals Distrikt; en Del af Tolgens Herred (med 238 Indb.) hører til Røros Prestegjeld og til Røros Lægedistrikt, hvilke Distrikter begge tilhøre søndre Trondhjem Amt.

Sundhedstilstanden var mindre god i Solør og Odalens Distrikt samt i Trysil. Antallet af opgivne epidemiske Sygdomme er noget større end i Aaret forud, hvilket væsentlig skriver sig fra en begyndende Mæslingeepidemi. Af Skarlagensfeber, Kighoste og Diphtherit opgives ligeledes flere Tilfælde, medens Typhoidfeber og navnlig gastriske Sygdomme forekom sparsommere end i 1880. Lungebetændelse havde fremdeles en stor Del i Aarets Sygelighed.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 972 eller 15.70 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (122 400).

Typhoidfeber. I nordre Odalens Herred optraadte Sygdommen i Februar Maaned hos en Landhandler, der under Markedet havde været i Kristiania. I hans Hus angrebes 3 andre, hvorhos 1 Mand fra Nabogaarden og Bygdens Læge ligeledes smittedes derfra. Epidemien antoges endt, og Husene og Latrinerne vare desinficerede, da der i Juni og Juli Maaned optraadte et Par nye Tilfælde blandt Folk, der havde Arbeide med Udkjørsel af Gjødsel fra et af de smittede Huses Latriner. I et enkelt Tilfælde i søndre Odalen syntes Smitten overført ved en Skindfeld, der 4 Maaneder i Forveien var bleven benyttet af nogle omreisende Haandværkere fra nordre Odalen, der led af ambulerende Typhoidfeber. Skindfælden blev tagen i Brug af vedkommende Patient 4 Dage, før hun blev syg. Et enkel dødeligt endende Tilfælde paa Kongsvinger gav ikke Anledning til Udbredelse af Smitte. Paa Gaarden Øyem af Brandvold behandledes derimod i Februar Maaned en Pige, af hvem 3 andre paa Nabogaardene smittedes. 2 Maaneder efter angrebes atter 3 Børn paa Øyem. Fra Hedemarkens Distrikt anmeldes ialt 68 Tilfælde med 6 Dødsfald (i 1880 henholdsvis 88 og 12). 42 Tilfælde vare herredsvis saaledes fordelte: Romedal 14, Løiten 14, Vang og Furnæs 6, Næs 5, Stange 2 og Ringsaker 1. I Hamar optraadte 12 Tilfælde, i Januar 9, i Februar, Marts og Oktober 1 i hver Maaned. Dens forholdsvis sjeldne Forekomst i Hamar antages for en Del ligesom i 1877 og 79 at kunne tilskrives den regnfulde Sommer med deraf følgende høi Vandstand i Mjøsen. Det meste skyldes dog vistnok en betydelig Udvidelse af Kloaksystemet og Byens nye, særdeles gode Vandværk, hvorved al Vandhentning fra Mjøsens Strand af sig selv ophører. Det Vand, som den nye Ledning tilfører Hamar, tages af Flagstadelven saa høit oppe, at den ikke forurenses ved at komme i Berørelse med dyrkede Marker. Det tør saaledes antages, at Typhoidfeberen i Hamar som Epidemi vil være forbi, om end spredte Tilfælde, særlig i de første Aar, vil forekomme paa Grund af den inficerede Jordbund (I. C. Lund; M. Greve). Ligesom de

I Hedemarkens Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	123	13	123	20	17	13	19	3	5	2	10	10	6	8	10
Cerebrospinal-Meningit	2	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	41	10	41	4	6	4	4	6	6	1	1	1	3	4	1
Vandkopper	31	-	31	-	1	-	1	12	3	3	-	-	2	2	7
Skarlagensfeber	240	31	240	3	1	15	17	17	54	32	32	23	13	15	18
Røde Hunde	101	[1]) 1	101	14	19	27	22	9	3	1	2	-	1	-	3
Mæslinger	395	6	395	-	-	-	1	-	-	-	-	-	67	116	211
Rosen	138	5	132	17	14	13	12	4	12	8	12	10	12	10	8
Kighoste	266	2	266	32	18	14	7	4	9	25	49	30	32	23	23
Diphtherisk Svælgbetændelse	137	45	137	4	5	8	2	9	21	24	15	20	12	4	13
Strubehoste	17	13	17	3	1	-	4	-	2	-	4	-	-	3	-
Kusma	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	2036	31	1969	325	270	227	191	159	110	115	100	84	108	124	156
Lungebetændelse	949	107	949	181	155	130	124	116	47	37	24	13	40	48	34
Pleurit	137	8	137	19	17	12	17	11	6	12	11	8	9	10	5
Gigtfeber	161	2	161	24	13	16	19	12	20	9	13	6	13	6	10
Koldfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	599	11	599	73	39	23	43	55	35	69	62	43	39	49	69
Blodgang	26	2	26	-	1	-	-	2	-	10	3	2	1	1	6
Skjørbug	11	-	4	1	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	5414	288	5333	720	577	505	484	419	333	349	338	250	358	425	575

[1]) Dødsaarsag: Lungebetændelse.

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.		Indset Annex til Opdals Lægedistrikt.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	124	14	22	1	68	6	12	2	7	1	13	4	2	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	2	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	43	12	10	3	9	2	13	1	5	4	6	2	-	-	-	-
Vandkopper	31	-	9	-	17	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	245	36	122	18	116	17	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	101	1	10	-	71	1	5	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Mæslinger	398	[2]) 9	2	-	369	8	8	1	-	-	13	-	5	-	1	-
Rosen	138	5	33	1	82	4	12	-	3	-	6	-	2	-	-	-
Kighoste	271	7	113	4	31	1	123	2	-	-	-	-	4	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	142	50	76	33	15	6	2	1	9	-	2	-	38	10	-	-
Strubehoste	18	14	5	4	12	9	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Kusma	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	2037	34	427	13	918	15	238	-	143	1	179	4	129	1	3	-
Lungebetændelse	951	109	123	24	299	30	196	23	71	12	112	14	49	6	1	-
Pleurit	137	8	36	-	56	6	14	2	11	-	16	-	4	-	-	-
Gigtfeber	163	4	54	1	72	-	14	-	7	2	11	-	5	1	-	-
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	606	19	126	7	310	6	73	2	20	3	56	1	20	-	1	-
Blodgang	26	2	16	-	-	-	9	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Skjørbug	11	-	4	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	5448	325	1292	109	2453	112	731	37	277	24	431	25	258	18	6	-

[2]) Ifølge Prestens Opgave døde alene paa Hamar 16.

foregaaende Aar kan Smitten ved flere Tilfælde i Landdistrikterne paavises at være indført fra Hamar. Til Romedal, hvor Sygdommen næsten alene optraadte paa Gaarden Freming, bragtes Smitten saaledes ved en Mand, der kjørte Melk til Hamar. Uagtet han strax indlagdes paa Amtssygehuset, smittedes dog hans Kone og Børn samt med Ugers og Maaneders Mellemrum de fleste af Gaardens Beboere. Paa en Naboplads under Røne, hvor en Gut var smittet, undgik man, efter kraftig Desinfection, Sygdommens videre Udbredelse. Ved et isoleret Tilfælde paa Østskjærvet i samme Prestegjeld opgives Smitten at være indført fra Vang. Til Vensstuen i Løiten bragtes Sygdommen ved en hjemvendende Emigrant, der antoges smittet i England eller paa Hamar, hvor han havde opholdt sig nogle Dage paa Gjennemreise. Han døde strax efter Hjemkomsten, men Tilfældet gav Anledning til 6 andre, dels paa Vensstuen, dels paa Sevaldssæteren, hvor han paa Hjemveien havde været indom. Til Haugen, hvor hele Familien, 9 Personer, blev liggende, bragtes Sygdommen fra Hamar. Fra Næs Prestegjeld meddeles, at der foruden de fra forrige Aar gjenliggende Syge, behandledes 5 spredte Tilfælde, dels paa Helgøen, dels paa Næs. Til Gaarden Nerlien kom en Søn syg hjem fra Amerika. Paa Øverlien, hvor de hygiæniske Forhold lode meget tilbage at ønske, og hvor der allerede i 1874 havde været Typhoidfeber, optraadte atter Sygdommen med et Par Tilfælde. I søndre Østerdalen forekom 8 for det meste spredte Tilfælde, hvor Smitte opgives indført dels fra Hamar, dels fra Hedemarken. I Trysil indtraf i August Maaned et Tilfælde, hvis Aarsag ikke kunde paavises, men hvorfra i Aarets sidste Maaneder 5 andre smittedes. Til Ophus i Rendalens Distrikt bragtes Sygdommen ved en Omstreiferske fra Ringsaker (7 Tilfælde, 4 Dødsfald). Fra Tønset anføres, at 2 der indtrufne Tilfælde skrev sig fra en Jernbanevogterbolig ved Eidet i Tolgen, hvor der i de sidste 3—4 Aar af og til har optraadt enkelte Tilfælde af Sygdommen.

Meningitis cerebro-spinalis forekom med 2 Tilfælde, hvoraf 1 endte dødelig i Ringsaker.

Barselfeber. I søndre Odalen forekom 2 Tilfælde i samme Hjelpekones Praxis. Paa en afsidesliggende Husmandsplads under Gaarden Slaatmyren i Ringsaker forekom et Tilfælde; en Søster fik Skarlagensfeber samme Dag, som Barselkonen fødte, og Barselkonen angrebes af Feber omtrent 8 Dage efter, at Søsteren blev udslaaet. Jordemoder havde ikke været tilkaldt, Udfaldet nævnes ikke. (U. Bugge).

Vandkopper omtales at have været meget almindelige i søndre Østerdalen; kun de færreste Tilfælde kom til Lægernes Kundskab.

Skarlagensfeber, der i 1880 kun forekom enkeltvis eller i mindre begrændsede Kredse, optraadte epidemisk i Solør og Odalens samt i Hedemarkens Distrikter. Paa Eidsskogen indtraf de første Tilfælde i Mai Maaned paa Jernbanestationen ved Smitte fra Kristiania. Herfra udbredte Sygdommen sig til de nærmest liggende Pladse og Gaarde; ialt opgives 27 Tilfælde af Distriktslægen, men mange anmeldtes vistnok ikke. I nordre Odalen indtraf de første Tilfælde i nogle afsidesliggende Husmandspladse, da Sygdommen antoges for «Krilla» og derfor ansaaes farefri. Fra søndre Odalen opgives 20 Tilfælde i Aarets sidste Maaneder. I Romedal — Hedemarkens Distrikt — iagttoges et Tilfælde, der straks blev isoleret og ikke efterfulgtes af flere; Barnet fik senere Morbilli, saa Diagnosen var utvivlsom. I Brøttums Annex til Ringsaker optraadte Sygdommen epidemisk fra Marts til September (Smitten sandsynlig fra Faaberg). Sygdommen var ondartet, især i Epidemiens Begyndelse, ofte kompliceret med diphtheriske Svælgbetændelser, Nephrit og Glandelabscesser. Lægen opgiver 88 angrebne og 12 Døde, men antagelig var de Syges Antal ogsaa her meget større. Fra Brøttum bragtes Sygdommen til Hovedsognet, hvorfra anmeldes 27 Tilfælde. De smittede Steder bleve altid desinficerede ved Svovlrøgning, ligesaa endel af Skolelokalerne. I søndre Østerdalen omtales enkelte spredte Tilfælde i Hoff og Elverum.

Røde Hunde vedbleve i Solør og Odalens Distrikt i Aarets første Halvdel. I Hedemarken optraadte ogsaa Sygdommen mere udbredt, medens der fra søndre Østerdalen og Rendalen kun omtales spredte Tilfælde.

Mæslinger. I Aarets sidste Maaned optraadte 5 Tilfælde i søndre Odalen; det første hos en Malersvend, der var smittet i Christiania. Til Hamar indførtes Sygdommen fra Trondhjem i September. Trods streng Isolation vandt Epidemien hurtig Udbredelse; den varede i Aarets 4 sidste Maaneder og angreb efter Anmeldelserne til Sundhedskommissionen 345; ifølge Ministerialbogen døde 16. En stor Del angrebne kom ikke under Lægebehandling og saaledes heller ikke paa Listerne. Epidemien var gjennemgaaende mild, men bragte dog Dødeligheden i Byen op til 20 pro mille, medens den midlere Dødelighed er 15—16. Fra Hamar udbredte Sygdommen sig til Landdistrikterne, hvor Mængden af Angrebne falder paa det følgende Aar. I November og December optraadte den dog allerede meget almindelig i Vang, Stange, Romedal og Ringsaker. Tilfældene vare for det meste lette, især i Begyndelsen, senere antog de en mere alvorlig Karakter og betingede ved Eftersygdomme, især Lungebetændelser og Bronchiter, flere Dødsfald. I søndre Østerdalens og Rendalens Distrikter udviklede Sygdommen sig først til Epidemi i 1882. Fra Indset anføres, at Mæslingerne i Aarets sidste Maaneder herskede saagodtsom i ethvert Hus i Sognet; mange vare stærkt angrebne, men ingen døde.

Rosen optraadte noget almindeligere end Aaret forud.

Kighoste forekom i Solør og Odalens Distrikt almindelig udbredt, især i Aarets sidste Halvdel, med for det meste mildt Forløb. Til Hamar indførtes Sygdommen i August, men vandt ingen videre Udbredning i Byen eller forøvrigt i Hedemarkens Distrikt. I søndre Østerdalen derimod var den meget almindelig, i Elverum i Aarets første Halvdel — Fortsættelse af Epidemien fra 1880 —; i Hof, Aasnæs og Vaaler i Sommermaanederne. Sygdommen beskrives fra hele Distriktet som temmelig alvorlig med heftige Blødninger og hyppige Komplikationer af kapillær Bronchit og Lungebetændelse. Samtidig forekom Kighoste meget almindelig i de tilstødende svenske Grændsedistrikter.

Diphtherisk Svælgbetændelse gav Anledning til en temmelig voldsom Epidemi paa Østmarken i Vingers Herred — Solør og Odalens Distrikt —. Paa en Plads i Nærheden af den svenske Grændse døde i Begyndelsen af Juni Maaned 2 Børn af «Halsesyge» uden at være tilseede af nogen Læge. Da der allerede i længere Tid havde hersket en meget ondartet Halsesyge i det tilgrændsende svenske Nabosogn, anmeldtes Tilfældene af Presten som mistænkelige. Almuen havde imidlertid ikke nogen Frygt for eller Tro paa Smitte, og Sygdommen udbredte sig snart videre, saa der i Juni døde 6 Børn til. Da i Juli 12 andre kom under Behandling, og Sygdommen fremdeles greb om sig, ansattes en Epidemilæge, der den 27de Juli overtog Tilsynet med de epidemiske Syge paa Østmarken og i Løbet af 3 Maaneder behandlede 24 Tilfælde af Diphtherit, nemlig i Juli 6, i August 12 og i September 6. I de følgende 2 Maaneder indtraf henholdsvis 6 og 2 Tilfælde, men i December atter 5, hvoraf 2 paa Sletbækken, en lige ved Østmarken beliggende Plads i Brandvold. I det hele opgives fra Vinger og Brandvold af Distriktslægen 59 Tilfælde og 31 Dødsfald. Samtidig med Epidemien i Østmarken indtraf endel spredte Tilfælde i Aasnæs, søndre Odalen og Kongsvinger By. I Brøttum — Hedemarkens Distrikt — optraadte under den der herskende Skarlagensfeberepidemi 13 Tilfælde og 5 Dødsfald. Sygdommene syntes dog ikke at staa i nogen Forbindelse med hinanden; i det først angrebne Hus bleve saaledes de samme Børn, som havde havt Diphtherit, et Par Maaneder senere angrebne af Skarlagensfeber. Fra Tønset opgives 38 Tilfælde — 10 Dødsfald — der indtraf paa forskjellige Kanter af Distriktet, uden at det altid var muligt at faa vist noget Samkvem mellem de smittede Steder.

Liste over forskjellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Chronisk Rheumatisme	390	2	1	4	161	154	25
Fnat	16	-	-	2	4	1	7
Skurv	2	-	-	-	2	-	1
Kjertelsyge	179	2	63	87	9	11	28
Rachit	70	2	42	21	-	-	20
Simpel Meningit	45	27	7	8	11	7	16
Tuberkuløs Meningit	37	33	19	15	1	-	17
Svindsot	291	128	16	12	102	148	29
Kræft	99	[1]) 63	-	-	42	41	26
Vatersot og Morbus Brightii	78	[2]) 20	4	5	33	32	23
Blegsot og Anæmi	716	-	21	50	58	587	28
Menstruationsuordner	119	-	-	1	-	118	19
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1363	4	39	58	544	612	29
Ormesygdomme	186		77	16	71	15	21
Drankersygdomme	14	-	-	-	14	-	11

[1]) Cancer 62, Sarcom 1. [2]) Af Vatersot 5, af Morbus Brightii 15.

Lungebetændelse. Den i søndre Odalen — Solør og Odalens Distrikt — i de sidste Maaneder af 1880 optrædende Epidemi vedvarede indtil midtsommers, dog med mindre Dødelighed end Aaret forud. Sygdommen syntes smitsom. Paa en Plads ved Odals Verk angrebes saaledes 3 Personer efter hverandre, dernæst flere i Nabopladsene; Sygdommen, der ikke tidligere havde været i denne Del af Herredet, antoges indført paa den førstnævnte Plads ved en Mand fra Solør, som efter 8 Dages Sygdom døde uden at være tilseet af Læge — formentlig af Lungebetændelse. (L'Orsa). I nordre Odalen optraadte Sygdommen epidemisk i Mo: oftere indtraf 2—3 Tilfælde i samme Hus, de fleste karakteriserede ved langsom Resolution under gjentagen Exacerbation af Feberen. Fra søndre Østerdalen og Trysil omtales den usædvanlige kolde Vinter som den rimeligste Aarsag til de hyppige Lungebetændelser, for hvilke i Regelen ingen Udbredning ved Smitte kunde paavises. Fra Trysil omtales dog 3 Tilfælde i en Familie og 4 i en anden. Om dens epidemiske Optræden i Storelvedalen henvises til blandt Bilagene optaget Uddrag af Cand. med Th. Gløersens Medicinalberetning for 1881.

Gastriske Sygdomme. Diarrhoe og Cholera nostras forekom i alle Distrikter sjeldnere end Aaret iforveien. Blodgang optraadte ligesom de foregaaende Aar i Grue temmelig hyppig i Sommermaanederne og sattes i Forbindelse med Mangelen af Vandhuse paa de mindre Gaarde og Pladse, hvor Exkrementerne kastes langs Husvæggene og især om Sommeren frembringe sanitære Misligheder. I Aasnæs (søndre Østerdalen) indtraf i December Maaned en liden Blodgangepidemi, indskrænket til et Hus, hvor efterhaanden alle Individer med Undtagelse af Manden angrebes.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.												
1		2		3		4		5		6		7	
Solør og Odalen.		Hede-marken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.		Indset.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
119	1	135	1	35	-	60	-	34	-	7	-	-	-
2	-	5	-	-	-	5	-	4	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	-	67	-	33	-	9	-	18	-	16	-	2	-
24	-	25	-	14	-	7	-	4	-	6	-	-	-
6	4	21	11	10	5	2	2	5	4	1	1	-	-
5	5	14	14	8	4	-	-	8	8	2	2	-	-
80	33	76	38	76	27	7	5	34	16	14	8	4	1
20	12	31	24	24	10	4	2	18	13	1	1	1	1
32	7	20	3	17	6	3	1	4	2	1	1	1	-
206	-	275	-	105	-	27	-	66	-	32	-	5	-
43	-	24	-	6	-	29	-	13	-	4	-	-	-
313	1	548	2	239	1	69	-	130	-	58	-	6	-
36	-	82	-	47	-	3	-	18	-	-	-	-	-
3	-	7	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 14.6 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 23.2 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 13.1 pCt. og 28.6 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 14.7 pCt. og 22.9 pCt.

Fra Aamot omtales Svindsot som tiltagende Sygdom. I Hof — søndre Østerdalens Distrikt — er den ogsaa almindelig; undertiden synes den paaviselig smitsom. I en Familie, hvor man ikke før kjendte til noget Tilfælde af Svindsot, bragtes saaledes Sygdommen ind ved den ældste Søn, der havde tjent som Sergeant og døde hjemme efter et Aars Sygdom; i kort Tid derefter døde 5 Sødskende af Sygdommen.

Antallet af opgivne Tilfælde af **Kardialgi, chronisk Gastrit** og **Dyspepsi** har været synkende siden 1876, da det udgjorde 1 960.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** kunne 27 sees at være udførte af Læger, nemlig 8 i Solør og Odalen, 11 i Hedemarken, 5 i søndre Østerdalen, 1 i Trysil og 2 i Rendalen. Indikationer og Udfald for Tangforløsninger osv. sees af Tabellen paa næste Side.

Desuden udførtes 1 Partus præmaturus artificialis ved Bækkensneverhed i 32te—36te Uge hos en flerfødende Kvinde, der tidligere var forløst med Mutilation og Vending med flere dødfødte Børn; Barnet levede i 2 Døgn. 1 Perforation ved Bækkenskjævhed. Moderen døde af Barselfeber. Endvidere omtales

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.								
			1	2		3	4		5	6	7
			Solør og Odalen.	Hede-marken.		Søndre Øster-dalen.	Trysil.		Ren-dalen.	Tønset.	Inset Annex.
			Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	38	9	9	21	1	2	3	1	3	-	-
Gonorrhoe ..	65	-	12	30	-	15	2	-	2	3	1

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager.			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Solør og Odalen	227	33	109	118
Kongsvinger	27	4	16	11
Landdistrikt	200	29	93	107
Hedemarken	313	38	112	201
Hamar	34	4	17	17
Landdistrikt	279	34	95	184
Søndre Østerdalen	126	27	37	89
Trysil	63	5	24	39
Rendalen	95	16	25	70
Tønset	48	8	18	30
Indset Annex	5	1	-	5
Hedemarkens Amt	877	128	325	552
Deraf i Byer	61	8	33	28
— - Landdistrikt	816	120	292	524

I Reposition af en retroflekteret svanger Livmoder i 6te Maaned med heldigt Udfald.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 15, hvoraf 12 døde af Barselfeber, 1 af Livmoderblødning, 1 af Peritonit og 1 af Dystokia.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Udtrækning ved Bækkenendefødsel.		Efterbyrdsoperation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.	Mødre.	Børn.	Mødre.	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	lev.	dødf.	lev.	død.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	14	[1])1	[2]) 15	2	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	[3])1	1	[4])2	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	1	[5])1	2	-	-	-	-
Sædeleie med opslaaet Arm	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
2 Timer efter Fødsel ved Selvudvikling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[6]) 1
Uopgiven Aarsag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	16	2	16	4	1	1	2	1	1	1	1
	18		20		2						

[1]) Af Blødning. [2]) 1 Gang begge Tvillinger; se forøvrigt 5. [3]) Af Peritonit. [4]) Heraf var en 2den Tvilling med Fremfald af Navlesnoren, død før Forløsningen. [5]) Af Barselfeber. Konen forløstes ved Tang med 1ste, ved Vending med 2den Tvilling, hvorefter Efterbyrden udtoges. [6]) Flerfødende Kvinde, lidende af Nyresygdom, Fødsel i 8de Maaned ved Selvudvikling; Dødsaarsag: Barselkrampe.

Veirliget. Aarets første Maaneder vare over det hele Amt usædvanlig kolde med en Mængde Sne. Vaaren kom sent, var kold og tør. Sommerens Middeltemperatur var ogsaa lavere end sædvanlig; fra Juli og udover Høsten faldt der en Mængde Regn. Der indtraf imidlertid ingen Frostnætter. November og December vare usædvanlig milde. Aarets Udbytte skildres som middels eller under middels. Kornavlingen var mindre end sædvanlig baade i Kvalitet og Kvantitet, Halmmængden derimod betydelig. Af Potetes høstedes en Mængde, men Optagningen vanskeliggjordes meget ved Mangel paa Arbeidsfolk i den regnfulde Høst, saa en stor Del af Avlingen maatte kjøres lige paa Brænderierne. Ogsaa Høet blev for det Meste mindre velbjerget.

Hygiæniske Forhold og Levemaaden. For Hamars Vedkommende udhæves Byens nye Vandverk og Udvidningen af Kloaksystemet. Fra søndre Østerdalen anføres, at Tømmerhugsten paa Grund af de stigende Priser har været i Tiltagende, og at paa Grund heraf Arbeidernes Kaar ere noget bedre end før, om det end ikke bliver synderlig tilovers for overdreven Nydelse af Spirituosa. Dette finder dog endnu Sted ved Grundset Marked, hvorimod den store Skare offentlige Fruentimmer, der før hjemsøgte dette Marked, ikke længere er at se. (Munthe).

Af **Kvaksalvere** siges en Svenskekone paa Furnæs at have adskillig Søgning; ellers synes de ikke at spille nogen Rolle inden Amtet. **Læge- og Jordemoderhjelpen** angives at være nogenlunde tilstrækkelig og meget benyttet fra de fleste Distrikter. Fra søndre Odalen anføres dog, at Hjelpekoner benyttes altfor meget, hvilket i 2 omtalte Tilfælde har medført Barselkvindens Død, den ene Gang af Barselfeber, antagelig fremkaldt ved Infektion fra Hjelpe-

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte.	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn.	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	Selvmord.	Drab.
Solør og Odalen..	1035	571	88	3	5	21	9	1	3
Kongsvinger....	35	29	3	1	-	-	-	-	-
Landdistrikt....	1000	542	85	2	5	21	9	1	3
Hedemarken	1217	650	101	7	6	26	14	8	-
Hamar.....	104	60	14	-	-	5	-	2	-
Landdistrikt.....	1113	590	87	7	6	21	14	6	-
Søndre Østerdalen.	580	295	52	3	2	12	5	2	-
Trysil	147	92	15	4	2	4	1	-	-
Rendalen	321	160	23	1	3	6	4	1	-
Tønset	291	144	18	3	3	3	1	2	-
Indset Annex	8	7	-	-	-	-	-	-	-
Gaarde af Tolgens Herred	7	3	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarkens Amt.	3606	1922	297	21	21	72	34	14	3
Deraf i Byer	139	89	17	1	-	5	-	2	-
— -Landdistrikt.	3467	1833	280	20	21	67	34	12	3

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 684 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 53,3.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land-distrikterne.
Svindsot	128	8	120
Lungebetændelse	109	7	102
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	66	3	63
Kræft	62	1	61
Alderdomssvaghed.....	51	-	51
Diphtherisk Svælgbetændelse.....	50	1	49
Skarlagensfeber.....	36	6	30
Akut Bronchit	32	2	30
Organisk Hjertesygdom	30	3	27

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner: Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	18	1951	48	2776	[1]) 10
Solør og Odalen	5	669	22	595	6
Hedemarken	5	653	14	1111	-
Søndre Østerdalen	3	312	6	418	4
Trysil	1	72	1	159	-
Rendalen	2	213	3	209	-
Tønset	1	30	2	284	-
Indset Annex	1	2	-	-	-

[1]) Hvoraf 5 Obduktions-, 1 Synsforretning og 4 Erklæringer.

konen, i andet Tilfælde ved Blødning, som det ikke stod i Hjelpekonens Magt at standse, uagtet dette lykkedes den for sent tilkaldte Jordemoder. (I. A. L'Orsa).

Amtet har sit **Sygehus** i Stange. Desuden findes et privat Sygelokale paa Kongsvinger og et Kommunen tilhørende paa Hamar. Sidstnævnte kan optage 20—25 Syge og har i det første Aar havt et gjennemsnitligt dagligt Belæg af nær 3 Syge; det bestyres indtil videre af Sundhedskommissionens Ordfører, medens 2 Diakonisser besørge Sygepleien og Bespisningen.

Af **Badeindretninger** omtales 2 Kar-, Damp- og Styrtebadindretninger, en i Kongsvinger, der dog lidet benyttes, og en i Hamar. Paa sidstnævnte Sted har et Aktieselskab dannet sig for Opførelse af et Sommerbadehus.

VII. Christians Amt.

Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Fladeindhold, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeind-indhold i norske □ Mil.	Indb., 30te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		196.31	115 814	25	37	36
1. Hadeland og Land		22.46	24 150	7	6	6
	Jevnaker	3.35	5 707	1	2	2
	Gran	6.54	8 939	4	2	2
	Søndre Land	6.10	4 621	1	1	1
	Nordre —	6.47	4 883	1	1	1

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
2. Søndre Valders ..	.....	19.12	10 961	2	4	5
	Søndre Aurdal.....	11.13	5 478	1	-	-
	Nordre Aurdal	7.99	5 483	1	-	-
3. Nordre Valders ..	.....	22.52	7 855	1	4	4
	Østre Slidre.....	6.64	2 460	-	1	1
	Vestre Slidre.....	3.47	2 951	1	1	1
	Vang	12.41	2 444	-	2	2
4. Toten	.....	11.10	23 921	6	9	8
	Gjøvik Kjøbstad.....	-	1 051	1	-	-
	Østre Toten	2.96	7 186	3	-	-
	Vestre —	3.00	6 848	1	-	-
	Vardal.....	2.09	3 913	-	-	-
	Birid	3.05	4 923	1	-	-
5. Faaberg.....	.....	17.61	16 844	4	5	4
	Lillehammer, Kjøbstad	-	1 551	2	1	-
	Faaberg	3.65	5 662	-	1	1
	Øier.....	4.90	3 697	1	1	1
	Østre Gausdal .....|	9.06	2 941	1	1	1
	Vestre — .....|		2 993		1	1
6. Ringebu.....	.....	27.50	13 649	2	3	3
	Ringebu	9.56	4 844	-	-	-
	Sollien.....	3.61	437	-	-	-
	Søndre Fron.....	3.97	3 261	2	-	-
	Nordre —	10.36	5 107	-	-	-
7. Lom	.....	43.20	10 799	2	3	4
	Lom	14.85	3 119	1	1	1
	Skiaker	16.53	2 611	-	1	1
	Vaage (undtagen Sels Annex)	11.82	5 069	1	1	2
8. Lesje	.....	32.78	7 635	1	3	2
	Lesje	17.26	3 196	-	2	2
	Dovre.....	11.08	2 432	1	1	1
	Sels Annex af Vaage .	4.44	2 007	-	1	1

Sundhedstilstanden var tilfredsstillende i Gudbrandsdalen og nogenlunde god i Hadeland, Land, Toten, Valders og Faabergs Distrikter; i de 4 sidstnævnte vare flere af de epidemiske Sygdomme ikke sjeldne, saaledes Typhoidfeber i nordre Valders, røde Hunde og Kighoste i samtlige Distrikter, Mæslinger i Toten, Skarlagensfeber i Toten og Faaberg.

De **Dødes** Antal udgjorde 1 542 eller 13,76 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (112 100).

Af **Typhoidfeber** forekom ogsaa dette Aar nogle Tilfælde i Torpen (Hadeland og Lands Distrikt). I en Gaardgrænd i vestre Slidre (nordre Valders Distrikt) indsygnede i Marts og April 26 Personer, hvoraf 2 døde. Ved Lægens første Besøg fandtes 7 Syge, hos hvem Sygdommen var opstaaet 8 Dages Tid iforveien, og som alle havde været tilstede 14 Dages Tid ved Gravøl efter en Pige, der var død efter 14 Dages lignende Sygdom af sterk Tarmblødning. Denne Pige var ikke tilseet af Læge. 3 Tilfælde i Ringebu Distrikt (søndre Frons Herred) forekom i samme Familie og Hus, hvor en Pige havde havt Sygdommen i December forrige Aar; der var kun et eneste Værelse, og den ene angrebes kort efter den anden. I 3 Tilfælde i en Familie i Loms Distrikt havde den første Syge været paa Hamar.

Barselfeber. Fra Ringebu Distrikt omtales 5 kort efter hverandre i Aarets Begyndelse optrædende Tilfælde af Barselfeber, hvis Opstaaen trods Renlighed og gjentagen Desinfektion maatte antages foranlediget ved Jordemoderen, hvorfor hun for en Tid ophørte med sin Virken; senere forekom ikke flere Tilfælde.

Skarlagensfeber herskede i de første $^2/_3$ af Aaret som en alvorlig Epidemi i Faabergs Distrikt, fornemlig i Faaberg Landsogn, Trøtten Annex til Øier og den nordligste Del af østre Gausdals Prestegjeld. Ved Midtsommertid førtes Sygdommen op til Sætrene i Nærheden af Gausdal Sanatorium, der dog ved streng Isoleren undgik Smitten. Om det i Lesje forekommende Tilfælde oplyses, at den Syge var smittet af et sygt Barn i et Taterfølge, der kort forud havde været indom paa Gaarden. (W. Müller).

Røde Hunde forekom i Hadeland og Land, søndre Valders, Totens og Faabergs Distrikter. Fra søndre Land (Hadeland og Lands Distrikt) anføres, at enkelte Tilfælde vare meget heftige. Hos Enkelte opstode ude i Sygdommen lettere, men langvarige Ledaffektioner. Hos En optraadte Purpurapletter først, hvorpaa et Par Dage senere Udslag af røde Hunde. To unge Mennesker, der i stærk Kulde gik ude under Sygdommen, døde pludselig under Fænomener af stærk Hjernekongestion; de ere paa Dødslisten opførte under Apoplexia cerebri. (Kolbjørnsen). I Jevnaker (samme Distrikt) begyndte Sygdommen sin Runde i Bygden i Februar og udbredte sig betydelig, men var meget godartet. Læge benyttedes næsten ikke.

Mæslinger optraadte i Begyndelsen af November i østre Toten (Skjønborgs Skolekreds). Smitten skrev sig fra en liden Pige, der havde været i Christiania og faaet Sygdommen; hun bragte Smitten med til Skolen, hvorfra den igjen udbredte sig i Kredsen. (Rognstad). I sidste Kvartal gik Sygdommen, samtidig importeret fra Christiania og Hamar, i Totensviken (Totens Distrikt) fra Gaard til Gaard, men med usædvanlig mildt Forløb. (T. Thams). I Slutningen af Aaret forekom den i østre Gausdal og Lillehammer (Faabergs Distrikt), ligesaa i Lesjeskogens Annex og nordligst i Lesje Prestegjeld, begge Steder med godartet Forløb.

Kighoste forekom i nordre Land, i søndre Aurdal (søndre Valders), i Vang (nordre Valders) — Juli og August — og i Totens Distrikt.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte i Jevnaker (Hadeland og Lands Distrikt) i Februar paa de samme Gaarde, hvor den havde vist sig Aaret forud, uden at Smitte kunde paavises. Fra søndre Valders omtales efter Sygdommen, der i det Hele havde et godartet Forløb, enkelte Tilfælde af Lammelse i Svælget.

Lungebetændelse behandledes sjeldnere end Aaret forud i nordre Valders, Faaberg og Lom. I Lesje behandledes 44, hvoraf 36 i April og Mai (i 1880: 16 Tilfælde); et forholdsvis stort Antal Børn vare angrebne; paa en Gaard samtidig 3 Børn og 1 Voxen. I de øvrige Distrikter behandledes omtrent samme Antal Tilfælde som Aaret forud.

I Christians Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	4	1	4	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1
Typhoidfeber	69	6	69	13	3	12	12	7	4	2	4	2	1	6	3
Cerebrospinal-Meningit	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Barselfeber	36	5	36	3	7	3	5	1	-	3	1	1	4	6	2
Vandkopper	41	-	41	11	-	3	6	3	2	-	1	8	-	-	7
Skarlagensfeber	76	18	76	31	11	7	4	2	8	5	2	3	-	-	3
Røde Hunde	257	-	257	15	76	109	36	4	9	1	3	1	3	-	-
Mæslinger	56	-	56	-	-	-	1	-	-	2	-	-	4	24	25
Rosen	118	-	118	5	10	7	11	10	8	15	9	8	17	9	9
Kighoste	130	6	130	-	1	15	5	25	8	27	14	10	12	6	7
Diphtherisk Svælgbetænd.	60	15	60	5	10	10	2	5	11	1	2	2	5	3	4
Strubehoste	13	3	13	3	5	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	4	-	4	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	1293	16	1283	179	173	169	134	138	74	65	55	56	65	90	85
Lungebetændelse	518	54	518	43	48	78	79	99	35	14	14	6	31	39	32
Pleurit	72	2	72	4	8	8	5	9	9	2	3	3	6	7	8
Gigtfeber	184	5	184	19	8	8	17	19	20	25	13	12	8	17	18
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	293	9	293	21	22	25	26	22	27	22	26	14	32	30	26
Blodgang	12	3	12	7	-	-	-	-	-	1	1	-	-	3	-
Skjørbug	13	-	4	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	3251	143	3232	360	383	457	343	349	217	188	148	128	188	241	230

(Forts.).

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Hadeland og Land.		Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus...	4	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	1	-
Typhoidfeber	70	7	15	2	-	-	29	2	9	-	5	1	4	2	7	-	1	-
Cerebrospinal-Meningit...	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	36	5	9	1	2	2	2	-	14	1	4	1	5	-	-	-	-	-
Vandkopper.....	41	-	3	-	6	-	1	-	4	-	27	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber.....	76	18	-	-	-	-	-	-	19	-	56	18	-	-	-	-	1	-
Røde Hunde	257	-	41	-	2	-	2	-	36	-	164	-	12	-	-	-	-	-
Mæslinger	56	-	-	-	-	-	-	-	46	-	8	-	-	-	-	-	2	-
Rosen	118	-	38	-	5	-	7	-	36	-	25	-	5	-	2	-	-	-
Kighoste	130	6	16	1	17	2	10	1	87	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	60	15	31	13	9	1	4	-	11	1	2	-	-	-	-	-	3	-
Strubehoste	13	3	7	1	3	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit ..... Andre katarrh. Tilfælde.	1293	[1]) 16	323	8	107	-	51	2	387	4	319	1	22	-	76	-	8	1
Lungebetændelse.....	518	54	144	13	22	1	28	7	164	13	65	10	26	3	25	2	44	5
Pleurit.....	72	2	13	-	8	1	5	-	26	-	6	-	3	1	6	-	5	-
Gigtfeber.....	184	5	49	4	7	-	23	-	43	1	40	-	10	-	8	-	4	-
Koldfeber	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	293	9	104	3	32	-	14	-	61	1	62	3	9	2	10	-	1	-
Blodgang	12	3	-	-	-	-	-	-	5	1	6	2	1	-	-	-	-	-
Skjørbug	13	-	-	-	1	-	-	-	9	-	2	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	3252	144	793	46	222	7	177	12	962	26	796	37	98	8	134	2	70	6

[1]) Bronchitis 13, Laryngitis 3.

Liste over forskjellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 Hadeland og Land.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	386	-	1	5	172	155	22	96	-
Fnat	82	-	19	28	18	15	14	41	-
Skurv	5	-	3	2	-	-	4	2	-
Kjertelsyge	199	4	61	94	18	26	20	39	-
Rachit	56	3	33	23	-	-	18	9	-
Simpel Meningit	28	21	6	10	4	5	12	6	5
Tuberkuløs Meningit	15	14	7	5	2	-	7	10	9
Svindsot	175	76	5	6	73	82	25	41	19
Kræft	97	51	-	-	51	42	25	34	17
Vatersot og Morbus Brightii	73	[1]) 26	5	1	29	37	22	22	7
Blegsot og Anæmi	479	[2]) 2	18	83	49	329	22	127	1
Menstruationsuordner	113	-	-	5	-	108	19	23	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	961	10	26	57	375	503	25	184	1
Ormesygdomme	139	-	45	43	14	12	14	39	-
Drankersygdomme	15	1	-	-	15	-	11	5	1
Struma	10	-	-	-	-	10	3	2	-

[1]) Morbus Brightii 8, Vatersot 18. [2]) Anæmia perniciosa 2.

Epidemisk Konjunktivit omtales som hyppig blandt Arbeiderne ved Hadelands Glasværk; den drog ofte i Langdrag, men efterlod ikke blivende Forandringer. (A. Løberg). Hyppig Konjunktivit omtales ogsaa fra Totens Distrikt (F. Raabe, Lærum).

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe sees af følgende Tabel.

Sygdom.	Ialt Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikter.						
		1	2	3	4	5	6	7
		Hadeland og Land.	Søndre Valders.	Nordre Valders.	Toten.	Faaberg.	Ringebu.	Lom.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	35	8	5	1	3	7	10	1
Gonorrhoe	36	12	-	5	9	7	3	-

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
2		3		4		5		6		7		8	
Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
11	-	70	-	120	-	43	-	19	-	18	-	9	-
8	-	9	-	4	-	3	-	5	-	6	-	6	-
1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
14	1	19	1	57	1	24	1	29	-	17	-	-	-
2	-	14	1	8	1	9	-	11	-	2	-	1	1
-	-	6	2	12	11	2	2	1	1	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	3	3	1	1	1	1	-	-
9	4	11	6	52	21	30	12	15	4	15	8	2	2
7	4	5	2	13	6	18	9	12	4	11	7	2	2
8	4	9	6	16	6	6	1	3	-	5	1	4	1
19	1	5	-	129	-	129	-	36	-	23	-	13	-
6	-	11	-	42	-	13	-	6	-	7	-	5	-
92	-	93	3	231	1	105	3	50	-	84	2	22	-
2	-	1	-	13	-	67	-	16	-	1	-	-	-
-	-	-	-	2	-	3	-	4	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 12,2 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 15,9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 10,5 pCt. og 17,4 pCt; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 12,3 pCt. og 15,9 pCt.

Obstetriciske Operationer. Følgende Tabel giver en Oversigt over de af Lægerne udførte Operationer med Angivelse af Indikation og Udfald for Mødre og Børn.

Desuden udførtes 3 Perforationer; en ved Bækkensneverhed og dødt Foster, Moderen døde af Livmoderbristning; en paa dødt Foster ved Udmattelse efter langvarigt Fødselsarbeide og forgjæves Tangforsøg, Moderen ilive; en ved Bækkensneverhed, hvor der senere maatte foretages Decapitation og Vending, Konen død af Udmattelse ved Blødning. Tilsammen udførtes 55 Operationer, hvoraf 18 i Hadeland og Lands Distrikt, 6 i søndre, 3 i nordre Valders, 12 i Totens, 11 i Faabergs, 1 i Ringebu, 4 i Loms Distrikter.

Døde paa Barselseng. Lægerne opgive Dødsaarsagen for 9, hvoraf 5 døde af Barselfeber, 2 pludselig nogle Timer og en 2 Dage efter Forløsning, 1 af Livmoderbristning og 1 af Blødning, de to sidste efter foretaget Perforation.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Hadeland og Land	159	19	46	113
Søndre Valders	30	4	7	23
Nordre —	100	6	12	88
Toten	135	21	26	109
Gjøvik	10	2	5	5
Landdistrikt	125	19	21	104
Faaberg	105	12	37	68
Lillehammer	28	2	10	18
Landdistrikt	77	10	27	50
Ringebu	29	4	8	21
Lom	38	8	2	36
Lesje	25	2	6	19
Christians Amt	621	76	144	477
Deraf i Byer	38	4	15	23
— - Landdistrikt	583	72	129	454

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Efterbyrdsoperation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	død.
Langvarigt Fødselsarbeide, utilstrækkelige Veer	33	-	32	1	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Stort Foster	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Fast indkilet Hoved	-	[1]) 1	-	1	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsdele	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	4	2	2	-	-
Tverleie med fremfalden Arm	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	5	[2]) 1
Tilsammen	40	1	36	5	5	2	3	5	1

[1]) Død pludselig 2 Døgn efter Forløsningen, der forløb heldig. [2]) Dødsaarsag: Barselfeber.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte[2])	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Hadeland og Land	721	312	44	3	1	21	2	2
Søndre Valders ..	313	197	42	6	-	10	1	1
Nordre — ...	236	132	18	4	2	5	-	-
Toten	672	319	45	4	6	12	3	4
Gjøvik.....	32	14	6	-	-	2	-	-
Landdistrikt	640	305	39	4	6	10	3	4
Faaberg	398	233	28	2	1	7	1	1
Lillehammer	40	29	6	-	-	-	-	-
Landdistrikt	358	204	22	2	1	7	1	1
Ringebu.....	341	138	19	1	-	6	1	1
Lom	256	113	13	4	1	10	3	1
Lesje.....	156	98	8	1	-	7	1	-
Christians Amt...	3093	1542	217	25	11	78	12	9
Deraf i Byer.....	72	43	12	-	-	2	-	-
— - Landdistrikt	3021	1499	205	25	11	76	12	9

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1551 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 49,8.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	76	4	72
Alderdomssvaghed	67	3	64
Lungebetændelse....	54	10	44
Kræft	51	2	49
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen) .	43	4	39
Organisk Hjertesygdom	27	-	27
Hjerneslag.....	24	-	24
Skarlagensfeber.....	18	3	15

Veirliget. Følgende af Distriktslæge Buchholz meddelte Tabel viser Middelbarometerstand (Tommer), Middelthermometerstand (efter Reamur) og Regndage paa Gaarden Helmen i Gran.

Tabel over Temperatur og Barometerstand samt

Aar 1881.	Januar.	Februar.	Marts.	April.
Middelbarometerstand	28.15	28.32	28.06	28.14
Middelthermometerstand	÷ 9.93	÷ 7.41	÷ 7.66	÷ 1.66
Regndage	-	-	-	-

Paa Gaarden Granhjem i vestre Slidre 1 220 Fod (407 Meter over Havet) var efter Distriktslæge Printz's Opgaver Middeltemperaturen om Morgenen Kl. 8 + 0,14° C., Middag Kl. 2 + 3,75° og Aften Kl. 8 + 0,78°, saa at Aarets gjennemsnitlige Middeltemperatur var + 1,56° C., et usædvanlig koldt Aar, bevirket af de kolde Maaneder Januar, Februar, Marts og April. Den normale Middeltemperatur for de foregaaende 10 Aar har været + 2,5°. Den største Kuldegrad var ÷ 34,5° C. den 2den Marts og den høieste Varmegrad + 23,0° den 17de Juni. Vanddampenes Tryk var temmelig lavt, nemlig 4.49, Maximum 11,4 den 15de Juli og Minimum 0.4 den 14de Februar og 2den Marts. Vindstyrken nogenlunde normal. Der faldt Regn i 81 Dage, Sne i 43 Dage, Slud i 5 Dage, Taage i 12 Dage, Hagl i 4 Dage, saa at Aarets Nedbør var nogenlunde normal, nemlig 498 Millimeter. Der var 122 overskyede Dage og 48 klare Dage. Skydækket var 6,0 (0 = klart, 10 = aldeles overskyet). Vindstyrken var 0,7 med 18 Gange Storm og i 70 Dage Vindstille. Kuldegrad bemærkedes i 214 Dage.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske Forret-ninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	16	1886	33	2217	17
Hadeland og Land	3	548	5	610	5
Søndre Valders	1	31	2	44	1
Nordre —	1	38	2	218	1
Toten	3	318	8	579	-
Faaberg	4	322	12	289	3
Ringebu	1	122	2	185	1
Lom	2	175	2	227	6
Lesje	1	32	uopgivet	65	-

Hygiæniske Forhold og Levemaade. Fra nordre Valders bemærkes, at Stellet i Husene gaar fremad baade med Hensyn til Renlighed og Madlavning. Brugen af sterke Drikke aftager, og man hører sjelden Exempler paa Misbrug. (**Printz**). Fra Lom anføres, at der er indtraadt en stor Forandring ved, at de

Fugtighedsforhold paa Gaarden Helmen i Gran i 1881.

Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
28.38	28.05	28.15	28.84	28.42	28.01	28.08	28.21
+ 7.37	+ 10.75	+ 11.05	+ 9.39	+ 7.23	+ 0.48	+ 0.88	÷ 0.43
3	4	8	9	6	4	4	2

3 a 4 Dage lange Bryllupper med en Uendelighed af Mad og Drikke holder paa at gaa af Brug; det er de sidste Aar ikke sjeldent, at Parret reiser til Christiania, hvor Vielsen foregaar. (Kjær).

VIII. Bratsbergs Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		115.86	83 171	25	2	36	35
1. Skien		8.26	34 487	9	2	11	5
	Skien, Kjøbstad	0.016	5 362	4	2	3	-
	Porsgrund	-	3 453	2	-	2	-
	Brevik	-	2 252	2	-	2	-
	Eidanger	1.15	2 999	-	-	-	1
	Solum	2.42	5 121	-	-	3	2
	Gjerpen	2.97	4 285	-	-	-	1
	Slemdal	1.71	1 015	-	-	1	1
2. Kragerø		12.85	19 666	6	-	6	5
	Kragerø, Kjøbstad	-	4 669	3	-	3	-
	Langesund	0.003	1 084	1	-	-	-
	Stathelle	-	427	-	-	-	-
	Bamble	2.20	4 050	1	-	1	1
	Sandøkedal	2.63	5 977	-	-	1	2
	Drangedal	8.02	3 459	1	-	1	2
3. Holden		8.18	11 274	3	-	5	5
	Holden	1.89	3 233	2	-	1	1
	Lunde	2.04	2 131	-	-	1	1
	Bø	1.68	2 501	-	-	2	1
	Saude	2.57	3 409	1	-	1	2

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger[1])	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
4. Sauland		12.30	7 190	2	-	4	5
	Hiterdal	3.33	3 048	1	-	2	-
	Hjertdal	6.75	2 744	1	-	1	-
	Gransherred (Hovinds Sogn undtaget)	2.22	1 398	-	-	1	-
5. Hviteseid		17.57	8 704	2	-	3	6
	Silgjord	5.54	3 743	1	-	1	3
	Hviteseid	5.41	3 265	1	-	1	2
	Nissedal	6.62	1 696	-	-	1	1
6. Laardal		34.40	8 217	2	-	5	5
	Laardal	2.17	1 381	2	-	1	1
	Fyresdal	9.48	2 040	-	-	1	1
	Mo	5.22	1 921	-	-	1	1
	Vinje	9.29	1 987	-	-	1	1
	Rauland	8.24	884	-	-	1	1
7. Tinn		22.28	3 633	1	-	2	4
	Tinn	17.22	2 567	1	-	1	-
	Hovinds Sogn (af Grans Herred)	3.24	897	-	-	1	-
	Mjøsstrandens Sogn (af Raulaud)	1.82	169	-	-	-	-

Sundhedstilstanden skildres fra de fleste Distrikter som mindre god i Aarets første Halvdel, idet en større Udbredning af Lungebetændelse bidrog til forøget Sygelighed; derimod lyde Beretningerne for Aarets anden Halvdels Vedkommende tilfredsstillende, idet den betegnes som god og for et Par Distrikter som ualmindelig god. Kun i Sauland har Forholdet været omvendt, her indtraf nemlig større Sygelighed i Slutningen af Aaret. Antallet af anmeldte epidemiske Sygdomstilfælde var større end i noget af Aarene 1868—1880; det næststørste opgivne Antal er for Aaret 1880 (7 288) og dernæst for Aaret 1876 (6 764). Forøgelsen i Forhold til det foregaaende Aar skyldes navnlig røde Hunde, Lungebetændelse og akute katarrhalske Tilfælde. Af Kighoste og Blodgang anmeldtes et meget mindre Antal Tilfælde end i det foregaaende Aar. Typhoidfeber viser ogsaa nogen Nedgang.

Dødeligheden var temmelig stor. De Dødes Antal udgjorde 1 587 eller 18.24 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (87 000).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 80 og 81).

Typhoidfeber. Et saalidet Antal Tilfælde (39) har ikke været opført siden 1855. I Skiens Distrikt forekom i 1ste Kvartal 3 Tilfælde i en Plads paa Ørevigsskoven i Eidanger. Den først angrebne var en Matros, som kom syg hjem fra Reise. Samtlige 3 Patienter helbrededes, og Sygdommen fik ingen Udbredelse fra dette Sted. I Juli indsygnede en Dame, der nylig var kommen i Besøg til Skien fra Drammen, hvor Typhoidfeber herskede, og hvor 2 Døtre af

hende angrebes omtrent paa samme Tid. I Juli indtraf ligeledes et Tilfælde paa Gaarden Grini i Gjerpen og i August 1 i Skien, hvor der ogsaa i Oktober forekom 2 og i December 1 Tilfælde. Fra Saude i Telemarken indlagdes paa Amtssygehuset i August 3 Typhoidpatienter, hvoraf tvende strax afgik ved Døden. I September angrebes 1 af de paa Amtssygehuset liggende Patienter af Typhoidfeber. I Kragerø Distrikt forekom 22 Tilfælde med 2 Dødsfald, hvoraf 16 Tilfælde med et Dødsfald i Kragerø By og 2 Tilfælde i Langesund. Den først angrebne kom syg fra Drammen i Juli og blev isoleret. 2 Tilfælde optraadte i Oktober, det ene i Byens Nærhed. I det ene Hus angrebes yderligere et af Børnene i November, medens Moderen var i Rekonvalescens. I Holdens Distrikt forekom Sygdommen i Saude paa Pladsen Bjørnskaas, hvor hele Familien, der bestod af 4 Personer, angrebes, 1 døde i Hjemmet, de øvrige bleve førte paa Amtssygehuset, hvorved Huset blev ryddet og derefter desinficeret. Under Sygdommen her blev en af de leiede Sygevogtere smittet. Nogen Tid før Sygdommen i Bjørnskaas optraadte, havde et omstreifende Fruentimmer, der nogen Tid iforveien havde lidt af Typhoidfeber, afhændet nogle Klædningsstykker til Familien.

Barselfeber er opført med 20 Tilfælde og 6 Dødsfald, de fleste Tilfælde fra Skiens og Kragerøs Distrikter.

Børnekopper optraadte med 1 Tilfælde i Kragerøs Distrikt i December hos en Matros, der kom syg hjem fra London, hvor man under Skibets Ophold havde maattet indlægge paa Koppelazaret en Matros

Skarlagensfeber. I Skiens By forekom i November 1 Tilfælde. Der anvendtes Isolation samt Desinfection med Svovlrøgning. Sygdommen forekom i 1ste Kvartal paa flere Steder i Solum og Annexet Mælum samt paa et Par Steder i Eidanger. I Langesund optraadte Skarlagensfeber med 1 Tilfælde i Februar, nemlig Moder til et i samme Værelse kort forud i 1880 af samme Sygdom dødt Barn.

Røde Hunde forekom inden Skiens Distrikt hyppig i 1ste, men især dog i 2det Kvartal i Skien og Omegn, senere udover Høsten sparsommere. I og omkring Langesund optraadte en betydelig udbredt Epidemi. Exanthemet lignede mest Mæslingexanthem.

Mæslinger. Fra Skiens Distrikt berettes om et ikke saa ringe Antal i Mai og Juni Maaned, og flere Tilfælde vare temmelig heftige. Senere udover Høsten forekom sparsomme Tilfælde af denne Sygdom. I Langesund observeredes Mæslinger hos 2 Sødskende, der havde undgaaet Sygdommen, da den i 1878 gik fra Hus til Hus, og som iaar fik baade røde Hunde og Mæslinger med $1^1/_2$ Maaneds Mellemrum. (Heimbech). I Aarets sidste Maaneder optraadte Sygdommen epidemisk i de tilgrændsende Herreder og Byer.

Kighoste synes at have forekommet sjeldnere end i det foregaaende Aar i Skiens og Holdens Distrikt, men hyppigere i de fleste øvrige Distrikter. Sygdommen omtales dog som hyppig i 1ste Kvartal i Skiens Landdistrikt. I Kragerø Distrikt herskede den som Epidemi hele Aaret baade i By og i Landdistrikt. Aarets første Maaneder tælle det største Antal, og Epidemien aftog gradvis mod Aarets Slutning. 16 døde, nogle i den yngste Alder eclamptisk og nogle af Eftersygdom, fornemmelig katarrhalsk Lungebetændelse. I Hviteseids Distrikt optraadte Sygdommen i første Del af Aaret i Treungen, vandt derpaa noget mere Udbredning i Hovedsognet Nissedal og viste sig enkeltvis gjennem Aarets Midte i Hviteseid. Den var af meget lind Karakter. Fra Laardal omtales Kighoste som herskende gjennem hele Aaret.

Af **diphtheritisk Svælgbetændelse** forekom inden Skiens Distrikt endel Tilfælde i 1ste Kvartal i Landdistriktet, nemlig 1 i Gjerpen og 1 i Eidanger samt flere i Mælum. I sidste Kvartal forekom flere Tilfælde paa Børnehjemmet «Hans Cappelens Minde» i Solum, hvor Sygdommen brød ud efter en

I Bratsbergs Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	38	6	38	1	2	4	-	-	-	3	6	2	7	11	2
Barselfeber	19	5	19	6	1	2	2	2	2	-	-	3	-	1	-
Børnekopper	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Vandkopper	147	-	142	3	5	11	-	12	21	11	1	6	5	33	34
Skarlagensfeber	45	4	45	8	9	8	3	-	-	1	-	5	4	4	3
Røde Hunde	470	-	470	54	68	101	108	104	24	-	5	-	1	5	-
Mæslinger	165	-	165	4	6	2	1	35	13	2	5	2	1	23	71
Rosen	134	1	134	16	18	5	13	14	11	8	14	5	13	8	9
Kighoste	545	18	545	114	67	76	33	39	61	39	27	28	26	15	20
Diphtherisk Svælgbetændelse	73	4	73	3	3	4	6	1	-	5	5	8	7	15	16
Strubehoste	21	7	21	9	1	-	2	1	-	-	2	1	3	2	-
Kusma	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	3147	27	3146	617	415	308	277	245	194	158	126	147	188	234	237
Lungebetændelse	860	124	859	183	138	114	100	92	39	26	20	13	23	59	52
Pleurit	127	5	126	18	12	10	10	16	7	16	6	7	13	7	4
Gigtfeber	101	4	100	12	9	19	9	9	3	11	7	4	6	3	8
Koldfeber	8	-	7	2	1	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	1299	13	1296	92	87	97	78	100	136	174	144	82	67	114	125
Blodgang	92	1	92	4	1	-	-	2	3	46	21	5	2	7	1
Skjørbug	37	-	37	3	2	4	3	3	1	6	5	1	3	4	2
Tilsammen	7333	219	7320	1149	845	765	645	677	515	506	394	319	370	549	586

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Skien.		Kragerø.		Holden.		Sauland.		Hviteseid.		Laardal.		Tinn.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	39	7	15	4	22	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	20	6	10	4	7	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	1
Børnekopper	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	147	-	107	-	36	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	45	4	27	2	18	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	470	-	310	-	110	-	-	-	-	-	50	-	-	-	-	-
Mæslinger	166	1	74	-	84	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	134	1	94	1	15	-	8	-	12	-	1	-	-	-	4	-
Kighoste	555	28	12	3	299	16	21	1	67	3	109	5	47	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	75	6	39	2	3	1	28	2	-	-	5	1	-	-	-	-
Strubehoste	22	8	4	4	12	1	1	1	3	1	2	1	-	-	-	-
Kusma	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	3150	34	1665	15	1068	6	69	2	100	6	165	5	71	-	12	-
Lungebetændelse	878	142	291	52	316	39	38	2	70	19	78	15	52	12	33	3
Pleurit	131	9	35	-	47	5	9	1	8	1	9	1	5	-	18	1
Gigtfeber	101	4	44	1	16	1	7	-	17	2	6	-	4	-	7	-
Koldfeber	8	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1305	19	639	7	546	5	24	3	21	1	47	1	10	-	18	2
Blodgang	92	1	-	-	2	-	-	-	-	-	22	1	68	-	-	-
Skjørbug	37	-	2	-	1	-	-	-	-	-	2	-	32	-	-	-
Tilsammen	7380	270	3372	95	2610	79	216	13	299	34	501	30	289	12	93	7

Aarsfest, der var besøgt af mange Mennesker, og hvor der var indlogeret Folk fra Holden, i hvilket Herred Diphtherit herskede. Sygdommen medførte intet Dødsfald i Børnehjemmet, men brød ud gjentagne Gange, uagtet der syntes at være foretaget grundig Rengjøring og Desinfektion ved Svovlrøgning. I Hviteseid forekom i Oktober og November 5 Tilfælde. Den først angrebne, et 7½ Aars Pigebarn, var ved Distriktslægens Ankomst cyanotisk med Belæg i Næse- og Mundhule, Svælg og Larynx og døde efter 1 Døgns Forløb; fra hende smittedes Søsteren og de andre, som havde været om Sygesengen. Hos disse viste sig Behandlingen prompte: gjentagende skarp Ske, hvorefter Toucheren med lige Dele Acid. carbol. og Glycerin og flittig Skylning med Sol. chlorat. kalic. tilsat Karbolsyre. (Grimsgaard).

Lungebetændelse. Dødsfaldenes Antal er større og det opgivne Antal Tilfælde, 10,6 pro mille af Middelbefolkningen, betydelig større end i noget af Aarene 1862—1880, det næststørste Antal opføres for 1875 (622) og dernæst for 1867 (571). Dødeligheden af Behandlede udgjorde 14,4 pCt. (forrige Aar 13,4). Fra Skiens Distrikt berettes om større Udbredning, navnlig i 1ste Kvartal I flere Tilfælde synes Sygdommen at være fremkaldt ved Smitte. Lægen i Brevik nævner følgende Exempler: I en Familie blev Tjenestepigen angreben; hendes Moder vaagede hos hende, fik Lungebetændelse og døde. Hos hende vaagede igjen en anden Kone, der ligeledes angrebes. I en anden Familie angrebes først Tjenestepigen, derpaa en voxen Datter, saa et Barn paa 2 Aar, der døde, derpaa Manden i Huset, og endelig angrebes en voxen Søn, der frisk og rask kom hjem fra Søen. Angaaende denne Familie oplyses, at Alle opholdt sig i et og samme, meget trange Rum. (Paus). I Kragerø Distrikt herskede Sygdommen i Januar, Februar og Marts som Fortsættelse af Epidemien fra forrige Aar. Den krævede mange Ofre. Lungebetændelsen herjede i Hviteseids Distrikt epidemisk fra Begyndelsen af Aaret og til henimod Slutningen af andet Kvartal. I Dalene (Annex til Hviteseid) hjemsøgtes saagodtsom hver Gaard og i samme Husstand En efter den Anden (Ægtefæller eller Sygepassere), saa der jævnlig spurgtes om Smitte. I Morgedal og Silgjord artede den sig ogsaa paa samme Maade; i Hovedsognet forekom kun enkelte Tilfælde. Den var af ondartet Beskaffenhed; af 38 Behandlede i Hviteseids Herred alene døde 10. I Tinn optraadte Sygdommen som en større Epidemi i December, den naaede langt ud i det følgende Aar. Den af Distriktslægen meddelte Beretning om Epidemien er optagen blandt Bilagene.

Diarrhoea anføres fra Langesund som en ikke saa sjelden Sygdom. Drikkevandet hentes fra Brønde, som tildels ere aabne; Vandet er kalkholdigt og tildels brakt.

Blodgang forekom i Hviteseid i Slutningen af Juni. 1 Mand og hans 2 Børn i Støil-Grænden af Treungen angrebes efter et Besøg af En fra Vinje. Sygdommen udbredte sig derefter ved Smitte udover nærmeste Grænd, ialt indsygnede omkring 20, hvoraf 16 kom under Behandling med 1 Dødsfald. Der iagttoges — saavidt gjørligt — Isolation og Desinfection. Samtidig kom 6 Tilfælde under Behandling øverst af Vraadal. Fra Laardals Distrikt berettes om flere Tilfælde i Juli Maaned, i Skafte Annex og i Omdals Grænd, hvor i Løbet af nogle Dage en hel Del Børn bleve angrebne ligesom ogsaa enkelte Voxne. I lang Tid før Sygdommens Udbrud havde der hersket en vedvarende Tørke, saa Vandkilderne i betydelig Grad vare indtørrede. Ved det derpaa følgende tildels voldsomme Regnskyl blev Mangelen paa godt Drikkevand afhjulpen, hvorefter Tilfældenes Antal mærkbart aftoge. Fornemmelig viste Sygdommen sig paa de samme Steder, hvor den Aaret forud havde hersket. Simple Diarrhoer vare paa samme Tid temmelig hyppige.

Skjørbug omtales fra Laardals Distrikt som sjeldnere end før.

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.													
								1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Skien.		Kragerø.		Holden.		Sauland.		Hvites-eid.		Laardal.		Tinn.	
								Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	275	1	-	-	153	123	15	95	1	28	-	7	-	27	-	34	-	66	-	18	-
Fnat	434	-	20	21	22	23	10	35	-	6	-	3	-	68	-	322	-	-	-	-	-
Skurv	19	-	10	4	3	2	3	13	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	301	7	105	98	23	37	22	107	1	59	6	46	-	21	-	25	-	39	-	4	-
Rachit	106	6	31	41	-	-	16	15	-	18	2	18	-	5	-	28	-	20	3	2	1
Simpel Meningit	18	16	2	1	2	2	8	6	6	8	7	-	-	2	1	1	1	1	1	-	-
Tuberkuløs Meningit	43	38	15	17	3	1	14	20	16	18	17	1	1	2	2	1	1	-	-	1	1
Svindsot	409	183	23	37	141	152	22	123	54	144	72	34	14	29	14	54	16	15	10	10	3
Kræft	85	51	-	-	36	29	22	29	16	24	17	6	3	9	6	7	3	4	3	6	3
Vatersot og Morbus Brightii	128	[1]) 39	10	-	50	39	21	49	12	37	10	6	2	9	5	11	3	7	5	4	2
Blegsot og Anæmi	933	-	30	139	24	706	20	439	-	249	-	61	-	32	-	84	-	37	-	31	-
Menstruationsuordner	187	-	-	4	-	177	18	71	-	23	-	12	-	9	-	16	-	56	-	-	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1328	6	52	67	532	526	21	510	1	318	-	63	-	191	5	99	-	99	-	48	-
Ormesygdomme	149	-	38	72	517	22	11	36	-	14	-	5	-	-	-	46	-	48	-	-	-
Drankersygdomme	8	2	-	-	6	1	4	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1

[1]) Vatersot 16, Morbus Brightii 23.

Gulsot forekom i stort Antal i Tinn; det første Tilfælde observeredes i August 1880 i Burnæsgrænd i Gransherred paa Vestsiden af Tinsøen. I Løbet af Høsten angrebes her samt i den tilgrændsende Rugsgrænd af Tinn antagelig 30—40, især Børn. Sygdommen forekom baade paa Fjeldsætrene og nede i Bygden, gjerne flere i samme Hus. I Marts iagttoges det antagelig første Tilfælde paa Østsiden af Søen i Hovind, 1 Maaned senere det første Tilfælde i Tinn. I Hovind angrebes omkring 20, i Tinn omkring 30, næsten alle Tilfælde i Østbygden. Dens Forløb var godartet, Symptomerne som ved en almindelig Duodenalkatarrh; den var ikke forbunden med Diarrhoe. I Høsten 1880 var den almindelig i Gransherred samt gjennem Jondalen ligetil Kongsberg.

Chronisk Rheumatisme omtales fra Laardal som en meget almindelig Lidelse, men dog paa langt nær ikke saa almindelig som forhen. En hensigtsmæssigere Beklædning — ved Anlæggelse af uldne Underbenklæder, der forhen paa det Nærmeste vare ukjendte i Distriktet — tør love godt for Fremtiden til Ondets Indskrænkning. (Bakke).

Veneriske Sygdomme, udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1 Skien.		2 Kragerø.		3 Holden.		7 Tinn.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Syphilis.....	42	[1]) 3	28	1	11	2	1	-	2	-
Gonorrhoe. Urethrit	39	-	26	-	8	-	-	-	5	-

[1]) 1 Dreng og 2 Pigebørn, alle i første Leveaar.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel Side 83.

Fnat omtales fra Laardals Distrikt som fremdeles meget udbredt. Midler mod Fnat uddeles fremdeles gratis og finde megen Søgning, men aldrig saasnart er man bleven fri for Ondet, førend man paany udsætter sig for Smitten. Under Sundhedskommissionens Møder er denne Hudsygdom næsten stadig Gjenstand for Omtale.

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 19.4 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 27.7 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 19.1 pCt. og 28.0 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 19.6 pCt. og 26.7 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 37 Tangforløsninger, 11 Vendinger og 9 Efterbyrdsoperationer, hvilke Operationers Indikationer og Udfald vil sees af Tabellen paa Side 86.

Endvidere udførtes 2 Gange Partus præmaturus: 1 Gang var Indikationen Lungebetændelse (Respiration indtil 96 i Minutet). Konen førstefødende mellem 20 og 30 Aar, gravid i 9de Maaned. Fødsel indlededes ved varme Vand-

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Skien	289	54	95	194
Skien	89	17	35	54
Porsgrund	46	7	12	34
Brevik	34	9	12	22
Landdistrikt	120	21	36	84
Kragerø	323	72	79	244
Kragerø	79	13	21	58
Langesund	14	4	3	11
Landdistrikt	230	55	55	175
Holden	60	14	13	47
Sauland	73	14	34	40
Hviteseid	65	16	30	36
Laardal	103	10	12	91
Tinn	29	3	7	22
Bratsbergs Amt	942	183	270	672
Deraf i Byer	262	50	83	179
— - Landdistrikt	680	133	183	497

indsprøitninger, hvorefter Udvidning med Barnes's Dilatator; Tvillingsvangerskab; begge Børn forløstes med Tang, Moderen døde 3 Døgn efter Forløsningen under Tiltagen af Lungebetændelsen; Børnene kom levende til Verden (P. Dietrichson). 1 Gang hos en 33aarig flerfødende Kone, hvor de tidligere Fødsler havde været meget besværlige og Børnene vare døde under Forløsningen. Fødsel indlededes i 35te Uge. I Chloroformnarkose Vending og Extraktion, men Fosterhovedet gjorde saa haardnakket Modstand, at Halshvirvlerne luxerede og stump Hage maatte anvendes. Moderen kom sig (J. W. Holmboe). 1 Gang Perforation hos en 30—40 aarig Kone, hvor Fødselen havde varet i 6 Døgn, og Fosteret var dødt. Moderen døde. En 24aarig førstefødende Kvinde i Skiens Distrikt døde uforløst. Hun havde lidt af røde Hunde og fik derefter Bronchit, under hvilken Fødsel begyndte omtrent 3 Uger fortidlig. Førend Orificium blev saa udvidet, at Tang kunde anvendes, vare Kræfterne sunkne i høi Grad. Tangen anlagdes flere Gange, men gled af Hovedet hver Gang, og Døden indtraadte, før Forløsningen kunde fuldbyrdes. Vandet var afgaaet 6 Dage forud, og Fosterlyd var ikke hørt i sidste Døgn. Ved Obduktionen fandtes Fosterhovedet betydelig hydrocephalisk og blødt. Basis cranii meget bredere end Bækkenaabningen.

Ialt udførtes 63 obstetriciske Operationer, hvoraf 28 i Skiens, 15 i Kragerø, 12 i Holdens, 1 i Saulands, 3 i Hviteseid, 1 i Laardals og 3 i Tinns Distrikt.

Døde paa Barselseng. Lægerne meddele Oplysning om 13 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 6 døde af Barselfeber, 2 af besværlig Fødsel, 2 af Lungebetændelse, 1 af Blødning, 1 af Peritonit og 1 af akut Bronchit.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tang-forløsning.				Vending.				Udtrækning paa Bækkenenden.			Efterbyrds-operation.	
	Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre	Børn		Mødre	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	død.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	25	[1])1	23	3	1	-	[4])1	-	2	1	1	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	[2])1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivhed i Modermunden	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Besvimelse	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uopgiven Indikation	3	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	6	[3])1	3	4	-	-	-		-
Sædeleie	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Opslagne Arme i Nakken	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Tilbageholdelse af Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1
Tilsammen	35	2	30	7	10	1	5	6	4	2	2	8	1
	37		37		11		11			4		9	

[1]) Alder uopgiven, døde af Barselfeber 14 Dage efter Forløsningen. [2]) Alder uopgiven.
[3]) 30—40 Aar gammel døde af Peritonit 2 Dage efter Forløsningen. [4]) 2den Tvilling.

Veirliget. Hele Aaret var meget kjøligt. Vinteren satte ind med stor Snemængde, Vaaren kom sent. Sommeren var tør og kjølig og Høsten fugtig. Afgrøden omtales fra Laardal som mislig I Sauland var det bedre.

Levemaade og hygiæniske Forhold. I Brevik, der siges at være i Tilbagegang, bevirkede den usædvanlig kolde Vinter i saagodtsom de fleste Arbeideres Hjem et knapt Udkomme, idet Befolkningen, der for den største Del er Søfolk, men om Vinteren ernærer sig ved Fiskeri, blev hindret i at drive dette, derved at Fjordene vare belagte med Is indtil langt udenfor Langesund, noget der ikke er hændt paa mange Aar. Fra Kragerø omtales de hygiæniske Forhold som jævnt gode. Brændevinsdrik er aftagen; man har Brændevinsbolag, Afholdsforening samt Goodtemplarloger. Fra Holden heder det, at den der brugelige Nationaldragt for Mændenes Vedkommende begynder at afløses af en Klædedragt, der slutter tættere til Legemet og beskytter det langt bedre mod Klimatets Virkninger. I Laardal maa de hygiæniske Forhold idethele ansees som tilfredsstillende og skride med hvert Aar fremad til det Bedre. Næringsmidlerne ere i Regelen gode og tilberedes paa en noksaa hensigtsmæssig Maade. Vistnok staar endnu meget tilbage med Hensyn til Renlighed, men overalt spores dog nogen Fremgang til det Bedre. Saaledes er det nu paa faa Steder, hvor man ikke engang imellem skurer og vadsker Gulvene i Dagligværelserne, ligesom Udluftning er bleven mere almindelig. Skabsygdommens Udbredthed (jfr. ovenfor) vidner dog endnu om et lavt Trin. Ædrueligheden er ret god, det hører til Sjelden-

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	Selvmord.
Skien	831	428	69	9	7	28	11	2
Skien	196	100	13	3	-	5	4	-
Porsgrund	135	58	15	-	-	6	1	-
Brevik	70	34	4	-	1	-	-	-
Landdistrikt	430	236	37	6	6	17	6	2
Kragerø	656	410	57	8	1	16	11	3
Kragerø	156	83	14	1	-	4	2	-
Langesund	38	16	2	1	-	-	1	-
Stathelle	13	14	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	449	297	41	6	1	12	8	3
Holden	322	202	32	-	1	12	2	2
Sauland	181	138	24	2	2	4	1	
Hviteseid	243	170	29	3	-	7	5	-
Laardal	234	182	39	2	3	9	4	-
Tinn	94	57	2	-	1	3	3	-
Bratsbergs Amt	2561	1587	252	24	15	79	37	7
Deraf i Byer	608	305	48	5	1	15	8	-
— - Landdistrikt	1953	1282	204	19	14	64	29	7

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 974 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 62.0

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land-distrikterne.
Svindsot	183	50	133
Lungebetændelse	142	47	95
Alderdomssvaghed	91	13	78
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen	70	23	47
Kræft	51	11	40
Vatersot og Morbus Brightii	39	14	25
Akut Bronchit	30	11	19
Hjertefeil	30	13	17
Kighoste	28	8	20
Chronisk Bronchit	23	7	16
Hjerneapoplexi	20	11	9

hederne at træffe paa berusede Folk. Om Ventilation i Skolelokalerne og private Boliger se Uddrag af Distriktslæge Augestads Medicinalberetning, optagen blandt Bilag.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner: Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	10	939	57	1256	[1]) 14
Skien	3	693	32	420	8
Kragerø	1	16	6	250	2
Holden	2	102	11	243	2
Sauland	2	27	-	148	2
Hviteseid	1	21	-	103	-
Laardal	uop	givet.	6	58	-
Tinn	1	80	2	34	-

[1]) hvoraf 5 over Døde og 9 over Levende.

Amtet har et fast **Sygehus** nemlig Amtssygehuset ved Skien. I Skiens Fattiggaard haves fremdeles 2 Stuer for chroniske Syge. I Kragerø findes et midlertidigt Sygehus for epidemiske Syge.

Badeindretninger. I Skien findes en tarvelig udstyret Anstalt for varme og kolde Karbad og Styrt. I Porsgrund ved Elven og ved Eidangerfjorden findes flere smaa Badehuse for kolde Bad, ligesaa i Brevik. I Kragerø findes en Indretning for varmt Karbad, ligeledes Kum- og Søbad, som benyttes om Sommeren, i Langesund et Par Strømbadehuse.

Amtet har 5 **Apotheker,** der alle visiteredes.

IX. Nedenæs Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		[1]) 71.95	71 987	19	1	28	21
1. Østre Nedenæs		6.85	27 902	5	-	7	6
	Østerrisør	-	2 390	2	-	1	-
	Tvedestrand	-	1 364	2	-	-	-
	Gjerestad	2.41	2 582	-	-	1	2
	Søndeled	1.49	3 429	-	-	1	2

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
	Dybvaag	0.49	4 579	1	-	2	2
	Holt	1.42	4 346	-	-	1	-
	Østre Moland	1.04	2 485	-	-	1	-
	Barbo		4 568	-	-	-	-
	Tromø		2 159	-	-	-	-
2. Vestre Nedenæs		8 757	30 018	11	1	15	7
	Arendal	-	4 132	6	1	6	-
	Grimstad	-	2 552	3	-	1	-
	Lillesand	-	1 325	1	-	1	-
	Froland	2.27	2 058	-	-	1	1
	Øiestad	0.924	4 272	1	-	1	-
	Hisø		2 476	-	-	-	-
	Fjære	0.471	4 236	-	-	1	1
	Landvik	1.495	2 189	-	-	1	1
	Eide	0.254	748	-	-	1	1
	Vestre Moland	0.806	2 295	-	-	-	1
	Birkenæs	1.868	1 730	-	-	1	1
	Høivaag	0 669	2 005	-	-	1	1
3. Aamli		15.27	5 401	1	-	3	3
	Aamli	8.07	2 338	1	-	1	1
	Mykland	3.28	658	-	-	-	-
	Vegarsheien	2 67	1 819	-	-	1	1
	Hegrefos	1.25	586	-	-	1	1
4. Evje[1])		8.84	4 046	1	-	1	3
	Veigusdal	3.94	983	-	-	-	-
	Evje		857	-	-	-	2
	Hordnæs og Iveland	4.90	2 256	1	-	1	1
5. Sætersdalen		32.21	4 620	1	-	2	2
	Bygland	10.39	2 224	1	-	1	1
	Valle	21.82	2 396	-	-	1	1

[1]) Fra 1ste September 1880 er Aaseral Herred henlagt til Undals Distrikt (Lister og Mandals Amt).

Sundhedstilstanden var god. Typhoidfeber var ligesom i de 2 foregaaende Aar lidet udbredt, og de fleste andre epidemiske Sygdomme viste en større eller mindre Aftagen, navnlig Skarlagensfeber, Kighoste og akute katarrhalske Tilfælde. Lungebetændelse holdt sig paa samme Høide som i 1880, men viste sig mindre dødelig. Kun diphtherisk Svælgbetændelse optraadte i nogen væsentlig Grad hyppigere end i det foregaaende Aar.

Dødeligheden var middelsstor. De Dødes Antal udgjorde 1 399 eller 17.64 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (79 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel.

I Nedenæs Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Exanthematisk Typhus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	40	3	40	13	3	3	-	-	1	-	5	4
Cerebrospinal-Meningit	2	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	19	9	19	6	1	1	2	5	1	-	3	-
Børnekopper	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	35	-	35	1	1	2	1	2	2	2	2	-
Skarlagensfeber	19	-	19	3	7	2	2	3	1	-	-	-
Røde Hunde	30	-	30	7	4	4	5	4	2	-	1	1
Mæslinger	23	-	23	3	14	1	4	1	-	-	-	-
Rosen	111	2	111	17	13	14	11	12	9	10	2	6
Kighoste	291	26	291	73	39	35	15	25	19	22	13	18
Diphtherisk Svælgbetændelse	169	24	168	23	22	20	5	15	15	19	6	7
Strubehoste	21	15	21	6	3	4	4	-	1	1	1	-
Kusma	18	-	18	1	5	4	-	-	5	1	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	2367	27	2356	340	265	312	278	187	149	119	107	128
Lungebetændelse	616	69	616	100	76	82	109	82	43	19	12	11
Pleurit	97	2	96	18	12	11	3	9	10	10	5	2
Gigtfeber	118	4	118	22	12	19	11	11	5	7	10	7
Koldfeber	19	-	19	1	-	2	1	3	3	-	-	4
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	739	8	735	68	53	47	47	52	75	68	46	51
Blodgang	3	-	3	-	-	-	1	-	-	-	1	1
Skjørbug	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	4741	191	4724	702	533	563	499	411	341	278	214	240

	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
						1		2		3		4		5	
				Tilfælde.	Dødsfald.	Østre Nedenæs.		Vestre Nedenæs.		Aamli.		Evje.		Sætersdalen.	
						Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	2	7	2	40	3	8	1	32	2	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-
Barselfeber	-	-	-	20	10	5	4	10	5	2	-	-	-	3	1
Børnekopper	-	2	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	3	16	3	35	-	3	-	32	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	1	-	-	19	-	5	-	7	-	7	-	-	-	-	-
Røde Hunde	-	1	1	30	-	4	-	26	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	-	-	-	23	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	5	4	8	111	2	48	1	59	1	3	-	-	-	1	-
Kighoste	13	12	7	293	28	194	11	60	9	15	3	5	2	19	3
Diphtherisk Svælgbetændelse	10	11	15	169	24	16	1	153	23	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	-	1	-	21	15	-	-	20	14	-	-	1	1	-	-
Kusma	-	2	-	18	-	13	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	127	172	172	2373	35	561	7	1633	24	105	3	60	-	14	1
Lungebetændelse	24	39	19	618	71	256	30	282	33	69	7	8	1	3	-
Pleurit	5	6	5	98	3	52	3	37	-	1	-	4	-	4	-
Gigtfeber	5	6	3	118	4	35	3	76	1	5	-	2	-	-	-
Koldfeber	3	-	2	19	-	7	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	53	88	87	741	10	303	6	398	4	28	-	5	-	7	-
Blodgang	-	-	-	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	252	367	324	4755	207	1514	67	2868	116	235	13	87	6	51	5

Typhoidfeber optraadte i indeværende Aar sparsomt i østre Nedenæs Distrikt, Holt 5 Tilfælde, Arendals Omegn 3 Tilfælde med 1 Dødsfald; derimod med tiltagende Udbredning i vestre Nedenæs, hvorfra er anmeldt 8 Tilfælde med 1 Dødsfald i Arendal og 5 Tilfælde i Omegnen, 4 Tilfælde med 1 Dødsfald i Grimstad og 6 Tilfælde i Omegnen, 7 Tilfælde i Lillesand og 2 i Omegnen. Til Holt importeredes Sygdommen 3 Gange ved syge Sømænd, 2 i Januar og 1 i September; fra den sidste smittedes 2 Sødskende.

Af **epidemisk Cerebrospinalmeningit** opføres fra Evje Distrikt 2 Dødsfald i Februar; i Forbindelse med disse omtales 8 behandlede Tilfælde af **epidemisk Cephalalgi** hos 6 Voxne og 2 Børn hvoraf 5 i Februar, 2 i Marts og 1 i Mai (de sidste vare opstaaede allerede længere Tid tilbage). I første Halvdel af Januar angrebes nemlig samtidig en Del af Befolkningen i Iveland og Aaseral Sogne, der ligge mere end 40 Kilometer fra hinanden, af en pludselig opstaaende Sygdom med stærk Hovedpine som det eneste fremtrædende Symptom; hos Enkelte med Ømhed af Hovedhuden eller Svindel, Mathed, Smerter i Halsmusklerne og hos et Par over hele Legemet, undtagelsesvis i Kardia eller Underlivet forøvrig. Varigheden var en eller som oftest flere Dage; Hovedsmerterne vedbleve dog undertiden ugevis, hos et Par endog i 2–4 Maaneeder. En angrebes efter $3^1/_2$ Maaneds Sygdom af et Udslag paa Huden af talrige, mindre, haarde, lyserøde, stærkt kløende Knuder; da disse svandt efter en Uges Forløb, fik han Brækning og stærkere Hovedpine. De Behandledes Alder var fra 6 til 42 Aar, de fleste Angrebne vare unge, men voxne. Samtidig med disse iagttoges der 2 Tilfælde af Meningit, et i Iveland og et i Aaseral, hos to Personer, 15 og 22 Aar gamle, som døde efter $1^1/_2$ til 2 Maaneders Sygdom. I den enes Familie i Iveland forekom der intet andet Sygdomstilfælde, medens i de samme Dage en stor Del af Grandelaget angrebes af Hovedpine; i Aaseral derimod optraadte under Vedkommendes Sygdom i samme Familie et Tilfælde af epidemisk Hovedsmerte. Distriktslægen antager, at alle disse Tilfælde tilhøre en og samme Sygdom, idet den kun i de 2 Tilfælde af Meningit er kommen til stærkere Udvikling. (Chr. Bull).

Barselfeber. I Sætersdalen indtraf i August et dødeligt-endende Tilfælde af Septichæmi. Patienten var en af chronisk Pleurit og Fattigdom medtagen Kvinde, som efter at have født Trillinger laa i en aaben Bod paa Heien med uforløst Efterbyrd og gjentagne Blødninger i henved et Døgn. Under Løsningen af Efterbyrden, der var temmelig langvarig og besværlig, optraadte et Kollapsanfald, ledsaget af rystende Frost; hun døde 5 Døgn efter. Dagen efter denne Forretning angrebes Distriktslægen af en Række ondartede Furunkler langs hele høire Haand og Underarmen samt paa venstre Haands Fingre, der havde holdt Navlesnoren omslynget, uagtet der ikke var synbare Hudløsheder, og Haanden var indsmurt med Karbololie.

Børnekopper. I østre Nedenæs Distrikt angrebes i Barbo Sogn 1 Arbeider af Varioloider; Smittekilden kunde ikke paavises. Patienten behandledes paa Arendals Epidemilazaret, og Huset med dets øvrige Beboere (18) afspærredes en Tid lang og blev derefter desinficeret; Ingen smittedes senere.

Mæslinger omtales alene fra Lillesand og Omegn; de importeredes fra England i Januar ved en Sømand til Ulvesund i Høivaag Sogn og herfra til Lillesand.

Kighoste. Antallet af kjendte Tilfælde er betydelig mindre end Aaret forud; fra flere Kanter omtales, at kun Faa af de Angrebne kom under Behandling. I Østerrisør vedvarede Sygdommen jevnt hele Aaret, men i Aftagende i de sidste Maaneder; Dødsaarsagen var almindeligst Tuberkulose i Lunger og Hjerne. I Tvedestrands Landdistrikt og paa Sandøen (ved Lyngør) havde den adskillig Udbredning, ligesaa i Birkenæs, Høivaag og vestre Moland af vestre Nedenæs

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.									
								1		2		3		4		5	
								Østre Nedenæs.		Vestre Nedenæs.		Aamli.		Evje.		Sætersdalen.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	210	-	5	4	114	87	14	49	-	146	-	12	-	-	-	3	-
Fnat	44	-	17	8	7	12	8	14	-	21	-	8	-	1	-	-	-
Skurv	8	-	2	1	3	2	6	3	-	4	-	1	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	227	8	75	104	12	31	16	73	4	120	4	15	-	9	-	10	-
Rachit	34	-	20	14	-	-	12	8	-	25	-	1	-	-	-	-	-
Simpel Meningit	18	15	4	4	1	5	9	8	8	9	6	1	1	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	36	34	20	16	-	-	13	16	16	14	12	3	3	1	1	2	2
Svindsot	435	143	15	15	143	219	16	137	59	265	65	16	11	6	2	11	6
Kræft	60	38	-	1	29	24	12	19	15	27	16	7	2	4	3	3	2
Vatersot og Morbus Brightii	73 [1]	18	3	5	32	28	15	23	7	36	11	6	-	4	-	4	-
Blegsot og Anæmi	658	1	34	69	33	521	16	229	1	406	-	13	-	7	-	3	-
Menstruationsuordener	242	-	-	-	-	242	13	34	-	190	-	8	-	4	-	6	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1231	2	49	73	432	677	15	334	1	775	1	64	-	44	-	14	-
Ormesygdomme	230	-	89	119	14	8	13	56	-	163	-	4	-	7	-	-	-
Drankersygdomme	6	1	-	-	5	-	4	2	-	4	1	-	-	-	-	-	-

[1]) Af Vatersot 4, af Morbus Brightii 14.

Distrikt. Paa Vegarsheien i Aamli Distrikt optraadte den i Aarets første Halvdel (3 døde). I Aamli importeredes den til et Hus, hvor alle Børn, som ikke tidligere havde overstaaet Sygdommen, angrebes. Ved at holde fremmede Børn borte og anbefale de Voxne i Huset Forsigtighed udenfor indskrænkedes Sygdommen til dette ene Hus. (Engv. Hansen). I Evje Distrikt fortsatte Epidemien sig fra 1880; af de 5 behandlede døde 2 Smaabørn af kapillær Bronchit; i Evje Sogn gik den epidemisk i 1ste Kvartal og antages at have havt tilfølge en Del Dødsfald blandt Børn i de første Leveaar. Epidemien standsede derpaa efter ca. 3/4 Aars Varighed. I Sætersdalens Distrikt varede den i Byglands Herred til udi Mai; i Valle var den stærkest udbredt ved Midtsommertid og standsede udover Høsten.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** er opført 153 Tilfælde og 23 Dødsfald; nemlig i Landdistrikterne 50 Tilfælde og 6 Dødsfald og i Byerne 103 Tilfælde og 17 Dødsfald. Af de fra Byerne opgivne Tilfælde falde 2 paa Risør, 14 (2 Døde) paa Arendal, 77 (14 Døde) paa Grimstad og 10 (1 Død) paa Lillesand. I vestre Nedenæs Distrikt var Sygdommen ikke hyppigere end i 1880. I Arendals Omegn iagttoges flere spredte Tilfælde, sandsynlig hidførte ved Smitte fra Grimstadkanten, hvor Sygdommen havde adskillig Udbredning, og viste sig ondartet. I vestre Nedenæs forekom Sygdommen meget oftere end i det foregaaende Aar. I Grimstad By viste Sygdommen sig ondartet i Begyndelsen af Aaret, men aftog efterhaanden og blev mildere mod Aarets Slutning. Af de i Lillesands Omegn Behandlede vare 3 smittede i Lillesand; 1 Tilfælde i Eide Sogn skrev sig antagelig fra en liden Epidemi, som havde raset i Homborgsund, rimeligvis importeret fra Grimstad; i Høivaag optraadte 1 Tilfælde. Fra de øvrige Distrikter omtales Sygdommen ikke.

Katarrhalsk og **follikulær Angina** vedbleve med samme Hyppighed som tidligere i Grimstad, ogsaa efterat Diphtheriten var aftagen, og viste sig ogsaa i dette Aar paatagelig smitsomme. (Frisak sen.).

Lungebetændelse optraadte med omtrent samme Udbredning som i det foregaaende Aar. Cand. med. Abr. Scheen, som i sin Beretning har givet en Oversigt over de af ham iagttagne Tilfælde i en begrændset Del af Gjerrestad Sogn og i Risørs Udkant «Tangen», gjør opmærksom paa, at Lungebetændelser, der syntes at staa i utvivlsom Forbindelse med de meteorologiske Forhold, undertiden mod Epidemiens Ende overføres paa de nærmeste Medlemmer af Familien eller paa Naboer, som have bistaaet ved Sygepleien eller Forberedelserne til Begravelsen. Fra Tvedestrand og Omegn berettes, at Sygdommen oftere optraadte gruppevis inden enkelte Grænder. Blandt Skolegutter inden en enkelt Grænd eller Skolekreds optraadte der samtidigen flere Tilfælde, hvilket kunde synes at tyde hen paa Smitte; men det samme Skoleværelse benyttedes samtidigen af Piger, og blandt disse angrebes ingen. Disse Tilfælde viste sig mod Slutningen af Snesmeltningen; samtidig var det ogsaa efter Aarstiden koldt og surt med en usædvanlig skarp Vind; egentlig Sommervarme var der kun i sidste Uge af Mai og i Begyndelsen af Juni; den indtraadte pludselig 24de Mai og strax ophørte næsten ganske Lungebetændelserne. (F. Vogt). I Evje Distrikt optraadte Sygdommen spredt og i Sætersdalen usædvanlig sparsomt.

De fra østre og vestre Nedenæs Distrikter anmeldte Tilfælde vare saaledes fordelte i

østre Nedenæs					vestre Nedenæs.				
Østerrisør	45	Tilf.	5	Dødsf.	Arendal	48	Tilf.	2	Dødsf.
— Omegn.	51	—	3	—	— Omegn...	75	—	6	—
Tvedestrand	16	—	3	—	Grimstad	41	—	7	—
— Omegn	84	—	7	—	— Omegn .	73	—	8	—
Arendals —	49	—	9	—	Lillesand	8	—	1	—
Lyngør og —	11	—	3	—	— Omegn .	37	—	9	—
Tils.	256	—	30	—	Tils.	282	—	33	—

Gigtfeber. Fra Aamli Distrikt omtales 3 Tilfælde med et noget usædvanligt Forløb, tydende paa en Infektion, hos 3 Sødskende der boede hjemme hos Forældrene paa en Plads Porsmyr i øvre Del af Vegarsheien. Hos alle 3 optraadte Tonsillit under Sygdommen, hos den Ene samtidigt med dens Opstaaen, hos de Andre ved Tilbagetræden af Ledaffektionerne. (Engv. Hansen).

Akut Diarrhoe forekom epidemisk ved Østerrisør i Januar og i Høstmaanederne, undertiden med blodige Udtømmelser; de fleste Tilfælde kom ikke under Lægebehandling. Paa et Par af Øerne i Dybvaag optraadte Diarrhoe og Cholera nostras i de sidste Vaar- og første Sommermaaneder som en kontagiøs Sygdom; kun de mere alvorlige Tilfælde kom under Lægebehandling. Vestligst i Sognet skal Sygdommen have været almindelig; en Husjomfru, som var paa Besøg der, bragte ved sin Tilbagekomst Sygdommen til sit Hjem, hvor strax de fleste bleve angrebne, og dette Hus blev atter et nyt Udgangssted, idet en hel Del, som havde været i Berørelse med Familien, angrebes.

Fra Evje berettes om flere samtidige **Otalgier,** der optraadte i Hordnæs Sogn i de nærmeste Dage efter 28de Oktbr., da der herskede en rygende Nordenvind.

Veneriske Sygdomme. Følgende Tabel giver en Oversigt over de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
			1		2		4	
			Østre Nedenæs.		Vestre Nedenæs.		Evje.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Syphilis	88	1	27	1	60	-	1	-
Gonorrhoe (Urethrit)	97	-	17	-	80	-	-	-

Om **Fnat** berettes fra Aamli Distrikt, at den i 1881 fik en usædvanlig Hyppighed og Udbredelse; importeret fra Sætersdalen til Lille-Topdal og Gjævedal spredte Sygdommen sig udover til Aamli Hovedsogn; Befolkningen anser Sygdommen for en Skam og søger nu Hjelp for den.

Kjertelsyge og **Rachit**, dog sjelden i høi Grad udtalt, omtales som meget almindelige i Sætersdalens Distrikt; Rachit kommer sjelden under Lægebehandling, da Almuen i Regelen selv erkjender den og bruger Tran.

Af **Trichinforgiftning** indtraf paa Evje Nikkelværk i en tysk Familie 4 Tilfælde, opstaaede efter Nydelsen af raat Svinekjød og raa røget Medisterpølse. Flesket var indkjøbt i Christianssand. Samtlige helbredes. (Chr. Bull, se N. Magaz. f. Lægevid. 1882 Side 629).

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 21.0 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 30.1 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 18.8 pCt. og 28.7 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 22.0 pCt. og 30.7 pCt.

I Tvedestrand og Omegn skal Svindsot fremdeles være meget almindelig; dog synes den at være i Aftagende i Ladestedet (Tvedestrand), hvor Sundhedskommissionens Dødslister give nøiagtige Oplysninger siden 1862. Se Tabel næste Side.

I Aamli Hovedsogn iagttoges intet Tilfælde; derimod var Sygdommen usædvanlig hyppig i Lille-Topdal, hvor der samtidig optraadte 3 hurtig forløbende Tilfælde.

Døde af Svindsot i Tvedestrand.

	Døde af Svindsot.	Beregnet Middelbefolkning i Aaret.	Døde pro mille af den beregnede gjennemsnitlige Befolkning.
I Fireaaret 1862—1865	17	1000	4.25
- Femaaret 1866—1870	22	1116	3.94
- — 1871—1875	21	1312	3.20
- — 1876—1880	22	1560	2.82

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager.			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Østre Nedenæs	267	59	67	200
Østerrisør	39	5	13	26
Tvedestrand	21	5	5	16
Landdistrikt	207	49	49	158
Vestre Nedenæs	326	65	116	210
Arendal	73	20	14	59
Grimstad	67	6	39	28
Lillesand	13	4	3	10
Landdistrikt	173	35	60	113
Aamli	51	11	13	38
Evje	15	2	6	9
Sætersdalen	22	6	5	17
Nedenæs Amt	681	143	207	474
Deraf i Byer	213	40	74	139
— - Landdistrikt	468	103	133	335

Sjeldne Tilfælde. Fra Evje omtales en Spyttesten af usædvanlig Størrelse; den var 4 Ctmtr. lang, 2 Ctmtr. bred paa det tykkeste, veiede 10 Gr; Vedkommende havde i Løbet af 20 Aar kvitteret flere Stene, men alle disse vare kun ertstore eller mindre.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

De af Læger udførte **obstetriciske Operationers** Indikationer og Udfald sees af Tabellen paa næste Side.

Endvidere udførtes 3 Gange Partus præmaturus artificialis: 1) IV para, 36te—37te Uge, Conj. diagon. 9 Ctmtr., D. B. 17,5—18 Ctmtr., D. cr. il. 27 Ctmtr., D. trochant. 30 Ctmtr. Elastisk Katheter indlagdes, Tverleie, Ryg fortil, Hoved tilhøire, fremfalden Arm, næsten ophørt Pulsation i Navlesnoren; nogenlunde let Vending, lidt besværlig Extraktion, Barnet dødt. Moderen var forløst i 1875 ved Mutilation, i 1876 ved Part. præmat. artific. og i 1878 ved naturlig, men overmaade haardt Fødselsarbeide. 2) II para (første Gang besværlig Tangforløsning med levende Barn); D. Conj. diag. 10 Ctmtr. i 37te Uge indlagdes

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.				Udtrækning ved Bækkenendefødsel.		Efterbyrdsoperation.	
	Mødre.			Børn.			Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.	
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	lev.	død.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer . .	24	[1])1	1	[3]) 22	3	1	-	[1])1	-	1	1	1	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-	-	1	[2])1	1	1	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	-	-	6	-	2	4	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-
Ansigtsleie	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageh. af Efterbyrden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	[1]) 2
Uopgiven Indikation . .	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	27	1	1	24	4	1	11	2	6	7	1	1	4	2
	29			29			13		13				6	

[1]) Dødsaarsag; Barselfeber. Se ovenfor under Barselfeber. [2]) Dødsaarsag: Besværlig Fødsel. [3]) Deraf en anden Tvilling (første født ved Naturens Hjelp).

Katheter; efter 12 Timers Forløb spontan Fødsel, heldigt Udfald for Moder og Barn. 3) II para (første Gang Vending ved Tværleie i 9de Maaned), med rachitisk Bækkensneverhed forløstes i 8de Maaned, Moderen ilive, Barnet dødt. 1 Perforation paa afdøet Foster ved betydelig rachitisk Bækkensneverhed, Moderen, I para, ilive. 1 Embryotomi ved forsømt Tværleie med fremfalden Arm; Udfaldet for Moderen ikke opgivet.

Ialt 54 obstetriciske Operationer, hvoraf 27 i østre, 18 i vestre Nedenæs, 6 i Aamli, 2 i Evje og 1 i Sætersdalens Distrikter.

En ca. 40aarig Flerfødende omtales fra Evje Distrikt at være død uforløst, antagelig Tværleie; Jordemoder ikke tilstede.

Om **Jordemoderhjelpen** anføres fra Lyngør, at Brugen af Hjelpekoner har været meget udbredt, men at i den senere Tid den examinerede Jordemoder benyttes mere. I Sætersdalens Distrikt bruges Jordemødrene i det Hele lidet.

Dødsfald paa Barselseng: Lægerne opgive 15 Dødsfald paa Barselseng: af Barselfeber 10, af besværlig Fødsel 4 (deraf 1 uforløst), af Barsel krampe 1.

Veirliget. Vinter, Vaar og Sommer omtales fra flere Distrikter som kolde, Høsten var derimod mild. Aarsudbyttet blev i Evje Distrikt ringe, navnlig af Hø; Kornet gav et lidt bedre Udbytte. I Sætersdalen naaede Kornet ikke Modenhed paa alle høitliggende Gaarde, og næsten hele Bykle havde Uaar.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Aamli Distrikt omtales Fremgang til det Bedre; bl. a. udhæves Sandsen for forbedret Melkestel; Koldt-

Fødte og Døde.

Distrikt.	Fødte.	Døde.				Død-fødte [2]).	Omkomne.	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.
Østre Nedenæs	1042	509	105	10	7	32	12	2
Østerrisør	61	41	8	2	-	4	1	-
Tvedestrand	65	23	4	1	-	1	1	-
Landdistrikt	916	445	93	7	7	27	10	2
Vestre Nedenæs	1024	601	96	2	9	18	19	1
Arendal	134	83	11	-	-	1	4	1
Grimstad	111	70	13	-	3	2	1	-
Lillesand	44	25	6	1	-	-	1	-
Landdistrikt	735	423	66	1	6	15	13	-
Aamli	170	115	22	3	1	8	1	-
Evje	115	78	14	1	2	4	3	-
Sætersdalen	152	96	29	-	3	6	3	-
Nedenæs Amt	2503	1399	266	16	22	68	38	3
Deraf i Byer	415	242	42	4	3	8	8	1
— - Landdistrikt	2088	1157	224	12	19	60	30	2

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 104 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56,9.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	143	40	103
Lungebetændelse	71	18	53
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Krampe i Børnealderen, tils.	57	18	39
Kræft	38	10	28
Akut Bronchit	32	11	21
Kighoste	28	13	15
Alderdomssvaghed	25	6	19
Diphtherisk Svælgbetændelse	24	14	10
Hjerneslag	22	9	13
Hjertefeil	18	5	13
Vatersot og Morbus Brightii, tils.	18	6	12

vandsmethoden er indført flere Steder. I Sætersdalen spores liden Sands for Fremskridt, og det viser sig ogsaa, at med de 2 sidste Aars høiere Trælastpriser er Misbrugen af Brændevin atter kommen i Gang.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	-	511	35	1469	11
Østre Nedenæs	5	313	7	682	3
Vestre —	1	150	19	605	6
Aamli	-	god.	4	72	-
Evje	1	15	3	52	1
Sætersdalen	1	33	2	58	1

Vaccination foretoges ikke i Evje og Veigusdals Herreder samt i Valle, det sidste Sted paa Grund af Kighoste.

Amtets **Sygehuse** ere de samme, som i tidligere Beretninger omtalt.

Badeindretninger. I Tvedestrand er anlagt et mindre Badehus med varme Bade, Styrtebad, Dampbad og Furunaalsbad samt Inhalationslokale.

X. Lister og Mandals Amt.

Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Fladeindhold, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 30te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		56.79	76 549	18	2	21	25
1. Christianssand	Christianssand, Kjøbstad	0.13	11 766	8	2	4	-
2. Oddernæs		8.991	20 732	[1])3	-	4	6
	Mandal, Ladested	-	3 885	2	-	-	
	Oddernæs	1.093	4 001	-	-	1	
	Tvet	0.875	1 714	-	-	-	
	Vennesland	0.832	1 195	-	-	-	
	Øvrebø og Hægland	2.501	1 840	-	-	1	
	Søgne	1.880	3 640	-	-	1	
	Holme	0.886	1 490	-	-	-	
	Halsaa og Hartmark	0.924	2 967	-	-	1	

[1]) Distriktslægen bosat i Christianssand.

uopgivet

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
3. Undal		15.202	12 939	1	-	5	6
	Søndre Undal	1.843	4 561	-	-	1	2
	Nordre Undal	1.535	2 027	1	-	1	1
	Øslebø og Løvdal	1.971	1 950	-	-	1	1
	Finsland	0.895	885	-	-	1	2
	Bjelland og Grindem	2.328	2 088	-	-		
	Aaseral[1]	6.63	1 428	-	-	1	-
4. Lyngdal[2]		6.598	6 909	1	-	2	5
	Lyngdal	2.981	4 808	1	-	1	3
	Hægebostad	3.617	2 101	-	-	1	2
5. Vanse[2]		2.104	9 149	3	-	3	3
	Farsund, Ladested	-	1 419	3	-	1	-
	Vanse	1.094	5 460	-	-	1	1
	Herod	1.010	2 270	-	-	1	2
6. Flekkefjord		23.758	15 054	2	-	3	5
	Flekkefjord, Kjøbstad	-	1 651	2	-	1	-
	Næs og Hiterø	1.885	3 675	-	-		1
	Kvinesland	2.854	4 039	-	-	1	1
	Fjotland	3.834	1 107	-	-	-	1
	Bakke	3.294	2 639	-	-	-	1
	Siredalen	11.891	1 943	-	-	1	1

[1]) Fra 1ste September 1880 henlagt fra Nedenæs Amt (Evje Lægedistrikt) til Lister og Mandals Amt (Undals Lægedistrikt). [2]) Ved kgl. Res. af 29de September 1881 blev Lyngdals Distrikt delt i Lyngdals og Vanse Distrikter.

Sundhedstilstanden. Den epidemiske Sygelighed stiller sig endnu temmelig høi, om end betydelig lavere end i 1880; størst Aftagen viser akute gastriske Sygdomme, Kighoste, Skarlagensfeber, røde Hunde og Lungebetændelse. Akute katarrhalske Sygdomme optraadte noget hyppigere end Aaret forud, og Gigtfeber synes at have været hyppigere end sædvanlig.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 606 eller 20.83 pro mille af den beregnede Middelbefolkning for Aaret (77 100).

Typhoidfeber iagttoges i Forhold til det foregaaende Aar noget hyppigere i den østlige Del af Amtet, i den vestlige Del derimod noget sjeldnere. I Oddernæs Distrikt angrebes hele Husstanden i et Par Huse (i et paa Lund 4 Tilfælde og i en Hytte i Grebstad Sogn 5). Til Mandal importeredes Sygdommen 1 Gang fra Christiania; i Mandals Landdistrikt iagttoges 6 Tilfælde med 1 Dødsfald i Halsaa og Hartmarks Herred i Hildøsund; en af de Angrebne førtes syg hjem til Haafjord i Valle af søndre Undals Herred, hvor en Broder smittedes og døde. Som Smittekilde angives en i December 1880 hjemkommen Sømand, der var let angrebet; med Hensyn til Sygdommens Optræden i Vanse og Lyngdals Distrikter anfører Distriktslægen: Typhoidfeber optraadte i enkelte

begrændsede Epidemier. Størst Udbredelse fik den Epidemi, der tog sin egentlige Begyndelse i Juli paa en Gaard i Vanse, ikke langt fra Farsund. Til denne Gaard kom nemlig en syg Omstreiferske, som Beboerne af Medlidenhed beholdt, indtil hun igjen kunde komme bort. Efter hendes Afreise hensygnede efterhaanden alle 6 Beboere i dette Hus; 1 døde. I 2 Nabohuse angrebes 5 Mennesker. Fra det først smittede Hus blev Sygdommen ved Salg af Melk bragt til Farsund og uheldigvis til et Melkeudsalg, hvor Konen var den først angrebne. Fra dette Melkeudsalg bragtes Sygdommen til 2 Huse, der daglig hentede sin Melk herfra, og i hvilke sidste Huse 5 Mennesker saagodtsom paa engang bleve syge. Melkeudsalget derfra blev strax forbudt, ligesom en Del Melk tilintetgjordes; men da Folkene havde — trods Forbudet — igjen begyndt at udsælge Melk i Hemmelighed, spredtes Sygdommen atter i November og December til 3 andre Huse, der alle havde kjøbt sin Melk fra det omtalte Udsalg. I Farsund angrebes ved denne Epidemi ialt 12 Mennesker med 2 Dødsfald. — Paa en Gaard i Austad angrebes i August en Kvinde af Typhoidfeber. Paa denne samme Gaard havde Sygdommen hersket for omtrent 3 Aar siden, da Mandens Kone døde; nogle af hendes efterladte Klæder havde ovennævnte Kvinde, kort forinden hun blev syg, tilfældig brugt. Hendes Søster, der kom for at pleie hende, blev ligeledes angreben, men forøvrig ingen. Endelig indtraf 2 Tilfælde (1 døde) i November paa en Gaard i Spind, uden at det lykkedes at eftervise, hvorfra Smitten her skrev sig. En Gut, der havde været paa denne Gaard og senere reiste til Søgne (Oddernæs Distrikt) ved Christianssand, skal der være bleven syg og døde. Det i Februar anførte Tilfælde hidrørte fra en Epidemi i Spind fra forrige Aar, og i Januar kom en Sømand syg hjem, uden at Sygdommen greb videre om sig. I Flekkefjords Distrikt optraadte Typhoidfeber epidemisk kun paa enkelte Gaarde; saaledes angrebes i Februar 4 paa Engedal i Fjotlands Sogn, 4 paa Moi i Kvinesdal og 2 paa Svindland i Fede Sogn, i August 2 paa Gauksdal i Bakke Sogn og i November paa Slimestad i Kvinesdal 3, hvoraf kun 1 kom under Behandling.

Børnekopper. I December kom et Skib fra Havre ind til Christianssand med 3 Matroser angrebne; først efterat Mandskabet i $1^1/_2$ Døgn frit havde kommuniceret med Byen — det oplystes senere, at Mandskabet allerede før i en Udhavn havde været i Berørelse med Land i 2 Døgn — fik Sundhedskommissionen Underretning herom og Anledning til at isolere de Syge og rense Rum og Effekter. Smitten var imidlertid allerede ført iland og Sygdommen bragt udover Byen og omkringliggende Landdistrikt. Til Mandal kom i Slutningen af Juli en Sømand ind fra Narva; han havde været syg 10 Dage og var stærkt angreben af konfluerende Kopper; han indlagdes paa Isolationslokalet og døde den følgende Dag. (Gundersen).

Skarlagensfeber. Det foregaaende Aars Epidemi standsede i 1ste Halvaar i den større (østlige) Del af Amtet; i 2det Halvaar havde den derimod adskillig Udbredning i Flekkefjords Distrikt. Paa Christianssands Bys Sygehus døde en i Januar indlagt engelsk Matros, ankommen med Skib fra Udlandet. I Oddernæs Distrikt iagttoges Sygdommen alene i og ved Mandal, hvor den afsluttede i April efter at have varet siden December 1879. I Undals Distrikt bragtes Skarlagensfeber ved Aarets Begyndelse fra Christianssands Opland ind i Finslands Sogn, men fik ikke stor Udbredning. Ved Smitte fra Mandal kom Sygdommen i Februar til Valle Sogn; de første milde Tilfælde bleve ikke paaagtede og ikke anmeldte, hvorfor Sygdommen i Marts og April udbredte sig til adskillige Steder, men ophørte dog i Mai. I Flekkefjords Distrikt herskede Sygdommen baade i Byen og paa Landet, fornemmelig i Aarets sidste Halvdel, da den var stærkt udbredt; i Februar angrebes 6 i Kvinesdal og i Mai 9 i Fede. I August optraadte Sygdommen atter med 20 Tilfælde i Hiterø, hvor den herskede fornemmelig paa Øens østre Del; i September angrebes 17 i Næs Sogn, i November

I Lister og Mandals Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	110	16	110	12	13	5	6	2	2	4	23	11
Cerebrospinal Meningit	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Barselfeber	16	5	16	3	2	1	1	-	-	-	1	2
Børnekopper	5	1	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Vandkopper	99	-	98	1	2	6	2	10	11	3	18	6
Skarlagensfeber	230	21	230	11	17	26	14	16	2	1	19	23
Røde Hunde	17	-	17	6	2	2	-	1	-	1	1	-
Mæslinger	164	-	164	-	-	11	10	16	14	2	10	31
Rosen	88	-	88	6	6	14	6	6	9	10	5	6
Kighoste	162	13	162	41	40	27	20	7	1	7	3	1
Diphtherisk Svælgbetænd.	35	14	35	-	-	2	6	-	-	1	-	10
Strubehoste	16	7	16	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	9	-	9	-	-	-	-	-	5	1	-	-
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilfælde.	2889	24	2871	354	367	411	281	252	184	150	141	144
Lungebetændelse	470	70	470	66	76	73	72	59	35	18	9	10
Pleurit	72	3	71	6	4	5	10	2	9	5	8	7
Gigtfeber	199	2	199	26	25	17	21	16	10	10	18	14
Koldfeber	18	-	18	-	-	-	1	-	1	4	1	3
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	784	14	777	66	61	55	51	53	72	81	73	51
Blodgang	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Skjørbug	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5388	191	5361	603	616	657	501	442	356	298	331	319

21 paa Hiterø; i November og December udbredte Sygdommen sig til Bakke Sogn (5 Tilfælde) og til Sirdalen (13 Tilfælde). Med Undtagelse af i Næs Sogn havde Skarlagensfeberen i dette Distrikt i Almindelighed en temmelig mild Karakter; Antallet af Angrebne antages at være langt større end anmeldt; af Komplikationer omtales diphtherisk Halsbetændelse, Abscesser i Halsen, scrophuløse Svulster og Abscesser paa Halsen, Stranguri og Dysuri; hydropiske Affektioner vare ikke sjeldne.

Mæslinger optraadte i Mandal paa Foraaret efter antagen Import fra Christianssand, hvor der iagttoges nogle Tilfælde i Marts og April; de antoge efterhaanden epidemisk Udbredning, men vare meget milde; en Mængde Børn, som havde været angrebne under sidste Epidemi af røde Hunde, fik nu Mæslinger. En Familie flyttede udpaa Sommeren til Trondhjem; et Par Dage før Afreisen ved Dampskib aflagde Moderen Visit hos Naboens, hvor Manden var Rekonvalescent efter Mæslinger; strax efter Ankomsten til Trondhjem angrebes Børnene, hvorefter Sygdommen udbredte sig epidemisk ogsaa her. Til Undals Distrikt indbragtes Smitte i Slutningen af Februar og i Begyndelsen af Mai fra Høivaag Sogn, hvorefter Sygdommen udbredte sig over den største Del af Grindem og den

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
					1		2		3		4		5	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Christanssands.		Oddernæs.		Undal		Vanse og Lyngdal.		Flekkefjord.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
4	15	13	113	19	34	4	24	4	2	1	32	4	21	6
-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	2	2	16	5	4	1	8	4	-	-	1	-	3	-
-	-	4	5	1	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-
17	9	13	99	-	65	-	24	-	-	-	4	-	6	-
31	43	27	236	27	2	1	25	3	29	4	11	3	169	16
1	2	1	17	-	10	-	5	-	-	-	2	-	-	-
28	33	9	164	-	13	-	129	-	17	-	4	-	1	-
5	7	8	88	-	52	-	22	-	3	-	5		6	-
3	11	1	165	16	14	-	22	2	-	-	103	14	26	-
1	1	14	35	14	-	-	5	-	-	-	5	3	25	11
1	8	1	16	7	6	2	5	3	-	-	1	-	4	2
-	3	-	9	-	6	-	-	-	-	-	-	-	3	-
176	212	199	2890	25	1849	8	663	7	98	4	125	3	155	3
17	14	21	482	82	185	29	143	12	22	3	51	16	81	22
2	7	6	72	3	21	-	23	2	4	1	13	-	11	-
9	13	20	199	2	95	1	53	-	4	-	7	1	40	-
2	2	4	18	-	5	-	8	-	-	-	2	-	3	-
66	83	65	785	15	458	9	251	4	30	1	19	-	27	1
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
365	408	465	5414	217	2824	55	1414	43	209	14	385	44	582	61

tilgrændsende Del af Bjelland Sogn; i Slutningen af Mai syntes Epidemien at være ophørt. Fra Vanse Distrikt anmeldes som behandlede 4: 1 engelsk Matros og 3 svenske Fiskere.

Kighoste var i det hele i Aftagende undtagen i Vanse, Lyngdals og Flekkefjords Distrikter, hvor den var meget udbredt, og kun Faa kom til Behandling; den var især i Vaarmaanederne streng i Farsund og Vanse og krævede ikke faa Ofre; Epidemien var ganske ophørt ved Aarets Udgang. Af 39 under en Læges Behandling komne Tilfælde døde 6 af katarrhalsk Lungebetændelse. I Flekkefjords Distrikt viste den sig fornemmelig i Næs og Hiterø Sogne, medens den i Flekkefjord By kun forekom i enkelte Familier. Epidemien varede fremdeles ved Aarets Udgang.

Diphtherisk Svælgbetændelse. I en Udhavn ca. 1½ Mil fra Farsund angrebes 5, hvoraf den første, en 3 Aar gammel Gut, døde før Lægens Ankomst; fra denne smittedes i en nærbeslægtet Familie 4 Børn, hvoraf 2 døde allerede i de nærmest paafølgende Dage. I Flekkefjord angrebes i September i et Hus i Udkanten af Byen paa Landets Grund 5 Søstre fra 3 til 12 Aar gl., hvoraf i Løbet af en Uge 4 døde efter et Par Dages Sygdom. Fra denne Tid

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.									
								1		2		3		4		5	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Christianssand.		Oddernæs.		Undal.		Vanse og Lyngdal.		Flekkefjord.	
								Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	342	-	8	3	174	157	17	179	-	111	-	9	-	33	-	10	-
Fnat	31	-	1	6	12	9	12	10	-	4	-	-	-	5	-	12	-
Skurv	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Kjertelsyge	324	5	110	120	39	55	17	188	3	89	2	8	-	18	-	21	-
Rachit	29	1	13	15	-	-	13	11	-	9	-	1	-	7	1	1	-
Simpel Meningit	19	9	9	4	2	3	13	7	3	8	2	-	-	2	2	2	2
Tuberkuløs Meningit	54	46	29	21	2	2	14	28	28	20	12	2	2	4	4	-	-
Svindsot	398	163	6	24	175	175	17	147	57	114	33	24	23	64	27	49	23
Kræft	75	20	-	1	33	37	16	24	5	20	4	1	1	9	3	21	7
Vatersot og Morbus Brightii	102	[1])22	11	10	43	38	16	37	6	41	8	-	-	9	5	15	3
Blegsot og Anæmi	532	1	6	47	9	470	17	264	1	171	-	16	-	27	-	54	-
Menstruationsuordener	224	-	-	-	-	224	16	109	-	92	-	2	-	10	-	11	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1277	2	36	46	460	735	17	666	1	402	1	33	-	111	-	65	-
Ormesygdomme	45	-	9	26	7	3	14	19	-	9	-	-	-	6	-	11	-
Drankersygdomme	19	2	-	-	17	1	10	11	-	8	2	-	-	-	-	-	-

[1]) Vatersot 10, Morbus Brightii 12.

forplantede den sig efterhaanden videre baade i Byen og paa Landet og angreb blandt andet i December paa Helle i Næs Sogn 5 Børn, hvoraf 2 døde, og paa Tenstad i Siredalen 7 Børn, hvoraf 1 døde.

Lungebetændelse. Dødeligheden blandt de Behandlede var 14.9 pCt. Der kjendes et noget mindre Antal Behandlede end i det foregaaende Aar; over $^4/_5$ af alle Tilfælde optraadte i 1ste Halvaar. Fra Undals Distrikt anføres, at Smitte ikke kunde paavises. I de fleste Tilfælde blev det oplyst, at Vedkommende strax før Sygdommens Udbrud havde udsat sig for stærk Forkjølelse, hvortil der i denne ualmindelig strenge Vinter var rigelig Anledning. Fra Vanse og Flekkefjords Distrikter anføres, at den forholdsvis store Dødelighed blandt de Angrebne fornemmelig hidrører fra, at mange af de Syge vare gamle og svagelige Personer. I Februar angrebes 3 Mennesker paa Præstemoen i Bakke Sogn og i Mai 6 paa øvre Jerstad i Kvinesdal.

Blodgang. De 2 Tilfælde iagttoges hos hjemkomne Sømænd.

Af **Septichæmi** omtales fra Vanse Distrikt 1 efter kort Forløb dødelig endende Tilfælde hos en hidtil frisk 17aarig Tjenestepige, fremkaldt ved Infektion fra et stort Gnavsaar paa den ene Ankel; hun delirerede, var stuporøs, og Sygdommen lignede aldeles en Typhus; der var ingen Lymphangit eller Glandelsvulst at paavise.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af følgende Tabel.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.				
			1	2	3	4	5
			Christianssand.	Oddernæs.	Undal.	Vanse og Lyngdal.	Flekkefjord.
			Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	79	-	47	17	-	10	5
Gonorrhoe, Urethrit	109	-	75	21	1	5	7

Af en Læge i Mandal anføres, at samtlige Behandlede (6 Syphilis, 4 Gonorrhoe) vare Søfolk, hvoraf 6 fremmede; i Farsund indlagdes en Sømand for Syphilis paa Amtssygehuset.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** se Tabellen paa foregaaende Side.

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 23.4 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 34,0 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 23,0 pCt. og 31,8 pCt; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 23,8 pCt. og 36,5 pCt.

Distriktslægen i Oddernæs antager, at de Dødes Antal er meget større i Landdistriktet, end der er opført, da Lægerne kun sjelden blive underrettede om den Syges Død.

Sjeldne Tilfælde. Fra Flekkefjord omtales en Læsion hos en Pige ved Finnerne af den der i Fjorden temmelig almindelige Fisk «Trachinus Draco, Peterman», som frygtes meget af Fiskerne; der indtraadte en betydelig Opsvulmen af hele Armen, voldsomme neuralgiske Smerter, stærk Feber og heftigt Delirium, men hun restitueredes efter nogle Dage.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Christianssands Stadsfysikat	224	57	55	169
Oddernæs	157	33	43	114
Mandal	63	11	18	45
Landdistrikt	94	22	25	69
Undal	45	23	14	31
Vanse og Lyngdal	142	27	44	98
Farsund	40	7	14	26
Landdistrikt	102	20	30	72
Flekkefjord	129	23	61	68
Flekkefjord	34	8	13	21
Landdistrikt	95	15	48	47
Lister og Mandals Amt.	697	163	217	480
Deraf i Byer	361	83	100	261
— - Landdistrikt	336	80	117	219

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Udtrækning ved Bækkenendefødsel.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	lev.	lev.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	28	-	27	1	-	-	-	1	1	-
Blødning og Placenta prævia	1	[1]) 1	2	1	[4]) 1	-	1	-	-	-
Bækkensneverhed	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	-	[2]) 1	-	1	-	-	-	-	-	-
Livmoderbristning	-	[3]) 1	-	1	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sidstkommende Hoved	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Fastvoxet —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	30	3	30	4	2	1	1	2	2	3
	33		34			2				

[1]) Dødsaarsag: Livmoderblødning. Tvillingfødsel: 1ste Tvil. levende. 2den Tvil. dødfødt. [2]) Dødsaarsag: Barselkrampe. [3]) Dødsaarsag: Livmoderbristning. [4]) VII para, lidende af Vatersot.

Misdannelser. Distriktslægen i Flekkefjord indberetter tillige om 1 Tilfælde af Spina bifida; Barnet fødtes i 1880, levede i 16 Dage og døde i Januar 1881.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 34 Tangforløsninger, 2 Vendinger, 2 Udtrækninger ved Bækkenendefødsel og 3 Efterbyrdsoperationer, hvilke Operationers Indikationer og Udfald vil sees af forestaaende Tabel.

Endvidere udførtes: 1 Perforation paa levende Foster efter gjentagende forgjæves Forsøg paa Forløsning med Tang ved Bækkenforsnevring; Moderen døde af Kræftetab. 1 Embryotomi af forraadnet Foster i forsømt Tværleie; let Operation; den 36aarige Fødende døde 5 Timer efter af Afkræftelse. 1 Partus præmaturus artificialis ved Bækkenforsnevring, Conjugata 11 ctm.; Extraktion paa Foden af dødt Foster; heldigt Udfald for Moderen. Tilsammen 44 obstetriciske Operationer, hvoraf 5 i Christianssand, 18 i Oddernæs, 9 i Vanse og Lyngdals samt 12 i Flekkefjords Distrikt.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte[2])	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Christianssands Statsfysikat	420	240	47	-	3	11	9	-
Oddernæs	651	385	55	3	7	16	5	-
Mandal	120	80	13	-	4	3	-	-
Landdistrikt	531	305	42	3	3	13	5	-
Undal	422	275	45	-	3	7	5	-
Vanse	273	218	31	-	-	-	1	-
Farsund	52	44	6	-	-	-	-	-
Landdistrikt	221	174	25	2	-	15	1	-
Lyngdal	229	135	18	2	4	15	8	1
Flekkefjord	451	353	42	3	4	13	13	-
Flekkefjord	46	45	4	1	-	1	1	-
Landdistrikt	405	308	38	2	4	12	12	-
Lister og Mandals Amt	2446	1606	238	8	21	62	41	1
Deraf i Byer	638	409	70	1	7	15	10	
— - Landdistrikt.	1808	1197	168	7	14	47	31	-

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 840 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 65,7.

Dødsfald paa Barselseng. I Lægernes Dødslister meddeles Dødsaarsagen for 14 nemlig Barnefeber 5, Barselkrampe 3, Livmoderblødning 2, efter besværlig Fødsel (Dystokia) 2, Peritonit 1, Livmoderbristning 1.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Landdistrikterne.
Svindsot	163	83	80
Lungebetændelse	82	37	45
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	63	46	17
Alderdomssvaghed	44	22	22
Skarlagensfeber	27	6	21
Akut Bronchit	25	14	11
Vatersot og Morbus Brightii	22	11	11
Kræft	20	13	7
Typhoidfeber	19	6	13
Chronisk Bronchit	19	12	7

Veirliget. Vinteren var langvarig, streng og snerig, Vaar og Sommer kolde og regnfulde. Aarsudbyttet omtales som under middels fra Undals og Flekkefjords Distrikter; i Lyngdals Distrikt gik Indhøstningen over Forventning godt, men Kvaliteten var ogsaa der mindre god.

Levemaade og hygiæniske Forhold. I Undals Distrikt bedres maaske den økonomiske Forfatning lidt ved de noksaa gode Priser paa Træmaterialier og Tøndestav. I Vanse Distrikt er den økonomiske Tilstand i Almindelighed forholdsvis taalelig god; Folket er ædrueligt og sædeligt; der sees meget sjelden en beruset Mand, ligesom det ikke hænder ofte, at der fødes uægte Børn. (Lossius).

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner: Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	5	504	[1]) 55	1039	[2]) 18
Christianssand	1	195	21	61	3
Oddernæs	1	117	11	345	6
Undal	1	69	4	242	1
Vanse	1	64	5	99	3
Lyngdal			3		2
Flekkefjord	1	59	11	292	3

[1]) Endvidere 6 Møder i Kvarantænekommissionen i Christianssand. I Mandal behandledes i Kvarantæne 1 koppesmittet Fartøi. [2]) 9 over Døde, 9 over Levende.

Amtets **Sygehuse** ere; Christianssands Sindssygeasyl, Christiansands Garnisonssygehus og Bys almindelige Sygehus med Isolationslokale. Eg Sindssygeasyl traadte i Virksomhed 5te Oktober. Paa Mandals Syge- og Isolationslokale behandledes kun 5 Syge, deraf 1 for Børnekopper; Indtægten af Badet har været tilstrækkelig til Bestridelse af Udgifterne ved Lys og Brænde.

Foruden de i tidligere Beretninger omtalte **Bade** er der tilkommet et ved Eg Asyl.

Vaccinerede: se Tabel. I Oddernæs Distrikt vaccineredes ikke i Tvedt, da Hjælpevaccinatørposten var ledig, og i Vanse Distrikt ikke i Herod, da der var saa faa Børn at vaccinere

XI. Stavanger Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpevaccinatører.
Amtet		70.39	110 965	20	3	[1])37	37
1. Sogndal		26.199	5 930	1	-	2	3
	Sogndal, Ladested	-	490	-	-	1	-
	Sogndal	2.238	2 935	-	-	-	-
	Lunde	2.294	1 464	-	-	1	-
	Heskestad	1.622	1 041	-	-	-	-
2. Ekersund		10.175	12 966	2	-	3	3
	Ekersund, Ladested	-	2 408	-	-	1	-
	Ekersund	1.630	2 850	-	-	-	-
	Ogne	0.829	1 215	-	-	1	-
	Helleland	1.123	1 305	-	-	-	-
	Birkrem	5.435	2 063	-	-	-	-
	Haa	1.158	3 125	-	-	1	-
3. Sandnæs		15.241	14 386	2	-	6	6
	Sandnæs, Ladested	-	1 468	-	-	2	-
	Høiland	1.344	3 618	-	-	-	-
	Klep	0.917	2 442	-	-	1	-
	Time	1.448	2 467	-	-	1	-
	Gjesdal	1.709	1 144	-	-	1	-
	Høle	0.869	1 179	-		-	-
	Fossan	8.954	2 068	-	-	1	-
4. Stavanger		1.628	28 354	8	3	9	5
	Stavanger, Kjøbstad	-	20 275	-	-	-	-
	Hetland	0.92	4 579	-	-	-	-
	Haaland	0.668	3 045	-	-	-	-
	Hvitingsø Sogn af Rennesø	0.04	455	-	-	-	-

[1]) Fra Sands Distrikter opgives 5 Poster ledige.

(Forts.) Lægedistrikt.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
5. Finnø		11.778	12 393	1	-	6	7
	Rennesø (undtagen Hvitingsø Sogn)	0.50	1 906	-	-	-	-
	Finnø	0.34	1 698	-	-	-	-
	Strand	1.538	2 267	-	-	-	-
	Aardal	3.78	1 086	-	-	-	-
	Hjelmeland og Fister	4.39	3 056	-	-	-	-
	Nerstrand	0.93	1 552	-	-	-	-
	Sjærnerø	0.30	828	-	-	-	-
6. Sand		18.92	11 233	1	-	[1]) 1	4
	Jælse	1.99	2 558	-	-	-	-
	Sand	1.62	1 761	-	-	1	1
	Suledal	9.23	2 112	-	-	-	1
	Sande	3 88	1 888	-	-	-	1
	Vikedal	2.20	2 914	-	-	-	1
7. Karmøen		3.38	14 706	3	-	6	5
	Skudesnæshavn, Ladested	-	1 224	-	-	1	1
	Kopervik, Ladested	-	817	-	-	-	-
	Skudesnæs	0.76	4 495	-	-	2	1
	Avaldsnæs	1.15	5 218	-	-	2	1
	Bukken	0.35	956	-	-	1	1
	Tysvær	1.12	1 996	-	-	-	1
8. Haugesund		3 02	10 997	2	-	4	4
	Haugesund, Kjøbstad	-	4 102	-	-	3	-
	Torvestad	0.80	1 843	-	-	2	2
	Skaare		1 552	-	-	-	1
	Skjold	2.22	3 500	-	-	1	1

[1]) 5 Poster ere ledige.

Til Haugesunds Distrikt hører Sveens Herred (1.84 n. □ M med 3 125 Indbyggere) af søndre Bergenhus Amt, hvor Herredets Sygdomsforhold m. V. findes omhandlet. Lægedistriktet indbefatter saaledes 4.86 n. □ M., med 14 122 Indbyggere.

Sundhedstilstanden var inden Amtet i det Hele mindre god — med Undtagelse af Sogndal og Karmøen, hvorfra den angives tilfredsstillende — væsentligst begrundet i Skarlagensfeberens stærke Optræden, ligesom ogsaa Kighoste, Lungebetændelse og Kusma vare mere end vanlig hyppig forekommende. Typhoidfeber og de gastriske Sygdomme optraadte sjeldnere end før.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 247 eller 19,08 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte.

Det opgivne Antal Tilfælde og Dødsfald af **Typhoidfeber** er mindre end i noget af Aarene 1859—1880. Sygdommen optraadte mest med isolerede Tilfælde. Af de i Stavanger Distrikt opgivne 25 Tilfælde behandledes 12 paa Amtssygehuset, hvoraf nogle kunne sees at være komne fra andre Distrikter — 3 Tilfælde fra Finnø, 1 fra Haugesunds Distrikt —, og kun 8 forekom i Stavanger By. Distriktslægen anfører, at Sygdommen efter hans 34aarige Er-

faring paa Stedet ikke synes at trives i Stavanger; kun en enkelt Sommer med usædvanlig Varme forekom et noget større Antal Tilfælde. Sygdomstilfældene i Finnø Distrikt stode i Smitteforbindelse med hverandre. I Vikedal i Sands Distrikt vare 2 Tilfælde opstaaede ved Smitte fra en Fisker, behandlet for Sygdommen under Sildefisket, i det 3die Tilfælde var Sygdommen erhvervet i Stavanger under Markedet sammesteds. Til Karmøens Distrikt kom en Matros syg hjem fra Holland.

Barselfeber forekom i Sogndals Distrikt i 2 Tilfælde i samme Hjelpekones Praxis: hun ophørte i 6 Uger med sin Virksomhed, hvorefter intet nyt Tilfælde forekom.

Skarlagensfeber optraadte mildt i Sogndals Distrikt, men i større Udstrækning, end de anmeldte Tilfælde udvise. I Ekersund fortsatte Sygdommen sig fra 1880 og fik adskillig Udbredning; i Sandnæs var den ligeledes meget udbredt i 1ste Halvaar samtidig med Kighosten, i Stavanger forekom den fra Aarets Begyndelse til August Maaned ogsaa samtidig med Kighoste. I Finnø Distrikt optraadte den hele Aaret — mange Tilfælde kom ikke under Behandling — med stærkest Udbredning i Fister og Hjørendfjord og Hjelmelands Herred og ikke faa Tilfælde i Finnø og Rennesø; Tilfældene paa sidstnævnte Sted og i Fister vare i Almindelighed lette. I Sands Distrikt, hvor Sygdommen sidste Gang optraadte som nogen betydeligere Epidemi i 1871 — 413 Tilfælde med Dødelighedsprocent af 10,2 — begyndte den i Slutningen af forrige Aar i Distriktet fra to hinanden modsatte Kanter, nemlig i Sandeid fra Ølen i Søndhordland og i Suledal fra Røldal i Hardanger. Paa den østlige Vei var den i Marts 1881 naaet ned til Sørrestad — Gaarde nær den vestlige Ende af Suledals Vand — 4 Mil fra Røldal og 1 Mil fra Sand, medens den ad vestre Vei allerede i Januar var naaet til Skibevaag — Gaarde i Imsland Annex til Vikedal — $^1/_2$ Mil fra Sand, hvorved den oversprang Vikedal Hovedsogn, hvor en Epidemi det foregaaende Aar havde hersket temmelig strengt. I den nærmeste Kreds om Skibevaag holdt Epidemien sig nu fremover Vaaren og Sommeren, sprang imidlertid i April over Fjorden (Vindefjordens inderste Arm) og udbredte sig her til alle beboede Steder langs Fjordens Sydside i Retning vestover, fulgte derpaa Kysten sydover og naaede i Juni den Del af Jælse, der grændser til Vikedal. I Høstmaanederne kom den herfra over Jælsefjorden til Jælse Hovedsogn, hvor den greb betydelig om sig henimod Aarets Slutning. En tredie Smitteimport havde fundet Sted i Februar Maaned fra Stavanger til Strandstedet Sand. Denne centrale Epidemi blev forholdsvis den betydeligste. Fra Imsland førtes Sygdommen i April ved en Tjenestedreng til Saude, hvor saaledes en nordlig Epidemi begyndte at udvikle sig, hvilken i December var naaet saalangt sydover, at den blandede sig med Sandsepidemien. I Mai Maaned herskede Skarlagensfeberen i Distriktets samtlige 5 Herreder. Den østlige og vestlige Epidemi ophørte i Juli Maaned, hvorimod den sidste Fortsættelse i Jælse vedvarede ved Aarets Udgang, hvad der ogsaa gjaldt Epidemien paa Strandstedet Sand. Aarsagen til dens store Udbredning maa søges i, at de omtalte Smitteoverførelser foregik i nogle faa Uger samt i Sygdommens Mildhed, hvorfor den tildels lidet paaagtedes af Almuen. I Karmøens Distrikt begyndte Sygdommen efter dens Optræden Aaret forud igjen i April Maaned og holdt ved til Aarets Udgang, men mindre ondartet end tidligere, hvad der ogsaa opgives at have været Tilfældet i Haugesunds Distrikt.

Kighoste var almindelig udbredt. Til Lunde Herred i Sogndals Distrikt kom den fra Flekkefjord, i Ekersund begyndte den i Februar og ophørte udover Høsten; i Kleps Herred — Sandnæs Distrikt — opgives Sygdommen at have foraarsaget mange Dødsfald. I Finnø Distrikt var den meget udbredt i Strand og Finnø. og der forlangtes ofte Medicin mod den, men ikke Tilsyn af Lægen.

I Stavanger Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	2	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	80	14	65	12	3	5	6	7	3	3	9	2	-	10	5
Cerebrospinal-Meningit	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	23	7	23	1	4	1	1	2	4	3	-	-	2	1	4
Vandkopper	78	-	74	7	2	14	8	11	4	1	-	9	11	3	4
Skarlagensfeber	1134	92	1133	172	125	121	122	122	92	71	60	70	52	40	86
Røde Hunde	16	-	16	2	4	3	5	-	1	-	-	-	1	-	-
Mæslinger	68	2	68	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5	58
Rosen	112	3	108	17	9	19	7	8	9	5	4	9	5	7	9
Kighoste	690	51	688	232	140	65	42	39	41	20	23	18	23	20	25
Diphtherisk Svælgbetænd.	28	4	26	2	10	2	-	2	2	-	2	-	3	1	2
Strubehoste	7	3	7	-	1	1	-	1	-	-	-	-	2	-	2
Kusma	274	-	272	5	10	18	39	60	43	12	20	9	8	21	27
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde	2177	41	2168	300	341	242	229	222	141	74	76	87	135	155	166
Lungebetændelse	607	145	599	53	66	82	76	87	49	30	19	23	31	46	37
Pleurit	107	6	103	7	8	5	11	14	12	15	4	9	7	4	7
Gigtfeber	117	8	117	11	16	14	13	16	12	6	2	3	5	8	11
Koldfeber	23	-	23	-	-	1	9	4	3	-	-	1	2	2	1
Diarrhoe (akut). Cholera nostras	859	24	857	51	64	40	46	49	48	53	114	117	105	94	76
Blodgang	9	2	9	1	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Skjørbug	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	6413	402	6360	876	810	634	615	644	465	293	333	359	393	417	521

(Forts.).	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Sogndal.		Ekersund.		Sandnæs.		Stavanger.		Finnø.		Sand.		Karmøen.		Haugesund.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	80	14	-	-	10	-	25	4	25	6	5	1	3	1	8	-	4	2
Cerebrospinal-Meningit	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	23	7	4	1	2	-	4	2	7	2	1	-	3	1	2	1	-	-
Vandkopper	78	-	3	-	4	-	7	-	43	-	-	-	-	-	2	-	19	-
Skarlagensfeber	1134	92	10	1	82	5	273	27	324	23	64	4	234	22	92	8	55	2
Røde Hunde	16	-	-	-	1	-	2	-	10	-	-	-	-	-	2	-	1	-
Mæslinger	68	2	-	-	-	-	4	2	60	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Rosen	112	3	-	-	4	-	21	1	61	2	3	-	6	-	13	-	4	-
Kighoste	690	51	3	-	31	2	102	5	447	36	5	2	25	2	6	-	71	4
Diphtherisk Svælgbetænd.	28	4	-	-	-	-	11	2	10	-	2	-	-	-	5	2	-	-
Strubehoste	7	3	-	-	2	2	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Kusma	274	-	7	-	-	-	8	-	198	-	-	-	-	-	44	-	17	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde.	2177	[1]) 41	82	3	72	2	162	2	1484	22	4	2	68	3	143	3	162	4
Lungebetændelse	607	145	23	7	33	8	107	30	247	43	32	14	34	19	58	10	73	14
Pleurit	107	6	1	-	5	-	25	-	37	4	2	-	17	1	18	-	2	1
Gigtfeber	117	8	5	-	10	-	7	-	54	1	3	1	3	1	17	2	18	3
Koldfeber	23	-	-	-	2	-	1	-	17	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	859	24	6	-	27	1	42	5	541	8	-	-	3	-	193	7	47	3
Blodgang	9	2	-	-	-	-	6	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	6413	402	144	12	285	20	810	83	3571	147	121	24	396	50	610	33	476	33

[1]) Bronchitis 40, Laryngitis 1.

Liste over forskjellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 Sogndal.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	251	2	4	2	122	100	17	16	-
Fnat	43	-	4	11	4	1	10	12	-
Skurv	9	-	5	4	-	-	3	-	-
Kjertelsyge	234	11	67	91	9	20	16	12	-
Rachit	43	2	21	17	1	-	9	-	-
Simpel Meningit	42	31	14	7	4	4	13	-	-
Tuberkuløs Meningit	33	32	13	9	2	2	9	-	-
Svindsot	480	219	15	20	124	177	17	20	9
Kræft	60	26	-	-	28	21	17	3	1
Vatersot og Morbus Brightii	100	[1])25	9	7	28	42	15	7	1
Blegsot og Anæmi	416	2	11	58	11	308	18	10	-
Menstruationsuordner	97	-	-	-	-	97	16	15	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	900	7	24	33	256	464	18	81	-
Ormesygdomme	156	-	50	51	9	5	13	34	-
Drankersygdomme	7	-	-	-	6	1	4	-	-

[1]) Morbus Brightii 13, Vatersot 12. [2]) Opgaver over behandlede chroniske Syg-

I Sands Distrikt har den ligeledes været meget udbredt, men mild, saa Lægehjelp kun søgtes i de voldsommere Tilfælde. I Haugesund By forekom den hele Aaret.

Lungebetændelse. Det anmeldte Antal Tilfælde er lidt mindre end Aaret forud, men Antallet af Dødsfald større end i noget af Aarene 1868—1880. Om en i Vikedals Herred — Sands Distrikt — tilsyneladende smitsom Lungebetændelse, der imidlertid først kom til Distriktslægens Kundskab da den var ophørt, er ham meddelt, at i Begyndelsen af Marts blev 1) en Husmand paa Vikedals Prestegaard syg, antagelig af Lungebetændelse, strax efter fik 2) Forpagteren, der pleiede Husmanden, samme Sygdom og omtrent samtidig 3) Forpagterens Nabo samme Slags Sygdom og døde nogle Dage efter paa Gaarden Holte. Paa dennes Dødsdag fik 4) en Mand, der boede i Nærheden af Holte Sygdommen og døde nogle Dage efter; samtidig med sidstnævnte angrebes 5) en Husmandskone paa Holte og døde 8 Dage senere, strax derpaa fik Husmandskonens 6) Svigerfader Sygdommen og døde 4 Dage efter og samtidig med ham 7) hans Broder, der overstod Sygdommen. Symptomerne beskreves saaledes: Initialfrost, Sting i Siden, «stærk Brystgang» (Dyspnoe), blodigt Expektorat og forholdsvis hurtig Kollaps; i de fleste Tilfælde havde de Syge ikterisk Udseende. I Mai optraadte en lignende Epidemi paa Foldøen (Jælse Herred), hvor der i Løbet af 8 Dage indsygnede 5 Personer i 3 Huse paa samme Gaard. Paa et Sted blev Konen

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
2		3		4		5		6		7		8	
Ekersund.		Sandnæs.		Stavanger.		Finnø[2]).		Sand.		Karmøen.		Haugesund.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
3	-	27	-	124	-	-	-	5	-	70	2	6	-
9	-	5	-	16	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
16	-	32	10	113	-	-	-	15	1	22	-	24	-
2	-	3	1	22	1	-	-	-	-	6	-	10	-
4	4	18	13	12	8	2	2	-	-	3	3	3	1
-	-	8	7	18	18	3	3	2	2	-	-	2	2
32	16	82	50	197	80	11	11	28	23	41	12	69	18
6	-	6	2	26	12	1	1	3	3	11	5	4	2
5	-	13	4	43	8	1	1	1	-	13	5	17	6
13	-	26	-	198	1	-	-	11	-	64	1	94	-
7	-	6	-	42	-	-	-	3	-	5	-	19	-
26	-	56	-	478	3	-	-	26	3	107	1	126	-
9	-	12	-	58	-	-	-	-	-	4	-	39	-
1	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-

domme ikke meddelt; de anførte Tal ere de opgivne Døde.

syg 1ste Mai og døde 5te, samme Dag indsygnede Manden og døde 9de Mai. Distriktslægen tilsaa 4 af de Syge; Sygdommen frembød intet usædvanligt Symptom.

De forekommende Tilfælde af **Koldfeber** forefalde som oftest hos hjemkomne Sømænd. Om de i Stavanger under denne Sygdom opførte Tilfælde oplyses, at de forekom hos flere fra Vestafrika hjemkomne Personer og optraadte med Koldfeberlignende Symptomer, der medførte stærkt udtalt Anæmi og vare langvarige og besværlige (C. A. Stang).

Diarrhoe og Cholera nostras. Fra Stavanger anføres, at Diarrhoe har været jevnt forekommende hele Aaret uden den sædvanlige Stigen i Juli til September. Cholera nostras optraadte mindre hyppig end vanlig.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde vil sees af Tabellen paa næste Side.

I Ekersund smittedes 3 Piger, hvoraf den ene kun 16½ Aar gammel, af en Matros, der kom under Tiltale og idømtes Strafarbeide. Fra Stavanger anføres, at Syphilis har været hyppig forekommende, ligesaa Gonorrhoe; der gjordes et Forsøg paa at ordne Prostitutionen saaledes, at deraf levende Kvinder bleve tvungne til at leve i Byens Udkanter og blive undergivne regelmæssige Visitationer, men det maatte opgives, da Byens Presteskab satte sig derimod, idet der anførtes, at de bestemte Visitationer med Kontrolbog maatte ansees for en Legaliseren af at holde sit Legeme tilfals.

Veneriske Sygdomme.

Sygdom.	Antal ameldende Læger.	Tils. Behandlede.	Antal kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
				1	2	3		4		7	8
				Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.		Stavanger.		Karmøen.	Haugesund.
				Tilfælde.	Tilfælde.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	11	64	[1]) 4	5	13	1	1	44	3	5	1
Gonorrhoe	16	114	-	9	4	4	-	91	-	5	1

[1]) 3 Børn under 1 Aar; 1 Mand 50—60 Aar.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Sogndal	35	9	12	23
Sogndal	13	2	8	5
Landdistrikt	22	7	4	18
Ekersund	58	16	20	38
Ekersund	28	9	7	21
Landdistrikt	30	7	13	17
Sandnæs	241	50	83	158
Sandnæs	36	10	13	23
Landdistrikt	205	40	70	135
Stavanger	367	80	147	220
Stavanger	260	79	135	125
Landdistrikt	107	1	12	95
Finnø	53	11	24	29
Sand	104	23	50	54
Karmøen	86	12	33	53
Skudesnæshavn	16	4	3	13
Kopervik	15	4	4	11
Landdistrikt	55	4	26	29
Haugesund	77	18	33	44
Haugesund	49	13	21	28
Landdistrikt	28	5	12	16
Stavanger Amt	1021	219	402	619
Deraf i Byer	417	121	191	226
— - Landdistrikt	604	98	211	393

Svindsot. De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 21,4 pCt. af samtlige opgivne Dødsaarsager og 35,4 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne ere Forholdstallene henholdsvis 29,0 pCt. og 53,5 pCt., for Landdistrikterne henholdsvis 16,2 pCt. og 24,9 pCt. Fra Sands Distrikt anføres, at Suledals Herred fremdeles har at opvise de fleste Tilfælde, og at Sygdommen her saavelsom i Sands Herred inden enkelte Familier optræder tilsyneladende som en kontagiøs Sygdom. (K. E. Nilsen).

Et Tilfælde af **Miltbrandkarbunkel** forekom i Stavanger hos en Mand efter Afhudningen af en af Miltbrand død Ko. Den Syge kom sig. (C. A. Stang).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Lægèr 49 Tangforløsninger, 6 Vendinger, 4 Udtrækninger ved Bækkenendeleie, 9 Efterbyrdsoperationer, hvilke Operationers Indikationer og Udfald sees af nedenstaaende Tabel.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.						Udtrækning ved Bækkenendefødsel.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre.		Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.	Børn.	Mødre.
	lev.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	lev.	lev.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel uden Fremgang	38	-	33	5	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Bækkensneverhed	4	-	2	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Barselkrampe	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[2]) 1	-
Skjævt Isseleie	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sidstkommende Hoved	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	1	[1]) 1	-	-	2	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Fastvoxen Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilbageholdelse i længere Tid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Uopgiven Indikation	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	48	1	40	8	1	4	1	1	3	2	1	3	4	9
	49		49			6			6					

[1]) Dødsaarsag: Peritonit. [2]) 2den Tvilling, 1ste Tvilling forløst ved Tang, Moderen ilive, Udfaldet for hende opført under Tangforløsning.

Desuden udførtes 1 Perforation med Kephalotripsi ved Misforhold mellem Fosterets Hoved og Moderens Bækken. Barnet var dødt før Operationen; Moderen, der var forløst paa lignende Maade i 1879, forblev ilive; 1 Multilation ved rhachitisk forsnevret Bækken; Moderen ilive. 3 Gange Partus præmaturus artificialis: en Gang ved Barselkrampe i 32te Uge med heldigt Udfald for Moder

og Barn; en Gang ved Bækkensneverhed med 8 cm. Conjugata; en Gang ved 8—9 cm. Conjugata, begge de to vare Søstre, begge halte og begge tidligere forløste med Kunsthjelp; hos den ene foretoges Forløsningen i 35te Uge, hos den anden i 37te Uge; begge Mødre forbleve ilive, Børnene dødfødte.

Ialt udførtes 73 Forløsninger, hvoraf 4 i Sogndals, 2 i Ekersund, 5 i Sandnæs, 38 i Stavanger, 3 i Finnø, 2 i Sand, 12 i Karmøens, 7 i Haugesunds Distrikter.

En Kone, 8de Gang fødende, 41 Aar gl. (Karmøens Distrikt) døde uforløst paa Grund af Blødning af forliggende Moderkage.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn.	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Sogndal	173	87	9	-	1	11	4	-
Sogndal	18	12	-	-	1	3	-	-
Landdistrikt	155	75	9	-	-	8	4	-
Ekersund	445	263	43	-	1	6	8	-
Ekersund	104	42	11	-	-	-	-	-
Landdistrikt	341	221	32	-	1	6	8	-
Sandnæs	509	306	75	7	2	10	10	-
Sandnæs	53	38	11	1	-	1	-	-
Landdistrikt	456	268	64	6	2	9	10	-
Stavanger	1053	645	138	4	5	25	5	2
Stavanger	810	488	108	2	4	19	2	-
Landdistrikt	243	157	30	2	1	6	3	2
Finnø	368	222	29	1	-	9	28	1
Sand	343	245	31	4	1	12	9	1
Karmøen	506	287	45	-	2	20	10	-
Skudesnæshavn	34	18	3	-	-	1	-	-
Kopervik	48	22	5	-	-	2	-	-
Landdistrikt	424	247	37	-	2	17	10	-
Haugesund	366	192	38	3	-	21	5	-
Haugesund	184	79	21	1	-	8	2	-
Landdistrikt	182	113	17	2	-	13	3	-
Stavanger Amt	3763	2247	408	19	12	114	59	4
Deraf i Byer	1251	699	159	4	5	34	4	-
— - Landdistrikt.	2512	1548	249	15	7	80	55	-

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1516 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 59,6.

Dødsfald paa Barselseng. Lægerne have meddelt Dødsaarsagen for 10, hvoraf 7 døde af Barselfeber, 1 af Barselmani, 1 af Peritonit, 1 af Blødning (uforløst), desuden opgives 1 uden nøiere bestemt Dødsaarsag.

Om **Jordemodervæsenet** i Sands Distrikt oplyses: 5 Jordemoderbestillinger ere ledige og ville sandsynligvis blive ledige, saalænge der ikke sker nogen Forbedring i Jordemødrenes Kaar. Under de nuværende armodslige Forhold er Lønnen af det Offentlige omtrent deres hele Indtægt. Fordringerne til Jordemødrene ere betydelig stegne, de maa arbeide lige saa meget som før, men for langt ringere Vederlag. (K. Nilssen).

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	219	121	98
Lungebetændelse	145	61	84
Skarlagensfeber	92	31	61
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen)	82	50	32
Kighoste	51	43	8
Alderdomssvaghed	43	12	31
Akut Bronchit	40	30	10
Kræft	26	14	12
Hjerneslag	25	13	12
Vatersot og Morbus Brightii	25	14	11

Veirliget. Vinteren var kold, Vaaren kom sent, Sommeren var kold og regnfuld. Aarsudbyttet under Middelsaars. Makrel- og Laxefisket gav Middelsudbytte. Udbyttet af Vaarsildfisket blev af Opsynschefen anslaaet til 6000 Tønder.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Sandnæs Distrikt bemærkes, at Jernbanen over Jæderen holder paa at frembringe en god Forandring med Hensyn til Landdistrikternes Forsyning med Brød, idet der fra Bagerierne i Stavanger og Sandnæs daglig forsendes en Mængde grovt og fint Brød samt andet Bagverk til Landhandlerierne langs Jernbanen. Den store Konkurrance driver til at levere god og velstegt Vare, der hos Mange afløser den hjemmebagte, raastegte Poteteskage. Misbrug af Kaffe tager til, men Drikfældigheden er ikke stor. (C. Kahrs).

Fra Stavanger omtales, at der hvert Aar bygges en Del, saaat Benyttelsen af Kjeldere og Lofter til Beboelse efter hvert falder bort. Levemaaden er mere end almindelig god, hvortil i væsentlig Mon bidrager et til alle Tider usædvanlig velforsynet Torv. Drikfældigheden er meget ringe. (C. A. Stang).

Om Levemaade og hygiænske Forhold i Sands Distrikt se Uddrag af Distriktslæge K. Nilssens Medicinalberetning, optaget blandt Bilagene.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske Forret-ninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	7	491	50	2147	15
Sogndal	1	71	7	256	4
Ekersund	1	40	6	[2]) -	1
Sandnæs	1	178	15	296	3
Stavanger	-	-	8	600	2
Finnø	1	32	5	263	1
Sand	1	63	2	178	-
Karmøen	1	24	5	382	-
Haugesund [1])	1	83	[1]) 2	172	4

[1]) Desuden flere Møder afholdte i Haugesund By. [2]) Vaccination foretoges ikke paa Grund af Epidemier af Skarlagensfeber og Kighoste.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XII. Søndre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		118.75	114 560	15	46	54
1a. Sveens Herred		1.84	3 125	-	2	2
1b. Indre Søndhordland		8.45	9 369	1	4	3
	Skonevig	4.54	3 128	1	1	1
	Etne	2.46	2 498	-	1	1
	Fjælberg	1.45	3 743	-	2	1
2. Ytre Søndhordland		4.51	9 572	1	7	7
	Stordøen	1.01	1 990	1	-	-
	Valestrand	0.38	1 076	-	-	-
	Finaas	1.69	4 230	-	-	-
	Fitje	1.43	2 276	-	-	-

[1]) Sveens Herred hører til Haugesunds Lægedistrikt i Stavanger Amt.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
3. Tysnæs		7.89	8 502	2	4	3
	Tysnæs	1.92	4 084	1	2	1
	Kvindherred	5.97	4 418	-	2	2
4. Indre Hardanger		42.24	10 186	2	7	6
	Ullensvang	19.57	5 457	2	3	2
	Ulvik	17.59	3 805	-	3	3
	Rølda[l]	5.08	924	-	1	1
5. Ytre Hardanger		6.42	7 189	1	3	2
	Strandebarm og Varaldsø	1.42	2 429	1	1	1
	Jondal	1.62	1 882	-	1	-
	Vikør	3.38	2 878	-	1	1
6. Voss		15.87	9 420	2	4	4
	Voss	10.30	7 410	2	-	-
	Vossestranden	5.57	2 010	-	-	-
7. Søndre Midthordland		7.29	11 191	1	5	7
	Os	3.13	3 777	1	-	-
	Fuse	2.86	3 104	-	-	-
	Sund	1.30	4 310	-	-	-
8. Nordre Midthordland		3.66	14 153	[1]) 2	3	3
	Fane	1.67	4 043	-	1	1
	Fjeld	1.02	2 763	-	1	1
	Askøen	0.70	5 056	-	1	1
	Aarstad	0.27	2 291	-	-	-
9. Indre Nordhordland		12.66	16 954	2	4	8
	Haus	1.53	4 689	1	-	-
	Bruvik	2.97	2 252	1	-	-
	Hammer	1.77	5 685	-	-	-
	Hosanger	6.39	4 328	-	-	-
10. Ytre Nordhordland		7.98	14 899	1	4	9
	Herlø	0.80	2 655	-	1	2
	Manger	1.02	4 513	-	1	2
	Lindaas	6.16	5 695	-	2	5
	Masfjorden		2 036	-		

[1]) Distriktslægen bor i Bergen.

Sundhedstilstanden omtales fra de fleste Distrikter som god. I ytre Søndhordland og ytre Hardanger skildres den som mindre god. Det er navnlig Skarlagensfeber og Lungebetændelse, der dette Aar optræde med et større Antal

Tilfælde, medens Forholdet for de øvrige Sygdommes Vedkommende omtrent er det samme som Aaret forud.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1965 eller 16,19 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (121,000).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 124).

Af **Typhoidfeber** var det anmeldte Antal Tilfælde og Dødsfald mindre end i noget af Aarene siden 1853. I indre Søndhordlands Distrikt optraadte i Aalunds Annex til Fjælberg 1 Tilfælde paa Gaarden Dregenæs i Oktober Maaned; i November forekom 7 og i December 4 Tilfælde paa Gaarden Haugen og Lunde i samme Sogn. Sygdommen var ualmindelig voldsom. 5 Tilfælde endte dødelig, det ene under Rekonvalescentsen som Følge af Lungeødem. De 5 Tilfælde fra ytre Søndhordlands Distrikt forekom alle i Fitje. I indre Hardanger forekom i Mai Maaned et Tilfælde hos en Soldat, der som syg blev bragt fra Exercerpladsen paa Ulven til sit Hjem i Opedal i Ullensvang, hvor han døde. I Juni angrebes paa Eide en 10aarig Pige efter et Besøg ved en Udstilling paa Voss. Sammesteds og paa Næs i Ullensvang indsygnede i de følgende Maaneder Juli, September og Oktober 6 Personer. I December forekom et Tilfælde paa Helleland i Ullensvang Sogn. Smitten var sandsynligvis overført fra Eide. Fra Voss berettes, at de fleste Tilfælde forekom enkeltvis, undtagen paa Gaardene Lirhus og Hægle. Til det første af disse Steder er Smitten sandsynligvis kommen fra det berygtede Smittefocus Kjønegaard i Opheims Annex til Vossestranden. En Kone havde været i Besøg der; 4 Uger efter udbrød Sygdommen hos hende og derefter hos hele Familien. Fra Lirhus førtes Sygdommen til Hægle Desinfektion med Svovl og Jernvitriol iværksattes, men paa flere af Gaardene som det syntes hidtil uden Resultat. I søndre Midthordland forekom 7 Tilfælde i Aarets fem sidste Maaneder. De første 2 Tilfælde opkom hos en Kludehandler i Strandvigs Annex til Fuse. I et Hus paa Fuse, hvor Sygdommen et Par Aar i Forveien havde forekommet, indtraf et Tilfælde. 3 Tilfælde i Sund vare hos Folk, der kom syge hjem fra Lofoten; de havde paa sit Logifartøi modtaget en Rekonvalescent efter Nervefeber oppe i Lofoten og laant ham af sine egne Køiklæder, som de derpaa selv senere benyttede uden at rense dem. Det sidste Tilfælde, der forekom i Hæglandsdalen, Os Præstegjæld, stod tilsyneladende uden Forbindelse med andre Tilfælde. Sygdommen havde rigtignok for et Snes Aar siden krævet et Par Ofre i samme Hus. Vedkommende blev syg efter en Bytur. I nordre Midthordland forekom Typhoidfeber sjeldnere end almindelig og var ikke ondartet. Smitteudbredelsen kunde i Regelen forfølges fra Grænd til Grænd. Sygdommen optraadte i indre Nordhordland paa 5 Gaarde Røsland og Svindheim i Hosanger, Tellevig i Hammer, Tennæsset i Haus og Oie i Bruvik. Smitteimporten kunde i alle Tilfælde paavises. I ytre Nordhordland optraadte Typhoidfeber i Januar paa Sletten, hvor den i de sidste Maaneder af det foregaaende Aar havde hersket. I Februar og Marts optraadte den i Øigarden paa Gaardene Hellesund og Selle, hvortil Smitten formentlig var bragt fra de i Nærheden liggende Gaarde Hennø og Sulen. I September indsygnede paa Gaarden Vaage i Lindaas en hjemvendt Soldat, der havde været indkvarteret i Bergen. Paa den i Nærheden liggende Amtsskole bleve Flere smittede, saaledes at Skolen maatte lukkes. Ved streng Isolation lykkedes det at begrændse Epidemien.

Af **Cerebrospinalmeningit** forekom i ytre Hardangers Distrikt 3 Tilfælde paa en Gaard i Herand (Jondals Sogn) omtrent 3 Kilometer fra Søen ved et dengang tilfrosset Vand efter en Tids tør kold Østenvind. Baade de Syge og de friske i Huset lede samtidig af Konjunktivit (Kinck).

Skarlagensfeber var i flere Distrikter den mest fremtrædende Sygdom. Den herskede paa nogle Gaarde i Sveens Sogn i August og September, 5 Børn døde. Sygdommen optraadte i indre Søndhordland paa 9 forskjellige, af hveranden uafhængige Steder. I ytre Søndhordland forekom de fleste Tilfælde i Stordøens Herred. I Tysnæs vandrede den fra Gaard til Gaard over den største Del af Opdal (Annex til Tysnæs), en Del af Tysnæs Hovedsogn og Ølves Annex til Kvindherred, den herskede paa enkelte Steder i Onereims Annex til Tysnæs og i 3 Huse i Kvindherreds Hovedsogn. Den var temmelig ondartet og krævede adskillige Ofre. Befolkningens stærke Vedhængen ved Fatalismus og deraf følgende ringe Tro paa præventive Forholdsregler tilskrives Skylden for, at Sygdommen naaede en saa stor Udbredning. (Gjestland). I indre Hardanger, hvor Sygdommen Aaret forud optraadte meget hyppig, vedblev den i det første Halvaar at forekomme paa forskjellige Steder i Ullensvang, Odde og Eidfjord. Den var oftest godartet. Den optraadte i ytre Hardanger om Sommeren paa vidt adskilte Steder uden paaviselig Smittetilførsel; der syntes paa hvert Sted gjennem længere Tid at have gaaet endel lette Tilfælde i Forveien, og først efterat der optraadte Dødsfald, blev Sygdommen bekjendt. I søndre Midthordland forekom den i flere afdelte Epidemier med forskjellige Importer. I Mai Maaned kom den fra Opdal i Tysnæs til lille Karlsø i Sund (Møgster Annex) og herfra ved Kirkefolk til Gaarden Birkeland i samme Prestegjeld. I Juli indførtes den fra Ølve i Kvindherred til Gaarden Haugland i Os. I September forplantedes den gjennem Notfolk fra Haugland til Gaarden Berge i Fuse. I Aarets 3 sidste Maaneder optraadte den i Lævereidfjorden. Sygdommen forekom i nordre Midthordland det hele Aar med Undtagelse af Februar og August Maaneder, men tiltog stærkt i Aarets sidste Kvartal. Sygdomstilfældene vare ofte meget alvorlige, hyppig optraadte betydelige Ulcerationer og Abscesdannelser af Halsglandlerne. Desuden vare Nephriter meget ofte Følgesygdomme. I indre Nordhordland viste Sygdommen sig første Gang i Februar paa Gaardene Garnæs og Trængereide, førtes derfra til Tuenæsset og ophørte i Begyndelsen af April. I Slutningen af Juni optraadte 1 Tilfælde paa Aasheim i Haus. Fra Juli Maaneds Begyndelse og Høsten udover importeredes den Gang paa Gang til samtlige Prestegjeld, dels ved Skolebørn, der fra Bergen foretoge Lystture i Reconvalescentsen, dels ved fra Ulven hjemvendende Rekruter, og kun Mo's, Hosangers og Alversunds Sogne forskaanedes for Sygdommen. Den optraadte ondartet og ledsagedes ofte af Komplikationer. I Modsætning til de tidligere nævnte Distrikter siges Almuen i dette at stille sig ganske velvillig ligeoverfor præventive Forholdsregler. (M. Krohn). I ytre Nordhordland optraadte Sygdommen i Begyndelsen af Aaret paa Gaarden Syslot i Lindaas, Smitten didført fra Bergen. Den greb ikke synderlig om sig, og i Slutningen af Marts syntes den at være sluttet, men begyndte atter, idet en Undertrøie, der var benyttet af en af de Afdøde, i al Hemmelighed var bortskjænket til en nærboende Gut, der 2 Dage efter at være iført denne, indsygnede. I August optraadte Sygdommen paa flere Gaarde omkring Masfjorden. I Aarets sidste Maaneder herskede den paa Gaardene Strømme og Lungenæs i Lindaas.

Mæslinger. Samtlige Tilfælde i ytre Søndhordland forekom i Stordøens Herred. I indre Hardanger forekom et enkelt Tilfælde i Kinservik, indført fra Bergen. Sygdommen optraadte de allersidste Dage af Aaret i Strandvik i søndre Midthordland sammen med Skarlagensfeber. (Krüger). I ytre Nordhordland var den almindelig udbredt over hele Distriktet.

Kighoste optraadte i indre Hardanger fra Marts Maaned i Ullensvangs Sogn og udbredte sig til forskjellige Steder i Ullensvang, Odde og Ulvik. Den var godartet og kom sjelden under Behandling. I Voss vandt Sygdommen større

I søndre Bergenhus Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	132	14	132	18	10	8	4	8	2	3	9	18	7	27	18
Cerebrospinal-Meningit	5	1	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3
Barselfeber	11	3	11	-	2	-	1	-	2	1	1	1	-	1	2
Vandkopper	37	-	37	-	11	1	4	3	5	-	2	2	-	-	9
Skarlagensfeber	703	91	689	21	41	54	51	38	41	55	44	48	60	104	132
Røde Hunde	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Mæslinger	38	2	38	-	-	-	-	-	-	-	-	3	11	10	14
Rosen	50	1	50	10	2	3	9	1	1	6	4	4	3	4	3
Kighoste	162	4	162	14	5	42	27	10	4	2	17	20	15	3	3
Diphtherisk Svælgbetændelse	69	4	69	2	8	2	5	3	9	5	15	2	6	7	5
Strubehoste	4	3	4	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1
Kusma	22	-	22	-	-	2	1	3	-	-	-	-	7	8	1
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	435	9	435	49	50	43	31	47	37	19	28	23	26	40	42
Lungebetændelse	348	50	348	15	23	28	47	60	40	18	11	8	17	39	42
Pleurit	87	4	87	6	5	5	7	12	13	9	5	6	4	10	5
Gigtfeber	77	2	77	4	5	6	7	16	9	1	15	3	8	-	3
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	343	8	343	17	10	23	14	8	34	16	30	73	33	46	39
Blodgang	7	-	7	-	-	-	-	-	-	3	-	2	2	-	-
Tilsammen	2533	196	2519	156	172	217	211	209	197	138	182	214	202	299	322

(Forts.)	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
			1 a		1 b		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Sveens Herred.		Indre Søndhordland.		Ytre Søndhordland.		Tysnæs.		Indre Hardanger.		Ytre Hardanger.		Voss.		Søndre Midthordland.		Nordre Midthordland-		Indre Nordhordland.		Ytre Nordhordland.	
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilt.	Dsf.
Tyhoidfeber	132	14	-	-	12	5	5	-	1	1	15	3	4	1	20	1	7	1	40	1	9	1	19	-
Cerebrospinal-Meningit	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	13	5	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	1	-	1	-	3	1	3	1	-	-	2	-
Vandkopper	37	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	11	-	2	-	-	-
Skarlagensfeber	713	101	14	5	32	4	85	16	88	23	32	4	34	2	-	-	165	15	112	7	113	19	38	6
Røde Hunde	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Mæslinger	38	2	-	-	1	1	33	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Rosen	53	4	-	-	2	1	1	-	4	-	10	-	14	2	13	1	-	-	5	-	4	-	-	-
Kighoste	167	9	-	-	3	-	15	-	-	-	31	-	55	6	23	-	10	1	3	-	27	2	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	69	4	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	2	1	-	-	31	3	10	-	11	-
Strubehoste	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	1	1
Kusma	22	-	-	-	4	-	-	-	10	-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde	435	9	-	-	43	1	69	-	16	-	78	3	51	2	54	2	7	-	30	1	51	-	36	-
Lungebetændelse	364	66	-	-	23	3	33	10	37	7	11	3	68	13	80	16	20	2	12	2	54	5	26	5
Pleurit	87	4	-	-	4	-	2	-	12	-	11	-	19	1	16	-	3	-	7	1	10	1	3	1
Gigtfeber	78	3	-	-	5	-	-	-	4	-	6	-	17	1	23	-	-	-	5	-	14	2	4	-
Koldfeber	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	345	10	-	-	16	-	9	1	24	-	23	-	140	3	22	4	3	1	27	1	54	-	27	-
Blodgang	7	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilsammen	2563	235	14	5	150	16	274	30	196	31	233	13	417	32	257	25	220	21	295	18	349	31	167	13

Liste over forskjellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 a Sveens Herred.		1 b Indre Søndhordland.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	130	-	-	-	61	69	10	-	-	16	-
Fnat	46	-	18	15	8	5	5	-	-	6	-
Skurv	5	-	2	1	1	1	4	-	-	1	-
Kjertelsyge	89	-	35	33	4	3	11	-	-	12	-
Rachit	42	1	16	16	-	-	8	-	-	4	1
Simpel Meningit	19	10	1	4	5	5	7	-	-	1	1
Tuberkuløs Meningit	13	13	7	2	2	1	8	-	-	-	-
Svindsot	170	87	12	4	65	67	11	3	3	12	8
Kræft	38	28	-	-	18	14	11	-	-	3	3
Vatersot og Morbus Brightii	35	[1]) 17	4	-	10	14	10	-	-	3	1
Blegsot og Anæmi	246	-	3	21	19	197	12	-	-	47	-
Menstruationsuordner	61	-	-	-	-	61	7	-	-	-	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	320	3	4	6	115	176	12	-	-	4	-
Ormesygdomme	19	-	4	7	3	5	4	-	-	8	-
Drankersygdomme	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-

[1]) Vatersot 11, Morbus Brightii 6.

Udbredelse, kun de komplicerede Tilfælde kom under Behandling. Almindelig udbredt var den ogsaa i ytre Nordhordland.

Diphtherisk Svælgbetændelse viste sig i indre Hardanger fra April til August. I nordre Midthordland optraadte Sygdommen temmelig hyppig. En liden begrændset Epidemi indtraf i Slutningen af Aaret paa Gaarden Matre ved Bunden af Masfjorden i ytre Nordhordland, Smitten sandsynlig importeret fra Sogn.

Lungebetændelse forekom i indre Søndhordland jævnt fordelt over det hele Aar. Den beskrives fra Tysnæs som temmelig hyppig, fornemlig i Slutningen af Aaret. Den optraadte især heftig paa nogle Gaarde i den nordlige Del af Tysnæs Prestegjeld og paa enkelte Gaarde i Uskedalen i Kvindherred. Paa det første Sted antog den Karakter af Epidemi, idet Flere samtidig angrebes. I den tilgrændsende Del af ytre Søndhordlands Distrikt, nemlig paa Sælbø, optraadte den noget tidligere og viste sig i høi Grad ondartet. Saavidt Distriktslægen har bragt i Erfaring; døde Størsteparten af de Angrebne Ogsaa i den nordligste Del af Stordøen, det egentlige Fitje, forekom samtidig mange Dødsfald, der antagelig vare foraarsagede af Lungebetændelse. Denne ondartede Lungebetændelse har saaledes hersket især om den indre Del af Sælbøfjorden og vandret fra Sælbø over til det egentlige Fitje og derfra til Reksten i Tysnæs. (Gjestland). I ytre Hardanger var Sygdommen om Vaaren og Sommeren temmelig udbredt i Vikør (hvor den antagelig har været adskillig hyppigere og

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Ytre Sønd-hordland.		Tysnæs.		Indre Har-danger.		Ytre Har-danger.		Voss.		Søndre Midt-hordland.		Nordre Midt-hordland.		Indre Nord-hordland.		Ytre Nord-hordland.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
-	-	22	-	28	-	9	-	-	-	9	-	27	-	18	-	1	-
-	-	-	-	14	-	21	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
-	-	11	-	16	-	17	-	14	-	3	-	5	-	5	-	6	-
-	-	-	-	8	-	7	-	19	-	-	-	1	-	2	-	1	-
1	1	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	3	2	10	3
-	-	-	-	1	1	1	1	5	5	1	1	1	1	3	3	1	1
9	9	25	11	26	10	26	11	24	11	10	6	14	3	10	8	11	7
1	1	4	2	4	2	2	2	8	5	4	4	3	1	5	5	4	3
1	1	4	1	3	2	7	3	6	5	2	-	2	1	5	1	2	2
-	-	34	-	66	-	20	-	42	-	3	-	6	-	18	-	4	-
-	-	-	-	6	-	9	-	4	-	10	-	-	-	11	-	21	-
2	2	31	-	45	-	55	-	39	-	33	-	44	-	34	-	33	1
-	-	-	-	3	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

krævet flere Offere, end Distriktslægen er kommen til sikker Kundskab om) og den indre Del af Jondals Sogn samt om Høsten i Strandebarm. Fra Voss berettes, at Lungebetændelse optraadte med langt flere Tilfælde end i noget af de 5 foregaaende Aar. Den har ikke været ondartet, men paafaldende ofte recidiveret. Aareladning anvendtes ofte, før Lægehjelp søgtes. Kun engang bemærkedes den her at optræde paa smitsom Maade, idet en Tjenestepige indsygnede i et Hus, hvor 2 tidligere vare angrebne. (J. Frost).

Sygdommen forekom i indre Nordhordland hyppigere end sædvanlig, dog i et mindre Antal end Aaret forud. Fra ytre Nordhordland berettes, at Sygdommen har været mindre hyppig end tidligere. Af 75, i tre Distrikter behandlede Tilfælde forekom 42 i høire, 28 i venstre og 5 i begge Lunger.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel (se Side 126 og 127).

Kjertelsyge. Fra ytre Hardanger siges denne Sygdom at være hyppig i den paa den sydøstre Side af Fjorden beliggende Del af Jondals Sogn, hvor Solen som Regel er borte en stor Del af Aaret paa Grund af Fjeldenes Nærhed. (Kinck).

Svindsot. De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 15.9 pCt. af samtlige opgivne Dødsaarsager og 28.0 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikter.									
			3	5	6		7		8	9		
			Tysnæs.	Ytre Hardanger.	Voss.		Søndre Midthordland.		Nordre Midthordland.	Indre Nordhordland.		
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.		
Syphilis	10	2	-	1	1	1	1	1	6	1		
Gonorrhoe (Urethrit)	17	-	1	1	4	-	1	-	8	2		

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af ikke epidemiske Sygdomme.	af apidemiske Sygdomme.
Sveens Herred	9	3	5	4
Indre Søndhordland	40	8	16	24
Ytre —	49	9	30	19
Tysnæs	58	11	31	27
Indre Hardanger	43	10	13	30
Ytre —	63	11	32	31
Voss	74	11	25	49
Søndre Midthordland	48	6	21	27
Nordre —	28	3	18	10
Indre Nordhordland	85	8	31	54
Ytre —	48	7	13	35
Søndre Bergenhus Amt	545	87	235	310

Af obstetriciske Operationer udførtes af Læger: 14 Tangforløsninger, 4 Vendinger og 6 Gange Udtagelse af Efterbyrden, hvilke Operationers Indikationer og Udfald ville sees af følgende Tabel paa næste Side.

Endvidere udførtes 4 Perforationer. Den første gjordes ved langvarigt Fødselsarbeide med smertefulde Veer og rigid Modermund; der hørtes ingen Fosterlyd, og der var gjort forgjæves Forsøg med Tang. Moderen forblev ilive. Den anden foretoges ved Bækkenforsnævring, Moderen forblev ilive men fik en Vesico-vaginalfistel. Den tredie og fjerde skeede paa døde Fostre efter langvarigt og frugtesløst Fødselsarbeide; den ene Moder døde 3 Uger efter Forløsningen af Barselfeber, den anden forblev ilive.

Ialt 28 obstetriciske Operationer, hvoraf 6 i indre og 2 i ytre Søndhordlands, 4 i Tysnæs, 3 i indre og 2 i ytre Hardangers, 2 i Voss, 2 i søndre og 3 i nordre Midthordlands, 3 i indre Nordhordlands og 1 i ytre Nordhordlands Distrikter.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending				Efterbyrdsoperation.	
	Mødre			Børn			Mødre		Børn.		Mødre	
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	uopg. Udf.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	død.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	5		2	[2]) 6	-	2	-	-	-	-	-	-
Langvarigt Fødselsarbeide	1	[1]) 1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Placenta prævia og Blødn.	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	[3]) 2
Efterbyrd fastsiddende i fingerform. Udbugn. af Livmoderen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Uopgiven Indication	4	-	-	3	1	-	-	2	-	2	-	-
Tilsammen	10	1	2	10	2	2	2	2	2	2	4	2
	13			14			4		4		6	

[1]) 4 Dages Fødselsarbeide, døende ved Lægens Ankomst, Tegn til Gangræn i de indre Fødselsdele. [2]) Paa begge Tvillinger Tangforløsning. [3]) Den Ene døde nogle Timer efter Operationen antagelig som Følge af Emboli, den Anden døde en Uge efter. Efterbyrden havde ligget inde 1 Døgn efter 2den Tvillings Fødsel, og Jordemoderen havde gjort forgjæves Forsøg paa at forløse den.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte[2])	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
Sveens Herred	77	56	8	-	1	-	1	-	-
Indre Søndhordland	264	145	20	2	3	7	6	1	-
Ytre —	311	212	39	1	2	11	5	1	-
Tysnæs	259	170	15	2	1	9	2	-	-
Indre Hardanger	297	160	24	1	1	6	4	-	1
Ytre —	219	139	25	3	4	5	4	-	-
Voss	343	157	25	1	1	13	5	1	1
Søndre Midthordland	294	184	22	-	3	20	5	-	-
Nordre —	506	255	50	4	4	20	8	-	-
Indre Nordhordland	631	270	55	2	5	17	12	1	-
Ytre —	524	217	42	3	10	18	14	-	-
Søndre Bergenhus Amt	3802	2021	325	19	35	126	67	4	2

[1]) og [2]) Se Anmærkning under Akershus Amt.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1781 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 53,1.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 16, hvoraf 6 døde af Barselfeber, 1 af Lungebetændelse og 9 efter besværligt Fødselsarbeide. En døde uforløst i Voss Distrikt; det var en 41 aarig, svagt og daarlig udviklet Kvinde, som havde ligget i Fødselsarbeide i 2 Døgn; ved Lægens Ankomst var hun døende, der gjordes forgjæves Forsøg med Tang. (Næsheim).

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.
Skarlagensfeber	101
Svindsot	87
Lungebetændelse	66
Alderdomssvaghed	33
Kræft	28
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	24
Vatersot og Morbus Brightii	17
Organisk Underlivssygdom	15
Typhoidfeber	14
Spedalskhed	12

Veirliget. Vinteren var streng og stormfuld, Vaaren kom sent, Sommeren bragte liden Varme, men megen Regn. Høsten derimod var forholdsvis god, om end noget kold. Aarsudbyttet var tildels under et Middelsaars.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Tysnæs beretter Distriktslægen: Jeg tror at have Ret til at karakterisere Befolkningen i Tysnæs og Kvindherreds Herreder, fornemlig den mandlige Del, som kraftig og nøisom. Væxten forekommer mig i Almindelighed at være noget liden, men til Gjengjæld er der en vis Raskhed over Arbeide og Gang; dette staar i den nøieste Samklang med en paafaldende aandelig Livlighed, der saavel under Anstrengelse som i Gjæstebudsstuen ytrer sig i en utrolig Overflod af kvikke Ordspil og Vitser, der altid finde Paaskjønnelse. I begge Prestegjeld herskér en vidtdreven Sparsommelighed, og de økonomiske Forholde maa vel nærmest siges at være gode. Hertil bidrager den Omstændighed ikke lidet, at en stor Del af den unge mandlige Befolkning er ude Mesteparten af Aaret, deltagende i Nordlands- eller Islandsfisket enten som Seilere eller Fiskere. For Tysnæs's Vedkommende var Antallet af de saaledes engagerede Mænd i forrige Aar ca. 500 med et Antal af 60 Fartøier og nogle Notebrug. I Kvindherred er vistnok Deltagelsen i nævnte Bedrift ikke fuldt saa stor, men saa drives her til Vederlag et betydeligt Skibsbyggeri for Fiskefartøier til de nærmeste Byer, hvorved mange Hænder faa en god Sysselsættelse. At de økonomiske Forhold i Almindelighed maa være gode, turde endvidere fremgaa af, at der i Bergens Banker fra Tysnæs indestaar antagelig noget over 240,000 Kroner, og Kvindherreds Sparebank er forholdsvis rig. Dog maa det ogsaa indrømmes, at de Mænd, der med Familie ere henviste til et lidet Jordbrug uden at have nogen Bifortjeneste, maa leve yderst tarvelig for at kunne klare sig. Ædruelighedstilstanden er ganske udmærket. Jeg kjender ikke en eneste forfalden Mand i hele Tysnæs Lægedistrikt. De hygiæniske Forhold ere noget forskjellige, mindst tilfredsstillende i de vestlige Dele af Tysnæs Herred; imidlertid spores en rask Fremgang; det er dog især Mændene, som tilkommer Æren derfor. Kvinden staar derimod tilbage og tiltrænger en ordentlig Løftning, dersom hun skal følge med og hævde sin Stilling. Dette er ogsaa indseet af

Amtsformandskabet, der med Omtanke og Offervillighed har foranlediget oprettet 2 praktiske Jenteskoler, i hvilke unge Piger oplæres i de Færdigheder, der ere nødvendige for Bestyrerinden af et godt stelt Bondehus, og i hvilke de opdrages til Renlighed og Orden. Begge disse Skoler ere fortiden beliggende i Tysnæs Lægedistrikt og vil forhaabentlig have en gavnlig Indflydelse paa den kvindelige Befolkning heromkring baade direkte og indirekte. (Gjestland). Fra indre Hardanger beskrives de økonomiske Forhold som forholdsvis gode. Der sporedes Fremgang i Bygningsmaaden af de nye Huse, Ædruelighedstilstanden god. (J. Hofmann). I søndre Midthordland omtales Renligheden og de hygiæniske Forhold i det Hele taget som gode i Os og Fuse, ogsaa i Sunds Herred, hvor man først i det sidste Aar har havt Sundhedsvedtægter, begyndte man at komme efter i denne Henseende. Drikfældigheden er ikke synderlig stor i Os og Fuse, noget større synes den at være i Sund. (Krüger). Fra ytre Nordfjord berettes, at Arbeidet med Udskiftningen fremdeles fortsættes og for enkelte Dele af Distriktets Vedkommende er tilendebragt, medens andre endnu ligge tilbage. Den følges regelmæssig af forbedrede hygiæniske Forhold. Levemaaden beskrives over hele Distriktet som yderst tarvelig. Fylderi kan ikke siges at være almindeligt, skjønt der gives ikke saa ganske faa udprægede Drukkenbolte. (Collett).

Af **Badeindretninger** haves de samme som i tidligere Beretninger omtalt. Det nye Dampbad paa Vossevangen har været i Gang siden Høsten 1881 og været adskillig benyttet.

Af **Sygehuse** ligger i Aarstad Herred ved Bergen: Møllendals Sindssygeasyl (privat Eiendom).

I Aaret 1881 blev et **Apothek** oprettet paa Vossevangen; det traadte i Virksomhed i Marts og blev ved Visitationen befundet at være i lovlig Stand.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	8	314	25	2595	5
Sveens Herred	uopgivet		-	83	-
Indre Søndhordland	1	28	4	120	-
Ytre —	1	10	1	215	-
Tysnæs	1	33	2	245	1
Indre Hardanger	1	58	-	145	-
Ytre —	1	35	1	157	1
Voss	uopgivet		2	119	1
Søndre Midthordland	1	73	4	450	-
Nordre —	uopgivet		4	421	-
Indre Nordhordland	1	11	4	550	1
Ytre —	1	66	3	90	1

[1]) 2 over Levende, 3 over Døde.

XIII. Bergens By.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Amtet.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger	Jordmødere.
Bergen	0.07	38 573	[1]) 26	5	25

[1]) Foruden Distriktslægen i nordre Midthordland, som er bosat i Bergen.

Sundhedstilstanden var mindre tilfredsstillende, væsentlig paa Grund af den i sidste Kvartal indtrufne store Sygelighed, der især var foraarsaget ved Skarlagensfeber og Mæslinger samt akute Sygdomme i Respirationsorganerne. Det opgivne Antal epidemiske Sygdomme og Dødsfald er større end i noget af Aarene 1861—1880. Ogsaa Kighoste viser adskillig Udbredning i den første Del af Aaret og Kusma i den sidste; Typhoidfeber var lidt hyppigere end i de 2 foregaaende Aar. Røde Hunde vare derimod ophørte, ligesom Lungebetændelse og akute gastriske Sygdomme optraadte betydelig sjeldnere end i 1880.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 901 eller 20,81 af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (43 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 132).

Af **Typhoidfeber** ere 19 behandlede i Byen, 39 paa Sygehuset, hvoraf 1 overflyttet fra paa Rosenbergs Asyl.

Børnekopper observeredes 2 Gange. I Marts Maaned anmeldtes, at Restauratøren ombord i et nogle Dage forud fra Bilbao ankommet spansk Dampskib led af Børnekopper. Han isoleredes strax i Lazaretet ved Bastionen Katten tilligemed Læge. Skibet blev omhyggelig desinficeret, og Vaccination og Revaccination sattes strax i Gang i alle de Arbeideres Hjem, der havde været beskjæftigede med Arbeide ombord. Lægen isoleredes med den Syge den 15de Marts efter at være revaccineret; den 29de Marts følte han sig syg, og den 31te Marts viste sig Børnekopper. Begge Tilfælde forløbe heldig.

Skarlagensfeber anmeldtes fra Byen med 325 Tilfælde, i Sygehuset behandledes Sygdommen hos 64 Individer. Dødsanmeldelserne udvise 100 Dødsfald. Denne store Dødelighed, som de opførte Tal udvise, svare dog neppe til det virkelige Forhold, idet man har Grund til at antage, at mange Tilfælde ikke ere blevne anmeldte, dels fordi de have været saa lette, at Læge ikke har været tilkaldt, dels ogsaa, fordi de af Frygt for Paalæg om Indlæggelse i Sygehuset have været holdte hemmelige. Skarlagensfeber har hersket i Bergen med faa og korte Afbrydelser siden Høsten 1875[1]), dog i den anførte Tid ikke saa udbredt som i det omhandlede Beretningsaars 3 sidste Maaneder og i det paafølgende Aars første Maaneder. De Tilfælde, der ikke tilfredsstillende kunde isoleres i Hjemmet, bleve

[1]) I 1878 anmeldtes dog kun 23 Tilfælde. (Sparre).

I Bergens By anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Døde [1]).													
Typhoidfeber	60	6	59	6	1	3	2	4	-	3	7	9	8	6	10
Barselfeber	7	7	7	-	-	-	-	1	1	1	-	2	-	-	2
Børnekopper	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	80	-	80	23	8	4	-	7	6	-	6	8	3	7	8
Skarlagensfeber	390	100	390	4	17	4	10	23	26	20	13	61	67	78	67
Røde Hunde	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	927	20	926	-	-	1	-	-	1	-	-	-	32	205	687
Rosen	42	3	42	4	5	4	3	5	3	3	2	2	2	5	4
Septichæmi, Pyæmi	[2]) 5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Kighoste	402	44	402	64	81	54	35	35	13	2	28	38	23	21	8
Diphtherisk Svælgbetænd.	46	6	46	3	1	2	2	4	2	4	5	2	3	11	7
Strubehoste	8	8*	4	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2
Kusma	132	1	132	-	-	1	9	15	7	5	3	2	10	17	63
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1472	23	1472	156	156	85	36	114	91	83	47	164	195	191	154
Katarrhalsk og follikulær Angina	1075	-	1068	192	127	83	79	41	75	42	40	80	103	111	95
Lungebetændelse	298	61	297	23	27	31	24	50	26	5	15	13	24	30	29
Pleurit	83	4	69	5	6	5	4	5	9	1	7	7	3	10	7
Gigtfeber	78	2	78	4	5	7	2	18	8	5	1	6	5	11	6
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	896	37	896	34	40	29	34	87	71	82	91	127	96	119	83
Blodgang	11	1	11	-	-	-	2	-	3	1	1	1	2	-	1
Skjørbug	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	6016	324	5984	521	474	316	242	411	343	257	266	522	576	823	1233

[1]) Efter de til Sundhedskommissionen indkomne Anmeldelser. [2]) 1 behandlet paa Sygehuset; de øvrige 4 ere som Dødsfald anmeldte fra Byen.

Liste over forskjellige, væsentlige chroniske Sygdomme.

	Behandlede[1].	Deraf Døde[2].	Børn.		Voxne.	
			Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.
Chronisk Rheumatisme	227	-	-	-	121	106
Fnat	11	-	-	4	5	2
Skurv	7	-	2	2	2	1
Kjertelsyge	21	2	6	6	3	6
Rachit	-	1	-	-	-	-
Simpel Meningit	2	28	-	-	2	-
Tuberkuløs Meningit	-	18	-	-	-	-
Svindsot	49	[3]) 127	4	2	15	23
Kræft	16	34	-	-	8	8
Vatersot og Morbus Brightii	11	[4]) 11	-	-	5	6
Blegsot og Anæmi	93	1	2	12	-	79
Menstruationsuordner	19	-	-	-	-	19
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	89	[5]) 5	2	7	29	51
Ormesygdomme	26	-	12	11	-	3
Drankersygdomme	3	2	-	-	3	-

[1]) Efter Opgaver fra Sygehusene og fra 4 af Byens 27 Læger. [2]) Ifølge de fra Lægerne til Sundhedskommissionen indkomne Dødsanmeldelser. [3]) Dødsfald af Svindsot udgjør 14.9 pCt. af samtlige af Lægerne opgivne, ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (854) og 24.0 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme (530). [4]) Vatersot 2, Morbus Brightii 9. [5]) Foruden 3 Dødsfald af Ulcus ventriculi.

indlagte i Sygehuset. Mangelen af et hensigtsmæssigt Isolationslazaret gjorde sig imidlertid stærkt gjældende. Samtlige Skoler anmodedes om ikke at tilstede Børn fra smittede Hjem at søge Skolen, saafremt der ikke forskaffedes Attest fra den behandlende Læge for, at der iagttoges forsvarlig Isolation af de Syge. En 38aarig gift Kone, som fødte den 17de September, fik den 18de om Aftenen Skarlagensfeberexanthem. En 2 Aar gammel Gut havde Sygdommen og laa i samme Værelse, før Fødselen endog i hendes Seng; en ældre Broder og Tjenestepigen havde samtidig Angina. Familien boede i en Kjælderetage og trangt. Exanthemet var overmaade heftigt, og alle Afsondringer standsede; den 22de indtraadte Delirier og om Aftenen Døden. Barnet døde 10 Dage efter af Konvulsioner uden at have havt Exanthem. (Alfr. Martens).

Mæslinger. Epidemien begyndte i Oktober og kulminerede allerede i December, aftog nu raskt i de følgende 3 Maaneder af 1882 for ganske at ophøre i Juni. 20 Tilfælde behandledes paa Sygehuset. En Læge anfører, at blandt 62 Angrebne, hvoraf 3 voxne, kompliceredes Sygdommen i 6 Tilfælde med Lungebetændelse, der hos 2 medførte Døden; den ene var en 30 Aar gammel Kone, gravid i 6te Maaned, det andet et 15 Maaneder gammelt Pigebarn. Sygdommen forekom meget almindelig hos de samme Børn, som i 1880 havde havt

den da herskende exanthematiske Febersygdom, der dengang i Begyndelsen af nogle blev antaget for Mæslinger, af andre før røde Hunde, og som senere paa Grund af Tilfældenes lettere og hurtigere Forløb mere almindelig blev benævnt røde Hunde. De udprægede Tilfælde fra Epidemien Vaaren 1880, specielt de paa Viksmoen blandt Soldaterne forekommende og fra Bergen dertil bragte, adskilte sig ikke i nogetsomhelst fra det Sygdomskomplex, hvorunder Mæslingerne saa almindelig ytrede sig i 1881, naar undtages, at Sygdommens Varighed baade for Udslettets og Bronchitens Vedkommende var større i dette sidste Aar. (Alfr. Martens).

Til Oplysning om Optræden af Skarlagensfeber og Mæslinger i de sidste 16 Aar hidsættes følgende Tabel:

Aar.	Skarlagensfeber.		Mæslinger.	
	Tilfælde.	[1]) Døde.	Tilfælde.	[1]) Døde.
1881	390	100	927	20
1880	109	27	37	-
1879	117	23	2	-
1878	23	1	886	33
1877	158	53	180	3
1876	536	118	3	-
1875	18	3	2	2
1874	35	4	116	4
1873	28	7	581	33
1872	231	28	15	-
1871	662	133	30	-
1870	289	43	12	-
1869	48	3	214	2
1868	149	10	751	23
1867	451	50	13	-
1866	1	-	11	-

[1]) Efter de til Sundhedskommissionen indkomne Dødsanmeldelser.

Kighoste fortsatte sig fra det foregaaende Aar, hyppigst i 1ste Kvartal. Den omtales som godartet. (Bull).

Diphtherisk Svælgbetændelse forekom noget hyppigere end sædvanlig, især i Aarets 2 sidste Maaneder; forøvrig optraadte Sygdommen spredt.

Kusma, som havde optraadt Aaret iforveien med enkelte spredte Tilfælde, tog i indeværende Aar først epidemisk Opsving fra Sommeren af og fortsatte som Epidemi med stigende Antal Tilfælde ind i 1882.

Lungebetændelse iagttoges betydelig sjeldnere end Aaret forud, men var dog fremdeles meget hyppig. Af det opgivne Antal indlagdes 36 Tilfælde paa Sygehuset, hvor der indtraf 6 Dødsfald blandt ialt 39 Behandlede.

Veneriske Sygdomme have forekommet usædvanlig hyppig. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde vil sees af Tabellen paa følgende Side.

Visitationen af de prostituerede Fruentimmer var ufuldstændig, Indlæggelse i Sygehuset fandt Sted 2 Gange for Syphilis og 23 Gange for Urethrit. Kontrollen omtales som høist utilfredsstillende. Politiet har imidlertid, anføres der,

Af **obstetriciske Operationer** udførtes ialt 53, hvoraf 12 paa Fødselsstiftelsen.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning ved Bækkenendefødsel.			Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn		Mødre		Børn		Mødre	Børn		Mødre
	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	levende.
Paa Fødselsstiftelsen:												
Utilstrækkelige og smertefulde Veer	1	-	[1])1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsveie	[2])1		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trang Introitus vaginæ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sammensnøring af indvendig Modermund[3])	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Nephrit, Vatersot	-	[4])1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Livmoderblødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Udenfor Fødselsstiftelsen:												
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	22	-	20	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	4	-	[5])3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krampagtige Veer, Modermundens Sammensnøring	1	-	-	[6])1	-	-	-	-	1	-	1	-
Ansigtsfødsel	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fare for Fosterets Liv	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	6	1	[7])3	4	-	-	-	-
Misfoster	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	[8])1	-
Placenta prævia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Tilsammen	35	1	31	5	7	1	4	4	4	1	3	5
	36		36		8		8			4		

[1]) 1ste Tvilling, 2den født ved Naturens Hjelp. [2]) Der gjordes Indklip i Perinæum. [3]) Om Fosterkroppen i Høide med et Par Tommer nedenfor Proc. ensiformis. [4]) Døde af Septichæmi. [5]) 1 døde 1/4 Time efter. [6]) Sammensnøringen skede om Halsen, Fremfald af Navlsnoren, Fosteret afdøet; profus Efterblødning, hvorfor Kompression af Aorta og Udskrælling af Efterbyrden. [7]) Deraf 3 Gange Tvillinger. [8]) Anencephalus, Skuldervidde 18.2 Cmr.

ikke anseet sig berettiget til en stærkere Indskriden; som Grund angives, at det er forholdsvis faa Kvinder, der saa bevisligen hengiver sig til den professionelle Prostitution, at Paabud om tvungen Visitation kan ansees berettiget.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Antal Behandlede.	Kjøn og Alder.			
		Børn.		Voxne.	
		Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.
Chanker og Syphilis (Formen uopgiven)	68	3	1	52	12
Gonorrhoe (Urethrit)	188	1	1	179	7

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se Side 134).

Af **obstetriciske Operationer** udførtes ialt 53, hvoraf 12 paa Fødselsstiftelsen.

Endvidere omtales som udført paa Fødselsstiftelsen 11 Gange Sprængning af Vandblæren i Skedeindgangen ved udslettet Modermund og Hovedet i Bækkenhulheden.

Paa Fødselsstiftelsen forpleiedes 81 Barselkvinder, hvoraf 1 laa tilbage fra 1880 og 2 laa igjen ved Aarets Udgang. 2 døde af Septichæmi; begge Førstefødende, den ene forløst med Lethed ved Tang. Liggedagenes Antal vare 1 275. Af de Indkomne vare 46 Gifte og 34 Ugifte. Af 80 Mødre fødtes 81 Børn; 1 var dødfødt og 3 døde (deraf en 2den Tvilling). 1 Tvillingfødsel. Fødselsleierne vare:

1ste Isseleie	39
2det —	36
1ste Ansigtsleie	1
1ste Sædeleie	2
1ste enkelt Fodfødsel	1
1ste dobbelt —	1
2det Kropsleie	1

Fødte og Døde.

	Fødte.	Døde				Død-fødte[2]).	Omkomne	
		ialt.	0–1 Aar.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barsel-seng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Bergens Stadsfysik.	1399	901	212	12	10	32	19	4

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne. [2]) Ifølge Tabellen over Folkemængdens Bevægelse.

Overskuddet af Fødte over Døde bliver saaledes 498, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 64,4. Lægerne opgive Dødsaarsagen for 7 Barselkvinder, der alle døde af Barselfeber.

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.
Svindsot	127
Skarlagensfeber	100
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit, Kramper i Børnealderen tilsammen	76
Lungebetændelse	61
Kighoste	44
Alderdomssvaghed	43
Spedalskhed	37
Kræft	34
Diarrhoe	34
Enterit, Gastro-Enterit	34

De hygiæniske Forhold. I dette Aar traadte den nye Ordning af Renovationsvæsenet i Virksomhed efter mange Overveielser og lang Tids Arbeide. Fra 1ste Juli overtog Kommunen al Renovation, saavel Nat- som Dagrenovationen, der udføres af Byens Betjente, idet alle Omkostninger bæres af Bykassen. Systemet er et konsekvent gjennemført Tøndesystem i Forbindelse med en Poudretfabrik. Byen er delt i 12 Distrikter, og der renoveres hver Nat, undtagen Nat til Søndag, idet hver Tønde, eller som det her benævnes Kagge, som Regel renoveres hver 14de Dag. Den ombyttes da med en ren Kagge, medens den fyldte paaskrues et tætsluttende Laag og bortbringes. Fyldes en Kagge tidligere end beregnet, ombyttes den efter Anmeldelse og Anmodning. Kagger, der benyttes af flere end 8 Personer, maa ombyttes efter en kortere Tid. Enhver Kagge desinficeres hver 4de Dag ved Hjelp af Tilblanding med Kalk og Myrjord; under dette kontrolleres tillige, om extraordinær Renovation udenfor Omgang maa finde Sted. Renovation udenfor Omgang har omtrent fundet Sted af 300 Kagger om Maaneden, men er i Aftagende. I Byens omtrent 3 000 Huse benyttedes 6 125 Kagger. Dagrenovationen foregaar ved Vogne, der kjøre omkring og afhente Affaldet 2 Gange ugentlig fra hvert Hus, idet 3 Natterenovationsdistrikter udgjøre et Dagrenovationsdistrikt. Nat- saavelsom Dagrenovationsmassen bringes ved 2de Pramme, der slæbes af en Dampbaad til den 1/2 Mil fra Torvet beliggende Poudretfabrik i Breivigen. Her renses Kaggerne omhyggelig. Poudretfabrikationen foregaar i 2de store Bygninger, forsynede med Tag, men uden Vægge, i Blandingskumme, hvor Massen tilsættes med Kalk og Myrjord, og hvorfra den bringes over paa store Tørreplaner. Ved Renovationsarbeidet var i 1881 beskjæftiget 16 Heste med Kuske; 32 Mænd besørgede Ombytning af Kagger, 8 Mænd besørgede Ombordbringelse af Kagger, alt under Tilsyn af 2 Formænd; med Prammene fulgte 4 Mand under Farten. Desinfektionen besørges af de samme Mænd, der forrette som Renovatører. I Breivigen var ved Kaggerensning og Poudretfabrikationen beskjæftiget 16 Mænd under 1 Formand. En Forstander forestaar det hele Renovationsvæsen og Poudretfabrikationen under en Bestyrelse, der bestaar af Sundhedskommissionens Ordfører og 2de af Kommunebestyrelsen valgte Mænd. Anlægget i Breivigen af Fabrikbygninger, Kai, Molo, Arbeiderboliger samt Indkjøb af Eiendommen koster Byen, Kr. 71 918,00, Pramme Kr. 7 700, Kagger, Vogne

og andet Inventar Kr. 53 690,00, altsaa tilsammen Kr. 125 608,00. Driftsomkostningerne, Lønninger, Leie af Heste, Dampslæber m. m. beløb sig i 2det Halvaar 1881 til Kr. 44 792,20. Indtægten for samme Tidsrum af solgt Poudret beløb sig til Kr. 1 139,10. Ved Aarets Udgang havdes en Beholdning af ca. 14 000 Tønder Poudret. I den forløbne Tid har ikke en eneste uforudseet Hindring forstyrret Arbeidet. Den samlede Længde af offentlige og private Kloaker var ved Aarets Udgang 82 937 Alen, hvoraf 2 035 Alen anlagdes i 1881.

Sygehuse og **Badeindretninger** ere de samme som tidligere. Ved Sygehuset leveredes følgende Antal Bad:

	Karbad.	Karbad med Søvand.	Hele Romerbad.	Halve Romerbad.	Dampbad.	Graderet Styrt.	Kold Styrt.
Søgende fra Byen	8863	2171	908	64	1392	571	156
Sygehusets Patienter . . .	4778	-	187	-	899	-	224

Om Byens **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Fattigsygepleien. Følgende Tabel viser de for Fattigvæsenets Regning forpleiede eller behandlede Syge:

Behandlede fattige Syge.	Tilsammen.	Deraf Md.	Deraf Kv.	Tilsammen.	Deraf Md.	Deraf Kv.
I Hjemmet				758	266	492
Paa Sygehuset				481	227	254
Paa Arbeidsanstaltens Sygestuer:						
Tilbageliggende fra 1880	66	40	26			
Indlagte i 1881	61	36	25	127	76	51
(Udskrevne i 1881	58	34	24			
Døde i 1881	14	11	3			
Tilbageliggende 1/1 1882)	55	31	24			
Af Sindssyge:						
I Byens Sindssygeasyl	54	27	27			
- Rosenbergs —	29	14	15			
- Møllendals	6	2	4			
				89	43	46
Tilsammen				1455	612	843

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Alcoholismus, Delir. trem	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	8	1	7	-	1	-	3	1	1	-	2
Apoplexia cerebri	21	13	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	5	3	2	-	-	-	-	-	-	1	-
Asthma	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	13	9	4	9	4	-		-	-	-	-
Anæmia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Abscessus	3	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Bronchitis acuta	22	16	6	11	4	5	1	-	-	-	-
— chronica	10	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Cancer	34	10	24	-	-	-	-	-	-	1	-
Caries, Necrosis, Periostitis	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Cholaemia, Icterus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Commotio cerebri	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Convulsiones infantum	30	13	17	12	14	1	3	-	-	-	-
Cystitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	11	5	6	5	6	-	-	-	-	-	-
— senilis	43	12	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrboea	34	19	15	15	11	3	2	-	-	-	-
Diphtheritis faucium	6	2	4	-	-	-	3	-	1	-	-
Dysenteria	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis	37	21	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Enteritis, Gastroenteritis	34	11	23	9	14	-	8	1	-	-	-
Epilepsia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	3	1	2	-	-	-	1	-	1	-	-
Febris puerperalis	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhoidea	6	4	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Furunculosis	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Fractura	6	5	1	-	-	-	1	1	-	-	-
Gangraena	7	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-

Dødsaarsager i Bergens By i 1881.

Fra 15—20 Aar		Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	4	1	2	4	4	-	-	-
2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	1	2	-	2	-	-
-	-	-	1	-	-	4	3	3	8	2	6		6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6	8	20	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1		2	7	6	-	1	2	6	3	4	2	1	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1		-	-	-	-	-	-
1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	5	-	-	-	-

(Forts.) Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Gastritis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— chronica	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Haemorrhagia	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrops	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngismus stridulus	2	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Laryngitis	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Morbus Basedowii	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Morbilli	20	14	6	2	1	12	3	-	1	-	-
Morbus ovarii	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	28	16	12	2	3	8	5	4	2	2	-
— tuberculosa	18	10	8	1	2	9	6	-	-	-	-
— cerebro-spin	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	9	3	6	-	-	-	-	-	-	1	-
Obstructio alvi, Ileus	4	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Oedema pulmonum	4	2	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Otitis	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Parametritis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonaeitis	10	1	9	-	-	1	-	-	-	-	1
Pleuritis	4	2	2	-	-	-	1	1	-	-	-
Pneumonia	61	34	27	10	2	10	11	-	3	-	-
Purpura	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyaemia	4	2	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Spasmus glottidis	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Spina bifida	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	100	48	52	1	1	32	39	13	10	2	-
Scrophulosis	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-
Syphilis	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	127	51	76	2	2	4	6	1	4	1	2
Tussis convulsiva	44	20	24	12	12	7	11	1	1	-	-

Fra 15–20 Aar.		Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90–100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md	Kv.
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	1	-	1	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	1	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	3	2	1	1	2	1	3	1	2	4	2	1	-	1	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	5	15	12	10	16	2	9	9	7	2	11	2	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.) Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Ulcus ventriculi	3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vitia organica cordis	21	10	11	-	-	-	-	1	-	-	-
Causa mortis ignota	27	16	11	8	5	5	1	-	-	-	-
Mors accidentalis	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Submersio	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Suspensio	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	894	424	470	109	87	99	112	26	26	9	5

Fattigvæsenets Sygeudgifter udgjorde i 1881 ifølge Opgaver fra Stadsfysikus:

For Syge i Sygehuset	Kr. 38 307,25
- — - Sindssygeasyler	- 35 604,96
- — - Hjemmet	- 5 526,83
- Kvinder i Fødselsstiftelsen	- 18,62
- Jordemoderhjelp	- 56,00
Arbeidsanstaltens Sygeudgifter	- 5 319,30
Lægelønninger	- 3 370,00
Tilsammen	Kr. 88 202,96

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner: Antal Møder.	Vaccine-rede [1]).	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Bergen	4	758	29	964	[2]) 5

[1]) Til Distriktslæger og Hjelpevaccinatører forsendtes ialt 255 Rør Vaccinelymphe (i 1880: 286.) [2]) 4 over Døde, 1 over Levende.

Fra 15—20 Aar.		Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	2	-	1	1	-	2	1	2	1	3	1	-	5	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
11	11	29	36	23	30	17	24	38	30	27	35	20	44	14	27	-	2

XIV. Nordre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		143.90	86 208	13	39	40
1. Lærdal		28.90	7 066	1	4	5
	Lærdal	4.20	2 476	1	1	1
	Borgund	4.00	885	-	-	-
	Aardal	9.00	1 530	-	1	1
	Aurland	11.70	2 128	-	2	2
	Gaardene Frøningen med underliggende Brug og Thingestad af Fresviks Sogn (af Lekanger)	-	47	-	-	1
2. Lyster		12.30	5 723	1	2	2
	Lyster	7.20	3 614	1	1	1
	Jostedal	5.10	870	-	1	1
	Af Hafslo Sognene:					
	Urnæs	ca. 0.90	265	-	-	
	Joranger		467	-	-	-
	Fet		416	-	-	-
	samt Gaarden ytre Kroken af Solværn Sogn		91	-	-	-

(Forts.) Lægedistrikt.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
3. Indre Sogn		8.20	5 354	1	2	3
	Sogndal	5.10	3 632	1	-	-
	Hafslo Sogn	ca. 3.10	1 306	-	-	-
	Solvorn (undtagen Gaarden ytre Kroken) af Hafslo Herred		416	-	-	-
4. Midtre Sogn		14.80	7 626	1	4	6
	Lekanger (med Undtagelse af hvad der hører til Lærdals Distrikt)	4.20	2 272	-	1	2
	Balestrand	6.00	2 167	-	2	2
	Vik	4.60	3 187	1	1	1
5. Ytre Sogn		12.70	8 751	1	4	1
	Evindvik	3.00	3 014	-	1	-
	Utvær	1.70	1 500	-	1	-
	Ladvik og Brekke	2.90	2 044	1	1	-
	Klævold	4.70	1 597	-	1	-
	Bø Sogn af Hyllestad	0.40	596		-	-
6. Ytre Søndfjord		6.20	8 868	2	4	2
	Hyllestad (undtagen Bø Sogn)	1.00	1 918	-	1	1
	Askevold	1.60	3 138	-	-	-
	Ytre Holmedal	3.60	3 812	2	3	1
7. Indre Søndfjord		19.26	11 504	1	5	7
	Indre Holmedal	6.80	3 567	-	2	3
	Jølster	6.20	2 607	-	1	1
	Førde	6.26	5 330	1	2	3
8. Kinn		6.94	8 363	1	2	3
	Florø, Ladested	-	503	1	1	1
	Kinn	6.00	4 491	-	-	-
	Bremanger		2 058	-	1	1
	Vefring	0.94	1 311	-	-	1
9. Ytre Nordfjord		4.64	6 356	1	[1]) 3	[1]) 3
	Selø	2.70	4 680	1	2	2
	Rugsund Sogn af Davikens Herred	1.94	1 676	-	1	1
10. Nordfjordeidet		5.34	4 580	1	3	2
	Eid	3.48	3 014	1	-	-
	Daviken (undtagen Rugsund Sogn)	1.86	1 566	-	-	-

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 30te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
11. Gloppen.....	Gloppen	9.00	4 817	1	2	2
12. Indviken	.....	13.82	· 7 200	1	4	4
	Hornindal.....	1.72	1 699	-	1	1
	Indviken.....	5.30	3 006	1	1	2
	Stryn	6.80	2 495	-	2	1

[1]) i 1879.

Sundhedstilstanden[1]) omtales fra de fleste Distrikter som god, fra indre Sogn endog som særdeles god. Kun fra Nordfjordeidet og tildels Gloppen lyder Beretningen mindre tilfredsstillende. Epidemisk Udbredning vandt Kighoste i ytre Sogn, indre Søndfjord samt Nordfjordeidet. En Epidemi af diphtherisk Svælgbetændelse optraadte i Kinns Distrikt, væsentlig i Florø. Af Skarlagensfeber opgives næsten det samme Antal Tilfælde som i 1880. Lungebetændelse og Typhoidfeber optraadte med færre Tilfælde end det foregaaende Aar.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 280 eller 14,56 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (87 900).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Side 148).

Typhoidfeber. I indre Sogn forekom det ene Tilfælde i November Maaned paa Gaarden Vikheim i Stedje Sogn i Sogndals Herred; Patienten var kommen syg hjem fra Bergen. Fra ytre Sogn berettes om 2 Tilfælde i samme Hus paa Gaarden Klokeide i Evindvik; to Tilfælde optraadte ogsaa i et Hus paa Gaarden Gryten ligeledes i Evindvik; begge Steder var Smitten importeret fra Fedje i ytre Nordhordland. I ytre Søndfjord optraadte Sygdommen paa 2 Gaarde. Til Sandbotten i Øens Sogn importeredes Smitten fra Bergen gjennem en Arbeiderfamilie, som under Rekonvalescentsen efter Typhoidfeber, for hvilken de Angrebne ikke vare komne under Behandling, uden videre var dragen hjem til Gaarden, hvor de for Nøds Skyld vare blevne herbergerede. Det oplystes, at der fra samme Hus, hvor de boede i Bergen, var sendt et Fruentimmer til Sygehuset som lidende af Typhoidfeber. Den anden Epidemi optraadte paa Gaarden Hofland i Dale Sogn; samtlige Angrebne tilhørte «en Pagterfamilie», som netop var tilflyttet Gaarden, og som før Indflytningen havde kompleteret sin Garderobe ved at kjøbe brugte Klæder og Sengklæder omkring i Bygderne paa Auktioner. Aarstiden tillod at holde Dør og Vindu oppe den hele Tid hos de senere Angrebne, der lede mindre. Gulvene vadskedes med stærk Karbolopløsning, skidne Tæpper og Klædningsstykker dyppedes i en lignende, og Udtømmelserne optoges altid i Kar, der vare paafyldt, endel Karbolsyre. Under Epidemien isoleredes Gaarden og efter dens Ophør svovlrøgedes. (J. Torp). I indre Søndfjord optraadte enkelte Tilfælde paa Gaarden Grøneng i Førde. 2 Tilfælde i Kinn indtraf i et Hus, hvor der for 14 a 15 Aar siden havde været flere Tilfælde af

[1]) Fra Distriktslægen i ytre Nordfjords Distrikt er der heller ikke for dette Aar indkommen nogen Medicinalberetning; Oplysningerne om Sygeligheden i dette Distrikt ere derfor meget ufuldstændige.

I Nordre Bergenhus Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Typhoifeber	95	9	95	16	17	10	7	6	3	10	2	5	1	4	14	96	10
Cerebrospinal-Meningit	4	3	4	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	4	3
Barselfeber	12	2	12	1	2	2	1	1	2	-	1	-	2	-	-	13	3
Børnekopper	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-
Vandkopper	14	-	14	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	3	4	14	-
Skarlagensfeber	91	22	91	-	26	2	9	10	3	-	4	16	-	7	14	91	22
Røde Hunde	3	-	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-
Mæslinger	30	-	30	2	-	10	2	-	-	-	-	-	-	3	13	32	2
Rosen	93	-	93	8	3	5	11	8	11	7	3	21	8	2	6	93	-
Kighoste	149	4	149	2	-	-	-	8	2	8	8	8	27	23	63	161	16
Diphtherisk Svælgbet	68	13	68	4	1	6	2	1	2	9	9	4	6	16	8	68	13
Strubehoste	11	4	11	7	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	-	11	4
Kusma	15	-	15	7	2	1	-	-	-	-	-	-	2	1	2	15	-
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilfælde	592	4	592	58	73	107	60	54	46	32	29	23	25	48	37	593	5
Lungebetændelse	291	32	291	26	33	26	37	53	25	15	13	8	14	23	18	297	38
Pleurit	67	3	67	5	6	6	10	5	5	2	6	7	7	5	3	69	5
Gigtfeber	64	2	64	10	5	6	8	5	6	5	4	1	5	5	4	64	2
Koldfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	235	6	235	21	18	42	16	19	15	36	15	10	19	19	5	239	10
Blodgang	18	1	18	4	1	-	1	-	1	2	-	4	3	-	2	18	1
Skjørbug	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	1856	105	1856	173	189	230	165	171	122	126	99	108	119	161	193	1886	134

(Forts.)

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Lærdal.		Lyster.		Indre Sogn.		Midtre Sogn.		Ytre. Sogn.		Ytre Sønd-fjord.		Indre Sønd-fjord.		Kinn.		Ytre Nord-fjord.		Nord-fjord-eidet.		Gloppen.		Ind-viken.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Typhoidfeber	5	2	-	-	1	-	8	-	5	-	11	-	4	-	2	1	5	1	17	1	7	2	31	3
Cerebrospinal-Meningit	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	3	1	-	-	-	-	2	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	3	-	-	-
Børnekopper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	-	-	6	-	-	-	-	-	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Skarlagensfeber	-	-	-	-	7	1	-	-	11	2	6	2	-	-	1	-	29	10	10	4	5	1	22	2
Røde Hunde	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	-	-	12	-	-	-	-	-	10	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	9	-
Rosen	3	-	-	-	4	-	2	-	7	-	-	-	3	-	2	-	46	-	3	-	12	-	11	-
Kighoste	3	-	-	-	1	-	-	-	79	8	11	1	31	6	-	-	-	-	32	-	4	1	-	-
Diphtherisk Svælgbet	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	1	1	-	-	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	1	-	-	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde.	29	1	20	-	39	1	25	-	12	-	28	1	33	-	20	1	[1]52	-	101	1	128	-	106	-
Lungebetændelse	40	1	38	6	24	-	13	2	18	7	37	6	25	2	36	2	-	-	14	4	46	5	6	3
Pleurit	8	1	9	-	3	-	4	-	-	-	3	-	10	1	4	-	-	-	6	-	14	1	8	2
Gigtfeber	4	-	3	-	3	-	3	-	3	-	-	-	5	-	1	-	-	-	10	1	21	1	11	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut). Cholera nostras.	9	2	8	1	30	5	7	-	36	1	10	-	7	-	22	-	18	-	36	1	28	-	28	-
Blodgang	4	-	-	-	-	-	1	-	3	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	111	10	99	9	113	7	65	2	206	22	121	10	123	10	159	18	150	11	233	13	269	11	237	11

[1]) Alene opgivet for Marts.

Typhoidfeber, idet en Del af Huset benyttedes som Lazaret under Fisket. Der holdtes Bryllup paa Gaarden, og strax efter opstod Sygdommen. Til ytre Nordfjord antages Sygdommen indbragt fra Herø (vestre Søndmøres Distrikt). Fra Nordfjordeidet berettes, at Typhoidfeber optraadte i trende saavel med Hensyn til kausale som lokale Forhold strengt adskilte Grupper; de to første tilhøre Eids Prestegjeld og den tredie Davikens. Den første Gruppe Tilfælde, der forekom i Januar, Februar og Marts Maaned, skyldtes Smitteimport fra Naboprestegjeldet Hornindalen, hvorfra den især udbredtes gjennem Julebesøg. Smitten var her for hvert enkelt Tilfældes Vedkommende paaviselig; den viste sig hovedsagelig i den østlige mod Hornindal stødende Del af Prestegjeldet. Den anden Gruppe opstod midt i Bygden i Februar, Marts og April; her indførtes Smitten ved en fra Aalesund hjemvendende syg Bagersvend. I Davikens Prestegjeld optraadte Sygdommen i December, indskrænkede sig til en Husstand og angreb samtlige Medlemmer. Smitteforholdene kunde her ikke udredes. Overalt anvendtes saavidt muligt Isolation samt Desinfektion med Svovlsyrling og Karbolsyre. (J. Bugge). For Gloppens Lægedistrikts Vedkommende vare Tilfældene en Fortsættelse af forrige Aars Epidemi — paa Hopland i Januar og Februar — i Henden i September. Tilfældene forekom ikke i de samme Huse som før, men i nærliggende. (O. Paus). I Indvikens Distrikt opstod en Epidemi i Hornindals Herred i Aarets Begyndelse; en Handelskarl, der paa Bergens Sygehus havde henligget paa «Feberstuen», tog 4 Uger før Jul Ophold paa Handelsstedet Sandene; 19de December fik han tilsendt fra sit tidligere Opholdssted, hvor han blev syg, en Kuffert med Tøi m. m., der ikke var bleven desinficeret. I Julen blev Handelskarlens Medlogerende hanglesyg og nedlagdes af Typhoidfeber 2den Januar paa Gaarden Grødhaugen; paa selve Handelsstedet nedlagdes en Tjenestepige 10de Januar, en anden Tjenestepige og en Bager den 11te Januar; et Par af disse havde den 28de December været i Julebesøg paa Grødhaugen; en af Gjæsterne, en Kone fra indre Holmø, blev derefter syg 14de Januar og nedlagdes 19de; 28de December afholdtes endvidere et Gravøl paa midtre Navlsaker, hvortil kom Folk, som havde havt adskillig Samkvem med Handelskarlen i hans Logi; der indsygnede efter dette Gravøl 8 Mennesker paa Navlsakergaardene (6te, 8te, 10de, 16de, 16de, 20de, 25de og 25de Januar); af disse havde de 4 aldeles ikke været paa Handelsstedet; at Smitten var indført til Navlsaker allerede før Gravølet, er sandsynligt, da en Gut, der 2den Juledag afreiste fra Gaarden til Nordfjordeidet, umiddelbart efter nedlagdes i Sygdommen; om denne Gut hedder det, at han 14 Dage før Jul havde været hos Handelskarlen, altsaa før Kuffertens Ankomst. Nytaarsdag var en Handelsbetjent fra Naboprestegjeldet i Besøg paa Handelsstedet; han nedlagdes 31te Januar. 5te til 7de Januar var en af Tjenestepigerne paa Handelsstedet (hun blev syg 10de) i Besøg paa ytre Holmø; den 13de Januar indsygnede tvende af Beboerne der; den ene af disse havde dog været i Handelskarlens Værelse i Julen. Efter et Julegjæstebud, der blev holdt paa Handelsstedet 9de Januar i en anden Bygning end den, hvori Handelskarlen logerede, indsygnede Ingen; derimod overførtes Sygdommen af Navlsakerfolk paa et Gjæstebud i Nabodistriktet Eid, førend Sygdommen var aabenbart udbrudt paa Navlsaker. I det Hele angrebes inden Distriktet efter denne Smitteimport 23 Mennesker, hvoraf 2 døde; Epidemien ophørte i April. Samtidig optraadte 1 Tilfælde i Stryns Prestegjeld, ogsaa paa et Handelssted; men dets Forbindelse med den nævnte Epidemi lod sig ikke oplyse. I August behandledes tvende Tilfælde paa Gaarden Skrede i Utviken og i December et paa Gaarden Ulvedal i Indviken; disse Tilfælde stamme formentlig fra Gaarden Hopland i Utviken, hvor Typhoidfeber har hersket rykvis siden Begyndelsen af 1878 til Januar 1881, og hvorfra den oftere er ført udover Distriktet; fra den ovennævnte Gaard Ulvedal havde den Angrebne været i Besøg paa Hopland 27de November; den Syge angrebes 11te December.

Endelig optraadte i November 1 Tilfælde, efterfulgt af 2 utvivlsomme og 1 tvivlsomt paa Gaarden Teigen i Indviken; for disse Tilfælde kan ingen Smitteimport paavises; en Mand af samme Husstand havde 1 Maaned forud været paa længere Reise, men benegter at have været i Berørelse med smittet Sted. (N. Torgersen).

Epidemisk Cerebrospinalmeningit forekom i Lyster Distrikt med 3 Tilfælde, der ikke stode i paaviselig Forbindelse med hverandre. I indre Søndfjord indtraf 1 Tilfælde paa Gaarden Raaheim i Viksdalen, hvor en 15 Aar gammel Pige angrebes i Mai Maaned; Tilfældet endte dødelig.

Børnekopper. I indre Søndfjord behandledes 3 Tilfælde i August Maaned paa Gaarden Sunde i Førde, hvor en Mand først (25de Juli) angrebes. Denne havde nylig været paa Reise til Hardanger, Bergen og Sogn. Den 10de August angrebes et 8 Dage iforveien vaccineret, 3/4 Aar gammelt, Barn og 4 Dage senere et 4 Aar gammelt Barn i samme Hus. Der blev snarest mulig sørget for Isolation, Revaccination i Huset og nærmeste Grænd og senere Desinfektion.

Skarlagensfeber importeredes fra Bergen til Kaupanger i Sogndals Herred, indre Sogns Lægedistrikt. Den indskrænkedes til nogle Pladse under Kaupanger Gaard. I ytre Sogn angrebes endel Børn i 2 Huse paa Gaarden Birkenæs i Evindvik i August og September; Smitten angaves indført fra Lindaas Præstegjæld. I Ladeviks Herred optraadte Sygdommen paa Gaarden Vakle i December. Fra ytre Søndfjord berettes Sygdommen at være iagttaget hos endel Børn paa Gaarden Strand ved Dalsfjorden. Et enkelt Tilfælde, importeret fra Bergen, forekom i Kinn. Til ytre Nordfjord bragtes Smitten fra Daviken. I Nordfjordeidet optraadte Sygdommen som en Fortsættelse af Epidemien fra forrige Aar, den holdt sig ligesom denne til Davikens Prestegjeld. I Indviken viste sig Tilfælde i Februar og Marts i Oldens Sogn, hvor Sygdommen i forrige Aar forekom sporadisk, sidste Gang i December. Efter Omgangsskole paa Gaarden Haahjem indsygnede samtidig mange Børn, hvorfra Smitte videre kunde forfølges.

Mæslinger forekom i ytre Sogn i Evindviks Herred. Smitten indførtes med hjemvendte Fiskere fra Nordland og Namsen. Til Kinn indførtes Sygdommen fra Fosen eller Trondhjem. I Indviken optraadte den, indført fra Bergen, i Utvikens Sogn og udbredte sig ogsaa snart til Nabosognet. Til Stryns Prestegjeld indførtes Sygdommen ogsaa fra Bergen; endskjønt det første Tilfælde isoleredes Dagen efter Udslettets Fremkomst, udbredte Sygdommen sig dog videre.

Af **Rosen** er der i ytre Nordfjord opgivet 46 Tilfælde.

Kighoste forekom i Lærdals Distrikt i Slutningen af Aaret. Det samme var Tilfældet i Hassels Sogn i indre Sogn. Fra ytre Sogn berettes om en isoleret Epidemi paa Øen Ulvær i Oktober og November. I December forekom Sygdommen udbredt i Klævolds og Ladviks Herreder. En meget udbredt Epidemi forekom i indre Søndfjords Distrikt. Den begyndte i Aalhus Sogn i Jølster i Mai Maaned og udbredte sig derpaa i Løbet af Sommeren over Aalhus og Helgheims Sogne. I Juli Maaned importeredes Sygdommen til Gaarden Erdal i Førde; den spredte sig derpaa udover Førde, Halsen og Nøstdal samt indre Holmedal. Epidemien ophørte i Slutningen af Aaret. I Nordfjordeidet var Sygdommen meget udbredt i Aarets sidste 5 Maaneder.

Diphtherisk Svælgbetændelse herskede hele Aaret igjennem i Kinns Lægedistrikt. Fra Florø blev Sygdommen et Par Gange bragt ud i Distriktet, men vilde ikke her rigtig trives, saa den snart hver Gang blev underkuet. Sygdommen fordrede ikke faa Ofre. I Almindelighed var Dødsaarsagen, at Belægget forplantedes nedover paa Larynx, hvorved de smaa Patienter kvaltes. I nogle faa Tilfælde optraadte Sygdommen som gangrænøs Diphtherit, og af disse døde samtlige paa et Par nær. Lammelser efter vare temmelig almindelige selv i Til-

Liste over forskjellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 Lærdal.		2 Lyster.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	112	-	-	-	61	51	9	4	-	5	-
Fnat	71	-	17	27	14	13	8	2	-	2	-
Kjertelsyge	54	1	25	24	1	3	10	3	-	9	-
Rachit	29	-	14	15	-	-	8	1	-	1	-
Simpel Meningit	14	12	4	2	3	5	6	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	9	9	5	3	1	-	5	-	-	-	-
Svindsot	122	60	3	6	59	47	11	24	11	4	2
Kræft	46	30	-	-	20	20	11	8	1	3	2
Vatersot og Morbus Brightii	45	[1]) 18	2	3	15	19	11	3	-	5	3
Blegsot og Anæmi	479	2	8	40	41	390	11	57	-	27	1
Menstruationsuordner	50	-	-	-	-	50	8	-	-	8	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	589	4	30	27	254	278	11	43	-	43	-
Ormesygdomme	53	-	24	17	7	5	8	7	-	1	-
Drankersygdomme	3	-	-	-	3	-	3	1	-	-	-

[1]) Af Vatersot 10, af Morbus Brightii 8.

fælde, hvor den egentlige diphtheriske Proces havde været kortvarig og let. Oftest optraadte Lammelse i Svælget, dernæst i Benene, mindre hyppig i Armene. I 2 Tilfælde optraadte der Synssvækkelse. Samtlige disse Eftersygdomme hævedes dog, om end i nogle Tilfælde langsomt. Behandlingen bestod i Bortfjernelse af Belægget saa vidt, det var muligt og derpaa Pensling med koncentreret Opløsning af Nitrat. argentic. Desuden Udsprøitning med svag Opløsning af Karbolsyre. I de crouplignende Tilfælde anvendtes tillige Dampskab og Brækmidler, men samtlige døde. (Lorentzen).

Strubehoste optraadte i ytre Sogns Distrikt pludselig, uden at Smitteimport kunde opdages, paa Gaarden Lovisendal i Brække Sogn, Ladviks Herred. Samtlige 7 Børn i et Hus angrebes mere og mindre stærkt, 1 døde. (Thorsen).

Kusma var i indre Sogn meget udbredt paa Gaardene i Sogndalsdalen og omkring Sogndalsvandet. I ytre Sogn forekom den i Utværs Herred, tæt ved en meget besøgt Havn paa Gaarden Nora. Et Tilfælde af Metastase til Testikelen, der var behandlet med varme Grødomslag, endte med Phlegmone i hele Genitalregionen. (Thorsen).

Lungebetændelse af den smitsomme Form forekom i ytre Sogns Distrikt paa Gaarden Strømmen i Utvær og paa Gaarden Myrekrok i Klævold, paa begge Steder i et og samme Hus. (Thorsen). Om Lungebetændelsen i ytre Søndfjord se det blandt Bilag indtagne Uddrag af Distriktlæge Torps Medecinalberetning. I indre Søndfjord viste Sygdommen sig smitsom i 3 Tilfælde paa Gaarden Erdal i Førde. (Schou).

Koldfeber forekom i ytre Sogn med et vel udpræget Tilfælde paa Gaarden Sørevik i Ladvik, et sumpigt Bosted, hvor Kjælderne i Aarevis have staaet fulde af Vand, som meget vanskelig kan bortledes. (Thorsen).

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
Indre Søgn.		Midtre Sogn.		Ytre Sogn.		Ytre Sønd-fjord.		Indre Sønd-fjord.		Kinn.		Ytre Nord-fjord.		Nord-fjord-eidet.		Gloppen.		Ind-viken.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
1	-	4	-	-	-	13	-	6	-	-	-	-	-	31	-	21	-	27	-
6	-	-	-	9	-	8	-	33	-	-	-	-	-	-	-	2	-	9	-
12	-	2	-	1	-	-	-	2	-	9	-	-	-	7	-	3	-	6	1
-	-	6	-	-	-	1	-	6	-	-	-	-	-	3	-	7	-	4	-
4	2	2	2	1	1	2	2	-	-	3	3	-	-	2	2	-	-	-	-
-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	4	4	1	1	1	1
4	3	9	7	6	5	10	6	7	5	20	5	-	-	6	3	16	6	16	7
4	2	4	3	10	7	1	1	2	2	3	3	-	-	4	4	3	2	4	3
3	-	9	2	5	2	3	1	4	4	1	1	-	-	3	2	5	2	4	1
96	-	71	-	12	-	21	-	27	-	62	-	-	-	56	1	32	-	18	-
-	-	8	-	8	-	1	-	4	-	-	-	-	-	8	-	5	-	8	-
29	-	38	2	24	-	22	-	46	-	58	-	-	-	44	-	94	2	148	-
7	-	-	-	8	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	11	-	15	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikter.			
		1	3	8	9
		Lærdal.	Indre Sogn.	Kinn.	Ytre Nordfjord.
		Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	5	4	1	-	-
Gonorrhoe	35	3	2	2	28

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes ovenstaaende Tabel.

Svindsot omtales i Gloppens Distrikt at være i Tiltagende. Distriktslægen bemerker, at dette let vil blive Tilfældet der, da Folk ikke synes at kjende til Brugen af Spyttebakker, men spytte udover Gulve og Vægge, hvor Spyttet tørrer ind og saaledes som Fnug let kan spredes ud i Luften og smitte. Det er utroligt, hvilket Griseri man kan komme til at se i den Retning. (O. Paus).

For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 11.7 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 15.9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Landdistrikterne henholdsvis 12.0 pCt. og 15.9 pCt.

Død af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Lærdal	32	11	10	22
Lyster	34	2	9	25
Indre Sogn	24	3	7	17
Midtre —	30	7	2	28
Ytre —	86	5	22	64
Ytre Søndfjord	54	6	10	44
Indre —	57	5	10	47
Kiun	42	5	18	24
Florø	10	-	10	-
Landdistrikt	32	5	8	24
Ytre Nordfjord	11	-	11	-
Nordfjordeidet	53	3	13	40
Gloppen	36	6	11	25
Indviken	52	7	11	41
Nordre Bergenhus Amt	511	60	134	377
Deraf i Florø	10	-	10	-
— - Landdistrikt	501	60	124	377

Anæmi anføres fra indre Sogn som usædvanlig ofte forekommende blandt voxne Mænd og tilskrives nærmest Ondtliden og strengt Arbeide i Aannetiderne i det herskende kolde og fugtige Veirlig, idet Husbønderne maa arbeide over Kræfterne af Mangel paa Arbeidsfolk og Tjenere; disse vare nemlig vanskelige og kostbare at erholde paa Grund af den store Udvandring til Amerika. (C. A. Engh).

Fra ytre Søndfjord berettes om en **Larve** (Østruslarve?) under Huden paa en Gut i Konfirmationsalderen. Patienten havde om Sommeren, 14 Dage før Lægen saa ham, pillet frem paa Underlivet en Larve, som han havde «følt vandre» fra Hofteregionen; senere havde han følt en anden vandre fra Halsen til over det ene Øre, hvor der saaes en Pustel. Gjennem en Incision udtrykkedes en omtrent $1^1/_2$ Cm. lang leddet Larve, som bevægede sig ganske livlig i Solen. I 1878 fandt samme Læge en lignende Larve hos en liden Pige paa Øienlaaget og har desuden hørt berette om 2de Tilfælde til. Samtlige have angivet, at de tydelig have følt Larven krybe omkring, og at dens Vandring har foraarsaget Smerter. (J. Torp).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Om et Tilfælde af **Melancholi** ytrer Distriktslægen i ytre Søndfjord, at det ikke usandsynlig kunde tilskrives en Kvaksalvers Mishandling; Patienten havde gjennemgaaet en Lungebetændelse og blev i Rekonvalescentsen behandlet hos vedkommende Kvaksalver med Aareladninger. Familien forklarede, at den Sindssyge, da han kom op efter Lungebetændelsen, var «rar» og «egen» af sig,

men ingenlunde efter deres Skjøn vanvittig, hvad han blev i Løbet af otte Dage under Opholdet hos Kvaksalveren, «da var der en sørgelig Forandring med ham». (J. Torp). Fra Gloppen berettes, at Sindssygdomme have været hyppige; de begynde næsten altid som Melancholi med stærkt fremtrædende Angstfølelse. Nogen hensigtsmæssig Behandling i Hjemmet er næsten umulig, da de simpleste Fordringer til at opnaa et gunstigt Udfald ikke kunne tilfredsstilles paa Grund af de smaa og daarlige Boliger, og den Skik at se til og besøge de Syge der er saa almindelig, at, naar man kommer til en Syg, er gjerne Stuen fuld af Tilskuere; jo værre den Syge er, desto flere Besøg, saa Luften ofte er næsten forpestet; den høist fornødne Ro og Stilhed kan saaledes ikke forskaffes den Syge. (O. Paus).

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 22 Tangforløsninger, 3 Perforationer, 1 Kefalotripsi, 1 Embryotomi og 3 Vendinger og 1 Udtagelse af Efterbyrden.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.			Vending		Perforation.	Kefalotripsi.	Embryotomi.	Efterbyrdoperation.
	Mødre	Børn		Mødre	Børn	Mødre	Mødre	Mødre	Mødre
	lev.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer . . .	[1]) 14	12	2	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	1	[2]) 2	-	-	2	[3]) 1	-	-
Misforhold mellem Bækken og Hoved	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Isseføsel med Panden fortil	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor.	1	[4]) 1	-	1	1		-	-	-
Utilstrækkelige Veer, Haand ved Siden af Hoved	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalisk Hoved.	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	1	1	-	-	[5]) 1	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	22	16	6	3	3	3	1	1	1
		22							

[1]) Heraf 2 førstefødende og 1 tredjefødende. [2]) 1 forraadnet. [3]) Død efter 5 a 6 Uger. [4]) døde 1/2 Time senere. [5]) Forsømt Tværleie.

Ialt udførtes saaledes 31 obstetriciske Operationer, hvoraf 1 i Lærdals, 2 i Lysters, 1 i indre, 7 i midtre og 3 i ytre Sogns Distrikter, 4 i ytre og 2 i indre Søndfjords Distrikter, 3 i Kinns, 1 i Nordfjordeidets, 4 i Gloppens og 3 i Indvikens Distrikter.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte.	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn.	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.
Lærdal	209	102	19	1	1	3	6	-
Lyster	142	74	13	2	-	11	2	1
Indre Sogn	182	79	17	1	-	4	-	-
Midtre —	261	109	20	1	-	12	4	-
Ytre —	244	112	18	-	1	12	4	1
Ytre Søndfjord	218	138	20	3	1	10	9	-
Indre —	337	139	22	-	2	1	-	-
Kinn	205	125	17	2	1	11	6	1
Florø	17	12	2	-	-	1	-	-
Landdistrikt	188	113	15	2	-	10	6	1
Ytre Nordfjord	167	112	14	-	1	13	4	1
Nordfjordeidet	124	88	11	2	1	5	-	-
Gloppen	145	82	14	-	1	4	2	-
Indviken	191	120	18	1	1	5	5	-
Nordre Bergenhus Amt.	2425	1280	203	13	10	91	42	4
Deraf i Florø	17	12	2	-	-	1	-	-
— - Landdistrikt	2408	1268	201	13	10	90	42	4

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 145 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52,8.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikter.
Alderdomssvaghed	75	-	75
Svindsot	60	-	60
Lungebetændelse	38	-	38
Kræft	30	-	30
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Krampe i Børnealderen	25	-	25
Skarlagensfeber	22	-	22
Kighoste	16	-	16
Organisk Hjertesygdom	15	-	15
Bughindebetændelse	15	-	15
Hjerneslag	14	-	14
Diphterisk Svælgbetændelse	13	9	4

Døde paa Barselseng. Lægerne meddele Oplysning om 4, hvoraf 1 efter besværlig Forløsning og 3 af Barselfeber.

Veirliget. Aaret beskrives i det Hele taget som koldt og regnfuldt. Vinteren var streng og kold, den sene Vaar efterfulgtes af en kold og regnfuld Sommer, og Høsten bragte mange Storme. Afgrøden var som et Middelsaars, tildels under dette Maal. Fisket slog feil. Frugtavlen mislykkedes.

Levemaade og hygiæniske Forhold. I Lærdals Distrikt omtaler Distriktslægen Folkets Mangel paa Sands for selv den tarveligste Anvendelse af Renlighed og frisk Luft; den udbredte Nydelse af Poteter anføres som medvirkende Aarsag til de hyppig optrædende gastriske Forstyrrelser. Drikfældigheden siges at være i Aftagende (Møinichen). I Lyster er ingen synderlig Forandring indtraadt, det ser dog ud til, at Havedyrkning skal vinde en Del Indgang; Kaal og Rødder dyrkes af flere Bønder med Iver og forbruges i Husholdningen. Paa en Udstilling, der blev afholdt i Distriktet, fremmødte Adskillige med vel dyrkede Havesager. (H. Smith). I ytre Søndfjord er der ingen Forandring af Betydning for Hygiænen. Fattigdommen har paa Grund af det daarlige Fiske været stor. (J. Torp). Fra Gloppen siges de hygiæniske Forhold at være mindre tilfredsstillende. Der er nu antaget Sundhedsforskrifter for Herredet, men de blive ikke lette at gjennemføre, dels paa Grund af de naturlige Forholde — megen Fugtighed — dels paa Grund af Gaardenes Bebyggelse, og dels af den Grund, at Indbyggerne ere saa vante til Søle og Urenlighed — navnlig hvad Husene angaar, mindre med Hensyn til Klæder og Legemer —, at de have vanskeligt for at se det virkelige Forhold. Oplysning og Kundskab mangler ikke — men Sands og Lyst til at forandre det Gamle, en overdreven Sparsomhedsaand er gjennemgaaende, hvorfor alle Forandringer frygtes som en Foranledning til at maatte ud med Penge. (O. Paus). Indvikens Distrikt er i økonomisk Henseende gaaet fremad; med Hensyn til Levevis er der ikke indtraadt nogen paatagelig Forandring. Udskiftningen gaar sin Gang i Distriktets indre Dele; der reise sig efterhaanden færre, men større Bygninger istedetfor de mange smaa Huse i Tunet; dog synes der, kanske mest i Fjorddistriktet, at være en Tilbøielighed til at opføre Bygninger, der i Størrelse og Kostbarhed staa i et aabenbart Misforhold til de smaa Jordlapper, som her ere Gaarde. Der er adskillig Udvandringslyst blandt Befolkningen; det er dog sjelden, at Gaardbrugerfamilier udvandre. (N. Torgersen).

Jordemoderhjelpen. Fra midtre Sogn klages over, at det er umuligt at skaffe Jordemødre, da Skolen i Bergen ikke paa langt nær kan uddanne det fornødne Antal. (Meyer). I ytre Søndfjord benyttedes Jordemoder i vel 30 pCt. af Fødsler. (J. Torp). Fra Indviken berettes, at Benyttelsen af examineret Jordemoder er i Stigende; de uexaminerede «Hjelpekoner» staa dog endnu i megen Anseelse. (N. Torgersen).

Kvaksalvere udhæves fra Indvikens Distrikt. I Indvikens Prestegjeld er der saaledes 1 «Ledsætter» og mindst tvende Kvaksalvere, der befatte sig navnlig med udvortes Sygdomme, samtlige ere Gaardbrugere. I Stryns Prestegjeld findes en Blodtager. Den mest bekjendte Kvaksalver paa disse Kanter er imidlertid en Mand i Simelven, der synes at behandle alskens Sygdomme; han har omtalt paa Bygden, at han kjøber Medicin for 900 Kroner om Aaret. (Torgersen).

Sygehus oprettedes midlertidig i Florø og var i Virksomhed en Maaned under Diphtheritepidemien.

Badehuse. 3 private Indretninger for Sø-, Styrt- og Karbad findes i indre Sogn.

Om Amtets Apothek se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner.	Vaccinerede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.	Antal Møder.		
Amtet	11	919	52	1664	9
Lærdal	1	88	4	163	-
Lyster	1	83	4	25	1
Indre Sogn	1	84	4	128	2
Midtre —	1	98	2	239	2
Ytre —	1	92	6	206	-
Ytre Søndfjord	1	46	9	182	1
Indre —	1	65	5	362	1
Kinn	1	219	6	70	1
Ytre Nordfjord	-	uopgivet	uopgivet	-	-
Nordfjordeidet	1	29	2	uopgivet	1
Gloppen	1	67	2	129	-
Indviken	1	48	8	160	-

Vaccination. Distriktslægen i Lærdal anfører: Jeg var foregaaende Aar begyndt at kontrolere Vaccinationen i mit nærmeste Nabolag paa Lærdalsøren, og hvad jeg der saa, foranledigede mig til iaar at udstrække Kontrollen videre. Jeg foretog derfor 2 Reiser til Aurland, 2 til Gudvangen og 2 til Borgund, idet jeg paa hvert Sted baade overvar Vaccinationen og Eftersynet. En Vaccinatrice havde kun faa Rør, og ved Eftersynet viste det sig, at de faa dermed gjorte Vaccinationer vare uden Resultat. Vaccinen var leveret fra Bergen. Ved Eftersynet havde jeg forsynet mig med Vaccine, som jeg selv havde indsamlet paa Lærdalsøren Aaret iforveien, og den medførte heldigt Resultat. I Borgund viste sig efter Indpodningerne vel Blærer, men disse vare allerede 3—6 Dag fyldte med Pus og Blod, og ved Eftersynet viste sig kun Skorper eller Saar. Jeg forbød Vaccinatricen at meddelè dem Attest, og af 29 bleve 23 kasserede. Vaccinationen i sin Almindelighed foretoges uden tilstrækkeligt Valg eller Undersøgelse; man fik Indtrykket af, at Vaccinatricen vilde have saa mange Vaccinerede som mulig, og at Mødrene opfattede det som en ubehagelig Operation, som de vare tvungne til at lade Børnene gjennemgaa, men som de søgte at faa udført saa hurtig og saa lemfældig som mulig. Derfor var enhver af dem uvillig til at lade Vaccinatricen tage Vaccine af hendes Barn. Der blev ikke foretaget nogen Rensning af det benyttede Vaccinationsinstrument. I dette Amt er nu fattet Beslutning om, at Amtskommunen aarlig skal anvende en vis Sum til Kontrol med Vaccinationens Udførelse. (Møinichen).

XV. Romsdals Amt.

Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Fladeindhold, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		114.70	117 220	19	1	63	55
1. Vestre Søndmøre		6.70	10 718	1	-	7	6
	Vanelven	2.60	2 615	-	-	-	-
	Herø	1.60	2 729	1	-	-	-
	Sandø		2 487	-	-	-	-
	Ulvsten	2.50	2 887	-	-	-	-
2. Indre Søndmøre		9.60	7 353	1	-	3	3
	Volden	6.10	5 548	1	-	2	2
	Hjørendfjord	3.50	1 805	-	-	1	1
3. Østre Søndmøre		17.20	6 404	1	-	6	6
	Stranden	3.50	2 351	1	-	2	2
	Norddalen	9.30	2 337	-	-	2	2
	Sunnelven	4.40	1 716	-	-	2	2
4. Ørskog		6.90	9 983	1	-	4	5
	Ørskog	2.70	3 781	1	-	2	2
	Skodje	1.60	2 738	-	-	1	1
	Vestnæs	2.60	3 464	-	-	1	2
5. Nordre Søndmøre		2.20	13 726	3	-	9	6
	Aalesund, Kjøbstad	-	5 603	3	-	-	-
	Borgund	1.40	5 381	-	-	-	-
	Harham	0.80	2 742	-	-	-	-
6. Ytre Romsdal		6.50	12 974	3	-	[1]) 6	6
	Molde, Kjøbstad	-	1 672	3	-	-	1
	Bolsø	2.20	3 821	-	-	1	1
	Bud	1.10	2 080	-	-	1	1
	Akerø	1.10	2 228	-	-	1	1
	Sandø	0.20	736	-	-	1	1
	Frænen	1.90	2 437	-	-	1	1
7. Indre Romsdal		17.80	11 045	1	-	[1]) 4	4
	Gryten	8.00	3 052	-	-	1	1
	Eid	2.00	684	-	-	-	-
	Fold		996	-	-	1	1
	Veø	1.60	2 570	1	-	1	1
	Næsset	6.20	3 743	-	-	1	1

[1]) 1 Post ledig.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
8. Søndre Nordmøre		5.71	20 055	4	1	[1])10	7
	Christianssund, Kjøbstad	0.11	8 251	4	-	4	-
	Kværnæs	2.80	6 556	-	-	2	3
	Fredø og Grip	0.40	1 529	-	-	2	2
	Øre	1.90	2 449	-	-	1	1
	Strømsnæsset	0.50	1 270	-	-	1	1
9. Sundalen		15.80	6 295	1	-	5	5
	Sundalen	9.20	2 302	1	-	2	2
	Øksendalen	4.30	1 329	-	-	2	2
	Tingvold	2.30	2 664	-	-	1	1
10. Surendalen		17.75	9 235	2	-	[1]) 4	3
	Stangvik	3.70	3 225	1	-	2	1
	Surendalen	7.20	3 105	1	-	1	1
	Rindalen	6.40	2 772	-	-	1	1
	Heggenstranden og Staknæs Bygdelag af Halse Herred	0.45	133	-	-	-	-
11. Nordre Nordmøre		8.45	9 432	1	-	[1]) 5	4
	Edø	2.20	2 865	-	-	-	1
	Tustern		1 339	-	-	-	1
	Aure	5.20	3 906	1	-	-	1
	Halse (undt. Heggenstranden og Staknæs Bygdelag	1.05	1 322	-	-	-	1

[1]) 1 Post ledig.

Sundhedstilstanden i Søndmøre Fogderis Distrikter var god, i Nordmøre og Romsdals mindre tilfredsstillende i sidste Halvaar paa Grund af flere epidemiske Sygdommes Optræden, nemlig Skarlagensfeber, Mæslinger og Kighoste. Typhoidfeber forekom sjeldnere end før.

Dødeligheden. De Dødes Antal var 1 773 eller 14.16 pro mille af den beregnede Middelbefolkning (125 200).

Typhoidfeber optraadte i vestre Søndmøre i Februar med 2 Tilfælde i Ulfsten paa en Gaard, hvor Sygdommen stadig har gjentaget sig. Herfra overførtes den først til Gaarden Næbbestad paa Hareid og dernæst til Nabogaarden Rise, der tog sit Drikkevand fra en liden Bæk, der var bleven inficeret ved Udtømmelsen af Exkrementer fra den Syge paa Næbbestad; 4 Tilfælde i Mai paa Gaarden Sulen i Hareid stode ikke i Forbindelse med disse Syge. I østre Søndmøre forekom foruden 4 Tilfælde i Sunelven i September 1 Tilfælde paa Rellingen i Norddalen, hvor Sygdommen havde været i 1877—1878 og i 1880. I nordre Søndmøre optraadte sporadiske Tilfælde. I ytre Romsdals Distrikt begyndte Sygdommen i Januar med 4 Tilfælde i Bod, hvorfra den i Februar med syge

Fiskere førtes til Bjørnerud i Frænen (8 Tilfælde). I Marts opstod en Del Tilfælde paa 3 nær hverandre liggende Husmandspladse i Bolsø og i September nogle Tilfælde paa en afsidesliggende Fjeldgaard i Frænen. Nogen Isolation af de Syge kunde paa de angrebne Steder ikke iverksættes, men ved Bekjendtgjørelse til Naboerne om Sygdommens Tilstedeværelse hindredes paa Grund af Frygten for Smitte dens videre Udbredelse. (H. I. Smith). Af de i søndre Nordmøre indtrufne 32 Tilfælde forekom 31 i Christianssund, hvor Sygdommen optraadte væsentlig som Husepidemier (saaledes i et Hus 7 Tilfælde); de Syge indlagdes alle paa Sygehus. 2 Tilfælde i Stangvik i Surendalens Distrikt stode i Forbindelse med Sygdomstilfælde sammesteds Aaret forud, og en mindre Lokalepidemi i Rindalen ved Midtsommertid optraadte paa Steder, hvor Typhoidfebertilfælde forekomme næsten hvert Aar. Af Tilfældene i nordre Nordmøre indtraf 2 paa en Gaard i Oure og 3 paa en Gaard i Edø.

Af **Børnekopper** smittedes i ytre Romsdals Distrikt en Lods ombord i et engelsk Fartøi. Han kom ikke under Behandling, da han igjen var frisk og paa Søen, før Lægen fik vide derom. Til Christianssund bragtes Smitten 1 Gang fra Spanien, 1 Gang fra Archangel og 1 Gang fra Kjøbenhavn; ialt angrebes 7, 6 Matroser og 1 Arbeider, der havde arbeidet i nogle Timer ombord i Dampskibet fra Kjøbenhavn.

Vandkopper omtales som temmelig udbredte i indre Søndmøre og i en enkelt Skolekreds i Ørskog.

Skarlagensfeber forekom kun lidet i Søndmøre Fogderis Distrikter. I ytre Romsdal førte en Omstreiferfamilie i April Sygdommen til Molde, hvor der derefter forekom nogle Tilfælde i Mai og Juni; i September optraadte den igjen i Molde — mulig har en Del i Mellemtiden for røde Hunde antagne Tilfælde været lette Skarlagensfebertilfælde — med stærkere Udbredning; den aftog igjen i December Maaned, efterat ialt 75 Tilfælde, hvoraf 11 endte dødeligt, havde været under Behandling i Byen. Fra Molde kom Sygdommen i April til Bolsø og i Oktober til Akerø og derfra igjen tilbage til Bolsø. I søndre Nordmøre forekom spredte Tilfælde i Christianssund (ialt 54), medens Sygdommen fra April til Aarets Udgang var udbredt i Landdistrikterne, særlig i Bremsnæs Sogn og Fiskeværene Sviggen (Kværnes Herred) og Grip. Epidemien viste sig i Begyndelsen og mod Slutningen meget ondartet; enkelte angrebne Voxne døde saaledes efter 2—3 Dages Sygdom. Befolkningen iagttog ikke fornøden Forsigtighed, skjønt den ofte viste en overvættes Frygt for Smitte, naar det gjaldt at yde fornøden Hjelp. Skolerne og tildels Kirkerne vare lukkede, men desuagtet foranstaltedes der flere Gange Dandsegilder og andre selskabelige Sammenkomster, hvorefter nye Tilfælde opstode. Vedkommende Dandseværter bleve ilagte Mulkt. (F. W. Thesen). Til Sundalen bragtes Sygdommen gjentagne Gange fra nordre Søndmøres Landdistrikt og fra Christianssund; i et Tilfælde syntes Smitten at have fulgt Klædningsstykker, i et andet bragte en omreisende Handelsmand, der selv forblev frisk, Sygdommen til sin Husstand.

Røde Hunde havde i Aarets Begyndelse stor Udbredning i vestre Søndmøre. I ytre Romsdal forekom de hele Aaret i Molde og Bolsø; i Vaar- og Sommermaanederne var der en udbredt Epidemi heraf i Veø, Eid, Gryten af indre Romsdal, i Sundalen og nordre Nordmøre.

Mæslinger optraadte i November i indre Søndmøre; i Aalesund (nordre Søndmøre) forekom to Tilfælde i Oktober, intet i November, men saa tiltog Sygdommen med rivende Hurtighed i December og fortsatte i det følgende Aar. Til ytre Romsdal bragtes Smitten til Hustad fra Christianssund og til Frænen ved Omstreifere. I indre Romsdal afløste Mæslinger de røde Hunde og spredte sig efterhaanden over hele Distriktet, saaledes i September til Eid, til Gryten fra Oktober af og til Veø og Næsset i November og December. Antallet af Syge gik

I Romsdals Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		I Søndmøre Fogderi i Bergens Stift.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus.	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Typhoidfeber	126	10	126	17	14	14	5	11	2	19	12	10	3	1	18	126	10	45	6
Barselfeber	33	7	33	4	4	3	4	2	4	1	1	2	2	-	6	33	7	8	3
Børnekopper	7	-	7	-	-	-	-	-	3	1	3	-	-	-	-	8	-	-	-
Vandkopper	41	-	40	3	3	9	-	3	3	-	-	-	3	5	11	41	-	28	-
Skarlagensfeber	390	63	390	30	18	11	45	49	60	26	11	15	42	46	37	390	63	13	3
Røde Hunde	121	3	121	30	12	11	36	9	8	6	1	4	4	-	-	121	3	37	2
Mæslinger	890	22	890	-	2	-	-	1	2	-	-	21	370	260	234	890	22	112	-
Rosen	71	1	70	10	9	5	3	3	4	6	-	6	3	12	9	71	1	26	-
Kighoste	312	14	312	-	-	-	15	55	75	41	42	30	22	4	28	316	18	23	1
Diphtherisk Svælgbet	39	5	39	1	1	1	1	1	1	4	4	13	-	8	4	39	5	10	-
Strubehoste	4	-	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	4	-	-	-
Kusma	27	-	27	-	-	1	-	2	-	1	-	-	1	9	13	27	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde.	1634	30	1634	260	148	167	126	125	124	85	60	119	112	162	146	1634	30	641	7
Lungebetændelse	492	60	490	84	39	31	27	35	34	28	14	12	40	47	99	492	60	254	24
Pleurit	156	2	156	10	11	17	16	12	18	19	10	14	5	13	11	156	2	114	2
Gigtfeber	68	4	68	7	4	9	6	6	5	8	3	1	5	6	8	68	4	34	2
Koldfeber	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	1	
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	662	18	662	28	27	23	24	34	52	61	89	136	82	51	55	662	18	289	2
Blodgang	58	2	58	1	8	3	1	1	1	1	7	21	2	8	4	58	2	3	-
Skjørbug	4	-	4	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	4	-	2	-
Tilsammen	5139	241	5133	486	302	305	310	350	397	307	257	404	699	632	684	5144	245	1640	52

(Forts.)

	II		Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
	Nordmøre og Romsdals Fogderi i Trondhjems Stift.		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
			Vestre Søndmøre.		Indre Søndmøre.		Østre Søndmøre.		Ørskog.		Nordre Søndmøre.		Ytre Romsdal.		Indre Romsdal.		Søndre Nordmøre.		Sundal.		Surendal.		Nordre Nordmøre.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Df.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Df.
Exanthematisk Typhus	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	81	4	11	2	1	1	5	-	-	-	28	3	25	-	-	-	32	1	-	-	19	3	5	-
Barselfeber	25	4	5	2	-	-	1	1	-	-	2	-	3	-	3	2	10	-	3	-	5	1	1	1
Børnekopper	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	13	-	-	-	15	-	-	-	4	-	9	-	5	-	-	-	3	-	3	-	-	-	2	-
Skarlagensfeber	377	60	8	3	-	-	-	-	1	-	4	-	88	20	-	-	257	37	32	3	-	-	-	-
Røde Hunde	84	1	19	2	2	-	-	-	-	-	16	-	42	-	2	1	32	-	5	-	-	-	3	-
Mæslinger	778	22	-	-	18	-	-	-	-	-	94	-	23	1	3	-	665	20	17	-	17	-	53	1
Rosen	45	1	2	-	2	-	3	-	1	-	18	-	17	1	6	-	11	-	7	-	-	-	4	-
Kighoste	293	17	-	-	-	-	-	-	2	-	21	1	26	-	-	-	238	12	20	5	-	-	9	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	29	5	3	-	-	-	-	-	-	-	7	-	4	1	7	3	18	1	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde.	993	23	57	2	97	1	25	1	46	3	416	-	265	2	59	2	525	18	69	-	30	-	45	1
Lungebetændelse	238	36	9	-	36	3	17	-	25	5	167	16	24	1	25	3	105	20	22	3	41	6	21	3
Pleurit	42	-	11	1	10	-	19	-	10	-	64	1	2	-	-	-	30	-	4	-	3	-	3	-
Gigtfeber	34	2	6	-	7	1	1	-	1	-	19	1	5	-	3	-	16	1	4	-	6	1	-	-
Koldfeber	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	373	16	19	-	36	-	18	-	33	-	183	2	49	2	3	-	271	12	14	2	25	-	11	-
Blodgang	55	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	5	2	-	-	45	-	4	-	-	-	1	-
Skjørbug	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	3504	193	152	12	225	6	89	2	123	8	1051	24	609	30	111	11	2274	122	204	13	146	11	160	6

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	I Søndmøre Fogderi (Bergens Stift).		II Romsdals og Nordmøre Fogderier (Trondhjems Stift.)		1 Vestre Søndmøre.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	229	-	2	1	120	106	19	99	-	130	-	21	-
Fnat	19	-	4	6	6	3	9	9	-	10	-	-	-
Skurv	8	-	3	2	-	-	4	4	-	4	-	-	-
Kjertelsyge	123	2	52	48	5	7	14	14	-	109	2	-	-
Rachit	17	-	7	10	-	-	6	3	-	14	-	-	-
Simpel Meningit	14	13	2	4	4	3	9	3	3	11	10	-	-
Tuberkuløs Meningit	15	9	6	8	1	-	8	6	5	9	4	-	-
Svindsot	236	66	12	14	110	88	19	61	31	175	35	7	3
Kræft	55	40	-	-	18	31	15	16	13	39	27	6	4
Vatersot og Morbus Brightii	73	14	2	4	33	34	17	25	8	48	6	5	-
Blegsot og Anæmi	550	1	12	62	12	464	19	190	1	360	-	18	-
Menstruationsuordener	126	-	-	-	-	126	15	44	-	82	-	7	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1028	13	28	58	360	509	19	519	8	509	5	64	3
Ormesygdomme	85	-	23	28	11	9	-	42	-	43	-	-	-
Drankersygdomme	3	1	-	-	3	-	3	-	-	3	1	-	-

[1]) Af Vatersot 8, af Morbus Brightii 6.

antagelig op i Hundreder, hvoriblandt ogsaa mange Voxne. I Christianssund, hvor det første Tilfælde synes at være kommen fra Trondhjem, og i søndre Nordmøres øvrige Distrikter optraadte Mæslinger epidemisk fra September af, og det antagelige Antal Angrebne anslaaes af Distriktslægen til et Par Tusinde. Fra Christianssund smittedes Herrederne i Sundals Distrikt, hvor Sygdommen ikke havde været paa 11 Aar. Til Surendalen bragtes Smitten saavel fra Trondhjem (Rindalen) som fra Christianssund og optraadte efterhaanden som en udbredt Epidemi, hvorunder paafaldende mange ældre Folk angrebes. Nordre Nordmøres Distrikter, hvor den hurtig fik almindelig Udbredning, smittedes fra Hiteren og fra Christianssund.

Kighoste. Ved Smitte fra Christianssund opstod to Tilfælde i Ørskog, hvor det ved streng Isolation lykkedes at hindre dens videre Udbredning. I Aalesund begyndte Tilfældene at optræde mod Aarets Slutning. I ytre Romsdal var Sygdommen udbredt i Molde, Bolsø og Frænen, uden at Antallet af Angrebne kan opgives. I Christianssund var der en udbredt Epidemi fra April til Oktober. I Sundal var Sygdommen almindelig i Tingvold og hist og her i Øxendal og Sundal efter Epidemien sammesteds Aaret forud.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** omtales smaa begrændsede Epidemier, saaledes paa Herø i vestre Søndmøre og nogle Gaarde i Heens Sogn af Gryten i indre Romsdal, hvor den holdt sig i flere Uger. 3 Børn døde paa sidstnævnte Sted.

Blandt de **katarrhalske Tilfælde** var der en Flerhed i Ørskog og til-

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																						
2		3		4		5		6		7		8		9		10		11				
Indre Sønd-møre.		Østre Sønd-møre.		Ørskog.		Nordre Sønd-møre.		Ytre Roms-dal.		Indre Roms-dal.		Søndre Nord-møre.		Sundal.		Surendal.		Nordre Nordmøre.				
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.			
15	-	11	-	8	-	44	-	54	-	5	-	52	-	2	-	7	-	10	-			
1	-	-	-	4	-	4	-	-	-	3	-	6	-	1	-	·	-	-	-			
3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	4	-	10	-	14	1	5	-	76	1	10	-	4	-	-	-			
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	2	-	1	-			
1	1	-	-	-	-	2	2	2	2	1	1	4	4	1	1	3	2	-	-			
1	1	-	-	4	3	1	1	-	-	-	-	5	1	1	1	1	1	2	1			
19	9	3	1	8	7	24	11	26	7	3	1	112	16	14	6	12	1	8	4			
4	3	3	3	1	1	2	2	7	2	3	1	13	9	6	5	2	2	8	8			
6	1	4	2	5	3	5	2	12	2	4	-	13	-	6	3	5	-	8	1			
44	-	10	-	10	-	108	1	88	-	28	-	158	-	36	-	24	-	26	-			
17	-	-	-	3	-	17	-	22	-	10	-	28	-	10	-	5	-	7	-			
74	1	17	3	34	-	330	1	94	2	22	1	245	-	44	-	29	-	75	2			
29	-	-	-	2	-	11	-	8	-	3	-	28	-	3	-	1	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-			

grændsende Dele af Stodje (Ørskogs Distrikt), som frembød eiendommelig neurorheumatoide Smerter, især i Brystkassens Muskler, karakteristiske for en egen epidemisk Optræden af Katarrh. (C. A. Randers).

Af **Lungebetændelse** er opgivet et noget større Antal end Aaret forud. Fra Ørskog anføres, at den optraadte især henimod Aarets Slutning med mere end almindelig Voldsomhed og fortsatte i stigende Grad i det følgende Aar. Den bortrev mange, især ældre Mennesker. (C. A. Randers).

Om **Diarrhoe** og **Cholera nostras** bemærkes fra Ørskog, at Diarrhoe var en meget hyppig Sygdom, der forekom næsten i hvert Hus, men aldrig antog ondartet Karakter; dog vides enkelte ældre Mennesker døde deraf. Fra søndre Nordmøre anføres, at Diarrhoe optraadte baade i Byen (Christianssund) og i Landdistrikterne epidemisk; i Byen fornemlig blandt Børn, men i Landdistriktet, fornemlig i Eide Sogn, baade hos Børn og Voxne. Udtømmelserne ofte blodblandede og enkelte Tilfælde meget langvarige.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** se ovenstaaende Tabel.

Veneriske Sygdomme. Omstaaende Tabel giver Oplysning om de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe.

Fnat optræder lige hyppig i østre Søndmøre. Hos en 85-aarig Kone voldte det Døden ved sin krustøse Optræden over hele Legemet.

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 11.2 pCt. af

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tils. Behandlede	Kjendte Dødsfald.	I	II		1
			Søndmøre Fogderi.	Romsdals og Nordmøre Fogderi.		Vestre Søndmøre.
			Tilfælde.	Tilf.	Dødsf.	Tilfælde.
Syphilis	56	2	9	47	2	-
Gonorhoe	125	-	21	104	-	1

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Vestre Søndmøre	33	3	12	21
Indre —	30	9	6	24
Østre —	20	1	2	18
Ørskog	32	7	8	24
Nordre Søndmøre	73	11	24	49
Aalesund	58	10	17	41
Landdistrikt	15	1	7	8
Ytre Romsdal	77	7	30	47
Molde	50	5	22	28
Landdistrikt	27	2	8	19
Indre Romsdal	24	1	11	13
Søndre Nordmøre	175	16	122	53
Christianssund	140	14	92	48
Landdistrikt	35	2	30	5
Sundal	62	6	13	49
Surendal	25	1	11	14
Nordre Nordmøre	37	4	6	31
Romsdals Amt	588	66	245	343
Deraf i Byer	248	29	131	117
— - Landdistrikt	340	37	114	226

samtlige kjendte Dødsaarsager og 19.2 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 11.7 pCt. og 24.7 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 11.2 pCt. og 16.8 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

udenfor Sygehus.

Fordeling paa Lægedistrikterne.											
2	3	4	5	6		7	8	9		10	11
Indre Sønd-møre.	Østre Sønd-møre.	Ørskog.	Nordre Sønd-møre.	Ytre Roms-dal.		Indre Roms-dal.	Søndre Nord-møre.	Sundal.		Suren-dal.	Nordre Nord-møre.
Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilf.	Dsf.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilf.	Dsf.	Tilfælde.	Tilfælde.
1	-	2	6	7	1	5	25	7	1	2	1
1	-	1	18	9	-	1	80	3	-	8	3

Andre Sygdomme. Fra Sundalen omtales 3 Tilfælde af Keratit med Hypopyon, der optraadte i de første Dage af Mai hos Personer med Udearbeide under overmaade stærkt Sollys paa Sneen, som dengang endnu laa alenhøi.

Obstetriciske Operationer. Følgende Tabel giver en Oversigt over de af Lægerne udførte Operationer med Angivelse af Indikationer og Udfald:

Indikation.	Tangforløsning			Vending.		Udtrækning.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre	Børn		Mødre	Børn	Mødre	Børn	Mødre
	lev.	lev.	død.	lev.	lev.	lev.	lev.	levende.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	23	[1])22	2	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	5	5	-	-	-	-	-	-
Isseleie med Panden fortil	1	1	-	-	-	-	-	-
Tværleie med fremfalden Navlesnor	-	-	-	1	1	-	-	-
Fodfødsel	-	-	-	-	-	1	1	-
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	29	28	2	1	1	1	1	2
		30						

[1]) Engang begge Tvillinger.

Af Operationer forøvrig udførtes 1 Perforation ved Bækkensneverhed og manglende Veer. Moderen ilive. Tilsammen udførtes 35 Operationer hvoraf 4 i vestre, 2 i indre og 1 i østre Søndmøre, 2 i Ørskog, 6 i nordre Søndmøre, 3 i ytre og 3 i indre Romsdal, 12 i søndre Nordmøre og 2 i Surendal.

Døde paa Barselseng. Lægerne opgive Dødsaarsagen for 8, hvoraf 7 døde af Barselfeber og 1 af Barselkrampe.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte[2])	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Vestre Søndmøre..	333	159	30	-	3	13	16	-
Indre — ..	224	97	17	2	-	9	7	-
Østre — ..	205	94	18	3	1	2	3	1
Ørskog.....	298	145	15	2	-	7	13	1
Nordre Søndmøre .	494	205	41	5	-	12	17	2
Aalesund.....	228	81	21	2	-	7	1	1
Landdistrikt	266	124	20	3	-	5	16	1
Ytre Romsdal	368	199	28	2	1	9	13	-
Molde	44	51	6	1	-	2	2	-
Landdistrikt	324	148	22	1	1	7	11	-
Indre Romsdal ...	312	131	16	1	-	4	5	2
Søndre Nordmøre .	674	413	71	4	4	21	18	3
Christiansund.....	331	200	44	3	1	8	1	2
Landdistrikt.....	343	213	27	1	3	13	17	1
Sundal.....	164	89	5	1	-	2	1	-
Surendal	246	128	12	1	2	3	1	-
Nordre Nordmøre .	268	113	16	-	1	13	9	1
Romsdals Amt ...	3586	1773	269	21	12	95	103	10
Deraf i Byer.....	603	332	71	6	1	17	4	3
— - Landdistrikt	2983	1441	198	15	11	78	99	7

[1]) og [2]) Se Anmærkning under Akershus Amt.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1813 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 49,4.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	66	32	24
Skarlagensfeber	63	24	39
Lungebetændelse	60	30	30
Kræft	40	6	34
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Krampe i Børnealderen	30	16	14
Akut Bronchit.....	28	16	12
Hjerneslag	25	11	14
Alderdomssvaghed	23	7	16
Mæslinger	22	20	2
Kighoste.....	18	12	6

Veirliget. Vinteren var meget kold med en for disse Egne usædvanlig Mængde Sne, der paa flere Steder blev liggende til ud i Mai Maaned. Sommeren var ligeledes kold. Aarsudbyttet under Middelsaars.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Ørskog meddeles, at de hygiæniske Forhold ikke gaa synderlig fremad. I den søndmørske Almues tarvelige Fordringer til Velvære og Komfort, i dens store Mangel paa Renlighed og propert Husstel ser man dog Fremskridt. Der er i saa Henseende en skarp Forskjel mellem Vestnæs, tilhørende Romsdals Fogderi, og de søndmørske Bygder Ørskog og Skodje. Trods den større Renlighed og Properhed baade i Madstel, Husstel og Klædedragt, som fordelagtig udmærker Vestnæs, stille Sundhedsforholdene i flere Henseender sig ugunstigere for dette Herred. Spedalskhed, Sindssygdomme, Kræft, Tæring og Asthma forekomme forholdsvis hyppigere der; den sidste Sygdom i en paafaldende Grad.

I Volden i indre Søndmøre viste det sig ved Optælling i Anledning af Sundhedsforskrifter for Herredet, at af 521 Gaardmænd og Pladsmænd (fra 6 Kredse var der ikke indkommen Beretning) havde 309 ikke Vandhus, og 350 henkastede Affald og anden Urenlighed lige ved Vaaningshuset.

Amtet har 3 **Sygehuse**, nemlig Aalesunds Bys Sygehus, Romsdals Amts Sygehus i Molde og Reknæs Pleiestiftelse for Spedalske.

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	13	1 265	69	2 867	11[4])
Vestre Søndmøre	1	52	4	150	1
Østre —	1	17	1	163	-
Indre —	1	24	2	232	-
Ørskog	1	26	2	301	-
Nordre Søndmøre	2	386[1])	3	313	-
Ytre Romsdal	1	79	14	351	2
Indre —	1	42	12	326	-
Søndre Nordmøre	2	495[2])	17[3])	429	7
Sundal	1	68	7	180	-
Surendal	1	10	2	161	-
Nordre Nordmøre	1	66	5	253	1

[1]) Deraf 356 i Aalesund By. [2]) Deraf 445 i Christianssunds By. [3]) Desuden flere Møder i Kvarantænekommissionen. [4]) 5 af Døde, 6 af Levende.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XVI. Søndre Trondhjems Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpevaccinatører.
Amtet		[1])143.75	116 804	41	2	40	33
1. Trondhjems Stadsfysikat	Trondhjem, Kjøbstad	0.26	22 152	19	2	11	-
2. Strinden		5.90	13 356	[2]) 5	-	4	4
	Strinden	2.70	7 879	4	-	1	1
	Klæbbu	1.90	1 548	-	-	1	1
	Bynæsset	0.60	2 046	-	-	1	1
	Leinstranden	0.40	1 091	-	-		
	Budviken	0.30	792	-	-	1	1
3. Selbu	Selbu	19.60	5 633	1	-	2	-
4. Røros		17.90	5 190	2	-	2	3
	Røros med Bergstaden	12.30	1 903	-	-	-	2
	Røros		1 635	2	-	1	-
	Aalen	5.60	1 652	-	-	1	1
	Til Røros Prestegjeld og Røros Lægedistr. hører derhos en Del af Tolgens Herred (238 Indb.) af Hedemarkens Amt, hvorefter Lægedistriktet havde	17.90	5 428	-	-	-	-
5. Guldal		23.35	14 255	3	-	4	6
	Melhus	1.94	3 160	1	-		
	Høilandet	1.21	1 247	-	-		
	Horg	2.30	2 445	-	-		
	Støren	5.60	2 756	2	-	uopgivne	Bopæle.
	Soknedalen	3.30	1 980	-	-		
	Singsaas	5.40	1 757	-	-		
	Holtaalen	3.60	910	-	-		
6. Opdal		20.70	5 133	1	-	2	1
	Opdal	18.90	4 311	1	-	2	1
	En Del af Rennebu (søndenfor Vangsgraven)	1.80	822	-	-	-	-
	Anm. Til Opdals Lægedistrikt hører derhos Indset-Annex (1.50 □M. med 573 Indb.) til Kvikne af Hedemarkens Amt, hvorefter Lægedistriktet indbefatter.	22.20	5 706	-	-	-	-

[1]) 18 339 □ Kilometer. [2]) Distriktslægen er bosat i Trondhjem.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
7. Orkedal		14.40	15 617	3	-	5	5
	Børsen	2.00	3 711	-	-	2	1
	Orkedal	4.00	6 574	3	-	2	2
	Meldal	4.60	3 427	-	-	1	1
	Rennebu (den til Opdals Distrikt hørende Del fraregnet)	3.80	1 905	-	-	-	1
8. Hitteren		7.30	8 421	1	-	2	2
	Hitteren	7.30	4 469	1	-	1	1
	Frøien		3 952	-	-	1	1
9. Hevne	Hevne	9.00	4 799	1	-	2	2
10. Ytre Fosen		7.70	8 768	3	-	2	3
	Bjugn	3.80	4 190	1	-	1	1
	Ørlandets Hovedsogn af Ørlandet	1.00	3 175	1	-	1	1
	Jøssunds Sogn af Aafjord	2.90	1 403	1	-	-	1
11. Indre Fosen		6.30	7 009	1	-	2	3
	Stadsbygden	2.10	1 901	-	-	1	1
	Rissen	3.30	3 837	1	-	1	1
	Værnæs Sogn af Ørlandet	0.90	1 271	-	-	-	1
12. Nordre Fosen		11.40	6 471	1	-	2	4
	Bjørnør	6.40	4 237	1	-	1	4
	Aa Hovedsogn af Aafjord	5.00	2 234	-	-	1	-

Sundhedstilstanden. Uagtet det opgivne Antal af Tilfælde og Dødsfald af epidemiske Sygdomme for det hele Amt er betydelig større end i noget af Aarene 1868—1880, og Dødeligheden var større end sædvanlig, skildres Sundhedstilstanden dog i Almindelighed som god undtagen i Trondhjem og de tre Fosens Distrikter. Alene Typhoidfeber, Vandkopper, Rosen og Kighoste var i Tilbagegang i Modsætning til de fleste af de øvrige epidemiske Sygdomme, der tildels havde stor Udbredning. Mest fremtrædende vare Mæslingerne i andet Halvaar, dernæst katarrhalske Sygdomme, røde Hunde og Skarlagensfeber.

Dødeligheden. I 1881 var de Dødes Antal 2 237 eller 18,23 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (122 700).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel.

Af **exanthematisk Typhus** iagttoges 1 Tilfælde paa Røros, hvor Smitteforholdene ikke kunde udredes.

I søndre Trondhjems Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Typhoidfeber	104	13	103	12	12	12	8	4	9	11	4	6	10	6	9	105	14
Cerebrospinal-Meningit	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Barselfeber	40	10	40	4	6	6	4	4	5	1	1	2	3	3	1	41	11
Vandkopper	46	-	46	3	3	1	5	4	6	1	1	-	4	13	5	46	-
Skarlagensfeber	482	86	476	67	51	33	37	32	52	19	30	21	42	54	38	568	172
Røde Hunde	437	-	437	172	101	91	54	8	4	4	-	2	1	-	-	437	-
Mæslinger	2398	59	2396	-	5	4	3	5	28	115	498	973	420	194	151	2403	64
Rosen	48	1	47	3	3	4	4	3	6	2	4	1	3	4	10	51	4
Kighoste	102	8	100	12	13	20	6	10	6	6	5	8	5	7	2	104	10
Diphtherisk Svælgbetændelse	111	19	108	1	2	2	2	4	6	1	7	10	21	28	24	118	26
Strubehoste	29	15	29	2	-	1	2	-	2	2	1	-	6	9	4	29	15
Kusma	222	-	222	23	21	63	61	26	10	9	-	2	-	3	4	222	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	4545	34	4545	551	720	480	355	315	263	213	187	244	325	456	436	4546	35
Lungebetændelse	747	108	737	53	92	94	66	84	58	30	38	25	54	75	68	766	127
Pleurit	172	6	172	15	10	14	23	18	12	14	14	14	8	17	13	174	8
Gigtfeber	180	3	180	27	20	13	20	19	10	9	14	10	11	18	9	181	4
Koldfeber	3	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	3	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1277	42	1272	81	65	71	85	68	97	89	212	157	112	128	107	1278	43
Blodgang	66	4	66	17	5	1	1	1	-	5	11	12	5	5	3	66	4
Skjørbug	4	1	4	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1
Tilsammen	11015	411	10985	1044	1131	912	736	606	574	532	1027	1487	1032	1020	884	11144	540

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Trondhjem.		Strinden.		Selbu.		Røros.		Guldal.		Opdal.		Orkedal.		Hiteren.		Hevne.		Ytre Fosen.		Indre Fosen.		Nordre Fosen.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tyhoidfeber	43	8	3	-	10	2	5	-	13	2	3	-	11	1	6	-	4	-	4	-	-	-	3	1
Cerebrospinal-Meningit	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	8	5	-	-	-	-	10	1	1	1	2	1	6	2	-	-	-	-	7	-	4	1	3	-
Vandkopper	36	-	-	-	-	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	90	26	30	6	7	-	9	1	7	2	-	-	4	-	24	4	-	-	144	39	78	26	175	68
Røde Hunde	307	-	6	-	6	-	59	-	-	-	3	-	48	-	-	-	2	-	-	-	6	-	-	-
Mæslinger	1669	31	79	4	7	2	20	-	79	-	9	1	288	8	40	6	2	-	92	8	112	3	6	1
Rosen	1	1	5	-	-	-	13	-	5	-	3	1	9	-	-	-	2	-	8	1	4	-	1	1
Kighoste	9	-	-	-	-	-	6	-	11	-	19	4	7	1	12	3	2	-	27	2	11	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet	39	2	5	-	-	-	15	-	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	2	2	16	6	35	14
Strubehoste	21	9	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-
Kusma	207	-	2	-	-	-	7	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrh. Tilfælde	3006	20	146	1	28	1	428	-	212	8	123	2	263	1	5	-	45	-	173	1	103	1	14	-
Lungebetændelse	352	55	72	9	8	3	72	7	75	9	21	4	64	17	15	2	10	2	20	3	41	10	16	6
Pleurit	55	1	2	-	11	1	15	1	23	-	5	-	40	5	-	-	2	-	16	-	4	-	1	-
Gigtfeber	77	1	8	-	1	-	21	-	29	1	3	-	25	1	1	-	3	-	7	-	4	1	2	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	890	39	67	-	30	-	100	1	42	1	11	-	36	1	5	-	18	-	42	1	30	-	7	-
Blodgang	28	-	31	4	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-
Skjørbug	-	-	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	6839	199	457	24	108	9	800	17	509	26	203	13	803	37	108	15	91	2	548	59	413	48	265	91

Typhoidfeber viser i Strindens, Orkedals, Hevne og alle Fosens Distrikter en saa betydelig Aftagen, at der ialt ikke kjendes Halvdelen saa mange Tilfælde som Aaret forud. Til Sammenligning anføres Hyppigheden for 10 Aar:

1881	105	Tilf.	14	Dødsf.	1876	180	Tilf.	21	Dødsf.
1880	257	—	34	—	1875	160	—	23	—
1879	212	—	24	—	1874	244	—	28	—
1878	174	—	19	—	1873	238	—	23	—
1877	383	—	38	—	1872	391	—	41	—

I Trondhjem var Sygdommen ogsaa sjeldnere end sædvanlig; omtrent det halve Antal optraadte i de første fire Maaneder; 3 Tilfælde vare udenbyes og indlagte paa Sygehuset. I Selbu Distrikt iagttoges i Juli et enkeltstaaende Tilfælde hos en fra Trondhjem kommende Rørosfin. I Oktober brød Sygdommen ud paa Gaarden Omdal, hvor 7 angrebes og 1 døde; uden nogen Forbindelse med Epidemien paa Omdal, der ligger temmelig isoleret ved den midterste Del af Søen, angrebes 1 paa Gaarden Eidem, nemlig en Jordemoder, som døde, og paa en Plads under Gaarden Nervig en Pige, som havde været i Arbeide paa Eidem i nogle Dage. Fra Røros Distrikt anmeldes 4 Tilfælde som Fortsættelse af en ved forrige Aars Udgang i Sømandalen begyndt Epidemi, — og 1 Tilfælde med Smitte fra Gaarden Eidet i Tolgen, et gammelt Arnested for Typhoidfeber. De 3 fra Opdals Distrikt anmeldte Tilfælde optraadte alle paa Gaarden Kosberg nær Bjerkager Station i Rennebo; den først Angrebne, en Tjenestepige, blev hentet syg hjem fra Trondhjem, og 1 Maaned senere angrebes hendes Moder, begge lede af abortive Former; den 3die, der boede i en Sidebygning og indsygnede henved 3 Maaneder senere, havde en tydelig udtalt og meget heftig Typhoidfeber. I Orkedals Distrikt, hvor Sygdommen for flere Aar tilbage var temmelig almindelig, har den i dette Aar været lidet udbredt og tillige mild. I Hevne Distrikt optraadte i Februar 1 Tilfælde paa Fjernset, i Juni og Juli 3 paa Gaarden Prøvesten. I ytre Fosen forekom paa Ørlandet 3 Tilfælde (Januar 1, April 2) paa 2 Gaarde, hvor Sygdommen havde vist sig i Begyndelsen af forrige Aar; i Bjugn behandledes 1 Gut, hvis Søster nogle Uger forud havde været angreben paa lignende Maade. Endelig ankom i Juli til Ørlandet fra Stavanger et Fiskefartøi, af hvis Mandskab 2 lede af Typhoidfeber og indbragtes til Trondhjems Sygehus; Fartøiet blev desinficeret. I nordre Fosen indtraf i November et dødelig endende Tilfælde paa Gaarden Aasæg i Osens Sogn.

Vandkopper forekom i Hevne Distrikt sporadisk i Aarets første Del som en Fortsættelse af en Epidemi fra det foregaaende Aar.

Skarlagensfeber var i stærkt Tiltagende. I de sidste 10 Aar har følgende Antal Tilfælde været anmeldt:

i 1881	568	Tilf.	172	Dødsf.
- 1880	307	—	43	—
- 1879	315	—	58	—
- 1878	367	—	67	—
- 1877	339	—	73	—
- 1876	97	—	8	—
- 1875	106	—	31	—
- 1874	52	—	12	—
- 1873	543	—	85	—
- 1872	872	—	189	—

Størst var Udbredningen i de tre Fosenske Distrikter, hvor man forøvrig paa langt nær ikke kjender det virkelige Antal af Angrebne. Grunden til Epidemiens Omsiggriben trods alle Foranstaltninger med Skolernes Lukning m. v. tilskrives tildels Befolkningens Fatalisme, Overtro og Tvivl ligeoverfor Sygdommens Smitteevne. (Falkenberg, Chr. Cappelen). I Strindens Distrikt herskede

Sygdommen fornemlig i 2det og 3die Kvartal i Bynæssets Prestegjeld og Hlade Sogn. Sygdommen viste sig temmelig voldsom og dødelig paa de Steder og Pladse, hvor Fattigdom, Urenlighed og Skjødesløshed var mest fremherskende. Nogen Eftersygdom af Betydenhed vides ikke at være forekommen. I Rotvold Sindssygeasyl optraadte 2 Tilfælde. Fra Selbu Distrikt omtales, at Sygdommen optraadte i Midten af November paa en Plads Mølnaaen, hvor 7 angrebes, 2 Tilfælde vare komplicerede med Otitis media purulenta, 1 med Nephrit og Hydrops anasarca. Paa Røros optraadte nogle Tilfælde i 2 Huse, Smitten antages indført med Skebindere fra Mora i Sverige; til en Gaard i Holtaalen kom Smitten fra Tydalen (3 angrebne). I ytre Fosens Distrikt vedvarede Epidemien fra det foregaaende Aar i Skjørns Sogn indtil Slutningen af Marts; den udbredte sig da til Bjugn Hovedsogn, hvor den vedvarede til Slutningen af August uden dog her at naa nogen større Udbredning. Paa Ørlandet optraadte den i Januar i en fattig Familie, hvis samtlige 4 Børn angrebes, og hvoraf 2 døde. Isolation gjennemførtes strengt, og Sygdommen udbredte sig ikke videre her. I Jøssunds Sogn, hvor den var ophørt ved forrige Aars Udgang, brød den atter ud i Juli med forøget Styrke, gjæstede næsten hver eneste Bolig og vedblev hele den øvrige Del af Aaret, tildels meget ondartet; i de mange smaa, lave og usle Hytter angrebes de slet ernærede Børn hyppig af store gangrænerende Abscesser om Halsen. Tilsidst kom Epidemien ogsaa ind i Bjugn ad et tyndt befolket og uveisomt Dalføre; der optraadte den dog mildere og mere gruppevis. I indre Fosen var den ved Aarets Begyndelse udbredt over en Del of Rissen og Stadsbygden samt Værnæs Sogn af Ørlandet. I Marts kom intet Tilfælde under Behandling; men i Slutningen af April og Begyndelsen af Mai viste den sig atter samtidig i begrændsede Dele af Stadsbygdens Hovedsogn og i Lensviken, paa det første Sted ved Smitte fra tidligere angrebet Hus i Nabolaget og paa sidste Sted sandsynligvis importeret med hjemvendende Fiskere fra Lofoten; mange vare haardt angrebne og Dødeligheden temmelig stor (11 af 63); Dødsaarsagen synes i de fleste Tilfælde at have været Feber med Svælgnekrose; andre Komplikationer iagttoges ikke, heller ikke alvorligere Eftersygdomme. Blandt de Døde vare 2 Barselkvinder (mellem 20—30 og 40—50 Aar gamle). I nordre Fosen indtraf en Mængde Dødsfald, især blandt Børn. Smitten blev til den nordlige Del af Bjørnør indført ved en fra Eidsfjorden i Nordland hjemvendende Fisker, medens den i den sydlige Del overførtes fra Aafjordens Prestegjeld, hvor der ogsaa i 1880 optraadte talrige Tilfælde. Efterat der i Sommermaanederne var indtraadt nogen Stilstand, blussede den atter op i September i Roans Sogn og udbredte sig derfra hurtig trods alle Foranstaltninger videre i Osnes og Stoksunds Sogne; af 62 behandlede døde 16, de fleste af Lungebetændelse eller akut Nephrit, men især af en i denne Epidemi næsten konstant Glandel- og Cellevævsinfiltration paa Halsen, der medførte Døden, før den gik over i Abscesdannelse. Der antages, at ca. 150 Børn angrebes i de sidste fire Maaneder.

Røde Hunde havde ogsaa i de første 4 Maaneder adskillig Udbredning; kun faa Tilfælde kom til Behandling. Saaledes omtales den fra Selbu som meget udbredt i de første Maaneder; i de behandlede Tilfælde iagttoges hovne Nakkeglandler. Fra Røros omtales den sidst i Februar og udbredte sig ud paa Foraaret noget mere. Til Opdals Distrikt skeede Import sandsynligvis fra Trondhjem; den angreb de fleste Børn i Opdal, men naaede ikke til Rennebu; de 3 Tilfælde, der kom under Behandling, vare ledsagede af temmelig heftig Feber, to med lette Pleuriter og alle tre med hovne Nakkeglandler og stærk Konjunktivit. I Hevne Distrikt forekom den epidemisk om Sommeren.

Mæslinger optraadte i andet Halvaar med stor Udbredning over hele Amtet. Det anføres fra de fleste Distrikter, at kun forholdsvis faa, undertiden kun en Brøkdel af de Angrebne, kom til Lægernes Kundskab, idet Epidemien med

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.	1		2	
								Trondhjem.		Strinden.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	366	-	3	1	192	143	27	100	-	11	-
Fnat	72	-	11	18	13	17	15	9	-	16	-
Skurv	17	-	2	5	3	4	8	7	-	-	-
Kjertelsyge	317	2	133	146	13	21	29	166	1	7	-
Rachit	60	3	41	18	-	-	12	14	1	-	-
Simpel Meningit	37	30	12	10	8	1	9	4	4	-	-
Tuberkuløs Meningit	41	39	18	17	3	2	23	21	21	5	4
Svindsot	424	160	9	16	157	202	35	161	62	31	17
Kræft	95	64	-	1	40	42	25	21	19	4	2
Vatersot og Morbus Brightii	95	[1]) 41	9	2	40	36	22	24	15	8	4
Blegsot og Anæmi	658	1	10	57	28	551	33	240	-	13	1
Menstruationsuordener	197	-	-	1	-	179	25	83	-	1	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1461	13	46	81	582	723	36	322	-	15	1
Ormesygdomme	111	-	34	55	8	5	20	37	-	4	-
Drankersygdomme	20	2	2	-	7	1	5	17	2	-	-

[1]) Af Vatersot 20, af Morbus Brightii 21.

rivende Hurtighed spredte sig udover, og idet den i Almindelighed viste en godartet Karakter. Til Sammenligning hidsættes en Oversigt over det kjendte Antal Angrebne i de sidste 15 Aar:

Aar.	Kjendte Antal.		Aar.	Kjendte Antal.	
	Angrebne.	Døde.		Angrebne.	Døde.
1881	2403	64	1873	6	-
1880	-	-	1872	3	-
1879	-	-	1871	50	8
1878	16	1	1870	1432	46
1877	20	1	1869	3	-
1876	5	1	1868	101	2
1875	9	-	1867	-	-
1874	1046	26			

Til Trondhjem angives Import fra Mandal. Blandt 162 af en Læge behandlede var den ældste Patient 56 Aar og den yngste 4 Maaneder; Importer fra Trondhjem anføres til Selbu, Tydalen, Hevne og de tre Fosenske Di-

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
3		4		5		6		7		8		9		10		11		12					
Selbu.		Røros.		Guldal.		Opdal.		Orkedal.		Hiteren.		Hevne.		Ytre Fosen.		Indre Fosen.		Nordre Fosen.					
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.				
9	-	43	-	29	-	14	-	60	-	7	-	5	-	82	-	4	-	2	-				
-	-	3	-	-	-	1	-	13	-	-	-	-	-	10	-	-	-	20	-				
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-				
9	-	55	-	10	-	12	-	25	-	4	-	3	-	16	-	5	-	5	1				
6	-	24	1	7	1	5	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-				
-	-	5	4	3	2	1	1	20	15	2	2	-	-	1	1	1	1	-	-				
-	-	2	2	2	2	1	1	3	3	-	-	-	-	4	4	1	1	2	1				
5	3	19	8	56	13	30	6	65	19	9	4	7	3	23	12	9	7	9	6				
2	1	11	4	13	7	7	3	10	9	3	-	2	1	6	4	8	6	8	8				
5	2	14	5	2	2	5	2	13	2	-	-	3	-	15	7	3	1	3	1				
27	-	80	-	73	-	42	-	32	-	13	-	45	-	57	-	21	-	15	-				
-	-	13	-	34	-	6	-	15	-	5	-	5	-	30	-	5	-	-	-				
38	-	258	-	147	-	93	2	169	5	105	-	52	1	191	2	46	2	25	-				
-	-	31	-	4	-	1	-	10	-	-	-	2	-	10	-	7	-	5	-				
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-				

strikter. I Strindens Distrikt var i de fleste Familier, hvor Nød og Elendighed herskede, Sygdommen temmelig haard, og der forekom ofte Dødsfald af Børn. I Rotvold Sindssygeasyl iagttoges 7 Tilfælde, og paa Reitgjærdets Pleiestiftelse for Spedalske 8, de sidste hos Ukonfirmerede; Sygdommen viste hos de Spedalske ingen Modifikation i Udbrud eller Forløb. I Selbu Distrikt udbrød den i Begyndelsen af Oktober i Tydalen; senere indførtes Sygdommen ogsaa til Selbu Hovedsogn fra Nabosognet Klæbu og udbredte sig over den største Del af Bygden; navnlig var Antallet af Angrebne stort i Tydalen; Forløbet var meget mildt. I den nordligste Del af Røros Distrikt begyndte Mæslingerne at udbrede sig i de sidste Maaneder af Aaret efter Import ved et Taterfølge. Til Rennebu i Opdals Distrikt indførtes de fra Melhus, forplantede sig hurtig videre indover Indset og opover mod Opdal. En liden Gut i Rennebu er den eneste Døde af denne Sygdom, hvorom Distriktslægen har Kundskab; men flere alvorlige Eftersygdomme begyndte senere at ytre sig baade hos Voxne og Børn. I Orkedals Distrikt viste Mæslinger paa Strandstederne Orkedalsøren og Børsøren, hvor de optraadte i de sidste 5 Maaneder af Aaret, et mere ondartet Forløb i de trange, usunde og overbefolkede Boliger. Fra Midten af Oktober var der en udbredt Epidemi med flere Dødsfald i Hevne Distrikt. Til ytre Fosen angives Sygdommen indført i de sidste Dage af September samtidig til flere forskjellige Steder og udbredte sig med stadig tiltagende Hyppighed til Aarets Udgang; et sjelden stort Antal Voxne angrebes. Af de Behandlede døde 3 af katarrhalsk Lungebetændelse, alle i 3die Uge. 1 Gut, 17 Aar gammel, døde af akut forløbende

Meningit efter en Maaned forud at have gjennemgaaet Mæslingerne. 4 omtales som døde uden at være komne under Behandling; 1 Dreng, 6 Aar gammel, døde saaledes inden Exanthemets Udbrud under Kramper efter kun 4 a 5 Timers Sygdom. Af Komplikationer iagttoges i indre Fosen: 1 Gang Nephrit med dødeligt Udfald, flere Gange stærkere Bronchit, hvoraf 2 kapillære med dødeligt Udfald, 2 Gange Lungebetændelse, begge hos Voxne, samt Katarrher i Cavitas tympani. I det følgende Aar døde et af de angrebne Børn af tuberkuløs Meningit, ligesom ogsaa flere skrophuløse Affektioner af Hud og Slimhinder senere kom under Behandling. Distriktslægen anfører, at han ikke har seet et eneste Exempel paa, at nogen, som tidligere havde havt Sygdommen, blev angrebet under denne Epidemi. Skolesøgende Børn have næsten uden Undtagelse været de først angrebne, ligesom ogsaa flere Huse, hvor Børnene ikke have søgt Skolen, ere gaaede fri for Smitten, skjønt Mæslingerne herskede i de nærmeste Nabohuse; Inkubationstiden syntes at være omkring 14 Dage, idet dette har været den almindeligste Tid mellem det første og det næste Tilfælde i Huset. I Slutningen af September indførtes Sygdommen til Roans Sogn i nordre Fosen og udbredte sig med rivende Hurtighed over hele dette Sogn og over Osens, hvor Mæslinger ikke skulle have optraadt paa 20 Aar. Blandt de Angrebne var et stort Antal Voxne.

Kighoste var i betydeligt Aftagende, men optraadte epidemisk i Opdals, Orkedals, Hevne, ytre og indre Fosens Distrikter. Sygdommen var mild, og Lægehjelp søgtes sjelden Fra Opdal berettes, at den standsede i Hovedsognet i det foregaaende Aar, men kom paany didop fra Annexet Lønset og udbredte sig i Vaar- og Sommermaanederne over hele Herredet. I sidste Halvaar naaede Kighosten almindelig Udbredning i Hevne Distrikt. I ytre Fosen, hvor Epidemien ophørte ved Udgangen af Mai, var den navnlig udbredt paa Ørlandet.

Diphtherisk Svælgbetændelse og Strubehoste. Fra Trondhjem anføres, at de fleste Angrebne af Strubehoste antagelig ogsaa lede af Diphtherit. I Røros Distrikt forekom der spredte Tilfælde det hele Aar. Til indre Fosen indførtes diphtherisk Svælgbetændelse i Oktober fra Trondhjem til Stadsbygdens Hovedsogn. Flere Børn døde af Strubehoste, men da den af Publikum forvexledes med Mæslinger, og det gik meget hurtig, søgtes ikke Lægehjelp. Distriktslægen vidste intet derom før i December, da han fik 13 under Behandling med 4 Dødsfald, alle foraarsagede ved Strubehoste. I nordre Fosen optraadte Svælgdiphtherit i Aarets 3 sidste Maaneder paa Gaardene Brandsø i Roan og Grøtting i Stoksund Sogn (26 Behandlede, 7 Dødsfald).

Af **katarrhalske Sygdomme** opføres et usædvanlig stort Antal.

Akute Bronchiter omtales fra Strinden som temmelig hyppige blandt Fiskere og Tømmerfløtere. Fra Opdal omtales 1 Tilfælde af Bronchitis crouposa hos en 16aarig Gut, som i flere Aar havde havt Anfald af Bronchit med stærk Dyspnoe; han fik et lignende i November d. A. og var allerede i god Bedring ved Juletider, da han fik en heftig Gastroenterit med vel 1 Døgns vedholdende Brækninger; da denne standsede, indfandt Hosten sig meget heftig, og under denne expektoreredes flere større og mindre, forgrenede Stammer af Kroupmembraner; Gjennemsnittet af den største Stamme var 7 mm. (Heidenreich). **Follikulær Angina** omtales som epidemisk i Rennebu af Opdals Distrikt, men kom ikke under Behandling; saavel her som i Opdal angrebes sjelden Børn. I Opdal var den mere ondartet end vanlig, ofte med kroupøst Belæg. **Phlegmonøs Angina** omtales ogsaa fra Opdal som usædvanlig hyppig (11 Tilfælde).

Lungebetændelse optraadte i Strindens Distrikt hyppigere og noget heftigere end i de foregaaende Aar. Sygdommen var mest udbredt i Hlade Sogn; blandt 44 af en Læge behandlede døde 6. I indre Fosen havde Sygdommen i det Hele mindre Udbredning end almindelig; at Antallet af Angrebne er blevet omtrent det samme som i tidligere Aar, skyldes en Epidemi i Lensviken, som af

Distriktslægen omtales nærmere: En 74aarig Mand blev paa en Reise liggende syg i Ørkedalen under pneumoniske Symptomer; efter flere Dages Sygdom blev han af Slægtninger hjemhentet, men døde (uden Behandling), før han naaede Hjemmet, i en Søns Hus 8de Oktober efter 2 Døgns Ophold der; den 23de Oktober angrebes denne Søn, 25de Oktober en Dattersøn, 27de Oktober en anden Søn, som boede i et andet Hus i samme Grænd, samme Dag den sidstes 5 Aars gamle Pigebarn og 2den November hans Kone, samme Dag en anden Kone i nærmeste Nabohus, 3die November Faderen til det den 25de Oktober angrebne Barn, 4de November dennes i samme Hus levende Broder. Den 8de December kom atter under Behandling samtidig 3 Tilfælde paa en Nabogaard, idet Manden, som er Handelsmand og Kvaksalver og i sin Tid havde aareladt de Angrebne og vanket omkring i deres Huse, blev syg 1ste December, hans Kone 4de December og Søn 5te December. Det var ikke mulig at følge Sygdommens Gang nøiagtig hos de Angrebne, men denne Lungebetændelse viste sig at være af en anden Art end den almindeligvis forekommende: Der har saaledes i de fleste Tilfælde været flere Dages almindeligt Ildebefindende før det initiale Frostanfald (hos det ene angrebne Barn indlededes Sygdommen med Konvulsioner), Temperaturen var meget høi, i flere Tilfælde Delirier og i det Hele Almenbefindendet meget stærkere angrebet, end det var at vente efter Udbredelsen af den lokale Proces; Pulsen liden og meget frekvent, tidlig indtrædende Kollaps, hvortil dog bemærkes, at alle de Voxne vare blevne aareladte; i alle Tilfælde meget stærke Smerter, som syntes at tyde paa Affektion af Pleura, Pleurit dog kun konstateret i et Tilfælde. Miltsvulst tydelig tilstede i 2 Tilfælde, Ikterus ogsaa hos 2. Hos Alle stærk Tørhed af Tunge og Læber, hos flere fuliginøst Belæg. Rekonvalescensen langvarig og med stor Mathed, under denne hos 1 en phlegmonøs Betændelse i den ene Underarm.

Akut Diarrhoe. Fra Hevne anføres, at nogle Tilfælde forbigaaende viste Karakter af Blodgang. Af akut Diarrhoe med blodige Udtømmelser og Tenesmer og tydelig smitsom var der i Rissens Sogn af indre Fosen en temmelig udbredt Epidemi fra August til Aarets Udgang.

Blodgang. Af de fra Strindens Distrikt anmeldte Tilfælde tilhøre 24 (3 Dødsfald) Rotvold Asyl, hvor der i Januar angrebes 16.

Conjunctivitis catarrhalis optraadte temmelig hyppig i Selbu Distrikt i Aarets Begyndelse.

Veneriske Sygdomme. Antallet af de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde vil sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
			1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12
			Trondhjems Stadsfysikat.	Strinden.	Selbu.	Røros.	Guldal.	Opdal.		Orkedal.	Hiteren.	Hevne.	Ytre Fosen.	Indre Fosen.	Nordre Fosen.
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	182	1	114	7	23	3	10	-	[1])1	16	2	1	3	2	1
Gonorrhoe, Urethrit	257	-	196	6	-	9	5	2	-	17	-	3	12	6	1

[1]) Kvdkj. under 1 Aar.

I Trondhjem visiteredes ugentlig ialt 27 Puellæ publicæ; der forefandtes 1 Gang primær Syphilis, 9 Gange sekundær Syphilis, 8 Gange Leukorrhoe og Urethrit og 3 Gange mistænkelige Tilfælde. Fra Selbu Distrikt indlagdes paa Sygehus 11 Tilfælde af konstitutionel Syphilis og fra Orkedals Distrikt (Meldalen, Orkedalen, Børsen) 8.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel (se Side 176 og 177).

Hudsygdomme omtales som sjeldnere i Orkedals Distrikt siden Sundhedskommissionernes Indførelse.

Svindsot. I Strindens Distrikt omtales Svindsot som temmelig udbredt, den synes at tiltage mere og mere. Distriktslægen i ytre Fosen anfører, at i 7 af de opførte 13 Tilfælde vides Sygdommen med Sikkerhed tidligere at have forekommet i den nærmeste Slægt. Hos 1 Mand, i hvis Familie tidligere intet Tilfælde kjendtes, var Sygdommen opstaaet nogen Tid, efter at han under Vinterfisket havde delt Seng med en Nabo, der fornylig døde af Lungetæring.

For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindsot 11.8 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 19.7 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 11.9 pCt. og 19.3 pCt; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 11.8 pCt. og 19.9 pCt.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Trondhjems Stadsfysikat	521	62	199	322
Strinden	99	17	24	75
Selbu	26	3	9	17
Røros	73	8	17	56
Guldal	77	13	26	51
Opdal	59	6	13	46
Orkedal	129	19	37	92
Hiteren	28	4	15	13
Hevne	16	3	2	14
Ytre Fosen	105	12	59	46
Indre —	94	7	48	46
Nordre —	127	6	91	36
Søndre Trondhjems Amt	1354	160	540	814
Deraf i Byer	521	62	199	322
— - Landdistrikt	833	98	341	492

3 **Forgiftninger** uden Dødsfald ved arsenikholdige Sengetæpper og Omhæng omtales fra Trondhjem.

Misdannelse. Fra Selbu Distrikt omtales som død et 8 Dage gammelt Barn med Spina bifida; Sækken, som var brusten under Fødselen (der foregik ved Naturens Hjelp), antages at have været saa stor som et Barnehoved; desuden fandtes Pes equinus paa begge Fødder og dobbelt Inguinalhernie.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. Trondhjems Kommune havde til Forpleining paa sit eget og paa Rotvold Asyl ved Udgangen af 1880: 28 Sindssyge, ved Udgangen af 1881: 31 (deraf 27 paa Trondhjems Asyl og 4 paa Rotvold Asyl). I Byen forpleiedes 7 og paa Landet 47, tilsammen 54.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 45 Tangforløsninger, 7 Vendinger, 1 Udtrækning ved Sædefødsel, 1 Embryotomi og 4 Efterbyrdsoperationer, tilsammen 58, hvoraf 21 i Trondhjem, 1 i Strindens, 5 i Selbu, 6 i Røros, 2 i Guldals, 1 i Opdals, 3 i Orkedals, 6 i Hiterens, 7 i ytre, 5 i indre og 1 i nordre Fosens Distrikter.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning ved Bækkenendefødsel.		Embryotomi.	Efterbyrdsoperation.	
	Mødre		Børn.		Mødre		Børn.		Mødre	Børn	Mødre	Mødre	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	levende.	lev.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer . .	[1]) 27	-	20	[2])8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	6	-	3	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia	-	[3])1	[4])1	1	[4])1	-	[4])1	-	-	-	-	-	-
Død af Barselkrampe .	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulst i de ydre Fødselsdele	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tiltagende Afkræftelse og Brækninger	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Isseleie med Panden fortil	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulst paa Fosterhovedet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
For stort Fosterhoved .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afdødt Foster	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	-	[5])1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	3	1	2	2	-	-	[6]) 1	-	-
Opslaaede Fosterarme .	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Fastsiddende Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Blødning og timeglasformig Sammentrækning af Livmoderen.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilbageholdelse i 24 Timer efter Fødselen .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	40	3	29	16	6	1	4	3	1	1	1	3	1
	43		45		7		7					4	

[1]) Deraf 1 Tvillingfødsel (1ste Tvilling allerede afdød paa Grund af fremfalden Navlesnor, 2den Tvilling ilive). [2]) Deraf opgives ialt 4 som tidligere døde. [3]) Ved Lægens Ankomst døende af Blødning. [4]) 1ste Tvilling (2den forløst ved Vending, hvor Udfaldet for den Fødende er anført, ilive). [5]) Død uforløst strax før Lægens Ankomst. [6]) Paa afdødt Foster efter forgjæves Vendingsforsøg

Fødte og Døde.

Distrikt.	Fødte.	Døde.				Død-fødte[2]).	Omkomne.	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.
Trondhjems Stadsfysikat	789	549	102	3	6	22	13	3
Strinden	363	268	41	2	2	11	1	1
Selbu	165	83	14	3	-	8	2	-
Røros[3])	133	84	9	1	1	5	1	-
Guldal	321	255	27	2	-	7	4	4
Opdal[4])	108	79	14	2	2	6	3	1
Orkedal	367	270	23	3	1	12	2	1
Hiteren	290	138	29	1	-	13	16	-
Hevne	132	59	8	-	1	2	6	-
Ytre Fosen	280	147	20	3	-	9	9	-
Indre —	225	153	20	-	-	7	8	-
Nordre —	214	152	8	2	-	3	4	-
Søndre Trondhjems Amt.	3387	2237	315	22	13	105	69	10
Deraf i Byer	789	549	102	3	6	22	13	3
— - Landdistrikt	2598	1688	213	19	7	83	56	7

[1]) og [2]) se Anm. under Akershus Amt. [3]) Fradraget den til Hedemarkens Amt hørende Del af Tolgen (Fødte 7, Døde 3). [4]) Fradraget det til Hedemarkens Amt hørende Indset Annex (Fødte 8, Døde 7).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 150 Fødte over døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 66,0.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Trondhjem.	Landdistrikterne.
Skarlagensfeber	172	26	146
Svindsot	160	62	98
Lungebetændelse	127	55	72
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tils.	97	40	57
Alderdomssvaghed	80	39	41
Mæslinger	64	31	33
Kræft	64	19	45
Diarrhoe og Cholera nostras	43	39	4
Vatersot og Morbus Brightii	41	15	26
Spedalskhed	40	-	40

Som **Døde paa Barselseng** opgive Lægerne 18, hvoraf 11 af Barselfeber, 2 af Barselkrampe (deraf en uforløst), 2 af Skarlagensfeber, 1 af Livmoderblødning, 1 af Hjertefeil og 1 efter besværlig Fødsel.

Til Oplysning om **Dødsaarsagerne** i Trondhjems By hidsættes følgende af Stadsfysikus efter Lægernes Dødsanmeldelser sammendragne Tabel (se Side 184—187.

Veirliget. Temperaturen omtales overalt som lav hele Aaret undtagen fra Høsten udover. I Opdals Distrikt var der i Aarets første Maaneder næsten daglig Snestorme, Snemængden var ualmindelig stor, Vaaren kom sent, der laa Sne til over Midten af Juni; Sommeren var kold og regnfuld, Høsten og Begyndelsen af Vinteren mild. I flere Distrikter blev det et godt Middelsaar, trods Sæden først kom i Jorden midt i Juni. I indre Fosen frøs Kornet paa høiere liggende Steder. Sildefisket var i ytre Fosen ubetydeligt. Fra Trondhjem er meddelt en Oversigt over Temperatur og Regnhøide (se Side 188).

Levemaade og hygiæniske Forhold. I Opdals Distrikt har Brændevinsdrikken særlig blandt Ungdommen tiltaget med de gode Aar siden 1878; der blev i 1881 oprettet en Afholdsforening. Om de hygiæniske Forholde i Hiterens Distrikt udtaler Distriktslægen: Der findes især paa Frøien og paa mange Steder af Hiteren en stor Del velopførte, 2etages, malede Vaaningshuse; men Fiskeribedriften fører med sig Ophobning af mange Mennesker baade tilhørende Familien selv og Inderster med Familie; Luftmængden bliver utilstrækkelig; det er sjelden at se et rigtig sundt og friskt Ansigt; Smaabørn er dog gjerne runde og trivelige, men Voxne er som oftest graa og gustne, især Kvinderne. Om Forholdene i Hevne Distrikt oplyser Distriktslægen: Madlavningen staar paa et lavt Standpunkt. Maden er i Regelen tungt fordøielig og ensformig tillavet. Klædedragten er i Regelen nogenlunde tilstrækkelig. Halsen er vel indhyllet i det uundværlige «Halsplag». Hjemmevævede Tøier ere mest almindelige; Kvinderne synes gjennemgaaende mindre varmt klædte end Mændene. Boligerne ere i det Hele taget nogenlunde hensigtsmæssige. «Gangglas» (Vindu til at aabne) synes at blive mere almindelige. Kogeovnen synes at ville fortrænge de aabne Ildsteder, selv hos de mindre Bemidlede. Skovene udhugges i stor Maalestok, og Veden antages derfor med Tiden at blive betydelig vanskeligere at bekomme. Nu for Tiden er 4 større Skove under Udhugst. Kaffe er endnu ikke almindelig til dagligdags, men dens Brug er vistnok i Tiltagende. Tobak (Rultobak) bruges meget af Mændene (½ ℔ for Ugen er ikke meget ualmindeligt).

Om **Fødselshjelpen.** Fra Selbu Distrikt berettes, at de gamle Fødselshjelpersker paalægge de Fødende en meget langvarig Knæ-Albustilling, og at Skikken medfører en meget tidlig Opstaaen af Barselseng. I indre Fosen har 2 Jordemødre afgivet Beretning om 97 Fødsler, hvorved de have assisteret; af disse vare 90 Issefødsler (hvoraf 2 med Panden fortil), 1 Ansigtsfødsel, 4 Sædefødsler, 1 Fodfødsel, 1 Tværleie; endvidere 1 Abort.

Af **Sygehuse** har Amtet: Rotvold Sindssygeasyl og Reitgjerdets Pleiestiftelse for Spedalske, begge beliggende i Strinden, Trondhjems Sindssygeasyl og Trondhjems Bys Sygehus. Paa Sygestuerne i Trondhjems Tugthus vare 6[1]) tilbageliggende fra 1880, 104 indkom i Aarets Løb, tilsammen 110 Behandlede, hvoraf 95 udgik helbredede, 4 i Bedring, 2 uhelbredede, 3 døde, og 6 vare tilbageliggende ved Aarets Udgang. Forpleiningsdagenes Antal udgjorde 2 771 eller

[1]) ifølge forrige Beretning 5.

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Alcoholismus	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	9	4	5	-	-	4	4	-	1	-	-
Apoplexia cerebri	23	9	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1
Asphyxia	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	4	3	1	3	1	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	20	14	6	8	2	4	2	1	-	-	-
— chronica	16	4	12	-	-	1	-	-	-	-	-
Cancer	19	8	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Caries, Necrosis, Periostitis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
Combustio	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Commotio cerebri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Convulsiones infantum	15	8	7	8	6	-	1	-	-	-	-
Cystitis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	12	7	5	7	5	-	-	-	-	-	-
— senilis	39	8	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	39	18	21	12	10	4	3	-	2	-	-
Diphtheritis faucium	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Eclampsia puerperalis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	6	3	3	1	-	1	2	-	-	-	-
Erysipelas	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhoidea	8	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Fistula recto-vaginal. c. prostratione virium	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Gangraena	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Gastritis	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Haemorrhagia pulmonum	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrops	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	4	3	1	-	-	-	-	-	-	1	1

Dødsaarsager i Trondhjems By i 1881.

Fra 15—20 Aar.		Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	1	3	3	5	2	3	-	1
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	2	1	4	-	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	2	4	4	-	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	8	7	14	-	4
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	2	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	3	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.) Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Meningitis tuberculosa	21	14	7	3	2	10	5	1	-	-	-
— cerebro-spin.-epid.	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Morbilli	31	15	16	3	-	10	12	1	3	-	-
Morbus viarum urinifer.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	11	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonaeitis	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone, Abscessus	3	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Pleuritis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	55	30	25	5	4	6	5	-	-	1	-
Pyaemia	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Rachitis	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Scarlatina	26	13	13	1	-	9	10	3	3	-	-
Scrophulosis	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Spasmus glottidis	3	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-
Syphilis	4	3	1	2	1	1	-	-	-	-	-
Tetanus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	62	24	38	-	-	4	1	-	2	-	7
Uraemia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica abdominis	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cerebri	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	13	7	6	1	-	-	-	1	-	-	-
— — hepatis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — ventric. & canalis intestinalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	521	247	274	59	36	58	46	7	12	2	10

26,6 Dage for hver Udskreven. Af mindre betydelige Sygdomstilfælde behandledes udenfor Sygestuerne 379 og blandt Opsynsbetjeningen 23. Medikamentudgifterne udgjorde Kr. 592,93. De hygiæniske Forholde siges at være gode; de indkomne Fangers Legemsvegt forøges i Regelen under Opholdet, hvilket især er bemærkbart i de første Maaneder, medens senere Vegten holder sig paa samme Standpunkt. I Hlade Sogn i Strinden er der et Fattigarbeidshus, hvor de syge Lemmer behandles for Fattigvæsenets Regning, og ved Røros Verk et mindre Sygehus paa 12 Senge, som dog aldrig er fuldt belagt.

Af **Badeindretninger** haves i Trondhjem 1 Damp-, Douche- og Karbadindretning med Varmluftsbad samt 1 Søbadehus; ligeledes har Sygehuset sin Bade-

Fra 15—20 Aar.		Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	2	1	1	2	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	2	1	2	2	1	3	3	4	2	4	1	3	3	-	2	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	5	7	1	9	6	4	2	3	1	1	3	2	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	2	-	-	1	-	1	1	1	1	1	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
7	4	15	24	8	18	20	14	18	13	20	24	21	34	12	34	-	5

indretning. I Stranden findes foruden Badene ved Rotvold Sindssygeasyl og Reitgjerdets Pleiestiftelse en Karbadindretning ved Fattigarbeidssygehuset, i Røros 1 Damp- og Karbadindretning samt 1 Styrtebad og i Opdal 1 Kar-, Furunaals- og Styrtebadindretning.

Sundhedskommissioner. Fra Trondhjem berettes, at man fortsatte de i forrige Aar begyndte Undersøgelser af Ventilations- og Rumforholde i Skoler, Asyler og Verksteder, hvilket gav Anledning til Forestillinger om Anskaffelse af de nødvendige Ventilationsapparater. Undersøgelserne af Fødevarer, Melk, Fløde, Mel og Kjød fortsattes, ligeledes den mikroskopiske Trikinundersøgelse og Arsenikanalyse af forskjellige Salgsgjenstande. Til Sundhedskommissionen ind-

Opgave over Temperatur (R) og Regnhøide (Decimaltommer) i Trondhjem.

Maaned.	Regnhøiden			Morgen Kl. 8.		Middag Kl. 2.		Aften Kl. 10.		Hver Maaneds Middeltemperatur.	
	Dage.	"	'''	+	÷	+	÷	+	÷	+	÷
Januar	15	4	5.8	-	5.298	-	4 806	-	5.234	-	5.113
Februar	5	-	7.0	-	8.188	-	4.839	-	7.366	-	6.798
Marts	13	3	4.1	-	4.000	-	0.629	-	3.169	-	2.599
April	14	2	3.8	-	0.237	2.058	-	-	0.475	0.449	-
Mai	8	-	9.3	5.290	-	8.247	-	4.387	-	5.984	-
Juni	13	1	4.9	9.633	-	11.258	-	8.425	-	9.772	-
Juli	23	2	8.9	10.133	-	12.411	-	9.500	-	10.675	-
August	18	3	9.0	10.516	-	12.363	-	9.459	-	10.779	-
September	7	1	2.6	7.658	-	10.441	-	7.225	-	8.441	-
Oktober	11	1	4.2	1.838	-	4.476	-	1.589	-	2.635	-
November	19	1	9.8	1.483	-	2.442	-	1.933	-	1.953	-
December	8	4	0.1	0.564	-	0.645	-	0.564	-	0.591	-
Aarets Middeltemp.	154	28	9.5	2.448	-	4.508	-	2.236	-	3.064	-
De 6 Sommermaaneder = April til September.											
Middeltemperatur	83	12	8.5	7.162	-	9.467	-	6.420	-	7.683	-
De 6 Vintermaander = Oktober 1880—Marts 1881.											
Middeltemperatur	89	21	4.1	-	3.435	-	1.885	-	3.157	-	2.835

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	13	2451	50	2196	[5]) 15
Trondhjem	3	[1]) 1389	16	[2]) 184	10
Strinden	1	247	11	274	-
Selbu	1	61	-	26	-
Røros	1	112	1	144	1
Guldal	uopgivet		3	299	-
Opdal	1	60	2	[3]) -	1
Orkedal	1	ca. 200	8	376	1
Hiteren	1	120	1	537	2
Hevne	1	50	1	114	-
Ytre Fosen	1	101	1	[4]) 86	-
Indre —	1	58	4	71	-
Nordre —	1	53	2	[4]) 85	-

[1]) Deraf 149 paa Sygehus. [2]) Der omsendtes 192 Rør Vaccinelymphe efter 95 Rekvisitioner. [3]) Fra Rennebu haves ingen Oplysning. [4]) Ingen Vaccination i Bjugn af ytre Fosen og i nordre Fosen ligeledes et mindre Antal, begge Steder paa Grund af Skarlagensfeberepidemi. [5]) Deraf 12 over Døde, 3 over Levende og 2 andre Erklæringer.

komne Klager gav Anledning til Forbedring af en Mængde i sanitær Henseende mislige Binger, Latriner og Grisehuse; en væsentlig Forandring til det bedre ansees dog først at kunne ventes ved Gjennemførelsen af de foreslaaede nye Sundhedsvedtægter.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XVII. Nordre Trondhjems Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		178.50[1])	82 271	18	34	41
1. Stjørdal		15.40	11 539	2	5	3
	Nedre Stjørdalen	15.40	6 989	2	3	2
	Hegre		2 845	-	1	1
	Meraker		1 705	-	1	-

[1]) 22 771 □ Kilometer.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
2. Frosten		4.60	7 969	2	3	3
	Frosten	1.60	3 025	1	1	1
	Aasen		1 923	-	1	1
	Leksviken	3.00	3 021	1	1	1
3. Levanger		15.40	13 328	5	4	6
	Levanger, Kjøbstad	-	955	1	-	-
	Levangers Landdistrikt	3.60	2 162	-	1	1
	Skogn		3 704	2	1	2
	Værdalen	11.80	6 507	2	2	3
4. Inderøen		17.40	13 864	1	5	8
	Ytterøen	0.30	1 478	-	-	-
	Mosviken og Verran	7.50	2 755	-	-	-
	Inderøen	1.20	5 346	1	-	-
	Sparbu	8.40	4 285	-	-	-
5. Stenkjær		11.60	9 462	3	4	5
	Stenkjær, Ladested	-	1 427	3	2	-
	Stod	3.80	2 333	-	1	2
	Egge		877	-	-	1
	Beitstaden	7.80	4 825	-	1	2
6. Grong		78.90	6 475	1	4	6
	Grong	41.40	3 146	1	2	3
	Snaasen	37.50	2 232	-	1	1
	Lierne		1 097	-	1	2
7. Namsos		13.10	6 179	2	2	2
	Namsos, Ladested	-	1 529	1	1	-
	Namsos Landdistrikt	13.10	2 292	-		1
	Overhalden		2 358	1	1	1
8. Fosnæs		9.20	5 019	1	2	3
	Fosnæs	9.20	3 266	1	1	2
	Flatanger		1 753	-	1	1
9. Ytre Namdal		12.80	8 436	1	5	5
	Kolvereid og Foldereid	12.80	2 668	-	2	2
	Nærø		1 793	1	1	1
	Vikten		2 119	-	1	1
	Lekø		1 856	-	1	1

Sundhedstilstanden skildres fra Frostens, Fosnes og ytre Namdals Distrikter som mindre god. Den epidemiske Sygelighed var større end i det foregaaende Aar, hvilket skyldtes Skarlagensfeber, røde Hunde og Lungebetændelse,

men navnlig Mæslinger, som i sidste Kvartal vare udbredte over den største Del af Amtet. Typhoidfeber var i stærkt Aftagende.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 157 eller 13,84 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (83 600).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 192 og 193).

Typhoidfeber var i Aftagende, især i Stjørdals og ytre Namdals Distrikter, saa der kjendes over en Trediedel færre Tilfælde end i det foregaaende Aar; kun i Frostens og Stenkjærs Distrikter iagttoges den noget hyppigere. I Levangers Distrikt optraadte den væsentlig sporadisk; men i en yderst fattig Familie, boende paa en elendig Plads med kun et Rum, angrebes samtlige: Mand, Kone og 4 Børn. I Inderøens Distrikt iagttoges i Mai 3 Tilfælde i en Familie paa Svarvaplads i Solberg Annex til Inderøen og 1 paa en Plads i Hovedsognet; i December importeredes fra Stenkjær 1 Tilfælde, der endte dødelig, til Gaarden Ertsaas paa Inderøen. I Stenkjærs Distrikt forekom den paa et Par Steder i Beitstaden.

Vandkopper omtales fra Inderøen som meget almindelige i første Halvaar, men de kom ikke til Behandling.

Skarlagensfeber optraadte hyppigere end i 1880. I Stjørdal forekom der i Aarets Begyndelse nogle Tilfælde i Meraker i et Par Jernarbeideres Familier. Til Frostens Distrikt indførtes Smitten fra Trondhjem; de fleste Tilfælde (14) optraadte paa nogle tætliggende Pladse i Frosten, hvor de første vare upaaagtede og ikke anmeldtes. I Levanger Distrikt iagttoges den i 3die Kvartal paa nogle Gaarde øverst i Skogn, — i Inderøens Distrikt i Februar og April paa Mosviken, i August og November paa Inderøen. Fra Fosnes Distrikt omtales, at der i Aarets Begyndelse forekom 1 Tilfælde i Ullensvig, indført fra Eidsfjorden; den Snedker, der arbeidede Ligkisten, førte Sygdommen med sig hjem til Fosland, hvor alle Børn angrebes og 1 døde. I Mai førtes Smitten fra Bjørnør til Bølefjorden, hvor flere døde i samme Hus; videre kom den ikke, da Folk af Frygt holdt sig borte fra de smittede Steder.

Mæslinger gik især, i sidste Kvartal, epidemisk over den større Del af Amtet og sees de fleste Steder at have havt stor Udbredning, men optraadte godartet, saa det overveiende Antal Angrebne ikke søgte Læge. I Stjørdals Distrikt viste de sig om Sommeren i Skatvoldsbygden, og fra Frostens Distrikt omtales de som almindelige hele Aaret, i Inderøens Distrikt især i sidste Halvaar. Fra Stenkjærs Distrikt omtales, at en stor Del ældre Individer angrebes, da det var længe siden sidste Epidemi. Fra Namsos Distrikt omtales de kun fra Byen (4 Tilfælde). Til Fosnes indførtes Smitten i Oktober fra Bjørnør over Flatanger. I ytre Namdals Distrikt antog Sygdommen mod Aarets Slutning en mere ondartet Form.

Kighosten fortsatte fra det foregaaende Aar sin Gang i Stjørdals Distrikt, kun faa kom under Behandling. Den optraadte ogsaa over hele Frostens Distrikt, tildels temmelig alvorlig, og fra Mai i Fosnæs Distrikt.

Blodgang. I Stjørdal angrebes i Juli ialt 5 paa Gaarden Huseby i Skjelstadmarken; den først angrebne var et 3 Aar gl. Barn, som døde.

Trachomatøs Konjunktivit var fremdeles epidemisk i Vuku Annex til Værdalen i Levangers Distrikt i første Kvartal, hvorefter der intet nyt Tilfælde viste sig, før der i November efter frisk Import fra Jämteland angrebes flere paa en Gaard i samme Annex; først i Marts 1882 standsede Epidemien.

I Nordre Trondhjems Amt anmeldte Tilfælde af epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Typhoidfeber	74	4	66	12	5	6	9	8	3	6	5	3	3	2	4	74	4
Cerebrospinal-Meningit	3	2	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2
Barselfeber	16	2	16	2	-	2	-	6	1	-	-	1	2	2	-	17	3
Vandkopper	19	-	19	4	-	2	2	-	2	-	-	1	-	2	6	19	-
Skarlagensfeber	213	31	208	41	42	11	2	13	22	17	19	8	3	13	17	218	36
Røde Hunde	70	-	69	2	6	22	18	5	1	1	4	-	8	2	-	70	-
Mæslinger	464	11	463	4	-	4	2	-	4	1	10	25	121	106	186	467	14
Rosen	32	-	30	4	2	-	2	5	2	2	2	3	4	1	3	32	-
Kighoste	55	7	55	3	5	10	1	9	2	1	8	6	3	5	2	57	9
Diphtherisk Svælgbetændelse	14	2	12	-	-	-	-	4	-	-	-	-	8	-	-	14	2
Strubehoste	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Kusma	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilfælde	1036	10	1029	115	115	104	85	75	69	67	48	55	81	104	111	1038	12
Lungebetændelse	344	36	342	25	44	40	18	31	29	13	14	13	28	52	35	350	42
Pleurit	54	1	52	8	3	1	5	3	7	4	2	3	4	6	6	56	3
Gigtfeber	74	1	70	7	6	6	5	8	5	9	3	4	7	2	8	75	2
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	360	5	352	30	27	40	12	20	48	47	9	40	25	22	32	363	8
Blodgang	33	2	32	-	1	3	-	-	2	5	-	4	7	2	8	34	3
Skjørbug	3	1	3	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1
Tilsammen	2866	116	2823	258	258	252	162	188	197	173	124	166	306	321	418	2892	142

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Stjørdal.		Frosten.		Levanger.		Inderøen.		Stenkjær.		Grong.		Namsos.		Fosnæs.		Ytre Namdal.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Typhoidfeber	-	-	17	2	24	-	5	1	6	-	-	-	2	1	2	-	18	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Barselfeber	1	1	-	-	7	2	1	-	2	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Vandkopper	1	-	-	-	6	-	2	-	5	-	-	-	-	-	4	-	1	-
Skarlagensfeber	11	3	18	4	26	-	12	1	4	1	-	-	42	11	16	6	89	10
Røde Hunde	3	-	-	-	3	-	8	-	24	-	-	-	30	-	2	-	-	-
Mæslinger	12	1	2	-	60	2	51	-	279	9	15	-	4	-	27	-	17	2
Rosen	1	-	1	-	8	-	4	-	4	-	2	-	3	-	7	-	2	-
Kighoste	8	1	25	6	-	-	1	-	3	-	-	-	6	-	2	2	12	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	2	-	-	-	2	1	4	1	1	-	-	-	3	-	-	-	2	-
Strubehoste	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	100	1	24	1	183	1	132	4	235	2	57	-	113	2	163	1	31	-
Lungebetændelse	71	7	29	3	90	12	29	8	40	3	4	-	27	2	15	2	45	5
Pleurit	9	-	1	-	9	1	4	-	13	1	1	-	5	-	8	1	6	-
Gigtfeber	10	2	5	-	26	-	11	-	5	-	3	-	8	-	6	-	1	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	46	1	13	1	89	2	21	-	96	2	11	-	46	2	30	-	11	-
Blodgang	5	1	-	-	-	-	-	-	18	2	-	-	5	-	6	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	280	18	136	18	534	22	286	15	738	22	94	-	294	18	294	12	236	17

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 Stjørdal.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	295	-	-	-	138	149	17	22	-
Fnat	43	-	14	15	5	9	4	10	-
Skurv	3	-	1	1	-	1	2	-	-
Kjertelsyge	94	-	34	44	4	12	15	20	-
Rachit	9	-	5	4	-	-	5	-	-
Simpel Meningit	8	6	-	3	3	1	5	3	3
Tuberkuløs Meningit	14	14	5	5	1	1	10	4	4
Svindsot	153	72	4	4	54	73	18	32	15
Kræft	70	34	-	-	21	24	15	5	4
Vatersot og Morbus Brightii	40	[1]) 14	-	1	17	15	13	3	1
Blegsot og Anæmi	328	-	5	26	20	273	16	61	-
Menstruationsuordener	62	-	-	1	-	61	12	12	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	609	6	32	58	200	306	16	50	-
Ormesygdomme	31	-	13	15	1	2	9	7	-
Drankersygdomme	1	-	-	-	1	-	1	-	-

[1]) Vatersot 5, Morbus Brightii 9.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne. 1 Stjørdal.	2 Frosten.	3 Levanger.	4 Inderøen.	5 Stenkjær.	6 Grong.	7 Namsos.	8 Fosnæs.	9 Ytre Namdal
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	23	-	2	7	5	-	4	1	1	2	1
Gonorrhoe, Urethrit.	34	-	6	1	3	5	5	1	9	-	4

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes ovenstaaende Tabel.

Chroniske Hudsygdomme anføres nu, sammenlignet med tidligere, at være meget sjeldne i Levangers Distrikt.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5		6		7		8		9	
Frosten.		Levanger.		Inderøen.		Stenkjær.		Grong.		Namsos.		Fosnæs.		Ytre Namdal.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
16	-	40	-	35	-	51	-	30	-	9	-	86	-	6	-
-	-	5	-	-	-	-	-	16	-	-	-	12	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
2	-	9	-	1	-	32	-	2	-	10	-	6	-	12	-
-	-	2	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	3	-
2	1	-	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	3	-	-	2	2	-	-	1	1	2	2	2	2
3	2	38	22	12	9	20	12	6	-	19	6	12	2	11	4
7	4	16	8	5	5	13	3	3	1	12	6	6	2	3	1
1	-	6	1	5	4	2	-	3	2	8	2	8	2	4	2
3	-	39	-	3	-	15	-	23	-	26	-	72	-	86	-
-	-	9	-	12	-	16	-	4	-	3	-	-	-	6	-
21	-	74	-	104	-	59	-	48	1	65	-	140	5	48	-
3	-	11	-	-	-	1	-	5	-	1	-	3	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Svindsot. For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindsot 16.9 af samtlige kjendte Dødsaarsager og 25.3 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 18.3 pCt. og 31.4 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 16.6 pCt. og 24.4 pCt. (jfr. Tabellen paa følgende Side).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 17 Tangforløsninger, 1 Vending, 1 Udtrækning ved Bækkenendefødsel og 2 Efterbyrdsoperationer, ialt 21, hvoraf 4 i Stjørdals, 7 i Levangers, 3 i Inderøens, 2 i Stenkjærs, 1 i Grongs, 2 i Namsos og 2 i Fosnes Distrikter. Indikationer og Udfald ville sees af Tabellen paa næste Side.

Lægerne opgive 3 **Dødsfald paa Barselseng,** alle af Barselfeber.

Veirliget. Aaret var koldt og regnfuldt, i de sidste Maaneder dog mildt. I Stjørdals, Levangers, Stenkjærs og Grongs Distrikter blev Kornet for en stor Del ikke modent; fra Inderøen omtales Avlingen som tilfredsstillende; den kom godt i Hus. Distriktslægen i Levanger har meddelt nedenstaaende Tabel over den gjennemsnitlige Barometer- og Thermometerstand for hver Maaned (se Side 198).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager. ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Stjørdal	73	15	18	55
Frosten	39	2	18	21
Levanger	82	22	22	60
Levanger By	6	4	1	5
Landdistrikt	76	18	21	55
Inderøen	53	9	15	38
Stenkjær	57	12	22	35
Stenkjær By	26	4	8	18
Landdistrikt	31	8	14	17
Grong	8	-	-	8
Namsos	46	6	18	28
Namsos By	27	3	15	12
Landdistrikt	19	3	3	16
Fosnæs	34	2	12	22
Ytre Namdal	35	4	17	18
Nordre Trondhjems Amt	427	72	142	285
Deraf i Byer	59	11	24	35
— - Landdistrikt	368	61	118	250

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning. Mødre lev.	Mødre død.	Børn lev.	Børn dødf.	Børn uopg Udf.	Vending. Mødre levende.	Vending. Børn dødf.	Udtrækning ved Bækkenendefødsel. Mødre levende.	Udtrækning ved Bækkenendefødsel. Børn lev.	Efterbyrdsoperationer. Mødre levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	6	[1]) 1	[2]) 5	-	2	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	[3]) 2	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Betydeligt Ødem i de ydre Fødselsdele	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rigide Fødselsdele	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Fare for Fostrets Liv	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Sædeleie, 1ste Tvilling.[2])	-	-	-	-	-	-	-	(1)	1	-
Tilbageholdelse af Efterbyrden[4])	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	15	1	13	1	3	1	1	(1)	1	2
	16		17							

[1]) Dødsaarsag: Barselfeber. [2]) En 2den Tvilling, 1ste Tvilling forløst ved Udtrækning. [3]) En Tvillingfødsel, 1ste Tvilling dødfødt, 2den ilive. [4]) henholdsvis 6 og 10 Timer efter Fødselen.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte[2])	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.	Drab.
Stjørdal	326	148	24	3	1	5	1	-	1
Frosten	216	136	22	1	-	9	7	-	1
Levanger	334	176	20	-	1	13	8	-	-
Levanger By	35	11	1	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	299	165	19	-	1	13	8	-	-
Inderøen	334	179	19	1	1	14	9	1	-
Stenkjær	231	157	18	2	-	3	5	2	-
Stenkjær By	56	29	6	1	-	1	-	-	-
Landdistrikt	175	128	12	1	-	2	5	2	-
Grong	174	86	15	2	-	3	6	1	-
Namsos	178	83	8	-	-	9	6	1	-
Namsos By	67	39	5	-	-	6	4	-	-
Landdistrikt	111	44	3	-	-	3	2	1	-
Fosnæs	126	75	8	1	-	3	8	-	-
Ytre Namdal	278	117	16	-	-	6	7	-	-
Nordre Trondhjems Amt	2197	1157	150	10	3	65	57	5	2
Deraf i Byer	158	79	12	1	-	7	4	-	-
— - Landdistrikt	2139	1078	138	9	3	58	53	5	2

[1]) og [2]) Se Anmærkning under Christiania By.

Overskuddet af Fødte over Døde bliver saaledes 1 040, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52,7.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Landdistrikterne.
Svindsot	72	11	61
Lungebetændelse	42	4	36
Skarlagensfeber	36	7	29
Kræft	34	4	30
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen	23	2	21
Hjerneslag	17	1	16
Mæslinger	14	2	12
Hjertefeil	14	1	13
Vatersot og Morbus Brightii	14	-	14
Akut Bronchit	11	4	7

Meteorologiske Forhold i Skogn i 1881.

Maaned.	Barometerstand.			Thermometerstand. (R.)					
	Kl. 12 Middag.	Høiest.	Lavest.	Kl. 8 Morgen.	Kl. 12 Middag.	Kl. 4 Eftermiddag.	Høiest.	Lavest.	Minimumsgjennemsnit.
	T. L.	T. L.	T. L.						
Januar	28—1	31te 28—10	25de 27—7	÷ 7	÷ 6	÷ 7.8	4de + 3.5	16de ÷ 20	÷ 9.3
Februar	28—4	22de 29	11te 27—10	÷ 11.2	÷ 6.8	÷ 8.9	25de + 2	14de ÷ 17	÷ 13.3
Marts	27—11	4de 28—8	18de 27—3	÷ 4.6	÷ 1.8	÷ 3.3	15de + 5	1ste ÷ 14	÷ 8.2
April	28—3	15de 28—10	25de 27—8	+ 0.2	+ 2	+ 1.1	16de + 6	6te ÷ 5	÷ 5.3
Mai	28—4	10de 28—10	17de 27—8	+ 5.7	+ 7.9	+ 7.3	22de + 13.5	2den + 1.5	+ 0.2
Juni	28—2	18de 28—6	5te 27—5	+ 10	+ 11.6	+ 12	25de + 18	9de + 4	+ 5
Juli	28	6te 28—4	26de 27—7	+ 10.5	+ 13	+ 12.9	7de + 18	28de + 6	+ 6.4
August	27—11	31te 28—5	27de 27—5	+ 10.9	+ 13.3	+ 13.3	10de + 19.5	2den + 7	+ 6.6
September	28—5	2den 28—9	19de 28—1	+ 5.7	+ 10.5	+ 10.2	8de + 16	23de + 1	+ 3.4
Oktober	28—4	19de 28—11	11te 27—1	+ 0.7	+ 3.8	+ 2.8	3die + 10	28de ÷ 7.5	÷ 1.5
November	27—11	3die 28—7	27de 27—1	÷ 0.2	+ 1.6	+ 1.2	22de + 6	3die ÷ 9.5	÷ 1.9
December	28—2	13de 28—9	19de 26—11	÷ 2	÷ 0.7	÷ 1.5	26de + 6	21de ÷ 11.5	÷ 3.1
Gjennemsnit for hele Aaret	28—2	22de Febr. 29	19de Decbr. 26—11	+ 1.5	+ 4	+ 3.3	10de Aug. + 19.5	16de Januar. ÷ 20	÷ 2

Levemaade og hygiæniske Forhold omtales i det Hele som uforandrede; i Frostens Distrikt iagttages jevn Fremgang. Fra Stenkjær anføres, at Drikfældigheden synes at aftage, siden Brændevinshandelen er gaaet over i et Bolags Hænder. Fra Grongs Distrikt fremhæves, at der hersker en streng Ædruelighed i Distriktet; uægte Fødsler forefalde ogsaa sjelden, og i saadanne Tilfælde er saagodtsom stadig den ene af Forældrene hjemmehørende udenfor Distriktet.

Af **Sygehuse** har Amtet 2, et i Skogn og et i Namdalen.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner: Antal Møder.	Vaccine-rede [1]).	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Nordre Trondhjems Amt	8	729	27	1592	[3]) 6
Stjørdal	1	148	3	393	1
Frosten	1	59	3	209	2
Levanger	uopgivet		7	293	-
Inderøen	1	113	3	375	-
Stenkjær	1	48	1	199	2
Grong	1	55	6	[1]) 65	1
Namsos	1	72	1	[2]) 42	-
Fosnæs	1	115	2	16	-
Ytre Namdal	1	119	1	[1])uopgivet	-

[1]) Fra Snaasen og Høilandet i Grongs Distrikt og fra Nærø og Kolvereid af ytre Namdals Distrikt var ikke indkommet Opgaver over Vaccinerede. [2]) I Namsos Landsogn og Overhalden iverksattes ikke Vaccination. [3]) 4 over Døde, 2 over Levende.

Af **Badeindretninger** haves de samme som i tidligere Beretninger anført. Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XVIII. Nordlands Amt.

Fladeindhold, Indbyggerantal, Lægedistriktsindeling, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade-indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
Amtet		297.60	104 151	[1])21	51	49
1. Brønnø		18.80	9 884	2	•5	5
	Bindalen	9.40	2 208	-	Bopæle uopgivne.	
	Brønnø	8.20	4 679	[2])2		
	Velfjorden		1 177	-		
	Vegø	1.20	1 820	-		

(Forts). Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
2. Alstahaug		9.90	9 896	1	[3])5	3
	Alstahaug	9.90	3 770	1	1	-
	Herø		3 085	-	1	-
	Tjøttø		3 041	-	1	-
3. Vefsen		55.44	6 992	2	3	3
	Mosjøen, Ladested	-	774	1	-	
	Vefsen	55.44	5 150	1	2	2
	Hatfjelddalen		1 068	-	1	1
4. Ranen		39.70	12 152	1	5	4
	Næsne	5.09	4 320	-	2	2
	Hemnæs	34.70	4 063	1	1	1
	Mo		3 769	-	2	1
5. Lurø		18.20	6 953	1	3	4
	Lurø	2.10	1 884	-	uopgivet.	
	Trænen		364	-		
	Rødø	16.10	4 723	1		
6. Gildeskaal		14.50	4 142	1	2	3
	Gildeskaal	14.50	2 787	1	1	2
	Beieren		1 355	-	1	1
7. Bodø		4.20	4 831	1	2	2
	Kjøbstaden Bodø	-	1 519	1	1	uopg.
	Bodø Landsogn	4.20	3 312	-	1	
8. Folden	Folden	17.80	3 335	1	1	1
9. Skjærstad		31.20	5 957	1	3	2
	Skjærstad	11.80	3 653	1	2	1
	Saltdalen	19.40	2 304	-	1	1
10. Stegen		11.70	5 504	2	3	2
	Stegen	3.40	2 975	1	2	1
	Hammerø	8.30	2 529	1	1	1
11. Lødingen		22.20	4 036	1	3	3
	Lødingen	22.20	2 438	1	uopgivet.	
	Tysfjorden		1 598	-		
12. Ofoten	Ofoten	23.28	4 105	1	2	2

(Forts.) Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
13. Buksnæs		2.26	5 459	1	4	[4]) 2
	Buksnæs	1.50	3 111	1	2	1
	Borge Sogn af Borge Herred	0.76	2 348	-	2	1
14. Flakstad		3.10	2 408	1	3	3
	Flakstad	3.00	1 844	1	2	2
	Værø	0.10	564	-	1	1
15. Østlofoten		4.94	4 729	2	2	3
	Vaagen	3.40	3 151	2	1	1
	Gimsø	0.40	1 058	-	1	1
	Valberg Sogn af Borge Herred	1.14	520	-	-	1
16. Hadsel		7.40	7 307	1	2	2
	Hadsel	6.00	4 520	1	1	1
	Bø	1.40	2 787	-	1	1
17. Sortland		12.50	6 461	1	3	5
	Sortland	4.60	1 870	1	uopgivet.	
	Øksnæs	3.20	2 423	-		
	Dverberg	4.70	2 168	-		

[1]) Desuden 3 Læger, som under Fisketiden opholdt sig inden Amtet. [2]) Den ene i Viks Annex til Brønnø. [3]) For 2 uopgivet Bopæl. [4]) Deraf 2 konstituerede, 1 i Buksnæs og 1 i Borge.

Sundhedstilstanden. Af epidemiske Sygdomme er der opgivet et noget større Antal (4 969) end i det foregaaende Aar, der dog med Hensyn til den epidemiske Sygelighed var det daarligste Aar siden 1868. Sundhedstilstanden skildres derfor ogsaa som mindre god i de fleste Distrikter, som daarlig i Buksnæs og Hadsel, kun fra Alstahaug og Ranen anføres Tilstanden at have været tilfredsstillende. Især herskede Skarlagensfeberen inden alle Distrikter; Kighoste, Strubehoste, Diphtherit og Blodgang forekom hyppigere end Aaret iforveien, og Mæslinger begyndte at vise sig almindeligere i Høstmaanederne. Typhoidfeber og Diarrhoe vare derimod sjeldnere end i 1880. Blandt Almuen ved Lofotfisket var Sygeligheden adskillig mindre end det foregaaende Aar, idet navnlig Diarrhoe, Typhoidfeber og Forkjølelsessygdomme forekom mindre hyppig.

Dødeligheden var stor. De Dødes Antal udgjorde 2 126 eller 18.25 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (116 500).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se næste Side).

Af **exanthematisk Typhus,** der i Tiaaret 1871—1880 hvert Aar har optraadt inden Amtet, forekom intet Tilfælde.

Typhoidfeber. Til Brønnø bragtes Sygdommen ved en Rekonvalescent,

I Nordlands Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai	Juni	Juli	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivet.		1	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Brønnø. [1])	
																		Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	191	20	144	15	5	30	26	21	11	9	2	2	6	8	9	192	21	15	2
Cerebrospinal-Meningit	11	4	11	-	-	-	1	9	-	1	-	-	-	-	-	11	4	4	3
Barselfeber	15	4	14	3	-	1	1	1	2		2	1	2	1	-	16	5	-	-
Vandkopper	14	-	14	2	3	5	-	-	-	-	1	-	2	-	1	14	-	-	-
Skarlagensfeber	1005	192	987	199	162	126	100	66	42	32	22	25	89	60	64	1072	259	29	11
Røde Hunde	10	-	10	2	1	2	1	-	-	-	1	-	2	1	-	10	-	-	-
Mæslinger	142	-	130	-	-	3	-	-	-	-	-	7	57	48	15	143	1	-	-
Rosen	88	3	80	22	19	7	5	2	3	1	4	7	2	2	6	88	3	1	-
Kighoste	305	4	305	3	-	12	18	8	7	20	27	21	16	77	96	309	8	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	79	33	78	-	16	2	-	-	-	2	6	9	7	22	14	81	35	-	-
Strubehoste	71	16	71	12	1	1	1	13	6	3	10	1	11	1	11	74	19	-	-
Kusma	34	-	18	-	-	3	-	3	11	1	-	-	-	-	-	34	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1490	9	955	90	91	81	79	120	87	45	49	51	83	101	78	1496	15	33	5
Lungebetændelse	330	44	269	20	22	22	27	29	27	15	15	12	14	37	29	338	52	23	5
Pleurit	185	4	127	6	13	7	8	11	15	17	20	3	10	13	4	185	4	4	-
Gigtfeber	79	4	59	8	3	6	4	4	6	5	3	4	2	5	9	79	4	1	-
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	707	10	464	44	26	39	32	37	28	53	43	39	31	52	40	719	22	19	-
Blodgang	101	15	101	33	5	4	-	7	-	7	13	5	2	23	2	103	17	42	7
Skjørbug	4	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Tilsammen	4862	362	3840	460	367	351	303	331	246	212	218	187	336	451	378	4969	469	171	33

[1]) Fra Brønnø omtales Mæslinger som meget almindelige.

(Forts.)

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Alstahaug. [2])		Vefsen.		Ranen.		Lurø.		Gildeskaal.		Bodø.		Folden.		Skjærstad.		Stegen.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoifeber	20	1	7	1	16	2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	3	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1
Barselfeber	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	2	-
Vandkopper	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	45	8	64	6	6	1	91	33	12	4	86	19	42	13	69	23	21	6
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	4	-
Mæslinger	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	102	-	15	-	-	-	-	-
Rosen	4	1	-	-	3	-	1	-	2	-	5	-	-	-	16	1	6	1
Kighoste	-	-	4	1	-	-	9	2	3	-	95	3	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet	-	-	-	-	-	-	-	-	21	9	2	-	-	-	3	1	-	-
Strubehoste	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	2	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	5	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	32	-	67	-	87	1	59	2	26	2	132	-	7	-	55	-	85	1
Lungebetændelse	32	6	21	2	28	3	9	1	12	1	16	6	2	1	7	1	9	1
Pleurit	8	-	7	-	9	1	2	-	4	1	5	-	1	1	17	1	9	-
Gigtfeber	5	-	6	-	2	1	1	-	1	-	5	-	-	-	11	1	3	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	34	3	26	9	23	-	26	2	7	-	39	4	8	-	19	-	37	1
Blodgang	-	-	-	-	-	-	-	-	10	3	4	-	-	-	-	-	15	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	182	21	205	19	177	9	203	40	99	20	591	35	75	15	199	28	206	12

[2]) Fra Alstahaug opgives flere Tilfælde af Mæslinger og Kighoste uden nærmere Angivelse af Antallet.

I Nordlands Amt anmeldte epidemiske Sygdomme. (Forts.)

	Fordeling paa Lægedistrikterne.															
	11		12		13		14		15		16		17		18	
	Lødingen. [3])		Ofoten.		Buksnæs.		Flakstad.		Østlofoten.		Hadsel.		Sortland.		Fisket.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	-	-	-	-	21	8	9	1	39	3	2	1	6	1	47	1
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	-	-	1	1	-	-	-	-	5	2	3	-	-	-	-	-
Vandkopper	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	21	5	30	3	226	32	80	6	112	36	93	48	27	3	18	2
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	5	-	12	-
Rosen	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-	36	-	2	-	7	-
Kighoste	-	-	-	-	112	2	73	-	4	-	-	-	9	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet	-	-	-	-	2	1	-	-	9	1	43	23	-	-	1	-
Strubehoste	-	-	-	-	67	14	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde.	4	-	19	2	83	1	35	-	76	-	141	-	24	1	531	-
Lungebetændelse	-	-	5	1	44	7	5	1	36	6	29	5	6	-	54	5
Pleurit	1	-	5	-	46	-	2	-	12	-	5	-	3	-	45	-
Gigtfeber	-	-	-	-	5	-	1	-	7	1	11	1	1	-	19	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	-	-	10	-	39	2	6	-	58	1	97	-	28	-	243	-
Blodgang	-	-	17	5	-	-	-	-	-	-	1	1	14	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	27	5	87	12	650	67	211	8	373	53	465	79	125	5	993	8

[3]) Opgaver ere kun indkomne for de 4 første Maaneder.

der efter Lofotfiskets Ophør kom syg hjem fra Vaagens Sygehus. Sygdommen indskrænkedes til 2 Gaarde, da Almuen, underrettet om Sygdommens Natur, var meget villig til at efterfølge Lægens Forskrifter. I Alstahaug optraadte en liden Epidemi paa Olderøen i Tjøttø samt endel spredte Tilfælde i Herø; Smitten antagelig overført gjennem Fiskere. I Vefsen lykkedes det ved et i Mosjøen i November Maaned indtruffet Tilfælde at hindre Smittens Udbredelse. Til Ranen kom ikke mindre end 11 Fiskere, hjemmehørende paa forskjellige Steder i Distriktet, syge hjem fra Lofoten. Kun 1 af disse vides at have bragt Smitten til sine Omgivelser, idet en Søster og en Søn angrebes i det usle og trange Hjem. Ogsaa til Lurø og Stegen bragtes Sygdommen fra Lofotfisket; i Buksnæs optraadte Sygdommen i Januar i Sennesvig; de 2 først Angrebne indlagdes strax paa Sygehuset, men det lykkedes dog ikke at standse Sygdommen, der i Marts atter angreb 3 Personer i et Nabohus og en Tjenestepige fra Buksnæs, der havde pleiet de Syge. I Borge forekom 7 Tilfælde med 4 Dødsfald i en Familie hos en Strandsidder, der boede i en Jordgamme og levede i særdeles smaa Kaar. I Flakstad fortsatte Epidemien fra forrige Aar sig i Morknæs i de første 3 Maaneder af Aaret. Til Hadsel antages Smitten i et Tilfælde at være indført fra Lofotfisket. I Sortland optraadte Sygdommen i Januar paa en Gaard i Dverberg Herred, hvor der 9 Maaneder iforveien havde været Typhoidfeber paa Nabogaarden, og hvor Desinfektionen ikke havde været fuldstændig, da Beboerne ikke havde nogensteds at ty hen under Svovlrøgningen. Herfra antages Smitten ogsaa overført til en anden Gaard i Dverberg, hvor den først Angrebne 8 Dage før Sygdommens Udbrud havde været i et fem Dages Bryllup sammen med Folk fra den førstnævnte Gaard. For et Par Tilfælde i Sortlands Herred kunde Smittekilden ikke paavises. Under Lofotfisket behandledes 47 Tilfælde, hvoraf 31 i Kabelvaag, 6 i Stene, 2 i Henningsvær og 8 i Balstad; desuden opgives 120 som behandlede for simpel Feber.

Af **epidemisk Cerebrospinalmeningit** optraadte i Brønnø 4 Tilfælde, hvoraf 3, der alle endte dødelig, i Bindalen. I Stegen behandledes 7 Tilfælde med 1 Dødsfald paa samme Gaard; Sygdommen antoges overført fra Lofoten.

Vandkopper optraadte almindelig i Østlofoten, men kom forholdsvis sjelden under Lægebehandling.

Skarlagensfeber havde en større Udbredning end i noget Aar siden 1868. Til Oversigt over denne Sygdoms Optræden inden Amtet indtages et Uddrag af de epidemiske Lister for Aarene 1868—81.

Ialt Opgivne og Døde af Skarlagensfeber.

Aar.	Ialt opgivne.	Døde.	Aar.	Ialt opgivne.	Døde.
1868	17	-	1876	77	47
1869	8	1	1877	26	4
1870	63	6	1878	76	11
1871	407	140	1879	154	36
1872	881	229	1880	716	44
1873	379	93	1881	1072	259
1874	221	46	Tiaaret 1871—80	3151	789
1875	214	39			

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
								1		2		3		4		5		6	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Brønnø.		Alstahaug.		Vefsen.		Ranen.		Lurø.		Gildeskaal.	
								Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	443	1	1	4	161	102	17	7	-	-	-	38	-	17	-	26	-	4	-
Fnat	67	-	25	9	24	9	9	-	-	-	-	35	-	-	-	11	-	7	-
Skurv	9	-	3	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	117	-	46	45	8	8	16	-	-	19	-	5	-	6	-	7	-	1	-
Rachit	26	4	11	11	-	-	8	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	1	-
Simpel Meningit	8	3	2	1	3	1	6	-	-	1	1	-	-	2	1	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	27	25	11	11	2	3	14	4	4	3	3	1	1	2	2	2	1	-	-
Svindsot	151	74	2	1	61	49	19	25	17	18	11	21	8	8	3	9	4	5	3
Kræft	89	53	-	-	40	28	19	13	10	12	8	4	2	4	3	4	4	3	2
Vatersot og Morbus Brightii	107	[1] 38	5	3	47	24	19	9	5	8	5	9	5	3	3	4	2	2	1
Blegsot og Anæmi	455	3	23	35	31	351	18	34	-	57	1	22	-	20	-	12	-	8	-
Menstruationsuordener	129	-	-	-	-	129	17	8	-	1	-	36	-	4	-	16	-	6	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1262	8	16	17	385	450	20	8	-	61	-	61	7	66	-	69	-	54	-
Ormesygdomme	63	-	20	22	7	4	11	-	-	10	-	16	-	4	-	3	-	-	-
Drankersygdomme	3	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

[1]) Vatersot 21, Morbus Brightii 17.

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																					
	7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18	
	Bodø.		Folden.		Skjærstad.		Stegen.		Lødingen.		Ofoten.		Buksnæs.		Flakstad.		Østlofoten.		Hadsel.		Sortland.		Fisket.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	10	-	35	-	30	-	64	1	-	-	10	-	22	-	-	-	9	-	-	-	16	-	155	-
Fnat	-	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	6	-	-	-	-	-
Skurv	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	10	-	3	-	12	-	6	-	-	-	7	-	17	-	4	-	5	-	10	-	5	-	-	-
Rachit	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	3	-	3	1	7	-	-	-
Simpel Meningit	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	1	1	-	-	3	3	-	-	-	-	2	2	3	3	-	-	4	3	1	1	1	1	-	-
Svindsot	6	4	1	1	7	2	7	2	-	-	7	1	9	6	1	1	14	7	10	3	3	1	-	-
Kræft	7	5	1	1	3	1	5	3	-	-	2	1	8	2	2	1	6	1	9	5	6	4	-	-
Vatersot og Morbus Brightii	5	3	-	-	6	2	7	4	2	1	2	-	27	3	3	2	4	1	5	1	2	-	9	-
Blegsot og Anæmi	12	-	8	-	16	-	125	-	1	-	11	-	20	-	8	1	28	1	35	-	38	-	-	-
Menstruationsuordner	-	-	3	-	6	-	16	-	2	-	6	-	4	-	5	-	14	-	2	-	-	-	-	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	37	-	22	-	68	-	93	-	6	-	15	-	159	-	29	-	71	-	63	-	51	1	329	-
Ormesygdomme	-	-	-	-	4	-	6	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	11	-	2	-	4	-
Drankersygdomme	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-

I Brønnø viste Sygdommen sig først i Januar, men begrændsedes da til de 2 først angrebne Gaarde. Siden begyndte den i November og udbredtes over største Delen af Distriktet, inden Lægen fik nogen Kundskab herom; en samtidig herskende Mæslingeepidemi gav ofte Anledning til Forvexling af Sygdommene. I Herø Prestegjeld af Alstahaug Distrikt fortsatte Sygdommen sig fra forrige Aar. Til Tjøttø bragtes Smitten fra Buksnæs i Lofoten. Paa Gaarden Baadstøen i Alstahaug optraadte nogle Tilfælde, forplantede ved Smitte fra en Husmandsplads, hvor der havde været et enkelt Tilfælde af Skarlagensfeber i 1880. Til Vefsen kom Smitten i April fra Lofoten, i Oktober fra Sverige til Hatfjelddalen. I Ranen angrebes 4 Børn i en Familie fra Hemnæsbjerget, hvor Smitten antages overført for Korgens Annex. Et Par Tilfælde iagttoges ogsaa i et afsides Dalstrøg i Mo Prestegjeld. I Lurø optraadte Sygdommen i de nordlige Dele af Distriktet, antagelig didført fra Bodø. Sygdommen, der rasede værst i Aarets 3 første Maaneder, var temmelig ondartet (ca 30 pCt. Dødsfald) med betydelig Feber og ondartet, stinkende Halsaffektion; af Eftersygdomme vare phlegmonøse Betændelser i Parotis og i Halsens Lymfekjertler meget almindelige. Til Gildeskaal indførtes Sygdommen 1 Gang fra Bodø og 2 Gange fra Lofoten uden at faa nogen større Udbredelse. Epidemien fra 1880 i Bodø naaede sit Høidepunkt i dette Aars Januar Maaned, aftog i Februar og Marts og ophørte i April. Ny Smitte indbragtes fra Lofoten i Mai, men Sygdommen indskrænkedes da ved Isolation af de Syge og ordentlig Desinfektion til kun 1 Familie. Af Desinfektionsmidler anvendtes især Røgninger med Svovl og Karbolsyre, der i fortyndet Tilstand skvættedes omkring i Værelserne eller paa Sengklæderne. Paa Sygehuset indlagdes flere, der ikke tilfredsstillende kunde isoleres og behandles i Hjemmet. Til Folden bragtes Sygdommen i April Maaned, idet en Pige, der vadskede Klæder for en Mand, der havde været syg af Skarlagensfeber under Skreifisket i Lofoten, først angrebes; af 42 angrebne døde 13. I Skjærstad, hvor Sygdommen ikke havde optraadt epidemisk siden 1873, da den angreb den østlige Del af Skjærstad nordenfor Fjorden — Vattenbygden og Stranden —, herjede den i dette Aar den vestlige Del af Nordsiden, væsentlig Valnæsfjorden. Smitten overbragtes fra Bodø ved en Kvinde, der uden selv at blive syg havde været indom flere smittede Huse i Byen og senere besøgte et Par af de Huse i Skjærstad, hvor Sygdommen først viste sig. De første Tilfælde, hvoraf 2, der endte dødelig, ikke kom under Behandling, optraadte i Januar og Februar Maaned, hvorefter intet nyt Tilfælde viste sig før i September, da paa en af de Gaarde, hvor Sygdommen havde optraadt om Vinteren, atter Nogle indsygnede. Sygdommen, der nu udbredte sig meget hurtig, men kun paa Fjordens Nordside, var i Aarets sidste Maaneder temmelig ondartet og ophørte i Februar næste Aar. Ogsaa fra Stegen beskrives Sygdommen som ualmindelig ondartet; det antages dog, at mange lette Tilfælde ikke kom til Lægens Kundskab, da de strenge Forholdsregler tildels afholdt de Syge fra at melde sig for Lægen. I Lødingens Distrikt var Sygdommen især almindelig i Tysfjorden. I Ofoten optraadte den spredt paa forskjellige Gaarde inden Evenæs Sogn uden paaviselig Smitteforbindelse. I Buksnæs, hvor Sygdommen siden Høsten 1880 havde hersket væsentlig i Borge Sogn, udbredte den sig over hele Distriktet, indtil den standsede i Mai for atter at blusse op i Borge med mange nye Tilfælde i Juni og Oktober. Af de 226 Behandlede vare kun 11 voxne; (Distriktet havde i 1873 været hjemsøgt af en meget voldsom Epidemi). Lægens Forskrifter til Sygdommens Forebyggelse, Udluftning af Sygeværelserne, Karbolsyrerøgning og Isolation stødte ofte paa Modstand, men viste sig dog heldige, naar de gjennemførtes med Nøiagtighed, idet enkelte Huse gik fri, uagtet Sygdommen fandtes hos alle Naboerne. (Schumacher). En Fisker, der var smittet under et Besøg paa Gravdals Sygehus, bragte Sygdommen til Nufsfjord i Flakstad, hvor den hurtig udbredte sig i de under Fisket overfyldte

og usunde Fiskeboder og Huse, men i det Hele med et mildt Forløb. I Østlofoten fortsatte Epidemien sig fra forrige Aar, fik under Vinterfisket en stor Udbredning, især paa Kabelvaag, og vedvarede siden hele Aaret igjennem; udover Vaaren aftog den i Voldsomhed og blev af en mildere Karakter, saa mange lette Tilfælde ikke kom til Lægens Kundskab. I Hadsel vedvarede Epidemien ligeledes fra foregaaende Aar indtil Mai Maaneds Udgang, den var især i de kolde Vintermaaneder overmaade ondartet, bortrev saaledes paa Gaarden Ulvø i Raftsundet 3 Piger, henholdsvis 12, 20 og 23 Aar gamle. Smitten var i dette Tilfælde overført af Fiskere med deres Sengklæder fra en Gaard længere nord i Sundet. I Sortland standsede Sygdommen fra forrige Aar i Februar, men viste sig igjen i omtrent samme Grænd i Juli og August. I November viste sig et enkelt Tilfælde i Ølnæs, hvor Sygdommen ikke havde været i et helt Aar. I December opdagedes tilfældig nogle lette Tilfælde, der vare forvexlede med Mæslinger og sandsynlig overførte fra Senjen til Andenæs. Under Lofotfisket angrebes kun 18 Fiskere, hvoraf 2 døde. Den paa Ure først angrebne Fisker havde Dagen forud modtaget Brev fra sit Hjem, hvor Sygdommen netop havde bortrevet to af hans Sødskende. Forøvrigt gav den livlige Kommunikation, der stadig finder Sted mellem Bygden og Fiskeværene rigelig Anledning til Overførsel af Sygdommen.

Røde Hunde forekom i Stegens Distrikt ved Siden af Skarlagensfeberen; Mange angrebes af begge Sygdomme efter hinanden; Skarlagensfeberen syntes da at have et lettere Forløb.

Mæslinger optraadte flere Steder mod Aarets Slutning, vare saaledes meget almindelige i Brønnø — i Bindalen angrebes et Ægtepar i over 60 Aars Alder —, i Alstahaug (Smitten fra Vegø) og i Bodø; til sidstnævnte Sted bragtes Sygdommen i September ved en Familie, der tilflyttede Byen fra Trondhjem. En Sildevirkerske fra Bodø bragte ved sit Barn Sygdommen til Sortland under Sildefisket dersteds. Sygdommen optraadte overalt mildt (kun 1 opgivet Dødsfald).

Rosen var noget hyppigere end sædvanlig, især inden Hadsels Distrikt. Fra flere Steder omtales alvorlige phlegmonøse Betændelser, forbundne med Lymphangit eller Rosen, som temmelig almindelige efter Beskadigelse af Hænderne under Fisket. 2 Dødsfald af Septichæmi opgives fra Ofoten og Østlofoten.

Kighoste optraadte ogsaa temmelig almindelig. Til Gildeskaal bragtes den ved fremmede Sildefiskere. I Bodø viste den sig hyppig saavel blandt Børn som Voxne, og hos flere Børn forløb den samtidig med Mæslingerne og var tildels meget haardnakket; fra de fleste Distrikter omtales Sygdommen som mild, saa Lægehjelp sjelden søgtes.

Af saavel **diphtherisk Svælgbetændelse** som **Strubehoste** opføres et større Antal Tilfælde end i noget af Aarene 1868—1880. Diphtherisk Svælgbetændelse var især i Gildeskaal og Hadsel meget hyppig. Inden sidstnævnte Distrikt optraadte Sygdommen i August paa Gaarden Sandnæs, angivelig overbragt ved en Omstreifer fra Tromsø. Det først behandlede Tilfælde endte dødeligt, men blev dog ikke anseet for smitsomt. Sygdommen optraadte dog snart paa Nabogaardene og overførtes til Stokmarknæs, Lilleøen samt Bø. Paa samtlige Steder viste Sygdommen sig meget voldsom, især for de første Tilfældes Vedkommende paa hver Gaard. Lægen fandt saaledes ved sit første Besøg mange Døde eller Døende. I December syntes Epidemien at ville standse, men blussede op igjen og fortsatte sig ind i det paafølgende Aar. Som Eftersygdomme optraadte foruden Lungebetændelse og Glandelhævelser i et Par Tilfælde Asthenopi og Lamhed i Underextremiteterne.

Kusma omtales som almindelig i Stegen og mellem Fiskerne under Lofotfisket; som oftest var det Komplikationer, især Metastase til Testes, der bragte Tilfældene til Lægens Kundskab.

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	Antal kjendte Dødsfald.	1 Brønø. Tilf.	1 Brønø. Dødsf.	2 Alstahaug. Tilf.	3 Vefsen. Tilf.	4 Ranen. Tilf.	4 Ranen. Dødsf.	5 Lurø. Tilf.	6 Gildeskaal. Tilf.
Syphilis	48	[1]) 2	6	1	5	2	3	1	1	-
Gonorrhoe	164	-	5	-	21	12	4	-	-	1

[1]) 2 Kvinder, 10—15 Aar og 30—40 Aar gamle.

Lungebetændelse forekom adskillig hyppigere end sædvanlig (338 mod 237 gjennemsnitlig i forrige Tiaar), især i Buksnæs og Østlofoten, hvorfra der opgives et dobbelt saa stort Antal som i 1880. I Ranen forekom den derimod langt sjeldnere end det foregaaende Aar. Baade Lungebetændelserne og andre katarrhalske Sygdommes Hyppighed tilskrives de mange pludselige Temperaturvexlinger i den forøvrig usædvanlig kolde Vinter.

Gigtfeber var meget almindelig i Hadsel og sattes i Forbindelse med den betydelige Kulde i Aarets første Maaneder.

Akut Diarrhoe tildels med blodige Udtømmelser optraadte i Brønnø hele Aaret rundt med megen Voldsomhed, uagtet kun de færreste Tilfælde kom under Lægebehandling. Fra Skjærstad omtales, at Udtømmelserne oftere vare blodblandede. Under Lofotfisket var Diarrhoe langt sjeldnere end Aaret iforveien.

Udtalt **Blodgang** optraadte i Brønnø, hvor i en elendig Skovstue i Bindalen 4 Børn døde af Sygdommen; paa et andet Sted, hvor Forholdene vare meget bedre, døde 2 Børn. I Ofoten forekom 17 Tilfælde i Januar og Februar i Evenæs Sogn. Epidemien var en Fortsættelse af den, der begyndte i December 1880 paa en Husmandsplads under Gaarden Liland. I Sortland optraadte Sygdommen blandt Sildefiskere, der, da Fisket foregik i en afsides liggende Fjord, hvor der kun fandtes faa og smaa Boliger, vare nødte til at stuve sig sammen paa en utrolig Maade. I et Hus i Distriktslægens Nærhed, hvor et Par syge Fiskere indlagdes til Forpleining, angrebes hele Familien.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus sees af ovenstaaende Tabel.

Til Ranen bragtes Syphilis ved en Omstreifer og gav Anledning til, at flere smittedes. 5 indlagdes paa Helgelands Sygehus; en 14 Aar gammel Pige døde. Gonorrhoe og Urethrit forekommer hyppig baade i Svolvær og Kabelvaag og er heller ikke sjelden udenfor disse Steder i Østlofoten. Det er især under Fiskerierne, at disse Sygdomme udbredes, hvorfor Opsynet i Kabelvaag foranstaltede 12 Fruentimmer visiterede; 7 af disse fandtes syge, 2 unddrog sig Undersøgelse ved at reise bort. Omtrent 50 Fruentimmer i Kabelvaag ansees for at tilhøre Prostitutionen, saa at en mere regelmæssig Visitation af løsagtige Fruentimmer vistnok maa ansees nødvendig. (Chr. Eger).

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel.

Svindsot. For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindsot 7.8 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 15.5 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske

udenfor Sygehus.

Fordeling paa Lægedistrikterne.											Blandt Almuen under Lofotfisket.
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Bodø.	Folden.	Skjærstad.	Stegen.	Lødingen.	Ofoten.	Buksnæs.	Flakstad.	Østlofoten.	Hadsel.	Sortland.	
Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilfælde.
3	1	-	-	-	1	3	4	5	4	3	7
20	-	1	5	-	3	8	1	24	28	8	23

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af ikke epidemiske Sygdomme.	af epidemiske Sygdomme.
Brønnø	109	17	33	76
Alstahaug	73	11	21	52
Vefsen	83	8	19	64
Mosjøen	21	2	6	15
Landdistrikt	62	6	13	49
Ranen	27	3	9	18
Lurø	59	4	40	19
Gildeskaal	45	3	20	25
Bodø	54	4	35	19
Bodø By	25	2	26	9
Landdistrikt	19	2	9	10
Folden	24	1	15	9
Skjærstad	77	2	28	49
Stegen	28	2	12	16
Lødingen	7	-	5	2
Ofoten	21	1	12	9
Buksnæs	100	6	67	33
Flakstad	14	1	8	6
Østlofoten	95	7	53	42
Hadsel	97	3	79	18
Sortland	17	1	5	12
Ved Fiskerierne	16	-	8	8
Nordlands Amt.	946	74	469	477
Deraf i Byer	56	4	32	24
— - Landdistrikt	890	70	437	453

Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaarsager henholdsvis 7.1 pCt. og 16.7 pCt; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 7.9 pCt. og 15.5 pCt.

Bændelorm. I Skjærstad behandledes et Tilfælde af Botryocephalus latus hos en Finlænder (Kvæn).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. Sindssygehjemmet paa Brændberget (Hemnæs, Ranen Distrikt), hvor 10 Sindssyge finde Forpleining, siges fremdeles at være efter Omstændighederne tilfredsstillende.

Spedalskhed synes at være i Aftagende i Lurø. 2 Tilfælde iagttoges i Skjærstad inden en Familie, der for 3 Aar siden var indflyttet fra Folden; Sygdommen er ny for Skjærstad.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 14 Tangforløsninger, 1 Vending og 2 Udtagelser af Efterbyrden. Indikationer og Udfald sees af følgende Tabel.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn			Mødre	Børn	Mødre
	lev.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	levende.	uopgivet Udfald.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	[1]) 8	1	4	[2]) 4	1	-	-	-
Bækkensneverhed	[3]) 4	-	3	1	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	1	-	1	-	-	-	-	-
Stivhed i de bløde Fødselsdele	[4]) 1	-	1	-	-	-	-	-
Bristning af Livmoderen	-	-	-	-	-	[5]) 1	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	14	1	9	5	1	1	1	2
	15		15					

[1]) Hos en Kvinde dannedes efter Forløsningen Vesico-vaginalfistel og Sammenvoxninger af Skeden. [2]) Heraf en 1ste Tvilling, 2den Tvilling fødtes ved Naturens Hjelp og blev ilive. [3]) Heraf 1 Flerfødende, der tidligere 4 Gange havde født dødfødte Børn. [4]) Førstefødende, 41 Aar gammel. [5]) Tidligere født 5 Gange.

Desuden udførtes 2 Perforationer: 1) Førstefødende med trangt Bækken; efter Hovedets Perforation gjordes Udtrækning; Moderen forblev ilive. 2) Trangt Bækken hos en Kone, der tidligere havde født for 16 Aar siden uden kunstig Hjelp efter en meget lang og besværlig Fødsel. Denne Gang var der uagtet kraftige Veer ingen Fremgang i Fødselen; efter Fosterets Død gjordes Perforation og Udtrækning med Tang. Konen døde 7 Dage efter af Kræftetab. Partus præmaturus artificialis udførtes i 1 Tilfælde paa Grund af centralt for liggende Moderkage og stærk Blødning. Fødselen fremkaldtes i 8de Maaned. Efter Modermundens tilstrækkelige Udvidning gjordes Vending og Udtrækning paa Bækkenenden. Moder og Barn ilive.

Ialt 21 obstetriciske Operationer, hvoraf 1 i Brønnø, 5 i Alstahaug, 1 i Vefsen, 3 i Ranen, 1 i Gildeskaal, 1 i Bodø, 1 i Folden, 2 i Skjærstad, 1 i Ofoten, 1 i Buksnæs, 2 i Hadsel og 2 i Sortland.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte [1]).	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	Selvmord.	Drab.
Brønnø	315	180	20	-	2	14	11	2	-
Alstahaug	361	180	31	2	2	10	6	1	-
Vefsen	258	122	22	3	1	2	4	-	-
Mosjøen	44	23	4	1	-	-	2	-	-
Landdistrikt	214	99	18	2	1	2	2	-	-
Ranen	326	169	25	3	1	9	12	2	-
Lurø	253	153	24	-	2	9	16	-	-
Gildeskaal	163	83	9	-	-	2	-	-	-
Bodø	190	135	24	1	1	7	9	-	1
Bodø	79	74	18	1	1	3	4	-	1
Landdistrikt	111	61	6	-	-	4	5	-	-
Folden	112	59	5	-	-	4	4	-	-
Skjærstad	198	138	23	2	2	5	13	-	-
Stegen	167	84	7	-	-	6	12	-	-
Lødingen	154	83	15	-	-	5	1	-	-
Ofoten	150	67	14	1	1	3	2	1	-
Buksnæs	244	199	33	-	2	6	7	-	-
Flakstad	104	55	12	-	-	1	10	1	-
Østlofoten	198	140	29	2	2	5	16	1	-
Hadsel	317	177	25	3	2	5	13	-	-
Sortland	247	102	18	2	3	8	16	-	-
Nordlands Amt	3757	2126	336	19	21	101	152	8	1
Deraf i Byer	123	97	22	2	1	3	6	-	1
— - Landdistrikt	3634	2029	314	17	20	98	146	8	-

[1]) og [2]) Se Anmærkning under Christiania By.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 631 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56,6.

Døde paa Barselseng. Lægerne meddele Dødsaarsagen for 10: 5 af Barselfeber, 2 af besværlig Fødsel, 1 af Livmoderbristning, 1 af Lungebetændelse og 1 af Kræftetab.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Skarlagensfeber	259	13	246
Alderdomssvaghed	75	2	73
Lungetæring	74	4	70
Kræft	53	3	50
Lungebetændelse	52	7	45
Vatersot og Morbus Brightii	38	2	36
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen)	37	5	32
Diphtherisk Svælgbetændelse	35	-	35
Hjerneslag	27	1	34
Akut Diarrhoe og Cholera nostras	24	5	19
Typhoidfeber	21	1	20
Strubehoste	19	1	18
Blodgang	17	-	17
Chronisk Bronchit	15	-	15

Veirliget. Vinteren var overalt usædvanlig streng, Vaaren sen og Sommeren paa de fleste Steder kold og lidet drivende. Høsten og nærmeste Vintermaaneder vare derimod milde, men Veiret ustadigt og tildels stormende. Aarets Udbytte skildres som et Middelsaars; Multehøsten mislykkedes flere Steder og Fisket var ujevnt. Ved Skreifiskerierne i Lofoten var det opfiskede Kvantum som et Middelsaars, men Udbyttet for Fiskerne gjennemsnitlig meget mindre end de foregaaende Aar.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Vefsen omtales den især hos Kvinderne forekommende manglende Sands for Renlighed og Orden, at Husenes Beboere pakke sig sammen i enkelte Værelser, saa Barnekammeret bliver Spisekammer og i Tilfælde Sygeværelse. Fra Ranen lyder de samme Klager over Renlighedssandsen og over daarligt Skjøn hos Kvinderne paa Madlavningen. Drikfældigheden siges at være i Aftagende paa Grund af de daarlige Tider. Ogsaa i Lurø er det daarlig bevendt med Renligheden; Lus er ikke sjelden, men ansees dog heldigvis for stor Skam. (O. Bødtker). Fra Bodø skrives, at nogen væsentlig Forandring til det bedre ikke kan spores i de hygiæniske Forhold, dog gjør Sandsen for at istandsætte og forbedre sine Boliger sig mere gjældende i Landsognet. Fra de fleste Distrikter klages der i Anledning af de mange epidemiske Sygdomstilfælde over en sørgelig Mangel paa Oplysning hos Almuen, over manglende Villie til at gjøre noget for at forebygge Smittens Udbredning og over Savnet af Støtte for Lægens Bestræbelser blandt de mere Oplyste.

Kvaksalvere finder rigelig Beskjæftigelse i Ranen; ogsaa fra Lofotfiskeriets Læger klages der over, at Kvaksalvere reise meget omkring ved Værene, uden at der gjøres noget for at hindre dette Uvæsen, der drives ganske aabenlyst.

Jordemoderhjelpen ansees fordetmeste for nogenlunde tilstrækkelig. Fra flere Steder meldes dog, at der paa Grund af de lange Afstande i Yderkanten af Distrikterne benyttes uautoriseret Hjelp af den spredte og fattige Befolkning.

Fra Gildeskaal skrives om disse «Hjelpekoner», hvis væsentlige Hjelp bestaar i at «navle» Barnet, at de undertiden benytte sig af temmelig voldsomme Hjelpemidler. Saaledes anvendes for at befordre Udstødning af Efterbyrden den saakaldte Strækning, der bestaar i, at Barselkonen stiller sig med Ryggen mod en anden Persons Ryg, Armene hegtes i hinanden, og sidstnævnte foretager nu en Bøining forover. (Borchgrevinch).

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommi-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedi-cinske For-retninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	16	805	24	2704	[2]) 8
Brønnø	-	uopgivet	3	116	-
Alstahaug	1	68	-	520	1
Vefsen	-	uopgivet	3	-	-
Ranen	1	69	4	427	-
Lurø	1	47	-	251	-
Gildeskaal	1	31	-	78	-
Bodø	1	80	[1]) 1	85	2
Folden	1	23	1	81	1
Skjærstad	1	38	1	-	-
Stegen	2	53	3	158	-
Lødingen	1	10	-	212	-
Ofoten	1	30	-	168	-
Buksnæs	1	109	2	23	1
Flakstad	1	56	2	85	-
Østlofoten	1	76	3	111	2
Hadsel	1	40	-	302	-
Sortland	1	75	1	87	1

[1]) I Bodø Landdistrikt; desuden flere Møder i Bodø By. [2]) Heraf 3 over Levende og 5 over Døde (3 af disse vare Obduktioner).

Amtet har 3 faste **Sygehuse**, i Alstahaug, Bodø og Buksnæs og Fiskesygehuse i Aasvær (Ranens Distrikt), for Tiden ubenyttet, i Kabelvaag og Henningsvær (Østlofotens Distrikt) samt Pleiestuer i Reine (Flakstads Distrikt), i Stene (Buksnæs Distrikt), i Skraaven (Østlofotens Distrikt) og i Skjoldhavn (Sortlands Distrikt), for Tiden ubenyttet. Det midlertidig oprettede Sygehus i Stokmarknæs holdtes aaben til 15de Februar 1881. Sygehusene i Kabelvaag, Skraaven og Reine siges at lade meget tilbage at ønske, saavel hvad Indredning som Plads angaar.

Badeindretninger med Kar- og Dampbad findes ved Alstahaug og Bodø Sygehuse. Ved Buksnæs Sygehus kun Karbad for Patienterne.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XIX. Tromsø Amt.

Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Fladeindhold, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		206.17	54 019	12	1	20	30
1. Trondenæs		13.018	9 207	1	-	3	5
	Kvædfjord	6.818	2 520	-	-	1	1
	Trondenæs	5.447	5 522	1	-	1	3
	Sand	0.753	1 165	-	-	1	1
2. Ibestad		12.370	6 572	1	-	2	2
	Ibestad	8.861	4 985	1	-	1	2
	Salangen	3.509	1 587	-	-	1	-
3. Tranø	Tranø	8.922	3 876	1	-	1	3
4. Lenvik		14.522	6 116	2	-	3	4
	Berg	5.350	1 730	1	-	2	2
	Lenvik	5.566	3 396	1	-	1	1
	Hillesø	3.606	990	-	-	-	1
5. Maalselven [1]		45.824	3 980	1	-	3	3
	Maalselven	25.698	2 939	1	-	2	2
	Bardodalen	20.126	1 041	-	-	1	1
6. Balsfjorden [2]		12.753	3 802	-	-	2	2
	Balsfjorden	9.255	2 508	-	-	1	1
	Malangen	3.498	1 294	-	-	1	1
7. Tromsø		11.379	8 870	3	1	3	3
	Tromsø, Kjøbstad	-	5 409	3	1	3	-
	Tromsøsundet	11.379	3 461	-	-	-	3
8. Lyngen	Lyngen	28.977	4 653	1	-	1	3
9. Karlsø	Karlsø	10.793	2 167	1	-	uopg. [3]	
10. Skjærvø		47.548	4 776	1	-	2	5
	Skjærvø	31.037	3 120	1	-	1	uogg.
	Kvænangen	16.511	1 656	-	-	1	

[1]) Ved Kgl. Resolution af 29de Januar 1881 deltes Malangens Distrikt i Maalselvens og Balsfjordens Distrikter. [2]) Balsfjordens Distriktslægeembede bestyredes af Distriktslægen i Maalselven. [3]) I 1879 henholdsvis 1 og 2.

Sundhedstilstanden var i de sydligere Distrikter og i Skjærvø mindre god, i Trondenæs endog slettere end paa flere Aar. Den epidemiske Sygelighed viser sig noget større end Aaret forud, væsentlig paa Grund af den i sidste Kvartal optrædende Mæslingeepidemi i Tromsø Distrikt. Ogsaa exanthematisk Typhus, Typhoidfeber, Skarlagensfeber og diphtherisk Svælgbetændelse havde i enkelte Distrikter større Udbredning.

Dødeligheden var større end i noget af de foregaaende 5 Aar. De Dødes Antal udgjorde 1 001 eller 16,6 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (60 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 218).

Exanthematisk Typhus. Den i December 1880 opstaaede Epidemi i Skjærvø Distrikt holdt sig især i et tæt beboet og fattigt Strøg i Kvænangen, omkring Badderen; paa to andre Steder i Distriktet, hvor den samtidig optraadte, lykkedes det ved streng Isolation at hindre dens videre Udbredelse.

Typhoidfeber havde størst Udbredning i Balsfjordens, Tromsø og Lenviks Distrikter. I Trondenæs Distrikt forekom den kun paa Gaarden Garløs i Kvædfjord, og i Tranø i et i 1880 smittet Hus; fra Ibestad og Tromsø Distrikter omtales kun spredte Tilfælde. I Lenviks Distrikt angrebes i April 9 i Roksfjord, hvor 2 havde været syge en Maaneds Tid iforveien, antagelig af Typhoidfeber, og i Juni smittedes en Mand i Finfjorden af sin Broder, som havde ligget i Typhoidfeber under Lofotfisket. Ved 5 Tilfælde i Katfjorden i November kunde Smitten ikke opklares, men det anføres, at paa den Tid var der Typhoidfeber i Balsfjordens Herred, mest udbredt i dets ydre Del, især i 1ste Kvartal (75 Tilf.), derpaa aftagende jevnt, indtil den ophørte i Juli; fra Februar til Juni var der ansat Epidemilæge. I Januar optraadte der i Lyngens Distrikt 9 Tilfælde paa 2 Nabogaarde i Skognæsbugt paa Vestsiden af Sørfjord og ved Smitte fra det første Tilfælde i Oktober ialt 5 i sidste Kvartal spredt langs Fjordens Østside. Til Karlsø Distrikt antages Sygdommen importeret fra Finmarksfisket til Karanæs (2 Tilfælde), Søreide (1) og Karlsø (1).

Skarlagensfeber antages overført til Trondenæs Distrikt kort før Julen 1880 ved hjemkomne Fiskere og optraadte væsentlig i Trondenæs Herred; i Kvædfjord kun 2 Tilfælde. Til Ibestads Distrikt førtes den i Mai fra Lofoten, udbredte sig over hele Distriktet og var meget ondartet og dødelig; blandt ikke Behandlede kjendes 10 Dødsfald. Fra Tranø omtales 2 Epidemier: En meget ondartet fra Mai til Midten af Juni i den nordostlige Del af Distriktet i den til Reissen Sogn hørende Del af Fagerfjeldet, kommende fra Lenvik eller Maalselven; paa Grund af det stormende Veir og de store Snemasser fik Distriktslægen først Underretning om den, da den var i Tilbagegang; Sygdommens Forløb for de Dødes Vedkommende skal have været meget hurtig, fra nogle Timers til et Par Døgns Sygdom; der var lidet eller intet Exanthem, fremtrædende Angina, hyppige Otiter og i et Par Tilfælde Nephrit. Den anden Epidemi opstod i de første Dage af Juli i den sydligste Del af Distriktet, overført ved en Kvæn, kommende fra Maalselven over Fagerfjeldet. I Lenviks Distrikt optraadte den kun i de første 5 Maaneder, men heftig med exsudativ Svælgbetændelse. I Maalselvens og Balsfjordens Distrikter begyndte Epidemien i Juni i den nedre Del af Bardodalen og den tilstødende Del af Maalselvens Herred, spredte sig senere over Maalselvens nedre Del, idet der ogsaa iagttoges nogle Tilfælde i det Tilstødende af Malangens Herred; Epidemien vedvarede endnu ved Aarets Udgang. I Lyngens Distrikt iagttoges der Tilfælde i Storfjord (5) og Rottenvig (3), men Sygdommen skal ogsaa have forekommet i det udenfor Rottenvig liggende Kviteberg.

I Tromsø anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus	36	4	36	36		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	4
Typhoidfeber	169	10	169	32	49	11	23	13	10	9	2	1	4	11	4	170	11
Cerebrospinal-Meningit	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Barselfeber	22	6	21	2	1	2	4	2	-	1	1	2	2	2	2	24	8
Vandkopper	19	-	19	-	3	3	-	1	1	1	1	4	5	-	-	19	-
Skarlagensfeber	278	40	278	33	5	13	1	47	45	35	15	19	20	24	21	288	50
Røde Hunde	9	-	9	2	1	-	1	-	2	-	-	-	-	1	2	9	-
Mæslinger	517	9	517	-	-	-	1	-	-	1	-	2	17	186	310	517	9
Rosen	20	-	20	1	3	-	4	-	2	-	1	2	4	1	2	20	-
Kighoste	56	1	56	2	1	1	1	-	1	-	-	7	20	12	11	56	1
Diphtherisk Svælgbetænd.	50	12	50	-	1	-	-	2	3	5	7	11	8	2	11	50	12
Strubehoste	4	4	4	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	4	4
Kusma	79	-	79	-	-	3	2	1	12	5	4	19	10	10	13	79	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	1484	7	1484	342	122	139	131	92	62	52	68	101	140	111	124	1488	11
Lungebetændelse	119	14	119	8	16	7	11	10	5	7	7	6	9	18	15	124	19
Pleurit	65	3	65	3	6	9	8	5	7	7	2	4	6	2	6	66	4
Gigtfeber	52	1	52	3	5	10	9	5	5	1	3	3	3	3	2	52	1
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	597	4	591	41	29	47	44	53	58	37	75	49	49	49	60	599	6
Blodgang	10	1	10	2	-	-	3	2	1	1	-	-	1	-	-	10	1
Skjørbug	4	-	4	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-
Tilsammen	3591	116	3584	471	242	246	246	233	215	164	187	230	298	432	584	3616	141

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5 & 6		8		8		9		10	
	Trondenæs.		Ibestad.		Tranø.		Lenvik.		Maalselven og Balsfjorden.		Tromsø.		Lyngen.		Karlsø.		Skjærvø.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	4
Typhoidfeber	4	-	6	1	3	-	15	1	100	6	17	2	14	-	5	-	6	1
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	7	2	2	1	-	-	-	-	3	1	9	2	-	-	2	1	1	1
Vandkopper	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	80	15	32	14	34	8	29	3	102	9	3	1	8	-	-	-	-	-
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	1	-	-	-
Mæslinger	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	509	9	-	-	2	-	-	-
Rosen	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	14	-	-	-	-	-	2	-
Kighoste	49	1	-		1	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	41	10	-	-	-	-	-	-	7	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	3	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	2	-	-	-	2	-	38	-	-	-	36	-	-	-	-	-	1	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde.	57	-	78	3	40	-	451	1	17	-	800	7	18	-	14	-	13	-
Lungebetændelse	15	1	18	7	13	1	33	2	10	2	25	3	-	-	4	-	6	3
Pleurit	7	1	22	3	4	-	6	-	-	-	21	-	1	-	-	-	5	-
Gigtfeber	4	-	2	-	1	-	19	-	3	-	17	1	-	-	1	-	5	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	10	-	49	1	9	-	303	-	6	-	202	4	6	-	8	1	6	-
Blodgang	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Tilsammen	284	33	209	30	112	9	[1]) 912	7	249	21	1681	30	47	-	41	2	81	9

[1]) Det store Antal skriver sig fra, at Lægen ved Senjens Nikkelverk opgiver at have behandlet 758 Tilfælde.

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 Trondenæs.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	242	-	-	2	155	84	11	6	-
Fnat	31	-	3	5	8	10	9	-	-
Skurv	6	-	2	-	2	2	4	-	-
Kjertelsyge	115	-	49	54	8	4	11	1	-
Rachit	17	1	10	7	-	-	6	-	-
Simpel Meningit	3	3	1	-	1	1	1	-	-
Tuberkuløs Meningit	6	6	3	3	-	-	3	-	-
Svindsot	82	19	3	2	37	34	10	4	3
Kræft	22	15	-	-	12	8	7	-	-
Vatersot og Morbus Brightii	40	[1] 8	1	-	20	18	11	2	2
Blegsot og Anæmi	382	-	24	57	45	256	10	-	-
Menstruationsuordener	86	-	-	-	-	86	9	20	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	861	1	14	25	406	416	12	37	-
Ormesygdomme	33	-	14	16	2	1	4	8	-
Drankersygdomme	2	-	-	-	2	-	2	-	-

[1]) Vatersot 3, Morbus Birhgtii 5. [2]) Lægen ved Senjens Nikkelverk opgiver at

Mæslinger indførtes i September fra Vardø til Tromsø, fik derpaa betydelig Udbredning i Distriktet, saavel i Byen som i Landdistriktet, men optraadte temmelig mildt, saa der i mange Tilfælde ikke søgtes Læge. Smitten overførtes fra Byen til Trondenæs (Harstadhavn) og Karlsø Distrikter.

Kighoste var i Aarets sidste 4 Maaneder meget udbredt i Trondenæs Distrikt, især i Trondenæs Herred, hvorfra ogsaa **diphtherisk Svælgbetændelse** omtales at have optraadt hyppig. (Distriktslæger oplyser, at der paa Presteopgaverne ere opførte 29 — 17 Mænd, 12 Kvinder — som døde af Halsesyge).

Kusma skal have været almindelig udbredt i Lyngen, intet Tilfælde kom under Behandling.

Pleurit omtales fra Ibestads Distrikt som usædvanlig hyppig i de Par sidste Aar.

Diarrhoe optraadte mod Aarets Slutning epidemisk i Sørfjord af Lyngens Distrikt, fornemmelig hos Børn.

Skjørbug var i Helgø Annex i Karlsø Distrikt almindelig udover Vaaren og Forsommeren.

Veneriske Sygdomme. I Tromsø foretages Visitation af prostituerede Fruentimmer flere Gange hver Maaned. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe ville sees af følgende Tabel (se Side 221).

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 7.4 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 16.5 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 10.4 pCt. og 18.9 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 6.3 pCt. og 15.4 pCt.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5 & 6		7		8		9		10	
Ibestad.		Tranø.		Lenvik.[2])		Maalselven og Balsfjorden.		Tromsø.		Lyngen.		Karlsø.		Skjærvø.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
-	-	5	-	162	-	8	-	46	-	3	-	6	-	6	-
1	-	5	-	9	-	-	-	10	-	-	-	3	-	3	-
1	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
25	-	4	-	36	-	4	-	42	-	1	-	-	-	2	-
-	-	1	-	1	-	1	-	14	1	-	-	-	-	-	-
3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-
12	4	5	3	5	-	3	1	46	8	-	-	2	-	5	-
3	3	6	3	4	1	-	-	7	6	-	-	-	-	2	2
11	2	3	1	8	1	3		9	-	-	-	3	1	1	1
38	-	20	-	109	-	9	-	175	-	-	-	25	-	6	-
3	-	5	-	13	-	2	-	42	-	-	-	1	-	-	-
209	-	32	-	212	1	10	-	192	-	16	-	17	-	136	-
-	-	5	-	18	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-

have behandlet 433 Tilfælde af chroniske Sygdomme.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Trondenæs.	Ibestad.	Tranø.	Lenvik.	Maalselven og Balsfjorden.	Tromsø.	Lyngen.	Karlsø.	Skjærvø.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	25	-	-	-	6	-	17	-	2	-
Gonorrhoe, Urethrit	87	1	1	3	7	1	71	-	-	3

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 19 Tangforløsninger, 1 Vending, 1 Embryotomi, 1 Partus præmaturus artificialis og 3 Efterbyrdsoperationer, — ialt 25, hvoraf 1 i Trondenæs, 5 i Ibestad, 3 i Tranø, 3 i Lenviks, 1 i Maalselven og Balsfjordens, 7 i Tromsø, 4 i Lyngens og 1 i Karlsø Distrikt. Indikationer og Udfald for de enkelte Operationer ville sees af nedenstaaende Tabel. Endvidere omtales en Udtrækning af et acephalisk Foster ved Hjelp af en om Halsen anbragt Snor; Tang var forgjæves forsøgt, Moderen ilive. (Qvale).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Trøndenæs	39	3	33	6
Ibestad	64	4	30	34
Tranø	19	3	9	10
Lenvik	17	-	7	10
Maalselven og Balsfjorden	28	1	21	7
Tromsø	69	8	30	39
Tromsø By	67	7	30	37
Landdistrikt	2	1	-	2
Lyngen	-	-	-	-
Karlsø	4	-	2	2
Skjærvø	16	-	9	7
Tromsø Amt	256	19	141	115
Deraf i Byer	67	7	30	37
— - Landdistrikt	189	12	111	78

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.		Embryotomi.	Partus præmaturus artificialis.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn		Mødre	Børn	Mødre	Mødre	Børn	Mødre
	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	død.	lev.	død.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	17	-	15	2	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	-	[1]) 1	-	1	-	-	-	[4]) 1	1	-
Barselkrampe	-	[2]) 1	-	1	-	-	-	-	-	-
Tværleie	-	-	-	-	1	1	[3]) 1	-	-	-
Timeglasformig Sammentrækning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fastvoxede Hinder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Uopgiven Indikation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	17	2	15	4	1	1	1	1	1	3
	19		19							

[1]) Dødsaarsag: Barselfeber. [2]) Dødsaarsag: Barselkrampe. [3]) forsømt Tverleie; forgjæves forsøgt Vending, Kollaps; hun døde 14 Timer efter af Peritonit. [4]) 33 aarig IV para, tidligere forløst 2 Gange ved Vending med dødfødt Foster, 1 Gang ved Perforation og Vending; Konjugata 8,5 Cm. Fosteret dødfødt, forløst med Tang.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte[2])	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn[1])	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	Selvmord.
Trondenæs	312	210	44	1	6	11	5	-
Ibestad	206	128	23	1	1	6	7	-
Tranø	134	36	6	-	2	7	1	-
Lenvik	231	94	20	5	-	5	19	1
Maalselven	139	44	9	2	1	6	2	2
Balsfjorden	115	81	14		2		11	-
Tromsø	348	160	24	2	2	7	22	-
Tromsø By	206	88	18	2	2	5	1	-
Landdistrikt	142	72	6	-	-	2	21	-
Lyngen	154	68	19	-	-	8	3	-
Karlsø	66	46	5	-	1	4	8	-
Skjærvø	151	134	34	-	3	1	11	-
Tromsø Amt	1856	1001	198	11	18	55	89	3
Deraf i By	206	88	18	2	2	5	1	-
— - Landdistrikt	1650	913	180	9	16	50	88	3

[1]) og [2]) se Anmærkning under Akershus Amt.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 855 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 53,9.

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikter.
Skarlagensfeber	50	1	49
Lungebetændelse	19	3	16
Svindsot	19	7	12
Kræft	15	6	9
Diphtherisk Svælgbetændelse	12	-	12
Typhoidfeber	11	2	9
Akut Bronchit	10	6	4
Mæslinger	9	9	-
Hjernebetændelse og tuberkuløs Meningit tils.	9	2	7
Barselfeber	8	2	6

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—15 Aar.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Apoplexia cerebri	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	4	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-
Atrophia infantum	1	-	1	-	1	-	-	-	-		-
Atrophia muscularis progressiva	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	6	4	2	3	1	1	1	-	-	-	-
Cancer	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Cystitis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congentia	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
— senilis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	4	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Dysenteria	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhoidea	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Meningitis tuberculosa	2	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Morbilli	9	2	7	-	3	2	4	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonaeitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone, Abscessus	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	3	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Pyaemia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Tuberculosis pulmonum	7	3	4	-	-	1	-	-	-	-	-
— aliorum organ.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vitia organica abdominis.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	67	32	35	7	6	5	7	2	-	1	1

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Jordemodervæsenet. I Ibestads Distrikt bistod den ene Jordemoder ved 33 Fødsler. Jordemødrene i Lyngens og Skjærvø Distrikter benyttes lidet. I Sørfjordbunden af Lyngen siges en Mand at praktisere som Fødselshjelper.

Dødsaarsager i Tromsø By i 1881.

Fra 15—20 Aar.		Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	1	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	4	4	1	3	4	3	2	2	2	5	2	2	2	-	-	-

Lægerne opgive 10 **Dødsfald paa Barselseng:** 8 af Barselfeber, 1 af Barselkrampe og 1 af Peritonit.

Veirliget. Vinteren var usædvanlig streng og snefuld, Vaaren kom sent; Sommeren var varm og Høsten regnfuld. Udbyttet af Hø var betydeligt, men tildels af mindre god Kvalitet. Af Potetes var der sat lidet. Multehøsten og Fisket slog feil.

Fra Tromsø opgives følgende Middeltemperaturer for hver Maaned:

Januar	÷ 7,58 C.	Juli	+ 10,0 C.
Februar	÷ 6,69 -	August	+ 10,2 -
Marts	÷ 5,7 -	September	+ 6,5 -
April	÷ 2,89 -	Oktober	+ 3,2 -
Mai	+ 0,8 -	November	÷ 1,2 -
Juni	+ 5,2 -	December	÷ 0,9 -

Levemaade og hygiæniske Forhold ere i det Hele uforandrede. I de fleste Distrikter omtales der at være fortrykte økonomiske Forhold. Fra Tranø anføres, at der paa Grund af Sultefodring ikke havdes Melk fra noget før Jul til langt udpaa Vaaren, selv paa Gaarde, som føde 6—10 Kreaturer; Renligheden staar ikke høit, synes at være bedst hos dem, som mest drive Jordbrug; Husene ere smaa, fordetmeste med kun 1 Stue og Kjøkken samt et lavt Loft, undertiden dertil et lidet Kammer; i Stuen haves ofte Kogeovne, hvorpaa Maden tilberedes om Vinteren, uden at der er sørget for Dampens Afløb. Lignende Forholde omtales fra Lyngens og Karlsø Distrikter. I Karlsø er Almuen i Almindelighed godt og varmt klædt; Jordbruget staar ikke høit og indskrænker sig til Græs- og Potetesavl; Kornavl drives ikke uden til Grønfoder.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske Forret-ninger.
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	8	544	19	1015	[1]) 4
Trondenæs	1	54	1	245	-
Ibestad	1	38	3	156	-
Tranø	-	-	1	54	1
Lenvik	1	17	1	[2]) 26	-
Maalselven	1	30	4	58	-
Balsfjorden		2	1	65	-
Tromsø	1	ca. 350	5	[3]) 335	3
Lyngen	1	10	-	18	-
Karlsø	1	21	1	31	-
Skjærvø	1	22	2	27	-

[1]) 1 over Død, 3 over Levende. [2]) Ingen Vaccination i Torsken og ved Senjens Nikkelverk, kun faa i Berg. [3]) Fra Tromsø omsendtes til Stiftets Læger og Hjelpevaccinatører 201 Glas med Vaccinelymfe.

Sygehus. I Tromsø haves 1 Amtssygehus og i Karlsø og Skjærvø Fiskersygehus. For Fattigvæsenets Regning underholdes et lidet Sygelokale i Ibestad.

Af **Badeindretninger** omtales fra Tromsø 2 Damp- og 1 Karbad, fra Balsfjorden 3 kvænske Dampbad.

Om Amtets **Apothek** se den almindelige Beretning.

XX. Finmarkens Amt. [1])

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Dcbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Amtet		[2])371.54	24 075	10	17	23
1. Alten		95.0	5 254	1	3	4
	Alten	23.5	2 389	1	1	2
	Talvik	12.5	2 146	-	1	1
	Kautokeino	59.0	719	-	1	1
2. Loppen		9.2	1 425	1	2	[5]) 3
	Loppen	5.9	862	-	1	2
	Øksfjord					
	Hasvik	3.3	563	-	1	1
3. Hammerfest		26.6	3 622	2	2	-
	Hammerfest Kjøbst.	-	2 101	2	2	-
	Hammerfest	26.6	875	-	-	-
	Kvalsund		646	-	-	-
4. Maasø		[3]) 4.2	1 322	1	1	[5]) 2
	Maasø	4.2	902	1	1	2
	Kjelvik		420	-	-	-
5. Kistrand		128.9	2 569	1	3	3
	Kistrand	34.7	1 357	1	1	1
	Karasjok	59.1	540	-	1	1
	Lebesby	35.1	672	-	1	1
6. Tanen		30.6	2 393	1	2	4
	Tanen	17.2	2 064	1	1	-
	Polmaks Distrikt af Nesseby Herred	13.4	329	-	1	-
7. Vardø		17.7	2 063	1	1	3
	Vardø, Kjøbstad	-	1 322	1	-	-
	Vardø Landdistrikt	17.7	741	-	-	-
8. Vadsø		20.1	3 798	1	3	[5]) 1
	Vadsø, Kjøbstad [4])	-	1 764	1	1	1
	Vadsø	8.1	1 072	-	1	-
	Nesseby undtagen Polmaks Distrikt	12.0	962	-	1	-
9. Sydvaranger		39.1	1 629	1	1	3
	Sydvaranger	39.1	1 629	-	-	-

[1]) For Vardø Distrikt er Oplysningerne ufuldstændige da der ikke er indkommen Medicinalberetning for 1881 fra Distriktslægen, der døde i August 1882. [2]) = 47 397 □ Kilometer. [3]) Antagelig 4 Gange saa stort. [4]) Kjøbstaden Vadsø, der ikke udgjør særskilt Kommune, hører til Vadsø Herred [5]) Desuden 1 Post ledig.

I Finmarkens Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus.	67	11	67	-	-	-	-	-	-	3	8	6	14	2	34	67	11
Typhoidfeber	32	4	31	-	1	1	3	1	2	9	6	3	1	1	3	32	4
Barselfeber	8	3	7	2	2	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	9	4
Børnekopper	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	24	-	24	-	9	-	-	1	-	-	-	-	-	8	6	24	-
Skarlagensfeber	87	13	87	6	-	-	-	6	9	2	24	14	17	8	1	91	17
Røde Hunde	6	-	6	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	6	-
Mæslinger	346	17	346	23	-	6	-	-	-	-	1	11	92	55	158	347	18
Rosen	45	3	45	5	2	10	3	3	2	4	5	4	4	1	2	45	3
Diphtherisk Svælgbet	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-
Strubehoste	3	1	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1
Kusma	17	-	17	4	-	10	2	1	-	-	-	-	-	-	-	17	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde.	943	8	941	67	76	135	138	123	59	46	49	53	63	80	52	944	9
Lungebetændelse	121	14	121	4	5	34	21	14	6	5	5	2	8	12	5	124	17
Pleurit	25	1	18	1	1	-	-	3	3	1	3	2	2	2	-	25	1
Gigtfeber	22	-	21	2	2	1	-	2	2	-	-	1	-	6	5	22	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	295	5	295	15	22	16	21	33	23	33	36	34	22	17	23	297	7
Blodgang	71	4	71	-	2	1	1	7	27	8	6	5	9	4	1	72	5
Skjørbug	44	1	44	3	6	1	11	7	8	5	2	-	-	1	-	44	1
Tilsammen	2159	85	2147	132	129	216	203	201	141	119	146	139	233	197	291	2172	98

(Forts.)

	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Alten.		Loppen.		Hammerfest.		Maasø.		Kistrand.		Tanen.		Vardø.		Vadsø.		Sydvaranger.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus	29	6	-	-	21	3	12	1	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-
Typhoidfeber	6	1	-	-	11	2	2	-	-	-	7	1	6	-	-	-	-	-
Barselfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	4	-	-
Børnekopper	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	8	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	-	-	-	-	-	-	4	-	40	8	28	5	12	4	7	-	-	-
Røde Hunde	-	-	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	-	-	4	1	178	2	-	-	-	-	12	-	127	15	26	-	-	-
Rosen	1	-	5	-	19	2	1	-	-	-	4	1	2	-	12	-	1	
Diphtherisk Svælgbetænd.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Strubehoste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
Kusma	-	-	-	-	16	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit Andre katarrh. Tilfælde	22	1	35	-	368	2	38	-	79	-	12	1	238	5	147	-	5	-
Lungebetændelse	6	2	1	-	68	4	5	2	9	2	4	1	12	1	17	4	2	1
Pleurit	-	-	-	-	12	-	2	1	-	-	2	-	6	-	3	-	-	-
Gigtfeber	-	-	-	-	16	-	2	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	-	-	32	-	140	3	5	-	13	1	-	-	62	-	41	2	3	1
Blodgang	2	-	29	4	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	39	-	-	-
Skjørbug	5	-	1	1	9	-	18	-	6	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Tilsammen	82	10	107	6	875	18	93	4	150	12	71	9	471	25	311	12	11	2

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Lægger.	1 Alten.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	108	-	-	71	71	36	8	7	-
Fnat	9	-	-	-	1	1	2	7	-
Kjertelsyge	16	-	7	8	-	1	4	3	-
Rachit	7	-	4	2	-	-	2	-	-
Tuberkuløs Meningit	5	5	2	1	1	-	4	1	1
Svindsot	44	16	-	2	15	21	8	6	3
Kræft	15	8	-	-	5	6	5	2	-
Vatersot og Morbus Brightii	13	[2]) 3	1	1	7	4	6	5	1
Blegsot og Anæmi	54	-	3	4	4	43	9	3	-
Menstruationsuordener	32	-	-	-	-	32	7	2	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	319	-	12	13	173	121	10	20	-
Ormesygdomme	27	-	13	9	4	1	7	2	-
Drankersygdomme	4	1	-	-	4	-	2	1	-

[1]) Fra Vardø er ingen Liste indkommen. [2]) Hydrops 2, Morbus Brightii 1.

Sundhedstilstanden omtales fra de fleste Distrikter som mindre god, idet navnlig katarrhalske Sygdomme og Mæslinger optraadte i større Antal end almindelig. Af exanthematisk Typhus forekom ogsaa et større Antal Tilfælde end i noget foregaaende Aar fra og med 1872. Typhoidfeber var derimod forholdsvis sjelden, ligesaa optraadte Skarlagensfeberen og de akute gastriske Sygdomme noget mindre hyppig end i det foregaaende Aar.

Dødeligheden var meget stor. De Dødes Antal var 677 eller 24.98 pro mille af den beregnede Middelbefolkning ved Aarets Midte (27 100).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 228).

Af **exanthematisk Typhus** forekom i Alten paa tvende forskjellige Steder, Rafsbund og Korsnæs, 29 Tilfælde, hvoraf 6 endte dødelig. Den store Dødelighed tilskrives den Nød og Fattigdom, hvori Befolkningen levede blottet for Alt. I Hammerfest kom de første 6 Tilfælde af Sygdommen under Behandling i Slutningen af September Maaned i Ripperfjorden (Kvalsund Annex). Efter de forøvrigt noget usikre Oplysninger antages Sygdommen allerede midtsommers at være indbragt ved en fra Seifisket hjemvendende Fisker, der indsygnede paa Gaarden Oldervik; herfra udbredte Sygdommen sig til de fleste Gaarde i Ripperfjord. Isolation var umulig i de elendige Huse eller Gammer. For at hindre Sygdommens Udbredelse bevirkedes Skolen indtil videre hævet, og en berammet Gudstjeneste blev indstillet. Epidemien vedvarede ved Aarets Slutning. I Maasø udbrød Sygdommen i Juni Maaned i Gaasvik paa Rolfsøen, didbragt ved en Fisker, der kom syg hjem fra Toften paa Ingø, hvor han havde ligget i

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5		6		7		8		9	
Loppen.		Hammerfest.		Maasø.		Kistrand.		Tanen.		Vardø. [1])		Vadsø.		Sydvaranger.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
27	-	51	-	6	-	16	-	-	-	-	-	-	-	1	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	20	6	1	1	4	1	6	3	-	-	5	2	-	-
-	-	3	2	2	2	1	-	4	2	-	-	1	1	2	1
2	1	2	-	2	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
12	-	29	-	4	-	4	-	1	-	-	-	1	-	-	-
4	-	19	-	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	-	102	-	13	-	56	-	19	-	-	-	74	-	1	-
3	-	18	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Rorbod sammen med en Fisker «sydfra», der havde været syg tidligere paa Sommeren. Dette Tilfælde, der ikke kom til Lægens Kundskab, gav Anledning til flere andre i Gaasvik og i Dyfjord. Efterat Distriktslægen i Begyndelsen af Juli var bleven vidende om Epidemien, indlagdes de Syge paa Maasø Sygehus, og de angrebne Huse desinficeredes ved Svovlrøgning; herved standsede Sygdommen paa Rolfsø henimod Midten af August. Paa Maasø indtraf 2 Tilfælde i December; Smitten skrev sig antagelig fra den sidst af Sygehuset udskrevne Patient, der havde taget Ophold paa Øen.

Af **Typhoidfeber** optraadte 6 Tilfælde i Alten i Nærheden af det Sted, hvor Sygdommen herskede i 1880. Af de 11 Tilfælde i Hammerfest behandledes 8 paa Sygehuset. Til Maasø kom 2 Tilreisende lidende af Typhoidfeber; de indlagdes paa Sygehus. I Tanen optraadte 6 Tilfælde i den indre Del af Elvedistriktet, hvor Sygdommen i flere Aar jevnlig har forekommet sporadisk. I et Hus, hvor for mange Aar siden flere Personer vare angrebne, indsygnede Konen paany.

Barselfeber. I Vadsø indtraf det første Tilfælde efter en Fødsel, hvor Fosteret havde budt sig i Tværleie og efter flere Timers Fødselsarbeide fødtes ved Selvudvikling; der var anstillet Vendingsforsøg af Lægen, men forgjæves, da Vandet allerede var afgaaet lang Tid iforveien. Uagtet antiseptisk Behandling indtraadte Døden den 4de Dag. I samme Jordemoders Praxis indtraf, uagtet hun blev desinficeret, 3 Tilfælde af Barselfeber i de nærmeste 14 Dage. Hun paalagdes da at ophøre med sin Praxis i 14 Dage; hun og hendes Bolig blev atter grundig desinficeret, hvorefter intet nyt Tilfælde indtraf.

Af **Børnekopper** (Varioloider) behandledes et enkelt Tilfælde i en Amtsskolelærers Hus i Alten; Smitten antages didbragt fra Skjagaluft, hvor i 2 Huse henholdsvis 4 og 3 Børn havde været angrebne af en lignende Sygdom. Amtsskolens Virksomhed indstilledes, Desinfektion foretoges og Vaccinationen sattes igang. Alle de Angrebne vare vaccinerede, og Sygdommen optraadte mildt. Samtidig indtraf flere Tilfælde af Variceller (Vandkopper).

Skarlagensfeber var i Aftagende. Inden Alten og Loppen, hvor Sygdommen havde hersket Aaret iforveien, optraadte ingen Tilfælde; derimod viste der sig nogle paa Maasø og i Rolfsøhavn, hvor Smittekilden ikke lod sig eftervise. Til Kistrand, hvor de første Tilfælde indtraf i Juli i Oxefjord (Køllefjord Annex), antoges Sygdommen indført fra Tanen; til Hovedsognet Lebesby bragtes den i September og udbredte sig siden ogsaa til den anden Side af Laxefjorden. I Tanen, hvor Epidemien fra forrige Aar i Januar ansaaes standset, optraadte atter Sygdommen i Høstmaanederne, antagelig indbragt med hjemvendende Fiskere fra Vardø Landsogn. Herfra antages ogsaa Sygdommen bragt til Vadsø, hvor 5 Tilfælde optraadte i samme Familie.

Mæslinger. Til Loppen antages Smitten i flere Tilfælde at være overført fra Hammerfest. Det første Tilfælde optraadte hos et af Mavebetændelse sengeliggende Barn, hvor Mæslingeexanthemet viste sig 7 Dage efter Besøg af en Lods fra Hammerfest. I Hammerfest havde der i de sidste Maaneder af 1880 og i Januar 1881 været iagttaget flere Tilfælde, men af saa mildt Forløb, at Forvexling mulig har fundet Sted med røde Hunde, men i Oktober viste der sig et karakteristisk Tilfælde. Patienten var en Gut, hjemmehørende i Maasø, der opholdt sig i Hammerfest paa Gjennemreise fra Tromsø, hvor Sygdommen samtidig optraadte epidemisk. Smitten udbredtes meget rask i Aarets sidste Maaneder, og flere Børn angrebes, der Aaret iforveien angaves at have havt Sygdommen. Til Tanen bragtes Sygdommen fra Vardø, i hvilken By Sygdommen havde adskillig Udbredning i Høstmaanederne. Fra Vardø kunde Smitten ogsaa paavises at være forplantet vestover fra Vær til Vær langs Varangerfjorden i Vadsø Distrikt. De første Tilfælde i Vadsø By indtraf i November.

Rosen. Fra Vadsø omtales Sygdommen som særdeles hyppig i Vaarmaanederne samtidig med den da herskende Barselfeber. Ved enhver noksaa ubetydelig Beskadigelse var der den største Tilbøielighed til Sygdommen med ledsagende Lymfangit og supurerende Kjertler. I en Familie fik Manden en dødbringende Lymfangit efter en ubetydelig Rift i Haanden; under hans Sygdom fik Konen ved Gulvskuring en Flis i Haanden med paafølgende Lymfangit. En Kone, der pleiede dem, fik senere Sygdommen, og samtidig angrebes Sønnen i Huset af Pleurit.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** og **Strubehoste** viste der sig et Par Tilfælde i Næsseby og Vadsø.

Diarrhoe tildels med blodige Udtømmelser var overalt meget almindelig i Loppen. For nogle Tilfælde mellem Fiskere i Brevik var den dysenteriske Karakter umiskjendelig. Fra Vadsø angives Blodgang i de sidste 15 Aar at have vist sig hvert Aar inden Distriktet.

Skjørbug anføres ikke at være sjelden i Loppens Distrikt, især naar Vinteren er streng. Fra Maasø angives ogsaa Sygdommen at have optraadt særdeles hyppig paa Grund af den særdeles strenge Vinter og den Nød, som herskede mellem Almuen. Sygdommen var oftest alvorlig med udtalt Kakexi, Infiltrationer, især i Knæhasen, og Kontraktur af Leddet, betydelig Tandkjødlidelse samt Aandenød. Kun de alvorligste Tilfælde kom under Behandling; Sygdommen ansees tildels «for en Skam og bare at komme af Dovenskab», og de lettere komme ofte ikke til Lægens Kundskab. I enkelte Tilfælde, som kom under Behandling paa Sygehus, indtraadte snart en tydelig Bedring, medens den fuldstændige Helbredelse, især Resorptionen af Infiltrationen somoftest tog meget lang Tid.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.								
		1 Alten.	2 Loppen.	3 Hammerfest.	4 Maasø.	5 Kistrand.	6 Tanen.	7 Vardø.	8 Vadsø.	9 Sydvaranger.
	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	37	-	-	11	-	-	1	13	4	8
Gonorrhoe, Urethrit	79	2	1	41	1	2	-	20	11	1

Fra Alten angives Syphilis fremdeles at holde sig mellem Kvænerne i Transfardalen, 24 indlagdes paa Amtssygehuset.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Alten	24	3	10	14
Loppen	10	-	6	4
Hammerfest	39	6	18	21
Hammerfest	36	6	15	21
Landdistrikt	3	-	3	-
Maasø	13	1	4	9
Kistrand	29	1	12	17
Tanen	18	3	9	9
Vardø[1]	25	-	25	-
Vardø	25	-	25	-
Landdistrikt	-	-	-	-
Vadsø	28	2	12	16
Vadsø	21	1	9	12
Landdistrikt	7	1	3	4
Sydvaranger	4	-	2	2
Finmarkens Amt	190	16	98	92
Deraf i Byer	82	7	49	33
— - Landdistrikt	108	9	49	59

[1]) Fra Vardø Distrikt ere kun epidemiske Dødsfald for Byen opgivne.

Svindsot kom oftere under Behandling i Tanen end de foregaaende Aar. Blandt de angrebne vare 4 Lapper.

De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 8.4 pCt. af samtlige opgivne Dødsaarsager og 17.4 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 8.5 pCt. og 21.2 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 8.3 pCt. og 15.3 pCt.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel (se Side 230).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 8 Tangforløsninger og 1 Efterbyrdsoperation. Indikationer og Udfald sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tangforløsning.				Efterbyrdsoperation.
	Mødre		Børn		Mødre
	levende.	døde.	levende.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	2	-	2	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-
Barselkrampe	-	1	1	-	-
Stort Fosterhoved, stive Fødselsdele	1	-	-	1	-
Sidstkommende Hoved ved Fodfødsel	1	[1]) 1	-	2	-
Abort i 3die Maaned	-	-	-	-	1
Tilsammen	6	2	3	5	1
	6		8		

[1]) Død i 4de Døgn, ubekjendt Dødsaarsag.

Desuden udførtes 1 Perforation med Udskrælling af Issebenene og paafølgende Udtrækning med Tang hos en tidligere ved Tang forløst Kvinde. Fosteret var stort, især Hovedet, og dets Ben stærkt forbenede. Moderen forblev ilive. Tilsammen udførtes saaledes 10 Operationer, hvoraf 1 i Alten, 2 i Hammerfest, 4 i Tanen og 3 i Vadsø Distrikter.

Jordemoderhjelpen. Jordemødrene have i nedenstaaende Distrikter bistaaet ved følgende Antal Fødsler:

i Loppen ved 10 Fødsler, hvoraf 9 i Isseleie, i et Tilfælde var Barnet dødfødt og Fødselen foregaaet før Jordemoderens Ankomst,

i Tanen « 12 « « 10 - do. og 2 i Sædeleie,

- Sydvaranger « 5 « alle normale.

Fra Kistrand meddeles, at Jordemødrene benyttes mere end tidligere, men at man ofte tager sin Tilflugt til uautoriserede Fødselshjelpersker paa Grund af de lange Afstande. Det samme anføres ogsaa fra Tanen, hvor største Delen af Aaret næsten uoverstigelige Hindringer lægges iveien for Jordemoderens Fremkomst, idet man maa frem tilfods over høie Fjelde eller i Baad paa den mod Ishavet aabne Tanafjord.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 5, hvoraf 4 Barselfeber og 1 Barselkrampe.

Fødte og Døde.

	Fødte.	Døde				Død-fødte[2]).	Omkomne	
		ialt.	0–1 Aar.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	ved Drab.
Alten	160	110	18	-	-	4	9	1
Loppen	64	55	6	-	-	2	5	-
Hammerfest	168	94	26	1	1	3	3	-
Hammerfest	114	49	14	-	1	2	2	-
Landdistrikt	54	45	12	1	-	1	1	-
Maasø	70	36	9	-	-	2	1	-
Kistrand	99	66	9	-	2	2	7	-
Tanen	84	71	9	-	-	4	18	-
Vardø	131	93	23	-	1	9	8	-
Vardø	96	68	16	-	1	6	2	-
Landdistrikt	35	25	7	-	-	3	6	-
Vadsø	209	107	37	4	7	11	5	-
Vadsø	120	44	14	-	4	6	3	-
Landdistrikt	89	63	23	4	3	5	2	-
Sydvaranger	55	45	12	2	-	-	9	-
Finmarkens Amt	1040	677	149	7	11	37	65	1
Deraf i Byer	330	161	44	-	6	14	7	-
— - Landdistrikt	710	516	105	7	5	23	58	1

[1]) og [2]) Se Anmærkning under Kristiania By.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 363 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 65,1.

Veirliget. Vinteren var streng og kold med en usædvanlig Snemængde og voldsomme Storme. Vaaren kom sent, Sommeren var for det meste regnfuld og lidet varm, Høsten og de første Vintermaaneder derimod milde og stormfri. Høsten gav middels Udbytte; den tildels (Kistrand og Tanen) rige Høavling blev daarlig indbjerget. Multehøsten mislykkedes væsentlig paa Grund af for tidlig indtrædende Frost (Loppen og Tanen). Fisket var ujevnt, tildels meget daarligt; i Tanen og Maasø udeblev Loddefisket aldeles.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra næsten det hele Amt klages over økonomisk Tilbagegang paa Grund af de i en Række Aar maadelige eller rent mislykkede Fiskerier. Forholdene dette Aar forværredes end yderligere ved den usædvanlig kolde og lange Vinter, der paa mange Steder holdt Folk og Buskap fuldstændig indsneede fra November til Slutningen af Juni Maaned. Inden flere Distrikter herskede der saaledes sand Nød blandt Befolkningen og det offentlige Fattigvæsen maatte i stor Udstrækning hjelpe, hvor der før havde hersket forholdsvis Velstand. Under saadanne Omstændigheder have naturligvis de hygi-

De vigtigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne[1]).	Landdistrikterne.
Mæslinger	18	17	1
Lungebetændelse	17	7	10
Skarlagensfeber	17	4	13
Svindsot	16	7	9
Alderdomssvaghed	13	-	13
Exanthematisk Typhus	11	1	10
Akut Bronchit	9	7	2
Kræft	8	2	6
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Krampe i Børnealderen	7	4	3
Diarrhoe og Cholera nostras	7	5	2
Hjerneslag	6	2	4

[1]) Fra Vardø ere kun Dødsfald af epidemiske Sygdomme opgivne.

æniske Krav ikke kunnet opfyldes, og der meldes overalt om liden eller ingen Fremgang. Fra Altens Distrikt omtales, at Gammer blive sjeldnere; de findes nu kun i Udkanten af Distriktet og vige lidt efter lidt Pladsen for tømrede, ordentlig opførte Huse, der dog ofte ere overfyldte. Fra Loppen anføres de hygiæniske Forhold at have været usædvanlig mislige. Folk boede bogstavelig under Sneen, da det formedelst de stadige Snestorme var umuligt at holde Sneen nogenlunde borte fra Husene. De indre Vægge vare følgelig hele Tiden vaade og Ventilationen overmaade slet. Føden var sparsomme Portioner Russemelskager og buknet Fisk i de fleste Hjem. Skjørbug og Blodgang vandt rigelig Udbredelse. Fra Maasø meldes, at Alkoholmisbrug eller overdreven Brug af andre Nydelsesmidler aldeles forsvinder under den tiltagende Armod blandt Befolkningen. Fra Kistrand klages over Sultefodring af Kreaturerne, saaledes at man en stor Del af Aaret ikke har noget Udbytte af dem, medens 1 a 2 Personers Tid helt optages med at stelle dem. Medens der for en Del Aar siden udførtes ikke ubetydeligt Smør fra Porsanger, er det nu næsten ikke at faa kjøbt, og der indføres ganske betydelige Mængder. Af Kaffe og Sukker indføres og forbruges en stadig tiltagende Mængde, medens derimod Brændevinsdrik er i Aftagende, hvortil den i de sidste Aar begyndte religiøse Vækkelse bidrager meget. I Karasjok angives baade de økonomiske og hygiæniske Forhold at være bedst mellem de fastboende. I Tanen standsede Krediten; lidet var at tjene paa Land, og Vinterfisket hindredes i flere Maaneder ved uafbrudt Uveir. Uheldigvis var ogsaa Melforsyningen yderst knap, og virkelig Hungersnød afværgedes kun ved offentlig Hjelp. Under dette svækkedes al Energi hos Almuen, og den blev lidet driftig, selv naar der bødes en Anledning til Fortjeneste. Flere store Falliter mellem Handelsmændene, hvorved en hastig Inddrivning af udestaaende Penge gjordes nødvendig, forværrede end yderligere Nøden; Russemelet var ogsaa betydelig dyrere end ellers. Kun fra Vadsø omtales Aaret som godt for Distriktet, saaledes at Almuen sattes istand til at klæde sig bedre og leve bedre.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt[1]).	Fattigsygepleien.				Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vacci-nerede.	Rets-medicinske For-retninger.
	Antal anmeldende Læger.	Behandlede for Fattigvæsenets Regning.	Antal anmeldende Læger.	Behandlede for Medicinalfondets Regning.			
Amtet	7	286	3	228	15	312	[2]) 3
Alten	-	-	-	-	2	38	2
Loppen	1	35	1	138	1	-	-
Hammerfest	2	96	-	-	4	150	-
Maasø	1	12	-	-	2	2	-
Kistrand	1	13	1	flere	2	7	-
Tanen	1	35	-	-	2	32	-
Vadsø	1	95	1	290	2	-	1
Sydvaranger	-	-	-	-	-	83	-

[1]) Fra Vardø er ingen Oplysninger indkomne. [2]) Deraf 2 over levende og 1 over død Person.

Ved Sundhedskommissionsmødet i Loppen omhandledes Opførelsen af et Lighus ved Kirken i Hasvig, hvorved man vilde undgaa, at Sommerrorboden om Vinteren skal tjene som Lighus.

Om **Lægehjelpen** skrives fra Kistrand, at den stadig paakræves i større Udstrækning, men at de store Afstande i høi Grad vanskeliggjøre Lægens Fremkomst til de mere afsides liggende Dele af Distriktet «Karasjok». Herpaa har man søgt at raade Bod ved Vedtagelse i Amtsformandskabet af en Beslutning, hvorved Lægen tilstaaes Skyds- og Diætgodtgjørelse paa Reiser, som, naar dertil er Leilighed, foretages til afsides liggende Dele af Distriktet.

Kvaksalveri. I Kistrand praktiserer en ældre Mand, men med aftagende Søgning.

Sygehuse. Amtet har 4 faste Sygehuse i Alten, Hammerfest, Vardø og Vadsø, samt 3 Fiskersygehuse, nemlig i Loppen, Maasø og Tanen. I Loppen skal Sygehuset flyttes fra Brevik til Hasvik Lægegaard.

Af **Badeindretninger** omtales de samme som i tidligere Beretninger.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

C. Uddrag og Sammenstilling

af de ifølge Lov af 27de Februar 1866 og Indre-Departementets Cirkulære af 17de Marts samme Aar fra Dyrlægerne indkomne Beretninger om Sundhedstilstanden blandt Husdyrene og om Veterinærvæsenets Tilstand m. m. i 1881*).

Kreaturholdet den 31te December 1875 i Riget og dets Amter vil sees af følgende efter «Statistisk Aarbog for 1880» indtagne Tabel. (Se næste Side).

Sundhedstilstanden skildres fra de fleste Steder som god, fra Egnene om Kristianiafjorden endog som særdeles god. Epizootier af større Udbredning

*) Ifølge den officielle Fortegnelse over authoriserede Dyrlæger i 1881 var deres Antal 77. Af disse antages 9 ikke at have praktiseret. Følgende Tabel giver en Oversigt over Antallet af Dyrlæger, deres Fordeling paa Amterne m. m.

Overøvrighedsdistrikter.	Antal Dyrlæger.	Antal Dyrlæger, fra hvem Indberetning er indkommen.	De sidstnævntes Bopæl.
Christiania By	7	6	Christiania.
Akershus Amt	4	4	Nannestad, Eidsvold, Aas, Lillestrømmen.
Smaalenenes —	7	7	Trøgstad, Eidsberg, Moss, Sarpsborg, Fredriksstad (2), Fredrikshald,
Buskeruds —	5	5	Drammen (2), Næs, Hønefos, Kongsberg,
Jarlsberg og Laurviks —	5	4	Laurvik, Holmestrand, Tønsberg, Hof.
Hedemarkens —	11	10	Aamot, Aasnæs, Elverum (2), Ringsaker, Vang, Kongsvinger, Hof, Tønset.
Christians —	8	7	Land (2) Østre Toten, Vaage, Lillehammer, Gjøvik, Nordre Aurdal,
Bratsberg —	3	3	Hviteseid, Skien, Hiterdal,
Nedenæs —	1	-	
Lister og Mandals —	1	1	Mandal.
Stavanger —	2	2	Stavanger, Haugesund.
Søndre Bergenhus —	4	3	Bergen, Voss, Lervik.
Bergens By.....	1	1	Bergen.
Nordre Bergenhus Amt	2	1	Balestrand.
Romdals —	-	-	Orkedalen, Melhus, Ørlandet, Trondhjem (2).
Søndre Trondhjems —	5	5	
Nordre — —	7	7	Inderøen, nedre Stjørdalen, Stenkjær, Overhalden, Værdalen, Skogn, Frosten.
Nordlands —	1	-	
Tromsø —	-	-	
Finmarken - -	-	-	
Uopgivet Bosted	3	-	
Tilsammen	77	66	

Kreaturhold den 31te December 1875.

	Heste.	Storfæ.	Faar.	Gjeder.	Svin.	Rensdyr.
Smaalenene	10 819	45 672	18 336	49	3 589	-
Akershus	13 161	57 427	29 762	664	6 440	-
Christiania	1 364	539	67	-	241	-
Hedemarken	14 837	80 132	91 493	16 194	9 335	-
Christians	17 048	100 169	111 927	53 647	11 183	4
Buskerud	8 631	52 945	50 157	14 172	3 577	1
Jarlsberg og Laurvik	7 423	35 847	15 579	51	2 907	1
Bratsberg	5 530	39 784	58 792	10 360	3 299	
Nedenæs	3 466	26 886	35 772	10 709	1 999	-
Lister og Mandal	3 257	40 480	49 806	12 068	953	-
Stavanger	8 950	55 619	207 689	16 580	3 788	-
Søndre Bergenhus	6 657	87 687	226 381	20 577	5 577	23
Bergen	174	113	126	2	10	-
Nordre Bergenhus	9 252	92 360	189 917	40 627	9 625	231
Romsdal	9 896	85 275	180 004	30 939	8 636	-
Søndre Trondhjem	9 764	69 319	122 504	24 742	10 450	3 211
Nordre —	9 107	48 481	106 495	28 952	11 725	7 183
Nordland	7 531	59 175	119 204	27 693	5 726	14 799
Tromsø	4 566	30 084	62 078	11 954	1 726	5 824
Finmarken	470	8 623	20 217	2 881	234	65 290
Rekapitulation:						
Bygder	147 475	1 009 894	1 682 934	322 224	97 977	96 546
Byer	4 429	6 723	3 372	637	3 043	21
Riget i 1875	151 904	1 016 617	1 686 306	322 861	101 020	96 567
— 1865	149 167	953 036	1 705 394	290 985	96 166	101 768
— 1855	154 447	949 935	1 596 199	357 102	113 320	116 891
— 1845	131 894	842 568	1 447 274	290 950	88 637	90 273
— 1835	113 163	644 414	1 028 945	184 518	79 874	82 225

have ikke forekommet. De væsentligste i 1881 hos Husdyrene behandlede Sygdomme ville sees af følgende Tabeller, sammendragne af de fra Dyrlægerne indkomne Beretninger (se Tabel I—VI).

Hesten.

Ialt haves Opgaver over 175 dræbte paa Grund af Sygdom og 341 døde.

Af **Miltbrand** forekom 20 Tilfælde med dødelig Udgang, de fleste sporadiske i sin Optræden. I Hallingdal døde 6 Heste, der om Sommeren havde gaaet i fælles Havn; hvordan Smitten fra først af var indbragt har ikke kunnet oplyses. Fra Bergen berettes, at en Hest, der var benyttet til Transport af en af Miltbrand død Ko, blev smittet og døde. Paa en Gaard i Askevold, Søndfjord, døde fra Midten af Mai i Løbet af ½ Aar 2 Heste, 13 Kjør, 2 Svin og 1 Kat af Miltbrand; Sygdommen antages indført ved en raa Hud, og der sagdes, at den

Tabel I. Sygdomme hos **Hesten.**	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaalenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsberg og Laurvik Amt.		
	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.		Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Dera
Miltbrand	20	1	19	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10	-	-	
Snive og Springorm	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Typhus	47	3	6	8	30	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Føllesyge	5	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Børbetændelse	7	1	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Skarlagensfeber	7	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Mæslinger	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosen, Pletfeber	309	9	4	36	97	-	-	22	7	-	25	-	-	23	-	-	4	-	
Mundsyge	120	-	1	14	76	-	-	6	-	-	2	-	1	3	-	-	-	-	
Muk	856	-	-	56	192	-	-	54	-	-	102	-	-	84	-	-	40	-	
Katarrhalfeber, Influenza	475	-	5	17	68	-	2	-	-	-	36	-	1	61	-	-	-	-	
Andre katarrhalske Tilfælde, Strengel	1311	-	8	43	148	-	-	41	-	2	123	-	-	66	-	-	151	-	
Kværke	1813	18	83	59	45	2	3	211	-	6	116	1	8	62	-	3	63	-	
Halsbetændelse	533	1	5	44	26	-	1	13	-	-	58	-	-	47	-	1	18	-	
Lunge-, Brystbetændelse	251	7	27	45	26	1	2	6	-	-	9	1	2	20	1	2	5	1	
Brystvatersot	17	-	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hjerte-, Hjerteposebetændelse	44	3	5	11	12	1	1	-	-	-	-	-	-	17	-	2	1	1	
Rheumatisme, rheumatisk Feber	164	3	-	38	32	2	-	6	-	-	16	1	-	16	-	-	11	-	
Diarrhoe	202	2	7	39	45	-	-	7	-	-	17	2	1	18	-	-	14	-	
Forstoppelse	288	6	24	40	70	4	7	14	-	-	23	-	4	38	-	4	8	-	
Indigestion	980	-	1	56	197	-	-	81	-	-	74	-	-	109	-	-	77	-	
Kolik	773	11	65	58	156	5	14	49	-	3	109	3	9	46	-	3	56	1	
Forgiftninger	15	-	-	2	[1]) 13	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Trommesyge	4	1	1	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	
Bughinde-, Mave- og Tarmbetændelse	81	10	24	30	8	2	1	6	-	5	14	2	6	4	-	1	3	-	
Gastrisk Feber	35	-	-	12	2	-	-	-	-	-	7	-	-	3	-	-	13	-	
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsot	25	6	2	10	3	-	-	2	1	1	4	3	-	-	-	-	-	-	
Flyndresyge, Vatersot og Blegsot	26	-	2	10	-	-	-	7	-	-	4	-	2	10	-	-	-	-	
Ormetilfælde	194	-	-	34	12	-	-	4	-	-	15	-	-	6	-	-	1	-	
Hjernebetændelse, Koller	48	11	9	17	17	5	3	-	-	-	6	2	2	5	1	1	2	-	
Lamheder	88	15	4	32	9	1	-	9	1	-	12	2	-	6	-	1	6	4	
Krampe	16	2	1	8	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	
Stivkrampe	25	6	13	18	4	2	1	4	-	2	4	1	3	1	-	1	-	-	
Nyrebetændelse	88	8	11	22	29	5	4	13	-	2	8	1	-	10	-	1	-	-	
Blodpis	18	-	-	3	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skab	79	-	-	11	-	-	-	27	-	-	23	-	-	-	-	-	3	-	

[1]) Foruden de i Tabellen opførte Tilfælde anføres som behandlede følgende: Epilepsi 1 (3 dræbte), Tarmslyng 1 (dræbt). Desuden anmeldes af en Dyrlæge fra Kristiania 120 katarrha 416 Heste for Indigestion, Katarrh, Muk og forskjellige chirurgiske Sygdommme.

6			7			8			9			10			11			12			13			14			15		
Hedemarkens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	4	-	3	1	-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1
-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65	1	3	26	-	1	10		-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	31	1	-
4	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	41	-	-
108	-	-	64	-	-	25	-	-	6	-	-	-	-	-	74	-	-	1	-	-	-	-	-	26	-	-	80	1	-
240	-	2	21	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	37	-	-
273	-	4	110	-	-	57	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	77	-	1	254	-	1
428	-	11	301	2	4	77	-	7	-	-	-	40	-	8	247	12	14	35	-	1	-	-	-	40	-	1	148	1	10
104	-	-	48	-	1	18	-	-	2	-	-	-	-	-	43	1	1	-	-	-	-	-	-	15	-	1	141	-	-
76	1	8	47	-	3	2	-	1	-	-	-	2	-	2	3	1	1	5	1	-	-	-	-	4	-	1	46	-	5
3	-	1	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
8	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-
19	-	-	28	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	9	-	-
18	-	-	17	-	1	4	-	-	4	-	1	-	-	-	22	-	3	-	-	-	-	-	-	4	-	-	32	-	1
47	-	1	18	-	1	1	-	1	5	-	1	2	-	-	16	2	3	-	-	-	-	-	-	12	-	-	34	-	1
152	-	-	103	-	1	34	-	-	2	-	-	4	-	-	35	-	-	7	-	-	-	-	-	39	-	-	66	-	-
73	1	4	49	1	1	8	-	5	3	-	-	9	-	1	37	-	7	24	-	3	-	-	-	50	-	2	104	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	2	6	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	1	4	-	-	-	-	-	6	1	2	10	-	1
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
5	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
64	-	-	26	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	28	-	-
4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	10	2	2
16	2	1	15	5	1	2	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	9	-	-
3	1	-	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
2	2	-	-	-	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	2
3	1	-	9	-	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	3	-	-	8	-	1
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
11	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	13	-	-

Rygmarvbetændelse 2 (dræbte), Ødem 2, Stranguri 1, Mishandling 7 (2 dræbte, 1 død), Kræft 3
ske, 57 rheumatiske og 130 gastriske Tilfælde; paa Gardermoen behandledes under Vaabenøvelserne

Tabel II.

Sygdomme hos **Hesten** og **Koen**[1]).

	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaalenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsberg og Laurvik Amt.		
	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.		Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Dera
Udslet, Lus og Kløe	1187	-	-	52	148	-	-	26	-	-	68	-	-	150	-	-	58	-	
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognesyge	10	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Asthma.....	256	7	2	43	48	-	-	30	1	-	38	-	2	20	2	-	18	1	
Øiensygdomme	358	1	-	50	80	-	-	24	-	-	17	1	-	27	-	-	18	-	
Aborter.....	13	-	-	8	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	-	1	-	
Efterbyrdens forhalede Afgang	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Yverbetændelse.....	29	-	-	13	2	-	-	2	-	-	1	-	-	2	-	-	2	-	
Chirurgiske Tilfælde.....	6271	34	5	59	832	-	-	327	4	-	530	11	-	566	-	-	467	1	
Operationer:																			
Kastrationer	1425	-	2	55	70	-	1	110	-	-	120	-	-	94	-	-	53	-	
Fødselshjelp	13	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	
Koen.																			
Miltbrand.....	66	15	45	14	1	-	1	2	-	2	1	1	-	9	-	9	7	5	
Typhus.....	59	22	18	11	-	-	-	-	-	-	1	-	1	5	-	2	-	-	
Kalvningsfeber.....	376	106	31	57	86	29	2	24	2	4	41	7	4	48	14	2	22	5	
Børbetændelse.....	155	25	7	35	26	3	3	8	-	-	18	4	1	10	4	-	4	-	
Ægte Kopper.....	131	2	1	9	-	-	-	35	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	
Skarlagensfeber	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mæslinger	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosen, Pletfeber.....	67	-	-	15	2	-	-	-	-	-	24	-	-	11	-	-	3	-	
Klov- og Mundsyge	106	4	-	6	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Muk	378	-	-	5	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	
Katarrhalfeber, Influenza.	103	17	6	14	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre katarrhalske Tilfælde.....	109	1	-	20	22	1	-	2	-	-	1	-	-	9	-	-	20	-	
Halsbetændelse.....	63	-	3	16	2	-	-	10	-	-	1	1	-	7	1	-	7	-	
Lunge-, Brystbetændelse..	274	38	11	36	24	5	-	10	1	-	8	2	-	15	1	-	5	-	
Brystvatersot.....	34	13	1	8	-	-	-	4	1	1	2	-	-	1	1	-	3	2	
Hjerte-, Hjerteposebetændelse	65	38	4	23	11	5	-	3	3	-	4	4	-	3	3	-	7	6	
Rheumatisme og rheumatisk Feber.....	116	7	2	24	14	-	-	4	-	-	1	-	-	4	-	-	17	1	
Diarrhoe.....	444	25	16	49	27	2	-	19	-	1	31	1	-	36	-	3	20	-	
Forstoppelse	508	38	7	49	37	8	-	36	1	-	40	4	-	30	1	-	42	-	
Indigestion.....	636	6	4	47	26	-	-	64	-	-	52	-	-	38	-	-	39	2	
Kolik	74	2	3	15	5	1	-	10	-	-	7	-	-	-	-	-	18	-	
Forgiftninger	73	12	10	16	39	7	-	3	-	-	8	-	3	3	1	1	8	3	
Trommesyge	312	22	10	43	64	9	1	44	-	1	31	3	4	23	-	-	5	-	
Bugbinde-, Mave og Tarmbetændelse.....	110	25	5	28	-	-	-	-	-	-	19	7	-	11	2	-	4	3	

[1]) Foruden de i Tabellen opførte Tilfælde anføres som behandlede: Børkrængning 26
Desuden anmeldtes af en Dyrlæge fra Kristiania 20 katarrhalske (1 dræbt), 12 rheumatiske

6			7			8			9			10			11			12			13			14			15		
Hede-markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
471	-	-	37	-	-	15	-	-	2	-	-	8	-	-	95	-	-	4	-	-	-	-	-	64	-	-	41	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	2
38	1	-	34	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	13	-	-
114	-	-	42	-	-	7	-	-	3	-	-	1	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	11	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
8	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
618	9	3	581	1	1	141	1	-	15	1	-	16	-	-	26	3	-	46	-	-	-	-	-	313	2	-	793	1	1
226	-	-	324	-	1	24	-	-	-	-	-	6	-	-	85	-	-	-	-	-	-	-	-	176	-	-	137	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	2	1	1	26	8	12	2	-	2	-	-	-	-	-	-	13	-	13
14	11	-	8	5	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	27	6	11	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
13	8	1	13	3	2	32	4	4	4	1	-	2	1	1	28	8	7	5	3	-	-	-	-	19	5	3	39	16	-
23	5	1	10	1	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	42	2	-
1	-	-	28	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	19	-	-
42	-	-	42	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-
360	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
80	10	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	3
19	-	-	12	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	11	-	-
4	-	-	18	-	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
81	7	5	23	2	2	7	2	1	-	-	-	-	-	-	18	4	3	-	-	-	-	-	-	2	1	-	61	13	-
6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	6	-
18	8	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	-	13	6	-
24	2	1	7	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	26	4	-
83	4	4	42	4	-	25	2	1	7	-	-	3	-	-	49	4	7	5	-	-	-	-	-	24	-	-	73	8	-
136	6	4	46	5	1	2	-	-	3	-	-	4	-	-	25	5	2	2	-	-	-	-	-	49	7	-	56	1	5
128	1	2	61	-	2	47	-	-	4	-	-	11	-	-	57	2	-	4	-	-	-	-	-	34	-	-	71	1	-
2	-	-	18	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	8	1	-
9	1	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
37	1	1	24	4	1	8	-	-	-	-	-	10	-	-	10	2	1	-	-	-	-	-	-	5	1	-	51	2	1
23	3	1	5	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	15	6	2	-	-	-	-	-	-	5	-	-	26	4	1

ræbt) Skedekrængning 10, Børslyngning 9 (1 dræbt, 1 død), Epilepsi 1, Stranguri 4, Mishandling 4
15 gastriske Tilfælde (af de sidste 2 dræbte).

Tabel VI.

Sygdomme hos **Koen og Faaret.** [1])

	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaalenenes. Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsber og Laurv Amt.		
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	De
Gastrisk Feber	211	13	10	28	18	4	-	28	-	1	5	1	-	1	1	-	13	2	
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsot	80	8	2	18	12	3	-	5	-	-	1	-	-	3	-	-	9	-	
Flyndresyge, Vatersot, Blegsot	30	6	-	7	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	-	-	12	4	
Ormetilfælde	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hjernebetændelse, Koller	22	11	-	12	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	2	2	
Lamheder	88	20	-	24	20	9	-	7	-	-	19	4	-	4	1	-	5	1	
Krampe	20	2	-	10	-	-	-	-	-	-	2	1	-	4	1	-	2	-	
Stivkrampe	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	
Nyrebetændelse	13	5	-	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	
Blodpis	291	28	30	42	31	5	2	10	-	1	7	1	-	20	3	-	49	6	
Skab	68	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	
Udslet, Lus og Kløe	1412~~5~~	1	-	60	840	-	-	1519	-	-	2318	-	-	1030	-	-	272	-	
Parresyge	~~58~~	18	-	8	-	-	-	-	-	-	5	5	-	5	-	-	-	-	
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognesyge	191	75	8	~~2~~5	-	-	-	5	1	3	84	23	-	18	11	1	9	3	
Asthma	7	1	-	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	
Benskjørhed, Slikkesyge	504	63	17	30	5	-	-	4	1	-	36	5	-	13	-	-	9	5	
Øiensygdomme	198	-	-	31	12	-	-	4	-	-	2	-	-	2	-	-	9	-	
Kalvekastning, Aborter	764	4	1	41	14	1	-	38	-	-	33	-	-	29	-	-	17	-	
Efterbyrdens forhalede Afgang	841	11	6	55	128	7	2	51	-	-	73	-	-	39	-	1	56	2	
Yverbetændelse	664	20	-	60	100	13	-	42	1	-	67	1	-	50	1	-	35	-	
Feil ved Melken	335	-	-	35	74	-	-	6	-	-	18	-	-	12	-	-	35	-	
Chirurgiske Tilfælde	2272	42	3	50	56	-	-	65	2	-	44	4	-	89	2	-	62	5	
Operationer.																			
Kastrationer	39	-	-	10	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Fødselshjelp	499	29	3	56	70	2	-	42	3	-	40	6	-	50	2	-	50	5	
Faaret.																			
Miltbrand	31	9	15	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	
Typhus	17	-	17	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	
Børbetændelse	12	2	1	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	
Ægte Kopper	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	
Klov- og Mundsyge	14	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Katarrhalfeber, Influenza	44	-	11	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre katarrhalske Tilfælde	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Halsbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lunge-, Brystbetændelse	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ondartet Lungesyge	16	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brystvatersot	14	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

[1]) Forunden de i Tabellen opførte Tilfælde anføres som behandlede: Kræft 1 (dræ

6			7			8			9			10			11			12			13			14			15		
Hede-narkens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
enandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
41	2	3	28	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	3	1	-	52	2	3
27	4	-	13	-	2	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7	-	-
-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	5	-
8	1		2	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	19	4	-
4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8	3	-
15	-	1	20	-	2	19	-	1	5	-	1	1	1	-	49	8	13	2	-	-	-	-	-	19	1	-	44	3	4
20	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	-	-
54	-	-	569	-	-	50	1	-	4	-	-	6	-	-	390	-	-	2	-	-	-	-	-	564	-	-	407	-	-
18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	22	12	-
9	6	1	31	10	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	30	18	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
29	-	-	9	-	-	36	2	-	3	-	-	-	-	-	67	15	17	2	-	-	-	-	-	19	4	-	272	31	-
20	-	-	16	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9	-	-
83	-	-	63	-	-	14	-	-	2	-	-	1	-	-	31	3	1	-	-	-	-	-	-	8	-	-	31	-	-
53	-	-	45	-	-	17	-	-	4	-	-	8	-	-	30	2	-	1	-	-	-	-	-	35	-	-	101	-	2
56	-	-	56	-	-	19	-	-	3	-	-	4	-	-	25	3	-	6	-	-	-	-	-	22	-	-	80	1	-
44	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	46	-	-	77	-	-
12	10	-	77	3	1	16	1	-	8	2	-	5	-	-	9	-	1	6	-	-	-	-	-	62	7	-	141	6	1
18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	3	-	-
64	1	-	34	-	-	24	2	1	-	-	-	4	-	-	12	1	-	3	-	-	-	-	-	39	1	-	67	6	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	9	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-
3	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	11	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2	-

ørkrængning 1, Mishandling 4.

Tabel V.

Sygdomme hos **Faaret** og **Gjeden.** [1])

	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaalenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsber og Laurvi Amt.		
	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.		Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Der
Hjerte-, Hjerteposebetændelse	1	-		1	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	
Rheumatisme og rheumatisk Feber	7	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diarrhoe	27	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forstoppelse	20	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Indigestion	11	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	
Kolik	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forgiftninger	9	-	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Trommesyge	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bugbinde-, Mave- og Tarmbetændelse	7	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsot	1	-		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Flyndresyge, Vatersot, Blegsot	363	35	37	13	-	-	-	38	-	5	23	5	-	-	-	-	33	2	
Dreiesyge	35	22	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lamheder	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skab	1168	-	-	7	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	
Udslet, Lus og Kløe	250	-	-	3	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	
Øiensygdomme	26	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aborter	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Yverbetændelse	16	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Chirurgiske Tilfælde	22	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Operationer:																			
Kastrationer	570	-	-	20	-	-	-	45	-	-	2	-	-	6	-	-	3	-	
Fødselshjelp	18	1	-	9	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	4	1	
Gjeden.																			
Kopper	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Klov- og Mundsyge	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Katarrhalfeber, Influenza	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Halsbetændelse	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lunge-, Brystbetændelse	3	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brystvatersot	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rheumatisme og rheumatisk Feber	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diarrhoe	20	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forstoppelse	4	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Trommesyge	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bugbinde-, Mave- og Tarmbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsot	13	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Flyndresyge, Vatersot, Blegsot	206	2	10	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lamheder	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

[1]) Foruden de i Tabellen anførte Tilfælde opføres 3 af Mishandling (1 dræbt, 2 død

6			7			8			9			10			11			12			13			14			15		
Hede-markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	21	1	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	13	1	-
6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
9	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	6	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
172	3	7	36	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	16	-
2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	10	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	60	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	74	-	-	-	-	-	1000	-	-	-	-	-	-	-	-
200	-	-	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7	-	-
10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	4	-	-
49	-	-	80	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	65	-	-	307	-	-
3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	13	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
203	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

1 af Stranguri.

Tabel III (Forts.). Sygdomme hos Gjeden og Svinet.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaalenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsberg og Laurvik Amt.		
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
Skab	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe	142	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme	16	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	19	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chirurgiske Tilfælde	20	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operationer:																			
Kastrationer	35	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselshjelp	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinet.																			
Miltbrand	41	4	18	10	3	1	1	11	-	3	4	-	3	1	-	1	2	-	2
Grisefeber	18	1	-	8	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetændelse	13	4	-	6	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Skarlagensfeber	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	23	1	-	3	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Rosen, Pletfeber	160	3	12	24	1	-	-	2	-	-	5	1	-	11	2	-	16	-	-
Katarrhalfeber, Influenza	9	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre katarrhalske Tilfælde,	14	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1	-
Halsbetændelse	51	9	2	18	-	-	-	2	-	-	8	2	-	4	-	-	7	2	-
Lunge-, Brystbetændelse	57	15	4	18	1	-	-	5	1	-	-	-	-	10	4	1	3	-	-
Brystvatersot	5	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjerte-, Hjerteposebetændelse	4	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatisme og rheumatisk Feber	72	6	2	16	2	-	-	-	-	-	1	-	-	6	1	-	4	1	-
Diarrhoe	55	-	3	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forstoppelse	80	10	5	19	-	-	-	2	-	-	2	-	-	11	1	-	3	-	-
Indigestion	58	-	-	20	-	-	-	6	-	-	6	-	-	2	-	-	6	-	-
Kolik	6	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bugbinde-, Mave og Tarmbetændelse	31	8	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Gastrisk Feber	7	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsort	10	1	1	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjernebetændelse, Koller	36	12	2	13	-	-	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	-	-	-
Lamheder	17	5	-	11	-	-	-	4	1	-	2	2	-	-	-	-	3	2	-
Kramper	73	11	5	18	-	-	-	4	-	1	3	1	-	5	-	-	7	1	-
Stivkrampe	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	8	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Skab	2	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe	17	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parresyge	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognsyge	7	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[1]) Foruden de i Tabellen opførte Tilfælde anføres som behandlede Følgende; Rachitis 3

6			7			8			9			10			11			12			13			14			15		
Hede-markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
140	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5		-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	-	-	2	-	-	1	-	-				-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	3	10	3	3	-	-	-	2	-	2	-	-	-	1	-	-
1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-
3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-
2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	6	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	89	-	6
8	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	13	4	-
18	3	3	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	15	6	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-
38	3	2	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	11	1	-
50	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
18	-	3	7	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	-	30	6	2
3	-	-	18	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	10	-	-
4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	3	2	2	-	-																						20	4	2
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	1
7	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	28	11	2
3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
11	1	2	8	1	-	8	3	1	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	20	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	1

4 dræbt), Børfremfald 1, Skedekrængning 2, Fremfald af Endetarm 5.

Tabel III.

Sygdomme hos **Svinet** og **Hunden** [1]).

	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaa lenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			5 Jarlsberg og Laurvik Amt.		
	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.		Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.	Behandl.	Deraf dræbte.	Deraf døde.
Benskjørhed, Slikkesyge	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvekastning, Aborter	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Chirurgiske Tilfælde	81	4	-	18	-	-	-	-	-	-	5	2	-	10	1	-	8	-	-
Operationer:																			
Kastrationer	1076	1	1	39	97	-	-	22	-	-	20	-	-	25	-	-	17	-	-
Fødselshjelp	30	4	1	15	2	-	-	2	-	-	2	-	-	1	-	-	1	1	-
Hunden.																			
Typhus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber, Influenza, Hvalpesyge	120	14	13	15	81	7	11	-	-	-	10	2	2	3	1	-	2	1	-
Andre katarrh. Tilfælde	8	-	-	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halsbetændelse	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og Brystbetændelse	16	-	5	4	10	-	3	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Brystvatersot	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	2	-	-	-
Rheumatisme og rheumatisk Feber	30	3	1	12	10	1	-	-	-	-	3	2	-	6	-	1	-	-	-
Diarrhoe	29	-	1	3	25	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forstoppelse	32	2	5	11	19	-	5	2	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-
Indigestion	4	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolik	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughinde-, Mave- og Tarmbetændelse	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Gastrisk Feber	6	-	1	2	5	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsot	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ormetilfælde	50	2	-	13	21	2	-	-	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse og Koller	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lamheder	7	-	-	6	1	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Kramper	28	4	2	6	20	4	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab	19	-	-	3	15	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe	63	-	-	12	44	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	1	-	-
Asthma	12	6	-	3	10	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme	35	-	-	8	26	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	-
Yverbetændelse	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chirurgiske Tilfælde	90	-	-	14	45	-	-	-	-	-	2	-	-	14	-	-	4	-	-
Operationer:																			
Castrationer	25	-	-	8	9	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Fødselshjelp [2])	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[1]) Foruden de i Tabellen opførte Tilfælde anføres som behandlet: Rachitis 1 Tilfælde.

6			7			8			9			10			11			12			13			14			15		
Hede-markens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf	
	dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24		-	6		-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	5	1	-
166	1	1	83	-	-	22	-	-	-	-	-	3	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	182	-	-	412	-	-
5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	16	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
14	1	-	-	-	-	2	-	-		-	-	5	-	-	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

først viste sig hos Hunde og Katte, efter at disse havde baaret Dotter af den garvede Huds Haar i Munden. (Konow).

Af **Springorm** forekom 3 Tilfælde i Hiterdal paa en Gaard, der grændser op mod Tudal, hvor Sygdommen ofte skal være iagttaget.

Nogle Tilfælde af en godartet forløbende **Mundsyge** i det Trondhjemske antages indført fra Jemtland over Størdalen.

Katarrhalske Sygdomme forekom med omtrent samme Antal Tilfælde som foregaaende Aar. Den over hele Landet usædvanlig kolde Vinter og Vaar gav Anledning til en stor Mængde Katarrher i Aarets første Halvdel, medens der i den paafølgende milde Høst og Vinter indtraf forholdsvis faa.

Kværke var temmelig almindelig (der anmeldes 1 813 mod 1 140 det foregaaende Aar) og jevnt udbredt over største Delen af Landet. Sygdommen havde næsten overalt størst Udbredelse i Februar og Marts og var mangesteds ondartet, især angrebes mange 1aarige Heste haardt. Fra søndre Bergenhus Amt omtales en kværkeagtig Halsbetændelse, der optraadte epizootisk i Vikevig og Førde Prestegjeld; Smitten var indbragt med en Hest fra Stavanger Amt. Sygdommen optraadte saa voldsomt, at der paa mange af de syge Dyr maatte gjøres Tracheotomi, da de holdt paa at kvæles. Epizootien standsede ved grundig Desinfektion (Svovlrøgning og Karbolsyrevaskninger). (Darre). Fra Voss omtales kværkeagtig Strengel som fremdeles almindelig, dog oftest uden nogen paaviselig Forbindelse mellem Tilfældene; de fleste indtraf i Maanederne September og Oktober. Fra det Trondhjemske omtales Epizootien af Kværke fra foregaaende Aar at have ophørt ved St. Hanstid.

De fleste **kirurgiske Tilfælde** anføres at skyldes ukyndig og uvorren Skoning. Kun i Omegnen af de større Byer, hvor der i den senere Tid er oprettet ordentlige Beslagsmedier, siges Forholdet i saa Henseende at være blevet bedre.

Koen.

Ialt haves Opgaver over 750 paa Grund af Sygdom dræbte og 263 døde. I nedenstaaende Tabel er sammenstillet det opgivne Antal Kjør, der i Aarene 1858—1881 ere dræbte og døde paa Grund af Sygdom i det Hele taget, med særskilt Opgave for Miltbrand, Kalvningsfeber, Børbetændelse, Lungetæring (med Tuberkler, Perle-, Rognesyge), Benskjørhed og Slikkesyge.

Det fremgaar af de trykte Lister og Beretninger for disse Aar, at Kalvningsfeber regelmæssigen i de fleste Aar og i Gjennemsnit har krævet det største Antal Ofre. Derefter kommer Benskjørhed og Slikkesyge, som dog kun i enkelte Aar have foraarsaget en overveiende stor Dødelighed.

Miltbrand. Paa Horten døde af Sygdommen i en Besætning 3 Kjør i Juli Maaned og 1 i Oktober; der var efter de første Tilfælde foretaget en omhyggelig Desinfektion, og Kadavrene vare nedgravede. Kreaturerne havde gaaet paa Havn i en Løkke, hvor en af Miltbrand antagelig død Hest var nedgravet i utilstrækkelig Dybde. Fra Laurdal omtales Sygdommen at have med længere Mellemrum dræbt 3 Dyr af samme Besætning, Epidemien paa Askevold i Søndfjord er omtalt ovenfor under «Hesten». De fleste Tilfælde af Miltbrand synes forøvrig at have optraadt sporadisk og have ikke givet Anledning til Smitte. Forskrifterne om Desinfektion af de smittede Fjøs, Isolering af de syge Dyr og ordentlig Nedgravning af Kadavrene synes at være blevne paaseede efterfulgte.

Typhus optraadte paa et trangt og kvalmt Fjøs paa Gaarden Grøholt i Løiten. I 3 Dage angrebes her 9 Kjør, og disse bleve alle nedgravede med Hud og Haar; siden optraadte paa samme Fjøs 2 Tilfælde, der helbrededes. Paa

Kjøer.

	Ialt opgivne paa Grund af Sygdom dræbte eller døde.	Deraf paa Grund af				
		Miltbrand.	Kalvningsfeber.	Børbetændelse.	Lungetæring, Tuberkler. etc.	Benskjørhed, Slikkesyge.
1881	1013	60	137	32	83	80
1880	901	80	115	31	77	72
1879	1068	38	165	47	68	96
1878	1090	71	178	35	97	71
1877	1151	15	134	25	68	291
1876	1193	21	100	21	46	382
1875	673	5	109	13	25	35
1874	658	33	108	12	31	25
1873	707	25	132	12	28	77
1872	675	29	119	8	37	36
1871	666	40	109	7	14	69
1870	625	10	78	4	14	104
1869	962	16	93	9	9	458
1868	431	9	75	3	23	11
1867	573	13	126	6	15	24
1866	-	9	109	10	26	23
1865	-	8	58	3	9	33
1864	-	12	51	6	6	33
1863	-	6	46	2	12	110
1862	-	33	44	-	-	5
1861	-	4	50	3	-	2
1860	-	9	53	-	5	186
1859	-	6	20	-	-	17
1858	-	8	28	-	-	sjelden.
Tiaaret 1871—80	8782	357	1269	211	491	1154
— 1861—70	-	120	723	46	114	803

Gaarden Imset i gsamme Herred angrebes 2, hvoraf 1 dræbtes; herved lykkedes det at standse Sygdommen.

Kalvningsfeber anføres for det Meste at optræde blandt for stærkt fodrede Dyr, især af ædlere Racer. Man har i Regelen ved at afknappe Fodringen og sørge for at skaffe Dyrene Bevægelse opnaaet mere end ved nogen medikamentøs Behandling.

Blandt Tilfældene af **Hjertebetændelse** forekom 2 af traumatisk Natur; det ene foraarsaget ved en halv Strikkepinde, det andet af en Synaal, der begge fra Ventrikelen havde perforeret Mellemgulvet, Lungen og ind i venstre Hjertekammer, hvor de fandtes.

Af **Forgiftninger** omtales 10 Tilfælde med 4 Dødsfald at skyldes Kviksølv, der var anvendt mod Udslet og Lus.

Fødselshjelp hos Koen.

Tabel VII.

Fødselsuregelmæssighed.	Udfald for Moderdyr.				Udfald for Afkom.			
	lev.	dræbte.	døde.	uopg.	lev.	dræbte.	døde.	uopg.
Kramper i Børmunden	6	-	-	1	6	-	-	1
Børslyngning	17	4	[1] 2	4	6	2	10	7
Børvattersot	-	-	1	-	-	-	1	-
For trange Fødselsveie	7	-	-	-	5	1	-	1
Forsnevring af Bækkenet	1	-	[1] 1	-	1	-	-	-
For svage Veer	5	-	-	-	5	-	-	-
Manglende Fostervand	2	-	-	-	-	-	-	2
Hovedet i forskjelligt Leie	42	-	-	-	24	5	4	9
Forlændsleie	4	-	-	-	3	-	1	[2] 1
Baglændsleie	20	1	-	4	6	3	9	7
Rygleie	23	1	-	3	[3] 11	1	4	12
Tværleie	4	-	[1] 1	-	2	-	-	2
Sædefødsel	13	-	-	-	9	-	2	2
Knæstilling	2	-	-	-	2	-	-	-
Albu-Knæstilling	6	-	-	-	[3] 4	-	-	3
Tilbagebøiede Forben	19	-	-	-	13	1	-	5
Dobbeltstilling	1	-	-	-	1	-	-	-
Feilagtigt Leie uden nærmere Opgave	92	2	1	10	63	4	5	33
For stort Foster	4	-	-	-	3	-	-	1
Afdødt Foster	9	-	-	1	-	-	-	-
Misfoster	2	[4] 2	-	-	-	3	1	1
Tvillinger i regelmæssigt Leie	5	-	-	-	6	-	2	2
Tilsammen	284	10	6	23	170	20	39	89
	323				318			

[1]) Døde uforløst. [2]) 1ste Tvilling; 2den Tvilling i regelmæssigt Leie. [3]) Deraf 1 Tvilling, den 2den Tvilling i regelmæssigt Leie. [4]) hos begge Børbristning.

Blodpis anføres at have været meget almindelig i Hiterdal paa myrlændte, lavtliggende Gaarde, hvor Floraen for en stor Del dannes af skarpe og urindrivende Planter. Fra andre Steder anføres, at Sygdommen optræder hyppigst, naar der efter drivende Varme med yppig Græsvext indfinder sig koldt, stormende og regnfuldt Veir.

Tuberkulose angives fremdeles at anrette megen Ødelæggelse mellem Kvæget paa Gaarde i Nærheden af Moss.

Benskjørhed bliver sjeldnere i Smaalenene, og paa mange Steder, hvor den før var almindelig, findes den ikke længere. Dette tilskrives Jordbrugets Fremgang, især en mere fuldstændig Drænering. Derimod anføres Sygdommen at have været meget almindelig i Søndhordland, da Fodret blev forsent afmeiet og kom daarligt i Hus. Fra Inderøen omtales Benskjørhed og Slikkesyge som forekommende paa de fleste Gaarde.

Kalvekastning optræder fremdeles hyppig, især inden Hedemarkens Amt, og siges at have været almindelig paa Voss.

Med Hensyn til besværlige Forløsninger henvises til ovenstaaende Tabel, som viser forekommende Fødselsuregelmæssigheder samt Udfald for Moderdyr og Afkom.

Faaret.

I November og December optraadte 30 Tilfælde af **Miltbrand** i 2 forskjellige Besætninger i Herlø og Brudvik Sogne (søndre Bergenhus Amt).

Af **Typhus** optraadte spredte Tilfælde i Nitedal og i Omegnen af Drammen. I Gjesdal (Stavanger Amt) døde paa 2 Gaarde 14 Faar af Sygdommen.

Faareskab optraadte i Id (Smaalenene), i Skiaker og Lom (Christians Amt) paa et Par Gaarde samt flere steds i søndre Bergenhus Amt; Sygdommen synes dog her at blive sjeldnere, især paa Voss, hvor intet Tilfælde er forekommet i de sidste 7 Aar. I nordre Bergenhus Amt optræder Sygdommen fremdeles ganske almindelig; der angives saaledes, at omtrent 1000 Tilfælde ere komne under Behandling aarlig i de sidste Par Aar. Sygdommen har aftaget i de sydligste Herreder, men snarere tiltaget i de nordligste Herreder af Amtet. Omstaaende Tabel giver en Oversigt over de i de forskjellige Amter opgivne Tilfælde af Sygdommen i Aarene 1862—81.

Gjeden.

Skab viste sig ogsaa mellem Gjederne paa en Gaard i Skiaker.

Fra Hallingdal anføres, at **Dreiesyge** optræder meget sjelden der, medens den er almindelig i Gudbrandsdalen; dette sættes i Forbindelse med, at man holder saa faa Hunde.

Svinet.

Miltbrand optraadte med flere sporadiske Tilfælde, især i Akershus, Smaalenenes og søndre Bergenhus Amter. Om nogle Tilfælde af Miltbrand i nordre Bergenhus Amt se under «Hesten».

Husdyravlen anføres paa de fleste Steder at være i jevn om end langsom Fremgang. Især fremhæves det, at man lægger mere og mere Vægt paa at skaffe sig gode Avlsdyr, i hvilken Henseende de stedse almindeligere Dyrskuer have en stor Betydning. Fra flere Kanter omtales ogsaa, at man er omhyggeligere med Dyrenes Fodring, og at Anvendelsen af Kraftfoder bliver almindeligere. Fra Kristians og søndre Bergenhus Amter klages fremdeles over, at man holder altfor mange Kreaturer, saa at disse maa være for længe ude om Høsten og slippes for tidlig om Vaaren. Med Hensyn til Bygning af Stalde og Fjøs er ogsaa en mærkbar Forbedring at opdage; disse bygges større og luftigere, ofte af Sten med ordentlige Kjældere.

Veterinærvæsenet. Dyrlægerne benyttes mere og mere. Dog klages der bl. a. fra Stavanger og søndre Trondhjems Amter over en Mængde Kvaksalvere, der fremdeles nyde megen Anseelse og have stort Tilløb fra den mindre oplyste Almue.

Opgivne Tilfælde af Faareskab i Aarene 1862—81.

Amter.	1862—1881.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.	1870.	1869.	1868.	1867.	1866.	1865.	1864.	1863.	1862.
Antal opgivende Dyrlæger	-	7	6	6	7	10	4	5	12	6	13	10	14	8	10	10	-	-	-	-	-
Christiania, Akershus	151	-	-	-	-	-	-	-	21	33	6	-	53	-	-	-	21	17	-	enk.	-
Smaalenene	246	15	9	20	-	-	-	-	13	13	48	5	32	-	-	91		-	faa	enk.	-
Buskerud	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	3	70	faa
Jarlsberg og Laurvik	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Hedemarken	908	10	-	-	-	-	-	-	24	-	64	40	138	2	144	6	65	57	179	179	-
Christians	1765	60	276	132	21	98	107	6	88	-	102	-	-	26	25	14	10	50	ca. 500	250	45
Bratsberg	153	9	-	-	12	15	-	-	9	-	21	6	13	9	-	9	5	-	faa	-	faa
Nedenæs	433	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56	30	37	110	flere-steds	flere-steds	flere-steds	c. 200
Lister og Mandal	6283	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	meget udbr.	1000	1238	3071	974	-	-	-	-	-
Stavanger	4041	-	-	-	20	3616	-	15	16	-	-	-	110	58	206	-	-	-	-	et Sted	et St.
Søndre Bergenhus	147001	74	657	2976	1200	8200	419	-	-	60	-	1000	-	100	-	-	1620	50023	44672	31000	5000
Bergen	40	-	-	-	-	40	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus	204695	1000	-	2685	5842	14450	6627	7089	6154	14853	9560	17000	7896	8155	29288	21553	27990	9911	6181	4013	4448
Romsdal	17504	-		-	-	-	-	-	-	-	-	430	5987	2887	5108	1692	1400	udbr.	udbr.	udbr.	udbr.
Søndre Trondhjem	523	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	1	10	-	22	400	30	4	40	enk.	10
Nordre Trondhjem	112	-	7	-	3	12	-	4	12	14	18	10	4	24	2	-	2	-	faa	-	-
Tilsammen	383951	1168	949	5813	7098	26431	7153	7120	6337	14973	9830	18492	15243	12555	37908	24776	31253	60062	51575	35512	9703

D. Bilag.

1. Om diphtherisk Svælgbetændelse.

(Af Distriktslæge N. W. Thoresens Medicinalberetning).

I det forløbne Aar kom 10 Tilfælde af **Diphtheritis faucium** under min Behandling, og da disse Tilfælde med Hensyn til Kontagiets Beskaffenhed og Overførelse i mange Henseender ere meget oplysende, vil jeg nærmere omtale samme.

En 19 Aar gammel Dreng fremviste sig for mig den 6te April med en stor phlegmonøs Hævelse i Tonsillerne og omliggende Dele samt et dybtgaaende Exsudat paa den ene Side. Jeg haabede, at Exsudatet ikke skulde være af diphtherisk Art, men gjorde ham dog opmærksom paa Sygdommens tvivlsomme Natur og bad ham bringe nærmere Besked. 24de April erholdt jeg den første Underretning fra ham med Anmodning om at tilse ham, da han vel var bedre af Halssygdommen, men plagedes nu af Anfald af Kvælning. Jeg kom strax til ham og blev ikke lidet forundret ved at finde hos ham en udtalt Lamhed i Nervus vagus, hvorved frembragtes de voldsomste Kvælningsanfald med uregelmæssig, tumultuarisk Hjertevirksomhed og hyppige Brækninger. De indfandt sig med kortere og længere Mellemrum, og jeg var netop tilstede under et saadant Anfald, der var saa stærkt, at Livet hvert Øieblik stod i Fare, og det stod klart for mig, at han snart vilde dø, hvis disse vedbleve, og dette skede ogsaa kun faa Timer efter mit Besøg. Halsdiphtheriten var for længere Tid siden hævet, og han havde været saa frisk, at han i flere Dage havde været ude og udført adskillig let Gaardsarbeide. Der kunde nu ikke længere være Tvivl om, at her havde været en virkelig Diphtherit tilstede, og heri blev jeg ogsaa bestyrket ved de senere optrædende Diphtheriter. Den 11te Mai, altsaa 17 Dage efter denne første Patients dødelige Afgang, blev jeg anmodet om at tilse en 18 Aar gammel Dreng og fandt hos ham en udbredt og dybtgaaende Svælgdiphtherit. Jeg fik oplyst, at denne Dreng, der var i Tjeneste en halv Mil borte fra den før omtalte Patient, havde hver Søndag været hjemme hos sine Forældre, der boede ganske i Nærheden af ovenomtalte Dreng, der under Rekonvalescentsen, da han endnu Intet kunde udrette, jevnlig gik ind og ud hos Naboerne for at fordrive Tiden. Selv havde han ikke, saavidt han erindrede, været sammen med ham. Dette var et voldsomt Tilfælde, som ogsaa endte dødelig den 18de Mai efter syv Dages Sygeleie med Udbredning af det diphtheriske Belæg langt ned i Lungerne og deraf følgende Kvælning. Den 30te Juli indsygnede den Tjenestepige, som havde passet sidstnævnte Dreng, af Diphterit, altsaa næsten $2^1/_2$ Maaned efter Patientens Død; det var et let, men fuldstændig udtalt Tilfælde. Denne Drengs Sygdom havde foruden dette en Række af 3 Tilfælde tilfølge. Sønnen paa Nabogaarden, 20 Aar gammel, blev tagen under min Behandling for Diphtherit den 12te Juli; han var bleven smittet af sin yngre Broder, der kort før havde uden Tilsyn gjennemgaaet en Halssygdom, som efter de erholdte For-

klaringer uden Tvivl var af samme Beskaffenhed som Broderens. Denne yngre Broder havde uagtet strengt Forbud været inde hos den paa Nabogaarden den 18de Mai af Diphtherit døde Dreng, men blev først syg i Slutningen af Juni, altsaa omtrent 6 Uger efter at have været i det smittede Hus.

Den 24de Juli blev Kirkesangerens Søn angrebet af Difterit, og han havde som den sidst omtalte Drengs Bekjendt oftere været sammen med ham baade under og efter Sygdommen, altsaa ogsaa her et Mellemrum af omtrent 1 Maaned mellem Sygdommens Optræden hos disse 2 Individer.

Den 3die Oktober atter et Tilfælde af Diphtherit hos en 28 Aar gammel Kone, som aldeles ikke kunde give nogen Besked om, hvor hun kunde være bleven smittet, men det blev oplyst, at hun af og til havde været i Kirkesangerens Hus, hvortil hun var knyttet baade ved Bekjendtskab og Slægtskab.

2. Om Lungebetændelsens Optræden i Nitedal.

(Af Cand. med. Quislings Medicinalberetning).

Af **Lungebetændelse** behandledes 24 Tilfælde, hvoraf komme paa Nitedal og Hakedal 20, Skedsmo 3 og Aker 1. Da enkelte af disse utvivlsomt maa antages at skyldes et Miasma eller Kontagium, tror jeg, at nærmere Omtale vil have sin Interesse. Paa Gaarden Slattum i Nitedal angrebes den 8de Januar 1881 den 78 Aar gamle Kone A. R, af høiresidig, croupøs Pneumoni med adynamisk Karakter; hun døde i 5te Døgn. Hendes 36 Aar gamle Søn B. R., der daglig tilsaa Moderen, angrebes den om 10de Aften af venstresidig, croupøs Pneumoni med denne Sygdoms sædvanlige Typus; Krisis indtraadte i 5te Døgn. Sammes Fader, H. R., 76 Aar gammel, der allerede før var sengeliggende paa Grund af et Fald nedover en Trappe, og som laa i Værelse med sin Kone, fik Nat til 12te, altsaa 2 Døgn efter Sønnen, Hold, Hoste etc og frembød Dagen efter alle Tegn paa en venstresidig, basal, croupøs Pneumoni; trods høi Alder og allerede før svækket Tilstand (efter Faldet) kom han sig dog, og den 17de om Eftermiddagen var han afebril. Da nu Samtlige i Huset paa Sønnens Kone nær laa tilsengs, budsendtes en Svigersøn, G. D., 61 Aar gammel, for at bistaa med Sygepleien. Den 16de Januar Eftermiddag følte ogsaa denne sig uvel, gik hjem (3 Kilometer), og samme Aften fik han Hold i venstre Side, et over 1 Time varende Frostanfald og Hoste. Næste Dag undersøgte jeg ham, men kunde hverken da eller siden opdage noget pneumonisk Focus, — kun Feber, Hold og Hoste uden Expektorat; 3 Dage efter var han oppe og befandt sig noksaa vel. Den ovenfor omtalte Søn, B. R.'s Hustru, som pleiede sin Mand og laa inde hos ham om Natten trods min Advarsel, blev ogsaa tilsidst syg den 17de; hun fik stærkt Hold, Feber, Hoste, — derimod intet Frostanfald. Heller ikke hos hende lod sig paavise nogen pneumonisk Infiltration; efter 4—5 Dages Sengeleie tilfrisknede hun. Begge de sidste Tilfælde troede jeg derfor at maatte opfatte som abortive Former, noget som Patienterne ogsaa selv gjorde, idet de betegnede sin Sygdom som «Snev af Lungebetændelse». Rækkefølgen i hine 5 Tilfælde bliver altsaa:

1. Moderen A. R., 78 Aar gammel, syg 8de Januar — død 13de.
2. Sønnen B. R., 36 Aar gammel, syg 10de Januar — Krisis 15de.
3. Faderen H. R., 76 Aar gammel, syg 12te Januar — Krisis 16-17de.
4. Svigersønnen G. D., 61 Aar gl, syg 16de Januar — tilfrisknede 19de.
5. Svigerdatteren, 28 Aar gammel, syg 17de Januar — tilfrisknede 22de.

Endnu mere paatagelig synes Sygdommens specifike Karakter at være i følgende 6 Tilfælde, der samtlige indtraf i den ensomt i Skoven liggende Husmandsplads Dølivangen under Hakedal. Nævnte Plads ligger ganske isoleret omtrent 4 Kilometer fra Bygden bag Varingskollens Top og mindst 1 000 Fod over Havfladen; den er bygget paa en afrundet Aasryg, der i Øst og Vest gaar over i den omgivende Skov, medens den i Syd skraaner umiddelbart ned til en Række sammenhængende Tjern og større Myrstrækninger, ligesom der ogsaa mod Nord i en Afstand af ca. 100 Meter ligger en stor Myr med et Tjern i sin Midte. Tanken maatte her uvilkaarlig ledes hen paa en Art Sumpmiasma som Aarsag til de nedenfor skildrede Tilfælde af Pneumoni. Den 26de November underrettede Husmanden paa Pladsen mig om, at alle hans 6 Børn, hurtig efter hverandre, vare angrebne af en heftig Sygdom, der ytrede sig med Frost, Hovedpine og Hede samt for nogles Vedkommende med Hold og Blodhoste. Ved min Ankomst kom jeg efter nøiagtig Examination af de ganske intelligente Forældre samt efter omhyggelig fysikalsk Undersøgelse til følgende Resultat:
No. 1. Emil, 12 Aar gl., Frostanfald 21de Morgen; Fund: Pneum. dextr. basalis.
No. 2. Anne Marie, 10 Aar gl., Frostanfald 22de Kl. 7 Aften; Fund: do sinistr. do.
No. 3. Inga Matilde, 8 Aar gl., syg (ikke Frysning) 23de Morgen; Fund: do. dextr. do.
No 4. Olivie Kaspara, 1½ Aar gl., syg (uden Frysning?) 23de Morgen: do. sinistr do.
No. 5. Karl Martin, 3 Aar gl., syg (uden Frysning) 23de Aften: Fund: do. do. do.
No. 6 Gina, 6 Aar gl., syg 24de Middag; Fund: Pneum. dextr. basalis.

Hos samtlige Patienter vare de fysikalske Tegn paa Pneumoni meget lette at paavise. Jeg tilsaa Patienterne næste Gang 1ste December Formiddag. Krisis var da indtraadt hos Alle undtagen Karl Martin; Emil var endog oppe af Sengen. Samtlige overstode Sygdommen. Pneumoni fandtes paa den Tid ikke i Bygden, og den først angrebne Emil havde Dagen før sin Sygdom været ude i Skoven efter Ved uden at lide synderlig af Kulde eller Væde. Maaneden var mild og fugtig med Nedbør (Slud) Dagene forud for den 21de November; der havde i længere Tid blæst sydøstlig Vind med af og til stormende Karakter. Tjernene vare isfri og Myrene opblødte. Saavel Mand som Kone undgik Sygdommen, skjønt Konen flere Gange følte Hold samt Ildebefindende med Tilbøielighed til Synkopeanfald; ihvorvel hun i Lighed med de ovenomtalte Patienter ogsaa paastod at føle «Sneven af Lungebetændelse», var det vel rimeligere at forklare hendes Sygelighed som Følge af Overanstrængelse, Nattevaagen etc., da hun var sine Børns eneste, utrættelige Pleierske. Manden opholdt sig nemlig hver Dag i Skoven paa Tømmerhugst. Begge laa de om Natten i samme lille trange Stue, hvor hine 6 Syge fyldte Luften med sit Aandedræt; dog var denne stærkt desinficeret ved Karbolsyre, som Konen efter Paalæg flere Gange daglig overalt lod stænke rundt i Stuen, ligesom jevnlig Udluftning fandt Sted.

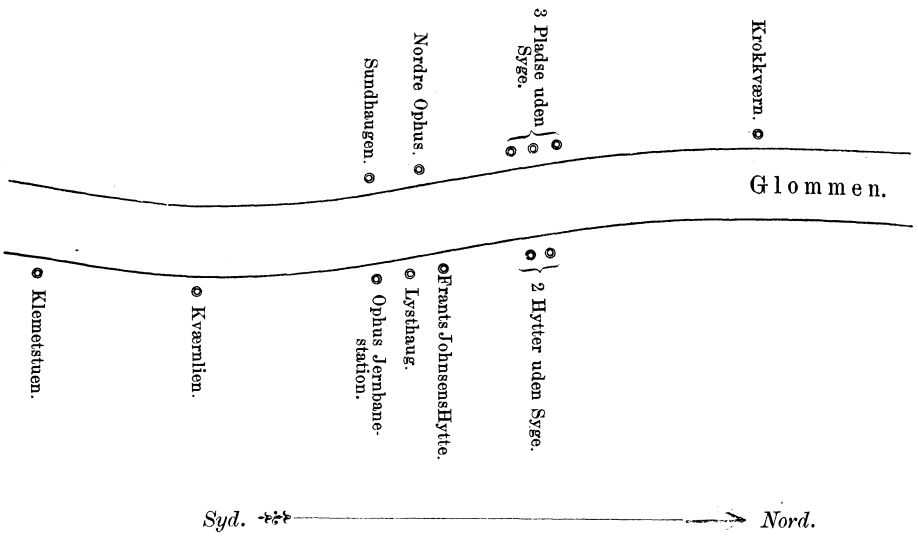
3. Om Lungebetændelsens Optræden i Storelvedalen.

(Af Cand. med. Th. Gloersens Medicinalberetning).

75 Patienter ere behandlede for croupøs Pneumoni (heraf kommer 4 Tilfælde paa ytre og 1 paa øvre Rendalen). Vinteren var kold, Thermometret viste, saavidt jeg kan huske, i Januar og Februar hyppigst mellem 20 og 30 Grader Celsius

under Nulpunktet. Paa og i umiddelbar Nærhed af Gaarden «nordre Ophus» var denne Sygdom ganske almindelig de første af Aarets Maaneder, og da den med Hensyn til sin Optræden forekommer mig at frembyde nogle Eiendommeligheder, tillader jeg mig at omtale den lidt nærmere.

De Syges Navne og Alder.			Bolig.	Datum, naar de først tilsaaes.	Døde.	Anmærkninger.
1.	Sørine Arnesdatter, Hendes Børn:	37 Aar.	Sundhaugen.	20/1		Gaarden nordre Ophus ligger paa den vestre Side af Glommen, skraat overfor og lidt nord for Jernbanestationen af samme Navn; Sundhaugen strax søndenfor og Krokkværn ca. 3 Kil. nordenfor nordre Ophus. Frants Johnsens Bolig strax nordenfor Stationen, Kværnlien ca. 2 Kil. søndenfor Stationen og Klemetstuen ca. 1 Kl. søndenfor Kværnlien. Til Anskueliggjørelse af dette kan tjene nedenfor tegnede Rids.
2.	Marie	7 —	do.	Do.		
3.	Anders	6 —	do.	Do.		
4.	Frants Johnsens Barn	8 —	Et Hytte nordenfor Jernbanestation.	Do.		
5.	A. J. Krokkværns Børn	5 —	Krokkværn.	4/2		
6.	Martinus Trønnes.	50 —	Nordre Ophus.	4/2	† 11/2	
7.	Sørine Arnesdatters Barn Ole	3 —	Sindhaugen.	10/2		
8.	Martinus Trønnes's Tjener Peder A.	37 —	Nordre Ophus.	12/2		
9.	Kari Kværnlien	80 —	Kværnlien.	16/2		
10.	Et Barn	2 1/2 —	Do.	16/2		
11.	Sørine Arnesdatter	37 —	Sundhaugen.	28/2		
12.	Kari Sanden	47 —	Nordre Ophus.	2/3		
13.	Klemet Johnsen	50 —	Klemetstuen.	17/3	†	
14.	Martinus Trønnes's Lægdegut Martinus Mikkelsen	12 —	Nordre Ophus.	3/5		
15.	Martinus Klemetsen	17 —	Klemetstuen.	13/5	†	

Paa Sundhaugen angrebes altsaa omtrent samtidig 20de Januar 3 Individer: Enken Sørine Arnesdatter og tvende Børn; kort efter at disse vare blevne friske 10de Februar et 3die Barn og 28de Februar atter Enken Sørine — ialt 5 Tilfælde.

Paa Gaarden nordre Ophus først Manden Martinus (4de Februar), der døde 11te Februar; Dagen efter angrebes Martinus's Tjener Peder Amundsen; under Begravelsen til Martinius Trønnes 2den Marts blev Pigen Kari Sanden liggende i Sygdommen og i Mai Maaned (13de) en Lægdegut Martinus Mikkelsen — tilsammen 4 Tilfælde.

I Klemetstuen angrebes først 17de Marts Manden, der døde under meningitiske Phænomener og senere 13de Mai Sønnen Martinus, der ogsaa døde. I Kværnlien omtrent samtidig 2 Tilfælde. Paa Koppang fik en Kone 28de Januar Lungebetændelse og den 2den Februar hendes $1^1/_2$ Aar gamle Barn, der diede hende, samme Sygdom.

Pneumonierne havde ellers ikke andet Forløb eller andre Symptomer end de almindelige; de dødelige Tilfælde vare som oftest forbundne med stor Mathed og Afkræftelse, stærkt Sting, stor Dyspnoe, langsom Puls (60—80), tyk, bred, hvidlig belagt Tunge og chokoladefarvet Expektorat.

---

4. Om Lungebetændelsens Optræden i Tinns Distrikt.

(Af Distriktslæge Augestads Medicinalberetning.)

Efter Norges officielle Statistik angrebes i Tinns Lægedistrikt i Tiaaaret 1871—80: 115 Patienter af Pneumoni, deraf døde 23

		Syge.	Døde.
	1871	2	2
	1872	7	1
	1873	5	-
	1874	19	3
	1875	24	5
	1876	10	4
	1877	4	2
	1878	13	2
For disse 3 Aar efter Tinns Lægedistrikts Kopibog.	1879	16	2
	1880	15	3
	1881	30	3.

I 1882 angrebes 49, døde 15. (Angaaende de opførte Døde for 1881 og 82 oplyses, at jeg har fulgt Sognepresternes Opgaver over Begravede eller rettere over de der i Aarets Løb har «faaet Jordpaakast». Mellem Vedkommendes Død og Jordpaakastet kan i Tinn ligge en Tid af indtil 3 Maaneder. I Virkeligheden døde af Pneumoni 1881: 5 i 1882: 13. Af disse 13 falde yderligere 2 Dødsfald paa Pneumonikere, tilbageliggende fra 1881.

	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I 1881 angrebes i	4	2	-	-	-	-	-	2	-	2	3	17
I 1882 — -	17	10	5	9	4	-	-	-	-	-	2	2

Som det sees, er det Antallet af Pneumonikere December 81—Mai 82, der betinger de forholdsvis høie Tal for Pneumoni i 1881 og 82.

I nævnte Tidsrum December 1881—Mai 1882, var Patienternes Antal 62, 32 af Mandkjøn, 30 af Kvindekjøn; Døde 17, 9 af Mandkjøn, 8 af Kvindekjøn.

De Dødes Alder.

Mandkjøn:	1	mellem	Aar	1— 5	Kvindekjøn:	3	mellem	Aar 40—50
	1	—	«	20—30		1	—	« 50—60
	1	—	«	50—60		4	—	« 60—70
	6	—	«	60—70				

20	Patienter	vare	fra	Jøsdalsbygden,	heraf døde	8
16	—	«	«	Vestfjorden	— —	2
8	—	«	«	Gausetsbygden	— —	1
7	—	«	«	Hovind	— —	4
11	—	«	«	Østbygden	— —	2
62						17

De Syges Antal i:	Ialt.	Heraf i				
		Jøsdals-bygden.	Vest-fjorden.	Øst-bygden.	Hovind.	Gauset-bygden.
December 1881	17	9	6	2	-	-
Januar 1882	17	7	5	-	-	5
Februar —	10	3	1	5	-	1
Marts —	5	-	1	3	1	-
April —	9	1	2	-	4	2
Mai —	4	-	1	1	2	-
Tilsammen	62	20	16	11	7	8
				62		

Paa Mjøstranden forekom formentlig intet Tilfælde af Pneumoni. I Hovind var ingen sengeliggende af nogensomhelst Sygdom før i Marts 1882.

Af de 62 Patienter vare 8 ikke tilseede af Læge, medens ogsaa for disses Vedkommende Diagnosen ansees utvivlsom. Af disse 8 tilhørte 4 Hovind, 3 Vestfjorden, 1 Gausetbygden. Af disse 8 ere 4 døde, 1 i Vestfjorden, 3 i Hovind. Svarende til disse Døde maa for Hovinds Vedkommende opstilles et Antal Syge, der helbredes uden at komme til Lægens Kjendskab. Mortaliteten 17 af 62 altsaa 27,43 pCt. er antagelig derfor for høi. Den virkelige Mortalitet kan imidlertid efter mit Skjøn ikke sættes under 24.0 pCt.

Tabellarisk Oversigt.

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden paa Stedet.	Dalføre.	Tidligere Lungebetændelse i Huset eller blandt Husstanden.	Kjøn.		Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde.		Patientens foregaaende Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
			Mandkjøn.	Kvindekjøn.			Mandkjøn.	Kvindekjøn.					
No. 1. Hølje Skeie, 63 Aar, Gaardmand, Husstand 5.	Jøsdalsbygden.	Nei.	1	-	8/12 1881	Ingen Prodromer, stærk Frost, Dilerier. Opkastning, Svindelhed, almindelige Symptomer. Komplikation: Pleurit.	1	-	Altid paafaldende bleg. Rheumatismus chronic.	Nei.	Nei.	Blev 6/12 sved og træt af Tærskning, var 8/12 i Vedskoven hvor han fik stærk Frysning.	
No. 2. Gyrid Skeie, 50 Aar, Husstand 5.	Jøsdalsbygden.	Se No. 1.	-	1	9/12 1881	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	2 Aar før Anæmi.	Nei.	No. 1's Kone.	Mente at have forkjølet sig ved at gaa barbenet paa Gulvet om Natten.	
No. 3. O. Mogen 63 Aar, Husmand, Husstand 2.	Jøsdalsbygden.	Nei.	1	-	10/12 1881	Ingen Prodromer; stærk Frost, almindelige Symptomer, Komplikation: Pleurit.	1	-	God.	Nei.	Nei.	Tærskede med No. 1, var saa i 2 Dage i Aaen og flødede Ved.	
No. 4. J. Ullerens Søn, 3 Aar, Gaardmandssøn, Husstand 7.	Jøsdalsbygden.	Nei.	1	-	11/12	Ingen Prodromer; Kramper, Delirier, almindelige Symptomer, Komplikation: Diarrhoe.	-	-	Bronchit.	Nei.	Faderen Nabo til og oftere paa Skeie.	Nei.	

Tabellarisk Oversigt. (Forts.).

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden paa Stedet.	Dalføre.	Før Lungebetændelse i Huset eller blandt Medlemmer.	Kjøn. Mandkjøn.	Kjøn. Kvindekjøn.	Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde. Mandkjøn.	Døde. Kvindekjøn.	Patientens foregaaende. Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
No. 5. Nils Ulleren, 25 Aar, Skomager, Husstand 8.	Jøsdalsbygden.	Nei.	1	-	12/12	Ingen Prodromer, stærk Frost, almindelige Symptomer, Komplikation: senere Delirium tremens.	1	-	Krøbling, kunde ikke gaa, ellers frisk, Dranker.	Nei.	Været paa Skeie under No. 1's Sygdom, men om mere end 1 Gang ikke oplyst.	Laa drukken om Natten i vaade Klæder.	
No. 6. Knud Søumsmogens Søn, 4 Aar, Gaardmandssøn, Husstand 7.	Vestfjorden.	Nei.	1	-	6/12	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Komplikation: Diarrhoe; var Rekonvalescent, da jeg saa ham.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	Var Reconvalescent.
No. 7. Foregaaendes Broder, 6 Aar.	Vestfjorden.	Se No. 6.	1	-	6/12	Almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 6.	Nei.	Var Reconvalescent.
No. 8. Foregaaendes Søster, 13 Aar.	Vestfjorden.	Se No. 6 og 7.	-	1	13/12	Ingen Prodromer, stærk Frost, almindelige Symptomer, Komplikation: Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 6 og 7.	Nei.	

No. 9. Knud Søumsmogen, 40 Aar, Gaardmand.	Vestfjorden.	Se No. 6, 7, 8.	1	-	15/12	Ingen Prodromer, stærk Frost, Delirier, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 6, 7, 8, hans Børn.	Nei.	
No. 10. Sundre Haddeland, 67 Aar, Gaardmand, Husstand 5.	Vestfjorden.	Datteren Helga Lungebetændelse 26/7 1880.	1	-	16/12	Almindelige Symptomer.	1	-	Chronisk Bronchit.	Nei.	Nei.	Nei.	Ikke seet.
No. 11. Birgit Eggerud, 18 Aar, Gaardmandsdatter, Husstand uoplyst.	Østbygd.	Ikke	-	1	18/12	Almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	
No. 12. Tor Ørnæs, 12 Aar, Gaardmandssøn, Husstand 8.	Vestfjorden.	1 Søster Lungebetændelse for 6 Aar siden.	1	-	20/12	Ingen Prodromer, Frost, Delirier, almindelige Symptomer, Kompikation: Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	
No. 13. Tov HøimyrsDatter, 14 Aar, Husmandsdatter, Husstand 4.	Jøsdalsbygden.	Nei.	-	-	23/12	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Faderen oftere hos No. 3.		
No. 14. Sigrid Mogen, Husmandskone, Husstand 4.	Jøsdalsbygden.	Nei.	-	1	25/12	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Anæmi, Cardialgi.	Nei.	Oftere hos No. 3.	Nei.	
No. 15. G. Valens Søn, 10 Aar, Gaardmandssøn, Husstand 6.	Jøsdalsbygden.	Nei.	1	-	30/12	Ingen Prodromer; Frost; Sting; pneumonisk Sputum; rudimentært Forløb.	-	-	Blegsot.	Nei.	Oftere hos No. 4.	Nei.	

Tabellarisk Oversigt. Forts.

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden paa Stedet.	Dalføre.	Før Lungebetændelse i Huset eller blandt Medlemmer.	Kjøn.		Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde.		Patientens foregaaende Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
			Mandkjøn.	Kvindekjøn.			Mandkjøn.	Kvindekjøn.					
No. 16. Kjersti Haugen, 18 Aar, Husmandsdatter, Husstand 5.	Østbygd.	Nei.	-	1	31/12	Ingen Prodromer; Frost; Delirier; almindelige Symptomer; Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	
No. 17. Jorond Berge, 44 Aar, Gaardmandsenke med Brugerens Familie 8.	Jøsdalsbygden.	Nei.	-	1	31/12	Ingen Prodromer, Frost; almindelige Symptomer; Expektoratet var rigeligt; Diarrhoe.	-	1	Hostet i hele Vinter.	Nei.	Ikke ude af Huset i Vinter, men paa Gaarden var eneste Mølle paa lang Led, denne og Huset besøgtes fra No. 2, 3 og Flere.	Daarlige Sko i hele Vinter.	
No. 18. Aslaug Jøsdal, 50 Aar, Gaardmandsenke, Hustand 5.	Jøsdalsbygden.	Nei.	-	1	4/1 1882	Ingen Prodromer; Frost; almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Hendes Svigersøn var Søn til No. 1; han var hyppig hjemme.	Nei.	
No. 19. Herbjørn Jøsdal, 30 Aar.	Jøsdalsbygden.	Se No. 18.	1	-	8/1	Ingen Prodromer, Frost, rudimentært Forløb.	-	-	Er døv og anæmisk.	Nei.	Søn af No. 1; var ofte hjemme.	Nei.	

No. 20. Birgit Odden, 48 Aar, Husmandskone, Husstand 5.	Jøsdalsbygden.	Nei.	-	1	10/1	Ingen Prodromer. Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	1	Anæmi og Kardialgi.	Nei.	Hendes Mand var Søn til No. 14. Han var der kun en Gang.	Nei.	
No. 21. Gunild Hægtvedt, 68 Aar, Gaardmandskone, Husstand 5	Jøsdalsbygden.	Nei.	-	1	11/1	Ingen Prodromer, Frost, Delirier under hele Sygdommen. Diarrhoe.	-	1	Laa for 4 Aar siden tilsengs i 1 Aar, Anæmi.	Nei.	Ikke ude af Huset siden Jul, hendes Svigersøn er Søn til No 1, der var han og Datteren ofte.	Nei.	
No. 22. Gunbjørn Jores Søn, 5 Aar, Husstand 8.	Jøsdalsbygden.	Gunbjørn Lungebetændelse for 8 Aar siden.	1	-	14/1	Ingen Prodromer, Frost, Delirier, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	1	-	Frisk.	Nei.	Faderen vaagede oftere hos No. 17.	Nei.	
No. 23. Gunnuf Lofthus Søn, 2 Aar, Husstand 4.	Gauset.	Nei.	1	-	20/1	Almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	
No. 24. Ole Gaustahagen, 21 Aar, Husstand ?.	Vestfjorden.	?	1	-	21/1	Almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	?	?	?	Har ikke seet ham.
No. 25. Provst Venaas.	Jøsdalsbygden.	Tjenestepigen Lungebetændelse for 3 Aar siden i Nordland.	1	-	22/1	Ingen Prodromer, Frost, Sting, Hoste, rudimentært Forløb.	-	-	Frisk.	Nei.	Tilseet mange Syge.	Nei.	
No. 26. Ketil Nørstegaard Gaarmandssøn.	Gauset.	uoplyst.	1	-	23/1	Ingen Prodromer, Frost, Sting, Hoste, pneumonisk Sputum.	-	-	Frisk	Nei.	Sandsynlig Nei	Deltog i et stort Møde og blev der sved.	Ikke seet.

Tabellarisk Oversigt. (Forts.)

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden paa Stedet.	Dalføre.	Før, Lungebetændelse i Huset eller blandt Medlemmer.	Kjøn.		Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde.		Patientens foregaaende Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
			Mandkjøn.	Kvindekjøn.			Mandkjøn.	Kvindekjøn.					
No. 27. Ole Skaarberg, 24 Aar, Gaardmandsøn, Husstand 4,	Gauset.	Nei, Faderen Lungebetændelse den for 8 Aar siden.	1	-	28/1	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Deltog i samme Møde som No. 26.	
No. 28. N. Aamogens Datter, Husmandsdatter, 12 Aar, Husstand 4.	Gauset.	Nei.	-	1	11/1	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Anæmi, Krampe,	Nei.	Nei.	Nei.	
No. 29. Do's. Datter, 4 Aar.	Gauset.	Nei.	-	1	20/1	Do.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 28.		
No. 30. G. Grønskeihaugens Datter, 4 Aar, Husmandsdatter, Husstand 6.	Vestfjorden.	Nei Faderen Lungebetændelse for 6 Aar og for 10 Aar siden, men ikke i samme Hus.	-	1	20/1	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	

No. 31. Do's. Datter, 14 Aar.	Vestfjorden.	Se No. 30.	-	1	?/1	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Komplikation: Diarrhoe.	-	1	Frisk.	Nei.	Se No. 30.	Nei.	Dato ikke noteret. De 4 Børns Sygdom faldt inden 1 Uge.
No. 32. Do's. Søn, 5 Aar.	Vestfjorden.	Se No. 30 og 31.	1	-	?/1	Ingen Prodromer. Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 30 og 31.	Nei.	Se No. 31.
No. 33. Do's. Datter, 18 Aar.	Vestfjorden.	Se No. 30, 31, 32.	-	1	28/1	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 30 31 32.	Nei.	
No. 34. Margit Alfsdatter Jore, 40 Aar, Husstand 7.	Jøsdalsbygden.	Se No. 22.	-	1	29/1	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	1	Frisk.	Nei.	Inderstkone: samme Hus som No. 22, desuden var hendes Mand paa Berge No. 17.	Nei.	
No. 35. Tone Holm, 60 Aar. Husstand 5.	Jøsdalsbygden.	Pneumoni selv.	-	1	1/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	-	Prolapsus uteri.	Lungebetændelse 13/11 1879.	Var paa Odden hos No. 20 mindst 1 Gang i flere Timer.	Nei.	
No. 36. Birgit Myre, 18 Aar, Gaardmandsdatter, Husstand 4.	Jøsdalsbygden.	Faderen Lungebetændelse for flere Aar siden.	-	1	3/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Forældrene flere Gange paa Jore, Se No. 22, 34, ikke hun selv der.	Nei.	
No. 37. N. Midgarsdele, 64 Aar, Gaardmand, Husstand 2.	Østbygd.	Nei.	1	-	8/2	Ingen Prodromer undtagen mindre Madlyst Aftenen før, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	1	-	Frisk.	Nei.	Nei.		

Tabellarisk Oversigt. (Forts.).

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden. paa Stedet.	Dalføre.	Før Lungebetændelse i Huset eller blandt Medlemmer.	Kjøn.		Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde.		Patientens foregaaende Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
			Mandkjøn.	Kvindekjøn.			Mandkjøn.	Kvindekjøn.					
No. 38. G. Jores Søn Anfin 4 Aar, Gaardmandsøn.	Jøsdalsbygden.	Se No. 22, 34.	1	-	12/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Se No. 22. Broderen, No 34 Inderst i Huset.	Nei.	
No. 39. Herbjørn Ruis Søn, 6 Aar, Gaardmandsøn, Husstand 6.	Østbygd.	Moderen Pneumoni for 10 Aar siden.	1	-	14/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Var engang med Faderen hos Bedstefaderen, No. 37 Faderen og Moderen var der ofte.		
No. 40. Tov Brynjulsrud, 45 Aar, Husstand 2.	Østbygd.	Nei.	1	-	19/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Var engang i No. 37's Stue 8 Dage efter Sygdommens Udbrud, fik Frost 2 Dage efter.	Nei.	
No. 41. N. Haukaas, 24 Aar, Skomager, Husstand 5.	Østbygd.	Nei.	1	-	17/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Er Skomager, men skulde hjælpe en Smed med Slægning, blev sved og varm af det uvante Arbeide.	

No. 42. N. Braatedoks Datter, 30 Aar, Husmandsdatter.	Vestfjorden.	Nei.	-	1	22/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige. Symptomer.	-	-	Har et 1/2 Aar gl. uægte Barn, Anæmi.	Nei.	Nei.	Nei.	
No. 43. M. Thosand, 60 Aar, Gaardmandskone, Husstand 5.	Østbygd.	Nei.	-	1	22/2	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	1	Økonomisk Misere. Chronisk Bronchit.	Nei.	Ikke oplyst; sandsynligt, da der er Overfartsted over Vandet, der hele Vinteren var aabent.	Nei.	
No. 44. Sv. Aasen ?, Husstand 6.	Gauset.	Nei.	1	-	24/2	Ingen Prodromer, Frost, Sting, Hoste, pneumonisk Sputum.	-	-	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	Ikke seet.
No. 45. O. Mølid, 58 Aar, Arbeider, Husstand 4.	Vestfjorden.	Nei.	1	-	8/3	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	1	-	Frisk.		Nei, medmindre det kan regnes med, at han har været hos Kroskei, se No. 56, og tærsket; der var senest Lungebetændelse 19/1 1880.	Nei.	
No. 46. Jon Brynjulsrud, 14 Aar, Gaardmandsson, Husstand 5.	Østbygd.	Nei Faderen Lungebetændelse 4 Aar siden, men ikke i samme Hus.	1	-	17/3	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	-	-	Frisk	Nei.	Var oftere hos No. 40.	Nei.	

Tabellarisk Oversigt. (Forts.)

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden paa Stedet.	Dalføre	Før Lungebetændelse i Huset eller blandt Medlemmer.	Kjøn.		Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde.		Patientens foregaaende Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
			Mandkjøn.	Kvindekjøn.			Mandkjøn.	Kvindekjøn.					
No. 47. Sv. Flatens Datter, 3 Aar, Husstand 5.	Østbygd.	Nei.	-	1	25/3	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Faderen har Møllebrug og derfor Samkvem ikke usandsynlig med Naboerne 39, 40 og flere.		
No. 48. H. Brækkes Kone, 55 Aar, Husmandskone, Husstand 4.	Østbygd.	Nei	-	1	24/3	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Sypmtomer.	-	-	Udslidt, Anæmi.	Nei.	Var ofte hos No. 43, Nabo.	Nei.	
No. 49. O. Bakkens Kone, Gaardmandskone, Husstand?	Hovind.	Ikke oplyst.	-	1	?/3	Almindelige Symptomer, Frost, Stiug, Hoste, pneumonisk Sputum.	-	1	1881 behandlet for chronisk Gastrit.	Ved ikke.	Sandsynligvis nei, var den 1ste Sengeliggende i Hovind 1882.		Saa hende ikke.
No. 50. Østen Bjørtuft, Gaardmand, 50 Aar, Husstand 6.	Vestfjorden.	Nei.	1	-	4/4	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk paa et Skognav nær, og var derfor ikke ude længere Tid i Forveien.		Nei.	Nei.	

No. 51. Alf Dalen, 60 Aar, Gaardmand, Husstand 2.	Gauset.	Nei.	1	-	4/4	Ingen Prodromer, Frost, Brækning, almindelige Symptomer, Diarrhoe.	1	-	Frisk.		Var i Bryllup sammen med No. 52, der var No. 46's Forældre og Søskende, var Fader til No. 34, med hvis Mand han havde stadig Samkvem efter No. 34 Død.		
No. 52. Gunnuf G. Stuvetraa 20 Aar, Husstand 2.	Gauset.	Nei.	1	-	8/4	Ingen Prodromer, ingen Frost, men Skjælven, almindelige Symptomer, Diarrhoe, Empyem.	-	-	Frisk.	Nei.	I Bryllup som No. 51 med No. 46's Forældre og Søskende.	Drak koldt Vand, medens sved.	
No. 53. G. Tveitens Kone, 60 Aar, Husstand 5.	Hovind.	Søn Nils, Lungebetændelse i Mai 1880.	1	-	14/4	Ingen Prodromer, Frost, almingelige Symptomer.	-	1	Frisk.	Nei.	Nei.		
No. 54. Gunbjørn, Jores Kone.	Jøstdalsbygden.	Se No. 22, 34, 38.	-	1	17/4	Ingen Prodromer, Frost, rudimentært Forløb.	-	-	Frisk.	Nei.	Først hendes Søn, saa Inderstkonen, saa hendes anden Søn, Se No. 22, 34, 38.	Nei.	
No. 55. Anne Olsdatter Hvammen, 64 Aar, Husstand 5.	Hovind.	Nei.	-	1	?/4	Almindelige Symptomer.	-	1	Frisk.	Nei.	Nei.	Nei.	Ikke seet, se No. 57.
No. 56. Gunnuf Kroskei.	Vestfjorden.	Tjenestepigen i Januar 1881, Inderst 25/1 81.	1	-	19/4	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Chronisk Bronchit.	19/1 1880	Nei.	Nei.	Se No. 45.

Tabellarisk Oversigt. (Forts.).

Patientens Løbe-No. Navn, Alder og Stilling, Medlemmer af Husstanden paa Stedet.	Dalføre.	Før Lungebetændelse i Huset eller blandt Medlemmer.	Kjøn.		Datum.	Sygdom. Komplikation.	Døde.		Patientens foregaaende Sundhedstilstand.	Før Lungebetændelse.	Samkvem.	Leilighedsaarsag.	Anmærkning.
			Mandkjøn.	Kvindekjøn.			Maudkjøn.	Kvindekjøn.					
No. 57. H. Hvammens Kone, Uhrmagerkone 24 Aar, Husstand 3.	Hovind.	Se No. 55.	-	1	23/4	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Med No. 55, Inderst i hendes Hus.	Nei.	
No. 58. Guul Thore. Bøen, 63 Aar, Gaardmand.	Hovind.	Ved ikke.	1	-	?/4	Almindelige Symptomer, Frost, Sting, Hoste, pneumonisk Sputum.	1	-	Frisk.		Nei, bor paa en Aasgaard.	Nei.	Ikke seet.
No. 59. N. Røisland, 23 Aar, Røisland.	Østbygd.	Nei.	1	-	1/5	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer, Delirier, Diarrhoe.	-	-	Frisk.	Nei.	Samkvem i No. 43's og 48's Huse.	Nei.	
No. 60. P. Svalestuens Kone.	Hovind.	Nei.	-	1	2/5	Ingen Prodromer, Frost, almindelige Symptomer.	-	-	Diarrhoe 14 Dage før.		Nei, Pneumoni ukjendt i Grænden.	Nei.	
No, 61. L. O. Bjørtuft 20 Aar.	Vestfjorden.	Ved ikke.	1	-	?/5	Almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Ved ikke.	Nei.	Ikke seet.
No. 62. Ingeborg Bakke.	Hovind.	Ved ikke.	-	1	?/5	Almindelige Symptomer.	-	-	Frisk.	Nei.	Ved ikke.	Ved ikke.	Ikke seet.

Et Blik paa Fortegnelsen over Patienterne vil lade Mangelen af Rubrik for Huset falde i Øinene. Den er udeladt paa Grund af det Ensartede i de lokale Forhold. Næsten hele Vestfjorddalen samt en Del af Jøsdalsbygd (her regnes til Jøis's Udløb i Tinnsøen) er et ældgammelt Elveleie, bestaaende af Sand, Grus og Sten med et tyndt Lag af Jord over, er tilstrækkelig høit beliggende over Elven og danner udmærkede Byggetomter. I de øvrige Dale ligge Gaardene paa Aasskraaningerne mod Elvene og ere i alle Dele godt beliggende, der er intetsteds Plads til Myrstrækninger. Gaardene ligge i lange Rækker som Perler paa en Snor, kun nederst i Jøsdalsbygd (No. 1. 4. 5) samt i Østbygden er der Plads nok for mere uregelmæssige Gaardgrænde, men de ligge aldrig i Klynger og ere vel isolerede fra egne Udhuse og Naboens Gaard. Under alle Huse ere Kjældere, med faa Undtagelser liggende under Dagligstuen, Adgangen er gjennem en Lem i Gulvet. Kjælderne ere Huller i Jorden, som ved raat paalagte Stene hindres fra at synke sammen, de ere slet luftede, mørke og urenlige. Husets Grundmure ere lave; ofte ligger Tømmervæggen lige ned til Jorden, saa Stuens Gulv ligger lavt. Over Kjælderen er gjerne dobbelt Gulv, ellers enkelt. Gulvene ere som Regel slette, enten tynde, naar de ere nylagte eller raadne og tykke, naar de ere gamle. I Almindelighed er der aabent Ildsted i Stuen. De fleste Bygninger ere ældre og bestaa af Stue, der tillige er Kjøkken, og en liden Kaave. Undertiden som hos No. 22 og 37 ligger Kjælderen derude og ikke under Dagligstuen. Stuen er overalt tillige Soveværelse; hvor Familien er større, bruges tillige Kaaven samt Himlingen ovenfor; sjelden er ovenpaa indrettede Værelser til dagligt Brug. Gulve af hugne Planker findes ikke længer. De kunne ikke vaskes, og en Levning fra den Tid er den her almindelige Uvane, at Gulvet ialfald ikke vaskes undtagen til de store Høitider og ofte ikke da. Følgelig behandles Gulvene med den største Ugenerthed og ser ofte skrækkelige ud selv i Huse, hvor man ellers iagttager en vis Renlighed. Spildevand og Lignende kastes udenfor Husdørene. Vinduer og Vægge gibses og tættes, saa godt man formaar, og Fornyelse af Luften i Stuen foregaar for en stor Del som den lettere Vei gjennem Gulvene fra Undergrund og Kjælder. Gaardspladsene ere overalt gjødede Tun, hvorover smalle Stier føre til Udhusene. Hvor Vandhuse findes, ere de klinede op til Hovedbygningen, ofte mangle de. At opstille i Rubrikken renlig, urenlig osv. maatte gjøres med Tinns Maalestok og vilde ikke forstaaes udenfor. Efter denne vilde No. 1—12—23—27—30—37 karakteriseres renlig og 4—5—10—18—21—22 urenlig, Resten middels.

En vigtig Leilighedsaarsag har ikke kunnet opføres, nemlig Klimatet. I min Indberetning for 10de Februar 1882 om Pneumoniepidemien er det skildret saaledes: Kulden er om Vinteren i Tinn mindre end paa Østlandet. Strax man kommer til Gransherred er der mere Sne og mere Kulde. I Tinn siger man ogsaa almindeligt, at man tildels har Nordlands (Vestlands) Klima. Nærheden af Havet gjør sig gjældende. Sneen er sjelden stor. Isen paa Tinnsøen ligger omkring hvert 3die Aar. Vinter, Vaar og Høst ere jevnlig stormfulde. Vindene, især Vestenvindene, afkjøles paa sin 8 Miles Fart over Fjeldet, men opvarmes igjen paa sin Nedreise mod Bygderne, kjendes ganske milde og tø Sneen. I de trange Dale som Jøsdalen og især Vestfjorden ere de ofte overmaade voldsomme, kan blæse Hest og Læs overende og kaste Folk mange Maalslængder bort, saa man maa springe mellem Vindkulene for at komme frem. Her omhandlede Vinter var mild som overalt og Markerne, skjønt snebare, vare ofte ganske frostfri. Lebert omtaler Epidemier af Pneumoni i Schweitz, for hvilke han giver Føhn Skyld; den virker dobbelt: som stormende Vind giver den Anledning til Forkjølelse, og som stærk fordunstende Luftstrømning tilfører den Beboerne infektiøse Elementer fra Jordbunden gjennem Vandet og Luften. (Han omtaler ogsaa de store Mængder

dyriske Exkretioner, som ophobe sig i og om Boligerne). Jeg er efter denne Epidemi tilbøielig til samme Mening». (10de Februar 1882).

I Rubrik «Før Lungebetændelse i Huset eller blandt Husstanden» betyder «nei», at Ingen har havt Pneumoni i de sidste 3 Aar.

I Rubrik «Før Lungebetændelse hos Patienten» betyder «nei», at Patienten ikke har havt Pneumoni i de sidste 3 Aar.

Naar i Rubrik «Samkvem» intet andet er anført, menes Samkvem, medens der var Sygdom i Huset eller nærmeste Tid efter, oftest begge Dele.

Sygdommen begyndte uden Prodromer med 1 stærkt Frostanfald, der ikke gjentog sig, stærk Temperaturstigning, Hold, Kvalme og Brækning. Dyspnoe og Hoste var i Begyndelsen ikke betydelig. Efter Frostanfaldet følte den Syge sig bedre, han gik ofte oppe, men følte sig mat og var svindel. Som Fortsættelse af Mavekatarrhen optraadte ofte Diarrhoe, undertiden kun en Gang, men altid stærkt stinkende. Den optraadte altid i Sygdommens første Uge. Expektoratet var altid ubetydeligt, men fuldstændig pneumonisk. Efterhaanden tiltog Dyspnoeen, ofte klagede de Syge over Tunghørthed Det almindelige var, at Delirier ikke gjentoge sig under Sygdommens senere Forløb, og Patientens Bevidsthed var uforstyrret. Lysis syntes at være den sædvanlige Udgang, naar den Syge kom sig. De physikalske Tegn optraadte formentlig senere end almindelig, flere Gange først i Axillen, Exsudatet tiltog hurtig, Dæmpningen blev paafaldende kompakt med lydelig Blæsning, Krepitationen altid lidet fremtrædende.

Den havde intet typhøst Præg og var aldrig kompliceret med Petechier, Icterus eller Tegn til Septichæmi, hvilket har været anført andenstedsfra ved Pneumonia epidemica.

Det paafaldende ved Epidemien var:

1. Det store Antal Angrebne.
2. At ofte Flere i samme Hus angrebes (i 4 Familier hver 2, i 3 Familier hver 4).
3. Flere i samme Naboskab (Skeie, Urdalen, Valen) (Berge, Jore, Jøsdal, Myre), (Brække, Flaten, Thosand), (Rui, Brynjulfsrud, Midgardsdele), (Ørnæs, Kroskei, Mølid).
4. At Hovind saalænge gik fri, men saa med et opviste et større Antal (4 Døde).
5. Komplikationen: Brækning, Tunghørthed, Diarrhoe.
6. Det fælles ubetydelige Expektorat.
7. De physikalske Tegn optraadte forholdsvis sent(?). Krepitation stadig mindre udtalt end almindeligt.
8. Dens Mortalitet.

Som jeg i min Indberetning om Sygdommen af 20de Februar 1882 har fremhævet, havde Pneumonien i sit Forløb en uhyggelig Lighed med en Typhusepidemis Gang i et Landdistrikt. Samles ovenstaaende Fortegnelse i Rækker, saa sees No. 1, H. Skeie, syg 8de December 1881, saa No. 2, hans Hustru, saa hans nære Nabo og Slægtnings Søn No. 4 den 11te December (indirekte Forbindelse) denne besøgtes af No. 15, syg 30te December. Fremdeles besøgtes No. 1 af No. 5, syg 12te December. Denne Husvært besøgte Møllen og Stuen paa Berge, her blev No. 17 syg 31te December. Hos hende vaagede Gunbjørn Jore (Søskendebarn) hans Søn No. 22 blev syg 19de Januar, Brugerkone og Inderst der No. 34 blev syg 29de Januar. G. Jores anden Søn No. 38 syg 12te Februar. Fremdeles G. Jores Kone No. 54 syg 17de April. G. Jore besøgtes af Broderen Hans Myre og Kone, medens hans første Søn var syg. Deres Datter No. 36 blev syg 3die Februar. No. 1 havde en Søn, der var gift til Jøsdal; han var meget hos Faderen, der blev Svigermoder No. 18 syg 4de Januar. Han selv No. 19 syg 8de Januar. No. 1's anden Søn var gift til Hægtvedt og var ogsaa ofte hjemme,

hans Svigermoder No. 21 syg 11te Januar. Samtidig med H. Skeie blev O. Mogen No. 3 syg. Hans Nabo Tov Høimyr tog Maal til Kiste og arbeidede der i Huset, hans Datter No 13 syg 23de December. No. 3's Nabokone pyntede Liget og arbeidede i Huset, hun blev No. 14 syg 25de December. Hun besøgtes engang af Sønnen Kristen Odden, hans Kone No. 20 blev syg 10de Januar. Hun besøgtes af Naboen Tone Holm No. 35 (før Pneumoni 13de November 1879), hun blev syg 1ste Februar. Flere af disse besøgtes af Sognepræsten No. 25, syg 22de Januar.

I Vestfjorden havde Knud Søumsmogen og 3 Børn Pneumoni No. 6—7—8—9.
- — « G. Grønskehaugens 4 Børn Pneum. No. 30—31—32—33.
- — No. 10. I hans Hus Pneumoni. 26de Juli 1880.
- Gausetbygd N. Aamogens 2 Børn No. 28—29.

I Hovind døde No 55 af Pneumoni i April (ikke seet); før hun var begravet, angrebes hendes Inderst No. 57 af Pneumoni, fremdeles No. 53, Sønnen Nils, Pneumoni i Mai 1880.

I Østbygden blev No. 37 syg 8de Februar, han besøgtes af No. 39, syg 14de Februar, af No. 40 19de Februar, denne atter af No. 46, syg 17de Marts. — Fra denne Række sandsynlig indirekte Kommunikation med No. 43, syg 22de Februar, denne og siden Huset besøgtes af No. 48, syg 24de Marts, disses Huse og No. 48 af No. 59, syg 1ste Mai.

Gunnuf Kroskeie havde Pneumoni 19de Januar 1880, hans Tjenestepige i Januar 1881 (ikke seet), en Tømmermærker G. Hafsten, der boede hos ham, Pneumoni 25de Januar 1881. Hos Gunnuf tærskede O. Mølid No. 45, syg 8de Marts 1882, Gunnuf selv No. 56 atter Pneumoni 14de April 1882.

Naar de, der først have faaet Pneumoni, fraregnes, bliver der altsaa tilbage 36 Personer, der dels direkte, dels indirekte kunne være meddelte Pneumoni, mulig Overførelse ikke medregnet. Direkte kunne 23 være meddelte Pneumoni.

No 1 og No. 3, fra hvilke Overførelse til de 2 første Rækker kunde antages, kunne umulig være meddelte Pneumoni fra Nogen i de 3 siste Aar angreben. Det samme gjælder No. 37 og hans Hus, ligesaa No. 9 og hans Hus, ligesaa No. 55. Disse og de udenfor Rækken staaende adskille sig, hvad Sygdommens Karakter og Forløb angaar, ikke fra de øvrige. Kun i 4 af de angrebne Huse og Husstande har der været Pneumoni i de sidste 3 Aar, nemlig No. 10—25—53 og 56.

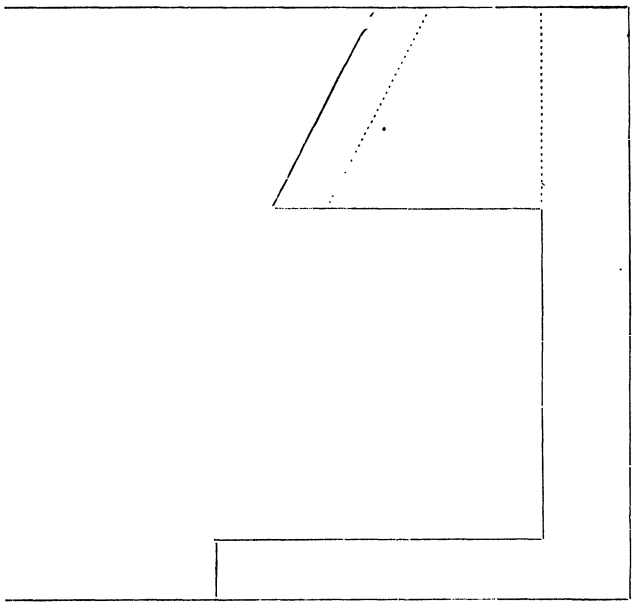
I min før nævnte Indberetning har jeg nærmest fæstet mig ved, at Vinteren 1881—82 aldeles havde Vaarens Karakter og antaget et Sygdomsstof, der altid findes i Grunden under og omkring beboede Boliger, og som under de Betingelser, Vaaren byder, suges op i Luften om og i vore Huse.

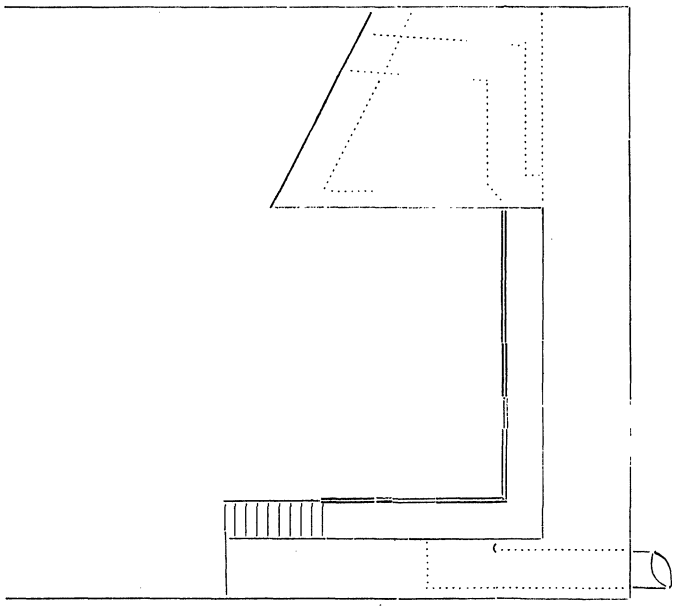
5. Om Ventilation af Skolelokaler og private Boliger.

(Af Distriktslæge Augestads Medicinalberetning).

Ved Henvendelse til Hr. Medicinaldirektøren erholdtes i Marts en Beskrivelse af et af Hr. Skoledirektør Bonnevie angivet Ventilationsapparat til Skolestuer paa Landet. Til Forsøg opstilledes 1 i en Skole i Østbygden. Stuen var for liden i Forhold til Elevernes Antal; den brugtes ogsaa ofte til Opbyggelse og lignende, og ved saadanne Leiligheder kunde det hænde, at Luften blev saa slet, at Lamperne holdt paa at slukne. Apparatet virkede overraskende godt og det

Almindelig Aare.

Forandret Aare.

blev strax indført i 5 af Bygdens Skolehuse. I et Privathus hvor der laa en syg Phthisika i et Ovnsværelse, blev en lignende Indretning anvendt til den Syges og hendes Omgivelsers gjensidige Tilfredshed.

I min Dagligstue, hvor der er Peis (Aare), har jeg inde i samme indmuret en Peis af Støbejern saaledes at der mellem begge er en Afstand af omtrent 2 Tommer. Udenfra ledes gjennem et 7—8 Toms Rør Luft ind under Jernpeisens Bundplade. Luften ophedes af denne og Sidepladerne og ledes saa gjennem et 5 Toms Rør ind i Værelset.

Ved et Spjeld bør Peisens Røgaabning indsnævres mest muligt. Lufttilstrømningen udenfor reguleres ved et Laag over Luftrørets ydre Aabning og en i Laaget fæstet Snor.

Peisen trækker godt, varmer godt og sparer Ved. Den anden Vinter, den blev brugt, havde omtrent 20 Familier forandret sine Ildsteder efter mit.

6. Om Levemaade og hygieniske Forhold i Sands Distrikt.

(Af Distriktslæge K. E. Nilssens Medicinalberetning).

I Levemaaden og de hygiæniske Forhold er der heller ikke i dette Aar foregaaet nogen paaviselig Forandring til det Bedre. Tilstanden maa snarere siges forværret. Arbeidsløsheden blandt den talrige Strandsidderbefolkning og Nøden i samme Forhold tiltager. Paa Strandstedet Sand ser man 4 a 500 Mennesker, der næsten intet Erhverv besidde, alligevel daglig faa sit Ophold, om dette end ikke bliver mere end netop til at friste Livet med. Mislykket Fiske Aar efter andet. Skibsfartens Nedliggen, Seilfartøiernes Fortrængen af Dampskibe i Fragtfarten, almindelig Flauhed i Forretningslivet, maadeligt Udbytte af Jordbruget, uvorren Behandling af Skovene foraarsager Tilbagegangen. Komme hertil de mere individuelle Aarsager, saasom Tab ved Endossementsforpligtelser, Giftermaal i for ung Alder, Mangel paa fornuftigt Stel af Husmødrene, Dagdriveri, Drukkenskab osv. — Omstændigheder, hvoraf de fleste komme i særlig Betragtning paa Strandstederne — saa er det anførte mere end tilstrækkeligt til at forklare, at Almuen har saa ondt for at arbeide sig frem i økonomisk og social Velvære. Det er ganske naturligt, at de kraftigere Naturer krympe sig under saadanne Forholde og endelig, som det sker i stor Maalestok, søge sig en fordelagtigere Virkekreds, lykkeligere Hjem eller Redning paa den anden Side af Havet. Fattigbyrderne stige derfor fremdeles, hvilket er saameget mere føleligt for Skatteyderne, som Evnen til at yde i det Hele taget efterhaanden forringes.

Med en Levemaade, der afhænger af saa mislige økonomiske Forholde, er det umuligt for den store Almenhed at efterkomme de Fordringer, en velordnet, tidsmæssig Sundhedspleie stiller. Endog Sygepleien ligger stadig under af Mangel paa selv de tarveligste, naturlige Understøttelsesmidler; dette er en Erfaring, der daglig hentes, og som virker meget nedslaaende for den behandlende Læge, til hvem Publikum henvender sig med Fortrøstning om, at han i sit Medicinskab bør have de i og for sig virksomme Botemidler. Spørger man f. Ex. denne Skare, der lider af dyspeptiske Besværligheder og Blodarmod, om, hvad Slags Kost den Almindelighed lever af, vil der i 8 af 10 Tilfælde udvikle sig følgende Samtale: «Aa, det er tarvelege med Kosten for os ringe Folk». «Kan du skaffe dig Melk? «Mjelk? nei, den har inkje vore i vores Hus den heile Vinter». «End Kjødmad? «Suggel? Aa nei da; eg maa næsten le. Nokke Mjøl har me havt og Æpler

ataat, og saa æter vi Graut og Æplekaker og drikker svart Kaffe. Men nu har me faat Værk under Bringa baade eg sjøl og hu, eg bur med, og Fleire af Baadna, og saa vilde eg nu drøse lite vætta med Dotoren og faa høire, ka me ska kalla denne Sjuken; me vil ha Raad for den og kjøpe for nokre Sjellingar Draaper». — — —

Der spores i Almindelighed Trang til og en vis Stræben efter tidsmæssige Forandringer i mange af de gamle uheldige Sædvaner. Adskillig Forfængelighed og Efterabelseslyst synes dog at være med i Bestræbelserne. Men i ethvert Fald er, som sagt, Sandsen vakt for tidsmæssige Forbedringer, ogsaa hvad Sundhedsvæsenet angaar, hvilket rimeligvis vilde føre til heldige praktiske Resultater, saafremt de økonomiske Vilkaar vare bedre. Og disse kunde forbedres, naar Fjordbønderne for Alvor vilde befri sig for en indgroet Slendrian med Hensyn til Ordningen af deres hele Økonomi. Jordbruget drives paa enkelte Undtagelser nær temmelig planløst. Krediten benyttes i Tide og Utide, og det ansees for karsligt at have et Navn, der godkjendes. Ordentlig Bog føres ikke. En ubetvingelig Lyst til at «færast» forleder til, at enhver Sælger reiser selv til Strandstedet eller Byen med sine Varer, om det ikke er mere end nogle Kilogram Smør for hver Gang; thi at Tid er Penge gjælder ikke her. Husfliden er overhovedet næsten ukjendt; kun Fabrikation af Sildetønder drives med nogen Fordel; men de, der ikke ere Bødkere, ligge for det meste og dovne sig den hele Vinter, undtagen naar de «færast», eller naar de skulle skaffe Hø frem fra Heierne eller kjøre Ved fra Skogen — Arbeider, der rigtignok stundom ere overmaade besværlige. Ved, Bark, Tønder, Stav, Huder, Smør etc. ombyttes derpaa hos Handelsmændene paa Strandstederne mod i Regelen daarlige Varer til høie Priser. Hos Strandstedernes forholdsvis talrige Bagere kjøbe Bønderne, naar de have Midler til det, sit Brød, Syrupstump og Vandkringler, og der findes ikke, saavidt mig bekjendt, Bagerovn paa nogen Gaard, hvor jeg har været. Det hele Stel giver Indtrykket af Uorden og Magtesløshed, hvorunder forøvrigt fra flere Hold mærkes rosværdige Bestræbelser for at komme i god Tur; enhver føler sikkerlig, at det gamle Levesæt burde ombyttes med noget Nyt, men som er vanskeligt at naa. Fiskeribedriften nemlig, der tidligere, i Forbindelse med Fædriften, som væsentlige Næringskilder, har givet Bondens Levesæt Sorgløshedens Præg, maa efterhaanden mere erstattes med Jordbruget og dets, under vore Forholde, strenge og forsigtige Økonomi.

Sædelighedstilstanden er paa disse Kanter god. Drukkenskab er heller ikke almindelig; men der gives adskillige Vanedrikkere, og naar disse, især paa Dampskibsdagene, mødes paa Strandstederne, giver det ikke sjelden Anledning til Optøier.

7. Om Lungebetændelse i ytre Søndfjords Distrikt.

(Af Distriktslæge J. Torps Medicinalberetning).

Sygelisten udviser, at der i den første Halvdel af 1881 har været behandlet 37 Patienter for **Lungebetændelse**; de allerfleste af disse har jeg tilseet i deres Hjem, kun nogle faa ere opførte under denne Diagnose efter umiskjendelige opgivne Symptomer og saaledes blot behandlede paa Afstand. Af de tilseede Patienter døde 6. Det har ganske vist hørt til Sjeldenhederne, at der i dette Distrikt har været saa megen Lungebetændelse som i sidste Halvdel af 1880 og første Halvdel af 1881 — fra 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 ialt 55 af

Læge behandlede Tilfælde; at der desuden har været adskillige Tilfælde, som ikke have været behandlede, er selvsagt i et Distrikt som dette, der er saa vidtstrakt og blottet for økonomiske Hjelpemidler; dog tror jeg neppe, at de ubehandlede Tilfælde have været flere end de behandlede, heller mindre i Antal. Hvad der kan være den oprindelige Aarsag til den megen Lungebetændelse, ser jeg mig ikke istand til at have nogen begrundet Mening om; at Vinteren var en ualmindelig Snevinter og Foraaret meget kjøligt, turde muligens pege hen paa, at Kulden kan have havt sin Indflydelse; men paa samme Tid, som her var koldt, var her en mærkelig jevn Temperatur, ganske sikkert med mindre Svingninger, ialfald i den første Halvdel af 1881, end man er vant til selv her, hvor man har Havet — Temperaturregulatoren — lige ind paa sig. At Lungebetændelsen ligesom «laa i Luften», fik man unegtelig en Fornemmelse af, og Tanken lededes uvilkaarlig hen paa et Smittestof, der altid var færdigt at antænde en Lungebetændelse, naar Lungen enten ved en Forkjølelse disponeredes, eller, hvad jeg havde flere Eksempler paa, Smittestoffet i slet ventilerede Lokaler fik Anledning til at multiplicere sig og i længere Tid tilføres Respirationsorganerne; her behøvede ligesom ikke noget Refrigerium at gaa forud, Smittestoffet magtede under saadanne Forhold sin Opgave uden Refrigeriets Hjelp. Almindeligvis angaves, naar Lungebetændelsen optraadte i smaa Husepidemier, at den først Angrebne havde forkjølet sig, lige før Sygdommen udbrød, og med ham bragtes Sygdommen tilhuse. Paa Prestegaarden i Hyllestad angrebes Forpagterens Datter i Mai af Lungebetændelse, just som hun kom hjem fra et Dansegilde, hvor hun havde forkjølet sig; nogle Dage efter angrebes en voxen Broder og efter denne Faderen af Lungebetændelse, samtlige delte Værelse. Omtrent samtidig hermed besøgte jeg et Barn paa Nabogaarden med Lungebetændelse; Barnets Fader havde først havt en streng Lungebetændelse; Moderen, som almindeligvis delte Seng med Faderen, havde maattet forlade den fælles Seng for bedre at kunne pleie Manden, og da hendes mange Pligter forfleredes derved, at hun maatte røgte ogsaa alt Udarbeide for Manden, kom hun under Mandens Sygdom mere i Luften og til mindre Ophold i Stuen end vanlig ellers. Konen indsygnede ikke, medens deres 1/2 Aars gamle Barn, hvis Vugge stod ved Faderens Seng, og som den hele Tid var i den Syges Nærhed, angrebes af Sygdommen; de øvrige Børn gik ligeledes fri; disse førte ogsaa hele Dagen et Friluftsliv. I Grænden ikke langt fra disse Gaarde fik en ung Pige Lungebetændelse, angivelig paa Grund af Forkjølelse under Markarbeide; hendes Søster lagde sig ved hendes Side i samme Seng for bedre at kunne pleie hende; da den første var kommen op, lagdes Nummer 2; jeg blev da hentet til denne af deres Broder, en ung Gut paa omtrent 18 Aar, om hvem jeg nogle Uger efter hørte, at ogsaa han havde faaet Lungebetændelse. Saa vidt jeg ved, laa Gutten i samme Værelse som Søstrene. I Bjordal i Guddalen fandt jeg ligeledes i Mai Maaned 3 Børn samtidig tilsengs af Lungebetændelse i en yderst trang, liden Hytte; de to ældste havde, kort før de indsygnede, været paa Nabogaarden for at se Husbonden der som Lig, han var død af Lungebetændelse; snart efter fik ogsaa No. 3 Sygdommen, denne sidste var den mest syge, da jeg tilsaa dem, de to ældste vare allerede i Bedring. At samtlige disse Husepidemier just indtraf i Mai taler just ikke for, at Refrigerium skulde være Fællesaarsag; Kulden kan som saadan alene umulig have været det ene virkende Moment; jeg synes, det Hele bliver forklarligere, naar man vil tænke sig et Infektionsstof som medvirkende Faktor.

Tilføielser, Rettelser og Trykfeil [1])
i Medicinalberetningen for 1881:

Side.	Linie.	Staar.	Læs.
V og 18.	.....	Akershus Amt: 40 Hjelpevaccinatører	30 Hjelpevaccinatører.
IX	.....	Riget: 625 Hjelpevaccinatører	615 —
XLIV	.....	Tabel XXX. Se omst. Tabel 1).	
LX	13 fra neden	.....	tilføies: og af Tabel XXXVIII Udfaldet af kunstig Forløsning ved Tvillingfødsel.
—	12 - —	Tabel XXXVIII	Tabel XXXIX.
—	9 - —	— XXXIX	— XL.
—	4 - —	— XL	— XLII.
LXVIII	15 - oven	149 Lægedistrikter	151 Lægedistrikter.
LXXIV	.....	Tabel XLV de 2 sidste Linier: se omstaaende Tabel 2).	
7	16 fra neden	af obstetriciske Operationer 119	120.
8	4 - —	4 Perforationer	5.
—	3 - —	(sidstkommende hydrocephalisk Hoved)	og en ved sidstkommende hydrocephalisk Hoved.
18	.....	Follo Distrikt: 6 Jordemødre, 7 Hjelpevaccinatører	7 Jordemødre, 3 Hjelpevaccinatører
20—21	.....	epid. Sygdomme: se omst. Tabel 3).	
23	.....	Døde af Svindsot: se omst. Tabel 4).	
—	9 - —	1 af Barselkrampe	1 uforløst af Barselkrampe.
26	.....	Smaalenenes Amt: 28 Hjelpevaccinatører	29.
33	.....	Fødte og Døde: se omst. Tabel 5).	
37	.....	epid. Sygdomme: se omst. Tabel 6).	
42	.....	Døde af Svindsot: se omst. Tabel 7).	
46	14 - —	Tønsberg Kjøbstad: 31 Jordemødre	3 Jordemødre.
64	.....	Hedemarkens Amt. Tabel over veneriske Sygdomme udenfor Sygehus — 9 Dødsfald	2 Dødsfald.
68	.....	Christians Amt. Ringebu Lægedistrikt. Indb. 13 649	13 694.
73	2 - —	2 pludselig	1.
80 og 81	.....	epid. Sygdomme: se Tabel 8), S. 284.	
85	5 - —	63 obstetriciske Operationer	64.
86	....	Tabel over obstetriciske Operationer. Efterbyrdsoperation: 1 død	tilføies: [5]) Dødsaarsag: Blødning.
107	2 - —	Barnefeber	Barselfeber.
113	.....	Stavanger Amt. Døde af Strubehoste i Sandnæs Distrikt: 1	-
		—"— i Stavanger Distrikt: -	1
		Døde af epidemiske Sygdomme i Sandnæs D. 83, Stavanger D. 147	Sandnæs 82, Stavanger 148.
116	.....	Døde af Svindsot: se Tabel 9), Side 284.	
117	3 - —	Multilation	Mutilation.
125	.....	Søndre Bergenhus Amt. Tabel, sidste Linie, ialt opgivne Tilf. af epidemiske Sygdomme tilsammen: 2 563	2 572.

[1]) Beretningen om de enkelte Amter maa for at spare Tid trykkes før Generalberetningen. Under dennes Udarbeidelse indløbe ofte nye Opgaver, medens samtidig yderligere Kontrol med de specielle Opgaver kan øves.

Side.	Linie.	Staar.	Læs.
133	.....	Bergen. Tabel. Døde af Diarrhoe (akut) og Cholera nostras 37	34.
166	.....	Døde af Svindsot: se Tabel 10), Side 284.	
169	.....	Tabel. Vaccinerede i vestre Sondmøre: 150	158.
202—204	.....	epidemiske Sygdomme: se Tabel 11), Side 284.	
211	.....	Døde af Svindsot: se Tabel 12), Side 284.	
212	12 fra oven	14 Tangforløsninger	15.
218	.....	Tabellens Overskrift: I Tromsø anmeldte epidemiske Sygdomme	Tromsø Amt.

1) I Tabel XXX over Dødsfald af Svindsot læs:

	Opgivne Dødsfald	
	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Riget	5 828	10 528
Deraf i Landdistrikt..	3 249	6 145
I. Christiania Stift ...	1 938	3 909
1. Christiania By....		1 409
2. Akershus Amt....	235	566

Forhold af Dødsfald af Svindsot til de ikke epidemiske Dødsfald i Rigets Landdistrikter: 23.2 pCt., i Akershus Amt: 23.3 pCt.

4) Akershus Amt. I Tabel over Døde af Svindsot læs:

	Opgivne Dødsaarsager	
	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Aker	74	199
Ullensaker	90	167
Høland	33	105
Follo	38	95
Bydistrikt	7	19
Landdistrikt	31	76
Akershus Amt	235	566
Deraf i Byer.....	7	19
— - Landdistrikt	228	547

6) Buskeruds Amt. I Tabel over epidemiske Sygdomme læs:

	Ialt opgivne Dødsfald.	Drammens Distrikt
		Dødsfald.
Akut Bronchit ..... Andre katarrh. Tilf..	32	17
Tilsammen	279	127

2) I Tabel XLV, de 2 sidste Linier, læs:

	Sum.	Landdistrikterne.
Andre Dødsaarsager ..	2 914	1 703
Samtlige opgivne Dødsaarsager	16 356	9 394

3) Akershus Amt. I Tabel over epidemiske Sygdomme læs:

	Døde.				
	af Behandlede.	ialt opgivne.	Aker.	Ullensaker.	Follo.
Blodgang	4	4	1	2	1
Tilsammen ...	227	235	74	90	38

5) Smaalenenes Amt. I Tabel over Fødte og Døde læs:

	Døde	
	ialt.	0—1 Aar.
Moss By	107	27
Landdistrikt	225	25

Omkomne ved ulykkelige Hændelser i Amtets Byer: 14.

7) Buskeruds Amt. I Tabel over Døde af Svindsot læs:

	Opgivne Dødsaarsager	
	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Drammens Lægedistrikt.....	127	347
Drammens By	79	239
Buskeruds Amt	279	804

8) Bratsberg Amt. I Tabel over epidemiske Sygdomme læs:

	Døde					
	af Behandlede.	ialt opgivne.	i Lægedistrikterne			
			Skien.	Kragerø.	Sauland.	Hviteseid.
Akut Bronchit	27	30	14	5	5	4
Andre katarrhalske Tilfælde	126	144		40	20	
Lungebetændelse						
Tilsammen	221	268	94			29

9) Stavanger Amt. I Tabel over Døde af Svindsot læs:

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager		
	ialt.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Sandnæs	241	82	159
Sandnæs	36	13	23
Landdistrikt	205	69	136
Stavanger	367	148	219
Stavanger	360	143	217
Landdistrikt .. .	7	5	2
Stavanger Amt:			
Byer	517	199	318
Landdistrikt	504	203	301

10) Romsdals Amt. I Tabel over Døde af Svindsot læs:

	Opgivne Dødsaarsager	
	ialt.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Nordre Nordmøre..	36	30
Romsdals Amt	587	342
Deraf i Landdistrikt	339	225

11) Nordlands Amt. I Tabel over epidemiske Sygdomme læs:

	Af Behandlede Døde.	Ialt opgivne Dødsfald.	6 Gildeskaal.	13 Buksnæs.
			Dødsfald.	Dødsfald.
Lungebetændelse	45	53	-	8
Diarrhoe (akut)	12	24	2	-
Cholera nostras				
Tilsammen	365	472	22	68

12) Nordlands Amt. I Tabel over Døde af Svindsot læs:

	Opgivne Dødsaarsager		
	ialt.	af epidemiske Sygdomme[1]).	af ikke epidemiske Sygdomme[2]).
Gildeskaal	.....	22	23
Bodø By	35	.....	.....
Buksnæs	.....	68	32
Nordlands Amt..... ..	.....	472	474
Deraf i Landdistrikt .	.....	440	450

[1]) I Tabelhovedet skal Overskriften for disse 2 Rubriker ombyttes. Tallene blive staaende.

De ovenfor gjorte Rettelser i Tallene ville tildels medføre enkelte Forandringer i Resultaterne af de tilsvarende Procentberegninger.

I Medicinalberetningen for 1880:

Side.	Staar.	Læs.
XXXVI.	Tabel XXIII, i Overskriften: Stifterne undtagne	Stiftelserne.
L.	Tabel XXX. Søndre Bergenhus Amt: I 1880 for Amtskommunens Regning forpleiede Sindssyge paa Asyl: -	48.
LXXXII.	Tabel XLVIII. Uoverensstemmelsen i Summerne for de Indkomne og tilsammen Behandlede skyldes manglende Opgave over Kjønnet for de paa Smaalenenes Amts Sygehus Indkomne.	
223.	Typhoidfeber i Trondenæs Distrikt: 73 Tilfælde	13 Tilfælde.

Trykfeil,

som ikke tidligere ere rettede, i Opgaverne over de epidemiske Sygdomme for Aarene 1871—1879.

Side.		Staar.	Ialt opgivne Tilf. — Døde.	Ialt opgivne Tilf. — Døde.
I Medicinalberetningerne:				
for 1879:				
82.	Tabel.	Bratsberg Amt. Skjørbug:	26 — - —	27 — - —
for 1878:				
XIII.	Tab. IV.	Vandkopper. Riget:	1348 — - —	1368 — - —
		Hamars Stift:	126 — - —	146 — - —
		Christians Amt:	75 — - —	95 — - —
190.	Tabel.	Bergens By. Blodgang:	- — 1 —	1 — 1 —
220.	—	Romsdals Amt. Rosen:	47 — - —	47 — 1 —
238.	—	Søndre Trondhjems Amt. Røde Hunde:	16 — 1 —	3 — - —
		Mæslinger:	3 — - —	16 — 1 —
for 1876:				
70.	Tabel.	Lister og Mandals Amt. Strubehoste:	8 — 5 —	8 — 4 —
for 1875:				
VIII.	Tabel.	Jarlsberg og Laurviks Amt. Mæslinger:	1 — - —	2 — - —
for 1874:				
83.	Tabel.	Søndre Bergenhus Amt. Diarrh. (akut) og Chol. nost.:	270 — 12 —	261 — 11 —
		Blodgang:	- — - —	9 — 1 —
145.	—	Finmarkens Amt. Exanthematisk Typhus:	46 — 1 —	46 — 3 —
		Typhoidfeber:	57 — 8 —	57 — 6 —
—	—	—«— Blodgang:	15 — 1 —	14 — 1 —
—	—	—«— . Skjørbug:	13 — - —	14 — - —
for 1873:				
24.	Tabel.	Buskeruds Amt. Blodgang:	- — - —	10 — 2 —
		Skjørbug:	10 — 2 —	- — - —
31.	—	Jarlsb. og Laurviks Amt. Børnekopper:	- — - —	1 — 1 —
117.	—	Finmarkens Amt. Diarrhoe (akut), Cholera nostras:	100 — 9 —	190 — 9 —
for 1872:				
27.	Tabel.	Buskeruds Amt. Diarrhoe (akut) & Ch. n.:	1522 — 34 —	1528 — 40 —
107.	—	Søndre Trondhjems Amt. Børnekopper:	2 — 1 —	3 — 1 —
for 1871:				
87.	Tabel.	Bergens By. Barselfeber:	48 — 16 —	47 — 15 —